

། ལྷ་པོ་ཆེ།

ཆེན་མ་ཙམ་པོ་ལ་གྱེ་བྱི་ཀ་ཆེན།

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ་ཆེན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། རང་གིས་གཞལ་བྱ་ཉོགས་ནས་གདུལ་བྱ་	
གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས།	1
གཅིག་གཞུང་དངོས།	1
༡ མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བའི་ཡན་ལག་	
སྒྲུབ་ངག་	1
༡ སྒྲུབ་པ་ཡང་དག་	1
(༡) རྫོང་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	2
(༡) གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད།	2
(༢) མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚིག་གི་རྣམ་བཅད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	5
༡) རང་གི་མཐོང་དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ།	5
༢) རབ་གསལ་བྱེད་སྟོས་པའི་དགོས་པ།	46
(༢) བརྫོང་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	56
(༡) རྩལ་ལ་བསྟན་བྱ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།	56
༡) རྩོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་བཅོས་སུ་བཤད་པ་དགོས་མེད་	
དུ་ཐལ་བའི་ཚུད་པ་སྤང་བ།	57
༢) རྩོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དངོས།	57

སྤྱི་འོ་རྟོ་ 58	58
སྤྱི་གས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། 58	58
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ། 61	61
སྤྱི་གས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་སོ་སོར་བཤད་པ། 62	62
ཡན་ལག་གི་རྟོ་ 63	63
སྤྱི་གས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ། 63	63
སྤྱི་གས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 66	66
(༡) དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་སྤྱི་གས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་དུ་འགོ་ བ་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། 264	264
༡) སྤྱི་གས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 264	264
མདོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བ། 286	286
རྗེས་དཔག་གིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ། 290	290
(༡) དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་སྤྱི་གས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་དུ་ འགོ་བ་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། 300	300
༡) སྤྱི་གས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 301	301
༡) སྤྱི་གས་ཆོས་ཅན་དགྲུང་དབྱེ་བའི་དགོས་པ། 327	327

དགུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་ཙ་བས་མདོར་བསྟན་པ།	328
དགོས་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	332
ཡང་དག་གཉིས་དང་འགལ་བ་གཉིས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	332
སྤྱི་དང་བྱད་པར་སྟོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་ཁ་འཕངས་པ།	429
ལྷག་མ་གསུམ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	430
༣) ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་གསུམ་གྲངས་ངེས་པར་སྟུབ་པ། ...	435
༡ སྟུབ་པ་ལྟར་སྟངས།	461
(༡) གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྟངས་སྤྱིར་བསྟན་པ།	461
(༢) སོ་སོར་བཤད་པ།	463
(༡) མཚམས་སྟུར་བ།	463
(༢) ཙ་བ།	463
(༣) དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	464
༡) གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྟངས་སོ་སོར་བཤད་པ།	464
༡ ཚུལ་རེ་རེའི་སྟོན་ཆགས་པའི་གཏན་ཆིགས།	465
༡ ཚུལ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཆགས་པའི་གཏན་ཆིགས།	529

༡) བྱེད་པར་དང་སྤྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་བྱེད་ཐབས་ཏུ་བཤད་པ།	543
༡ བྱེད་པར་སྤྱི་བུ་བྱེད་ཐབས་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།	544
༢ སྤྱི་ཐོས་བྱེད་ཐབས་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།	561
༣) དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ལྷན་སྦྲེལ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་མི་འབྱུང་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དཔེ་མི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན།	572
3 དཔེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་ཡིན་པ་དགག་པ།	582
(1) གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནང་ཏུ་འདུས་པས་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་མ་ཡིན་པ།	583
(༢) དཔེ་རང་རྒྱུ་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་དགག་པ།	589
༢ མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་གཞིན་པའི་ཡན་ལག་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་དག་བཤད་པ།	591
སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་མ་ཡིན་པ།	591
སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་མ་ཡིན་པ།	595
གཉིས། ལེ་ལེ་མཚན།	599
གསུམ་པ། བཅའ་སྤྱོད་པ་མཐའ་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་	599
བཞི་པ། མཐུག་གི་དོན།	600

༢ གོང་ས་༢ སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་
བཀྲིན་འོག་ཕྱན་གྱིས་གཞོན་སྐྱེས་སློབ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ། ཀྱི་
ཤུ་ཉུགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སློབ་མྱོད་སོགས་བརྒྱུད་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སླད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་དོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འགྱུར་
ཆེ་དེབ་གྲངས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འོང་གི་དེར་སློབ་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྟག་སྟེ་ལ་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེད་ཅུ་རྒྱ་དང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཁུལ་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆེད་ཞན་སྐབས་ནོར་འབྲུལ་གང་ཞོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་རྒྱ་བཅས།

སེར་སླད་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གྱིས།

དེབ་བཅོས་ཐོན་པ་རྣམས་སྤུ་ལ་དགོས་ན་བརྒྱ་རྒྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཐུལ་ཆོག་
བརྒྱུ་ཁ་བྱང་། marjamson618@gmail.com

དོན་ཚན་གསུམ་པ། རང་གིས་གཞལ་བྱ་ཉོགས་ནས་གདུལ་
བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་སྒྲུབ་མ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་
གིས་གཞལ་བྱ་ཉོགས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ལ་
གཉིས། གཞུང་དངོས་དང་། ལེ་ཁྲུའི་མཆན་ནོ།།

གཅིག་གཞུང་དངོས།

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བའི་ཡན་
ལག་སྐྱབ་དག་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཉོག་གིས་གཞོན་
པའི་ཡན་ལག་སུན་འབྱེན་གྱི་དག་བཤའ་པའོ།།

༡ མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བའི་ཡན་ལག་

སྐྱབ་དག་

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱབ་པ་ཡང་དག་དང་། སྐྱབ་པ་ལྟར་སྒྲུབ་དང་། དཔེ་
སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ།།

༡ སྐྱབ་པ་ཡང་དག་

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྫོང་བྱོད་དག་གི་རང་བཞིན་བཤའ་པ་དང་། བརྫོང་
བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤའ་པའོ།།

(༡) རྫོང་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན་བཤུང་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་
ཉིད་སྟོན་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་བཅད་རྒྱས་པར་བཤུང་བའོ།

(༡) གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འདིར་
ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཤེས་ཀྱང་བརྗོད་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པའི་བྱིས་པ་
དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་བྱིར་དུ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད་འཆད་
དོ། །གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་གང་ཞེ་ན། བྱི་རྒྱལ་ཤེས་
འདོད་དང་ལྡན་པའི་དོར་སྐབས་དང་མཐུན་པར་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་གིས་གང་
བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་
བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱལ་བ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་བྱུང་བ་བྱི་རྒྱལ་གྱི་
སྟོ་དོར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཡན་ལག་
གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་གིས་མཐོང་བས་རྒྱུའི་བྱེད་པར་དང་།
དོན་སྟོས་པས་བརྗོད་བྱའི་བྱེད་པར་དང་། རབ་གསལ་བྱེད་སྟོས་པས་ངོ་བོའི་
བྱེད་པར་དང་། བྱེད་ལས་གྱི་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ། །གཅད་བྱ་ཚུལ་གསུམ་དོན་
ལ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་བ་རང་གིས་མ་ངེས་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མེད་པ་
དང་། དོན་ལ་ཡོད་ཅིང་རྒྱལ་བས་ངེས་ཀྱང་། ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བར་ཚུལ་

གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དམ་བཅའི་བརྗོད་པ་དང་གཏན་
 ཚིགས་བརྗོད་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་
 རྗོད་བྱེད་ཅེས་མ་སྟོས་པར་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་སྟོས་པ་ནི། རྒྱབ་པ་གཅིག་
 དངོས་སུ་བསྟན་པ་ན་ཅིག་ཤོས་ཤུགས་བསྟན་ཡིན་པ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་
 ཡིན་གྱི། སྒྲིའི་ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས་རྒྱབ་
 པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་ཀ་ཚོལ་བས་མཐོང་
 བའི་དོན་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་རྟགས་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། བྱི་ཚོལ་གྱི་དོར་སྟོག་
 གྱུར་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དམ་བཅའ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་
 དང་། དེ་བརྗོད་པ་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
 རོ། །སྟོགས་ཆོས་སྒྲར་པའི་བེན་མ་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱབ་
 པ་བརྗོད་པ་དང་། རྒྱབ་པ་པའི་བེན་མ་བརྗོད་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་
 ཆེད་དུ་སྟོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་སྒྲར་ཤེས་བེན་བརྗོད་པ་ལ་
 གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱབ་དག་དང་པོར་བཀོད་ནས་ཚུལ་གསུམ་གཞི་
 རྣམས་སྐྱབ་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ག་བྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་པའི་པ་
 དེ་སྤྱིད་དུ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྟོན་པའི་སྐྱབ་དག་དེ་ཡང་བྱི་
 ཚོལ་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱབ་དག་གཉིས་རྟགས་
 འགལ་བའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དང་། མ་པའི་པའི་
 དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་འགོད་ལ། བྱི་ཚོལ་ཤིན་དུ་
 རྗོངས་པ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་བརྗོད་དགོས་པ་དག་ཀྱང་སྤྱིད་པར་ཤེས་པར་

བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ནི་གསལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སྟོས་
 བས་ཆོག་མོད། རང་གིས་མཐོང་དོན་ཞེས་སྟོས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རང་
 གིས་མཐོང་དོན་ཞེས་སྟོས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་
 དོན་གྱི་ཇེས་སུ་དཔག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་གྲོལ་བ་རང་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པའི་
 རྟགས་ལས་རྟགས་ཅན་གློག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཇེས་སུ་དཔག་
 པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྤྱི་གྲོལ་གཞན་ལ་རྟགས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
 བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་དོན་ལ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 པའི་རྟགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་
 ལ་གཞན་དོན་ཇེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་བཀོད་ཀྱང་ཆོག་གོ། །འདོད་པས་
 ཞེས་པ་ཡན་ཆད་གིས་གྲོལ་བ་རང་གི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མཐོང་བ་དང་།
 གཞན་ལ་རྟགས་པ་སྐྱེད་འདོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷན་པར་བསྟན་ལ། དེ་མན་ཆད་གིས་
 བརྗོད་བྱ་དང་ངོ་མོ་དང་བྱེད་པའི་ལྷན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཇེས་དཔག་ཤེས་པ་མ་
 ཡིན་ནམ། ཆོག་ཇེས་དཔག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཏགས་མིང་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ལྟར་གཞན་དོན་ཇེས་དཔག་ལ་ཇེས་དཔག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་
 རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
 པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། སྤྱི་གྲོལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་གློག་གྱུར་གྱི་རྟགས་པ་ཡང་
 དག་བསྐྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་བསྟོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་རྗེས་དཔག་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱེས་བསྐྱེད་པ་
རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

(༡) མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚིག་གི་རྣམ་བཅད་རྒྱས་པར་ བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་གིས་མཐོང་དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་།
རབ་གསལ་བྱེད་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ལོ།

༡) རང་གི་མཐོང་དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། དགོས་པ་བརྒྱས་ཏེ་
བསྐྱེད་པར་གོ་བར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མཐོང་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལོ། །
ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་སྟོས་པས་ཚིག་མོད་རང་སྟོས་པ་དང་དོན་སྟོས་པ་དགོས་
པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་
འདིར་རང་གིས་མཐོང་ཞེས་རང་གིས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། དོན་ཞེས་
སྟོས་པ་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། རང་གིས་མཐོང་བ་
སྟོས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལ་བ་རང་གི་ཆད་
མས་མ་མཐོང་བར་ལུང་ལས་ཕྱི་གྲོལ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་ཅམ་ནི་གཞན་
དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་བྱེད་ཡང་དག་དང་། དེ་བརྗོད་པ་སྐབས་ངག་ཡང་དག་མིན་

པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་སྒྲོས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་རོན་ལ་མེད་པ་རྟོག་པས་སྐྱེལ་པ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་
པ་ལས་ཀྱང་གཞན་རོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རང་གིས་མཐོང་བ་དང་རོན་སྒྲོས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་དེ་དག་ལས་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་རོན་འགྲུབ་པ་
མིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་གིས་མཐོང་བ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། རོན་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། རྟོགས་སྒྲུལ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལེགས་པར་སུན་དབྱུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་གངས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །
རོན་གང་ཇི་ལྟར་ཟེར་ན་ཕྱི་ཚོལ་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ངོར་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པར་
འདོད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། ཕྱི་ཚོལ་དེ་ཉིད་ལ་གྲུབ་པས་
ཆོག་གི་རང་ལ་གྲུབ་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། རང་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་འདོད་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་ཚོལ་གཞན་གྱིས་སྒྲོག་གྱུར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་རང་གིས་ཆད་མས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་
ཡང་ཕྱི་ཚོལ་གཞན་གྱིས་ཁོ་རང་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་བ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོ་དང་བདེ་བ་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་
དང་བཏང་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་པ་མེད་པ་བཅའ་པོ་ཡིན་

ཏེ། སྐྱེ་བ་ཅན་ནམ་མཁེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་
 པ་དེ་ཙམ་ལྟ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ནི་དཔེ་
 དེ་འདྲ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་གྲངས་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་འདིའི་བསམ་པ་
 ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། སེམས་པ་ཅན་ནི་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་བྱ་ལས་
 མེད་པས་དེ་ནི་བཅེངས་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྤྱིར། སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་
 པ་ནམ་ཡང་མི་སྤིང་པས་རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལས་ལྟོག་པ་གྲུབ་སྟམ་པ་
 དང་། སྒྲར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྒྲར་ཡོད་མེད་པར་འགྱུར་བའི་འཇིག་པ་
 རང་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ཙོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་སངས་རྒྱས་པ་རང་
 གིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ལ། དེ་དང་བཅས་པོ་ཡིན་པའི་
 རྟགས་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་དེ་ཙམ་ལྟའི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་པ་རང་གི་ལུང་
 ལས་བཞུགས་པས་སྤྱོད་གས་ཆོས་དང་རྗེས་འགོ་སྤྱི་གྲོལ་སངས་རྒྱས་པ་རང་གི་
 ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་པའོ། །གྲངས་ཅན་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔར་གྲངས་
 ངེས་པར་འདོད་ཅིང་ཉེར་བཞི་བཅས་པོར་འདོད་ལ། སྒོ་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་
 པ་བཅས་པོར་སྦྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ནོ། །མགོན་པོ་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་པར་འདོད་པ་ཁ་ཅིག །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བས་དངོས་པོར་སྦྱ་
 བའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ།
 ཉེན་འགྲེལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གསུམ་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་། སྤྱི་གྲོལ་གྱི་
 ཁས་སྐྱངས་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

ཟེར་བ་ཡང་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་ཅིང་
 གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་འདི་དང་བྱད་པར་རུང་བྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །རང་གི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཚོལ་གཞན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 རྟོགས་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ནི་སྐུ་ཡང་མེད་པས་རང་ཉིད་
 ཡང་དག་པའི་ལམ་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་། དམ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱུར་བ་
 འདེབས་པའི་སྤྱན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་སྤྱི་ཚོལ་
 ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དག་དང་
 མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འོ་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་
 རོ། །དང་པོ་ནི། རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་སྟོས་པ་གཞན་དོན་གྱི་རྟོགས་ཚོལ་
 བས་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་ན་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། དེས་ཆོག་མོད་ཚོལ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆད་
 མས་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་དགོས། ཚོལ་བས་གོ་བྱེད་དུ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་སྤྱི་
 ཚོལ་གྱི་སྟོ་རོར་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ན། དཔུས་ལོང་གིས་ལག་ཏུ་མར་མེ་
 བཟུང་བ་ན་མིག་ལྡན་གྱི་གང་བག་ལ་སྟོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་
 མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཆད་མས་གྲུབ་
 པའི་རྣམ་གཞག་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་འཆད་པ་པོས་གཞུང་ལུགས་རྣམ་དག་
 བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབ་མ་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པའམ། མི་ལྡན་ཡང་
 རུང་དེ་འདྲ་བའི་གང་བག་ལ་ཆད་མའམ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་གོ་བ་བསྐྱེད་པ་སྤྱིད་

མོད་ཀྱི། དེ་ཙམ་ཞིག་འདིར་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་གྱི་འདིར་
 བེ་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོལ་རྟོག་ལྡན་ལ་ཐར་
 པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་
 དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་གདུལ་བྱ་འབྲིང་པར་བྱེད་
 པའི་ཚོལ་བ་རྟོག་ལྡན་གྱི་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབབས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལ་བེ་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་
 སྤྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀར་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེས་པར་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་
 རྟེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་རྟག་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་
 པ་བདེ་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་ཐེ་
 ཚོམ་གཞི་ཚོས་ཅན་ལ་སྒྲོ་ཁ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལེགས་པར་ཚོད་པ་ལ་
 བེ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དགོས་ཏེ།
 མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་
 ལེགས་པར་གཙོད་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་དོ། །སྤྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཚད་མ་དགོས་
 མོད། དེས་ཅི་ཞིག་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚོལ་བས་སྐྱབ་ངག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་
 བས། སྤྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་
 པ་ན། ཚོལ་བའི་ཆིག་དེ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པས་དེ་ཐོས་
 པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཚོལ་བའི་ཆིག་ཚད་མར་
 ཁས་སྐྱངས་པ་ཙམ་ལས་སམ། འོན་ཏེ་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཚད་མ་མེད་ཀྱང་
 ཚོལ་བའི་ཆིག་དེའི་དོན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམས་ཤིང་གཞིགས་པ་ན་ཚུལ་

གསུམ་ཆད་མས་ཁོང་དུ་ཚུད་ནས་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པའམ། འོན་ཏེ་དེ་ལས་
གཞན་དུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆོག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་
དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་ལ་གནས་མི་གནས་སོགས་མ་བརྟགས་པར་ཆོག་ངོ་མོ་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་པ་དང་གངས་ཅན་གྱི་ཆོག་
ལ་ཆད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཐད་པས། སྣོ་བདེ་
སེམས་མེད་གྱི་གཞོན་བྱེད་བཀོད་པ་རྒྱས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གངས་
ཅན་གྱི་ཆོག་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྣོ་བདེ་སེམས་པ་ཅན་ལ་སྐྱབ་བྱེད་
བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོག་ཙམ་
གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་གང་དང་གང་བསྐྱབ་པའི་
ཆེད་དུ་རྟགས་བཀོད་པ་ལ་དགོས་རྒྱས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
དམ་བཅའ་གང་དང་གང་རང་རང་གི་ཆོག་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྟོན་བའི་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཆོག་ཆད་མར་ཁས་སྦངས་
པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མའི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་རྒྱས་ན་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་
མཚུངས་པས་སྟོན་བའི་དམ་བཅའི་ཆོག་ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་
ན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པར་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་
ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདས་པ་ལ་དགོངས་ནས་འོག་ནས་འདིས་ནི་ངས་
ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་། ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་གྱི་
 ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཚད་མ་དེ་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བ་རྟོག་ལྡན་གྱིས་བྱས་པའི་གཞན་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་
 བོ། ཕྱི་ཚོལ་རྟོག་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཚོལ་བ་
 རྟོག་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཚད་མ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པ་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་
 ཡང་། ཐུབ་རྣམས་སྒྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་མི་བཟུ་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་ཕྱག་
 གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སློ་མིན་གྱི། །ཆོས་ཉིད་བདེན་
 པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། །ཅེས་བཤད་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་ལྟར་ན་བོ། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཚད་མ་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ཚད་
 མའི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ་ལས་མ་འདས་པས་གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟོགས་
 ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པ་དགོས་པར་
 བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་རྟོག་པར་བྱས་ནས་མཁས་པ་
 གཞན་དོན་བྱེད་འདོད་པ་དག་གིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་
 བཟོད་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་རང་རྒྱུད་ལ་འདུག་
 མི་འདུག་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་ཡོད་ན་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྗེ་འཕེལ་དུ་
 འགྱུར་བ་ལ་འབད་བར་བྱ་ཡི། རང་ཉིད་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་པོ་དེ་བྱས་
 ནས་གཞན་བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ། །སྒྲེ་སྒྲོད་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་ལས་ལུག་
 རྗེ་གདམས་ངག་ཐེབས་པ་སྤོའ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
 ཉམ་ཚུང་བའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བ་པའི་རྟོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་མཁས་པས་

མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །རང་གིས་
མཐོང་བ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་འདི་དག་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་མ་ཆེད་
པའི་རྟགས་སུ་གཞུང་འདི་དག་ལ་རིང་དུ་འདིས་པར་བྱས་པ་དག་ཀྱང་ཅི་
ཡང་མི་ཤེས་པའི་སྒྲན་པོ་དག་ལ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་སྒྲ་མར་
འཛིན་པ་སྒྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །རེ་ཤིག་ལམ་ལ་ཆད་མའི་ངེས་པ་བྲངས་པའི་སྟོ་
ནས་བཀྱིར་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་དམན་པ་དག་རི་ལྟར་འབྲིད་པའི་ཚུལ་
ཡང་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ལ་གཞོན་པའི་སེལ་བྱེད་ཡིད་ཆེས་གྱི་སྐབས་སུ་
འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་གྱི་ཚུལ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་ལ་བརྟགས་
ཏེ་དགག་པ་དང་། རྟགས་རང་གི་ངོ་བོ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་མི་
གནས་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་
གྱི་སྐབས་སུ་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། བྱི་གྲོལ་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ཅམ་
སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། དེ་ན་གཞན་དོན་སྐབས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཚུལ་གསུམ་གྲོལ་བའི་ཆད་མས་བྱུབ་པ་ལ་བསྟོས་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱི་སྐབས་སུ་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་
བ་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྟགས་འདིའི་ཚུལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོག་ཅམ་སྒྲུབ་
བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཆོག་གི་བྱེད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་།
སྐབས་དེར་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སངས་

ཀྱིས་པའི་ལུང་སྒོ་བདེ་སྒྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དེ་
 བེ་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་བྱེད་པ་
 འཇུག་པའི་ཡུལ་ལ་ལུང་གི་ཆོག་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །
 ཏགས་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། སྒོ་བདེ་སེམས་མེད་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་འཇུག་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ལུང་སྐྱབ་
 བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་
 ཆེ་ལུང་གི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་མ་དག་པས། དེའི་ཆེ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན།
 ཁས་སྐྱབས་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་
 སྟོབས་ཀྱི་ཆེ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་སྒོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་
 སྟོབས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེར་
 ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དམ་བཅའི་ཆོག་ཅམ་གྱིས་དམ་བཅའི་དོན་གྲུབ་པས་ཁྱབ་
 པའི་སྤྱིར། ལུང་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན། དཔེ་དང་གཏན་ཆོགས་དོན་མེད་པ་སྤྱིར་
 སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་སྒྲར་བསྟན་ཅིང་འོག་
 ཏུ་ཡང་གཞོད་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་དང་། མ་བསྟན་ཡང་རིགས་པས་འཐད་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །འདིས་ཀྱང་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་དོན་གྱིས་
 བསྟན་མོད་གྱི། གསལ་བར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོག་གི་ཁྱད་
 པར་དོན་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཉེས་བདེ་གྱི་ཆོག་སྐྱབ་བྱེད་
 ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལུང་སྤྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཉེས་པ་

མེད་དོ་ཞེ་ན། ཅོད་པ་འདིའི་བསམ་པ་ནི། ད་ལྟ་མང་པོ་དག་ལ་གྲགས་པ་ལྟར།
དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་པ་བཅད་བཅར་བའི་གསེར་
བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་སྤྱིར་
མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུང་གི་དོན་ལ་རིགས་པའི་བརྟག་དབྱེད་མི་
བྱེད་པར་སྟོན་པས་གསུངས་པ་ཅམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དམ་བཅའ་
འཛིག་པ་དག་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུས་བྱ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་རྒྱུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་བཤད་ཟེན་བྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་བཤེ་
རྒྱུ་འཛིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེའི་རྒྱུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུས་བྱ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་དང་རྒྱུས་བྱས་མ་བྱས་པའི་
ཆོག་ལ་སོགས་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ།
དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་ལ་སྤར་ལུང་གི་ཆོད་མ་བསམ་པར་དགག་པ་བཤད་
ཟེན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་འདི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྦྲུ་བར་རྒྱུབ་པའི་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡོད་དམ་མེད་གངས་ཅན་ལ་ངེས་པས། ཆོད་མ་
མེད་དེ། རྒྱུ་བཤེ་རྒྱུ་འཛིག་ཅན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོན་
ལ་མི་གནས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་བཤེ་རྒྱུ་འཛིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་
སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལུང་གཞན་ལས་རྟགས་འདིའི་སྤྱོད་ཆོས་རྒྱུབ་རྒྱས་པའི་
བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུང་འདི་ལ་ཞེན་

པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བའི་རྒྱ་བ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་
ལུང་དེས་གྲུབ་པ་སྟོབ་དེ་སྟེ་འཇིག་ཅན་པ་རོལ་སངས་རྒྱས་པ་འབའ་ཞིག་
ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བ་ཡོད་པར་
གངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དངོས་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མི་སྐྱ་བའི་
ཚད་མ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མ་དགོས་ཀྱི། ལུང་ཅམ་
གྱིས་མི་རུས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་ངོས་
གཟུང་བ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱི་ལོ་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་
ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ལུང་དོན་ལ་བརྟག་
པ་བྱེད་པའི་དུས་ཡིན་གྱི། ཆོག་གི་བྱེད་པར་ཚད་མ་མིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།
བྱེད་པར་ཐལ། སྐར་ལུང་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ལུང་གི་
དོན་ལ་བརྟག་པ་འཇུག་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་སྐར་ལུང་གི་དོན་
ལ་བརྟགས་ནས་དབྱེད་པ་དག་པ་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་
ཞིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་གིས་ནི་སྟོ་
བདེ་སྟེ་འཇིག་ཅན་དུ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་

སྤྱ་ལུང་ཆ་ད་མ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་ཡང་མི་བཟུང་སྟེ།
དགོས་ཀྱས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན།
འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་བ་
རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོན་པའི་དོར་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་
མ་ཡིན་པ་དང་། བྱི་སྟོན་གྱི་སྤར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་དོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོ་
བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་འདི་སྟོ་བདེ་སྟེ་
འཛིག་ཅན་དུ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཆ་ད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་
དེ་ལ་གཞོད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གཞན་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
བརྗོད་པའི་བྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྤངས་སོ། །འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་
གཞན་ཡང་བསྐྱབ་པ་ནི། སྟེ་འཛིག་ཅན་དེ་ལས་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་འགྱུར་
པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེས་གྲུབ་
པ་ནི་རྟགས་ཆ་ད་མས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོ་བདེ་སེམས་པ་ཅན་
བཀག་པས་སྟོ་བདེ་སེམས་པ་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ལུང་ཆ་ད་མ་ཡིན་པ་
ཁྱེད་པར་བསམས་ནས་གྲངས་ཅན་གྱིས་གཏན་ཆིགས་བཀོད་པ་ཡིན་ལ།
སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ཆ་ད་མ་ཡིན་པ་ཁྱེད་པར་སྟེ་འཛིག་ཅན་གྱི་
སྐྱབ་བྱེད་ཁྱེད་པས་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་ཀྱང་མི་འགྱུར་པར་སྟོན་པ་ཡིན་
ནོ། །རྟགས་དོན་ལ་མི་གནས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་དོན་ལ་གནས་པའི་ལན་ནི་འོག་
ཏུ་འགོག་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཆེ་མ་དོར་ཡང་གཞན་གྱིས་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པ་
བརྗོད་པའི་ཆེ་ན་བ་གཏོད་པར་བཟོད་པ་ན་དོར་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་
ལུང་སློབ་དེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་སྐྱབ་བྱེད་ཉིད་དུ་ཡང་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་གི་དོན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདི་ཡང་སློབ་དེ་སེམས་པ་ཅན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་ན་དེའི་ཉིན་དུ་གྱུར་
པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཡང་མི་

རུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མས་གཞོད་ཀྱང་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིན་
 བར་འདོད་བར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ལུང་དང་དང་པོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ལུང་སྐབ་བྱེད་ཚད་མར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་
 ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོར་སྐྱེ་བོ་ལུང་གི་ཡན་ལག་མེད་པའི་
 རེང་བུར་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལུང་དོན་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་པའི་
 ཚོ། ལུང་དོན་རིགས་པས་གྲུབ་ནས་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 དེའི་ཆེ་ལུང་དོན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་རིགས་པས་གཞོད་
 པའི་ཉེས་པ་གང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར། གཞོན་གྱིས་བཏབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་
 བཙེ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་དང་འབྲེལ་ན་གྱེ་མ་ཞེས་སོ། །མི་འདོད་བཞིན་དུ་
 དབྲལ་བར་དཀའ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ལུང་མི་བཟད་པའི་གཞོན་དང་འབྲེལ་བ་
 འདི་གངས་ཅན་ཁྱོད་ལ་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་སྲུ་ཡིས་བགོས་པ་ཡིན་ཏེ་
 གཏད་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སྲུ་བཅད་
 པའོ།

གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལས་ལུང་དེ་
 དང་འགལ་བ་སྟོབ་དེ་སེམས་མེད་ཁས་ལེན་པར་ཡང་ངེ་ལྟར་རིགས་པར་
 འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོབ་དེ་སེམས་མེད་དེ་ཁས་སྦངས་ན་སྟོབ་དེ་
 སེམས་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ལས་སྤྱོད་ཆོས་རྟོགས་པར་མི་རུང་བའི་
 སྤྱིར་དོ། །དེར་ཐལ། དེ་ཁས་སྦངས་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པ་
 སྤང་བར་བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ལུང་སྐབ་བྱེད་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བྱིད་ལྟར་ན་སྒྲོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པས་སྒྲོ་བདེ་
སེམས་པ་ཅན་དུ་སྒྲོན་པའི་ལུང་སྒྲུབ་ཚད་མར་ཁས་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་
ཆེ་འདོད་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ཕྱི་གྲོལ་གྱི་ཁས་སྒྲུབ་ཅམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་
གཉིས། དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་དམ་བཅའ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྒྲུབ་
བྱེད་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གི་རྣམ་དབྱེ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། དམ་བཅའི་དངོས་པོ་སྒྲོ་བདེ་སེམས་མེད་ལེགས་པར་རྣམ་པར་གནས་
པ་ཡིན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ། ཕྱི་གྲོལ་གྱི་ཁས་སྒྲུབ་ཅམ་
དེ་ལས་ནི་དམ་བཅའི་དངོས་པོ་དེ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་
གཞན་མེད་པར་ཕྱི་གྲོལ་དེས་ཁས་སྒྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ལུང་ཚད་མར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ལ་ལུང་དེ་ལས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྒྲེ་འཛིག་ཅན་འཛོག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་ཉག་གས་གྱིས་སྒྲུབ་ཅིང་། ཉག་ས་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་
ལ་ལུང་འདོད་པས་བྱས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དང་གཏན་ཆིགས་དེར་སྒྲུབ་བ་
དག་གི་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྒྲེས་བྱའི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྣམ་པར་འཛོག་པར་
ཐལ། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་ལུང་གིས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ད་ནི་དངོས་པོ་ལ་གཏན་ཆིགས་དང་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་པ་ཡང་སོ་སོར་
ངེས་པ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲེས་
བྱའི་འདོད་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པར་མ་ངེས་པའི་

ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་དེས་ན་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་
 ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བའི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་པ་ནི། གཞན་དོན་སྐབས་
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཕྱི་ཚོལ་གཞན་གྱིས་
 ལུང་ལས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་དོན་སྒྲངས་སུ་
 ཡོད་པའི་དོན་ནི་ཚོལ་བས་ཆད་མས་རྟགས་པ་ལ་བསྟོས་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དང་མ་འབྲེལ་བ་རྟོག་པ་ཙམ་
 གྱིས་བཞག་པ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་
 དེའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་འདི་ནི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ཚོལ་བའི་
 ཆད་མས་གྲུབ་པ་མི་དགོས་པར་ཕྱི་ཚོལ་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་
 པར་འདོད་པ་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་ནས་ཚོལ་བའི་
 ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་པར་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། ཚོལ་བས་
 རི་ལྟར་གྲུབ་པ་རི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་དགོས་
 པར་ཡང་གྲུབ་པས། ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀར་ཀྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ན།
 གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྟགས་རང་གི་ངོ་བོ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་མི་གནས་
 བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་མེད་པ་དང་། སྒར་བཞོད་པའི་རྟགས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་

རྟགས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྒོ་
བདེ་འཇིག་ཅན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པས་དོན་ལ་མི་གནས་ཀྱང་། བསྐྱབ་བྱ་སྒོ་
བདེ་སེམས་མེད་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་སོ་ཞེ་ན། སྒོ་བདེ་སེམས་མེད་
དུ་རྟགས་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། སྒོ་བདེ་སེམས་མེད་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་མེད་པར་
རྟགས་པ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་ཞེན་པ་
གང་ཞིག་དེ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་འི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །
དེར་ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་དངོས་པོ་ལ་གནས་པས་མ་གྲས་པའི་རྟགས་པ་མེད་
བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལག་འཇིག་ལས་སྒོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་ཞེན་པ་ཅམ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཆོས་ཅན་དང་སྤྱུ་མའི་རྟགས་ཟུར་སྤྱུ་མ་ཡང་ཁས་སྤངས་སོ། །
འདིས་སྤྱར་བ་ཤད་པའི་རྟགས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཆོས་ཅན། སྒོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་པོ་
གང་ཡང་མ་ཡིན་སྤྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དང་མ་
དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དག་ལས་སྒྲོག་གྱུར་རྟགས་པའི་ཡན་ལག་རྟགས་
ཡང་དག་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་ཅིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྒོ་བདེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དེ་དོན་ལ་གྲུབ་
བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་དེའི་སྟོགས་ཆོས་ཅི་ལྟར་གྲངས་ཅན་
བདག་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་གྲངས་ཅན་ལ་གྲུབ་རིགས་པར་ཐལ།
གྲངས་ཅན་རྟགས་དེ་འགོད་མཁན་གྱི་གྲོ་ལ་བ་གང་ཞིག་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དེ་སྒོ་

བདེའི་སྤྲོད་དུ་དངོས་པོ་གནས་ལུགས་ལ་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཏྲགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་
བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཚེད་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་གྱིས་ནི་པ་རོལ་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་སློབ་གྲུར་རྟོགས་པར་མི་འཐད་པ་ཉིད་གྱིས་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དག་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་
དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་
དག་ཁྱད་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། དཔེར་སློབ་པའི་ཐལ་བའི་ཆོས་ཅན་
ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་
ཆད་མས་བསལ་བ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་
ཡིན་ན། རང་རྒྱད་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏྲགས་ཕྱི་གྲོལ་
གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ན། རང་
རྒྱད་གྱི་དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲབ་པ་ཆད་
མས་གྲུབ་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རང་རྒྱད་གྱི་ཁྲབ་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཐལ་བ་ནི་སྐྱབ་པའི་ཐལ་བ་
ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་སྐྱབ་པའི་ཐལ་བས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ངེས་པ་

བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ཚོས་མི་མ་ཐུན་པའི་སྐྱོར་བ་དང་བྱེད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་
 ཅེ་ན། སྐྱེད་པའི་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་བར་བསྐྱེད་པས་རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་འཕེན་ཞིང་བྱེད་པ་ཚད་མས་བྱེད་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་
 བརྒྱུད་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་མོས་ཀྱི། ཐལ་བའི་རྟགས་སྒོ་ཡུལ་དུ་
 སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་ཡིན་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྟགས་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་ནི། བསྐྱེད་པ་དངོས་སུ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱེད་པ་ངེས་པ་སྒོན་དུ་སོང་ན་ཡིན་ཀྱི། མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ནི་མ་ངེས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། འཐད་ལྡན་དུ། ཚོས་ཅན་མ་བྱེད་པའི་བྱིར། དུ་མ་ལ་
 ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་མ་བྱེད་པ་ངེས་ན། བྱེད་པར་
 བྱེད་པའི་ཚོས་སུ་ཐལ་བར་ག་ལས་འགྱུར་ཚད་མ་མེད་པ་ནི་བརྗོད་པར་མི་
 འཐད་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་བྱིར་འདིར་བྱེད་པ་མེད་པའི་བྱིར། བྱེད་པར་
 བྱེད་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་
 དེ་ནི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བྱེ་
 བྱག་པས་བརྟགས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ལ་འཕྲོད་པ་འདྲ་
 བ་དེ་ཉིད་ལུ་ཕྱོགས་ཀྱི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ལ་ཡང་འཕྲོད་པ་འདྲ་བའི་བ་
 ལང་གི་སྐྱེ་རྟག་པའི་རྣམས་སུ་གྱུར་པ་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་དེ་ཉིད་
 ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཉིད་མ་བྱེད་ན་རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐྱེད་པའི་ཚོས་བརྟན་པར་འགལ་བས་ཕྱོགས་ཚོས་

དང་དམ་བཅའ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གྲེ་བྲག་པའི་ཚོད་པ་དེ་
 བེ་དེ་ལྟ་རིགས་པ་སྤྱོད་བར་ཁས་འཆེ་བ་དག་ཀྱང་དེ་ཉིད་འཐད་པར་སེམས་
 པས་དེ་ལ་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ། མངོན་སུམ་
 དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལ་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་ན་རྟོགས་པར་
 འགྱུར་བས་གྲེ་བྲག་པའི་ལོག་རྟོག་དགོས་པ་དང་། གཞོད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་
 གྱིས་རི་ལྟར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱལོ། །དང་པོ་ནི། གྲེ་
 བྲག་པས་ནམ་མཁའ་རྟག་པའི་རྗེས་དང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ན། གྲེ་བྲག་པ་ནམ་མཁའ་དགག་བྱ་
 བཅད་པ་ལ་མི་སྒྲོས་པའི་སྤྱོད་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་རྗེས་སུ་འདོད་ལ།
 སངས་རྒྱས་པ་ཐོགས་པའི་རིག་བྱ་བཅད་ཅམ་ལ་འདོད་པས་ནམ་མཁའི་
 མིང་ཅམ་མ་གཏོགས་དོན་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་། གྲེ་བྲག་པས་
 བརྟགས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ལོག་རྟོག་བཀག་པས་སྐབས་དོན་འགྲུབ་
 པར་དགོངས་ནས། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་
 རྗེས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དུ་མི་སྦྱེད་པའི་བྱིར་
 ཞེས་བཀོད་པ་ན། གྲེ་བྲག་པ་ན་རེ། བྱིད་ཀྱི་རྟགས་དེས་ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་
 གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་འགགས་པ་ན་ཡ་གྲུལ་བཀག་ན་ཆོགས་པ་ཁེགས་
 པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་ཁེགས་པའི་རྟགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་དེས་ཚེས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་སྐྱོན་དུ་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་གང་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་
 པའི་གཞི་ཚེས་ཅན་ཞིག་ན་དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་
 དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་ཚེས་ཅན་ལ་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་
 གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཚེས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ནི་རྟགས་ཚེས་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མ་གྱུར་པ་
 སྒྲུབ་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཀག་ན་བསྐྱབ་བྱ་འགྱུར་པའི་ཐོག་གསུམ་
 འགྱུར་གྱི། དེ་ལ་མི་གཞོན་དེ། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཞིག་ན་
 རྟག་རྒྱས་ཡིན་པ་ཞིག་པས་རྟག་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་པ་འགྱུར་པ་ལ་པན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རང་གི་རྟེན་ཚེས་ཅན་ནི། མི་རྟག་པ་བརྟེན་པའི་གཞི་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱ་ཞིག་ན་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཞིག་པས་སྐྱབས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་བཅད་ཅུ་ཆུང་གྱི་དགག་པ་
 རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་སོང་བ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཞི་མ་གྱུར་པ་ཅོད་
 གཞིར་བཟུང་བས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཐ་སྙད་སྐྱབ་རེ་རེ་ཅུ་མ་མ་གཏོགས་
 བྱས་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་རྟགས་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་གང་
 ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཚེས་ཅན་ཚད་མས་གྱུར་པ་གཅིག་མེད་ན་སྐྱོགས་ཚེས་
 མི་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་རྟགས་ལ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་
 ནམ་མཁའི་སྒྲུབ་བ་ཚད་མས་གྱུར་ཅིང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་དེས་པའི་གཞི་
 ཚེས་ཅན་ཡིན་ལ། རྟག་པ་ལ་སྐྱར་སྐྱར་བ་བྱས་པར་དེས་པའི་གཞིར་མི་རུང་

བའི་ཕྱིར། མི་མཚུངས་སོ། །གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འབའ་ཞིག་གིས་སྒྲོ་
 བཏགས་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དགག་པ་བྱེད་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཅོད་གཞིར་
 བཟུང་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་དོན་བྱེད་ཀྱས་སྒྲོང་གི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ཏྲགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་མེད་དུ་མ་ངེས་པའི་སྒྲོ་རོལ་ནམ་མཁའི་
 དོན་མཐུན་སྒྲོང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་སྒྲོ་བའི་སྒྲོ་ངོར་
 ཏྲགས་དེ་འགོད་ན་ནི་སྒྲོན་དེ་མེད་ལ། ཕྱི་གྲོལ་གཞན་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་དེ་དང་
 འབྲེལ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ནི་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་བཀག་པའི་སྒྲོ་
 ཀྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་འགོག་པས་
 སྒྲོན་མེད་དོ། །འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན་རྣམ་འགྲེལ་
 མཛད་པའི་བཞེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀླ་མ་ལ་གྲི་ལའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་
 དབུ་མ་སྒྲོང་བར་བཀོད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་རྣམ་འགྲེལ་དུ།

ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ནི་བསལ་བའི་ཕྱིར།།

ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་ལ།།

ཞེས་པ་དང་།

རང་འདོད་བཏྲགས་པའི་བྱེད་པར་ཅན།།

དངོས་པོ་རྣམས་ཅོད་མེད་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུང་སྒྲ་མའི་དོན་ནི་

སྒྲར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བརྟེན་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་མི་སྲིད་

ན་ཚོགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་བ་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ་གཞུང་གི་མའི་
 དོན་ནི་གྲུབ་མཐའ་འབའ་ཞིག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་མེད་ལ་ཚུད་པ་
 གྱེད་དགོས་པའི་ཆེ་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་
 གྱི་ཚོས་གཞན་ལ་དབྱུང་པ་མི་གྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ཡང་ཚུད་པ་མེད་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདིར་ཁ་ཅིག་རང་རྒྱུད་འབའ་ཞིག་བསྟན་པ་དང་།
 གཞན་དག་ཐལ་འགྱུར་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་དོན་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་དུ་མ་ལ་ཡོད་པའི་གཅིག་བྱ་ནི་ཞེས་པས་ཐལ་འགྱུར་བསྟན་ཏེ།
 འཐད་ལྡན་དུ། འདིས་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་སྟོན་པར་གྱེད་དེ། དུ་མ་ལ་
 ཡོད་པར་འདོད་པའི་གཅིག་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཐལ་བ་འདིར་འགྱུར་རོ།
 །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་སྟོན་ཏེ་
 བསྟན་བྱའི་གཙོ་པོ་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ཡང་རང་རྒྱུད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 དགོས་པ་ནི་ཐལ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲོག་པའི་མཐའ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
 ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་མདོར་བསྟན་པ་
 དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དང་སྦྱར་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཐལ་
 འགྱུར་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་གྲུབ་པའི་དགོས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དགོས་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཀྱང་ཆད་

མས་གྲུབ་པ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཆད་མས་མ་
 གྲུབ་ཀྱང་སྤྱི་ཚོལ་གཞན་གྱིས་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་དེ་སྟོགས་བརྩམ་ཐལ་
 ཡས་པ་ན་ཡོད་པའི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་
 པར་འབྲེལ་བར་ཀུན་བརྟགས་ཤིང་ཁས་སྦངས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་མི་
 འདོད་པའི་ཆོས་གཞན་ཐལ་བར་སྐྱབ་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར།
 དཔེར་ན་བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་གཅིག་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། དུ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྟོགས་བརྩམ་ཐལ་ཡས་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རེ་རེ་
 རས་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བ་
 ཐལ་བའོ། །ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གཞན་ལ་ནི། ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པར་
 ཐལ། གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །
 ཐལ་བ་དེས་འཕངས་བའི་རང་རྒྱད་དོས་བཟུང་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་
 དུས་དང་གནས་སྐབས་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ཅན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་
 གཅིག་ལས་གཞན་དུ་མ་དང་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་དང་ལྡན་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཤར་དང་དུས་སྔ་དྲོ་དང་ཉིལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་
 སོ་སོར་ངེས་པའི་གསལ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བས་རྣམ་པར་མ་བཅད་
 ཅིང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་དུ་མ་ཉིད་
 གྱིས་སྟོང་པའི་སྤྱིར། རྣམ་པར་མ་བཅད་པའི་ཞེས་བ་ནི་རྟགས་ཀྱི་ལོག་
 སྟོགས་དུ་མའི་བྱད་པར་དུ་སྐྱར་ཏེ། གསལ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་འཕྲོད་འདུ་
 རྫོགས་པར་འབྲེལ་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེས་བྱད་

པར་དུ་མ་བྱས་པར་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་ན་དུ་
མར་འགྱུར་བས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བས་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་དུ་
མས་སྟོང་ཞེས་པའོ། །དོན་བསྐྱུས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུགས་བརྩམས་ཡས་
པའི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་རེ་རེ་ནས་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། དུ་མས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །སྒྲིག་ན་བྱུང་བ་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་
ཚད་མ་བསྟན་པའི་སྟོན་སྲུང་བ་དེས་པར་བྱེད་པ་ན། ཅུ་བའི་རྟགས་དེ་ལ་
བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་མས་སྟོང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནི་ཡུལ་དང་དུས་
དང་གནས་སྐབས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་དེས་བ་ཐ་དད་པ་ཅན་དང་རེ་རེ་
ནས་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དང་ལྡན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིས་ནི་ཆ་དུ་མས་སྟོང་བ་དང་། གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་གཞི་
མ་ཐུན་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པའི་སྟོན་སྲུང་གི་ཐལ་བ་དེས་
རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགོས་པ་དངོས་དང་། ཐལ་བ་དེས་རང་རྒྱུད་
འཕེན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྟགས་ཆོས་མི་འབྲུལ་བར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་རང་རྒྱུད་དེ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་
ནི་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་གཅིག་གསལ་བ་དུ་མ་དང་
འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བ་ཁས་སྒྲངས་ན་ཆོས་གཞན་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་ཁས་
སྒྲངས་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐལ་བ་དེས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་ཚད་

མས་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ་གས་སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁས་སྦངས་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་
 དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་དང་། གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་
 བའི་ཆོས་གཉི་ཀ་ཁས་ལེན་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བ་ཡང་གི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བར་ཁས་
 སྦངས་ན་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པར་ཡང་ཁས་སྦང་དགོས་པར་ཐལ། གསལ་བ་
 དུ་མ་དང་འབྲེལ་བར་ཁས་སྦངས་ནས་ཅིག་ཤོས་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་
 རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། གཉིས་པོ་དེ་ནི་གཞི་
 གཞན་དུ་དངོས་སུ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གསལ་བ་རེ་རེ་
 རས་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་དེ་དང་དུ་མ་འཕྲུལ་
 དུ་མ་དང་བཅས་པ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། གསལ་
 བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དང་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་
 དེས་པར་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་ཅིག་ཤོག་གི་ཐལ་བའི་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ལ་གཞོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་
 འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངེ་ལྟར་རྟག་དངོས་ཀྱི་སྤྱི་མི་སྤྱིད་ན་དེ་
 དུ་མར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལ་མི་སྤྱིད་པའི་དོན་དུ་མའཕྲུལ་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་
 པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་རྟག་དངོས་དེ་གསལ་བ་དུ་མ་
 དང་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བས་སྟོང་བར་གྲུབ་པར་ཐལ། དུ་མས་སྟོང་
 པ་གང་ཞིག་དེ་ཡིན་ན་དུ་མ་གང་ཞིག་མི་སྤྱིད་པས་བྲུབ་པ་གསལ་བ་དུ་མ་

དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་སྦྱི་དེ་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱར་གྱི་ཐལ་བ་དེ་གྲེ་
བྲག་པས་བསྐྱོག་པར་དཀའ་སྟེ་ལན་གདབ་མི་རུས་པར་ཐལ། གྲེ་བྲག་པས་
ཐལ་བའི་རྟགས་དེ་ཁས་སྦངས་དུ་མར་ཁས་མ་སྦངས་པ་གང་ཞིག །ཐལ་བའི་
རྟགས་དེ་ཁས་ལེན་ན་གཞན་དུ་མའམ་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་གཏོན་མི་བྱ་
བར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བ་སྤང་བ་དང་། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཚུལ་དང་།
གངས་ཅན་གྱིས་སྤྱར་བཀོད་པ་དེ་དང་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
སྤྱིགས་སྤྱ་མ་དང་། དེ་སྤྱན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་མར་ཁས་མི་ལེན་ན།
ཆོས་གཉིས་ཀ་ལྟོག་པར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཐལ་བ་བཀོད་པ་དེ་སྤྱན་ཡང་
སངས་རྒྱས་པ་བྲིད་རང་ལ་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་དངོས་ཀྱི་སྦྱི་ཆ་
མེད་བཀག་པས་སྦྱི་དེ་ལ་ཐལ་བའི་གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་པས་ཐལ་བའི་
སྤྱིགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་བྲིད་རང་གིས་བ་ལང་གི་སྦྱི་
གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་དང་ངེད་ཀྱིས་སྦྱི་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པས་
སྦྱི་དུ་མར་དམ་བཅའ་བ་ལ་ཁུ་བྱ་ཅག་གཉིས་ཀར་གྱི་ཁས་སྦངས་པས་
གཞོད་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་མཐོང་བ་ན་བ་ལང་
ངོ་སྟོམ་པའི་གཅིག་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྲེད་པའི་སྒྲོ་སྦྱེ་བར་མཐོང་བའི་རྟགས་
ལས་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྦྱི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔག་
རུས་ལ་དེས་སྦྱི་དུ་མར་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོན་སྟུམ་

གྱིས་ཀྱང་གཞོན་དེ། གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་
 བར་ཁས་སྦངས་ན། དུ་མར་བྲེད་གྱིས་ཐལ་བ་འཕངས་བས་ཡན་ལག་ཅན་
 གྱི་རྗེས་དུ་མར་ཐལ་བ་ལ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་བར་འབྲེལ་ཡང་ཆ་མེད་གྱི་ཡན་
 ལག་ཅན་གཅིག་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བས་གཞོན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སངས་
 ཀྱུས་པ་རང་གི་ཁས་སྦངས་པ་སྟོན་མེད་པ་ལས་གཞན་དུ་འགལ་བ་ཁས་
 ལེན་བར་གནས་པའི་སྤྱིར་བྲེད་གྱི་ཐལ་བ་དེ་ལ་གཞོན་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སངས་ཀྱུས་པའི་ཐལ་བ་དེ་ལ་ལྷང་
 གིས་མི་གཞོན་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་མི་གཞོན་པ་དང་། ལྷོགས་ཆས་མ་
 གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་སྟོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་ཀྱུས་པའི་
 ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་སངས་ཀྱུས་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གང་གི་ཡང་ཁས་
 སྦངས་པའི་ལྷང་གིས་གཞོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པའི་ལྷང་དོན་ལ་བརྟག་
 པ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྩབ་བར་ཐལ། ལྷང་དོན་ལ་བརྟག་པ་
 བྱེད་པའི་དུས་ན་སངས་ཀྱུས་པའི་ལྷང་འགའ་ཡང་སྐབ་བྱེད་དུ་ཁས་སྦངས་
 པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྩབ་བྱ་ཁས་སྦངས་ན་རྩབ་བྱེད་ཁས་ལེན་
 དགོས་བར་མཐོང་ནས་གཞོན་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་མི་
 མ་ཐུན་པ་ཅམ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་གཞོན་པ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 རྩབ་བྱ་ཁས་སྦངས་ན་རྩབ་བྱེད་ཆད་མས་གཞོན་བཞིན་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གང་གཞི་གང་

གི་སྟེང་དུ་རྟོགས་ནས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་རྟོགས་ཤིང་ཁས་
སྒྲུངས་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་འོངས་པའི་དེའི་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་ཁས་
སྒྲུངས་པ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བྱེད་ཁས་སྒྲུངས་ན་བྱུང་བྱེད་མི་འདོད་བཞིན་
དུ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྟེང་། དཔེར་ན་སྟོན་མེད་འོད་ཁས་སྒྲུངས་ན་
སྟོན་མེད་ཁས་སྒྲུངས་པ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཐལ་བ་དེའི་རྟོགས་ཁས་སྒྲུངས་བྱུང་བ་ཚད་མས་བྱུང་
པ་དེའི་སྟེང་ལྷགས་སྟེ། སྟེ་རྟོགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱུང་བ་ཐལ་
ལས་གཞན་དུ་གནས་པ་དེ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོན་བརྗོད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། བྱེད་བྱུང་པས་སྟེ་དུ་མར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པ་དེ་ནི་གསལ་བ་དུ་མ་
དང་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཁས་སྒྲུངས་སུ་རིགས་པས་རྟོགས་ནས་
བཀོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྟེང་།

གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་སྟེང་དོན་གང་རྟོགས་པ་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡང་
རྟོགས་ཤིང་། བ་ལང་གི་སྟེ་དེའི་སྟེང་དུ་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཁས་
སྒྲུངས་པའི་དུས་དེར་ཆ་དུས་དེར་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་
བྱུང་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་སྟོན་རིགས་པའི་སྟོན་པས་ཀྱིས་དེའི་བྱུང་བྱེད་དུ་ཉི་བར་
གནས་པ་དེ་ཐལ་དག་ཁས་སྒྲུངས་པར་བྱུང་བ་རིགས་པར་ཐལ། སྟེ་དེ་
གསལ་བ་དུ་མ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་
སྟེང་། བྱུང་བར་ཐལ། བྱུང་བྱེད་ཁས་སྒྲུངས་པ་དེ་ནི་དེའི་བྱུང་བྱེད་ཁས་ལེན་
དགོས་པའི་དུས་ཡིན་པའི་སྟེང་། འམ་སྟོན་པས་ཡང་ན་ནི་བྱུང་བྱེད་འགའ་

ཡང་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟུབ་བྱེད་ཁས་ལེན་མི་དགོས་
པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱལ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ་
བའི་སྟོན་མེད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ན་སྟོན་ཡོད་པ་དང་། ཁས་
སྒྲངས་ཀྱིས་རིགས་པ་ལ་མི་གཞིད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་བ་དེ་སྟོགས་ཆོས་
མ་གྲུབ་པ་དང་དམ་བཅའ་ལ་གསལ་བ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པར་སོང་བའི་
སྟོན་ས་སངས་རྒྱལ་པ་ལ་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཁས་
སྒྲངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་པ་རོལ་པོའི་སྟོང་ར་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ཉི་བར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། པ་རོལ་པོས་སྟེ་གསལ་
བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་གང་ཞིག་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཆ་དུ་
མ་དང་བཅས་པ་འདྲིར་ཡང་འགྱུར་བའམ་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་
ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་
བའི་སྟོན་ས་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་བ་དེའི་རྟགས་དང་དམ་
བཅའ་ཆད་མས་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་འཇིན་ཅིང་ཁས་
ལེན་ན་སྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བའི་སྟོན་
འདྲིར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐལ་བ་དེའི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་གཉིས་ཀ་ཆད་
མས་ཞིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཕ་གྱི་སྐྱུ་མ་ཐལ་བ་དེའི་བྱ་བ་ཚད་མས་བྱ་བ་ཅིང་
གཏན་ཆིགས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་ཡོད་ན་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱ་བ་པ་དང་།
དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་པས་ཐོབ་
པ་ནི་གདོན་མི་བ་བར་ཁས་སྒྲུང་བར་འོས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་སྤྱི་དུ་མར་ཁས་ལེན་རིགས་པ་ལ་སྤྱི་
གཅིག་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁས་སྒྲུངས་པས་
རིགས་པ་ལ་གཞོད་པར་མི་རུས་སོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་
བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཐལ་བའི་རྟགས་མ་བྱ་བ་སྟེ། རིགས་པས་
ཐོབ་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་པ་གཅིག་ཕུ་ཆ་མེད་དེ་དུ་མར་
ཁས་ལེན་པ་རིགས་པས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསལ་བ་
དུ་མ་དང་དུས་གཅིག་དུ་འཕྲོད་འདུ་ཚྩོགས་པར་འབྲེལ་བར་ཁས་སྒྲུངས་པ་
གང་ཞིག་བྱ་བ་བྱའི་ཆོས་གཅིག་ཁས་ལེན་པས་གདོན་མི་བ་བར་བྱ་བ་བྱེད་
གཞན་ཁས་སྒྲུངས་པ་དགོས་པ་ནི་རིགས་པས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱིར་བཏོད་པའི་ཐལ་བ་དེའི་གཏན་ཆིགས་བྱ་བ་
ན་ཚད་མས་མཐའ་གཅིག་དུ་ངས་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི། ཚད་མས་མ་
བྱ་བ་པའི་གཏན་ཆིགས་བཏོད་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ཐལ་བ་འདིའི་གཏན་ཆིགས་
ཚད་མས་བྱ་བ་པ་མེད་ཀྱང་བཏོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐལ་བ་འདི་ནི་ཅ་
བའི་སྟེ་འདིས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་བྱ་བ་པར་བྱ་བ་དུ་
མས་སྟོང་པ་དང་བྱ་བ་པར་བྱེད་པ་གསལ་བ་དུ་མ་དང་རེ་རེ་ནས་དུས་གཅིག་

ཏུ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཕྱོགས་
 ཆོས་བློན་པའི་ཡུལ་དུ་བརྒྱུད་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རང་རྒྱུད་ལས་བཞེས་པ་ཐལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་བ་ཡང་གི་སྤྱི་ཆ་དུ་མ་དང་
 བཅས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཐལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ལ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའི་ཆོད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་
 ན་རེ། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྦྱོར་བ་འདིར་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་
 བཀོད་པ་ལྟར། བཞེས་པ་ལ་རང་རྒྱུད་འཕངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་
 དང་སྤྱི་བ་དང་ལྟན་པ་སློབ་དེའི་སྟངས་ལ་སེམས་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་ཁས་སྦངས་རྟགས་སུ་མི་རུང་ན་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་དག་ལ་མཚུངས་པ་བྱེད་པ་པོ་ནི་གངས་ཅན་ཡིན་པས་འདིའི་ལན་
 བེ་དགུས་གྱི་དོན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་སུ་ཡང་མེད་པ་དང་། བྱེད་འདོད་
 གྲང་མི་རུས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་ལ་བརྫོད་པའི་ཐལ་བས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་
 ལ་སྦྱོན་དེ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་
 བཞེས་ཕྱོགས་ལ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཁོ་ལ་ཕྱི་ཁོ་ལ་སུ་
 ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པ་སློབ་དེ་སྤྱི་འཇིག་གིས་སྟོང་
 བར་མི་འདོད་གངས་ཅན་པ་སློབ་དེ་སེམས་པ་ཅན་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷོག་ན་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དང་།
 དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་པ་ཅན་དེ་སྒྲོ་བ་དེ་སྒྲུབ་འཇིག་གིས་སྒྲོང་
 བར་སྒྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་བྱེད་འདོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 བྱེད་པར་རུས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བ་དང་བསྒྲོག་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
 པ་དག་གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་པོ། །དེར་ཐལ།
 སེམས་པ་ཅན་དང་སྒྲུབ་འཇིག་ཅན་དེ་གཉིས་འགལ་བར་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་པ་ཅན་དང་མི་རྟག་པ་དག་དང་སེམས་པ་ཡོད་པ་
 གཉིས་ལ་ནི་འགལ་བ་དེ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་
 གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ། དེར་ཐལ། འགལ་བ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་གཞོན་བྱ་རྒྱུ་
 མ་ཆད་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུན་འབྱུང་བ་ལས་གཅིག་གཞོན་བྱེད་ཉེ་བར་ཡོད་
 པས་གཞོན་བྱའི་རྒྱུན་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་སོང་བའི་སྒྲུབ་པ་རམ་མཚན་ཉིད་པན་
 ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བར་རྟོགས་དགོས་པ་
 ཡིན་ན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གང་དུ་ཡང་མ་
 འགྱུར་བའི་སྒྲུབ་པ།

གསུམ་པ་ནི། རྩེ་བྲག་པ་ལ་བརྗོད་པའི་ཐལ་བས་རང་རྒྱུད་འཕེན་མི་
 རུས་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་སྒྲི་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ལ་
 བྱི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རང་བཞིན་གཞན་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་
 རྩེ་བྲག་པས་ཁས་སྤངས་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲུབ་པ། ལྷོགས་བཅུ་མཐའ་ཡས་པའི་ཡུལ་
 ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་དང་རེ་རེ་ནས་འཕྲོད་འདུ་རྗེས་པར་འབྲེལ་བ་

དང་ལྷན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་རྒྱས་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། དེའི་བྱུང་པ་
 དང་སྒྲོགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་བྱུང་པའི་སྒྲིབ། བྱུང་པ་བྱུང་པར་ཐལ། དུ་མ་དེར་
 མེད་པ་དང་དུ་མ་དེར་ཡོད་པ་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་
 གྱིས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒྲིབ་རོ། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ནི་སྤར་བ་ཤད་
 བ་ལྟར་མཆན་ཉིད་གྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་དེ་ལ་བྱུང་པའི་མཆན་ཉིད་
 བྱུགས་ན་བྱུང་པ་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་མ་བྱུགས་པ་དང་། བྱུང་པའི་
 མཆན་ཉིད་བྱུགས་ན་རྟག་པའི་མཆན་ཉིད་མ་བྱུགས་པ་དང་། སྒྲོན་པོའི་
 མཆན་ཉིད་བྱུགས་ན་སེར་པོའི་མཆན་ཉིད་མ་བྱུགས་པ་དང་། གང་རེག་གི་
 མཆན་ཉིད་བྱུགས་ན་ཆ་རེག་གི་མཆན་ཉིད་མ་བྱུགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་
 འགལ་བ་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་འདུས་ལ། སྒྲོ་སེར་ཐ་དད་
 ཅམ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འགལ་ན་འགོག་
 རྒྱས་དགོས་ཏེ། དེའི་སྒྲིབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་
 འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་
 ནི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཁོ་ན་འགལ་རྟགས་སུ་སྒྲོན་པ་
 ཡིན་གྱི། འགལ་ན་འགོག་པས་བྱུང་པ་གཞུང་འདིའི་དོན་གཏན་ནས་མ་ཡིན་
 ནོ། །སྒྲོ་སེར་མི་འགལ་ན་བྱུང་པ་དང་རྟག་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་སྐྱས་ན་
 ལན་ཅི་ཡོད་བྱུང་པས་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་འགོག་རྒྱས་པའི་སྒྲིབ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
 འོ་ན་སྒྲོན་པོས་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཁ་དོག་གི་སྤྲེང་དུ་སེར་པོ་འགོག་རྒྱས་པས་དེ་
 གཉིས་ཅིའི་སྒྲིབ་མི་འགལ། གཞི་དེ་ལ་སྒྲོན་པོ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་

ཀྱིས་སེར་པོར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པས་དེ་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་དོ་
ཞེ་ན། འོ་ན་རྟག་མི་རྟག་ཀྱང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུབ་མི་རྟག་པ་དེས་
པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་རྟག་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་
རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་དོ། །དེས་ན་ཐ་དང་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པ་ཉིད་
འགལ་བའི་དོན་ལྟོག་ཏུ།

ཚད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བསྐྱབས་ཏེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྟགས་དང་དགག་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པ་བཀག་པའི་སྟོན་སྲས་འགལ་བ་དེས་པར་
མཛད་དོ། །སྟོ་སེར་འགལ་བར་མི་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་བཟོད་པས་སྟོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུད་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་སྐྱར་བ་ལ་གསུམ།
བཞེད་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྟོན་སྲས་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་
དང་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཀྱང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་
ཡིན་ལ་ཆ་དུ་མས་སྟོང་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་
འགོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གྲེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་
ཁས་སྒྲངས་ནས་ཡན་ལག་དུ་མ་ལ་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། སྟོ་ཆ་མེད་
གཅིག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་
དགག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་བའི་དོན་འདི་ཉིད་

རྣམ་པ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་མཛད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་དུ་མ་ལ་བྲབ་པ་དང་། ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་རྒྱས་པར་ཐལ། ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་ཉིད་དང་དུ་མ་ལ་
ཡོད་པ་ནི་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་དང་ཆ་དུ་མ་ལ་
ཡོད་པ་གཉིས་ཐ་དད་ཆོས་གཉིས་ཀ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། བན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་སུ་འགལ་བའམ། བརྒྱད་
པའི་འགལ་བ་དག་ནི་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བྲས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཁས་
སྤངས་པ་ཡིན་ན་གཞན་མ་བྲས་པའམ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཁས་སྤངས་པ་བཏང་བ་
མེད་ན་བྲས་པ་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པར་མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་ཆ་མེད་ཁས་སྤངས་ན་
བྱེད་རང་གི་བསྟན་བཅོས་གྱིས་གཞོད་ལ་ཁས་མི་ལེན་ན་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་
བྲབ་པས་སྤོགས་ཆོས་མ་བྲབ་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྩེ་བྲག་པའི་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་དང་སྒྱི་དོན་གཞན་སོགས་འགོག་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་པ་
དང་རྩེ་བྲག་པ་གང་གི་ཡང་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བྲབ་
པའི་མཐའ་ལུང་བྱིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལུང་དོན་ལ་
དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་ཆེ་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
ནི་ལུང་ཁས་སྤངས་པའི་རྗེས་སུ་ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་དགོས་ན་ལུང་སྤར་ཁས་
སྤངས་ནས་བྱིས་ལུང་དོན་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དོན་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ། དགོས་པ་དངོས་དང་།
རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་
ཆོག་གི་བྱར་དུ་དོན་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚུལ་གསུམ་
དོན་རང་མཆན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་རྟག་པས་སྒྲིམ་བཟགས་པ་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་རྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདི་ནི་ཚུལ་གསུམ་པོའི་རང་ལྷོག་རྟག་བཟགས་སུ་འདོད་པ་དང་། དོན་
བྱེད་རྒྱས་སྟོང་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་གཞི་ལྷོག་རྟག་བཟགས་སུ་འདོད་
པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་འཕ་དངོས་མེད་གང་རྟགས་སུ་འགོད་ཀྱང་
རུང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐར་རང་མཆན་ལ་འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ན་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་ལྟ་བུ་གཅིག་
དགོས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དང་
མཐུན་པའི་རྟགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། འཕ་སྒྲིམ་པས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ།
རྟགས་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱ་མ་པ་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་རུང་གི་
སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན། སྤྱི་རྟགས་བཟགས་པ་བ་ཡིན་པས་རྟགས་ཆོས་
གྲུབ་ལ་མཐུན་དཔེ་མཐུན་རྟགས་ཡིན་པས་རྗེས་འགོ་གྲུབ་ཅིང་། མི་མཐུན་
རྟགས་ལ་གཉིས་ཀ་མེད་པས་ལྷོག་པའི་ཚུལ་ཡང་གྲུབ་པར་བསམས་པའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འདོད་པས་མ་བཞག་པའི་གང་རུང་གི་སྤྱི་
 ཉགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་ཉགས་སུ་མི་རུང་བ་
 དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐབ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྫོག་པའི་
 དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིས་བྱའི་འདོད་པས་བྱས་པར་སྐབ་པ་དང་།
 འདོད་པས་མ་བྱས་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ་དང་། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་
 འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་ཉག་
 པར་སྐབ་པ་ལ་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ཉགས་སུ་བཞོད་པ་
 འདིར་གང་རུང་དེ་འདོད་པས་མ་བཞག་པར་དངོས་པོ་ལ་ནི་སྐྱ་དང་བུམ་པ་
 གཉིས་ལ་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་སྤྱི་སྐྱ་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་
 ལ་བསྐྱལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འོན་ཀྱང་ཉེ་རིང་དེ་སྐྱ་བ་
 པོའི་བརྗོད་པར་འདོད་པས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཉག་པར་
 སྐབ་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་སྐྱ་དང་བུམ་པ་ལ་བསྐྱལ་སྐྱ་
 དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་ཉེ་བར་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅིག་ཤོས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་པ་དེ་བསྐྱལ་འདི་ལ་ཐུན་
 མོང་དུ་འཇུག་པ་དེ་ཉེ་བ་བརྗོད་འདོད་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 ཀའི་ཉགས་སུ་བ་པ་ནི། ཉགས་བྱུབ་པར་ཐལ། བརྗོད་འདོད་དེ་མེད་ན་བརྗོད་
 པར་འདོད་པ་གཅིག་ལ་ཉེ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་དག་གི་བསྐྱལ་བ་ཉིད་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་བུམ་པ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་བརྗོད་ནས་ཡང་གཞན་དུ་

བྱམ་པ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་གཞན་དུ་མི་མ་ཐུན་
 སྟོགས་སུ་འགྱུར་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་པ་དེ་
 འདོད་པས་མ་བཞག་པར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྟེར། དེ་བཞིན་དུ་
 རྣམ་མཁའ་སྒྲར་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་བརྗོད་ནས་ཡང་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་བྱེད་
 འདོད་པས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁའ་
 མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་པ་དེ་འདོད་པས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་པོའི་དབང་
 གིས་གྲུབ་པའི་སྟེར། རོན་ནི་སྟོགས་དང་མ་ཐུན་སྟོགས་གང་རུང་དེ་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ལྟོག་པ་ངེས་
 ཞིང་མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགོ་ངེས་དགོས་པས་དུས་རྣམ་
 ཡང་རྣམ་མཁའ་མ་ཐུན་སྟོགས་དང་བྱམ་པ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་འགྱུར་བ་མི་
 སྟེན་ལ། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 དགོས་པས་བྱམ་པ་མ་ཐུན་སྟོགས་དང་རྣམ་མཁའ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་
 འགྱུར་བ་མི་སྟེན་དོ། །གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚེད་གཞི་
 དང་དཔེ་གཉིས་དང་གསུམ་ག་ཏྲག་མི་ཏྲག་གཉིས་ཀར་འགྱུར་དགོས་སོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 སྟོགས་དང་མ་ཐུན་སྟོགས་གང་རུང་དེ་སྐྱ་ལ་ཏྲག་པ་དང་མི་ཏྲག་པ་གཉིས་ཀ་
 སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོའོཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོགས་དང་
 མ་ཐུན་སྟོགས་གང་རུང་དེ་གཞི་གཅིག་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་ཉེ་བ་དང་རིང་བ་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་འགལ་བ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་འཐད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་གཉིས་དང་ཚེད་གཞི་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཉི་
བ་འང་ཡིན་བསྐྱལ་བའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འགྱུར་དགོས་ན་དེ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་རྟགས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
སྟོགས་དང་མ་ཐུན་སྟོགས་གང་རུང་བྱམ་པ་ལ་ཉི་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་
བསྐྱལ་བའི་ཆོས་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་
བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་བར་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྒྲེས་བྱའི་འདོད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་དང་མ་ཐུན་
པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོགས་དང་མ་ཐུན་སྟོགས་གང་རུང་
དེ་ལས་ནི་སྒྲ་ལ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པའི་དོན་མི་འགྲུབ་སྟེ། དངོས་པོའི་རང་
བཞིན་དག་ལ་མ་ཐུན་དཔེ་དང་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཉི་བ་དང་བསྐྱལ་བར་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ནམ་པར་བརྟག་པའི་སྒྲི་གོ་བྱེད་དུ་གཏན་ནས་མི་
འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རུང་
གོ་སྒྲི་ཆོས་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ཚུལ་
གསུམ་གྲུབ་ན་ནི་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཞི་འགའ་
ཞིག་ཏུ་བ་ལང་དེ་དང་འབྲུ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྩ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཆོས་
མ་ཐུན་པ་མཐོང་ནས་བ་ལང་དང་བ་མེན་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་ཤིང་དེ་གཉིས་
ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མེད་པའི་རྩ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཆོས་མ་ཐུན་འགའ་ཞིག་

མཐོང་བའི་མགོ་བོ་ཅིག་པའི་པག་ཏུ་སོང་བའི་གོང་བུ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རྩ་
ཅན་ཡིན་ཏེ། བ་ལ་དང་བ་མེན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།
།ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བརྗོད་འདོད་ཡོད་པ་ཅམ་ལས་ཞེས་དོན་མི་
འགྲུབ་པ་དང་། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཞེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་
བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་སྤྲ་རྟག་སྟེ། རྟག་པར་ངེས་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་སོང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་སོང་མོད་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན།
ཅི་སྟེ་ཡང་ངས་སྤྲ་རྟག་པ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲ་བ་
དེའི་ཆོ། ཆོག་དེ་ལས་རང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་ཞེན་དོན་
གྱིས་སྟོང་བའི་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཅམ་ཞིག་འགྲུབ་ཀྱི་ཞེན་དོན་འགྲུབ་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤར་མ་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་ཀྱི་སྤྱི་མ་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྱུབ་པའི་
སྤྱིར་ རྟགས་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། སྤྱིས་བྱ་དེའི་འདོད་པ་ནི་འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་
ལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་འཇུག་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་
འདི་ལྟར་སྤྱིས་བྱའི་འདོད་པ་འདོད་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་
བར་ཐལ། སྤྱིས་བྱའི་འདོད་པ་ཡོད་ན་འདོད་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་
བྱུང་བ་མ་གྱུབ་པའི་སྤྱིར་ དེར་ཐལ། འདོད་བྱ་གང་ལ་སྤྱིས་བྱ་དེའི་འདོད་པ་
ཡོད་པ་དེར་འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ནི་བལྟ་བར་
རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིས་བྱའི་འདོད་པ་འདོད་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འབྲུལ་

བར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་མི་རྟག་པར་ངས་ཁས་སྦངས་
 པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་། སྒྱིན་
 སོགས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་གྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུང་ལས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་བཞེད་པ་ཡང་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་བཤད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གྲང་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་སུ་ཁས་སྦངས་པ་གང་ཞིག །
 སྒྲེས་བྱའི་འདོད་པ་འདོད་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འབྲུལ་བར་བསྟན་པའི་
 བྱིར། འདོད་པས་བྱས་པ་བསལ་མོད་ལུང་ལས་གྱུ་བ་ཇི་ལྟར་བསལ་ཞེ་ན།
 བྱི་མ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཡང་བསལ་བར་ཐལ། ལུང་གི་ཆིག་ནི་སྒྲ་བ་
 པའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། དོན་རང་མཆན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རྟོག་པ་ཙམ་
 དང་། ལུང་དེས་བྱས་པ་ནི་འདོད་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དག་རྟོག་པས་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་ལུང་དག་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་
 པ་ཙམ་དང་ཇེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱིར། གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་བྱའི་དངོས་
 པོ་འང་སྒྲེས་བྱའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་སྟེན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་པའི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ།

༡) རབ་གསལ་བྱེད་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ།

གཉིས་པ་རབ་གསལ་བྱེད་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་
 ཆིག་གིས་སྟོགས་ཆིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་
 དང་། སྟོགས་ཆིག་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། སྟོགས་

དངོས་སུ་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་
གཉིས་ཀ་གྲོལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བར་བྱུང་བར་མེད་པ་ལ་རང་གིས་མཐོང་
བའི་སྐྱབ་བྱེད་འབའ་ཞིག་བཟུང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་གི་མཆོད་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆོག་གིས་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ན་སྤྱོད་ཀྱི་
ཆོག་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལྟག་ཆད་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པར་
བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་དག་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་ཀྱི་ཤུགས་པ་མེད་ལ།
ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་ཀྱི་ཤུགས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས་གཞན་དག་
སྤྱོད་ཀྱི་ཆོག་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱིས་
བརྗོད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཆོག་སྐྱབ་
དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ཀྱི་ཆོག་
སྐྱབ་བྱེད་མཆོད་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དངོས་
སུ་བརྒྱུད་པས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོག་དེ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ཤིང་གྲུབ་པ་རྗེས་
དཔག་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱོད་ཀྱི་ཆོག་དང་རྟགས་ཆོག་དངོས་སུ་སྐྱབ་

བྱེད་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་དང་། རྟོགས་ཆིག་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་
 པ་མྱོང་བས་བྱུང་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དུ་འདོགས་པའི་ཀླུ་མཆོད་དང་བཏགས་
 པའི་དགོས་པ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་བརྗོད་པ་དང་
 གཏན་ཆིགས་བརྗོད་པའི་ཆིག་ཆོས་ཅན། རེ་ཞིག་དངོས་སུ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་
 སྐྱབ་པའི་རུས་པ་མེད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟོག་གྱུར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་བྱུང་བྱའི་དོན་
 གྱིས་རང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་པའི་གཞིར་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ལས་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་
 རྟོགས་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་སྐྱབ་
 པའི་རུས་པ་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། བྱས་པའི་དོན་ཉིད་
 གྱིས་རང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་པའི་གཞིར་མི་རྟག་པའི་དོན་གོ་བར་བྱེད་
 དེ། མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟོགས་དང་གཏན་ཆིགས་བརྗོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་
 སུ་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཉིད་དོན་
 བསྐྱས་པ་ནི། རྟོགས་དང་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཆིག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་
 དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་རྟོགས་ཀྱི་ཆིག་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་
 སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་

བར་མཐོང་གི་ངེས་པ་འདྲེན་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོང་བས་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ། སྒྲ་ཏྲག་
མི་ཏྲག་ཐེ་ཚོམ་བརྩན་སྤྲིས་པ་ན། རྟོལ་བས་མི་ཏྲག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་
ཚོངས་པ་ལ་ངེས་པ་ལྟར་སྒྲུང་འདྲེན་པ་སྤིད་ཀྱང་སྒྲིབ་ཞོལ་ཏྲག་ལྟན་ལ་ཐེ་ཚོམ་
དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་དོན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་མི་ཏྲག་ཅེས་པའི་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ཆོག་ཆོས་ཅན། བརྒྱད་
པ་ཡིས་ཀྱང་སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་སྤྱོད་པའི་རུས་པ་མེད་དེ། བསྐྱུབ་བྱ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་
ན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་བྱུང་པ་ནི་གཞུང་སྤྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་པས་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པའི་གཏུན་ཆོག་གསུམ་བརྗོད་པའི་
ཆོག་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ལ་སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་སྤྱོད་པའི་རུས་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མི་
ཏྲག་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཏུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་སྤྱོད་
རུས་གྱི་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཏྲག་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ངག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བཤའ་པ་ནི། ཆོས་སྤྱི་མ་ལ་བརྒྱད་པས་ཀྱང་སྤྱི་མི་
ཏྲག་པ་སྤྱོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བཤའ་མ་ཐག་པའི་གཏུན་ཆོག་གསུམ་གྱི་ཆོག་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་
སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་སྤྱོད་པའི་རུས་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་པར་བྱེད་པར་ཉེ་བར་བཏགས་
ནས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་སྤྱོད་པའི་རུས་པ་ཅན་ཚུལ་གསུམ་པའི་
ཏྲག་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱོད་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་ཏྲག་སྤྱོད་ཆོག་བརྒྱད་ནས་སྤྱོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ།
བྱུང་ཤིང་གིས་མེད་དང་ཏུ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་འདི་ལ་བྱུང་མེད་དེ། ཚུལ་

གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་ཚིག་གིས་དངོས་སུ་སྐྱབ་
མི་རྒྱས་པའི་སྤྱིར་རོ། །བརྒྱད་པའི་ཚུལ་གཞན་ཡང་མི་འཐད་ལ། བརྒྱད་པ་
ཡིས་ཀྱང་རྒྱས་པ་མེད། །ཅེས་པའི་ཚིག་གི་རྒྱས་པས་རྟགས་ཚིག་བརྒྱད་
ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྱོད་པ་ཚིག་
ལ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་
མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་གྱི་ཚིག་གིས་ཚུལ་གསུམ་ལ་བླན་
པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་ལ་བླན་པ་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅི། ཚུལ་གསུམ་ངེས་ཟིན་མ་བརྗོད་པ་ལ་བར་བར་
དུ་གཏན་ཚིགས་གྱི་ཚིག་བརྗོད་པས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོན་སྤྱི་ཤར་ནས་བླན་
པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་རམ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་ཟིན་བར་དུ་བརྗོད་ནས་ཚིག་
གིས་བླན་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ཟིན་མ་
བརྗོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་གྱི་ཚིག་བར་བར་དུ་བརྗོད་པ་ལས་བླན་པར་བྱེད་པའི་
སྤྱིར། སྤྱོད་པ་ཚིག་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མཚུངས་ཏེ། སྤར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ངེས་ཟིན་བར་དུ་
བརྗོད་པ་སྤྱོད་པ་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་བླན་པ་མི་སྤིད་པ་སྤྱས་ཀྱང་བརྗོད་མི་
རྒྱས་པའི་སྤྱིར་རོ། །མི་མཚུངས་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པ་བླན་པ་ཡང་ཚུལ་
གསུམ་བླན་པ་ལ་བསྟོས་པས་དེའི་མཐུ་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཚིག་གི་མཐུ་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པ་བླན་པ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་སྟོས་
མེད་དང་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བླན་པའི་མཐུ་ཡིན་གྱི། རྟགས་

ཆིག་གི་མཐུ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །དེ་ན་འདིར་སྟོགས་ཆིག་
 དང་རྟགས་ཆིག་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་དེ་ཙམ་སྟེ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོག་
 གྱུར་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སྟོན་མེ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ། སྟོགས་ཆིག་སྟབས་བྱེད་ཡིན་ན། ཚུལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་
 དགོས་ཏེ། ཆིག་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ནི་མེད་སྟེ་མི་རྟག་
 ཅེས་པའི་ཆིག་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྟེ་མི་རྟག་པ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་
 བྱིད། ཆིག་ཙམ་གྱིས་གོ་བར་བྱས་ན། སྟེ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་གང་
 ཟག་གིས་ངེས་པ་ན་སྟེ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་སྟབས་བྱེད་
 གཞན་ཡང་མ་བརྗོད་པར་སྟེ་མི་རྟག་པ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན། སྟེ་མི་
 རྟག་པ་གོ་བ་མི་རྟག་པ་ལས་སྟོགས་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཆོས་
 གཅིག་སྟོ་ཡུལ་དུས་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་དགོས་པས་སྟེ་རང་ཉིད་སྟོ་
 ཡུལ་དུ་སོང་བས་རང་ཉིད་མི་རྟག་པར་གོ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཉན་ཤེས་
 ཀྱིས་སྟེ་ཐོས་ཙམ་གྱིས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་
 གྱུར་རྟོགས་པ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟོས་ལ། མ་བརྗོད་ན་
 བོ། དེ་མ་ཐག་བསྟབས་བྱེད་པ་དམིགས་པའི་རྟོགས་པ་སྟེ་ལ་བརྗོད་པ་བྱེད་དུ་
 རུང་ན་ནི་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་ཆིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པར་བྱེད་བྱས་ལ།
 སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་པའི་རྟགས་དང་བསྟབས་བྱེད་གཉིས་སྟབས་བྱེད་ངེས་པ་ལ་
 བརྟོས་ནས་བསྟབས་བྱེད་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྟབས་བྱེད་ངེས་པ་སྟོན་དུ་མ་
 སོང་ན་བསྟབས་བྱེད་གོ་བའི་བྱས་པ་མེད་པས་སྟོགས་ཆིག་སྟབས་བྱེད་པ་གི་ཡན་

ལག་ཏུ་འདོད་པ་ནི། རོགས་པའི་གནས་མེད་པའི་ཚོད་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟོགས་ཚིག་གིས་རྟགས་ཚིག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་
བྱེད་པས་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་
ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྟོན་པས་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་
ཚིག་དེ་ཚུལ་གསུམ་བློན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གདགས་སུ་
རུང་ན་རྟོགས་ཚིག་དེ་ལས་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་འཇུག་ལ། དེ་ལས་
བློན་ལམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་བྱིར། རྟོགས་ཚིག་དེ་
ཡང་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་རུས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐེ་
ཚོམ་སོགས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། དགག་བྱའི་ཚིག་
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རུས་དང་དེ་ལ་བློན་པ་
སྐྱེད་བྱེད་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གི་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཤེས་
འདོད་དང་། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་སྐབས་དེ་དག་ལ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་གམ་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལས་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་དང་དེ་ལས་སྐྱབ་བྱེད་འདི་བ་དང་
དེ་ལས་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་སྐབས་འཇུག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་དེ་
དང་སྟན་ཅིག་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོལ་བས་

ཡན་ལག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཅོད་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་སོགས་ཀྱང་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཡན་པ་ཤད་ཟེན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་གིས་སྤྱོད་ས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ན་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་བྱེད་པ་
འབྱུག་པའི་ཡུལ་མི་རྟགས་པའི་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། སྤྱོད་ས་དངོས་སུ་བསྟན་
པ་དེ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་ཞེས་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །དེར་
ཐལ། གང་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ་སྐྱ་ཡང་བྱས་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་གོ་བའི་
སྤྱིར། སྤྱོད་ས་ནི་སྤྱོད་ས་ཆོས་དང་བྱུང་བ་གཉིས་གང་ཅུང་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཤུགས་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་པའི་ཤུགས་
ལ་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་མདོན་སུམ་ཆད་མས་བྱུང་
པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་གོལ་དེ་ལ་གཞལ་བྱ་མདོན་གྱུར་དུ་ཐལ་བའི་
སྤྱིར་རོ། །དོན་བསྐྱུས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པ་འདི་ནི་གདོན་མི་བ་བར་སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་དེས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགོས་
རུས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར། ཁྱུ་མཆོད་དེས་ན་སྤྱོད་ས་ཆིགས་སྐྱབ་
ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་
སྤྱོད་ས་ནི་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་འགྱུར་པ་ལ་གོགས་མེད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་ན་པ་དག་སྤྱོད་ས་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ན་སྐྱབ་ངག་
ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་སྤྱོད་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་

ལས་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་སྤྲོས་ཤིང་མ་བསྟན་ན་སྤྲོས་ངག་ཡང་དག་
 ཡན་ལག་མ་ཚང་བའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་གྱི་སྟོགས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་
 སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་
 ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྟོ་སྟོན་དང་དོན་སྟོན་དང་སྟོ་སྟོན་ཞུགས་པའི་ངག་སྤྲོས་ངག་
 ཡང་དག་དུ་འདོད་པ་བསལ་ནས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་
 པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲེལ་སྟོ་སྟོན་མ་ཞུགས་ན་དོན་སྟོན་
 ཞུགས་པ་མི་སྤྲོད་མོད་ཀྱི་དོན་སྟོན་ཞུགས་པ་སྤྲོས་བྱེད་ཡང་དག་དུ་འདོད་པ་
 དག་གི་ལོག་ཏྱིག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་དོན་སྟོན་སེལ་བྱེད་བྱར་དུ་སྟོས་སོ། །
 སྟོ་དོན་གྱི་སྟོན་གཉིས་ཀ་མ་ཞུགས་ཀྱང་བརྗོད་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་ན་ད་དུང་
 ཡན་ལག་གི་དབྱེད་པ་མ་དག་པས་ཚུད་པའི་སྤྲོས་སུ་པམ་པ་བསྐྱེད་པའི་
 བྱིར། སྟོ་སྟོན་སེལ་བྱེད་བྱར་དུ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་
 མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་སྟོས་ཀྱི་
 སྟོགས་ཆོས་དང་བྱུང་བ་གཉིས་གང་རུང་དངོས་སུ་སྟོན་ཅིང་ཅིག་ཤོས་
 ཞུགས་ལ་སྟོན་པ་སོགས་མ་སྟོས་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།
 །དེས་ན་སྟོགས་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་གསལ་བར་མི་བྱེད་པ་
 སྤྲོས་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན་གང་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་
 པས་བྱུང་དཔེར་ན་བྱུང་བ་བཞིན། སྟོ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་
 ཚུལ་ལས་གཞན་མི་རུང་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རང་གིས་
 མཐོང་བ་ཞེས་སྟོས་པ་དོགས་པའི་གནས་ཤིན་དུ་ཆེ་བས་རྒྱས་པར་སྟོས་ལ་

དེ་ཙམ་དུ་དོགས་པ་མི་ཆེ་བས་དོན་ཞེས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་
བསྐྱུས་སོ། །འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྐྱུབ་བྱ་དང་སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་
ནི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་འདི་ལས་འསྟོས་པ་ཡིན་ཏེ།
སྟོགས་སྐྱབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་སུ་
སྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་སྟུང་པ་དང་། སྐྱབ་ངག་གི་
བསྟན་བྱའི་ཚུལ་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ།

(༢) བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤུད་པ།

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤུད་པ་ལ་གཉིས། རྟུགས་
ལ་བསྟན་བྱ་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་བཤུད་པ་དང་། དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་
སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
བསྟན་པའོ།

(༡) རྟུགས་ལ་བསྟན་བྱ་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་བཤུད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་བཅོས་སུ་བཤུད་པ་
དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་། སྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤུད་པ་
དངོས་སོ།

༡) ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་བཅས་སུ་བཤད་པ་དགོས་ མེད་དུ་བཤམ་བའི་ཚུངས་སྤྲེལ་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུངས་དང་། ཡན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་སྐྱབ་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་འོན་ཏེ་སྐྱབ་དག་གི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཟོད་པར་མི་བྱ་བ་སྟེ་བཟོད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་བཤམ། ཕྱོགས་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མེད་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བསྟན་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནས་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཟོད་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་བཞེད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་པར་རྟོག་པ་མཐོང་སྟེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཞེ་བས་འདོད་པའི་དག་ཏུ་མ་སྐྱས་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷང་དོན་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

༢) ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དངོས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ།

སྤྱི་འོ་དོན།

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱོད་གས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་། གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། སྤྱོད་གས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཙད་སོ་སོར་བཤམ་པའོ།

སྤྱོད་གས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། བྱི་རྒྱལ་གྱི་
ངོར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་འོས་པ་རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྤངས་པ་ཞེས་པ་
ནི་རིགས་སྒོ་ནས་བཤམ་པ་ལྟར་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ངོ་པོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་བ་ཞེས་པ་
ནི་ཆང་མ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་ལས་འབྱུང་བ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཆིག་གི་བྱར་བྱིན་པར་སྒོས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་དོན་ལྟོག་མི་འདྲ་བ་སོ་
སོ་གཉིས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མ་ལ་ཡང་བྱི་མའི་དོན་ཆང་བར་ཡོད་
ཅིང་། དོན་དེ་ཉིད་བཤམ་ན་བྱི་མ་ལྟར་འབྱུང་བའི་བྱིར་ངོ་། །ཆང་མ་ཀྱན་ལས་
བརྟམ་སུ་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་སྒོས་པ་ནི། སྤྱོད་གས་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་
དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་སྟོན་ན་ཡང་མཆན་ཉིད་
འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡན་ལག་ལྔ་ལྟན་
དུ་འདོད་པ་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་
དུ་སྒོས་སོ། །བསྟན་བཅོས་སུ་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པ་ན་བརྟག་པ་

མཐའ་བཟུང་ག་ལ་དགོས། སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོན་ན་ཞེས་བརྟག་པ་
མཐའ་བཟུང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མཆོན་ཉིད་འདི་
ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ་གཅིག་དགོས་པར་རྟོགས་པ་ན་སྟོགས་སྐྱབ་ངག་གིས་
དངོས་སུ་བསྟན་མི་རིགས་པ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་སྟོན་ལྟ་བུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་
ན་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་བསྐྱབ་བྱུང་མཆོན་པ་མི་འཐད་ལ་ཚད་མས་
གྲུབ་ན་དེ་ལ་ངོ་ཤོད་དོན་སོགས་ཆོས་ལྡན་ཆང་བ་མི་འཐད་པས་སྟོགས་ཆོས་
མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་དེའི་ངོར། ངོ་ཤོད་དོན་སོགས་ཆོས་ལྡན་ཆང་བས་དེའི་
ངོར་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་ཀྱི་གང་ཟག་གཞན་
གཅིག་གི་ངོར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་སྟོན་དེ་དག་མེད་ལ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
སྐྱབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་ཟག་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་ལ་མ་སྐྱར་ཡང་སྟོན་མེད་
དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་ངོ་ཤོད་དོན་སོགས་
ཆོས་ལྡན་མ་ཆང་བའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་བར་བྱའོ། །ངོ་ཤོད་དོན་ནི་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་ཚད་
མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་སྟོན་ལྟ་བུ་ཚད་མས་མ་
གྲུབ་པ་ཕྱི་ཆོས་དེའི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚད་
མའི་ངོར་བྱམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་གཞི་
མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བྱམ་མེད་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་

ཏེ། ཆད་མའི་ངོར་བུམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེས་ན་ལན་
 ཅི་ཡོད། ཆད་མའི་ངོར་བུམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་
 གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། བུམ་མེད་ཡོད་པ་དང་བུམ་པ་ཡོད་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོན་སྐྱེད་པ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱར་
 མཆོན་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་གྲོལ་དེའི་ཆད་མའི་ངོར་སྐྱེད་པ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་
 ཡོད་པ་དང་། སྐྱེད་པ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་ལ་འགལ་
 བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེད་པ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེད་པ་མི་
 རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་མེད་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་
 དེའི་ཆད་མའི་ངོར་སྐྱེད་པ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེད་པ་མི་
 རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཕྱི་གྲོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེད་པ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་དེའི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་
 དང་། སྐྱེད་པ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཕྱི་གྲོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་
 ཆད་མས་གྲུབ་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེད་པ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་
 སྐྱེད་པ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱར་སྐྱུ་བ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་
 གྲོལ་དེའི་ཆད་མའི་ངོར་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་ཡང་དེའི་ཆད་མའི་
 ངོར་གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱར་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྐྱེད་པ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་
 གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱར་མ་གྲུབ་ཅིང་གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མ་
 ཐོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱར་ཆད་མས་གྲུབ་ན། རྗེས་དཔག་
 རྒྱུས་ཟིན་པས་སོ། །དེའི་ངོར་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་ན་དེའི་ངོར་

གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་འགའ་ལོ་ཟེར་བ་ནི། མཚན་མཚན་གྱི་རྣམ་དཔྱེ་
ལ་ཚེངས་པར་ཟེར་རོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ལ་སྒྲུབ་དང་མི་རྟག་
པའི་ཚེགས་དོན་ཚད་མས་བྱུ་བའི་ན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ཟེར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དེའི་དོར་སྒྲུབ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚེགས་དོན་བསྐྱབ་
བྱ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་བསྐྱབ་བྱར་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་འགའ། དེའི་དོར་སྒྲུབ་མི་
རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་གྱིས་
ཀྱི་འཁོར་ཅི་མོ་ལྟར་ནོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱའོ།

གཞན་ཚེགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྒྲུབ་བ།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲུབ་པ། དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་གྱི་
བྱུར་དུ་སྒྲུབ་རིགས་ན་ཚོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྒྲུབ་པ་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡང་ཅིའི་སྤྱིར་མི་བཞག་ཅེ་ན། འེན་ཏུ་མི་མཚུངས་
ཏེ། དམ་བཅའ་ཚོལ་བའི་ཁས་སྒྲུབ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོལ་བས་ཁས་
སྒྲུབ་པས་ཚོལ་བའི་དམ་བཅའ་འགྱུར་གྱི། ཚོལ་བས་དམ་མ་བཅས་པ་
ཚོལ་བའི་དམ་བཅའ་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཚོལ་བས་ཁས་མ་སྒྲུབ་ཀྱང་
ཚོལ་བའི་དམ་བཅའ་འགྱུར་ན། ཞེས་བྱ་མཐའ་དག་ཚོལ་བའི་དམ་བཅའ་
འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་ཚོལ་གྱི་ཚད་མས་བྱུ་བས་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་
བཅི་བའི་གཞི་ཡང་ཚོལ་བས་ཁས་སྒྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །རྟགས་
ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་ཚད་མས་མ་བྱུ་བ་ནི། ཚོལ་བས་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། སྤྱི་ཚོལ་གྱི་དོར་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་མི་རུས་

ལ། དེ་ཆད་མས་གྲུབ་ན་ནི་ཤོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འདོད་ཀྱང་སྤྱི་
 ཤོལ་གྱི་དོར་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་ཏུས་བས་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་གྱི་
 ཟུར་དུ་ཤོལ་བའི་ཁས་སྒྲངས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་
 ཞེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཉགས་གྱི་ཚུལ་སྤྱི་ཤོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ན།
 ཤོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་ཤོལ་བ་ལ་སྤྱན་འབྱེན་ཡང་
 དག་འདུག་ལ། ཤོལ་བས་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་སྤྱི་ཤོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དམ་
 བཅའི་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

སྤྱོད་གས་གྱི་མཆན་ཉིད་གྱི་རྣམ་བཅད་སོ་སོར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། རོ་བོའི་དོན་ནི། སྐབས་གྱི་སྤྱི་ཤོལ་དེའི་ཆད་མས་མ་
 དེས་པ་དང་། ཁོ་ནའི་དོན་ནི། ཤོལ་བས་དཔག་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་མ་བཟུང་བའོ། །རང་ཉིད་གྱི་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་
 པ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་མ་བྱས་པར་སྐབས་གྱི་ཤོལ་བ་དེས་འདོད་པའོ། །
 འདོད་པའི་དོན་ནི། དག་ཏུ་སྐྱས་སམ་མ་སྐྱས་ཀྱང་རུང་ཉགས་གྱི་དཔག་བྱར་
 འདོད་པའོ། །མ་བསལ་བ་ནི་ཤོལ་བས་དཔག་པར་འདོད་པ་ལ་སྤྱི་ཤོལ་གྱི་
 ཆད་མའི་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པའོ། །དེ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་དང་
 ལོག་རྟོག་སེལ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། གཅད་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་ལ་གཉིས་
 ཡོད་པས་ཤོལ་བས་སྤྱོད་གས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་། བཟུང་ཡང་གྲུབ་བསལ་
 གང་རུང་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི་འདོད་པས་གཅོད་ལ། སྤྱི་མ་གཉིས་ནི་རོ་བོ་
 དང་མ་བསལ་བ་གཉིས་གྱིས་གཅོད་དོ། །གཅད་བྱ་ལོག་རྟོག་ལ་ཡང་གཉིས་

ཏེ། སྒྲུབ་མ་ཁའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་གྲོ་ལ་བས་དཔག་འདོད་མེད་ཀྱང་རང་གིས་
སྒྲུབ་ཚད་མར་ཁས་སྒྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁས་ན་པོའི་འདོད་པ་ཡིན་
བས་ཚུད་པའི་ཆེ་དེ་དང་མི་འགལ་བ་གཅིག་བསྒྲུབ་བྱར་བྱེད་དགོས་སྟུགས་
པའི་ལོག་ཏྲུག་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སྒྲོས་སོ། །འདི་བཤད་པའི་གཞི་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཏྲུག་ས་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ཀྱང་ལེགས་པར་
གོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཅུང་བའི་གནས་སུ་སྒྲུབ་ལ། གཞུང་ལུགས་འདི་དག་ལ་རིང་དུ་
འདིས་པར་བྱས་པ་དག་ཀྱང་སྒྲོགས་སྒྲུབ་མའི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཤིན་ཏུ་
སྒྲུབ་བས་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ད་ལྟ་གྲོ་ལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་སྒྲི་
གྲོ་ལ་གྲིས་མ་གྲུབ་ན་གྲོ་ལ་བས་སྒྲུབ་དགོས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་
པའི་ཆེ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱར་གཟུང་དགོས་སམ་སྟུགས་པའི་ལོག་ཏྲུག་དག་གི་པའི་
ཆེད་དུ་ཁོ་ནའི་ཆོག་སྒྲོས་སོ། །

ཡན་ལག་གི་དོན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

སྒྲོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་མདོའི་ཆོག་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ལོག་ཏྲུག་དག་གི་པའི་དགོས་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
བྱ་བ་སྒྲོགས་ཡང་དག་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བ་དང་།

ལྷན་པ་ཞིག་ཏུ་བཞད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་གློལ་བ་
རང་ཉིད་འདོད་པ་དང་སྤྱི་གློལ་གྱི་ཆད་མས་མ་བསལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་
དུ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡོངས་གཙུག་གི་དགོས་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
རྣམ་པར་གཅད་བྱེད་ས་བཟུང་ནས་དེ་བསལ་བར་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྤྱོད་པ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། རང་གི་
ངོ་བོ་སྤྱོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེད་པའི་ཏྲག་པའི་ཆོག་ས་དོན་ལྟ་བུ་
སྤྱོད་པ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་སྐབས་གྱི་སྤྱི་གློལ་གྱི་ཆད་མས་མ་བྱུབ་པ་
དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཏྲག་ས་གྱི་ཟུར་སྤྱི་
འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱར་ཏེ། ཆོག་སྤྱོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་
ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་གློལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་མིན་པ་གཅིག་
དགོས་ཞེས་དང་། འདོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་
ལ་དོན་གྱིས་ཏེ་ཞེ་བས་བསྐྱབ་བྱར་བརྗོད་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་དང་།
རང་ཉིད་གྱི་ཆོག་སྤྱོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་བསྐྱན་
བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་མ་བྱས་པར་ཅོད་པའི་
སྐབས་གྱི་གློལ་བས་ཁས་སྒྲངས་པ་གཅིག་གཟུང་ངོ་ཞེས་རིག་པར་བྱ་བའི་
ཆད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐབས་འདིར་ཆོག་བཞིས་ཡོངས་གཙུག་སྟོན་ཚུལ་ཅུ་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོག་ཏུ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་འཆད་
པས་མ་བཞད་དོ་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདོད་པ་དང་རང་ཉིད་ལ་ཡང་

མཚུངས་པས་སོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་འབྱུག་མི་
འབྱུག་དཔྱེད་པ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ལ་ཚད་བསལ་ཞུགས་ན་དེ་ལ་མཚན་
ཉིད་འབྱུག་མི་འབྱུག་དཔྱེད་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་ངོ་བོའི་ཆོག་ལ་
ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པ་ལ་ནི་མཚན་
གཞི་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་བསྟན་ས་མེད་པས་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་འབྱུག་མི་
འབྱུག་དཔྱེད་དགོས་པས་མི་མཚུངས་སོ། །དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་
ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པས་ཚད་མ་མདོར་མ་
བསལ་བ་སྟོས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་སྟོགས་ཡང་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངོ་བོ་
སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་ས་དོན་ལྟ་བུ་སྟོགས་
ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་སྤྱི་ཆོལ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་དཔེར་ན་སྐྱ་ནི་
མཉན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་
ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཆོག་སྤྱད་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་
བ་ལ་སྤྱི་ཆོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཆོལ་བས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
དཔེར་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དང་དཔེ་དག་ཏུ་བཀོད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་
པ་གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། འདོད་པ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་
ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་ཅོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟོན་ཞེ་བས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་ཅིང་
སྐྱས་ཆོས་ཅམ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་
སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་ཁས་

སྒྲངས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་བ་མེད་ན་
རྟོལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རྟོལ་བས་ཁས་
སྒྲངས་པ་མ་ཡིན་པ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་
ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རང་ཉིད་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། རིང་ཐོ་ལོག་
རྟོག་གི་གནས་ཅུང་བས་དེ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་མེད་ལ། དེས་གཟུང་རང་ཉིད་ཀྱི་
ཞར་ལ་བསྐྱས་ནས་སྟོན་པས་རྒྱས་པར་བཤད་དོན་ཆོད་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པས་
ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དག་ཏུ་མ་སྐྱས་ཀྱང་ཞེ་འདོད་བསྐྱབ་བྱར་
རྟོགས་པའི་དཔེ་དང་། འདོད་པ་སྐྱོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། རིང་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དག་ཏུ་མ་སྐྱས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱར་
འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྐྱས་མ་བྱེན་པའི་བྱིར། རིང་ལྟར་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ཉན་ཤེས་
ཀྱིས་མ་ཐོས་ན་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱ་མཆོད་གང་
ལས་རྟོགས་ཤེ་ན། གཉིས་པ་ནི། གྲངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མིག་
སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མིག་
སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྐྱས་ཀྱང་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱར་མི་རྟོགས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་དག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྐྱས་ཀྱང་སངས་

རྒྱུ་མ་པ་དང་གྲངས་ཅན་པ་གཉིས་བདག་ཡོད་མེད་ཅོད་པའི་སྐབས་སུ།
 སངས་རྒྱུ་མ་པ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་མིག་སོགས་བདག་ཏུ་པའི་དོན་བྱེད་པ་
 དེ་འབྲུག་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁྱོད་བཀོད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རྟོགས་
 པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱུ་མ་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་འདུས་ཤིང་བསགས་
 པ་རྣམས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་པ་བྱུང་བ་ན་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་
 བདག་གི་དོན་ཉིད་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་གཞན་
 གྱི་དོན་བྱེད་དེ་ཞེས་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་མིག་སོགས་བདག་དོན་
 བྱེད་པ་དེ་ངག་རྟུ་མ་སྐྱས་ཀྱང་རྟོགས་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 མ་སྐྱས་ཀྱང་དེ་འབྲུག་པའི་ཆེད་དུ་གྲངས་ཅན་གྱིས་རྟོག་དེ་བཀོད་པའི་བྱིར།
 ཅེས་སྐུར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་སྦྱོས་པའི་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་
 དང་། འདོད་པ་སྦྱོས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤུད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་མ་པར་བཤུད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་
 ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་བྱུང་དུ་འདོད་པ་སྦྱོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ནི་ངག་རྟུ་མ་སྐྱས་སུ་ཟིན་ཀྱང་གློ་བའི་
 དམ་བཅར་ཞེ་བས་འདོད་པས་བྱུང་བའི་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
 པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གློ་བའི་ཞེ་འདོད་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་པའི་ཚུལ་
 དང་། སྐྱས་ཅམ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་པ་བསྟན་པ་དང་། ཞར་ལ་

ཀླུ་པན་གྱི་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར་བའང་སྒྲོན་མེད་ཡིན་པ་ཁེགས་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་
 གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་
 ཞིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིར། དཔེར་ན་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་
 ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཅོད་གཞིའི་སྟངས་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་དོ་ཐོ་ལ་གཞོད་པ་
 འབབ་པ་དང་། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་
 དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་ལ་རྟགས་དང་དཔེ་སྒྲར་བཞིན་བཀོད་པ་
 ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་གཞོད་པ་དང་། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་
 གཞོད་པའི་ཐོལ་སྒྲོར་གསུམ་བཀོད་པ་ནི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཏུ་བྱེད་
 གྱི། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གཞན་དག་གིས་མིག་
 གི་སོགས་ཁོངས་ནས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཞན་བཞི་འདོན་པ་ཡིན་གྱི།
 བཅ་པོ་ཉིར་གསུམ་འདོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བས་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་
 ཐོལ་སྒྲོར་བཀོད་ནས་ཅི་བྱེད་པ་ཡིན་པ་མ་ཞེས་པའི་སྒྲོན་ནོ། །འོ་ན་རིགས་
 ཐེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། མིག་ལ་སོགས་པས་
 ནི་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་ངོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེར་རྣ་བ་ལ་
 སོགས་པ་སོགས་སྐྱས་སྐྱད་པར་གསུངས་གྱི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བཞི་
 ལས་གཞན་སྐྱད་པ་མ་བཀག་པའི་སྒྲིར་ངོ། །དེར་མིག་གི་སོགས་ཁོངས་
 ནས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་དམིགས་རྒྱུན་གཉིས་སྐྱད་པའི་ཐོལ་སྒྲོར་ལ་བརྟག་

པ་བྱེད་ཚུལ་བཤད་དེ། འོག་སྐྱབ་པ་ལྟར་སྒྲུང་གི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་
རྒྱུ་རེ།

དེས་ན་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་དང་མིག་ལ་སོགས་པས་སྐྱེས་
བྱུང་འོན་ཀྱང་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཤིང་གྲགས་པ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་
བདག་རྟག་པ་འགྱུར་པར་བསམས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་བྱེད་ཡང་རྩལ་དང་སྐད་
ཅིག་གང་ཡང་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བཅིང་གོལ་ཀྱན་གྱི་གཞིར་གྱུར་
པས་རྟག་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་ཙུམ་གྲངས་ངེས་ཤིང་།
བཅ་པོ་ཉིར་བཞི་པས་རྩས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་བསྐྱབས་པས་ཤེས་རིག་
གི་སྐྱེས་བྱུང་འོན་ཀྱང་པ་འགྱུར་པར་བསམས་ཤིང་དངོས་སུ་གཞན་དོན་
བྱེད་དེ། ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་རྩས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་འབྲས་
བུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པས་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་སྒྲོ་ངོར་དཔེ་ལ་རྩས་འགྲོ་མེད་
པའི་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་སྟམ་དུ་བསམས་སོ། །འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་
ནི། རྩལ་འདུས་པ་ཡང་མ་ཡིན། སྐད་ཅིག་འདུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
འགྱུར་རྣམས་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྟོང་བ་
དང་། སེམས་པ་ཅན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བདག་རྟག་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིས་ངེས་
འགའ་ཆོས་ཅན་དང་། ངེས་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་གཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པའི་
གཟུགས་བ་ལང་གི་རྩ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་དང་རྩ་བྱེད་གཞི་དང་།
བྱམ་པ་དང་བ་ལང་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། མིག་

སོགས་ཁྱད་གཞི་དང་། བདག་རྟག་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚས་སུ་སྐྱས་བཞེད་པ་
 ཡིན་ལ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་བརྗོད་
 པའི་ཚོ། གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཁྱད་གཞི་དང་། བདག་རྟག་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚས་
 སུ་སྐྱས་བཞེད་པས་ཚས་ཅན་དང་ཚས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །
 མིག་གི་སོགས་སྐྱས་བཅ་པོ་ཉིར་གསུམ་སྟུང་པ་མི་འཐད་དེ། གཙུ་བོ་དང་
 བཅ་པོས་བསྐྱས་པའི་སྟོ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སངས་
 ཀྱུས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཚས་མི་
 འགྲུབ་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་
 འོག་ནས་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་རྟུས་སུ་བསྐྱབས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
 སོགས་སྐྱས་ན་བའི་དབང་པོ་སྟུང་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གངས་ཅན་པ་
 ན་བའི་དབང་པོ་རང་དང་སྟངས་སྐྱ་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་ལ་དེ་
 སངས་ཀྱུས་པ་ལ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཚས་མ་གྲུབ་པར་
 འགྱུར་ངོ། །གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་ཁྱད་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ན་
 བའི་དབང་པོའི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གྲུབ་མཐས་
 བཏགས་པའི་ཁྱད་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བདེ་བ་དང་སྟག་བསྐྱལ་དང་
 བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལས་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་
 གཙུ་བོར་འདོད་པས་དེའི་ཡང་དོན་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོ།
 དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལོང་ངོས་གཉིས་པ་དང་། སྟོ་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་རྣམ་གངས་
 སུ་འདོད་པའི་དོན་གཟུང་རྣམ་ཉིད་ལ་འདོད་པ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་ཡང་ཚད་

མས་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྤྱི་ལོ་གསུམ་པ་མ་རང་ལུགས་ལ་སྤྱི་གསུམ་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་
སྤྱི་ལོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འགའ་ཉུགས་བཞེས་དབྱེ་བ་ནི། འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཞེ་འདོད་ལ་བྱད་པར་མེད་པ་དང་། གཏན་
ཆེགས་དཔེར་བཞོད་པ་དང་། སྤྱི་བཟོད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་ཅམ་དུ་
ཟད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ལོ་ཆོས་ཅམ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཞེ་འདོད་གཅིག་
དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་ལ་གཞོད་པ་དང་། ཆོས་གྱི་བྱད་
པར་ལ་གཞོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཞེ་འདོད་གཅིག་
དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། ཆོས་གྱི་བྱད་པར་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་ལ་གཞོད་
པའི་སྤྱི་ལོ་ཞེ་འདོད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་ལོ་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་འགའ་ཉུགས་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་སྤྱི་ལོ་མེད་པར་ཐལ། ཞེ་འདོད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
གཞོད་པའི་ཞེ་འདོད་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བདག་ཉུག་པའི་དོན་བྱེད་པ་འདི་
ཉིད་སྤྱི་བཟོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལ་བསྟོས་པ་ལས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་
པར་དུ་བཞུགས་པའི་སྤྱི་ལོ་ཞེ་འདོད་གྱི་སྤྱི་ལོ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་མིག་སོགས་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལོ། ཞེས་བཟོད་པ་ན་ཆོས་ཅན་བདག་དོན་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་དཔེར་བྱད་པར་དུ་བཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་བྱད་པར་དུ་
སྤྱི་ལོ་བཞོད་ཅིང་རྟོག་པས་ཉེ་བར་གཟུང་བའི་སྤྱི་ལོ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་མིག་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།

འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་
 ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱེད་པར་དུ་སྐྱས་བཀོད་ཅིང་
 རྟོག་པས་བཟུང་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
 སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཅིག་ཉིད་སྐྱས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་
 པར་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཞིག་ཐ་དད་པར་བྱད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱས་ཆོས་ཙམ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་
 བའི་ཉེས་པ་དང་། དག་ཏུ་མ་སྐྱས་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། དག་ཏུ་མ་སྐྱས་ཀྱང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་བསྐྱབ་
 བྱར་བྱུབ་པའི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟོགས་ཐམས་ཅད་འགལ་
 བ་དང་། དཔེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། སྐྱས་ཆོས་
 འབའ་ཞིག་སྟོན་ཡོད་མེད་བཅི་བའི་གཞིར་མི་འཐད་པ་དང་། ཞེ་འདོད་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་ན་སྟོན་དུ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་
 བྱེད་པ་ཙམ་ལས་བྱེད་པར་དུ་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སྐྱབས་སུ་
 བབ་པ་བདག་རྟོག་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལས་དོན་གཞན་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཙམ་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་ངེས་པའི་སྐྱབས་དོན་གང་གི་འཕེན་པ་ཡིན། ཚུང་
 གཞི་མིག་སོགས་ཀྱིས་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེའི་བྱེད་
 ཆོས་སོགས་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར། སྐྱས་ཆོས་གཞན་དོན་བྱེད་ཙམ་

གྱིས་འཕེན་ནོ་ཞེ་ན། འོག་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་པའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འཕེན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། བྱེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འཕེན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། གཏན་ཆོག་གས་ཐམས་ཅད་འགལ་བ་དང་དཔེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འཕེན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྟེ་དེའི་སྤྱིར། བྱེད་པར་ཐལ། མཐའ་མཐོང་བ་མེད་པའི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་གས་དེ་ཉིད་ནི་འགར་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཐལ་བ་སྤྲུལ་མ་འདོད་ན་ཏུ་གས་གང་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུང་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོན་འདིར་འགྱུར་གྱི་ཆོས་གཞན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ལ་ནི་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་མེད་པ་ལ་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་འདོད་དང་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེ་བས་འདོད་པ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོག་གས་འདི་འགལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པའི་གཏན་ཆིགས་
 དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་སུ་ཐལ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་
 ལས་བསྐྱོག་པ་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེར་ཐལ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤར་བ་འད་པའི་རྟགས་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རི་སྐད་བ་འད་པའི་
 ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་ལ་གཞོན་པ་ལ་ནི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གངས་ཅན་ལ་རི་སྐད་དུ་
 བདག་དེ་སྐྱ་གང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ངེས་པས་བདག་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་
 པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི་བདག་དེ་དཔེ་ལ་མ་བྱུང་བོ་ཞེས་བ་འད་
 པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པའི་གཏན་ཆིགས་
 ཡིན་ན། འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འགལ་བའི་གཏན་
 ཆིགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་ཆོས་ཀྱང་ཞེ་བས་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
 ཉིད་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དག་ཏུ་དངོས་
 སུ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་པར་

བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ངག་ཏུ་མ་སྐྱས་པ་བསྐྱབ་བྱ་མ་
ཡིན་ན་མི་འདོད་པ་བྱུང་ཅིང་འདོད་པ་མ་བྱུང་པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་དཔེ་
དང་། དེ་དོན་ལ་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་འདུས་ཤིང་བསགས་པས་མིག་
སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞེ་ག་
ཡིན་ཏེ་མེད་པར་ཐལ། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་བ་དེ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མེད་པའི་སྤྱིར།
རྟགས་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། གལ་ཏེ་གངས་ཅན་པ་གང་ལ་སངས་རྒྱས་པས་
བདག་ཡོད་མེད་བཅུད་པས་གངས་ཅན་གྱིས་བདག་ཡོད་པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པ་རྟགས་དེ་བཞོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་མེད་པ་མ་བྱུང་སྟེ། སྐྱས་ཆོས་
གཞན་དོན་བྱེད་པ་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟགས་དེས་ཁྱོལ་བའི་ཞེ་འདོད་
སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱུང་བའམ་སྤྱི་ཁྱོལ་གྱི་དོར་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་དོན་མེད་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོལ་བས་མི་འདོད་ཅིང་སྤྱི་ཁྱོལ་གྱིས་བྱུང་བེན་པའི་སྐྱས་
ཆོས་གཞན་དོན་བྱེད་ཅམ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་བད་སྟོད་པའི་སྟོན་པ་ཟླ་ཉི་ཉ་རི་ཞེས་པ་ན་དེ།
ཞེས་པར་ལྟན་དང་སྤྱི་དོན་དང་། །རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ། །དེ་དེ་སྐྱས་
བརྗོད་པས་རྟགས་པ། །སྤྱི་ནི་འབྲེལ་པར་རབ་ཏུ་གནས། །ཞེས་གོ་བྱ་ཞེས་པ་
ལྟ་བུའི་སྐྱ་གཅིག་བརྗོད་པ་ལས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྟག་པ་དང་རང་གི་བརྗོད་
བྱའི་དོན་དང་ག་དང་ཨོ་དང་ཁྱུ་ལ་སོགས་པ་དོན་གསུམ་གསུམ་གོ་བའི་
རྣམས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བེར་རོ། །སྐྱ་ལའང་ལྟ་སྤྱིན་ཞེས་པའི་མིང་གི་སྐྱ་དང་། བ་

ལང་ཞེས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་འདོད་ལ། དེའི་སྟོབ་མ་སྐྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 བཤད་དུ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་དང་། སྐྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་དུ་མེད་པར་སྐྱ་བ་གཉིས་
 ཡོད་པ་ལས། སྐྱ་མ་ན་རེ། སྐྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་གཉིས་
 ཀ་ཡང་དོན་ལ་བདུ་མ་བྱས་པའི་སྟོན་རོལ་ནས་ལྷས་བྱིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་
 ལྷས་བྱིན་ཞེས་པ་དང་། འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བ་ལང་ཞེས་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་
 གྱིས་དོན་ལྡན་དུ་མཚུངས་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐྱ་མ་ན་རེ། རིགས་ཀྱི་སྐྱ་བྱེ་རོལ་
 གྱི་དོན་ལྡན་ཡིན་ཡང་མིང་གི་སྐྱ་མིང་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་རོལ་ནས་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལྡན་ཡིན་གྱི། བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །དེ་
 ལ་སྐྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་དུ་མེད་པར་སྐྱ་བས་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ལ། མིང་གི་སྐྱ་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལྡན་དུ་བྱུང་བ་ན་ཞེ་འདོད་དངོས་སུ་སྐྱས་ན་དཔེ་ལ་རྗེས་
 འགྲོ་མེད་དོགས་ནས་ལྷས་བྱིན་ཞེས་པའི་མིང་གི་སྐྱའི་ངོ་བོ་ནི་ཆོས་ཅན།
 མིང་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་བདུ་མ་བྱས་པའི་སྟོན་རོལ་ནས་དོན་དང་ལྡན་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་ལྡན་པར་མཐོང་བའི་
 བྱིད། དཔེར་ན་རིགས་ཀྱི་སྐྱ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་མིང་གི་སྐྱ་རང་གི་ངོ་
 བོ་ཅམ་གྱིས་དོན་དང་ལྡན་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ངག་
 ཏུ་མ་སྐྱས་པའི་བྱིད། བྱབ་པ་ཁས་སྦངས། འདོད་ན། སྐྱོལ་བ་མི་འདོད་པ་བྱེ་
 རོལ་གྱི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་འབྱུང་པར་འབྱུང་བའམ་དོན་ལྡན་ཅམ་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོའི་དོན་ལྡན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་དོན་ལྡན་གསུམ་པ་མེད་
 པའི་བྱིད། དོན་ལྡན་ཅམ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་གི་སྐྱ་དོན་དང་

ལྷན་པར་ཡང་སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་མཐོང་བ་དེའི་སྤྱིར། སྤྱི་གནས་བརྒྱད་ནི། དང་
པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པ། གཉིས་པ་ལས་སྤྱི་བ། གསུམ་པ་
བྱེད་པ། བཞི་པ་དགོས་ཆེད། ལྷ་པ་འབྱུང་ཁུངས། རྒྱག་པ་འབྲེལ་བ། བདུན་
པ་གནས་གཞི། བརྒྱད་པ་བོད་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཙན། གཞན་
གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཙམ་གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་མེད་པར་གྲུབ་ཀྱང་བདག་
གི་དོན་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་དེ་ལས་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་མིག་སོགས་
བདག་དོན་བྱེད་པ་མི་འབྱུབ་པར་ཐལ། དེ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
སྤྱི་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པའི་སྒོ་ངོར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བཀོད་པ་འབྲས་བྱ་མེད་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་དང་སྐྱད་ཅིག་དེ་དག་འདུས་པ་མིག་ལ་སོགས་པས་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྐྱངས་
ཤིང་གྲུབ་ཟིན་མ་བཟུང་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྐྱས་ཀྱང་ཚོལ་བའི་ཞེ་བས་འདོད་
པས་ཁྱབ་པའི་སྤྱིགས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་
བསྐྱབས་པ་དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མཐུན་དཔེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་པ་དང་དེ་ཙོད་གཞི་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་

མ་ཐུན་དཔེ་ལ་མ་ཆང་བ་དེ་དཔེའི་སྐྱོན་དང་ལ་སོགས་པ་ཅོད་གཞི་ལ་བྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡང་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་དེས་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྐྱོར་བའང་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པ་ཞིགས་
 པ་ལ་གསུམ། བསལ་བྱད་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ས་དགག་པ་མདོར་བསྟན་པ་
 དང་། ཀྱུ་མ་པར་བཤད་པ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 དག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྤྲོས་ཀྱང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་
 མེད་པ་སྐྱོན་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་བས་བཀོད་པའི་
 གཉིས་པ་དང་བཅས་པའི་སྐྱོར་བ་ནམས་ལ་ཡང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
 ཡང་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་ནམས་མཚུངས་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱིད།
 དཔེར་ན་རྒྱུ་པན་གྱིས་ལུས་སེམས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་ན་སྐྱེ་བ་སྤྲ་བྱི་
 ཞིགས་པར་བསམས་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་མེད་ཀྱི་ཆན་དང་
 བསམ་དང་བློད་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་སྤྲོན་པ་ལས་སྤྱོད་བའི་རྒྱས་པ་འབྱུང་
 བ་ལྟར་པ་མའི་འབྱུང་བ་འདུས་པ་མདོན་པར་མི་གསལ་བའི་སེམས་པ་ཅན་
 སྤྲོན་པ་ལས་མདོན་པར་གསལ་བའི་སེམས་པ་ཅན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །ལུས་སེམས་རྗེས་གཅིག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས་བས་བུམ་པ་ནི་ཆོས་
 ཅན། མདོན་པར་གསལ་བའི་སེམས་པ་ཅན་ལུས་དང་རྗེས་གཅིག་པ་ལུས་
 ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་དང་བུམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་གཉིས་པ་སྤྲ་བྱི་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིད། དཔེར་

ན་བྱམ་ལྟན་ཅིག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་གནས་པར་ཐལ། བྱམ་ལྟན་ཅིག་པ་ནི་
དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ལུས་སེམས་རྩལ་གཅིག་པའི་སྦྱེས་བྱས་གཉིས་པ་དང་
བཅས་པར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱམ་པའི་སྟངས་དུ་བྱེད་པར་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བ་
དང་། གང་རུང་བསྐྱབ་བྱར་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་།
ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཏེ་གང་རུང་གི་སྦྱི་བྱམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་
འདོད་པའི་བྱིར། བྱེད་པར་བསྐྱབ་བྱར་འཕེན་པ་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པར་ལ་
བཀོད་པའི་སྦྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྦྱི་
བརྗོད་ཀྱང་བྱེད་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཁས་སྐྱོང་དགོས་པ་དང་། དེ་དཔེ་
ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་དང་། ཏགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་ཁས་སྐྱོངས་
ནས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་ཡོད་མེད་སྦྱོན་ཡོན་བཅི་བའི་གཞིར་ཁས་མི་ལེན་པ་
འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱང་པན་གྱིས་གཉིས་བཅས་སྦྱོར་བའི་སྦྱབ་པར་
བྱེད་པ་བཀོད་པའི་འབྲས་བུ་ཅི་ཡིན་ཏེ། མེད་པར་ཐལ། གཉིས་བཅས་སྦྱོར་
བ་འདི་ལ་ནི་བྱམ་པ་ལ་ལུས་སེམས་རྩལ་གཅིག་པའི་སྦྱེས་བྱའི་ཆུ་བཅས་
བསྐྱབ་འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འཕེན་པའི་བྱིར། ཡང་ན་ནི་མི་
འདོད་པའི་དོན་བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་འགྱུར་པར་འགྱུར་
བར་ཐལ། སྦྱ་མ་དེ་སྦྱབ་འདོད་ནས་བཀོད་པ་གང་ཞིག་དེ་བསྐྱབ་བྱར་མི་
འཕེན་པའི་བྱིར་ཉེས་པ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱི་དོར་སྦྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་

དགོས་པ་མེད་པ་དང་། སྒོལ་བའི་རང་འདོད་མི་འགྲུབ་པའི་ཉེས་པ་བཤད་
ཟིན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་རྒྱས་ཡུལ་ཡིན་མིན་བརྟག་པ་དང་།
རྒྱས་ཡུལ་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་རྟགས་དེས་
བྱམ་པ་སེམས་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ལུས་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་རྒྱས་
ཡུལ་དུ་བྱས་སམ་མ་བྱས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཅི་ལྟར་ཟུང་ལ་མ་ཡིན་པའི་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་དེས་བྱམ་པའི་སྟངས་དུ་སེམས་དང་རྫས་གཅིག་
པའི་ལུས་ལས་རྫས་གཞན་དེ་འགྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་པར་བྱེད་
པ་དེས་རྒྱས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟེང་། གཤམ་ཏེ་རྟགས་
དེས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་འགྲུབ་ན་ཡང་ངེ་ལྟར་རྒྱས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ་
ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་ལྟར་རྒྱས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རང་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པའི་རྣམ་པ་དཔེ་ལ་རྫས་འགྲོ་མེད་
པ་ངེ་ལྟར་མི་རེག་པར་འགྱུར་ཏེ་ཉེས་པ་དེས་རེག་པར་ཐལ། སེམས་དང་
རྫས་གཅིག་པའི་ལུས་དཔེ་གང་ལ་ཡང་རྫས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་སྟེང་། ཐལ་བ་
ཁས་སྒྲངས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནི་ཤུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི། སྐས་ཟིན་པ་མ་ཡིན་
ལ་སྐས་ཟིན་པ་ནི་གང་རུང་གི་སྒྲི་ཡིན་པའི་སྟེང་རོ། །སུན་འབྱེན་འཇུག་པ་
སྐས་ཟིན་གྱི་དོན་ཡིན་པས་ཤུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྫས་འགྲོ་
མེད་པ་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱང་པན་གྱི་དམ་བཅའ་འདི་

ནི་གསལ་བར་རིགས་པ་མེད་པར་ནན་གྱིས་འཇུག་པའི་རྒྱལ་པོའི་གྲ་སའི་
 རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་པའི་དེས་བྱམ་པ་དེ་
 ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆེ་བཅས་འགྲུབ་པ་ནི་སྤར་བཞོད་པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པ་ལས་རྟེན་པར་འགྱུར་ཞིང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་ཅེས་
 གཞན་སུན་འབྱེན་པའི་ཆེ་ན་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་བདེན་
 ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་སྤྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པས་
 འབྱུང་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཆོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྦྲངས་པ་རི་སྟེན་པ་དེ་
 ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱི་ཆོལ་གྱིས་སུན་འབྱེན་པ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཀྱང་
 འབྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། གང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦྲངས་པ་དེས་རྒྱས་ཡུལ་གྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པ་འཕེན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱམ་པ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་གི་སྤྱི་ལས་རྗེས་
 གཞན་ཏུ་བསྐྱབ་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རྒྱགས་གྱིས་ལུས་ལས་རྗེས་གཞན་
 བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡ་
 གྲུལ་གང་རུང་ལས་རྗེས་གཞན་བཞག་པས་གང་རུང་གི་སྤྱི་ལས་རྗེས་
 གཞན་ཞིགས་པ་དང་། ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལས་རྗེས་གཞན་བཞག་པས་གང་
 རུང་གི་སྤྱི་ལས་རྗེས་གཞན་ཞིགས་པ་དང་། དེས་སྤྱོགས་དང་མཐུན་སྤྱོགས་
 གང་རུང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའང་ཞིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱམ་
 པ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་རྗེས་གཞན་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། ཆོལ་
 བས་ཀྱང་ཁས་མ་སྦྲངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་

ཉིད་བཤའ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་སྦྱི་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་
 རྩས་གཞན་དུ་རྟགས་ཡང་དག་གིས་སྦྱབ་པ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་
 དང་རྩས་གཅིག་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་
 ཁས་མི་ལེན་ཅིང་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་སྦྱིར། ལུས་ལས་དོན་གཞན་མ་
 ཡིན་མོད་གང་རུང་གི་སྦྱི་ལས་རྩས་གཞན་ཅི་ལྟར་བསྦྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་ཞེ་
 བ། འབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལུས་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་
 པ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ལུས་བྱམ་གང་ཡང་རུང་བའི་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་པའི་
 སྦྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པ་དེ་བྱམ་པ་ལས་རྩས་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་ཀ་བ་ལས་
 རྩས་གཞན་དུ་ཡོད་པས་ཀ་བྱམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་
 ལུས་ལ་ཡང་ཡིན་པས་ལུས་ལས་རྩས་གཞན་དུ་མེད་པས་ལུས་བྱམ་གང་
 རུང་ལས་རྩས་གཞན་རྟགས་གྱིས་སྦྱབ་མི་རུས་ཞེས་ངི་ལྟར་བརྗོད་ཅི་ན།
 དོན་འདི་ལ་རིགས་པ་སྦྱ་བ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་འབྱུང་སྤང་བས་ཐོག་མར་དཔེ་ལ་
 བཤའ་པར་བྱ་སྟེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བྱམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་མ་
 ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ལས་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིར། ཞེས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་
 དག་ཏུ་ཁས་སྦངས་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར། འོན་ཀ་བྱམ་གང་རུང་ལས་རྩས་
 གཞན་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ལས་རྩས་གཞན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ལས་
 རྩས་གཞན་མ་ཡིན་ན་ཀ་བྱམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་དགོས་
 པའི་སྦྱིར། རྟགས་ཁས་སྦངས། འདོད་ན། བྱམ་པས་མ་ངེས་ལ། མ་ངེས་པ་
 མེད་དེ་དེའི་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅི་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བྱམ་གང་རུང་ལས་

རྣམས་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཀ་བ་ལས་རྣམས་གཞན་ཡིན་པའི་སྒྱུར། ཞེས་པའི་གྲུབ་
པོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། བུ་མ་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བུ་མ་གང་རུང་དང་རྣམས་ཐ་དད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀ་བུ་མ་གང་རུང་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་སྒྱུར་རོ། །ཀ་བུ་མ་
གང་རུང་རྣམས་སྐྱ་མ་གྲུབ་ན་བུ་མ་པ་དེ་དང་རྣམས་ཐ་དད་པར་འགལ་ལ། རྣམས་
སྐྱ་གྲུབ་ན་རྣམས་གྲུབ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་རང་གི་ཆ་ཤས་སྐྱ་གྲུབ་པ་རང་
ལས་རྣམས་གཞན་ཐ་དད་པ་ཞིན་ཏུ་འགལ་བའི་སྒྱུར་རོ། །དེས་ན་བུ་མ་པ་ཀ་བ་
ལས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་ན། ཀ་བུ་མ་གང་རུང་ལས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་
པས་སྐྱ་ཕྱིར་བུ་མ་པ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་ན་ཡང་ཀ་བུ་མ་གང་རུང་
ལས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པས་སྐྱ་ཕྱིར་བུ་མ་པ་ཀ་བུ་མ་གང་རུང་ལས་རྣམས་ཐ་
དད་ཡིན་ན། ཀ་བ་ལས་ཀྱང་རྣམས་ཐ་དད། བུ་མ་པ་ལས་ཀྱང་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་
དགོས་པ་ཡིན་རོ། །

འདི་དག་གི་དོན་མ་གོ་བར་ཀ་བུ་མ་གང་རུང་ཡིན་ན་བུ་མ་པར་ཡང་མི་
འགལ་ཀ་བར་ཡང་མི་འགལ་བ་གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྟན་པར་བསམས་
ནས་བུ་མ་པ་དེ་ཀ་བུ་མ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཀ་བ་དང་བུ་མ་པ་གཉིས་ཀར་མི་
འགལ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་མཐོང་ནས་བུ་མ་པ་ཡིན་ན་ཀ་བུ་མ་གང་རུང་
མ་ཡིན་པས་སྐྱ་ལ་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འོག་ནས། འདི་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
སྒྲུང་དེ་ནི་སྒྲིགས་ཉིད་ཡིན་ཀྱི་སྒྲིགས་དང་མ་ཐུན་པའི་སྒྲིགས་དག་ལས་གང་
ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་འདྲེན་པ་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་སྤྱོད་མོ་
ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པས་ཞོངས་སོ། །དཔེར་དེ་ལྟར་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་གཞི་གྲུབ་

བ་ལ་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ལས་རྩས་གཞན་དུ་མེད་ན་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་
 དུ་མེད་དགོས་ན། སེམས་དང་རྩས་གཅིག་པའི་ལུས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར།
 བུམ་བ་དེ་ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཡ་གྲུལ་བཀག་ནས་ཆོག་ས་པ་ཞིག་ས་དགོས་པ་ཡིན་
 གྱི། ཡ་གྲུལ་ཡོད་ན་ཆོག་ས་པ་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། བུམ་བ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་
 གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་བུམ་གཉིས་ཀ་བྱིད་དང་རྩས་གཞན་དེ་ལྟ་
 བུའི་དངོས་པོར་སྤྱིད་ན་ལུས་བུམ་གང་ཡང་རུང་བར་རྩས་གཞན་དུ་བརྗོད་
 བར་རྒྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང་ལུས་བུམ་གཉིས་ཀ་དེར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། དེར་
 ཐལ། ལུས་ཀྱང་དེར་མ་གྲུབ་བུམ་བ་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན།
 ཏྲགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །དཔེར་ན་ལྟ་སྤྱིན་དང་
 མཆོད་སྤྱིན་གཉིས་ཀ་བས་བ་བ་སྤྱིད་པར་ཁས་ལེན་ན་ལྟ་སྤྱིན་དང་མཆོད་
 སྤྱིན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་གང་རུང་གི་སྤྱི་དམ་འཆའ་
 བ་རིགས་པ་ཡིན་གྱི་ལྟ་སྤྱིན་ལྟ་བུ་ཡ་གྲུལ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་བ་བར་
 མི་སྤྱིད་པའམ་གང་རུང་གཅིག་བ་བ་ལ་སྤྱི་བ་པོའི་བརྗོད་པར་འདོད་པ་མེད་
 ན་ནི་ལྟ་མཆོད་གང་རུང་གཅིག་བཏོ་ཞེས་གང་རུང་གི་སྤྱི་དམ་འཆའ་བ་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་མཆོད་གང་རུང་གཅིག་བ་བ་སྤྱིན་འདོད་ནས་ལྟ་
 མཆོད་གང་རུང་གཅིག་བཏོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བའི་སྤྱིས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྟ་
 མཆོད་གང་རུང་གཅིག་བཏོ་ཞེས་ནམ་པར་བཏྲག་པའི་སྤྱི་དམ་འཆའ་བ་མི་

རིགས་པར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་ཟ་བ་ཡང་མི་སྤྲོད་དེ་ཟ་བར་སྦྱོན་པའི་བརྗོད་འདོད་
མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་སྦྱིན་ལ་ཡང་མེད་པའི་སྤྲོད། བྲལ་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར་དམ་འཆའ་བ་རིགས་ན་ཡ་གྲུལ་ཟ་བ་མ་བཞག་པ་དགོས་པའི་སྤྲོད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲོལ་བ་རང་གི་ཀྱང་ཁས་མ་སྦྱངས་པ་དང་།
ཤུགས་ཀྱིས་ལུས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། དེ་ཁས་
ལེན་པ་ལ་གཞོན་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཏན་
ཆིགས་འདི་ལས་ཀྱང་ལུས་བྱམ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྦྱི་བྱམ་པ་ལས་དོན་
གཞན་གྱི་ངོ་བོར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་རྒྱང་པན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱམ་པ་ལས་
དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་ཁས་མ་སྦྱངས་པའི་སྤྲོད་དང་དེ་དེ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་
འགལ་བའི་སྤྲོད་རོ། །འདིས་བྱམ་པ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་ན་ལུས་བྱམ་
གང་རུང་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པས་བྲལ་པར་སྦྱོན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་རུང་གི་ཆིག་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་པ་དང་། དམ་
བཅའི་ཆིག་འགལ་བར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱང་པན་གྱིས་བྱམ་པ་ལུས་
བྱམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངག་ཏུ་སྒྲོས་པ་ནི་དོན་
མེད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་འགལ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་
ལུས་ཉིད་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངག་གི་དོན་དུ་
རྣམ་པར་གནས་པའི་སྤྲོད།

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པར་ཐལ།
ལུས་བྱམ་གང་རུང་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་

སེམས་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་ལུས་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱང་པན་པའི་དམ་བཅའི་ཆོག་འདི་འགལ་བར་འགྱུར་ཞིང་
 ཚད་མས་གཞོད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་
 གང་ཞིག་བྱམ་པའི་བདག་ཉིད་ནི་དེ་མ་ཡིན་པར་རང་ལས་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་
 བོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། བྱམ་པ་དེ་ལུས་ལས་རྩལ་གཞན་ཡིན་པ་རྟགས་དེའི་
 བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་བྱམ་པའི་སྤྱིང་དུ་ལུས་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་
 དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ནི་བྱམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ལུས་
 ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་རིགས་པར་འགྱུར་ན་དེ་སྐད་
 དུ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་
 བསྐྱབ་བྱར་ཐལ། བྱམ་པ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་བསྐྱབ་
 བྱར་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག །བྱམ་པ་སེམས་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་ལུས་
 ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ཚད་མས་ཁེགས་ཤིང་། དེ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱང་པན་གྱི་རིམ་བཅའི་ཆོག་དེའི་དོན་ལ་ཚད་མས་གཞོད་
 ཅིང་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་ལུས་བྱམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་
 དོན་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཡང་རྩལ་གཞན་
 དེར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱམ་པ་དེ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་རྩལ་གཞན་
 སྒྲོས་པ་ལྟར་སྐྱབ་པ་གྲོལ་བས་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་

འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ།
 །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱམ་པ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་རོན་གཞན་དུ་མི་འཐད་
 པ་དང་། བྱད་པར་མེད་པའི་གང་རུང་གི་སྦྱི་སྦྱ་མི་འཐད་པ་དང་། གང་རུང་
 ལས་རོན་གཞན་གྱི་སྦྱི་རྒྱས་ལུས་དུ་མེད་ཀྱང་བྱད་པར་ངེས་པ་སྦྱབ་པར་མི་
 འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གསལ་བ་མེད་པའི་སྦྱི་མི་སྤྱིད་པ་མཛོར་
 བསྐྱུ་པ་དང་། དཔེ་རོན་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
 པོ་ནི། བྱམ་པ་དེ་སེམས་ལས་རྫས་གཅིག་པའི་ལུས་ལས་ཀྱང་རོན་གཞན་དུ་
 མེད་བྱམ་པ་ལས་ཀྱང་རོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་འདིའི་སྤྱིར་ཡང་
 ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་སྦྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱུ་བྱར་
 ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་ཐམས་ཅད་དམ་བཅར་ཡོད་པ་
 མི་སྤྱིད་ན་གསལ་བ་བཀག་པ་དེའི་སྦྱི་བསྐྱུ་བ་པར་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང་། རོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རིགས་
 ལ་བརྟེན་པ་དང་། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 དཔེར་ན་ལམ་པོ་ཆེའི་མི་ཆོས་ཅན། མིའི་རིགས་ཉིད་བཟང་ངན་གང་དུ་ཡང་
 འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་ཟེ་ལ་སོགས་པ་རིགས་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་
 ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟག་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
 བདག་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་པ་གང་ཡང་བདག་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་

པ་བཞིན་ནོ། །ངམ་སྒྲོས་པ་ནི་དཔེ་གཞན་སྟོན་པ་ལོ།

གསུམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མིག་
དབང་གཟུགས་ཅན་པ་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་གཟུགས་
འཛིན་པའི་དབང་པོ་དེའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དེའི་དོན་གསལ་བར་
རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་མིག་དབང་དེ་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་འགྱུར་བར་
མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དང་། མིག་དབང་དེ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་
བཞིན་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བདག་རྒྱུན་གྱི་སྒྲོན་ས་བརྟེན་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣ་བའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
གང་ལ་ཡང་བདག་རྒྱུན་གྱི་སྒྲོན་ས་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་ལ་
ཡང་རྒྱ་མཚན་གསུམ་པོ་དེ་དགོད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་དེ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་
རྗེས་གཞན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་ལུས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པར་དོགས་
པ་སྟེ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་དང་བྱམ་པ་ཡང་བྱམ་པ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་འགལ་
བའི་སྤྱིར་རོ། །བྱམ་པར་ཐལ། ལུས་དང་བྱམ་པ་དེ་གཉིས་གཅིག་བྱམ་པ་
ལས་རྗེས་གཞན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་ན་དེའི་སྒྲོན་ས་བྱམ་པ་དེ་
བྱམ་པ་དང་ལུས་དག་ལས། གང་ཡང་རུང་བའི་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་
སྤྱི་གང་ཡང་རུང་བའི་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞུང་

གོང་མ་འདི་འོག་མའི་སྒྲོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པས་ལུས་བུམ་གང་རུང་
 ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན་ལུས་ལས་ཀྱང་དོན་གཞན་བུམ་པ་ལས་ཀྱང་དོན་
 གཞན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ཁས་ལེན་ན་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཁྱབ་བྱེད་སྟོན་པ་
 དང་། བུམ་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཁྱབ་བྱ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་དུ་
 ཁས་ལེན་ན་ཞེས་པས་ལུས་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་ན་ལུས་
 བུམ་གང་རུང་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་ཞེས་དང་། བུམ་པ་བུམ་པ་ལས་དོན་
 གཞན་ཡིན་ན། ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པར་
 མི་གཟུང་སྟེ། འོག་མའི་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་རིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །ཀ་བུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་གཉིས་ཀར་མི་འགལ་
 བ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། བུམ་པ་དེ་ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་
 པའི་སྒྲི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་བ་སྤིང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བུམ་པ་དེ་ལུས་ལས་ཀྱང་དོན་གཞན་དུ་མེད་བུམ་པ་ལས་ཀྱང་དོན་གཞན་དུ་
 མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་སྟོས་པ་ནི་སྒྲུབ་ཡ་གྲུལ་གང་རུང་བཀག་པས་རྣམ་
 པར་བརྟག་པའི་སྒྲི་འགོག་པའི་རིགས་པར་མ་བཟད་ཅེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། དོན་བསྒྲུ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་སྒྲིན་དང་མཆོད་སྒྲིན་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་
 ལ་བཟན་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྒྲིན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་མཆོད་སྒྲིན་ལ་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྷ་བྱ་འདིག་རྟོན་ན་གཤམ་པ་དང་རིགས་པས་

འཐད་པ་ཡོད་པ་སྲིད་དམ་སྟེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཡ་གྲུལ་ཁེགས་པའི་གང་
རུང་གི་སྦྱི་མི་སྲིད་པའི་སྦྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོག་སྦྱི་མ་
དེས་ལྷ་མཆོད་གཉིས་ཟན་སྦྱིན་བྱ་ཡིན་པ་བསྒྲེག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི།
མཆོད་སྦྱིན་འབའ་ཞིག་ལ་ཡང་ཟན་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ་ལྷ་སྦྱིན་འབའ་
ཞིག་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཟན་སྦྱིན་བྱར་དེས་པ་
བསྒྲེག་པའི་དོན་དུ་བསམས་པའི་སྦྱིར། འགལ་བའི་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་
པ་ནི། ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཟན་སྦྱིན་བྱར་དེས་པ་བསྒྲེག་པའི་དོན་དུ་དགག་
ཆོག་སྦྱི་མ་གཉིས་སྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མཆོད་གང་ཡང་རུང་བ་
གཅིག་ལ་ཟན་སྦྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཟན་
སྦྱིན་བྱར་དེས་པར་ཐལ་བ་མེད་ཅིང་གང་ལ་བྱིན་གྱང་ཆོག་པར་རྟོགས་པའི་
སྦྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། གང་ཡང་རུང་བའི་སྦྱ་ཉེ་བར་གཟུང་ན་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཁོ་
ནར་དེས་པར་ཐལ་བ་མེད་པ་དེའི་སྦྱིར་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་ཁེགས་པའི་བྱམ་
པ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་སྦྱབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡ་གྲུལ་
གཉིས་ཀར་མ་བཟང་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཡང་བྱམ་པ་ལས་རྩས་
གཞན་དུ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ན་བྱམ་པ་དེ་ལུས་བྱམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་
རྩས་གཞན་ནོ་ཞེས་སྟོས་པ་འདི་རྒྱས་པར་འགྲུར་བའི་སྦྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་
སྦྱིན་ལྷ་བྱ་གཅིག་བ་ཡང་ལྷ་མཆོད་གང་ཡང་རུང་བ་བཟོ་ཞེས་བརྗོད་པ་

བཞེན་ལོ།

གསུམ་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལས་ལྷ་
 གྱིན་ལྷ་བྱ་གཅིག་ལ་ཟན་གྱིན་པར་བྱ་བ་མི་སྲིད་ན་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་
 གང་ཡང་རུང་བའི་སྐྱ་མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནམ་མཆོད་གྱིན་ཟ་བ་ཡིན་ན་ལྷ་
 མཆོད་གང་རུང་ཟའོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད། ལྷ་གྱིན་མི་ཟ་བའི་མཆོད་གྱིན་ཟ་
 བ་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། མཆོད་གྱིན་ཟ་ན་ལྷ་མཆོད་གང་རུང་ཟ་བས་བྱུང་
 བ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྐྱ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་
 མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་མ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་མཆོད་གང་རུང་གཅིག་ཟའོ་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་འདིའི་ཡུལ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་
 པར་བརྟག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བརྟག་པ་ནི་ལྷ་གྱིན་ཟ་བ་ཡང་མི་
 འགལ་མཆོད་གྱིན་ཟ་བ་ཡང་མི་འགལ་བའོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུང་པན་གྱི་གཉིས་བཅས་སྤྱོར་བ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན།
 བུམ་པ་དེ་བུམ་པ་ཁོ་ན་ལམ་སེམས་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ལུས་ཁོ་ན་གཉིས་
 པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། རྣམ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམས་གཞན་པར་ནི་རྒྱུང་པན་རང་
 ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་དེ། བུམ་པ་ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་དམ་
 བཅས་པའི་སྤྱིར། གང་ཡང་རུང་བའི་སྐྱ་སྐྱར་བ་ནི་གང་སྲིད་པ་དེ་ཁོ་ན་
 གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ན་སྤྱིར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཅིག་
 ཀྱང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་རྣམས་
 གཞན་དུ་རྒྱུང་པན་གྱིས་སྐྱབ་པར་མི་འོས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་

སྐྱབ་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཡང་སྤྱིར། དེ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཅི་ཞིག་སྐྱབ་
 པར་རྒྱས་ཏེ་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། ལུས་ལས་རྩལ་གཞན་དང་བྱམ་པ་ལས་རྩལ་
 གཞན་གཉིས་གང་རུང་བྱམ་པ་གཅིག་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་ལུས་སམ་བྱམ་པ་ལས་
 རྩལ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་བརྟག་པ་དང་། ལུས་ལས་ཀྱང་རྩལ་གཞན་
 བྱམ་པ་ལས་ཀྱང་རྩལ་གཞན་ནོ་ཞེས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱབ་པ་ཡང་མི་
 འཐད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རྒྱང་པན་པའི་དམ་བཅའི་ཆོག་གི་ཚུལ་ནི་
 གསོག་དང་རྩལ་པ་དང་མི་ཤེས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེན་པའི་
 བརྗོད་བྱས་སྟོང་བཞིན་དུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་འཆའ་པའི་ཆོག་ཡིན་པ་དེའི་
 སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བརྟག་པའི་ཆོག་
 རང་ཆོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དང་། དེས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་འགལ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་རུང་བའི་སྐྱ་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་དོན་ཅན་དུ་
 བསྐྱབས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོགས་དང་མཐུན་པའི་རྟོགས་གང་ཡང་རུང་
 བ་སྐྱ་ཏྱག་པའམ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྱགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་
 བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟོགས་ཆོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མེད་པར་
 བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེ་འགོག་པ་ལ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོགས་དཔེ་ལ་རྩལ་
 འགོ་མེད་པས་ཏྱགས་སུ་མི་རུང་མཐུན་རྟོགས་ཚོད་གཞི་ལ་མ་བྱུབ་པས་
 ཏྱགས་སུ་མི་རུང་བས་རྟོགས་དང་མཐུན་རྟོགས་གང་རུང་ཏྱགས་སུ་མི་རུང་
 རོ་བེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྤར་བ་ལང་ངམ་བ་མེན་གང་རུང་གཞི་འགར་རྩ་

ཅན་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྦངས་པ་
 དང་འགལ་བའི་སྒྱུར་དང་། དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྦང་
 དགོས་པའི་སྒྱུར་རོ། །གཞི་སྒྲ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་སྟོགས་སུ་མ་ངེས་པ་ལ་
 སྟོགས་དང་མཐུན་སྟོགས་གང་རུང་གི་སྒྲ་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་
 ཡིན་པས་སྟོགས་ལ་ཏེ་ཚོམ་བ་བ་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་
 ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིན་གཞན་ཡང་སྟོགས་དང་མཐུན་སྟོགས་གང་རུང་དེ་
 སྒྲ་ལ་སྟོགས་ཆོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དེ་སྟོགས་དང་
 མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀར་སྤྲོད་པར་མི་འགལ་ན་སྒྲ་དེ་ལ་གང་རུང་གི་སྟོགས་
 ཆོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་ཡང་། གཉིས་ཀར་སྤྲོད་པར་
 མི་འགལ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུར།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་དེ་སྟོགས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་
 སྒྱུར་སྟོགས་དང་མཐུན་སྟོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཇི་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་
 ལྟར་སྟོགས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
 ཡ་གྲུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་སྟོགས་དང་མཐུན་པའི་སྟོགས་དག་ལས་གང་
 ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོགས་ཉིད་ཏུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཚད་མས་
 ངེས་པ་ཡིན་པའི་སྒྱུར། རྒྱབ་པར་ཐལ། ཡ་གྲུལ་གཉིས་སུ་ཐེ་ཚོམ་བ་བས་
 རྣམ་པར་བརྟག་པ་དང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བའི་སྒྱུར་རོ། །
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ནི་ཡ་གྲུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་

བརྟག་པ་ནི་ཡ་གྲུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་
 འདིས་སྐྱ་དེ་སྟོགས་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་ན། སྟོགས་སམ་མཐུན་སྟོགས་
 གང་རུང་ཡིན་ཞེས་ཡ་གྲུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་འགལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི།
 སྟོགས་ཡིན་ན་སྟོགས་དང་མཐུན་སྟོགས་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་སྲབ་པར་
 བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ཡིན་ན་ཀ་བྱམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་སྲབ་པ་
 ནི་སྟོན་མེད་པ་ཞིག་གོ། །ཀ་བྱམ་གང་ཡིན་མ་ངེས་པར་ཀ་བྱམ་གང་རུང་
 གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འདྲན་པར་
 བྱེད་ཅིང་ཀ་བ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་མི་འགལ། བྱམ་པ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་མི་
 འགལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཀ་བྱམ་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་ན་ཀ་བ་ཡིན་པར་
 ཡང་མི་འགལ། བྱམ་པ་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགལ་བ་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་
 དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡ་གྲུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ཡང་གང་རུང་ཆད་མས་ངེས་པ་
 ཡོད་དེ། སྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
 སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་
 ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལ་ཡོད་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་འདིར་ཡང་ཡ་
 གྲུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ཡང་གང་རུང་ཆད་མས་ངེས་པས་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་པོ་ཞེ་
 བ། མི་མཚུངས་ཏེ། འདིར་ཡ་གྲུལ་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་
 གང་རུང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གཞི་ཆད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྐྱ་
 སྟོགས་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་ཅོད་གཞི་ཡིན་མིན་ཡང་ཐེ་ཆོམ་བ་བས་གང་
 རུང་གི་རྟགས་ཀྱི་གཞིར་མི་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ལུས་ལས་རྩས་གཞན་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་ས་ཀྱིས་ལུས་ལས་རྩས་གཞན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་
 དང་། སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་གཞི་བཞི་དཔེ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་གཞི་བ་ཁྱད་པར་
 ཀྱིས་སྤྱོད་ཅིན་པ་མི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་པ་དེ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་
 ལས་རྩས་གཞན་བསྐྱབ་བྱར་དམ་བཅས་པས་བྱམ་པ་ལ་ལུས་ཉིད་རྩས་
 གཞན་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་བྱམ་པ་རྩས་གཞན་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དོན་རྣམས་ལ་
 སྤྱིར་བརྗོད་ཀྱང་བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགལ་བའི་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་
 ཁྱད་པར་བྱམ་པ་ལུས་རྩས་གཞན་བསྐྱབ་བྱར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ནི་
 གཞོད་པ་གཞན་སྟོན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་འགལ་ཞིག་ཟས་ལ་འོངས་
 སོ་ཞེས་བྱ་བས་རི་འམ་ཞིང་འོངས་པ་ལ་ནི་དོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་
 བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁྱད་པར་གྱི་སྤྱོད་དང་མ་འབྲེལ་བས་སྤྱི་སྤྱོད་ཁྱད་
 པར་མི་གོའོ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་གྱི་སྤྱོད་དོས་སུ་སྤྱར་བ་ཉི་བར་བྱས་པ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ནི་སྤྱི་དེ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོ་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་ཅིང་གོ་བར་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་གྱི་སྤྱོད་དོས་སུ་མ་སྤྱར་བ་འོན་ཀྱང་
 སྐབས་དང་རྒྱལ་ས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་གཞི་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཉིས་བཅས་སྤྱོད་པ་ལ་ཉེས་པ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་
 དེའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་སེམས་དང་རྩས་གཅིག་པའི་ལུས་དང་བྱམ་པ་གང་ཡང་

རུང་བའི་སྤྱི་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་དུ་གྱུར་
བ་ཡང་གྲུ་ལ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ཡང་གྲུ་ལ་
འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་གྲུ་ལ་གཉིས་ལས་གཅིག་གྲང་རྩལ་
གཞན་དུ་རིགས་པས་མི་འཐད་ཅིང་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་རང་
ཉིད་རང་གི་སྒྲ་བོར་འགའ་བས་བུམ་པའི་སྤྱིར་དུ་བུམ་པའི་གཉིས་བཅས་
སྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་། ལུས་དཔེ་ལ་རྩལ་འགྲོ་མེད་པས་བསྒྲུབ་བྱར་མི་རུང་བས་
གང་ཡང་རུང་བའི་སྤྱི་བསྒྲུབ་བྱར་མི་རུང་ན། སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ན་ཡང་
སྒྲིའི་མི་རྟག་པ་དཔེ་བུམ་པ་ལ་རྩལ་འགྲོ་མེད་པས་བྲུབ་པ་མི་འགྲུབ་བུམ་པའི་
མི་རྟག་པ་སྒྲ་ལ་མེད་པས་སྤྱོད་ཀས་ཆོས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་སྒྲ་དང་བུམ་པའི་
བྲུད་པར་གྱིས་རྟོག་ན་མི་རྟག་པ་ཅམ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་བས་སྒྲ་ལ་
མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཉེས་པ་
མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དང་བུམ་པ་གང་གི་ཡང་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པའི་མི་
རྟག་པ་ཅམ་ཉིད་ཆད་མས་བྲུབ་པས་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་དང་ལྡན་པར་བྲུས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་ལ་ཁས་ལེན་
མི་བྱས་ཏེ། བུམ་པ་དེ་ལུས་སེམས་རྩལ་གཅིག་པའི་ལུས་དང་བུམ་པ་གང་
རུང་གི་སྤྱི་ལས་རྩལ་གཞན་དུ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་བྱས་པར་ཐལ། བུམ་པ་
དེ་དེ་གཉིས་འགའ་ཞིག་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པར་ཁས་ལེན་བྱས་ན། དེ་
གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་སྒྲུབ་བྱས་པ་

ཡིན་ན་ཡང་ཡ་གྲུལ་གང་ལས་ཀྱང་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་འདོད་པ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་
གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཞེ་བས་འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་བསྐྱབ་
བྱར་བརྗོད་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
བྱེ་བྲག་པས་གྲངས་ཅན་པ་ལ་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབས་པ་ན་གྲངས་ཅན་པ་ན་
རེ། གཞི་སྒྲིའི་སྤྱི་དུ་ཆོས་ཅན་སྒྲིའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དག་གིས་བྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་ཆོས་དོན་གཞན་དང་ཆོས་དོན་གཞན་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
ཆོས་ཅན་སྒྲིའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དག་འགོག་པས་ཞེ་འདོད་ལ་གཞོན་པའི་འགལ་
བར་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་བ་དེས་ཆོག་སྤྱི་དོན་གཞན་མི་སྐྱབ་པའི་
དཔེ་དང་། དེ་བཞག་པས་རྒྱལ་བའི་ཞེ་འདོད་ལ་མི་གཞོན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲིའི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པས་བྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་སྒྲིའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའམ་སྒྲིལ་སྒྲིའི་སྤྱི་དོན་
གཞན་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྤྱི་འདི་ནི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེ་བར་གཟུང་བ་ཡིན་
ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་སྒྲུབ་ལ་རྟག་པ་ཅམ་བཞག་པ་ན་སྤྱི་རྟག་པ་ཡང་བཞག་པས་
སྒྲིའི་སྤྱི་དུ་མི་རྟག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་སྒྲིའི་
སྤྱི་དོན་གཞན་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡང་བཞག་པས་ཞེ་

འདོད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱ་བཀག་ཅིང་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་སོ་
 ཞེས་གངས་ཅན་ཟེར་རྟོ། །སྤྱོད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པར་གཉིས་ཀ་
 ཡང་འདོད་མོད་ཀྱི་གངས་ཅན་ལ་རྒྱན་གྱི་མི་རྟག་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱུང་ན་གནས་པས་དགག་པ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲེ་བྲག་པས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་བསྐྱབས་པའི་ཆེ་ཆོས་
 ཅན་སྐྱ་ལ་ཆོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པ་ནི་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་
 བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་བར་སོང་བ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་གྲེ་བྲག་པས་སྐྱ་ལ་ཆོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བསྐྱབ་
 བྱར་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་བསྐྱབ་བྱར་
 བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་བསྐྱབ་བྱར་
 བཟུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་བསྐྱབས་པའི་ཆེ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་
 བསྐྱབས་པར་མི་འགྱུར་གྱི་སྤྱི་དེ་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་དེ་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ལྡན་
 པར་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་དེ་སྤྱི་དོན་
 གཞན་དང་ལྡན་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་ཉིད་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ནི་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་བསྐྱབས་པ་ན་ཡང་ཆོག་ས་སྤྱི་དོན་
 གཞན་བསྐྱབས་པ་དེ་ལྟ་བུར་བྱུར་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེ་བྲག་པས་
 སྤྱི་མི་རྟག་པར་བསྐྱབས་པའི་ཆེ་ན། ཆོག་ས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པའི་སྤྱི་
 རས་ཞེ་བས་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཆོག་ས་

སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཆོལ་
བས་ཚུད་པའི་ཆེ་དམ་བཅས་ཚོད་དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མས་གཞོད་ན་འགལ་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱར་མ་བཟུང་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བ་
དེའི་བྱུང་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞན་ལ་གཞོད་པར་མཐོང་ནས་སྐབས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་སྐྱབ་དག་ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འདོད་པ་སྒྲོས་པས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
བསྐྱོས་པ་དང་། འགལ་ཉགས་ལ་ཆོགས་སྤྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་བྱུང་
པ་དང་། འགལ་ཉགས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་
བཀག་པས་ཞེ་འདོད་ལ་མི་གཞོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་
སྐྱེ་ལ་འདོད་པའི་སྤྱི་མི་ཉག་པ་བྱུང་བའི་སྒྲོན་ས་དེ་ལ་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་
ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་ལ་ཆོས་མི་ཉག་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཆང་བའི་སྒྲོན་ས་ཆོལ་བའི་འདོད་པ་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་
ལ་ཉག་པ་བསྐྱབ་འདོད་ན་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་འགལ་
བའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱབ་འདོད་ན་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་བྱ་བའམ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་བྱུང་ཀྱང་རྗེས་བྱུང་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གཞུང་སྤྲ་མ་ལ་བྱས་པ་སྐྱེ་མི་
ཉག་པ་དང་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཉགས་ཡང་དག་དང་འགལ་ཉགས་སུ་

བསྐྱབས་ནས་ཆོགས་སྤྱི་སྐྱབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་དང་འགོག་ན་འགལ་
 རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཆོས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཅོད་གཞིའི་སྤང་དུ་དེ་ལྟར་བྱེད་པས་སྐྱོན་
 མེད་དོ་ཞེས་གཞུང་ཕྱི་མ་སྐྱོན་སྤང་དུ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 འགལ་རྟགས་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཆོགས་སྤྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོགས་སྤྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་
 འགལ་རྟགས་ཡིན་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 འགལ་རྟགས་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ནི་
 ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོགས་སྤྱི་དེ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པར་ཁོ་ནས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་རྟགས་ཡིན་ན་
 གོལ་བའི་ཞེ་འདོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། གངས་ཅན་
 གྱིས་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཡང་འདུས་ཤིང་བསགས་པས་དེ་མི་སྐྱབ་ཅིང་དེ་ལས་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་སྐྱབ་པས་གོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་།
 སངས་རྒྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་གཞུང་བའི་ཆོ། བྱས་
 པ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ཡང་གོལ་བའི་ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་
 པའི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟག་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་མ་གཞུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ལོ་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། འགལ་ཏྲགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་
མཚུངས་པའི་སྒྲོན་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུགས་ཆོས་སྐྱབ་ནས་རྗེས་སུ་
འགོ་ལྗོག་གི་བྱུང་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའོ། །བསྐྱབ་བྱ་འགོག་རུས་ཀྱི་
གཏན་ཆོགས་ཞེས་སམ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པའི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་པ་
རྣམས་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོན་པ་
འབབ་པའི་གཏན་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁའ་
དངོས་པོ་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་རུས་པས་སྒྲོང་པའི་བྱིར་
ཞེས་སམ། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པས་སྒྲོང་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། ཆོག་ལ་འཆེལ་
བ་སྒྲོ་གྲོས་ཚུང་དུ་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བབྱང་བའི་བྱིར་བཤད་དོ། །ཏྲགས་ཡང་
དག་ཏུ་འགོད་པའི་ཆེ་མི་ཏྲག་པས་སྒྲོང་སྟེ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་
ལ་གཞོན་པ་ནི་དཔེར་ན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་ཆོས་
ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོན་པ་ནི་དཔེར་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོན་པ་ནི་དཔེར་ན། མིག་སོགས་
ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་
ཤིང་བསགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་
སྤང་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གཉིས་པ་ནི། གྲེ་བྲག་པ་དག་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དགག་བྱ་
 བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དངོས་པོར་འདོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་པ་དང་གྲེ་བྲག་
 པ་གཉིས། ནམ་མཁའི་དོན་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྱུབ་པ་མེད་ལ། གཞན་གྱིས་
 བཏགས་པ་ལྟར་ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་
 བཀག་ན་ཡང་ཆད་མས་ཁེགས་པས་ཏྲགས་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་
 ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཁེགས་པའི་
 གཞི་མི་སྲིད་ན་ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཡོད་དགོས་ལ། གཞི་ཡོད་ན་
 དེ་ཉིད་ཅོད་གཞིར་བཟུངས་ནས་ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བཀག་པས་
 ཆོག་མོད་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཅོད་གཞིར་བཟུང་བས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲིན་
 མེད་དེ། ནམ་མཁའ་སྒྲུབ་བཅའ་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུངས་ནས་དངོས་
 པོ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཀག་ན་ཡང་རུང་མོད་ཀྱི། གྲེ་བྲག་པ་ནམ་མཁའ་དང་
 ནམ་མཁའ་སྒྲུབ་བ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་ནམ་མཁའ་སྒྲུབ་བའི་རྟོག་པ་
 སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྒྲུབ་བ་ཆད་མས་
 གྱུབ་དུས་ན་དངོས་པོ་ཆད་མས་གྱུབ་པར་འདོད་པས་ཐོག་མར་དེ་ལ་ཤེས་
 འདོད་འཆོལ་བ་ལས་ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་
 གཟུངས་ནས་དེ་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་སྒྲིན་དངོས་པོ་ཡིན་
 པ་བཀག་ན་ཆོགས་ཆུང་ངོ། །ནམ་མཁའ་སྒྲུབ་བ་ཅོད་གཞིར་བཟུངས་ན་
 ཡང་ཤེས་འདོད་མི་རྙེད་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་པས་དེ་དངོས་པོ་
 ཡིན་པ་ལ་ལན་མེད་ཀྱི་སྒྲིན་འབྱེན་དུ་མ་བརྗོད་པ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་ཐེ་

ཆོས་ཟུང་ཞིང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཤེས་འདོད་ཉིད་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་ལྟ་
ལྟར་གྱི་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་བ་ཅོད་གཞིར་གཟུང་བ་ལ་ཤེས་འདོད་འཇུག་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་མཆན་ཉིད་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་རྗེས་
སྤྱོད་འགྲོ་སྤྱོད་གི་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དཔེར་བ་གང་ཞིག་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱུབ་
བྱ་ཆོས་ཅན་དུ་སྐྱེས་བཞུགས་པ་ཞེས་དང་། ཡང་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་སྐྱུབ་པ་
ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དཔེར་བ་ཞེས་བཤད་དོ། །
གཞན་རྣམས་ལ་ཅོད་གཞིའི་སྒྲུབ་དུ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་བར་དང་ཆོས་ཀྱི་དོ་བོ་
དང་བྱུང་བར་སྐྱུབ་པ་ལ་ཞེས་སྐྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། འགའ་བའི་གཏུན་ཆོག་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་དང་
བྱུང་བར་དང་ཆོས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་བྱུང་བར་བསྐྱུབ་པ་པས་འགའ་རྟགས་སུ་
སོང་བ་བཞི་དབྱེར་ཡོད་ན། གཏུན་ཆོག་ཀྱི་ཡང་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་བསྐྱུབ་པ་
པས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་བཞི་ཅིའི་ཕྱིར་དབྱེར་མི་རུང་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ།
འདིར་ནི་གངས་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་
དང་ཆོས་ཀྱི་དོ་བོར་བཟུངས་ནས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པའི་བོལ་སྤྱོད་རྣམས་
འགའ་རྟགས་སུ་བསྐྱུར་བ་དང་། གྲེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་
ཆོས་ཅན་གྱི་དོ་བོར་བཟུངས་ནས་བཀག་པས་པ་རོལ་པའི་ལོག་རྟག་
ཞེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། དགོས་པ་ཡོད་ན་གཏུན་ཆོག་ཀྱི་ཡང་
དག་ལ་ཡང་དབྱེར་རུང་བ་མི་འགོག་སྟེ། སྐྱོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་

ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཚུད་གཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་ཡང་
དག་དང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཞེས་པ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་འདོད་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
དང་། མི་རྟག་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པ་དང་།
ཚུད་གཞི་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པ་སྟེ། སྐྱའི་སྐྱོར་ཚུལ་ཅམ་མོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆོགས་སྐྱེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་
ན། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་བཞིར་ངི་
ལྟར་དབྱེར་བྱང་ཞེ་ན། འགལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོགས་
སྐྱེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དེས་འགལ་རྟགས་སུ་བ་སྟེད་ཏུ་བྱེད་ཀྱང་བཞིར་
དབྱེ་བ་མི་འགལ་ཏེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་
རེས་འགལ་བ་སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སམ་རེས་འགལ་ཆོས་ཅན་
གྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སམ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དེའི་བྱང་པར་གྱི་སྒོ་ནས་ཞེ་
འདོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤའ་པ་ལ་གསུམ། རང་ཉིད་སྟོས་པའི་
དགོས་པ་དང་། ཆོད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་སུ་སྟོས་པའི་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཁོ་
ནའི་རེས་གཟུང་ལ་བསྟོས་པ་དང་། རང་ཉིད་འདོད་པ་སྟོས་པས་ལོག་རྟོག་
གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་ཉིད་སྟོས་པའི་དགོས་པ་
མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤའ་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་

ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་སྒྲོས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ཆོས་ཅན་སྒྲུ་སྒྲོས་བྱ་གཅིག་ལ་རང་རང་གིས་ཁས་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་
ལས་ཏྲག་མི་ཏྲག་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་མིན་སོགས་ཆོས་དུ་མ་རྣམ་
པར་བཞག་ཀྱང་ཅོད་པའི་ཆེ་ཆོལ་བ་རང་ཉིད་དམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཞེ་བས་
འདོད་པ་སྟོགས་སུ་གཟུང་བ་དེ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་
ཚད་མར་ཁས་སྒྲུངས་སུ་བེན་ཀྱང་ཆོལ་བའི་འདོད་པ་ལས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་ན་འདི་ལྟར་
སྒྱུར་ཏེ། རང་སྒྲུ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲུ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་
རང་གིས་སྤྱར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་སྒྲུ་དེའི་བྱུང་ཆོས་མི་ཏྲག་
པ་དང་སྟོང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་སྒྲུ་མི་ཏྲག་པ་
ཁོ་ན་སྐྱབས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཞེས་པའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་སྒྲུ་མི་ཏྲག་པ་དང་སྒྲུ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀ་
རང་གིས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ལས་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་སྒྲུ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཞག་ཀྱང་སྐྱབས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་གཞོད་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཞེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆོལ་བ་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྟོགས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་བེན་པའི་སྤྱིར།
བསྟན་བཅོས་མཁའ་པོའི་འདོད་པ་ཡང་སྟོགས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པས་དེ་
རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཀུན་ལས་

བདུས་པ་དེར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འདོད་པ་སྟོས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཀྟོས་པ་ལས་གཞན་འདོད་པ་ཀྟོས་བའི་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་
ཅད་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བསྟོགས་ཏུ་བེན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྟོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་བེན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱས་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་
འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྟོས་བའི་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་སམ་སྟམ་བའི་དོགས་
པའི་གནས་བསྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་
མཛད་པས་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་འབྲེལ་པར་
རང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་ལ་མི་སྟོས་པར་ཁས་སྦངས་པ་སྟོན་
པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་བྱིར་དེ་ལ་དོགས་པ་ནི་གང་ཡིན་དོགས་
པའི་གནས་ནི་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཅོད་པའི་ཆེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཀྟོས་བས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སྤར་ཆོད་མར་
ཁས་སྦངས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཡིན་པས།
དེ་དང་མི་འགལ་བ་གཅིག་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་དགོས་སྟམ་དུ་ཞེ་ལ་བཞག་ནས་
སྐྱ་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་དགོས་སྟམ་པ་ནི་དོགས་པའོ། །

རང་གིས་སྤར་ཆོད་མར་ཁས་སྦངས་པ་ཡིན་པས་ཅོད་པའི་ཆེ་དེ་དོར་
དུ་མི་རུང་སྟམ་པ་ནི། དོགས་པ་སྤར་མ་དེའི་གནས་ཏེ་དོགས་པ་དེ་སྐྱེ་བའི་
རྒྱལོ། །རང་ཉིད་སྟོས་པས་དོགས་པ་དང་དོགས་པའི་གནས་གཉིས་ཀ་སེལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་སྟོས་པས་ནི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བར་བྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཀྟོས་བས་འདོད་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ཅོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་

ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཤིང་དེ་ཕྱོགས་ཡང་
དག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཁེགས་ཀྱང་ཚོལ་བ་མི་འདོད་པ་ཚོལ་བའི་འདོད་
ཡུལ་མ་ཡིན་མོད། ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅས་
མཁན་པོའི་འདོད་ཡུལ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་སྟུང་དུ་གཉིས་ཀའི་གཞི་
མཐུན་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་དེ་རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་སེལ་
ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལོག་རྟོག་སྲིད་པར་བསྟན་
པ་དང་། ལོག་རྟོག་གི་འབྲས་བྱ་དངོས་སུ་མཐོང་བར་བསྟན་པ་དང་། བསལ་
བྱའི་ལོག་རྟོག་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལོག་པར་རྟོག་པ་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་
སྲིད་དེ། །ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅས་ཚད་མར་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྤྱིར་དེ་ལས་
བཤད་པ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ཚོལ་བའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་
དོགས་པ་སྲིད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དོགས་པ་སྲིད་པ་ཅེས་དུ་མ་བཟད་སྒྲར་བཤད་པའི་ལོག་
པར་རྟོག་པ་ཡང་ཚད་མས་མཐོང་བ་ཉིད་དེ་དེའི་འབྲས་བྱ་དངོས་སུ་མཐོང་
བའི་སྤྱིར། དེ་གཉི་ཀ་རང་ལུགས་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་དང་དཔྱོད་པ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲན་མ་མཁའི་
ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་བསྟན་བཅས་ལས་བཤད་
པ་མཐོང་བ་ནི་ཚོལ་བའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ལུང་དོན་དེ་ལ་གཞོན་

ན་ཡང་གནས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འགལ་བ་དང་སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་ཆད་
མས་བསལ་བ་དག་གི་སྒྲིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཆོ་སྒྲི་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ཞིགས་ན་རང་གིས་ཁས་སྦངས་
པའི་ཡུང་དོན་བཀག་པས་ཡུང་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཞིགས་ལ་དེ་ཞིགས་ན་
བསྟན་བཅོས་དེ་ལས་བཤད་པའི་སྒྲི་མི་རྟག་པ་ཡང་ཞིགས་པས་གཏན་
ཆིགས་དེས་གྲོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བཀག་པས་རྟགས་འགལ་བ་དང་། དམ་
བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གང་འདོད་ཡུལ་
དུ་བྱེད་ཀྱང་ཁས་སྦངས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེའི་ཡུང་དོན་མཐའ་དག་དང་མི་
འགལ་ཞིང་དེའི་ཟུར་གཅིག་ཀྱང་མ་བཀག་པ་གཅིག་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། ཡུང་དོན་མཐའ་དག་བསྐྱབ་བྱར་
ཁས་སྦངས་པའི་ཡུགས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི་དོན་མ་རྟོགས་
བཞིན་དུ་ཁྱུ་ལྟག་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ཆད་ཀྱི་ཡུང་དོན་བསྐྱབ་
བྱར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དང་གཞན་སྡེ་སུ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་སྡེ་ཡུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་
པ་དང་། རང་སྡེ་ཡུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཡུང་དོན་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། གཏན་ཆིགས་དེས་དགག་བྱ་གཞན་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་གཞོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཏན་ཆིགས་གཞན་གྱིས་བཀག་པས་སྐབས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།

འབྲེལ་མེད་གཞན་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་གཞོན་པ་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་དོན་བསྐྱབ་པ་དང་། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 གཞོན་པ་ཁོ་ན་འགལ་ཏྲགས་སུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉ་ཅང་ཐལ་
 བ་དང་། འབྲེལ་མེད་ལ་གྲོལ་བའི་དཔག་འདོད་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་
 དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་གཞོན་སྐྱབ་ཏུ་འགྱུར་དགག་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱས་པས་བྱིས་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་འགལ་བར་ཐལ་བ་དང་། སྐབས་ཡིན་མིན་མཚུངས་པ་
 དང་། མི་མཚུངས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གིས་ཚད་མར་
 ཁས་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བཅོས་ལས་བཤད་པ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་དང་མི་
 འགལ་བ་གཅིག་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྐྱ་བ་དེ་དག་གི་
 ལྟར་ན་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཉིད་ཀྱིས་སྐར་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ན་བྱི་ལ་ཏྲག་པ་
 སའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱོག་པའི་སྐོ་ནས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
 འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་སྐོ་ནས་ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་པའི་བྱིར།
 ཁྱབ་པ་ཁས་སྐྱབ་བྱས་པས་མི་ཏྲག་པ་སྐྱབ་ཅིང་ཏྲག་པ་འགོག་པ་ན་སྐྱ་ལ་
 ཏྲག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་འགོག་བྱས། བྱི་ལ་ཏྲག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་
 ཡང་འགོག་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་པས་བྱི་ལ་ཏྲག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པ་དང་།
 སྐྱ་ལ་ཏྲག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པར་འདོད་ལ། སྐྱ་དང་བྱི་ནམ་མཁའ་
 དང་སའི་རྩ་ལས་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་
 ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་ཡང་ཏྲག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་།

རྟག་པ་སའི་ཡོན་སྐྱ་དང་ངི་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཁས་སྦངས་འགལ་བའོ།
 །བྱས་པས་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ཙམ་བཀག་པ་ན་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་
 སྐྱ་ཉིད་ཀྱང་བཀག་པའི་སྤྱིར། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པའི་རྟགས་
 འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་པའི་སྤྱིར་རོ་ཟེར་ཏོ། །
 དེ་ལྟ་ན་ངི་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་བའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིའི་བྱང་ཆོས་
 ལ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། རིའི་བྱང་ཆོས་ལ་རྩོད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་དེ་བཀག་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་
 ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཙན། སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་ཀྱང་སྐྱ་
 མི་རྟག་པ་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དེ་ནི་གཞན་སྐྱ་
 རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མི་མཚུངས་
 ཏེ་འདིར་ཆོས་ཙན་སྤྱིའི་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་ལ་མི་མ་བྱུན་པར་རྩོད་པ་ཙན་གྱི་
 སྐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱ་དང་དངོས་པོ་ལ་
 འབྲེལ་བ་མེད་པར་མཚུངས་པ་དང་། ལུང་དོན་བཀག་པར་ཡང་མཚུངས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཙན་སྐབས་སུ་བབ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐབས་སུ་
 བབ་པར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཆོས་ཙན་སྐྱ་སྐབས་སུ་བབ་
 པ་ཡིན་ཡང་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སྤྱིའི་ཆོས་སུ་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་
སྒྲིའི་ཆོས་སུ་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁས་
ཐངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་བྱར་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་དེ་བཞག་ན་སྐབས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱེལ་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐུ་ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་
བཞག་པ་དང་། རྩི་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བཞག་པ་འདི་གཉིས་ལ་སྐྱ་མི་
རྟག་པའི་བསྐྱབ་བྱེལ་གཞོན་མི་གཞོན་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
བཞག་ན་ལྷ་དོན་བཞག་པ་དེ་ནི་གཉིས་པོ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཏེ་སྐྱ་ནམ་
མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྲིལ་བས་ཀྱང་དཔག་པར་
འདོད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་
སྒྲིའི་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱེད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པར་བྱའི་
ཆོས་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་
དང་། བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་དེའི་བྱེད་པ་མ་དེས་
པ་དང་། ཁྲིལ་བའི་དཔག་འདོད་སྐྱེ་བ་དང་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། དམ་བཅའ་
ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲིའི་
སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱེད་པར་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟགས་སུ་བཞོན་པ་
ཅམ་གྱིས་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྲིལ་བའི་དཔག་འདོད་ཡོད་

པར་སྐྱབ་རུས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་བྱ་བ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་ངེས་པ་
 དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོལ་བ་སྐྱ་ལ་ནམ་མཁའི་
 ཡོན་ཏན་དཔག་པར་འདོད་པ་དང་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་ངག་འདུག་པ་དག་
 དུས་ནམ་ཡང་ལྷོག་པ་མེད་པར་ཐལ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དོན་ནི་དུས་
 ནམ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་སྦྱིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
 པའི་བྱེད་པར་ཡིན་པ་དེའི་རོ་བོ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་བྱ་བ་པ་ཁས་
 གཏུགས་ཤིང་། འདོད་པ་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལོ།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱེད་སྦྱིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱེད་པར་
 ཡིན་པས་ཚོལ་བའི་དཔག་འདོད་རྟགས་མི་རུས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཚོལ་བའི་
 དཔག་འདོད་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཆད་མས་མི་རྟགས་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ།
 སྐྱབ་བྱེད་འདི་བའི་སྐྱབས་འགའ་ཞིག་ལས་ཁྱོད་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་སྐྱབས་
 དང་མཐུན་པར་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་སྐྱབས་དེ་ཉིད་གྱིས་ཁྱོད་ཤེས་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་
 འདོད་ནས་ངེས་པ་ན་ཚོལ་བས་སྐྱབས་དང་མཐུན་པར་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་
 ཆེ་སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ངག་མཛོན་
 སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་རྟགས་དེ་ལས་ཚོལ་བ་འདི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་འདོད་པར་
 འདུག་སྟུང་དུ་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་བྱ་
 རྟགས་ལ་བསྟན་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ངག་ངེས་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་ལ་བསྟན་པ་
 ཡིན་ཡང་དེ་རྟགས་རྟགས་མ་ཡིན་ལ། ཚོལ་བའི་དཔག་འདོད་ཡོད་པ་ཡང་

བརྗོད་པ་དེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་ལ་བསྒྲིག་སྟེགས་
མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའི་འབྲུལ་བ་ཡིས་ནི་གཞོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
ཞོལ་བ་གང་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པ་ཕྱི་ཞོལ་གྱིས་འབྲས་ཏྟགས་ཡང་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་ཏྟགས་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། བྱས་པས་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་དོན་ལ་
གཞོན་ཀྱང་གཞན་སྐྱ་མི་ཏྟག་པ་ལ་ཅི་ཞིག་གཞོན་དེ་མི་གཞོན་པར་ཐལ། སྐྱ་
མི་ཏྟག་པ་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལས་ཐ་དད་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་མེད་
ན་སྐྱ་དང་མི་ཏྟག་པ་དང་ཆོག་སྟོན་མི་འབྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་
བཀག་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་དཔེར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
བཀག་ན་དངོས་པོ་ལ་མི་ཏྟག་པས་བྱུང་བ་ཡང་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་
ཟག་གི་བདག་ཡོད་ན་ཏྟག་པའི་དངོས་པོ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱང་
གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཕྱང་གཞོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དུས་དོས་
གཟུང་བ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱང་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་
རྒྱ་མཆོད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ནམ་གཞན་དང་། ཆོག་དོན་
སོ་སོར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བའི་ཆད་མ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། གཞན་གྱིས་ཅོད་པ་ན་བསྟན་བཅོས་གཞིར་བཟུངས་ནས་
བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་

བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་འདོད་མོད་ཀྱང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་
 བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་རོལ་དུ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་
 བ་དངོས་སྒྲོབས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་ནི། དེ་སྒྲོན་པའི་ལུང་བསྟན་བྱ་ལ་མི་
 སྒྲོ་བར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་
 བྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་གྲུབ་ཟིན་པས་བསྐྱབ་བྱར་བ་ཟུང་བ་དགོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།
 དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 དཔྱོད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བདག་ཅག་གི་སྒྲོན་པས་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་མི་རྟག་པར་གསུངས་པ་ཡང་ཐོས། གཞན་གྱི་སྒྲོན་པས་རྟག་པའི་དངོས་
 པོ་སྐྱས་པ་ཡང་ཐོས་ནས་གང་ཟག་ཚེངས་པ་དག་ནི་དེ་གཉིས་གང་ཁས་སྦྱང་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་སྟུམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཅམ་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་
 ཡིན་པ་ཡིན་པ་འདི་ནི་རང་གི་སྒྲོན་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་པས་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་
 བ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་སྤྱིར་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་རོ། །
 དེ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་སྒྲོན་པས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཅེས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 དངོས་སུ་མ་བཞོད་ཀྱང་དོན་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་གཞན་མ་
 མཐོང་བཞིན་དུ་སྒྲོན་པའི་གསུང་ཚད་མ་ཡིན་པས་དེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོན་པའི་གསུང་ཚད་མ་
 མ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ་
 སྟུམ་དུ་བསམས་ནས་རང་གི་སྒྲོན་པའི་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཞེ་ལ་བཞག་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་

དངོས་པོ་སྟོབས་ཀྱུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྱོད་
 བ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་དོན་དང་གཞན་སྡེ་ཁ་ཅིག་རང་གཞན་གྱི་
 སྡེ་པ་པན་ཚུན་ཅོད་པ་རྣམས་རང་གི་རྩ་བའི་སྟོན་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་མིན་
 ཅོད་པ་ཡིན་པས་རང་གི་རྩ་བའི་སྟོན་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཤོལ་བའི་དམ་
 བཅའ་ཡིན་ལ། བྱི་ཤོལ་གྱི་སྤོ་རོར་སྤྱོད་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་སོགས་
 དམ་བཅས་པ་ན་ལུང་ཆད་མ་དེའི་སྟོགས་གཅིག་གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་
 བའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་ལུང་དེ་ལས་བཤའ་པའི་སྤྱོད་མི་རྟག་
 པ་ལྟ་བུ་དམ་བཅས་ནས་དེ་ལ་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་ན་གཏན་ཆོགས་དེས་སྤྱོད་
 ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ན་ལུང་ཆད་མ་དེའི་སྟོགས་
 གཅིག་བཀག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་བཀག་ན་ཡ་གྲུལ་བཀག་ན་ཆོགས་པ་
 ཞེགས་པ་དང་། མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོན་ན་དེའི་རིགས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་སྟུན་སྦྱང་བར་འགྱུར་བས་ཆད་མར་ཁས་སྦངས་པའི་ལུང་དེ་ཆད་
 མ་ཡིན་པ་བཀག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཀག་ན་སྤྱོད་སྟུན་བབ་པའི་དམ་
 བཅའ་ལུང་དེ་ལས་བཤའ་པའི་སྤྱོད་མི་རྟག་པ་བཀག་པར་འགྱུར་བས་རྟགས་
 འགལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་
 གང་དམ་བཅས་ནས་སྤྱོད་བྱེད་འགོད་པ་ན། སྤྱོད་བྱེད་དེས་ཆད་མར་ཁས་
 སྦངས་པའི་ལུང་གི་དོན་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་ལ་ཡང་གཞོན་པ་མ་བྱས་པ་
 གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་སྤྱོད་བ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
 དངོས་སྟོབས་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ལུང་གི་དོན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་

འདོད་པ་དང་། ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་སོགས་ནི་འདིར་
 རིགས་པའི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོས་དགག་དགོས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྲུལ་མ་མ་ཡིན་ནོ།
 །རིགས་པ་ཤེས་པའི་གྲོལ་བ་རྟོག་ལྡན་མཁས་པ་དག་ནི་དེ་ཙམ་ནས་དངོས་
 པོ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས། དག་
 སྟོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་བཅད་བརྒྱུད་བའི་གསེར་བཞིན་
 དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་སྤྱིར་མིན། །
 ཞེས་མན་ངག་བྱིན་པ་ལྟར། སྟོན་པ་སོ་སོས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཐོས་པ་ན་
 འདི་དག་ལས་གང་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་ནི་ཉེས་པ་
 བཤད་པ་ཡིན་སྟུང་དུ། རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
 གྲང་སྟོན་པ་མི་འདྲ་བའི་གཞུང་ལས་སོ་སོར་འབྱུང་བས་དེ་དག་ལས་གང་
 འཐད་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན། ད་ལྟ་རང་གི་དབང་པོའི་ཤེས་པར་མཐོང་
 ཞིང་ངེས་པ་འདི་གཞིར་བཟུང་ནས་བྱུང་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། བྱུང་
 བྱེད་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟགས་པ་ན་མཐར་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དངོས་
 པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་
 བྱེད་གནས་གཉིས་དང་། ཡང་གཞུང་བྱེད་གནས་གསུམ་ག་སྟོན་པའི་ལུང་
 རྣམས་ལ་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་དང་། དངོས་ལྷགས་འགལ་བ་མེད་པར་དངོས་
 སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བྱུང་ནས་དབྱེད་པ་གསུམ་དག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 ནས་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང་དེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་སྤྱི་བར་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཚད་མར་བསྐྱབས་ནས་སྟོན་

པ་ཆད་མར་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་དེས་དངོས་པོ་ལ་
མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་
བྱར་ཁས་ལེན་པ་ན། ཕྱི་ཚོལ་དེའི་སྟོང་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་
པ་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་ནས་སྐབས་
ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་དེས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལེགས་པར་གྲུབ་ན་དེས་
ཆོག་པ་ཡིན་གྱི། འགྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་གཞན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་འདོད་པ་ནི་སྒྲུན་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ནོ། །འདི་ཞིབ་ཏུ་
བཤད་ནས་གོ་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་དུ་མ་ཡང་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་
པའི་སྐྱེ་བྱེད་མ་བ་བསངས་པར་སྒྲུང་ངོ། །ད་དུང་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་
དགོས་ཀྱས་མེད་པ་དང་། དགོས་ཀྱས་ཡོད་པའི་ཚུངས་སྤང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་རང་གི་སྟོང་ཡུལ་
འགྲུབ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ལུང་ལ་དགོས་ཀྱས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་ལ་
བསྟོས་པ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་ན་གངས་ཅན་འགོག་པའི་
སྐབས་སུའོ། །ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་
དཔག་དེས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་མི་སྟོས་པར་སྤྲོད་པ་ནས་
ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུངས་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འིན་ཏུ་མློག་གྲུང་གི་སྐབས་སུ་དབྱང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་འཐད་པ་དང་། དེར་ཡང་འབྲེལ་མེད་ལ་གཞོན་པས་སྐབས་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་གཞོན་པའོ། །དང་།

བོ་ནི། གཤམ་ཏེ་ལུང་དོན་ལ་དཔྱོད་བའི་དུས་ན་ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་
 ན་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བསྟན་བཅོས་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མངོན་
 སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གཉིས་ལ་དབྱུང་བ་
 རྣམ་པར་དག་ན་དེའི་ཆེ་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་
 གཞལ་བྱ་ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་སྦྱབ་བྱེད་དང་། བསྒྲོག་སྒྲོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་
 དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་རིགས་ཞིང་འདོད་པའི་དུས་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱའི་
 གནས་གསུམ་པར་ནི་དཔྱོད་པ་འཕོ་བ་ན་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 བསྟན་བཅོས་སྦྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་དགོས་པ་
 མ་ཡིན་ནམ། ཡུལ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་དེའི་ཆེ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དབྱུང་བ་གསུམ་པ་ནི། ཞིན་
 ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་སྒྲུབས་ལ་འདོད་པ་ལ་སྤྲ་སྤྱི་འགལ་བ་དང་དངོས་
 ལྷགས་འགལ་བ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ཡིན་ལ། ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་
 དག་ལ་སྤྲ་སྤྱི་འགལ་བ་དང་དངོས་ལྷགས་འགལ་བ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་
 སྟོབས་ལྷགས་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པ་
 ན་དབྱུང་བ་གསུམ་ག་དག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དབྱུང་བ་གསུམ་
 གྱིས་དག་པའི་ཞེས་ཅི་དགོས་ཞེ་ན། བསྐྱེད་བཅད་བརྒྱུད་པའི་གསེར་
 བཞིན་དུ། །ཞེས་དཔེ་ལ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞལ་བྱ་
 ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཆད་མས་མ་གྱུབ་པའི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་

པའི་ལུང་ལ་རྟོག་ཚུལ་གཞན་དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་དེའི་ཆེ་དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱིས་ནི། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཐིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་གིས་བསྟན་པ་ལྟར་མི་གནས་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ངེས་གྲུབ་པའི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་དེ་དང་ནི་འགལ་བར་སེམས་པ་མི་རུང་ཞིང་འགལ་བ་དམ་བཅས་ན་ལུང་ངེས་འགོག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འབྲེལ་དབང་བཅན་པར་བྱས་ནས་གཞུང་གི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་གྱི། ཡང་གཞུང་གི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ན་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། ལུང་གཞོན་བྱེད་དང་སྟབས་བྱེད་དུ་ནམ་ཡང་འཇུག་པ་མི་སྤིང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཆེ་དེ་འབྲེལ་ལུང་དེ་ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་སྟབས་བྱེད་དང་ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དམ་བཅས་པའི་བསྟོན་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་དོན་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་བསྟན་བྱ་ལས་འགལ་བར་སེམས་ཞིང་དམ་འཆའ་བར་མི་རུང་དམ་བཅས་ན་ངེས་འགོག་པའི་ཕྱིར། ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་སྟབས་བྱེད་དུ་རིགས་ཏེ། ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་དཔྱོད་པ་འཕོ་བ་དབྱུང་གསུམ་གྱི་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་མིན་པའི་སྟབས་བྱེད་མེད། དེ་སྟབས་བྱེད་དུ་ལེན་པ་རིགས་པ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བསྟན་བཅོས་གཞོན་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ནི་རྟོག་པ་མཐའ་གཟུང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་

གཞོན་བྱེད་དུ་འབྱུག་པ་མི་སྲིད་མོད། གལ་ཏེ་ཁས་ལེན་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་སློག་
གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་འོངས་
པའི་མངོན་མཐོ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་ཤིང་ངེས་ལེགས་སྐྱབ་པའི་ལུས་ཉིན་
ཁུད་པར་ཅན་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་ནས་དོན་གྱིས་ངེས་ལེགས་ལ་ཡང་སྐྱུར་བ་
བཏབ་པར་འགྱུར་བས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
སྦྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་
ལེན་པའི་དུས་དེར་ཡང་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ནི་མེད་ན་མི་འབྱུང་
བའི་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་གཞོན་པའི་རྟགས་ཉིད་སྦྱང་བར་བྱ་ཡི་གཞན་འབྲེལ་མེད་
ལ་གཞོན་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོན་ན་ཐུག་
པ་མེད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞུང་འདིས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་ཆད་མར་ཁས་
ལེན་པ་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུང་ཆད་མར་ཁས་
སྦྱངས་པས་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་གོགས་སུ་མི་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་ཁས་ལེན་པ་ལ་བསྟོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་
དང་། དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ལ་ལུང་དོན་གྱིས་བྱབ་པ་ངེས་པར་བྱས་པ་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མིག་ལས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པའི་
གནས་སུ་གྱུར་པའི་ལུང་གིས་གཞོན་ན་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་

ཀུན་ལ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གཞལ་བྱེད་གནས་ལ་དཔྱོད་པ་
ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་དག་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གཟུང་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་ལུགས་
འདི་རིགས་པ་གང་གིས་བྱས་ཏེ་རིགས་པས་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྒྱལ་རྒྱུ་
རིགས་པ་དང་བྱལ་བའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པའི་བྱེད། དེ་ནི་གནག་རྒྱུ་
རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་དུ་བའི་རྒྱལ་ལས་དུ་ལྟན་ལའི་སྒྲུང་དུ་མེ་ནི་འཛིན་
ཅིང་རྒྱལ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱལ་མཐའ་སྒྲེ་ལུང་ཁས་ལེན་པ་མེད་
པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱལ་ལ་ཚད་མར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ལུང་དོན་
ཀུན་གྱིས་བྱལ་པ་བྱལ་པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་དང་། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཆོས་སུ་ཚད་མར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ལུང་ལས་བཤད་པ་ཀུན་གྱིས་
བྱལ་པ་བྱལ་པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དཔེ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཏན་
ཆིགས་གཅིག་ཉིད་ལ་ཚད་མར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀུན་
དང་མི་འགལ་ཞིང་ཀུན་གྱིས་བྱལ་པ་བསྟན་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
དགོས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་འབྲེལ་སྐྱབ་བྱེད་མི་སྲིད་པ་དང་།
འབྲེལ་མེད་མ་བྱལ་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་མ་བྱལ་པ་མི་འཐད་པ་དང་།
སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པས་གཏན་ཆིགས་སྒྲོན་ཅན་དུ་མི་
འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་འབྲེལ་གཏན་ཆིགས་འདི་ནི་འཛིག་རྒྱུ་ལས་
འདས་པའི་ལུགས་ཡིན་ཞིང་འཛིག་རྒྱུ་ན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་བསྐྱབ་

བྱར་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མར་ཁས་སྒངས་པའི་བསྟན་བཅོས་
 དེ་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆོགས་དེ་དང་འགལ་བ་དུ་མ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་དེ་ལས་བཤད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་ལྟ་བུ་དང་མི་འགལ་བའི་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྤྱད་ཀྱི་ཁྱེད་མི་
 རུས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་
 མ་གྲུབ་པས་མི་རྟག་པ་མ་གྲུབ་པར་ནི་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
 སྒྲུབ་མི་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དང་ཐ་དད་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་མི་རྟག་པ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནམ་མཁའི་
 ཡོན་ཏན་བཀག་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་སྒྲིན་ལྟར་ཅི་
 ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་སྒྲུབ་བྱེད་
 དུ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ལ་ལུང་དོན་ཀུན་གྱིས་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་མི་དགོས་
 ཀྱང་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་དེའི་ཆོས་སུ་ལུང་དེ་ལས་བཤད་པ་ཀུན་དང་མི་
 འགལ་ཞིང་ཀུན་གྱིས་བྱུང་བ་གཅིག་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེ་ན།
 ཚད་མར་ཁས་སྒངས་པའི་ལུང་དེ་ལས་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་ནི་མ་
 ལུས་པས་བྱུང་བ་དཔེར་ཏེ་དཔེའི་སྟངས་དུ་བསྟན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ལ་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སུ་བཤད་པ་ཀུན་

གྱིས་ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ནི་ལུང་མི་ཤེས་པའི་འགྲོ་བས་ཆོག་
དང་དུད་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་
སེམས་ལྡན་དང་མེ་སོགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་ཚད་མར་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཀྱས་པ་མི་ལྟོག་པ་དང་། ཕྱི་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་
པའི་ཀྱས་པ་མི་ལྟོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རོན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་བྱས་པ་
འགའ་ཡི་སྐྱ་བ་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་པས་རང་སྟོགས་ཀྱི་
ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལྟོག་པར་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་རང་དང་བདག་
གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། འགའ་ཡི་
སྐྱ་བ་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་
སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་རྒྱ་མེ་དག་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལྟོག་པར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། གཞི་དེར་མེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། མེ་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ལུང་ཁས་མ་སྒྲངས་
ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟགས་པ་སྐྱེ་ཡང་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ལུང་ཁས་མ་
སྒྲངས་ཤིང་ལུང་རོན་ལ་གཞོན་ན་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་དོ་ཞེ་ན།
ལུང་ཤེས་པའི་གང་ཟག་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་བློན་མ་བརྗེད་པ་

གཞན་དག་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆིགས་བྱས་པ་དེས་སྦྲན་མ་མཁའ་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པ་ལ་གཞོན་ཅིང་སྤོང་གིས་ལུང་ཁས་མ་སྦངས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་མི་རྟག་པ་ཅི་སྟེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤོང་གིས་བྱས་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ཡི་ཆོས་ཀྱི་དོན་མི་རྟག་པ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་
པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་དོན་བསྐྱབ་བ་ལ་གཉིས། ལུང་དོན་ལ་གཞོན་
པ་རྟགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པ་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། ལུང་
དོན་ཀྱན་དང་མི་འགལ་བའི་སྦྱབ་བྱེད་དགོད་དགོས་ན་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཉམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལུང་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལུང་དོན་ལ་གཞོན་
པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པ་ཆོས་
ཅན། སྤོང་མི་རིགས་པ་གཅིག་གི་ཞར་ལ་རིགས་པ་བརྒྱ་འགོག་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱལ་རིགས་ངན་པའི་ལུགས་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་
སྤོང་གི་བསྐྱན་བཅོས་ལ་ཡང་རིགས་པ་མིན་པ་འགའ་དམ་འཆའ་བས་དེ་
བཞག་ན་རིགས་པར་སྦྱབ་གཞན་པ་དག་ཀྱང་དགག་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
དམ་འཆའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་གཏན་ཆིགས་ཀྱན་ལ་
བསྐྱབ་བྱ་དང་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ཉམས་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། ལུང་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་ལུང་དོན་ཀྱན་དང་མི་

འགལ་ཞིང་ལུང་དོན་ཀྱན་གྱིས་ཁྱབ་པ་གཅིག་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་
པའི་བྱིར། ཏྲགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཚད་མར་ཁས་
སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཅིག་པོ་དེའི་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་གཏན་
ཆིགས་གཅིག་གི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མཚུངས་པར་བྱས་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་
སྟེ་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གསུམ་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་བའི་
གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞི་དཔར་བྱེད་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞི་དཔར་བྱེད་པ་
ཁོ་ན་འགལ་ཏྲགས་སུ་བསྐྱབས་ཟེན་པ་དེའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་འགལ་ན་འགོག་
པས་ཁྱབ་པ་གཞུང་འདིའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ།

གཉིས་པ་གཏན་ཆིགས་གཞན་གྱིས་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ལ་གཞི་དཔར་ཐལ་བ་ལ་གཉིས། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་
མཚན་མཚུངས་པ་དང་། དམ་བཅའི་སྒྲིན་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་།
དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་གཞི་དཔར་བྱ་དང་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་
ཏན་ཡིན་པ་བཀག་པ་གཞི་དཔར་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་དང་སྐྱ་ནམ་
མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཀག་པ་དག་སྐྱ་ལྟ་བུའི་གཞི་གཅིག་ལས་གཞི་
མཐུན་དུ་བྱུབ་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། འགལ་བ་མེད་ཀྱང་གལ་ཏེ་སྐྱ་ནམ་

མཁའ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཀག་ན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་གཞིར་བས་
སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཀག་པའི་འགལ་བར་འདོད་ན་བྱས་པས་དེ་ལ་རྟག་པ་
སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་
བར་ཐལ། ལུང་དོན་བཀག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡུལ་གཞན་དེ་ལ་རྟག་པ་
སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། ཅོལ་བྱུང་གིས་དུང་སྐྱ་
ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་ཀྱང་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུང་དོན་བཀག་པ་དེ་ནི་གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་ཡུལ་གཞན་ཅོལ་བྱུང་གི་དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་
སྤྱིར། གཉིས་ཀའི་རྟགས་དང་བྱབ་པ་ཁས་སྦངས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་དེས་
སྐྱ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་གཞིར་ན་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཅོལ་བྱུང་གིས་གཞིར་
བས་མི་འགྱུར་རོ། །སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་
གཞིར་ན་བྱས་པས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཀག་པས་ནི་མི་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའ་
ཡོན་ཏན་བཀག་པས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
གཞིར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱབ་པར་
ཐལ། གཏན་ཆིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་ནི་རང་གི་བསྐྱབ་པར་

གཞོན་པ་བྱས་པས་ཀྱང་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་
 དེ་ཅི་སྟེ་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལུང་དོན་བཀག་པར་
 མཚུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་ག་ཁས་སྒངས་སོ། །སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ་ནི་
 མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞོན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་
 ལྷན་པའི་ཆོས་ཅན་སྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་གཅིག་བསྐྱབ་བྱར་བརྗོད་པའི་
 བྱིར། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་འདི་ཉིད་ལ་གཞོན་ན་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་
 གྱི། འི་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པ་ལྟ་བུ་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་གཞན་ལ་
 གཞོན་པས་ནི་སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་
 ཅམ་གྱིས་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་བྱང་པར་འབྱེད་རྒྱས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཚེ་ལ་བྱང་གིས་འི་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་གཞན་དུ་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཚེ་ལ་བྱང་གིས་གཞོན་པར་བྱ་བའི་དོན་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་
 དང་སའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྒངས་པས་ན་དེའི་དོན་
 ལ་གཞོན་པས་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་ཐལ་བ་
 ཀུན་ཁས་སྒངས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་ལ་གཞོན་པ་འདི་
 ནི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད་
 དུ་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་
 ལ་མི་གཞོན་པ་དེས་ནའི་བྱིར། བྱར་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་ལ་གཞོན་པས་

སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞིན་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་སྡེ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།
 ལུང་ལས་བཤད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅར་ཐལ་བ་
 དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་གྲོ་ལ་བས་བསྟན་
 བཅོས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། རང་གིས་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ལས་བཤད་པ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ན།
 རང་གིས་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་
 གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། དམ་བཅར་བར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲངས། འདི་
 ལ་བརྟན་ནས་གཞན་སྡེ་ལ་ཡང་གཞིན་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འདིའི་སྟོགས་སྒྲ་
 མ་སྒྲ་བ་གཞན་སྡེ་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སྡེ་འོག་ནས་
 འཆད་པའི་སྟོན་སྟོང་ཚུལ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་སྡེ་
 བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྒྲུབ་
 དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་གཅིག་གི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ད་
 ལྟ་ཡང་རིགས་པ་སྒྲ་བར་ཁས་འཆེ་བ་དེའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པ་དག་ཀྱང་
 མཆོག་ཏུ་སྒྲངས། བལ་ཆེར་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་སྐྱབ་
 བྱེད་ཏུ་འདོད་པར་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་
 ན་ཞེས་ཆོག་པུང་སྟོས་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་གཞི་མཐུན་

དུ་འགྱུར་བའི་སྟོགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
 བཞིན་པ་དམ་བཅར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ལུང་དོན་བསྐྱབ་
 བྱར་འདོད་པ་དག་གིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་
 པ་དམ་བཅར་ཐལ་བའི་སྟོན་སྟོང་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྟར་ན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལེན་པ་རིགས་
 བས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འབ་པར་ཐལ། རིགས་པས་ཐོབ་པ་ནི་ངེས་གཟུང་གི་ཆོག་
 གིས་བསྐྱོག་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་ལྟར་ན་ཆད་མར་ཁས་སྤངས་པའི་
 ལུང་ལས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བཤད་པ་ཡང་བཤད་པ་ལྟར་མི་སྐྱབ་བསྐྱབ་
 བྱར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཁོ་ལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྤངས་པ་དང་།
 ཕྱི་ཁོ་ལ་གྱི་ངོར་གྲུབ་བསལ་མ་ཞུགས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཆན་
 ཉིད་གསུམ་ཆང་ལ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྤངས་པས་སྟོགས་གྱི་མཆན་
 ཉིད་དུ་རང་ཉིད་སྟོས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་ཁས་སྤངས་པའི་
 ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས། ཁས་སྤངས་པའི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཡང་འགྱུར་བས་ཁོ་ནའི་
 ངེས་གཟུང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཞི་མཐུན་གཅོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ན་ལུང་ལས་བཤད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་
 ཅན། བསྐྱབ་བྱར་རིགས་པས་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁོ་ལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་
 སྤངས་ཕྱི་ཁོ་ལ་གྱི་ངོར་གྲུབ་བསལ་མ་ཞུགས་མཆན་ཉིད་གྱི་ཟུར་གཞན་
 གཉིས་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་སྒྲོས་པ་དགོས་པ་མེད་
 བར་ཐལ་བ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དངོས་དང་། དགོས་པ་གཞན་རྟོག་པ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་སྒྲོས་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་
 རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་སྟོན་པའི་ཆོག་ལས་སྤྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་
 དོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་ལས་བཤད་ཚད་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་ཀྱང་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 རྣམ་བཅད་ལ་དགོས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ།
 ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་མི་གཙོད་གཙོད་བྱ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་པ་ལ་འདོད་པ་ཅམ་
 ཀྱིས་འཇུག་པ་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་སྒྲངས་ནས་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་
 མོང་དུ་གྲུབ་ཟེན་ཅོད་གཞིར་གཟུང་བའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་།
 དགོས་པ་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་
 བོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི། གལ་
 ཉེ་ཅོད་པའི་དུས་སུ་སྒྲར་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་འདོད་
 ཀྱང་འཇུག་བྱ་མ་ཡིན་ནམ། སྒྲར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་
 མི་འདོད་ཀྱང་འཇུག་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་ནས་བསྟན་
 བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་ཅིང་འདོད་པས་སྟོག་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་

ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པ་དང་།
 དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་ཕྱོག་བྱེད་
 མི་རྒྱས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་སྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 ཀྱི་བྱར་དུ་རང་ཉིད་སྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་མཆན་གང་གིས་དེ་
 འདྲའི་དོགས་པ་བསྐྱེད་པ་དེའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་
 བར་བྱེད་པ་འདོད་བཞིན་དུ་འཇུག་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཇུག་
 བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་འདི་རྒྱ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་དོགས་
 པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་
 པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པ་དེའི་བརྟེན་བྱ་ཆད་མས་མ་
 བསྐྱེད་ཅིང་བྱུབ་ན་དེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་རང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་
 བསྐྱེད་ཅིང་ཆད་མས་བསྐྱེད་ཅིང་བཀག་ན་ཡང་སྐྱེའི་ཆོག་གིས་ཁས་ལེན་པ་
 ལ་འཇུག་པར་བྱེད་རྒྱས་ཏེ་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། མྱོངས་པའི་དོགས་པ་བསྐྱེད་
 པའི་དོན་དུ་སྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཚུལ། རྣམ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་ཀྱང་
 འདིར་ཅུང་ཟད་བསྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོགས་སྒྲ་མ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ།
 །དང་པོ་ནི། གཞན་དག་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱས་སྤྱི་དང་ནང་གི་བྱུབ་མཐའ་མི་
 མཐུན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པར་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་ཆོས་བརྟེན་པའི་གཞི་མཐར་

ཐུག་པའི་ཚྱུང་གཞི་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ཚྱུང་གི་ཚྱུང་གཉིས་ཀ་ལ་
མ་ཐུན་སྤང་དུ་རབ་དུ་གྲགས་པའི་ཚྱུང་ཅན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཚྱུང་གཞིར་
ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཛེར་ཏོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚྱུང་གི་ཚྱུང་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་ཟེན་གྱི་ཚྱུང་
ཅན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཚྱུང་གཞིར་གཟུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་
སྒྲོམ་པ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་ཚྱུང་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་
མེད་ན་དགག་སྐྱབ་གང་ཡང་མི་རུས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
གྲུབ་མཐས་བརྟགས་པའི་ཚྱུང་ཅན་སྤངས་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་ཟེན་གྱི་
ཚྱུང་ཅན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་གྱི་ཚྱུང་གཞི་དགོས་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་
རང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་འདི་ནི་དགོས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོས་
པ་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་ཡང་བྱུང་ཚྱུང་ཚྱུང་ལ་རྣམ་པར་དཔྱེད་པའི་སྐྱབས་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་དུ་གྲགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་
ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། བྱོགས་སྒྲུབ་
འདིའི་འདོད་པ་འཐད་ལྡན་དུ་བཀོད་པ་ནི། འདི་སྒྲུབ་དུ་རང་ཉིད་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚྱུང་ཅན་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཉམས་
སུ་ཐོང་བ་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཉམས་སུ་ཐོང་
བས་གྲུབ་པ་ནི་རང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རག་
ལས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེས་གྲུབ་པ་ནི་རང་གིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་
གིས་གྲུབ་པའི་ཚྱུང་ཅན་ལ་འདོད་པའི་ཚྱུང་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་བསྟན་པའི་བྱིར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་སྒྲས་
 བ་ནི། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཚུད་
 པའི་སྐབས་སུ་རྟེན་ཆོས་ཅན་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་བྱུང་བ་གཅིག་
 དགོས་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་བ་ཙམ་དང་། དངོས་པོ་ལ་མི་
 གནས་པ་བྱུང་མཐས་སྟོ་བཏགས་པའི་མཐའ་ཅན་ལས་མེད་ན་དགག་སྒྲུབ་
 གང་ཡང་མི་རྒྱས་པས་དགོས་པ་དེའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར་རྟོ། །སྦྱིར་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་ནི་རང་ཉིད་སྟོས་པ་དགོས་པ་དེའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་
 འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོགས་སུ་མ་སྒྲ་བའི་འདོད་པ་སྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་སྟོས་པའི་རང་
 ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་
 མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་བ་ནི། རང་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་ཀྟོ་ལ་བྱི་ཀྟོ་ལ་ཚུད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་
 མཐར་ཐུག་པ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་གཅིག་དགོས་སོ། །
 ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་བསྒྲས་པའི་དོན་ནོ། །
 འདི་ཆེད་མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མཛད་པ་ཁ་ཅིག་བཞེད་པར་
 མངོན་ནོ། །གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ལ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། གཞུང་དང་པོས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་གནས་པ་བྱུང་མཐས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པར་སྟོ་བཏགས་པ་སྒྲས་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཀྟོ་ལ་

བ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཅིག་དགོས་པར་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྒྲུབ་སྒྲོལ་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་དང་། གཞུང་གཉིས་པས་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ལ་བྱུང་ཆོས་གཞི་མ་གྲུབ་གཞན་སྒྲོལ་འདོགས་ན་དེ་དགག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འགོག་པར་བྱེད་ན་ཡ་གྲུལ་གང་རུང་གཅིག་ཁས་སྒྲུབ་དགོས་ལ་དེ་མི་རུང་བ་དང་གཞུང་གསུམ་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་འཆད་དེ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་བྱུང་ཆོས་གང་གི་ཡང་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། འོ་ན་གཞན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་རྟག་པའི་དངོས་པོ་སྒྲོལ་འདོགས་པར་བྱེད་ན་དགག་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁས་སྒྲུབ་པ་འགའ་ཏེ། བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་རྟག་དངོས་དང་བྱུང་པར་གྱི་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཞི་གྲུབ་ན་གཞན་གྱིས་ཀྱན་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྒྲོང་བ་སྒྲུབ་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་དངོས་ཚད་མས་དགག་མི་རྒྱས་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་གང་ཟག་གཞིར་བཟུང་ནས་རྟག་དངོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ཡང་གཞི་ཆོས་ཅན་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཟག་ལྟ་བུའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་གྲུབ་མཐས་བརྟགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སོང་ན་དགག་སྒྲུབ་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་འཆད་པར་རིགས་ཀྱི། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས་དེ་ལ་བྱུང་ཆོས་གཞི་མ་གྲུབ་སྒྲོལ་འདོགས་པར་བྱེད་ན་བསྒྲོག་པར་བྱ་བ་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཏེ། དེའི་ཡང་དགག་བྱ་དང་བཀག་པ་
གང་རུང་གཅིག་ཁས་སྦྱང་དགོས་ཤིང་རྒྱས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་དོན་
སྒར་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་ཅིན་མོས་གྱི། འདིར་ཡང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་
གྲུབ་མཐའ་བཟང་ངན་ཞེས་པ་གང་དམ་བཅས་པ་དེ་གཞོན་པ་མེད་པར་བར་
མ་ཆད་དུ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་གཞོན་མེད་གཟུང་
ཡུལ་དང་བཅས་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་མཐར་ཐུག་པ་བསྐྱབ་རྒྱས་པ་དང་
མི་རྒྱས་པའི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བཏགས་
པ་ཅོད་གཞིར་དངོས་སུ་གཟུང་ཡང་དེ་འགོག་པ་སྒར་གྱི་ཆད་མ་དེ་འབྲ་
གཅིག་ལ་ཐུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་ན་སྒྲོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་འབྲ་མེད་
པའི་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་སྒྲོན་དང་བཅས་པའོ། །འདིར་ཡང་
གཞི་མ་གྲུབ་སྐྱས་ཅིན་གྱི་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བ་འགོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
གྱི། སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིས་གྲོལ་སྤྱི་གྲོལ་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དབྱེད་
པ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་གཞི་ཆོས་ཅན་མཐར་ཐུག་པ་དོན་
བྱེད་རྒྱས་པ་གཅིག་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་ཅིན་པས་དེ་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་
རང་ཉིད་སྒྲོས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་སྒྲོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱས་ཅིན་གྱི་ཆོས་ཅན་
དུ་གཞི་གྲུབ་པའམ་མ་གྲུབ་པ་གང་འཛིན་པ་དེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་དེ་འབྲ་
གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན་དུ་
བཟུངས་ནས་ཏྲག་དངོས་སུ་དམ་འཆའ་བ་དེས་ཀྱང་དེ་དག་གི་གཞི་མཐར་

ཐུག་པ་དོན་བྱེད་རྒྱུ་པ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་ལ་དེ་འགོག་པར་
བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀག་པ་བརྟེན་པའི་གཞི་དེ་འདྲ་གཅིག་དགོས་པར་
ཁས་ལེན་ནོ། །དེ་འདྲ་བཞག་པ་མེད་ན་དགག་སྐྱབ་གང་ཡང་མི་རྒྱུ་པ་རང་
གི་འདོད་པས་ཞེས་པས་སྟོན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཞེས་པས་སྟོན་ནོ། །
ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པའི་གྲོ་ལ་ཕྱི་གྲོ་ལ་
ཚོད་པ་ན། གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་འདྲ་གཅིག་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན་ཁྱད་
པར་གྱི་ཆོས་ལ་ཚོད་པའི་སྤྱོད་པ་དུ་ཁྱད་གཞི་ལ་ཚོད་དགོས་པས། ཁྱད་པར་
གྱི་ཆོས་ལ་རྟོག་ལྡན་དཔྱད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འདུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཤེས་པ་གཞུང་འདིས་སྟོན་
པ་ཡིན་པས་སྒྲོ་བྱོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དོན་
དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྒྲོབ་
དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་དབུ་མའི་རྒྱན་དུ། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཞི་མ་གྲུབ། །ལ་སོགས་
ལན་ནི་ངེས་སྒྲུང་གདག། །ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་མཐའ་འབའ་ཞིག་
གིས་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་བཀག་པའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་པ་
དོན་བྱེད་རྒྱུ་པ་མེད་ན་འགའ་ཡང་བསྒྲོག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་རྟེན་མེད་ན་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་གི་འདོད་པས་བརྟགས་པའི་ཁྱད་པར་
ཅན་སྐྱེས་བུའི་དགོས་པའི་དོན་ལ་གཙོ་བོར་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་དོན་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པས་གང་ཟག་གི་

བདག་བསྐྱབ་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་སྐྱེས་བུའི་དགོས་
 པ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཀྱིས་པ་མི་སྤྲོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཡང་གཞུང་
 འདིའི་དོན་དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་དུ་སྐྱེས་བུ་དོན་ལ་ཉེ་
 བར་སྐྱོར་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་པར་
 དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་སྐྱོར་བ་ཡང་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
 བས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་གི་འདོད་པས་བཏགས་པའི་
 བྱེད་པར་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །གཞི་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་
 པའི་དོན་བྱེད་ཀྱིས་པ་མེད་ན་དགག་སྐྱབ་གང་ཡང་བྱ་མི་ཀྱིས་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་བྱུང་མཐའ་འབའ་ཞིག་གིས་རབ་དུ་བཀོད་པའི་ངོ་བོ་རྟེན་མཐར་ཐུག་པ་
 གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་དུ་མཚུངས་པར་མ་བྱུང་བ་ཅན་དག་ནི་བྱེད་པར་གྱི་
 ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །
 འཐད་ལྡན་དུ། གཉིས་ཀ་ལ་དོན་བྱ་བ་བཟོད་པར་བྱུང་བ་རྣམས་པར་དཔྱད་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱུང་བའི་གྱི་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་
 ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྐྱོས་པ་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན་རང་
 མཆོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྐྱོས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་པའི་དགོས་
 པ་ནི། འོན་ཏེ་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ཀར་གྱི་ཆོད་མ་ལ་རབ་དུ་
 གྲགས་ཤིང་བྱུང་བ་དགོས་པ་ཉེ་བར་བསྐྱར་བའི་སྐྱོན་སྐྱབ་བའི་ཆོས་

ཅན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཟིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱི་ཚོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་
བཅད་པའི་ཆེད་དུ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་སྟོས་ཀྱང་
བསྐྱབ་བྱའི་རང་གི་ངོ་མོ་ཁོ་ནར་བསྟན་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་
བཅད་ཀྱི་དོན་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེར་ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱི་ཚོས་པ་དང་། སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་ངོ་མོར་བསྟན་ཅིང་བཀོད་བཞིན་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་དོགས་ན་དེ་
བཅད་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྟོས་པ་
འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱས་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱི་ཚོས་ཅན་ཚིག་གཞིར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མ་
བརྗོད་ན་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱི་ཚོས་ཅན་རང་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་བྱུང་བྱེད་པར་
འགྱུར་བས་རྩ་ལས་བྱུང་བ་དང་སོག་མ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལྷ་བྱ་སོ་སོར་ངེས་
པའི་རང་མཚན་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་བྱུང་བ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་
ཆེད་དུ་སྟོས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་བྱུང་བའི་སོ་
སོར་ངེས་པའི་ཕྱི་ཚོས་ཅན་རང་མཚན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་རྗེས་དཔག་སྤྱིའི་ཡུལ་
ཅན་དུ་བཤད་པས་བཅད་ཟིན་པ་དང་། དེ་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཅད་བྱ་
མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་

པོ་ལ་གཉིས། ཀླུ་པར་བཤམ་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་པོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོར་
 དེས་པའི་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་
 ཉིད་སྒྲོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་སྒྲོས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྤྱིའི་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་པར་བཤམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་གང་དུ་
 བཤམ་བཞིན་ན། དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་སྒྲོག་པའི། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ལོ། །
 དེའི་དོན་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ལས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་ཅམ་ཞིག་རྟོགས་ཀྱི་ཅ་
 ལས་བྱུང་བ་དང་སོག་མ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་དང་། གསལ་བ་དང་ཆེར་འབར་
 བ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་སོ་སོར་དེས་པའི་རང་མཆོན་རྟོགས་མི་རུས་
 པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ།

དེས་ན་སྒྲོག་གྱུར་དོན་ཐམས་ཅད།

བྱུང་བར་དུ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར།

ཞེས་བཤམ་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་དེའི་འགྲེལ་པར་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་
 དབང་སྒྲོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །རྗེས་དཔག་སྤྱི་མཆོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་
 བཤམ་པས་རྟོགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཟེར་རྒྱས་ཤིངས་པར་གསལ་ལོ། །སོ་སོར་
 དེས་པའི་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྟགས་ཀྱི་བྱུང་བའི་ཆེད་དུ་མ་བྱུང་བའི་ཆེད་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པར་རྟགས་
 ཡང་དག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་སོ་སོར་དེས་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 བསྐྱབ་བྱུར་འགྱུར་ན་ཡང་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་དཔག་
 སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པས་སྤངས་ཟེན་པའི་སྤྱིར། འདི་ནི་ཆེད་མ་ཀུན་ལས་

བཏུས་སྤྱ།

ཚོས་ཅན་བསྐྱབ་ན་བྱུང་གས་དོན་མེད།

ཅེས་བཤད་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་
གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དོན་མེད་ལ་དེ་ཚོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱར་མི་རུང་ཞེས་
པའོ།

གཉིས་པ་ནི། རྩོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཚོས་
ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་སྐད་མ་བརྗོད་
ཀྱང་རྩོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་བྱུང་བྱུང་ཆེས་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་
རུང་བད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སྒྲོས་པ་མ་ཡིན་
པ་དེའི་སྤྱེད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩི་བ་དང་། རྩིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཅི་སྟེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཚོས་ཅན་རང་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ན་དེ་
ལ་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་རྩིས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩིས་པའི་གཞན་ཀྱི་ལན་དང་། དེ་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སོ་སོར་ངེས་པའི་ཚོས་ཅན་རང་མཚན་དེ་ནི་རྩོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་
རུས་སོ་ཅིའི་སྤྱེད་ཞེ་ན། སོ་སོར་ངེས་པའི་ཚོས་ཅན་རང་མཚན་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་ན་དེའི་རྩོགས་གཅིག་དཔེ་ལ་ཇེས་འགྲོ་བྱེད་དགོས་ན་དེ་མི་རུང་སྟེ།
གཏན་ཚིགས་ནི་སོ་སོར་ངེས་པའི་བྱེད་པར་རང་མཚན་ཀྱི་ཆ་གཅིག་དང་
སྟན་ཅིག་མཐུན་དཔེ་ལ་ཇེས་སྤྱེད་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྤྱེད་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་

ནི། སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཆོན་གསལ་ལ་འབར་བའི་མེ་ལྷ་བྱ་ཏྲགས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། དེའི་ཆ་གཅིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་
ཡིན་ན་དེ་དང་གཏན་ཆིགས་གཉིས་ཀ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་དགོས་པ་ལ་དེ་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འོ་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། གཏན་ཆིགས་དང་དཔེའི་
སྐྱོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་ཕྱོགས་ལྷར་སྒྲུང་དུ་མཆོན་བྱེད་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་སྐྱ་མཉན་བྱར་དམ་བཅས་
པ་ན། ཆོལ་བའི་དམ་བཅས་སྐྱོན་ཅན་དང་། ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཆ་
དེའི་སྐྱོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་བསལ་ཟིན་པ་དམ་བཅས་པ་ན་སྐྱ་
ཏྲག་པའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་སྐྱོན་ཅན་དང་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་བསལ་ཟིན་པ་སྐྱོན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་ཞེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་ཏྲགས་སྐྱོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ཏྲགས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་གཏན་ཆིགས་ལྷར་སྒྲུང་དུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་
མཆོན་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སྐྱོན་ཅན་
དང་ཐུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ནི་དེའི་སྐྱོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་བྱ་

སྒྲུང་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སྐྱོན་ཅན་དང་། འབྲུག་པ་མ་པའི་
 ཆ་སྐྱོན་ནོ། །མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་མ་
 བྱུང་པའི་ཆ་མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲུང་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
 སྐྱོན་དང་། གཏན་ཆིགས་དེ་སྐྱོན་ཅན་དང་། དེ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མ་ཐུན་པར་བྱུང་པའི་ཆ་སྒྲུང་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མ་བྱུང་པའི་རྟགས་སུ་
 མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱའོ། །སྒྲུང་བ་འད་པ་དེ་དག་
 འགལ་བ་དང་མ་པའི་པ་དང་། མ་བྱུང་པའི་རྟགས་སོ་སོའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཁྱད་ཆོས་དང་དེའི་སྐྱོན་མི་འགལ་བའི་བྱིར། གང་དག་གཏན་
 ཆིགས་ཡང་དག་གི་སྐྱོན་འདོད་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་དང་སྐྱོན་མ་
 བྱེད་པས་ནོངས་ལ་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་པོ་གཏན་ཆིགས་ཡང་
 དག་གི་སྐྱོན་དུ་འདོད་པ་ནི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་སྐྱོན་དང་མི་འབྲུལ་བར་
 འདོད་དགོས་པ་དང་། བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པའི་སྐྱོན་ནོ། །
 གཏན་ཆིགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་ཡང་དག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་
 དེ། རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་འགལ་ཡང་གཏན་ཆིགས་སྐྱོན་ཅན་དང་
 ཡོན་ཏན་ཅན་མི་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མིག་དང་རྣ་བ་འགལ་ཡང་
 མིག་ལྟན་དང་རྣ་བ་དང་ལྟན་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་
 དང་སྐྱོན་ཅན་འགལ་ན། འགལ་རྟགས་དེ་སྟོགས་ཆོས་བྱུང་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་
 གཏན་ཆིགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སྟོགས་ཆོས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་ནམ་
 སོང་བའི་ཆེ་ཡང་དག་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་མིག་

དང་ལྷན་ཞིང་རྣམ་པ་འོན་པའི་མི་ཡོན་ཏན་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱོན་
ཡོན་གཉིས་ཀ་ཆོག་པ་པའི་མི་ཡོད་ན་གཏན་ཆོག་པ་ལ་ཡང་ཅིའི་སྒྲིབ་ཁས་
ལེན་མི་རུས། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེ་སྐྱོན་
རྣམས་ནི་དཔེ་ལྷན་སྒྲིབ་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱ་བར་རིག་པ་པ་ཁོ་ནའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཏན་ཆོག་པ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་སྒྲིག་པ་
སྐྱོན་དུ་མི་བྱང་བ་དང་། སྒྲིག་པ་སྐྱབ་མི་རུས་པས་དེའི་སྐྱོན་དུ་འདོད་པ་
དག་པ་དང་། དམ་བཅས་ཅན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་སྒྲིག་པ་སྐྱོན་དུ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆོག་པ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་། དཔེ་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་སྐྱོར་གཅིག་པོའི་
སྒྲིག་པ་ཀྱི་ནི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་སྐྱོར་གཅིག་པོའི་གཏན་ཆོག་པ་
དང་དཔེ་དག་གི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ་བྱེད་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་སྐྱོར་གཅིག་
པོའི་རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་ན་དེའི་ཡན་ལག་སྒྲིབ་པ་ལ་སྟོས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་
སྒྲིབ་པ་ཡན་ལག་སྒྲིབ་པ་དམ་བཅས་དང་སྒྲིབ་པ་དཔེ་རྟགས་ཏེ། ཡན་ལག་སྒྲིབ་
དེ་དག་ལྷན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ནི། སྐྱབ་དག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་སྒྲིབ་
ལྷན་པ་དང་མཐུན་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཅན་མོ། །རང་ལུངས་ལ་དམ་བཅས་
ཡན་ལག་སྒྲིབ་པ་མི་འདོད་ན་དེ་དང་ཐ་སྙད་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
སྒྲིབ་པ་ཤད་པ་ལྟར། སྒྲིག་པ་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་མོད།
སྐྱོན་ན་ཡང་མཆོན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པ་གཅིག་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་
བརྟག་པ་མཐའ་གཟུང་དུ་མཛད་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱོན་འདིས་ཀྱང་ཕྱོགས་འབྲུག་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱོགས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་འདོད་ན།
 གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མཐའ་དག་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཀྱི་
 སྐྱོན་ཡིན་པར་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱོགས་ཉིད་འབྲུག་པ་ལ་
 གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་དང་དཔེའི་སྐྱོན་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་མི་རུང་
 གི་དམ་བཅས་པ་དེ་ཅམ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱ་མ་པ་
 ཏྲག་གོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ཅམ་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་སོགས་
 པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་གཅོད་ཚུལ་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པའི་དགོས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་སྒྲོས་པའི་རང་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་ཏྲགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཅད་བྱ་རྣམས་ཀྱང་སེལ་བར་བྱེད་
 པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཏྲགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་
 པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་སེལ་བ་ལ་སྒྲོས་པ་མེད་པར་ཕྱོགས་ལ་མ་བྱུང་
 པ་དང་སྒྲོག་པ་བྱུང་ཆེས་པ་དག་ནི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོག་གང་གིས་མ་ཁྲབ་པ་དང་ཁྲབ་ཆེས་པ་གང་སེལ་
 བར་བྱེད་ཅེ་ན། ཕྱོགས་གྱི་མཆན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་སློས་པའི་བདག་ཉིད་དང་
 ཆོག་ཕྱད་དུ་ངོ་བོའི་སྐྱ་མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སློས་པ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་གྱི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་ཁྲབ་པ་ལས་ཕྱོག་པ་ཁྲབ་
 ཆེས་པ་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པར་བྱེད་
 པའི་ཆེ་ན། ཆོགས་དོན་དེ་གྲོལ་བས་འདོད་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་བསྟན་
 བཅས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། སྐབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་
 ཡིན་པ་དང་། བྱི་གྲོལ་གྱི་ངོར་གྲུབ་བསལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པ་རྣམས་སེལ་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོག་ཆོགས་སྐྱུང་བའི་བྱིར་ཕྱོགས་མཆན་ཉིད་
 གྱི་ཟུར་དེ་རྣམས་གྱིས་བསྟན་བཅས་མཁན་པོ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་ཡིན་པ་
 སོགས་སེལ་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་གྱི། དོན་ལ་ནི་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་
 ཆོགས་དོན་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆེ། ངོ་བོའི་དོན་
 སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་བ་མཆན་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་
 གྲུབ་པས་མཆན་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་བསལ་བུ་སོ་སོར་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 བོ། །དཔེར་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་
 ཡོད་པར་ངེས་པ་དེས་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མ་གྲུབ་
 པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གྱི་
 སྟེང་དུ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
 མ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་མཆན་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་

ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བྱས་པས་སྐྱེ་ལ་རྟག་པ་
འགོག་པ་ན། སྒྲིའི་སྤྲུའུ་གྲུབ་དགོས་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་
གྲུབ་པས་དེ་རྟག་པ་ཡིན་པ་མི་འཁོག་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་
ཆོས་ཅན། བྱིད་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུབ་ཀྱི་
ཆོག་ས་དོན་དེ་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོ། ཆོག་ས་དོན་དེ་
གྲོལ་བའི་ཞེ་འདོད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བའི་སྐྱས་ཆོས་ཅན་ལིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་
པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་ཆོག་འདི་དག་མ་བྱུང་བ་དང་བྱུང་ཆེས་པ་
བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་ན། སྟོབ་དཔོན་སྤྱོད་པ་ཀྱི་སྤྲང་པོས། རིགས་མི་མ་ཐུན་
སེལ་བའི་སྤྱོད་པ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་གང་ཞིག་མཛོན་པར་བཞེད་ཅེ་ན། རིགས་
མི་མ་ཐུན་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་
སྟོན་མེད་པར་བཤམ། རིགས་མི་མ་ཐུན་གཙོ་བོར་སེལ་བ་ལ་བལྟོས་ནས་སྟོབ་
དཔོན་སྤྱོད་པ་སྤྲང་གིས། གྲོལ་བ་རྟོག་ལྡན་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་འོས་པ་བསྐྱབ་
བྱར་ཁས་སྤངས་པ་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞེད་པའི་སྤྱིར། དེ་
ལྟར་རིགས་པའི་སྟོ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྤྱོད་པ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཤམ་དོ། །འདི་ལ་ཡང་འདོད་པ་དང་ངོ་མོ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རེ་རེ་ནས་བྱར་བྱིན་པར་སྟོས་པ་མེད་ཀྱང་དོན་ལེགས་
པར་ཆང་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིགས་མི་མ་ཐུན་སེལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་
རོ། །ངེས་གཟུང་གི་ཆོག་བྱར་བྱིན་པར་སྟོས་མི་དགོས་པ་ནི་འཆད་པར་

འགྱུར་རོ། །འདིར་སྒྲོས་པ་ན་མ་འགྲེལ་མཛད་པའི་བཞེད་པ་དང་ཆེག་ཟུར་ལྔ་
 ཆང་བར་སྒྲོས་པ་མདོ་མཛད་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྤྱི་ཅི་
 ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་མཛད་པའི་བཞེད་པ་ཉིད་ན་མ་འགྲེལ་མཛད་
 བས་འབྲུལ་མེད་དུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཅིའི་
 སྤྱིར་རིགས་མི་མ་སྤུན་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་འདི་ལ་ལོག་རྟོག་ལྔ་པོའི་ཞེན་
 ཡུལ་བཅད་པའི་དོན་ཆང་ཞེ་ན། ཆང་མས་བསལ་བེན་སོགས་དེ་ན་མས་ལ་
 ནི་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་ཉིད་མེད་དེ། སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་ཆང་མས་བསལ་བ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་
 མཆན་པའི་མཆན་གཞི་ལ་ཆང་མས་གཞོད་པ་དང་། སྤྱི་རྒྱུ་གྱིས་བྱུང་བེན་
 པ་དང་། སྤྱི་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞེན་པ་དང་། ཞེས་འདོད་མེད་པའི་སྤྱིས་པ་
 ཅམ་དང་། རྒྱུ་ལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཆང་
 མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་བསྤྱི་བ་
 བྱུར་འོས་པ་རྒྱུ་ལ་བ་རྟོག་ལྔ་པའི་སྤྱི་བསྤྱི་བ་བྱུར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་འཇུག་པ་
 མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དང་གི་སྤྱིས་སོ་སོར་བཅད་པ་ནི། སྤྱི་མ་ལ་མཆན་གཞི་
 ལ་ཆང་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པ་ས་རྩ་བ་བཅད་པ་ལྷན་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་གི་
 མཆན་ཉིད་འཇུག་མི་འཇུག་དབྱེད་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་བཞི་
 ཆང་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པ་མེད་པས་མཆན་ཉིད་འཇུག་པ་བཀག་པའི་སྤྱི་
 རས་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་ཡིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྤྱི་བ་ནི། སྤྱོད་པ་གྱི་མཆན་ཉིད་འདིར་ནི་སྤྱི་བ་དཔོན་
 སྤྱོད་པ་གྱི་སྤང་པོས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་པར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་

བ་ཡོད་དེ། ལོག་པར་རྟོག་པ་མཐོང་བས་དེ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱས་པར་ཐལ། བྱས་པས་སྐྱེ་ནས་མཁའི་
 ཡོན་པ་ལ་གཞོད་པས་སྐྱེ་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་བའི་ཆོལ་བའི་ཞེ་འདོད་པ་གཞོད་
 པ་མེད་པར་སྟོན་པ་དང་དེ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་དོན་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 མིན་པར་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལ་གཞོད་པས་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ལ་གཞོད་ན་
 སྟོན་ཐུག་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་
 ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

༥ གཉིས་པ་ཀུན་ལས་བརྟེན་སུ་སྟོས་པའི་རང་ཉིད་འདོད་པ་ངེས་
 ག་ཟུང་ལ་སྟོས་པ་ལ་གཉིས། ངེས་ག་ཟུང་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཀུན་ལས་
 བརྟེན་དང་རིགས་སྟོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཚུལ་ཀྱི་བྱུང་པར་དོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་
 ཆོག་ས་མ་གྲུབ་པ་ཆོལ་བ་རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རང་ཉིད་འདོད་པའི་ཆོག་དག་གིས་གཏན་ཆོག་ས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་
 སྒྲངས་པ་ཡིན་པས་ངེས་ག་ཟུང་སྟོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཀུན་ལས་བརྟེན་
 ཀྱི་སྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཆོས་ཅན། བསྟན་བྱ་བ་བྱུང་
 ག་ཞེས་མ་འབྲེལ་ན་རང་ཉིད་དང་འདོད་པའི་སྐྱ་དག་གིས་ངེས་པར་ག་ཟུང་
 བའི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོག་དེ་དག་ཆོལ་བ་རང་ཁོ་ནའི་འདོད་ཡུལ་
 བསྐྱབ་བྱར་འཕེན་པའི་སྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་སྟོན་པའི་ཆོག་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་དེ་རྟོགས་ཀྱང་ངེས་ག་ཟུང་གི་ཆོག་བཤད་པ་དགོས་པ་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་བྱས་པ་

ལྷ་བྱ་ལ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་ཆེན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་བཅད་པའི་
 ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཟུང་མ་སྒྲོས་ན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
 པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་
 དོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་འབྲིང་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྷན་
 པའི་མཐའ་ཅན་བསྐྱར་བྱ་བ་བྱུང་གཞི་དང་རང་ཉིད་འདོད་པ་བྱུང་ཆོས་སུ་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་གཞི་དང་བྱུང་ཆོས་གཉིས་བྱུང་པར་གྱི་གཞི་གཙུག་
 ཡིན་ལ་བསྐྱར་བྱའི་སྐྱ་ཡང་བྱུང་བེན་པ་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
 ལྷན་བསྐྱར་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང་འཇུག་པས་བྱུང་གཞི་དེའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་
 འདོད་པའི་དོན་ཡང་རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་འཇུག་
 པས་ད་ལྟ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་
 པར་འགྱུར་བ་ཡང་ད་ལྟ་སྒྲོགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་དུ་དོགས་པར་
 འགྱུར་བས་དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་དེས་གཟུང་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཁོ་ནའི་
 དེས་གཟུང་ཡང་དུས་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། བསྐྱར་བྱ་བ་བྱུང་གཞིར་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཟུང་སྒྲོས་པས་ཀྱང་དོགས་པ་མི་ཁེགས་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དེས་གཟུང་གིས་
 སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་དང་། སྒྲོགས་ཡང་དག་གཞི་མཐུན་ཤེས་བྱ་ལ་
 སྤྲིད་པ་བཀག་པ་ན་དུས་ནམ་ཡང་གཞི་མཐུན་སྤྲིད་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཁོ་ནའི་དེས་གཟུང་སྒྲོས་མི་དགོས་ཏེ།

འདོད་པའི་སྐྱད་ཀྱི་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲ་ཞེས་པ་ལ་ནི་ལྷ་ཞེས་པ་ལྟའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་
 ཞི་ལྟར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་འདོད་པར་གྱུར་པ་ཞེས་པར་སོང་བས་དེས་ཚད་
 པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན།
 འདོད་པའི་སྐྱད་ཀྱི་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲ་ལ་ནི་ལྷ་འདི་རྒྱུ་བྱེད་པས་མ་འོངས་པ་གཙོ་བོ་
 བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བྱ་བ་བྱུང་གཞིར་འབྲེལ་
 བའི་ཆོས་པའི་འདོད་ཡུལ་བསྐྱབ་བྱར་སྒྲོན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱེད་པ། དོན་
 བསྐྱུས་ན། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱར་
 འདོད་པར་གྱུར་བའི་འབྲེལ་ཞེས་པ་འདྲུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བྱ་བ་བྱུང་
 གཞིར་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྒྲོན་པའི་བྱེད་པ་སྒྲོས་པའི་འདོད་
 ཆོག་ཡིན་པའི་བྱེད་པ། འབད་པ་མང་པོས་ཉེས་པ་སྤང་དགོས་པའི་བསྟན་བྱ་བ་
 སྒྲོས་པ་ཅི་ཞེས་བྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཙད་སྒྲོན་པའི་ཆོག་འབྲེལ་
 ཞེས་སྒྲོས་པས་ཆོག་མེད་ཅེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་
 དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཞི་མ་ཐུན་འདོད་པ་དང་། དམ་བཅའ་སྐྱབ་དག་གི་
 ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་ཏུ་དག་པའི་ཆེད་དུ་དེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་
 དམ་བཅའ་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྒྲོན་
 པར་བྱེད་ན་ཡང་མཆོན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་བསྟན་པར་བྱའོ་
 ཞེས་ལོག་ཏུ་དག་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རིགས་པའི་སྒྲོར་ཡང་ཁོ་ནའི་
 དེས་གཟུང་དངོས་སུ་སྒྲོས་དགོས་སམ་སྟུག་ན། རིགས་སྒྲོར་ཕྱོགས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་སྒྲོན་པའི་བྱེད་པ་དེས་གཟུང་མ་སྒྲོས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཆོག་དེས་

གཏན་ཆིགས་མ་བྱུང་བ་དང་དཔེ་མ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཡང་དག་
ཡིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་པར་ཐལ། རིགས་སྒྲོར་སྒྲོས་པའི་འདོད་པའི་ཆིག་གི་
བྱིངས་ཨིཾཿཱི། བསྟན་བྱ་བ་བྱུང་གཞིར་མ་འབྲེལ་བས་མ་འོངས་པ་གཙོད་
བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་སྒྲོར་ནི། འདོད་པ་བྱུང་གཞི་
དང་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱན་མཁས་པོས་
གཞུང་སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་རིགས་སྒྲོ་འབའ་ཞིག་གི་དོགས་གཙོད་ལ་འཆད་པ་
དང་ཚུལ་གསུམ་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་རང་ཉིད་འདོད་པ་སྒྲོས་པས་ལོག་ཏྟག་གཞན་ཡང་ཁེགས་
པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་སྒྲོས་པས་ཀྟོལ་བ་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེས་པའི་དོན་
ཀྟོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆིག་གིས་སྐབས་
སུ་མ་བབ་པ་ཀྟོལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པའང་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
སེལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། བསལ་བྱ་དཔེར་བཞེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀྟོལ་
བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཡུལ་ཇེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཡང་
དག་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། ལོག་ཏྟག་གཞན་ཡང་བསལ་བ་
ཡིན་ཏེ། ཀྟོལ་བ་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་
པ་ཡང་ཀྟོལ་བའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་ཤིང་བསྟན་པའི་
བྱིར། ཀྟོལ་བ་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེས་པའི་འདོད་ཡུལ་དེ་ལ་གཞོད་ན་ཡང་
ཀྟོལ་བའི་ཕྱོགས་བསལ་བ་དང་གཏན་ཆིགས་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་
འགྱུར་བ་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞག་ན་ཡང་ཀྟོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་

ཅི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མེད་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ལ་བའི་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེས་པ་ནི་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཆེ་སྐྱེའི་སྤྱིང་དུ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་
ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེས་པ་
ཡིན་ལ་དེ་ཚད་མས་བཀག་ཀྱང་སྐྱེ་ལ་དེ་མེད་པར་ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
བཞིན་ནོ། །སྐྱེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པས་ནམ་
མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་དོན་སྐྱེ་གཅིག་པོ་ལ་འདུ་འབྲེས་བྱུང་
པར་འདོད་ཅིང་། དེ་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པས་
བྱུང་བེན་གྱི་རྟེན་དོན་གཞན་མི་སྤིང་པས་དེ་བཀག་ཀྱང་སྐྱབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ལ་གཞོན་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
དོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱབས་སུ་མ་བབ་པ་སྤྱོད་པ་སུ་བྱེད་པ་
བསལ་བ་བྱུང་པ་དང་། བསལ་བྱའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་
ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དུས་སུ་
སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་བརྟེན་པར་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལ་
སྐྱེ་མི་རྟེན་པའི་སྐྱབས་སུ་གཏོགས་ཤིང་བབ་པ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་ལ་བའི་
སྤྱོད་པ་སུ་བྱེད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལུང་
དོན་བསྐྱབ་བྱུང་བྱེད་པ་མི་རུང་བར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཆོས་ཅན་སྤྱིང་བས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་ལ་མི་རྟག་

བའམ་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཅམ་
 སྐབ་འདོད་པ་ན་བྱེ་བྲག་པས་སྐྱའི་གསལ་བ་ནམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ་ཉན་
 པའི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྐྱ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དང་དོན་གཅིག་ལ་
 འདུ་བ་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། སྐྱ་ལྟན་པས་དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་བསལ་བའོ། །སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་འཆའ་བའི་ལོག་རྟག་
 མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་ཅམ་སྐབ་པའི་སྐབས་སུ་བྱེ་བྲག་པས་
 སྐྱའི་གསལ་བ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྐྱའི་སྤྱི་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་མི་
 རྟག་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པའི་བྱིར། དབང་པོས་གཟུང་བ་
 ཞེས་སྟོས་པ་ནི། སྐྱའི་སྤྱི་རྫས་གཞན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་སྟོན་ས་སྐྱའི་
 བསལ་བ་ནམས་ལ་སྐྱ་སྟོ་འདུག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་སྟོགས་སུ་དམ་འཆའ་བ་མི་
 རིགས་པའི་ཚུ་ལ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཆེ་ཡང་སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་འཆའ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱང་དོན་བསྐྱབ་
 བྱར་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱི་ཆོལ་གྱི་ཤེས་
 འདོད་དང་མཐུན་པར་ཆོལ་བས་སྟོགས་སུ་བྱེད་པ་རིགས་པ་དང་། བྱི་ཆོལ་
 ཤེས་འདོད་མེད་པ་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོལ་བས་ཕྱང་
 གི་དོན་དེ་སྟོགས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་རིགས་པའི་སྐབས་ཡོད་དེ། སྐབ་
 བྱེད་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའམ་བྱི་ཆོལ་བ་དེ་བསྟན་བཅོས་ལས་ངེ་ལྟར་

བཤའ་ཉོག་ས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ན་ནི་ལུང་གི་དོན་དེ་ཚོལ་བས་ཀྱང་
 རྒྱུག་ས་སུ་བྱེད་པ་རིག་ས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། བྱེད་ཀྱི་
 བསྟན་བཅོས་ལས་བཤའ་པའི་མི་རྟག་པ་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཇི་ལྟར་བཤའ་
 ཅེས་འདྲི་བ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་གི་སྐབ་བྱེད་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། བྱི་ཚོལ་
 ལུང་དོན་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཚོལ་བས་ལུང་དོན་རྒྱུག་ས་
 སུ་བྱེད་ན་བྱི་ཚོལ་གྱིས་ན་གཏད་པར་མི་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚོལ་བ་འདི་བྱི་
 ཚོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་མ་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོལ་བྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་སྐབ་བྱེད་དང་དེ་ལས་བཤའ་མ་
 བཤའ་སོགས་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་བརྟེན་པར་སྐབ་ལ་རྟག་མི་རྟག་སོགས་བྱུང་
 ཚེས་འགའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ན་ཚོལ་བས་ལུང་དོན་རྒྱུག་ས་སུ་བྱེད་
 པའི་གོ་སྐབས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་རྒྱུག་ས་སུ་བྱེད་
 པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱུང་པར་གྱི་སྐྱེ་འཕེན་པ་མི་འཐད་པ་དང་། སྐྱེ་
 ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་ན་བྱུང་པར་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་དང་། བྱུང་
 པར་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་མི་རྟག་པ་སྐབ་མི་རྣམས་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱུང་པར་གྱིས་
 སྐྱེ་འཕེན་པའི་བྱིར། བྱུང་པར་ལུང་དོན་གྱི་མི་རྟག་པ་དེ་གྲུབ་ན་འདོད་པ་ཉིད་
 ཀྱི་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཅམ་ཡང་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། བྱུང་པར་གྲུབ་པས་སྐྱེ་གྲུབ་

ན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཙམ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ན་མི་འདོད་པ་དང་འདྲེས་པའི་བྱད་
 པར་ཡང་ཤེས་པར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ཚོལ་
 གྱི་ཤེས་འདོད་དང་མ་ཐུན་པར་དམ་འཆའ་བ་སྐབས་སུ་བབ་པ་དང་། སྤྱི་
 ཚོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་མ་ཐུན་པར་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་ངག་ལས་ཚོལ་
 བའི་འདོད་པ་རྟོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱད་པར་གྱིས་སྤྱི་འཕེན་ཞིང་སྤྱི་ལ་
 དཔག་འདོད་ཡོད་ན་བྱད་པར་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྟོགས་པར་འདོད་པ་པོ་ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་དང་མ་ཐུན་པར་དཔག་པར་
 འདོད་པ་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཚོལ་བས་སྐབས་དང་མ་ཐུན་པར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་ཆིག་གི་སྐབས་ཀྱིས་ཚུད་གཞི་སྤྱི་སྤྱིང་དུ་མི་རྟག་
 པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤར་བརྗོད་པ་རིགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཚོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་མ་ཐུན་པར་ཚོལ་བས་དམ་འཆའ་བ་
 སྐབས་སུ་བབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། གང་དུ་བརྗོད་ན། གནས་སྐབས་འགའ་
 ཡིས་འདོད་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་། སྤྱི་ལ་ཚུད་པ་ལ་བྱད་
 པར་ལ་ཚུད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཚུད་པ་བསྟན་བཅས་
 ཁས་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཚུད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིས་དོན་བྱེད་པ་
 བྱད་པར་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་གིས་གཙུག་སྤྱི་ལ་སོགས་
 པའི་དོན་བྱེད་པ་ཤ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱ་

ལ་མི་རྟག་པའི་དོན་གཉེར་ཡོད་ན་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་
 མི་རྟག་པ་ལ་འདྲ་དོན་གཉེར་ཡོད་དེ་ཞེ་ན། སྐྱེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་གྱི་དོན་
 གཉེར་ཡོད་ན་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་དོན་
 གཉེར་ཡོད་པའི་བྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ན་ནི་གདོན་
 མི་བྱ་བར་སོ་སོར་ངེས་པའི་བྱུང་བར་དོན་དུ་གཉེར་བར་འགྱུར་བས་བྱུང་བ་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་ཙམ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་ན་ཤ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱུང་བར་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པའི་བྱུང་བ་མ་ངེས་པ་དཔེ་ལ་ཡང་
 སྐྱེར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་རྟག་མི་རྟག་ཚུངས་སྒྲུབ་བཤའ་པའི་བྱུང་བར་ལ་ངེས་
 པར་ཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་རྟག་མི་རྟག་ཙམ་ལ་ཚུངས་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དོན་
 གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བར་གཞན་ལ་ཚུངས་པ་མེད་པ་ཡང་སྤྲིད་
 པའི་བྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་ལ་ཡང་བཤའ་དོ།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་རྟག་མི་རྟག་ཚུངས་སྐྱེ་བྱེད་བསྟན་བཅས་ཀྱི་སྐྱོ་
 རས་ཚུངས་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་རྟག་མི་རྟག་ཚུངས་པ་དེའི་ཆེ་བསྟན་
 བཅས་སྐྱེ་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲུབ་པ་དེ་མེད་ན་ཚུངས་པ་དང་། ཚུངས་པ་བསྐྱོག་
 རུས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་མི་
 རྟག་པ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་རུས་པ་དང་། སྐྱེ་བྱེད་བཞོད་པ་
 ཡང་སྒྲུབ་བསལ་བེན་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་

འགྲོ་མེད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆིགས་མེད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིའི་སྤྲེང་དུ་སྒྲིའི་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིའི་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་མི་
ཏྲག་པ་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྒྲིའི་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིའི་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་མི་ཏྲག་པ་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་
བྱའི་ཆོས་ནི་གཞུང་ལུགས་ལ་གྲགས་པ་ཅི་མ་ཡིན་གྱི་དཔེ་འགར་ཡང་ནི་
རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་མི་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་འབྲེལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་བྱེད་པར་ཉན་པ་པོ་ཤེས་
འདོད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། སྐབས་དེར་ཅོད་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་དང་། སྲིད་
ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། བྱེད་པར་གྲུབ་ན་སྒྲིའི་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲིའི་ལ་དོན་གཉིར་ཡོད་
ན་བྱེད་པར་ལ་དོན་གཉིར་ཡོད་པས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན།
བྱམ་པ་དང་གསལ་བ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པ་ཉན་པའི་དབང་པོས་བརྒྱུང་བར་
བྱ་བའི་སྒྲིའི་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིའི་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་མི་ཏྲག་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲི་
གང་རུང་གི་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཀ་བ་
བཞིན་ནོ། །བྱམ་པ་གང་རུང་གི་སྒྲིའི་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་ཅིང་བྱམ་པ་བྱམ་
པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགལ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲི་གྲུབ་
བོ་ཞེ་ན། དེ་འབྲེལ་བྱེད་པར་དེ་གཉིས་བཅས་སྒྲིར་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་མི་འབྲུབ་

པར་ཐལ། གཉིས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོར་བ་དག་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པ་སྒར་བསལ་ཟེན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཡ་གྲུལ་ཁེགས་པས་གང་རུང་གི་སྤྱི་མི་
སྤེད་པར་བསྐྱབས་ཟེན་ནོ། །དེ་འབྲེལ་གཉིས་བཅས་སྒྲོར་བ་མཐའ་དག་བསལ་
ཟེན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དག་ཀྱང་ཞེས་མང་ཆོག་སྒྲོས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་བཟང་བསྟན་བཅོས་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དུས་སུ་ཡང་སྐབས་སུ་མ་བཟང་པ་དམ་འཆའ་བ་
མི་རིགས་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ཀྱང་སྐབས་ལས་འདས་པ་
དམ་འཆའ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་བཤད་ཟེན་པའི་སྤྱིར། གང་དུ་ན། དེར་
ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ནི། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ་གཞོད་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་འོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་ནི། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཅོད་པའི་ཆེ་སྐབས་སུ་
གཉོགས་པ་སྒར་བཤད་པའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཅམ་ཉིད་
ཁོལ་བས་སྐྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྤྱི་ཁོལ་གྱིས་ན་བཏང་པར་འོས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྤྱི་ལ་ཤེས་འདོད་ཡོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་ཤེས་འདོད་མེད་པ་
དེའི་སྤྱིར། སྤྱི་ཁོལ་གྱིས་ངེས་པ་དང་མཐུན་པར་དམ་འཆའ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ན་ནི་ཁོལ་བ་ཆར་གཅད་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། མི་འདོད་པའི་
ཆོས་གཞན་དམ་བཅས་པས་ངེས་པའི་སྐབས་དོན་ལན་འདེབས་པ་ལས་
དོན་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

སྤྱིའི་རྣམ་

གཞག་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
མ་བསལ་བའི་རང་བཞིན་དང་། བསལ་བ་ཕྱོགས་སུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། བསལ་བྱ་ཚད་མས་གཞོད་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་
སྒྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲར་གོང་དུ་བཤམ་མ་ཐག་
པའི་བསྒྱབ་བྱར་འོས་པ་བསྒྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་ཡང་ཚད་མ་གང་གིས་
ཀྱང་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཚད་མས་བསལ་བ་ཕྱོགས་སུ་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། དོན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོལ་བས་བསྒྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་བར་འོས་པ་མདོན་
སུམ་གྱིས་དོན་རང་མཚན་གཞལ་བའི་སྟོབས་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སྟོག་གྱུར་དག་པ་པ་གཞལ་བའི་སྟོབས་དང་ཡིད་
ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་གཞལ་བའི་སྟོབས་དང་གྲགས་པའི་
རྗེས་དཔག་གིས་འདོད་པ་ཅ་མ་གྱིས་བཞག་པའི་སྟོབས་གང་གིས་ཀྱང་མ་
བསལ་བ་ཞིག་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་ཞེས་
པའི་ཆོག་གིས་ངག་སྒྲས་ཅ་མ་ནས་ངག་སྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཡིད་དཔྱད་ཀྱིས་
གོ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་འདྲ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཁས་
སྒྲངས་གིས་བསལ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་རོ། །ཅ་ཆོག་འདི་ཚད་མ་མདོའི་ཆོག་སྒྲ་
བསྒྲས་པ་ཡིན་ལ། ཚད་མ་མདོར་ནི།

མདོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་།

ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ།

ཞེས་འབྱུང་བས་མ་བསལ་བ་དོན་གྱིས་འཕངས་ཤིང་གཞི་གང་ལ་མ་
བསལ་བ་དགོས་ན། བསྐྱབ་བྱར་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་མ་བསལ་བ་ཞིག་
དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་འདིར་མ་སྟོས་ལ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རང་རྟེན་ལ་མ་
བསལ་བ་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་འདིར་མ་བསྟན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་
བསྐྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །སྐབས་དེ་དང་གཞན་ཡང་སྐབས་འགའ་རེ་
མ་གཏོགས་བསྟན་བཅོས་འདིར་རྒྱས་པར་གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་
པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཅ་ཆོག་གིས་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་ཡང་བྱས་
པའོ། །ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པའི་དོན་ནི་རིགས་པ་དགྲུས་ཀྱི་དོན་ཅ་ཆོག་ལ་བསྟོས་
པའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། གཞན་དག་འདོད་པའི་མདོན་
སུམ་ལ་དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་
བསལ་བ་མ་ཞུགས་པ་ཞིག་སྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཚད་མས་བསལ་བ་སྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་སྐྱབ་
དག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་ཡང་ཚད་མས་བསལ་བ་ལ་སོགས་བསྟན་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྟོན་ན་ཡང་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་
བའི་ཁྱོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་
འདུག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་བསྟོས་པ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། སྤྱོད་གས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བ་ཞིག་
 དགོས་ཏེ། སྤྱོད་གས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་
 དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པ་དག་དང་
 གྲགས་པས་མ་བསལ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་ལ་གཉིས་ཆིག་སྟོས་
 པ་ནི། ལུང་དང་རབ་ཆིག་གཉིས་ཀྱིས་མ་བསལ་བ་དགོས་པར་ཤེས་
 པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆིག་དང་
 གྲགས་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
 ཆིག་དང་གྲགས་པ་གཞོན་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་
 སྟོག་གྱུར་གྱི་བསྐྱོད་སྤྱོད་གས་ཀྱི་དོན་དམ་འཆའ་བ་ལ་ནི། ཡིད་ཆེས་རྗེས་
 དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་གིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
 སྟོལ་བས་བདེན་ཞེན་གྱིས་གཞུལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་
 དམ་བཅས་པ་ན། རང་ཆིག་འགལ་བ་ཞུགས་པའི་དམ་བཅའ་སྟོན་ཅན་ཡིན་
 ཀྱང་རང་ཆིག་འགལ་བ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་ངས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཞུལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་
 ཆིག་གཞོན་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
 སྐབས་འདིར་སེལ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཆེས་
 རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སེལ་བྱེད་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ཀྱང་
 ཆིག་རང་ཉིད་སྐྱས་ཅམ་ནས་ཆིག་དངོས་ལྷགས་དང་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བར་ཡིད་
 དཔྱོད་གྱིས་ངས་པའི་ངག་སྟོན་ཅན་དེ་འདྲ་ཡང་མིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་

སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཐད་ལྟན་དུ་ཡང་། འདིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཡིད་ཆེས་
པའི་ཆོག་དང་གྲགས་པ་ཡང་གཞོན་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་ལ། ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་
དང་མི་འགལ་ཞིང་། མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྱིར་
སྤྱིའི་སྟེང་དུ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་གཞོན་པ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་
དོན་གྱི་སྟོན་ས་དོན་གཞན་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོས་ནི་
མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་སྤྱིར་མངོན་སུམ་གཅིག་སྤུ་ལ་དོན་ཞེས་སྟོས་
ཤེས་ན། མངོན་སུམ་ལ་དོན་སྟོས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཟླ་བ་
གཉིས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་
བཤད་དུ་ཡོང་གྱུར་གཟུང་ཡུལ་གྱི་དོན་ལ་འཁྲུལ་པའི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པས་
སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་སེལ་བྱེད་ཡིན་
པ་དེ་སྤངས་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཡུལ་གཞོན་བྱེད་དུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདི་སྟོན་གྱི་རྣམ་བཤད་བྱེད་པ་པལ་ཆར་གྱིས་
སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་སུ་མངོན་མོད། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་
སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྤེའི་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་སུན་
དབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བ་ལྟར་བདག་གི་སྒྲ་མ་
རྣམས་ཀྱང་བཞེད་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པར་བྱའོ། །འོག་ཏུ་དེའི་སྤྱིར་ཡང་དོན་
ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཡང་སྤྱི་ནི་མ་དག་པར་གསལ་ཏེ། ཆོས་
མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་དག་པ་ཁ་ཅིག་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡང་

ཡང་གི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་དོན་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་སྒྲུ་མ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དགོས་པ་ཕྱི་མ་འདི་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཞུང་ཕྱི་
མ་འདིའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཡང་གི་སྒྲུས་སྒྲུ་མ་སྒྱུད་པར་འདོད་པ་ནི་རང་གིས་
རང་ལ་ཙུ་འདྲི་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྟན་དུ། དེ་ལྟར་ཡང་དེའི་ཕྱིར་
ཡང་དོན་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོན་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་གཞན་ཉིད་འཆད་
པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཞན་དག་གིས་
དོན་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་འདི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདི་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དོ་
ཞེས་ཚུལ་གསུམ་པ་གཞན་དག་གིས་ངེས་པར་བྱ་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དགོས་
པ་ཅན་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཉི་བར་བཀོད་ནས་སུན་སྒྱུང་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་དབང་སྟག་སྒྲེས་ཚུལ་གཉིས་པའི་ངེས་གཞུང་གིས་མི་
མ་སྟན་སྟོགས་ལས་སྟོག་པ་བྱུང་བྱུང་མེད་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ཞེས་ཚུལ་
གསུམ་པ་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི་སྟོག་ཡུལ་ངོས་གཞུང་བའི་སྟོ་
ནས་སྒྲུ་མ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའི་སྟོགས་སྒྲུ་
མ་བཀོད་ནས་སུན་སྒྱུང་བ་དང་འདྲ་བར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྟོགས་ཡང་དག་
ཆོད་མས་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་ན་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཆོད་མས་བསལ་བ་
སྟོགས་མ་ཡིན་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་སྒྱུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་ནི། འོན་
གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡིན་ཀྱི་དམ་བཅའི་སྒྲིན་མ་ཡིན་པས་གཏན་ཆིགས་

ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བ་དང་། རོན་བསྐྱེད་བཅོ་ལྔ། །དང་
པོ་ནི། ཚད་མས་བསལ་བ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐེ་
ཆོམ་གྱི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། བྱེད་པར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་
གི་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ལ་འཇུག་པར་བརྗོད་
རིགས་པའི་བྱིར། འདིས་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་དུས་
བསྐྱེད་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་དུས་ན་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་
དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་བསྐྱེད་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དགོས་པར་སྟོན་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱེད་པར་གི་ངོར་ཡང་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་
མེད་སྤིད་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེད་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པའི་ངོར་ནི་སྐྱེད་བྱེད་མ་
དེས་བསལ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་
སོང་བའི་ངོར་ནི་ཁྱོད་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བས་བསྐྱེད་བྱ་ལ་
དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་དགོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མས་བསལ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སེལ་བྱེད་ཀྱི་
ཚད་མ་དེའི་བསྐྱེད་ཕྱོགས་སྒྲ་བོའི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་ཚད་མ་དག་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་
ལས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཚད་མ་ཞུགས་པའི་བྱིར་ངོ། །སྐྱེ་མ་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་

ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་དངོས་སུ་འགལ་བ་དག་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་
མས་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འཇུག་པར་མི་འཐད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །ཆད་མས་བསལ་བ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་སྟོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པ་ཉིད་དེ་ཡུལ་ཅན་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པ་མི་སྤྱིད་པའི་
སྤྱིར། བསྐྱོག་བྱུང་ཡོད་པར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་
པའི་ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རམ་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་སྟོགས་ཡང་
དག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཆད་མས་བསལ་བ་སྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ།
ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་
ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་སྤྱིར།

མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་།

ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་མ་གྲུབ་པ།

གཏན་ཆིགས་ཐེ་ཆོམ་ལ་བརྗོད་སྤྱིར།

གྲུབ་པ་གཏན་ཆིགས་རྟོན་མ་ཡིན།

རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས།

གྲུབ་པ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་བཤད།

ཅས་པ་ཡང་དོན་གྱིས་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བསལ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་དབྱེ་བ་
དངོས་དང་། རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་རྟོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་གང་ལ་འགལ་ཆེ་ཚད་མས་
 བསྐྱབས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཅིག་ཤོས་སེལ་བར་བྱེད་དགོས་ལ། སེལ་བྱེད་གཉིས་
 སུ་མ་ངེས་ན་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཉམས་ལ། གཉིས་སུ་ངེས་ན་བསལ་
 བྱ་བསལ་བ་བཞིར་ཡོད་པ་ཉམས་སོ་ཞེ་ན། བསྐྱབས་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཀྱང་
 དབྱེ་ན་བཞིར་འགྱུར་བ་མི་འགལ་ལོ། །གཞོད་པ་ཞེས་པ་གཞོད་བྱེད་ཀྱིས་
 གཞོད་བྱ་བཀག་པ་བྱ་བའི་ངོ་མོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདིས་གཞོད་པ་
 བྱེད་པ་དང་འདི་ལ་གཞོད་པ་ལས་སུ་གྱུར་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་
 གཞོད་བྱ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤེས་བྱ་ལ་
 མེད་པས་དེ་ལ་བཞིར་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་ལ་བཞིར་
 དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འགྱུར་པ་ཡང་དགག་བྱ་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་སྤྱི་ཏྱིག་པ་ལ་
 ལེགས་པར་ཤར་བ་ལ་བསྐྱོས་དགོས་ཏེ། དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པར་མ་ཤར་
 ན་བཀག་པ་ཚད་མས་མི་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་བསལ་བ་སྤྱོགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཡང་དགག་བྱ་སེལ་བར་བྱེད་པ་བྱེད་པའི་ངོ་
 མོ་དང་། དགག་བྱ་བསལ་བ་བྱ་བའི་ངོ་མོ་འབའ་ཞིག་ལ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་སྤྱོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་པ་ལ་ཤེས་འདོད་
 མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞོད་པ་ཞེས་པ་ཡང་གཞོད་བྱ་ལ་ཆིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་
 མི་འདྲ་བ་བཞིར་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་ཚད་མའི་གཞོད་བྱ་ལ་ཚད་
 མས་གཞོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞིར་བཤམ་དུ་བྱུང་སྟེ། མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིས་དེ་ལྟར་

དབྱེར་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆད་མའི་དགག་བྱ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
རྣམ་པ་བཞིར་བསྟན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་
མ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིས་དེ་ལྟར་དབྱེར་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆད་མའི་དགག་བྱ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
རྣམ་པ་བཞིར་བསྟན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་
མ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་ན་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་
གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་དེའི་རྟེན་གཏན་ཆོག་པ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་རག་ལས་ན།
གསུམ་པོ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་སམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲ་མ་
ལྟར་ཡིན་གྱི། ཕྱི་མ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་གཏན་ཆོག་པ་ཡང་དག་ཀྱང་
དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། དེ་དག་མཐར་དངོས་
པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཆད་མས་ཚུ་ལ་རྣམས་བྱུང་བ་ལ་བསྟོས་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ།

། གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུ་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་
དགོས་ན། ཚུ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེའི་རྟེན་གཏན་ཆོག་པ་ཀྱི་ཚུ་ལ་
རྣམས་ཀྱང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་དགོས་པས་འཁོར་བ་མ་
སྟོངས་བར་དུ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་
ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
ཆད་མས་ངས་དགོས་ན་ཡང་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།
ཚུ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་རྗེས་དཔག་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱབ་དགོས་ན་བདེན་ཡང་མཐར་

མདོན་སྐྱུ་མ་ཚད་མ་ལ་ཐུག་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །འོ་ན་གྲགས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་མདོན་སྐྱུ་མ་ཚད་མ་ལ་ཐུགས་པས་སོ་ཞེ་ན།
 བདེན་མོད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིན་ས་ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པ་དང་དངོས་པོ་
 སྒྲིབས་ཤུགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་ཀྱི་རིགས་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་
 བྱུང་བ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་གྲགས་པ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡང་
 རྒྱུགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་དངོས་པོ་སྒྲིབས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་བ་ཡོད་
 པར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །དེའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱེད་སྒྲིན་ས་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ།
 ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་བྱུར་བ་དང་སྒྲིག་བྱུར་ཅམ་ལ་ཡང་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་
 སྐྱབ་བྱེད་པ་དང་། མི་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འོ་ན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནི། །དང་པོ་ལ་
 ཁས་སྐྱངས་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། གྲགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་མདོ་ཅམ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཁས་སྐྱངས་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱི་
 དབྱེ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཏྲགས་འདིར་སྒྲིས་པའི་དགོས་པ་དང་། གཞན་ཀྱི་
 ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བ་ཡང་དག་གམ་ལྟར་སྐྱང་
 གང་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སྟེ། རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དོན་དེ་གཞན་ལ་བསྐྱབ་པར་
 འདོད་ནས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཆིག་སྐྱས་པ་ན་ཁོ་བོས་དོན་འདི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
 དུ་ཚད་མས་རྟོགས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་སྐྱས་པ་ཡིན་པས་ཁོ་བོའི་
 ཆིག་འདི་དོན་ལ་འབྲེལ་ཞིང་མི་སྐྱབ་པའི་ཆིག་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱས་པ་ན་ཕྱི་རྒྱལ་ཁ་ཅིག་ནི་ཆིག་སྐྱས་པའི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་

ནས་དོན་དེ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྟེ་ཕྱི་དང་ས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ་གྲོལ་བ་རྟོག་
 ལྟན་མཁའ་ས་པའི་ཆོག་ཡིན་ན་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་མི་སྦྲུ་བའི་
 ཆོག་ཆད་མར་འགྱུར་མོད་གྱི། ཆོག་དེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་དཔོག་པའི་གཏན་
 ཆོག་ས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། དེ་རྟོག་ས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བསྟོས་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །གྲོལ་བས་ཆོག་དེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་འབྲེལ་བར་ཁས་སྦྲངས་
 ཞིང་ཕྱི་གྲོལ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་
 བར་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས། འཐད་ལྟན་དུ། དེ་འབྲེལ་བ་ཡང་སྦྲུབ་པོའི་ང་
 གྲུལ་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
 ཡིད་ཆེས་གྱི་རྟོག་ས་ཀྱན་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 འབྲེལ་བའི་ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་སྟར་སྦྲང་བ་ཞེན་ངོ་ལ་བསྟོས་ནས་
 ཡང་དག་ཏུ་སྦྲང་བ་ཡང་ཁས་སྦྲངས་འབྲས་རྟོག་ས་སུ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཏོ། །
 དེ་ཡང་སྒྲུབ་གྲོལ་རྟོག་ལྟན་མཁའ་ས་པས་ཕྱི་གྲོལ་རྟོག་ལྟན་ལྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་
 རྣམས་སྦྱབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཀྱིར་
 རུང་བ་དེ་ལ་མ་སྦྱོབ་པའི་སྒྲ་ངོལ་ཏུ་གྲོལ་བ་རྟོག་ལྟན་མཁའ་ས་པས་གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་ན་དོན་དེ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཡིད་དཔྱེད་ཅུ་མ་
 ཞེས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་གཞན་དོན་སྦྱབ་ཚུལ་ཡང་སྐབས་འདིར་ཞར་བྱང་
 གི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་མཛད་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གྲོལ་བ་རྟོག་པ་དང་མི་ལྟན་པས་
 སྦྲས་པའི་ཆོག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་འབྲེལ་བའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་སྦྱབ་
 པོས་ནི་མི་འབྲེལ་བར་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་ཞེན་ཏུ་སྒྲོག་

གུར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མ་ས་ངེས་པར་
བྱར་ཡོད་པ་ཡང་འདྲི་རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་
ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མ་བསལ་བ་དགོས་པའི་གཙུག་པོ་པོའི་དོན་ནི་འདི་ཉིད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་སྐབས་འདྲི་རྒྱུ་
བཤད་པ་ནི། རྒྱུགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བ་
ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་བཞེད་པས་སེལ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་
ལག་དང་། ཚད་མ་བཞེས་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཤེས་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། མཚན་
གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི།
རང་དན་ལེ་ཏུ་འདྲི་སྐབས་སུ་བབས་པས་ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པའི་རྒྱགས་
ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ནི་སྐབས་དེར་བསྟན་བར་
བྱེད། །དེ་གཉིས་ལ་རྒྱགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་རང་དོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་
དགོས་སམ་མི་དགོས་སྟུང་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་ཡང་མི་འཇུག་པ་ནི་རིགས་པ་
སྤྱི་འཇུག་གཞན་མ་ཆགས་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མི་ཤེས་ཤིང་སྐབས་འདྲིའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལེགས་
པར་མ་རྟོགས་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་ལྷུང་རྣམ་

དག་ཡིན་སྟེ་ཆད་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་དང་བསྐྱོག་སྟོགས་ལ་
གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ཅིག་ལུང་རྣམ་དག་དེ་
ལས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དང་། ལུང་གཏན་ཆིགས་
ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དེ། དེ་ཡང་གཏན་ཆིགས་འགོད་པའི་ཆེ་ནི་སྦྱིན་པ་བཏང་
བ་ལས་ལོངས་སྟོང་འབྱུང་སྟེ། དེ་འབྱུང་བར་ལུང་རྣམ་དག་ལས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ལ་སྦྱ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་
པར་འདོད་དགོས་པའི་རྟགས་འགོད་པར་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་ལུང་རྣམ་དག་
ལས་དོན་མཐུན་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
འགོད་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་དག་ནི། དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
ཆད་མར་འཛོག་པ་ཡང་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་གཟུང་གི་
ཚུལ་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་
དང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ལས་གཞན་མེད་པའི་
སྤྱིར་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་ཡང་སྤར་གཞན་
དག་ཟེར་བ་ལྟར་རྟགས་འགོད་དགོས་ལ་དེ་འདྲ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་
སྟོན་པོ་མིན་པ་སུ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་ལུང་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གང་
ཡིན་ཡང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་བསྐྱོག་སྟོགས་ལ་གོགས་བྱེད་ཅུ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་དོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་སྐྱབ་པ་འགོད་
ཚུལ་མི་མཁས་པ་དེ་དག་ནི་དགག་པར་སྦྱ་བས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །གང་དག་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་འོག་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
 རས་རི་རབ་ཀྱི་བར་གྱི་གནས་པའི་རིམ་པ་དང་། ཚད་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
 པ་དང་། འདོད་ལྷ་རིགས་རྒྱག་དང་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འདོད་པའི་
 ལྷ་དང་དེའི་གནས་ཀྱི་ཚད་དང་མེའི་འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་བྱང་གི་སྤྱི་མི་སྟོན་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྱིང་གི་ཚད་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་གཟུགས་ཁམས་
 གནས་རིགས་བཅུ་རྒྱག་གམ། བཅུ་བདུན་དང་། དེར་གནས་པའི་ལྷ་འུམ་
 ཀྱི་ཚད་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་ཆེའི་ཚད་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་
 དེ་དག་ཚད་མས་མ་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ།
 འོན་ཏེ་རང་ཉིད་དུ་མ་ཟད་སུ་གང་གིས་ཀྱང་དེ་དག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བར་
 རིགས་སོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། ཅིས་ཏེ་དེ་དག་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་རེ་ཤིག་བྱང་བའི་དོན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་ཡིན་གྱི།
 དོན་དངོས་པོ་ལ་དེ་དག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད། དང་པོ་
 ལྟར་ན། རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོས་སྤྱི་བར་ཐམས་
 ཅད་རྒྱུན་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་
 ལེན་དགོས་པའི་བྱུང་ཏེ། རྟོག་ལྷན་མཁས་པ་དག་ནི་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་
 རང་གི་ཚད་མས་དམིགས་ནས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་
 པར་བྱེད་ན་ཡང་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པའི་སྟོན་མས་ཁས་ལེན་པར་
 བྱེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི།

དོན་གྱིས་བསྐྱོད་པ་ཉིད་ལས་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆད་མས་མ་དམིགས་བཞིན་དུ་ཡོད་ཅེས་
ཁས་ལེན་པར་རིགས་ན་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པ་
ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཆོན་ཉིད་ཁས་མ་སྒྲངས་པར་
མཆོན་བྱ་དམ་འཆའ་བར་རིགས་པའི་སྒྲིབ། དེ་ལྟ་ན་མཐར་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་པར་
འགྱུར་རོ། །རང་གི་ཆད་མས་མ་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བར་
རིགས་ན་མི་སྒྲངས་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པས།
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་པའི་སྒྲིབ།
ཆད་མ་མངོན་སུམ་གཅིག་ཤུར་བཅད་དོ་ཞེས་རྒྱུ་ལ་དེ་གཞུང་བཙུགས་
པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་ཉིད་མཁས་པར་སྒྲོམ་པ་དག་དོན་གང་ཡོད་དོ་
ཞེའམ་མེད་དོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བར་བྱེད་པ་ན་རང་རྒྱུད་ལ་དེ་དག་ཡོད་པར་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སོགས་འདུག་མི་འདུག་ལེགས་པར་རྟོགས་ལ་སྒྲོམ་ཤིག །
བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ན་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་བྱས་པ་ལས་འབྲས་
བྱ་བདེ་བ་དང་སྐྱག་བསྐྱུལ་འབྲུང་མི་འབྲུང་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་རིགས་ཤིང་ལས་
འབྲས་སྒྲིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པའི་འཛིག་རྟེན་
པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བྲིད་ལྟར་ན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མེད་པའི་སྒྲིབ། ཡོད་
པ་པ་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ། །མེད་པ་པ་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རྒྱུད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་མངོན་པར་མཐོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོབ་

དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ནི། རྣམ་འབྲེལ་དུ།

གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྦྱེའི་བྱེད།

གཞན་ལ་རྗེས་སྤྱད་པ་ཅིད།

ཅེས་བདེན་བཞི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྗེས་སྤྱད་འཁོར་

ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བར་གསུངས་ཀྱི། འཁོར་ཏུ་སྒྲོག་

གྱུར་ལ་སྦྱབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བར་རིགས་སོ་ཞེས་

ནི་མ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བདག་ལེགས་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་

འབྲས་ལ་ཚད་མའི་ངེས་པ་རྟོག་པར་བྱས་ཏེ། འདོར་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་

ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྦྱབ་པའི་ལུས་རྟོན་བྱད་པར་ཅན་གཞི་

ཚུགས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བརྟག་པ་གསུམ་པ་ལྟར་ན་ན། རྣམ་མི་འོང་

བའི་ཆོག་སྟེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་

རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱང་པན་གྱི་འདོད་པ་སྤྱན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་

ཆོགས་དུ་མ་ལ་འབད་པར་མཛད་ལ། བྱོད་ནི་རྒྱང་པན་གྱི་གཞུང་བཙུགས་

ནས་བྱི་མའི་མདོན་མཐོ་མཐའ་དག་ལ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་རོ། །སྦྱོར་

སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་ཅུང་བད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་

ཁས་ལེན་པས་སྦྱོ་བ་སྤྱི་བྱི་མཐའ་དག་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པས་འགྱུར་རོ། །ཐེ་

ཚོམ་བར་འདོད་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་པས་སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་

པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་དང་། རྒྱང་པན་གྱིས་མི་འབྱུང་བར་

དམ་བཅས་པ་གཉིས་སྤྱར་རྒྱུ་རྟོན་ཚད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཅུང་བད་

ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་དམ་བཅའ་བཟང་ངན་མེད་པར་ཁས་ལེན་
 པ་ཁྱོད་སྐབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ཅི་ཞིག་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཡིན།
 ཡང་ཞིན་ཏུ་སློག་གྱུར་གྱི་དོན་དག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བྱ་ཆད་མས་
 དམིགས་མ་དམིགས་ཐེ་ཚོམ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་
 མ་གཟིགས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་གཞལ་བུའི་གནས་
 དང་པོ་གཉིས་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་ཀུན་མཁྱེན་དུ་ཁས་
 ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་མོད། ཁོ་བོས་ཆད་
 མས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་སྐྱར་བ་
 འདེགས་དགོས་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་སྤར་ཡང་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་
 ལེགས་སུ་འདོད་པ་ནམས་གྱིས་རིགས་པ་སྤྱོད་པར་ཁས་འཆེ་བཞིན་དུ་ཞིན་
 ཏུ་སློག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ནི་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་
 དུ་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བུའོ། །དེས་ན་སྤར་ལེའུ་གཉིས་པར་བཞག་བེན་པ་
 ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་ཡང་ན་གང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ན་རང་གི་
 བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
 སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིང་བཞི་རི་རབ་ཀྱི་ཆད་ལ་
 སོགས་པ་སྟོན་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གསུངས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལས་དེས་པར་བུའོ། །ཀུན་
 མཁྱེན་ངག་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱིད་ན་ནི། དཔྱོད་པ་བས་ངག་སྤྱོད་པའི་རྟོགས་གྱིས་ངག་
 སྤྱོད་པའི་སྤྱིས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་

དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ཀྱན་མཁུན་དངོས་པོ་སྟོབས་
ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་དེས་ཚོས་ལེགས་པར་གསུང་བ་ཡང་དངོས་
པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ལེ་འུའི་སྐབས་སུ་མདོ་
ཙམ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་གྲགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ནི། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་
བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་
དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འགྲུབ་ཅིང་ཁྲབ་
པ་གྲགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་སྟེ། གང་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་
རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བས་ཁྲབ་སྟེ། དཔེར་
ན་ནམ་རྟོག་རང་དགའ་བ་བཞིན། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཡང་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་
རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ཅིང་། གཏན་ཆིགས་
འདིའི་ཚུལ་གསུམ་ནི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྗེས་
དཔག་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གཏན་ཆིགས་རིགས་གང་དུ་སྦྱད་པ་ཡིན་སྟམ་
ན་གྲོལ་བ་རྟོག་ལྡན་མཁས་པས་སྐྱས་པའི་ཆིག་ཚོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་
བྱའི་དོན་དཔོག་པའི་ཁས་སྒྲངས་པའི་འབྲས་ཏྱགས་ཞེས་གདགས་སུ་རུང་
སྟེ། རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་འབྲུལ་ཞིང་དོན་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་བསྟན་
པའི་ཆེད་དུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་དངོས་པོ་
སྟོབས་ཤུགས་སམ་གྲགས་པའི་ཏྱགས་གང་ལ་ཚུད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་།

འབྲེལ། །འདི་ནི་དངོས་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ཀྱང་
 ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པ་ཡིན་
 བོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ཅན། སྤྱིང་བཞི་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་
 ལྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྦྱ་བར་སྦྱབ་
 པའི་ཁས་སྒྲངས་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་
 ཞིག་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་དེ་ཞེན་པའི་
 བརྗོད་བྱ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་བ་སྤྲ་མ་ལས་
 སྦྱེས་པས་འབྲས་བུར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྦྱ་བ་ནི་འགོད་
 ཚུལ་ཡིན་ལོ། །ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཁ་ཅིག་མེད་དགག་ཀྱང་ཡོད་པས་དེའི་
 ལྟར་ན་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དེའི་འབྲས་བུར་བཏགས་
 པའོ། །འགོ་བ་ལ་གྲགས་པ་སྦྱ་རྟོག་ཡིན་ལ། རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་
 ཅན། རི་བོང་ཅན་སྒྲ་བའི་སྦྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྦྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ལ་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་སྒྲ་བའི་སྦྱས་
 བརྗོད་རུང་དང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཐད་ལྟན་དུ། བཏགས་པའི་
 འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁས་སྒྲངས་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་མཆོད་ཉིད་པ་མ་གྱུབ་པར་སྟོན་པ་མ་
 ཡིན་གྱི། བསྦྱབ་བུའི་ཆོས་དང་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་འབྲེལ་
 བ་གྱུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པར་མི་གནས་པ་སྟེ། དངོས་པོའི་དབང་གིས་

གཞོན་བྱེད་དུ་མི་མཐུག་པའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆིག་ནི་
 ཆོས་ཅན། སྦྱོར་པས་ཡོངས་སྦྱོང་བྱིས་པ་དེ། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་
 བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྦྱ་བར་སྦྱབ་པའི་འབྲས་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱབ་པ་ལ་འབྲས་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་
 པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཅུ་བར་བཤད་པ་ལྟར་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །གྲགས་
 པ་རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྦྱས་བཟོད་
 རུང་དུ་སྦྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
 དེ་སྦྱབ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཡིད་ཆེས་པས་མ་བསལ་
 བའི་ཚུལ་དང་གྲགས་པ་དང་། མངོན་སུམ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱི་
 རྗེས་དཔག་གིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡིད་ཆེས་གྱི་
 བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་སྦྱར་བསྟན་པ་དང་། ལུང་དང་རང་ཆིག་གཞོན་གེགས་
 ཐ་དད་དུ་བཞག་པའི་ཚུལ་དང་། ལུང་དང་རང་ཆིག་གཞོན་གེགས་མཚུངས་
 པར་བཞག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུང་དང་རང་ཆིག་འཐུག་པའི་
 ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་དགོས་པ་དང་
 བཅས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བཟོད་འབྲ་བར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །
 དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེས་སྦྱས་པའི་
 ཆིག་དོན་གྱི་འབྲས་བྱར་བཞག་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་རང་འགལ་དམ་བཅའི་

དོན་གྱི་བསྐྱོད་པ་ཕྱོགས་ལ་གོགས་བྱེད་དུ་བསྐྱོད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཆོག་
སྤྱོད་པའི་རྟོག་ལྡན་མཁས་པ་བདག་གམ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
ཅོམ་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཆེད་པའི་གནས་སུ་གཟུང་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཆད་མས་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་
བའི་སྒོ་ནས་དག་འཇུག་པར་འདོད་པ་སྟེ། དེའི་སྒོ་ནས་དག་སྤྱོད་པ་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་དེའི་ཆོག་ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་དེའི་
འབྲས་བུར་གདགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་ན་
དེ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་ཆད་མེད་པར་བྱེད་དུ་མེད་ན། བྱོད་མི་འཇུག་
པས་དོན་གྱི་འབྲས་བུར་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་དུ། གང་
གི་ཕྱིར་དེའི་ཆོག་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་མེད་
ན་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་དེའི་འབྲས་བུར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བཤད་པ་ནི། ཆོག་ལ་དོན་གྱི་འབྲས་བུས་བྱུང་བས་དོན་གྱི་འབྲས་བུར་དམ་
འཆའ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ལྡན་མཁས་པའི་ཆོག་ཀྱང་དོན་གྱི་འབྲས་
བུར་མ་དེས་ཏེ། མེད་དགག་སྟོན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བརྗོད་བྱའི་
དོན་མེད་ན་དེ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མི་འབྱུང་དེ་མེད་ན་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་
ཆོག་མི་འབྱུང་བས་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་ན་དེའི་བྱུང་བའི་ཆོག་མི་འབྱུང་བ་
ལ་དེའི་འབྲས་བུར་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་
ཆད་མ་ལས་ཆོག་སྐྱེས་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་

དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཆོག་ལྟར་སྒྲུང་
རྣམས་ལ་ནི་སྒྲུབ་པ་པོས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྒྲུབ་ཀྱང་དོན་མེད་ན་མི་འགྱུར་བ་
སྤྱིད་མཐའ་ཙམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་པོ་བ་རང་གི་འབྲས་བུ་ཡིད་ཆེས་
པའི་ཆོག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་ཚུལ་བྲིམས་བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པ་
ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དམ་བཅས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ལས་སྤྱོད་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཁས་སྒྲུངས་ཤིང་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་ཏེ། གཞི་
གཅིག་གི་སྟངས་དུ་བྱུང་ཆོས་དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་སྟོབས་
མཚུངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདིར་འཐད་ལྟན་དུ། འདིར་གོགས་བྱེད་པ་ཉིད་
གནས་པར་འགྱུར་བའི་སྟོགས་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་ནི་རེ་ཤིག་གཞོན་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་ལུང་རྣམ་
དག་ཡིན་ཀྱང་གོགས་བྱེད་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་འགལ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་
གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྤྱིད་ལ། འོག་ནས་གཞོན་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ཡང་
སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་སྟོབ་མ་སྒྲ་རབས་པ་དག་གི་ལུང་བཀོད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་
དུ་མས་མཛད་པ་ནི། འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་
གྱི་དོན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་སྒྲུབ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་
སྤྱིར་དང་། ཚད་མས་གྲུབ་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་རྟོགས་
ཡང་དག་ཏུ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེས་རྟོགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་མི་

གཞོན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་རོ། །

འདིར་འཐད་ལྟན་དུ་བཤད་པ་ནི། སྲིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་བྱིས་ས་
 བདེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་ན་ཡང་རང་གི་བརྗོད་བྱར་བསྟན་
 ཚོད་དེའི་སྐབས་བྱེད་ཉགས་ཡང་དག་དང་། ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོན་བྱེད་
 དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། གོགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གཞན་མ་
 མཐོང་བར་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ན་ནི་སྐྱ་མི་ཉག་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་ཀྱང་། སྐྱ་
 ཉག་པ་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་
 བ་ཚད་མས་བསྐྱབས་ནས་ལུང་དེ་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་
 སྐབས་བྱེད་མདོན་སུམ་ནི་མེད་པས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དགོས་ལ་ལུང་དེ་
 ཉིད་སྐབས་བྱེད་ཡིན་ན་ནི་སྲིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཚུལ་བྱིས་ས་ལས་
 མཐོ་རིས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་སྲིར། ཞེས་པར་འགྱུར་
 ལ་དེ་ནི་འདིར་ནི་ངས་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྲིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་
 ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་དང་ལུང་ལས་བྱུབ་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལེགས་པར་བཀག་བྱིན་ཏོ། །དེ་འབྲེལ་ལུང་དེ་ཙོད་
 གཞིར་གཟུང་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་ཞིང་དེ་ལ་མི་སྐྱ་བ་
 བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ནས་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པ་སོགས་དེ་
 སྐབས་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟར་རིགས་མོད་ཀྱི། ཙོད་
 གཞིར་གཟུང་བའི་ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྐབས་བྱེད་དང་བརྗོད་བྱའི་
 བརྗོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་པ་བཀག་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ལ་མི་ཉག་པ་

ཉགས་ཡང་དག་གིས་སྐྱབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་ཅེས་
 པའི་ཆོགས་དེས་སྐྱ་ཉག་པ་བཀག་ཅིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱང་དགོས་པ་
 བཞིན་ནོ། །ལུང་རྣམ་དག་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱར་བསྟན་ཆོད་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་
 དག་དང་། རྟོག་སྟོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན་ལུང་རྣམ་དག་
 ཡིན་ན། འེན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་དང་། དེའི་རྟོག་སྟོགས་ལ་གཞོན་
 བྱེད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་མ་གཟུང་ཞིག །དཔེར་ན་བྱས་པ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་
 སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 པར་འདོད་པ་དང་། སྐྱ་ལ་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱས་
 པ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་སོགས་དང་འབྲས་ཏེ། རང་རྟོག་
 གཞི་རྟོག་མ་བྱེད་པ་འདིས་རིགས་པ་སྐྱ་བ་དུ་མ་ལ་འབྲུལ་བ་བསྐྱེད་སྒྲུང་དོ།
 །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱང་པོའི་སྟོབ་མ་ལུང་གཞོན་བྱེད་དང་གོགས་
 བྱེད་དུ་འདོད་པའི་སྟོགས་གཉིས་བྱུང་བ་ཡང་སྒར་བྱངས་པའི་ལུང་དེ་ལྟ་བུ་
 རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རྟོག་སྟོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་
 ལུགས་གཉིས་སོ་སོར་བྱེས་པ་ཡིན་གྱི། ལུང་ཡིན་ན་གཞི་གང་ལ་ཡང་
 གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་སྐྱ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །ལུགས་དེ་
 གཉིས་ནི། གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་སྟོགས་འཐད་ལྟན་ཡིན་ལ། དེ་ཁས་
 ལེན་པ་ཡིན་ན་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བ་
 འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདི་ཡན་ཆད་སྤྱི་འགྱོར་བྱས་ནས་
 མཆོམས་འདི་ནས་ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་སྟོགས་སྐྱ་འཆད་པ་ནི་དོན་

མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་དང་རང་ཆིག་གཉིས་སེལ་བྱེད་
 རྒྱུགས་གཅིག་ཏུ་སྦྱད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བསྟན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་
 རི། རྒྱལ་བ་རང་གི་ཆིག་རྣམ་དག་དང་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་བསལ་བ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཞེས་
 བསྟན་ཏེ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་སེལ་བྱེད་ཅེས་རྒྱུགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ཁས་སྤངས་པའི་སྒོ་
 རས་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆིག་ཏུ་དེ་ལྟར་མཚུངས་
 པས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 གོང་དུ་བསྟན་པ་པའི་བྱིར། རང་ཆིག་ནི་དངོས་སྟོབས་དང་གྲགས་པ་དང་
 ཞིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྟབ་བྱེད་འགོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་
 བའི་ཆིག་རྣམས་ལ་ཡང་འདྲོ།

གཉིས་པ་ནི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྒྱལ་
 བ་རང་གི་ཆིག་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་སེལ་བྱེད་ཅེས་རྒྱུགས་
 གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་རྒྱལ་བ་བདག་
 ཉིད་ཀྱི་ཆིག་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ན་ཅོད་པའི་སྐབས་སུ་ཆིག་མི་
 འཇུག་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་མ་བརྟེན་
 པར་བསྟན་བཅོས་དེར་གྲགས་པ་ཞིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་དེ་རྟོགས་པའི་
 དོན་དུ་དབྱེད་པ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་མཚུངས་པར་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་

ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟོག་ལྡན་མཁས་པའི་ཆོག་ཡིན་ན་རང་གི་བརྗོད་པའི་
 རོན་ལ་འབྲེལ་ཞིང་མི་སྐྱ་བ་ལ་ཚད་མར་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅོད་པའི་སྐབས་
 སུ་ཆོག་ཚད་མར་ཁས་མི་ལེན་ན་ཆོག་མི་འཇུག་པ་བཞིན་དུ། ཤེན་ཏུ་སྒྲོག་
 གྱུར་རྟོགས་པའི་རོན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ཁས་མི་ལེན་ན་དེ་ལ་དཔྱེད་
 པ་མི་འཇུག་པ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐབས་ཀྱི་རྟོན་
 ཆོས་ཅན་སྐྱེན་སོགས་ཉིད་ལ་བདེ་བ་མི་སྟེར་བར་དམ་བཅས་པ་ལ་དབྱེད་པ་
 གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞིར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 མཁས་པའི་གཞུང་ལོག་པར་འཆད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །
 འདིར་ཁ་ཅིག །མཚུངས་པ་དགྲ་སྒྲོར་བྱེད་པ་ནི་མྱོངས་པ་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་
 པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཉིས་ཀའི་དཔེ་ཐུན་མོང་བ་དང་། དེ་གཉིས་
 ཀའི་དཔེར་བྱང་བའི་རྒྱ་མཆན་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 སེལ་བྱེད་རང་ཆོག་དང་ལྷང་ཆོག་གཉིས་པོ་འདི་ལ་གཞལ་བྱའི་རོན་ཅན་གྱི་
 ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་བསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡང་ཐུན་མོང་དུ་འབྲ་
 བར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འདི་གཉིས་སྐབས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་དུ་མཚུངས་
 པར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་སེལ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་རྒྱ་མཆན་དང་
 དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། འདིར་འཐད་ལྡན་དུ། གཞལ་བར་བྱ་
 བའི་རོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཞལ་བྱའི་རོན་ཅན་

དོན་དང་ལྷན་པའི་ཆད་མ་དག་མེད་པའོ། །དེ་དག་གིས་རྟོགས་པའི་དོན་གང་
 ཡིན་པ་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་དོན་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་
 བསམས་ནས་ཆད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་ན་
 ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཡིན་ལ་གཞལ་བའི་དོན་ཙན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ།
 །ཞེས་དམ་བཅས་ན་ཡིད་ཆེས་བསལ་བར་མི་རུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པར་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མཁས་པའི་དབང་པོའི་
 དགོངས་པ་མ་རྟོགས་ཤིང་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ།
 དེ་ལྟ་ན་སྒྲུ་མ་ཡང་ཡིད་ཆེས་བསལ་བར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་
 དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་མཚུངས་སོ། །
 དེས་ན་འདིའི་དཔེ་ནི། ཆད་མ་ཚུང་གཞི་ཡིན་ལ་གཞལ་བའི་དོན་ཙན་གྱི་
 ཆད་མ་དག་མེད་པ་བསྐྱབ་བའི་ཆོས་སུ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པས། ཆད་མ་
 ཆོས་ཙན། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་དེ། ཞེས་པ་དཔེར་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི།
 གཞི་ཆོས་ཙན་ཆད་མ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་དམ་བཅས་དཔེར་སྟོས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལ་ནི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རང་ཆོག་སྒྲི་བྱེད་
 དངོས་ལྷགས་འགལ་བའི་སྟོན་གང་ཡང་མེད་ཅིང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་
 མ་འབའ་ཞིག་གིས་བསལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་རང་
 ཆོག་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་ཉིད་རང་ཆོག་འགལ་བ་དང་ལུང་ཆོག་འགལ་བ་

གཉིས་ཀའི་དཔེར་རུང་སྟེ། དམ་བཅའ་ངེས་ཚིག་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་
བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་
ཚིག་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་རྣམས་མེད་ན་
བསྟན་བཅོས་དང་ཚིག་དག་གང་ཡང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྟོབ་པའི་ཚད་མར་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྟེ་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་སོ་སོར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་རང་ཚིག་དང་འགལ་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་།
འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དག་སྐབས་གང་ལ་
བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ལུང་གི་སྟོབ་བྱེད་ལ་མི་བརྟེན་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྲས་པ་ན་སྟོབ་
ཕྱི་དང་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་གི་འགལ་བ་ཚིག་སྦྲས་ཅམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་
སྟོབ་པུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ནི་ཚིག་རང་ཉིད་བདེན་ཞེན་གྱིས་
སྦྲས་པའི་སྟོབ་ཕྱི་འཕེན་དངོས་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་ངག་གི་དམ་བཅའ་
འགལ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཞེས་བཞག་པ་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཚེས་ཅན་
ཚད་མའི་སྟེང་དུ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གཉིས་འགལ་
བར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཚད་
མ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་སྟོབ་ཕྱི་ཚད་མས་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་མི་
རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ། རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་དང་། སྤྲ་སྤྲེའགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་དཔེར་བརྗོད་པ་སྟེ། གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་མའི་སྟངས་དུ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་བཅས་པ་ན། དངོས་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་དང་ཤུགས་ལ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་དམ་བཅས་པས་ཆད་མ་གཅིག་པོའི་སྟངས་དུ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་གྱི་དམ་བཅའ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་བརྗོད་བྱ་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཤུགས་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་ཆོག་དེའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྲར་དང་། ཆོག་དེའི་བསྟན་བྱ་ཡང་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྤྲོད་མོད་གྱི་གང་ཟག་སྤྲ་སྤྲེའི་མཁས་པ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་འགལ་ཆོག་དེའི་ཤུགས་གྱི་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཆོག་མེད་པའི་སྤྲར་རོ། །

གཉིས་པ་སྤྲ་སྤྲེའགལ་བ་དམ་བཅས་པ་ནི། བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁོ་པོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ན་ཆོས་ཅན་བྱད་མེད་གཅིག་པོ་དེ་ལ་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་སྤར་དམ་བཅས་པ་དང་རྒྱས་པ་མེད་པར་སྤྲེས་དམ་བཅས་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྲོན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་བདེ་བ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་སྟེ། ཆོས་ཅན་སྤྲོན་སོགས་གཅིག་པོའི་སྟངས་དུ་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གཉིས་སྤྲ་

སྤྱིར་དམ་བཅས་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་ལྟར་སྤང་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྤྱི་བ་
པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་ཏུ་གཟུང་ནས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྱིས་པ་
ན་སྤྱི་གྲོལ་གྱི་སྤོང་རྒྱུ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་འགལ་བར་ངེས་པའི་ཚད་མ་མ་
སྤྱིས་ཀྱང་ཆོག་སྤྱིས་ཅམ་ནས་འགལ་བ་ཞུགས་འདུག་སྤྱི་ཡིད་དཔྱོད་
ཚུན་ཆོད་ཀྱིས་ངེས་ཏུ་སྤྱི་བའི་ཆ་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ་
སྤྱིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དམ་བཅས་པའི་ཆེ་དེ་ལྟ་བུའི་འགལ་བ་ཡང་མ་
ཞུགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཞེས་པའི་ཆོད་དུ་ཡིད་ཆེས་པས་མ་བསལ་
བ་སྤྱིན་པའི་སྤྱི་བས་སྤྱི་ཡིད་ཆེས་པ་དག་དང་ཞེས་མང་ཆོག་གིས་གསུངས་
སོ། །འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྤྱིས་པ་ལ་བསྤྱིས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་
བཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་ཡང་སྤྱི་
མ་གཉིས་དངོས་པོ་སྤྱི་བས་ཞུགས་ཀྱི་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱིན་
སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཡིད་ཆེས་ཇེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་
པས་དེའི་སྤྱི་བ་སྤྱིགས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་སྤྱིར་
དུ་བདེ་བ་བསྤྱིད་པ་དང་མི་སྤྱིད་པ་སྤྱི་སྤྱིར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ན་ཁྱད་ཆོས་
དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པ་དངོས་སྤྱི་བས་ཀྱི་ཚད་མས་འགལ་བར་ངེས་པ་
ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་མའི་སྤྱིར་དུ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་
དུ་ཡོད་པ་དངོས་སྤྱི་བས་ཀྱི་ཚད་མས་ཡོངས་སྤྱི་བཅད་པའི་སྤྱི་བས་ཀྱིས་
གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཅན་བྱེད་

མེད་གཅིག་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
 ཆད་མས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་
 སེལ་བར་བྱེད་པས་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ནི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་ཁོ་ནའོ། །
 འོན་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་བསལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་ངེས་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་བསྟོས་ནས་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་
 བློ་སྦྱང་བ་ཚུན་གཞིར་གཟུང་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྐྱེད་བྱེད་
 ཡིན་མིན་ཚུན་པའི་ཆེ་ན་ནི་དེ་གཉིས་ཚུན་གཞིར་གཟུང་བའི་སྟེང་དུ་བདེ་བ་
 སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ཡིད་ཆེས་ཇེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པས་དེ་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཡིད་
 ཆེས་བསལ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་བསལ་བ་
 མ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་ནི། ཤེན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ཀྱང་རུང་དེ་དག་
 གི་དོན་ལ་ཚུན་པའི་ཆེ་ཡིད་ཆེས་ཇེས་དཔག་གི་བསལ་བ་མིན་པའི་གྲོལ་
 བའི་རང་ཆོག་དངོས་ལྷགས་འགལ་བ་དང་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བའི་ཡིད་ཆེས་པའི་
 བསལ་བ་དུ་མ་འབྱུང་བས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ག་གཏན་ལ་འབབས་
 པའི་སྐྱབས་སུ་དེ་དག་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་
 བློ་སྦྱང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལས་རང་འབྱས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། བྱོད་ལས་དེ་འབྱུང་
 བར་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་ནམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པས་ཆོག་མོད་
 ཅེ་ན། ཞེ་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དངོས་
 པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཚུན་གཞིར་གཟུང་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་

ཆིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྱིམ་སྤྱིས་བདེ་ཞེས་
པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་པོ་བ་སྤྲུལ་སྤྱོད་དུ་སོང་
སྟེ། དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་ཡང་
འགོད་ཚུལ་ལ་རུང་མོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ནི་སྤར་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དེ་ལུང་འགལ་གྱི་དཔེར་སྟོས་པ་སྒྲིན་མེད་
པ་དང་། ལུང་འགལ་གྱི་དཔེ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། གཞལ་
བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་དེ། ཞེས་པའི་དམ་བཅའི་ཆོས་ཅན་ཚད་མ་དེ། ལུང་
གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ།
ཅི་ལྟར་ལུང་འགལ་གྱི་དཔེར་རུང་ཞེ་ན། རྒྱལ་བས་བདེན་ཞེན་གྱི་གཞལ་
བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྟོས་པའི་ཆིག་ཆོས་ཅན། རང་གི་
ཆིག་དང་འགལ་བ་ལ་ནི་བསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྟོང་དུ་དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་འགལ་
བ་ལྷགས་ལ་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་བའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་འདི་
ཆོས་ཅན། ལུང་འགལ་ལ་ནི་གསལ་བའི་དཔེར་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུགས་
ཅམ་ཞིག་འདྲ་བར་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་དཔེ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལུང་འགལ་གྱི་རྒྱུགས་ཅམ་མཆོན་དུ་རུང་སྟེ། ལུང་འགལ་དངོས་མ་ཡིན་
ཀྱང་ཆོས་ཅན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་གྲུབ་པ། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བར་
དམ་བཅས་པ་དེ། ལུང་འགལ་དུ་སྤོད་ཀྱིས་མཆོན་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་འགལ་འདི་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། སྒྲིན་

སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་ཆོས་ཅན། ཆེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་
 བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་དེ་ཆོས་ཅན། ལུང་
 འགལ་གྱི་བསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་
 བའི་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་དེས་གཞོད་པ་སྤྱིར་དམ་བཅས་པའི་དམ་
 བཅའ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གཞོད་བྱེད་
 ཏུ་བསྟན་པ་དང་། རང་ཆོག་གོགས་བྱེད་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། དབྱེད་པ་གསུམ་
 གྱིས་དག་པའི་ལུང་གཞོད་བྱེད་ཏུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འེན་ཏུ་
 རྟོག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲའི་ལུང་གཞོད་བྱེད་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་
 ཅན་དངོས་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
 བསྟན་པ་དང་། ཅ་བའི་སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་
 ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འེན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་གྱི་
 སྐབས་སུ་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། ཅོད་པ་སྤང་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོར་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་
 བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ཅི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་གྱིས་གཞོད་
 བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱོར་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ཡིན་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་
 ལ་ནི་གཞོན་མི་བ་བར་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་སྐྱབ་
 བྱེད་ཆད་མར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྦྱོར་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་
 ཆད་མའི་ཡུལ་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དེས་པར་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་

པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་དེས་བསྒྲུབས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
 བྱིར། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གཞི་དབྱེད་དུ་མི་རུང་ན་སྒྱེན་
 སོགས་དཀར་པོའི་ཚོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེ་བ་སྟེར་བ་དང་མི་གཏེར་བ་གཉིས་
 གོགས་བྱེད་དུ་ཡང་མི་རུང་བར་ཐལ། སྒྱེན་སོགས་དཀར་པོའི་ཚོས་དེ་ལ་
 ཚད་མས་གཞི་དབྱེད་པའི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་གོགས་བྱ་སའི་གཞི་མེད་པས་
 ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་དབྱེད་པ་མི་འདུག་པའི་བྱིར། འདི་ནས་གཟུང་སྟེ་
 བསྟན་བཅོས་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་ལ་ཐུག་པའི་ལུང་གཞི་དབྱེད་དུ་
 འདོད་པའི་ལུགས་སྟོན་པ་གཞན་གཞུང་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཆད་པ་ནི་ཏ་ཅང་
 རྣམ་པར་མི་འཆམ་སྟེ། སེལ་བྱེད་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྒྲུབས་ཀྱི་སེལ་
 བྱེད་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་སོགས་འགྲེལ་པའི་གཞུང་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་འདི་ཡང་ལུང་གང་ཡང་གཞི་དབྱེད་
 དུ་མི་རུང་ན་ཚོས་ཅན་དཀར་ཚོས་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པས་དངོས་འགལ་སྒྲ་
 བྱིར་དམ་བཅས་པ་གཞི་དབྱེད་ཡིན་པ་ལྟ་ཞོག་གོགས་བྱེད་དུ་ཡང་མི་རུང་
 བ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་
 །ཀྱང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་དང་རང་ཆོག་གཞི་དབྱེད་གོགས་མི་མཚུངས་པ་
 དང་མཚུངས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ཏྟགས་པར་རུས་ཤིང་དེ་དག་ཏྟགས་
 པའི་དོན་དུ་ཡང་བཅུམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་ལུང་གཞི་དབྱེད་དུ་འདོད་པ་སྒྲ་རབས་པའི་ལུགས་ནི། སྒྱེན་
 པས་ལོངས་སྟོང་བྱིས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་དེ་ཉིད་རང་གི་བརྗོད་

བྱའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། རྟོག་ཕྱོགས་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་
ཀླུ་མ་ཆོན་ཡང་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་མ་སྦངས་ན་དེ་མི་རུང་སྟམ་པ་སྟེ། མི་
འཐད་པར་བཤའ་བྱེད་ཅིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་
བཅོས་ལས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་
ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་གཞོད་པ་དེ་ནི་རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ལས།

སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་གནས་པའི་སྟོན།།

འཇུག་འོགས་ཁུས་ཀྱིས་དག་མི་འགྱུར།།

དེ་ནི་ལན་བརྒྱར་ཁུས་བྱས་ཀྱང་།།

ཆང་བུམ་བཞིན་དུ་གཙང་མི་འགྱུར།།

ཞེས་སོགས་འཇུག་འོགས་སུ་ཁུས་བྱས་པ་དང་མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་དང་།
མདུང་ཅེ་གསུམ་གྱི་ཁ་ལ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ག་པ་
དག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་སྦངས་པས་དེ་ལ་ངེད་ཀྱི་ལུང་
ལས།

གཏླའི་སྟོན་ཀྱ་ལ་འབྲིལ།།

སིལ་བ་ཅན་དང་སྟོན་པོའི་རིགས།།

ཀ་ནི་ཀ་ལིའི་འཇུག་འོགས་སུ།།

ཁུས་བྱས་ཡང་འབྱུང་སྲིད་མ་ཡིན།།

ཞེས་ཁུས་བྱས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པར་བཤའ་བྱེད་པའི་ལུང་གིས་ཀྱང་

གཞོན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་འབྲེལ་ལུང་གཞོན་གྱི་དུ་ཁས་མ་སྒྲུབ་པ་
དང་། ཁས་སྒྲུབ་ཀྱང་གཞོན་གྱི་དུ་མི་རུང་བ་དང་། གཞོན་གྱི་ལུང་
ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་འབྲེལ་ལུང་དོན་བཀག་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་
པ་དང་། རང་གིས་ཁས་སྒྲུབ་པའི་ལུང་དང་འགལ་ན་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ལྷན་སྒྲིག་པ་དག་གྱི་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་ལ་ཚད་མ་གང་གིས་
ཀྱང་གཞོན་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་དང་གྲགས་
པས་མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་ཤིང་སྒྲིན་པར་གྱེད་པའི་
བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཐམས་ཅད་ལྷན་སྒྲིག་པ་དག་གྱི་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་
སྐད་མི་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལས་དེ་སྐད་མི་བརྗོད་ཀྱང་
འགལ་ཞིག་ལས་འབྱུང་བས་ལྷན་སྒྲིག་པ་དག་གྱི་དུ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་དེས་
གཞོན་དོ་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་སྒྲིན་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་པ་རང་
གིས་ཁས་ལེན་པའི་རྟེན་གྱི་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་
དང་འགལ་བ་ཁས་སྒྲུབ་ན་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བསྟན་བཅོས་
ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་དོན་སྒྲུབ་གྱི་དུ་དང་དེའི་ལྷན་སྒྲིག་གྱི་དོན་ལ་གཞོན་
གྱི་དུ་ཁས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། ལྷན་སྒྲིག་པ་དག་གྱི་དུ་སྒྲིན་པའི་བསྟན་
བཅོས་གཞན་ནི་བཀག་ཀྱང་ཁས་སྒྲུབ་འགལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་འབྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ཁས་མ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཀྱུ་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ལྷས་སྒྲིག་པ་དག་གྲེད་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཁས་སྦངས་
པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་བཞག་པ་ལ་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ལྷས་ཀྱིས་
སྒྲིག་པ་དག་པར་སྦྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་དེའི་རང་གི་ཆོག་གིས་ཀྱང་ཁས་
སྦངས་པའི་དོན་དེ་ལ་གཞོད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མདོན་མཐོ་དང་ཐར་པ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱི་རོལ་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྒྲིག་པ་ནི་
ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་ཅན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ལ་བཞག་ཅིང་བསྟན་པའི་སྤྱིར། ལྷས་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་
དག་པར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ལས་ཆགས་སོགས་སྒྲིག་པའི་རྩ་བར་
མ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཆགས་སོགས་སྒྲིག་
པའི་རྩ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་མ་ཆགས་པ་དང་སྤང་བ་མེད་པ་དང་
མ་སྦྱངས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་མེད་པར་
ཁས་ལེན་ཅིང་སྒྲིག་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་དེའི་རང་
ཆོག་གིས་རང་གི་དོན་ལ་ངེ་ལྟར་གཞོད་ཅེ་ན། རང་གིས་ཁས་སྦངས་པའི་
བསྟན་བཅོས་གཅིག་གིས་ཆགས་སོགས་སྒྲིག་པའི་རྩ་བར་རྣམ་པར་བཞག་
པ་དེས་ནི་ཡང་ལྷས་ལ་སོགས་པས་སྒྲིག་པ་དག་པར་གྲེད་པར་སྦྱ་བ་ལ་
གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷས་ཀྱིས་སྒྲིག་པའི་རྒྱ་ལ་མི་གཞོད་པའི་སྤྱིར། དོན་ནི།
ལྷས་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་ཟད་པར་གྲེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་པའི་རྒྱར་ཁས་སྦངས་

པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ལ་མི་གཞོན་པའི་སྤྱིར། དེའི་རྟགས་རང་རིག་
 པའི་མངོན་སྲུང་ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ། བྱས་བྱས་པས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་
 རྒྱུ་དུ་མི་འགྱུར་བར་རང་རིག་མངོན་སྲུང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །
 སྤྱིག་པའི་གཉེན་པོར་འདོད་པ་དེས་སྤྱིག་པའི་རྒྱ་ལ་མི་གཞོན་པར་ཚད་མས་
 གྲུབ་པས་ཆགས་སོགས་སྤྱིག་པའི་རྩ་བར་སྦྲ་བ་དང་བྱས་ཀྱིས་སྤྱིག་པ་དག་
 པར་སྦྲ་བ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིག་པའི་རྒྱ་ལ་མི་གཞོན་ན་
 སྤྱིག་པ་བྱད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། རྒྱ་མ་བྱད་ན་འབྲས་བུ་མ་སྤྲོག་
 པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་བད་ཀན་དང་ཡོན་ཏན་མཚུངས་པའི་ཁ་བས་མངར་བ་
 དང་། བསིལ་བ་དང་སྦྱུ་མ་པ་ཐོས་པ་དག་གིས་བད་ཀན་བསྐྱེད་ཅིང་བད་ཀན་
 ལས་གྱུར་པའི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་མི་གཞོན་པའི་སྤྱིར། ནད་དེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་མ་
 ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལུང་གང་ཡང་རུང་བ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་
 དང་། དབྱུད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། ལུང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་ཞིན་ཏུ་སློག་གྱུར་སྟོན་པའི་བསྟན་
 བཅོས་དག་ལ་ནི་ནང་འགལ་ཡོད་མེད་སེམས་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་ཅིང་དེ་ཡང་
 སྟོན་དུ་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་པལ་ཆེར་ནང་འགལ་བ་
 བརྗོད་པར་མཐོང་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱར་བ་འད་པ་ལྟར་ཞིན་ཏུ་སློག་གྱུར་
 སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་པལ་ཆེར་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཅིའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་སེམས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། བསྟན་

བཅོས་རྣམས་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་མེད་བསམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 བསྟན་བཅོས་གང་ཞིག་དབྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་དེ་ཞིན་ཏུ་སློག་གྱུར་
 གི་སྐབས་སུ་གཞོན་བྱེད་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དབྱད་
 པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཚུལ་རིམ་བྱུ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་
 ཅན། དབྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དང་དངོས་
 པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྟོན་པའི་ཡུལ་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 ཉུགས་པའི་ཆད་མས་མི་གཞོན་ཅིང་གྲུབ་པ་དང་མ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཞིན་ཏུ་
 སློག་གྱུར་སྟོན་པའི་སྐབས་དག་ལ་སྤྱི་བྱེད་འགལ་བ་དང་དངོས་ལྷགས་འགལ་
 བའི་རང་ཆོག་གིས་མི་གཞོན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་
 ལ་མཐོང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་མོད་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་རྗེས་
 དཔག་གི་ཡུལ་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་རིམ་བྱུར་བརྗོད་ཅེ་ན། མེ་བཞིན་ཏུ་རེས་
 འགལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་སྤྱིར་དང་། མིག་དབང་བཞིན་ཏུ་དབང་
 པོའི་ཉེན་མཐོང་བས་ཀྱང་མཐོང་བར་བརྗོད་དོ། །རང་གིས་མངོན་གྱུར་ཏུ་
 འདོད་པ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་གྱུར་ཏུ་བསྟན་པ་དང་གཞན་དག་གིས་
 མངོན་གྱུར་ཏུ་འདོད་པ་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་སོགས་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་
 བཀག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་པ་མེད་པ་དང་། རང་གིས་སློག་གྱུར་ཏུ་
 འདོད་པ་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སློག་གྱུར་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་དག་
 གིས་སློག་གྱུར་ཏུ་འདོད་པ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་གཞལ་བྱ་སློག་གྱུར་ཡིན་པ་
 བཀག་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོན་པ་མེད་པ་

དང་། འེན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་སྐབས་ལ་སྒྲུབ་ཀྱི་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་
 བ་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ལུང་དེ་གཞོན་གྱིད་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 བོ། །འེན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྒྲིན་སོགས་དཀར་ཆོས་
 ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་ལུང་གི་རྒྱན་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་དམ་
 བཅས་པ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་
 མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཆོས་ཅན་དཀར་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེ་བ་འབྱེན་པ་
 དང་མི་འབྱེན་པའི་ཡ་གྲུལ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་
 གྲུབ་ཀྱང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཁ་ཟས་ཟོས་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་
 ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་བ་མི་སྐྱེད་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་
 འེང་། དེ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་གཅོད་ལ་
 དངོས་སྟོས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་ས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་སྒྲར་བཤད་
 པ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་བ་ཡོད་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་རྟོགས་དགོས་
 པ་ལ་ལུང་རྣམ་དག་གི་སྟེང་དུ་དེ་འབྲའི་འགལ་བ་མེད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
 ཚད་མས་རྟོགས་ཀྱས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་ཆོག་འགལ་བ་མེད་པ་
 ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
 དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
 སྐབས་སུ་ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་ཀྱང་ལུང་གིས་མི་གཞོན་པ་དང་།
 དེའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་

ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་ན་སྟོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་ལུང་གིས་
 གྲུབ་པ་དེ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་སྐྱེ་ལྷ་བྱ་ལ་ནི་སྐྱེ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་
 ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་ལྡན་པར་འགལ་བ་སྐྱེ་མི་རྟག་
 པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་བརྗོད་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་
 དེས་ཅིག་ཤོས་ལ་གཞོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་གོགས་བྱེད་
 པར་འགྱུར་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱབ་
 རྟེན་ཆད་མ་མེད་པར་གཞི་གཅིག་ལ་ཆོས་དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པའི་
 སྟོབས་མཚུངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་བས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁོ་བོའི་མ་མོ་
 ག་ཤམ་མོ་ཞེས་སྐྱས་པའི་རང་གི་ཆོག་སྒྲ་བྱི་གོགས་བྱེད་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཆེ་རང་
 ཆོག་འགལ་བར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་ཡོད་པས་ཆད་མ་མེད་པ་
 ལ་གཞོན་པ་དང་། དེས་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་གཞོན་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་ནི་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཆད་མས་མ་
 གྲུབ་བཞིན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་སྐྱེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཁས་སྒྲངས་པས་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྐྱེ་
 ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་ནི་འགལ་ཞིང་གཞོན་
 པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྐྱེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་
 པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཁས་སྒྲངས་པས་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་

སྐྱ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་ནི་འགལ་ཞིང་
གཞོན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྐྱ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཅན་
དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེའི་རང་
གི་ཆེ་ག་དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ། དོན་ནི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་
ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོ། སྐྱ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་
ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཁས་སྒྲུབ་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
ཡང་དམ་བཅས་ན་འགལ་བ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་
ཆོས་ཅན། སྐྱ་མ་བ་དེའི་རང་གི་ཆེ་ག་དང་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་
དང་འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་གཞི་གཅིག་ལ་འགལ་བ་སུ་སྒྲུབ་དམ་བཅས་པའི་
ཆེ་ག་ཡིན་པའི་སྒྲུབ། དམ་བཅའ་གཉིས་ཡ་གྲུལ་གང་རུང་རེ་རེ་ལ་ཟེར་བ་
མིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཀ་དམ་བཅས་པ་
གོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་མ་
ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཀྱིས་ཅི་ལྟར་གོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་ན། དེས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐྱ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ།
ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆོས་དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་དག་ལས་
གང་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་པ་དེ་ནི་གཞན་ཚད་མ་མེད་པ་ལ་གཞོན་པར་

བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཆོད་མ་མེད་པས་ཆོད་མ་ཅན་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡང་མི་
རུང་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཆོད་མས་གྲུབ་
ནས་དམ་བཅས་པ་དང་། སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་
བཅོས་གཉིས་དམ་བཅའ་བ་སྟོབས་མཚུངས་པའམ་བསྟན་བཅོས་དེས་ཅིག་
ཞེས་ལ་གཞོན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་དངོས་
འགལ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་ཆོད་མ་ཅན་གྱིས་ཆོད་མ་མེད་པ་ལ་གཞོན་པ་
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། དམ་བཅའ་སྟོབས་
མཚུངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཏྲགས་ལས་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་
ཅན་མ་ཡིན་པ་རྒྱབ་རྟེན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ལྟན་པ་དངོས་པོའི་གནས་
ཆོད་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དམ་བཅའ་དེ་ལ་
བསྟན་བཅོས་དེས་རི་ལྟར་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བསྟན་
བཅོས་དེ་རྒྱབ་རྟེན་རིགས་པ་མེད་པའི་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལུང་གཞོན་བྱེད་
ཡིན་པ་བཀག་པ་བྱན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་དེ་
དང་འགལ་ན་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་
ལུང་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱབས་སུ་ལུང་རྣམས་གཞོན་བྱེད་
ཆོད་མ་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་ཟིན་པའི་བྱིར། གང་དུ་ན་ལེ་ལུ་གཉིས་པར་རོ།

གཉིས་པ་ན། ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་ཁས་སྤངས་ནས་དཔྱེད་དགོས་པ་

དག་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་ཁས་སྦངས་ན་ལུང་གིས་གཞོད་པའི་སྒྲོན་འདིར་
འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་སྤྱོད་པའི་སྒྲོབས་གྱིས་
གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཅིང་། གཞོད་པར་བྱེད་པར་འོས་པ་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་
སྦངས་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། དཔྱད་པ་གང་དུ་བསྐྱན་བཅོས་ལ་གཏོན་མི་བ་
བར་བརྟེན་དགོས་པ་དེ་ལ་དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྐྱན་བཅོས་གཞོད་
བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ། ཁས་སྦངས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་
པ་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་པ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྐྱན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པའི་སྒྲིབ། ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ནི་དངོས་པོ་སྒྲོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་
པ་ནི་ཚད་མར་ཁས་སྦངས་པ་དང་མ་སྦངས་པའི་དུས་ཀྱན་ཏུ་དེས་བྱུབ་པའི་
དོན་གཞོད་བྱེད་དང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བྱུབ་པའི་དོན་ནི་གཞོད་བྱེད་
དུ་འགྱུར་བ་བསྐྱན་བཅོས་ཁས་སྦངས་པའི་དུས་ལ་བསྐྱོས་པས་གཞོད་ཡུལ་
གྱི་བྱད་པར་དང་། ཡང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞུང་བྱ་ནི་ལུང་ཁས་

སྦངས་པས་བསྐྱབས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། དངོས་སྒྲོབས་རྗེས་
དཔག་གི་ཡུལ་ནི་དེ་འདྲ་ལ་མི་སྐྱོས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡུལ་གྱི་
བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
པར་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱན་པ་ཡིན་ན། སེལ་བྱེད་ཅ་

བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་དེར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་འབྲས་རང་
མ་དམིགས་པའི་ཉམས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
ཡང་བསྟན་དགོས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐབས་དེར་
ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བྱས་པ་དེ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་
བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྗེས་དཔག་གི་གསལ་བའི་
དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་
དེ། རྗེས་དཔག་གསུམ་པོ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་
འདུས་པའི་སྤྱིར་ལོགས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འཕ་སྟོས་པས་སྟོན་
སྟོང་གི་ལན་སྟོན་པ་ནི་སྐབས་དེར་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྗེས་
དཔག་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱོད་ཀྱང་
རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་སྤྱིར། གསུམ་ག་ཁས་སྒངས་སོ། །ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་གོང་དུ་བསྟན་པ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིན་མེད་ཀྱི་དང་པོ་ནས་
དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་པ་དགོས་པ་ཡོད་པར་
སྐབས་པའི་ཆིག་དངོས་སུ་སྟོར་བ་ནི་མ་འབྲེལ་ལོ། །ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བྱས་ན་
ནི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་གཞོན་ཚུལ་གཅིག་པར་དོགས་པར་འགྱུར་
རོ།

གཉིས་པ་རང་ཆིག་གོགས་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལོགས་སུ་
བྱས་པ་རྒྱ་མཚན་ལ་ངས་པར་བསྟོས་ན་རིགས་སྟོར་རང་ཆིག་བསྟན་བཅོས་
ལས་ལོགས་སུ་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རིགས་སྟོར་རང་གི་ཆིག་

བསྟན་བཅོས་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་
པ་ཡང་རྒྱ་བ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའི་ཆིག་ཙམ་བརྗོད་པ་རང་གི་ལྷོག་སྟོགས་
ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མེད་
པའི་ཆིག་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་
ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཡང་རང་ལག་ལ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གོགས་
བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གོགས་བྱེད་པ་གཞི་ལ་
བསྟོས་པའི་དཔེ་དང་། གོགས་བྱས་པའི་གཞི་མེད་ན་གོགས་བྱེད་དུ་མི་འཐད་
པ་དང་། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་གཞོན་བྱེད་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅའ་
པན་ཚུན་གོགས་བྱེད་ཡིན་ན་གཞི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་ཏེ།
གོགས་བྱས་པའི་གཞི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་དམ་བཅའ་པན་ཚུན་གོགས་
སྟུ་འགྱུར་བ་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མེད་ན་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་སྤྱིར་བས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཙན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་
བཅས་པའི་གཞུང་བྱའི་དོན་ཙན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆིག་ལ་
དངོས་སྟུ་དམ་བཅས་པའི་ཚད་མ་གཞུང་བྱུང་ལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་།
ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་ཚད་མ་གཞུང་བྱུང་ལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དག་པན་
ཚུན་གོགས་བྱེད་པ་དང་མདོན་སྟུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱེད་མེད་གཅིག་ལ་
བརྟེན་པའི་ཆོས་ཁོ་བོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་བྱ་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་

དང་ཅིག་ལོས་གྱི་ཆོས་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དག་པན་ཚུན་གོགས་
བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ཡང་དམ་བཅའ་གཉིས་འགལ་བར་འཛོག་པ་འདྲའོ། །
དཔེ་སྒྲིལ་གཉིས་ལ་གཞི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་གོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཆོས་ཅན་སྤྱོད་བས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་ཆོས་ལ་སྐྱེད་པ་གང་དུ་གཞི་ཆོས་ཅན་ཉིད་མ་གྲུབ་
པ་དེར་གང་ལ་གང་གིས་གོགས་བྱ་སྐྱེད་གོགས་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
དེར་གོགས་བྱེད་པའི་སྐྱབས་ཆོས་ཅན་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། གཞི་མེད་ན་གོགས་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་
གྱུར་གྱི་སྐྱབས་སུ་གོགས་བྱེད་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་ཁྲུང་
དགོས་པ་དེས་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་སྐྱབ་བྱེད་
ཆད་མར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་སྤྱིན་
སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ཡོད་པར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་རིགས་པའི་སྤྱིར།
འདོད་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཤིན་
ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་སྤྱོག་སྤྱོགས་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་རིགས་པ་དེས་ནའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྤྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་
ལོངས་སྐྱེད་མི་འབྱུང་ཚུལ་བློམས་བསྟུངས་བ་ལས་མཐོ་རིས་མི་ཐོབ་པར་
ཁས་ལེན་པའམ་ཐེ་ཆོམ་བཟན་ནི་སྤྱར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་
ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིག །དེ་དག་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་ན་ནི། བཤད་བྱིན་པའི་
གཞུང་འདི་དག་རང་ལུགས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་སྒྲིལ་གྱིས། །བྱེད་ལྟར་ན་

སེལ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་རྩ་ཆོག་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་རང་གཞུང་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རང་འགྲེལ་རང་གཞུང་མིན་པའི་སྤྱིར། རྒྱུགས་ཅམ་
མཐོང་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་དག་རང་གཞུང་ཡིན་ཏེ། གཞན་གཞུང་རྒྱུགས་
གཅིག་ཏུ་ཆོག་གི་ཆོགས་འདི་ཅམ་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
མང་དུ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ། དབུ་མ་སྒྲུང་བར་གཞན་གྱི་ལུངས་རྒྱུགས་
གཅིག་ཏུ་བམ་པོ་གཅིག་བཀོད་ནས་དེ་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལུང་དང་རང་ཆོག་གཞོན་གོགས་མཚུངས་པར་བཞག་པའི་
ཚུལ་ལ་གསུམ། ལུང་དང་རང་ཆོག་གཞོན་གོགས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དགག་
པ་དང་། རྒྱུགས་སྟོན་དུ་འཛོག་པ་མི་འགལ་བ་དང་། བྱེད་པའི་དབྱེ་བ་མེད་ན་
ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགག་པ་
དངོས་དང་། དབྱེ་བ་སོ་སོར་བཞག་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ་དང་། གོགས་
བྱེད་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གཞོན་
བྱེད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་བ་དང་། དེས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། འདིར་འཐད་ལྡན་དུ། དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་རང་གི་ཆོག་དང་མཚུངས་པར་
བྱ་བའི་སྤྱིར་སྐབས་ཅོམ་པར་བྱེད་པ་ནི། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་
འདི་མན་ཆད་རང་ལུགས་སྟོན་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ཏེ། །

དེས་ན་དེའི་དོན་ནི། གཞུང་དེ་ཡན་ཆད་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོན་པས་
ལོངས་སྟོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལུང་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་
བྱ་སྐབ་བྱེད་དང་། རྒྱུག་རྒྱུགས་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་རྟོགས་

ཟེན་ནས་ད་དེ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཙམ་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
 ལུང་དེ་སྐབས་བྱེད་དུ་བཀོད་ནས་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་
 ན་ནི་དེ་འབྲེལ་ཉག་ས་ཡང་དག་མི་འཐད་པ་སྤར་བ་ཤད་ཟེན་ལ་ལུང་དེ་རང་གི་
 ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ནས། དབྱེད་པ་གསུམ་
 གྱིས་དག་པར་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་སྐབས་བྱེད་དུ་འགོད་ན་ནི། ཐུ་མཚན་དེ་
 ཉིད་གྱིས་ལུང་དེ་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྐབས་བྱེད་དང་ཕྱོག་ཕྱོགས་གྱི་
 དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བྱབ་ཟེན་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་རིགས་པ་
 གཞན་ཡང་མེད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་དེ་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་
 སྐབས་བྱེད་དང་ཕྱོག་ཕྱོགས་གྱི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་སྟེ་ཚད་
 མར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྤངས་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འཛོག་དགོས་པ་
 ཡིན་ནོ། །འཛོག་དགོས་པ་འོ་ན་ནི་རི་ལྟར་ཚོས་ཅན་སྦྱིན་སོགས་དཀར་
 ཚོས་ཚད་མ་གང་གིས་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་བྱེད་ལ་
 ལན་ཅི་ཡོད་ལུང་དེ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ཅིང་ཚད་མར་
 ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྐབས་བྱེད་དང་ཕྱོག་ཕྱོགས་
 གྱི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་
 སྤར་བྲངས་པའི་ལུང་དེ་ལྟ་བུ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དང་ཞེན་
 པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་མི་སྦྱ་བར་རང་ལུངས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་པས་དེ་
 དང་ཕྱོགས་སྤྲ་མའི་ལུགས་ལེགས་པར་བྱེད་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གི་དོན་མ་
 ཉོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་ལུང་

མི་སྤྱོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་རང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་ཚད་མར་ཁས་སྒྲུབས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འཛོགས་པར་བྱེད་པ་འོན་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲུབས་པ་ཙམ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་ཅན་སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་ཡིན་པ་རྣམས་པར་འཛོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་བརྗོད་བྱེད་པའི་ལུང་གིས་སྦྱབ་ཅིང་། སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་སྒྲུབས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཏགས་ཁས་སྒྲུབས། འོན་ཀྱང་ལ་བས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྱས་པའི་རང་ཆོག་དང་དེའི་དོན་ཡང་ཚད་མར་ཁས་སྒྲུབས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འཛོགས་ཀྱས་པར་ཐལ། སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་དང་དེ་སྟོན་པའི་ལུང་ཁས་སྒྲུབས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་བཞག་པ་གང་ཞེས་ཁས་སྒྲུབས་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྦྱད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་ལུང་རྣམས་དག་གི་ཏགས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་གྱུབ་ཅིང་ཆོས་གཞན་རང་ཆོག་དེ་ཡང་ཚད་མར་ཁས་སྒྲུབས་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཚད་མར་འཛོགས་པའི་བྱིར། ཏགས་སྦྱ་བྱེད་པར་ཐལ་བ་ཁས་སྒྲུབས་སོ། །དེས་ན་སྦྱར་བྱེད་པའི་ལུང་ལྟ་བུ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་ལྷོག་ལྷོགས་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཞོད་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞོད་

བྱེད་དུ་འདོད་པ་ལ་རྒྱ་མཆོག་ཁས་སྦྲངས་པ་ཙམ་ལས་མེད་ཁས་སྦྲངས་པ་
 ཙམ་ལ་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་བྱིར། ཡང་ཐལ་བ་སྤ་
 མ་འདོད་པ་ལ་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། ཆོས་ཙན་སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་ཀྱི་
 སྦྱང་དུ་ཆོས་གཞན་བདེ་བ་མི་སྦྱར་བ་ཡང་ཁས་སྦྲངས་ཙམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 འཛོག་རྒྱས་པར་ཐལ། གཞི་ཆོས་ཙན་ཁས་སྦྲངས་ཙམ་ཀྱིས་འཛོག་རྒྱས་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་
 ལས་ཐ་མི་དད་པར་ཐལ། དཀར་ཆོས་ལས་བདེ་བ་མི་སྦྱར་བ་ཆོག་ཙམ་ཀྱིས་
 འཛོག་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ཆོག་ཙམ་ཀྱིས་དེ་སེལ་བར་ཡང་རྒྱས་པའི་བྱིར།
 ཞེས་བཤད་དོ། །རྟགས་སྤ་བྱི་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦྲངས་སོ། །རྟེན་བྱེད་པ་དག་
 གིས་རང་ཆོག་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་དང་། རང་ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་
 བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་བྱེད་སྦྱང་བས་ལེགས་པར་བསམ་
 པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞོད་གོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་མེད་པ་དང་དེ་གཉིས་
 ལ་བྱེད་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་བས་བདེན་ཞེན་ཀྱིས་སྤ་
 མི་རྟག་ཅེས་པའི་རང་ཆོག་དང་། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤོང་བྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །
 ཞེས་པའི་ལུང་གཉིས་རང་འགལ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་ཀྱི་
 གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ་ན་ད་འདི་དག་ལ་དབྱེ་བ་ཅི་ཡོད་དེ་དབྱེ་བ་མེད་པར་
 ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རང་འགལ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་མིན་
 ཀྱི་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་ལ་གོགས་བྱེད་ཙམ་དུ་མཚུངས་པའི་

ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་བྱེད་དུ་
མཚུངས་པ་འོ་ན་རི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལས་རང་ཆོག་ལོགས་ཤིན་ཏུ་སོ་
སོར་བརྗོད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་གཤམ་བྱེད་དུ་མཚུངས་ན་བྱེད་པར་རུང་བཅད་
ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བསལ་བྱ་དག་གི་འགལ་ཚུལ་
ཀྱི་དབྱེ་བས་མི་འདྲ་བ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདིར་འཐད་ལྡན་དུ། ངག་ཐ་
དད་པ་ལས་ནི་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ལ། ངག་གཅིག་ལ་ནི་རང་གི་
ཆོག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལག་སྒྲུབ་ཕྱི་ཐ་དད་པའི་
འགལ་བ་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བས་བྱེད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ལག་སྒྲུབ་ཕྱི་འགལ་བའི་རང་ཆོག་འགལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་
དང་འགལ་བ་ལ་ཁས་སྐྱངས་སྒྲུབ་ཕྱི་འགལ་བས་བྱེད་པར་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ཏེ། དདོས་ཤུགས་འགལ་བ་ཡང་སྤིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་ཆོག་དང་
འགལ་བ་དང་ཁས་སྐྱངས་དང་འགལ་བ་ཞེས་གཉིས་སྒྲུབ་ཕྱི་བའི་བྱེད་པར་
སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་སྒྲུབ་ཕྱི་བའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བ་ལ་ཆོས་
ཅན། དདོས་སྟོབས་སམ་ལུང་གང་གི་གྲུབ་ཀྱང་རུང་སྒྲུབ་ཕྱི་འགལ་བས་བྱེད་
པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བ་ལ་ལུང་འགལ་
གྱིས་བྱེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ན་རྒྱས་བཤད་དུ་རང་ཆོག་སྒྲུབ་ཕྱི་འགལ་བའི་
དཔེ་མི་སྟོན་པར་དདོས་ཤུགས་འགལ་བའི་དཔེ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པ་མི་

རིགས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་
དང་། རང་ཆོག་འགལ་བ་དཔེ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་ཞེན་གྱིས་
ཁོ་པོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་དང་། སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་ལས་
བདེ་བ་མི་འབྱེན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཁས་སྒྲངས་པ་དང་
འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྒྲ་མས་བཞག་པ་སྤྱི་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་དམ་
བཅའ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཆད་མ་མདོར། སྒྲ་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་
འགལ་བ་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའི་དཔེ་སྟོན་པ་ན་སྒྲ་གི་སྒྲ་བཤད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཉིས་སྤྱི་བའི་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་ལ་སྒྲ་སྤྱི་འགལ་
བས་བྲབ་པས་སྒྲ་གི་སྒྲ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་གི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ངག་སྒྲ་སྤྱི་འགལ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་གཞལ་བྱའི་དོན་
ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཆོག་དང་
འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ངག་དེ་ཉིད་གི་སྤྱི་བྱོད་གི་ཤྱགས་ལ་འོངས་པའི་དམ་
བཅའ་དེ་དངོས་སྤྱི་དམ་བཅས་པའི་རང་གི་དོན་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་
པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་རྗེས་སྤྱི་དཔག་པ་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྟར་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་བཅས་པའི་ངག་དེ་བརྗོད་པ་ན་
ཤྱགས་གྱིས་རང་གི་དོན་ལ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཆོག་དེ་ལ་
བཞེན་ནས་དོན་དེ་དཔོག་པའི་སྒྲོ་དེ་འདྲ་བ་ཡང་སྒྲ་བ་པོའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་རྗེས་
སྤྱི་དཔག་པའི་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གོགས་བྱེད་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ལུང་
 ལུལ་ཀུན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཚད་
 མར་འཛོག་པ་སྤང་པའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱི་བ་དང་། ལན་ནོ། །
 དང་པོ་ནི། སྤང་བྱངས་པའི་ལུང་དེ་ལྟ་བུ་རང་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་སྤྱབ་བྱེད་གྱི་
 ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་གཞི་དཀར་ཆོས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། བདེ་བ་
 བསྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པ་གཉིས་དམ་བཅས་པ་གོགས་བྱེད་པར་ངེ་ལྟར་
 འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཟོད་བྱའི་དོན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་
 གོགས་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཚད་མས་གྲུབ་ན་ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་
 ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་
 སྤང་དམ་བཅས་པ་དང་། དེ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་ཆོས་
 ཅན། སན་ཚུལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་ཏེ། གཞི་གཅིག་གི་སྟངས་དུ་ཆོས་དངོས་
 འགལ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་སྟོབས་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་
 ཐལ། གཞི་གཅིག་གི་སྟངས་དུ་ཆོས་དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་
 ཐ་དད་གང་ཞིག །གཉིས་ཀ་རྒྱབ་ཏེན་ཚད་མ་མེད་པར་མཚུངས་པ་དེ་ཉིད་གྱི་
 སྤྱིར། ཏྲགས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་ཏེ་དེ་མ་གྲུབ་ན་ཁས་སྤངས་ཅམ་གྱིས་འཛོག་
 པ་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཚད་མས་གྲུབ་ན་
 གོགས་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤང་པ་
 ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་གཉིས་གཞོད་བྱེད་དང་གཞོད་བྱར་

གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི། བན་ཚུན་གོགས་བྱེད་པར་ནི་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
 ཅིག་ཞོས་དང་དངོས་འགལ་སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྦྱད་པ་ལས་བདེ་བ་
 འགྱུར་བ་གཅིག་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆད་
 མས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་དེ་དང་དངོས་འགལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་
 གཞོད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟོལ་བ་ངེས་
 གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་ཁས་སྦྲངས་
 པའི་སྤྱིར། གཞལ་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་ཡིན་
 པས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་གའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་དམ་བཅས་པ་ལ་ལུང་
 གིས་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཆད་མར་ཁས་སྦྲངས་
 པར་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་ངི་ལྟར་གཅིག་བསྟན་བཅོས་ནི་གཞལ་བྱའི་གནས་
 ཀྱན་ལ་ཆད་མ་དང་། ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་གཞན་རང་
 ཆོག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཁས་སྦྲངས་པ་གྱིས་
 ཡུལ་ཀྱན་ལ་ཆད་མར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་རང་ཆོག་ཀྱང་ཆད་མར་ཁས་
 སྦྲངས་པའི་སྤྱིར། བསྟན་བཅོས་ཡུལ་ཀྱན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དམ་
 བཅའ་འདི་ནི་གྱི་ན་སྟེ་རྩུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱས་སྟོང་པའི་
 ཆོག་ཡིན་པ་དེས་ནའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་དེ་ཡུལ་ཀྱན་གྱི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་
 བྱེད་དུ་ཁས་མ་སྦྲངས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ནམ། འདོད་པ་

ཅམ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་དུ་བཞག། །དང་པོ་མི་འཐད་པ་ནི་བསྟན་ཟེན་ལ། གཉིས་
པ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅས་འདིའི་ཚད་མ་ཉིད་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། ལྟར་སྒྲུང་དུ་ཐལ། རྒྱུས་བྱའི་འདོད་པས་ཚད་མར་བྱས་
པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྟོགས་སྟོན་དུ་བཞག་པ་མི་འགལ་བ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་
དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་ཆོག་དང་བསྟན་བཅས་འགལ་བ་
དག་ལ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྟོན་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་
ཡང་དེ་ལས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་བད་ལ་དེ་
ལྟ་ཡིན་ན་གཉིས་པོ་ཇི་ལྟར་སྟོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྟེད་པ་ཅམ་དུ་བད་པའི་བྱིར། བྱལ་པར་ཐལ།
རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྟེད་པ་དེ་ནི་སྟོགས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
པར་བསྟན་པ་སྟོགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་
ལ་གསུམ། བརྗོད་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྟེད་པའི་ཆ་ནས་སྟོགས་སྟོན་དུ་བཞག་པ་
མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་སྟོན་ཞུགས་པའི་སྟོན་སྟོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང་།
སྟོན་སྟོན་ཞུགས་ན་ཡང་དག་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་
བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་དང་། དཀར་པོའི་ཆོས་
ལས་བདེ་བ་སྟར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེའི་ཆོག་ལས་བརྗོད་བྱའི་དོན་
ལ་ངས་པ་མི་སྟེ་བའི་བྱིར་ཏེ། ངས་པ་མི་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དམ་བཅའི་
ཆོག་སྟོན་ཆགས་པར་བཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དོན་གང་

ཞིག་དམ་བཅའ་ཆོག་གི་ཆ་ཇི་ཙམ་གྱིས་བསྟན་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེ་
སྐྱབ་མི་རྒྱས་ཤིང་མི་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོག་དེ་སྐྱོན་ཅན་དུ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་དོ།

གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅའ་ཆོག་གཉིས་པོ་དེ་ཕྱོགས་ཆོག་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཆོག་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དེ་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅས་པའི་ཆོག་ཡང་དག་གིས་ནི་སྐྱ་བ་པོ་རང་གི་
བསམ་པའི་དོན་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་སྲིད་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཅིང་བསྟན་
པར་རྒྱས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ་མ་དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཆོག་
གཉིས་པོ་དེ་ནི་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་དངོས་འགལ་སྟུང་པའི་ཆོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་ཆད་
མས་གཞོད་ན་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་གཞི་གཅིག་ལ་
འགལ་བ་ཉི་བར་སྟུང་ན་ཡང་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱའི་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱང་དོན་ལ་སྐྱོན་མ་ཞུགས་ན་དམ་
བཅའ་ཆོག་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནི་
དོན་གྱི་སྐྱོན་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གི་
སྐྱོན་ཡོན་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཆ་ནས་སྐྱོན་ཡོན་ཏུ་འགྱུར་བ་རིགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་སྐྱོན་མ་ཞུགས་ཀྱང་བརྗོད་ཚུལ་ལྟག་ཆད་
ཅན་གྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པས་སྐྱ་བ་པོ་ལ་གཞན་གྱི་སུན་

འབྲེན་གྱི་སྒྲིག་ཀར་འབྲུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཆིག་གི་སྒྲིན་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་
གཞན་དོན་ལེ་འུའི་སྐབས་ཀྱི་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་
ལ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྒྲིན་མ་ཞུགས་ཀྱང་དག་སྟག་ཆད་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་ལས་
སྐབ་དག་འགོད་པའི་རྒྱུ་ལ་བ་པམ་པར་འབྲུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཆིག་སྒྲིན་དང་
དོན་སྒྲིན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆིག་སྒྲིན་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་གྱི།
སྐབ་དག་འགོད་པའི་ཆེ་སྒྲིན་ཞུགས་ན་དོན་སྒྲིན་ལ་རྟོག་པའི་སྤྱི་རོལ་གཙོ་
བོའམ་རྗེ་ཐོག་མར་སྒྲིན་ཞུགས་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་སྤྱད་བར་
འབྲུར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གང་དག་གཞན་གྱིས་སྤྱི་འབྲེན་བརྗོད་པའི་ཆེ་
ཆིག་སྒྲིན་ཡིན་གྱི་སྒྲིན་རྣམས་མ་མིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིག་བཞི་དབྱེད་པ་མ་དག་པའི་
རྣམས་འབྲུར་དུ་གསལ་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་སྤྱུག་གིས། དམ་བཅའ་ཡང་དག་
ཀྱི་དོན་སྒྲིན་དང་སྒྲིན་ཀྱི་དང་བྲལ་བ་གཅིག་དགོས་པར་གསུངས་ལ།
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་
གི་ཆིག་དང་འགལ་བ་དང་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་འགལ་བ་དག་ལ་གོགས་བྱེད་
ཅམ་དུ་མཚུངས་པས་གཞོད་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་ན་འོན་
རང་ཆིག་དང་འགལ་བ་དང་སྤྱིར་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་འགལ་བའི་གོགས་བྱས་
སའི་ཡུལ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་བ་དང་ལུང་གིས་བྱུང་བའི་བྱེ་
བྲག་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འབྲུར་རོ་ཞེ་ན། ཚྱོད་པ་དེའི་དོན་
ནི་དེ་གཉིས་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་

གོགས་བྱས་སའི་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གོགས་བྱས་སའི་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་འདོད་པའི་
མདོའི་འགྲེལ་བྱེད་སྒྲ་མའི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་
བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་འགྲུབ་པ་གཞུང་ལུགས་འགའ་ཞིག་ཁས་
སྐྱངས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་གང་ལ་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པ་
དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གོགས་བྱེད་པ་གཞོན་མི་བླ་བར་ལུང་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་
བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཁས་སྐྱངས་པ་མེད་ན་དཔྱོད་པ་མི་འཇུང་བ་
ཡིན་པའི་སྒྲིབ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་རང་ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་ལུང་དང་
འགལ་བའི་གོགས་བྱས་སའི་གཞི་བྱང་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་
འགལ་བ་འདིའི་གོགས་བྱེད་པའི་ཡུལ་ནི་ཆོས་ཅན་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་
ཡིན་ལ་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ནི་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དང་ལུང་
གིས་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གོགས་བྱེད་དུ་བརྗོད་པ་རིགས་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།
དེ་ནི་སྒྲ་རབས་པའི་ལུགས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ལུགས་དང་འགལ་
བས་དགག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཁས་སྐྱངས་པ་དང་འགལ་བ་འདི་ལ་ཡང་གོགས་བྱེད་དུ་
འགྱུར་བ་གཞན་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ཁོན་ལ་གཞོན་མི་བླ་བར་བརྟེན་པ་ཅི་ཞིག་
ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྐྱབས་
སུ་ཡང་གོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། རྒྱལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁོ་
མོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་གཞན་གྱི་ཁ་ནས་བྱུང་

བའི་ལུང་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུང་འཐད་ལྡན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་
ནས་སྤྱིས་ཡང་རང་ཆོག་གིས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། བསྟན་
བཅོས་དང་འགལ་བ་ཆོས་ཅན། ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་བསྟོས་ནས་
གོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་བས་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་ཡང་གོགས་
བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། རོན་བསྟུས་ན་དེ་ཅུ་གྱིས་ཀྱང་དེའི་ངག་རོན་དུ་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུང་གི་ཚུང་པ་དེའི་ལན་རང་གི་ལུགས་ནི་ཁས་སྒྲངས་
དང་འགལ་བ་དང་རང་ཆོག་དང་འགལ་བ་གོགས་བྱས་སའི་གཞི་ཆོས་ཅན།
ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་མི་སྟོས་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་གོགས་བྱས་སའི་
ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུང་མ་དག་སྒྲུང་མས་བཞག་པ་སྤྱི་མས་
ཉམས་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ལ་གོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ་སྤྱི་མ་དག་གཅིག་
དངོས་ལུགས་འགལ་བའི་གཞི་ལ་གོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ལན་འདི་
གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པས་གོ་བར་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ལ།
འཐད་ལྡན་དུ། ལན་དེ་ལྟར་མཛད་དོ། །སྤྱིགས་ཡང་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་མ་
བསལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ།

གཉིས་པ་གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་།
ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་
ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཚུང་པ་སྒྲངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་དག་
གྲགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་རིགས་
པ་དུ་མ་དང་འགལ་ཏེ། རི་བོང་ཅན་སྒྲུབ་པའི་སྤྱིས་བརྗོད་རུང་དུ་གྲུབ་

བཅས་པ་ལྟེན་འགྲུབ། སྤྱི་མ་ལུ་རྟེན་འགྲུབ་ལ་ཡང་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གི་ཡང་གཏགས་སུ་མི་རུང་བས་མིང་གི་ལས་ཀྱང་དོན་གོ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་ལ། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལུ་རྟེན་འགྲུབ་རྒྱུ་དེ་ཉིད་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། སྤྱི་མ་ལུ་རྟེན་འགྲུབ་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆད་མས་གྲུབ་ལུང་དང་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱི་ལ། འདོད་ན། རི་པོང་ཅན་དེ་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ལ་བཟོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་དང་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ལ་དེའི་རྒྱུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་གཉིས་དོན་དང་སྤྱི་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ལ་ལྷགས་སུ་འགྱུར་བས་སྤྱི་ལ་བཟོད་བྱ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་སྤྱི་ལ་དོན་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །བཟོད་བྱ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་ན་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་བཟོད་བྱ་དེ་ཉིད་མྱོང་བས་མི་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ལ་ལྷགས་ལ་བཟོད་དགོས་ལ་ལྷགས་གཞན་གཉིས་ལ་བཟོད་ནས་མི་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ལ། གྲགས་པའི་གཏན་ཆོག་པའི་ལས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གྲགས་པ་དངོས་སྟོབས་སུ་ལས་ལེན་པ་ལ་ཡང་གཞོན་པ་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནད་པའི་གཞལ་བྱ་མེད་ན་རྒྱུ་ལས་བཏགས་པའི་གཞལ་བྱས་དབུལ་བ་སུ་ཡང་མེད་པས་སོ་ཞེས་གསུང་བ་ཡང་དབུལ་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལྷགས་འདིར་མདོ་སྤྱོད་པ་དང་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་རྣམ་པར་འཛོགས་པའི་ཆེ་རྒྱུ་ལས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་དོན་བྱེད་ལུས་པ་བཞག་ཏུ་

མི་རུང་མོད། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་
ལེགས་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་རི་བོང་གི་རྩའི་གཉེར་མ་བཞིན་དུ་འགྱུར་
རོ། །དཔེར་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཀྱི་གཞི་
མ་ཐུན་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་ལེགས་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ན། མགོན་པོ་སྐུ་
སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་
གོང་འོག་གི་ལུགས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱའི་འདབ་མ་ལྟར་མི་འདྲེས་པར་བྱེད་པར་
བྱའོ། །གྲགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཀྱང་རང་དོན་ཀྱི་ལེ་ལུའི་སྐྱབས་
སུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདིར་ནི་གྲགས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཁ་ཅིག་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་གྲགས་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་གཉིས་སུ་
བྱེ་ནས་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་གྲགས་
རྟགས་སུ་འདོད་པ་ནི་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
རྟགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དངོས་སྟོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཤིང་ཤ་བ་ཤིང་མ་
ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་
ཤིང་གི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་གཞོད་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཤིང་
ཤ་བ་ཤིང་དུ་མཛོན་སུམ་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་
བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། གྲགས་པ་ནི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཚུལ་ལྷགས་ལ་གྲུབ་པའི་
 བཟོད་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མ་སྟུན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ནང་གི་བཟོད་པ་རྣམས་པར་
 ཉོག་པའི་ཤེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་རྣམས་དང་། རྩ་བ་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱེ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་བཟོད་རུང་ཉིད་ཡིན་ལ་
 དེ་གྲགས་པས་གྲུབ་པས་དེས་གཞོད་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པར་བཏགས་
 པའོ། །རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་རི་བོང་ཅན་གྱི་རྩོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་འདོད་པ་
 ཅམ་གྱིས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་དེའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོད་
 ལྷགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་གྱིས་
 གྲང་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ཤིང་ཡིད་གཏད་ན་དེས་རུང་གི་དོན་ཡིན་པས་ཉན་
 ཤེས་དེས་རྒྱངས་པའི་བཅད་ཤེས་ལ་རི་བོང་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱི་འཆར་དགོས་
 པར་འགྱུར་རོ། །དོན་དེ་དག་མ་ཉོགས་པར་རྣམས་འགྲེལ་དུ།

ཆོག་སོགས་ཀྱན་བཏགས་དངོས་མེད་ལ།

ཞེས་པས་ཆོག་ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བསྟན་འདུག་
 སྟམ་ནས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཉོག་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་གྱིས་རི་བོང་
 ཅན་སྐྱེ་དེས་བཟོད་དུ་རུང་བ་ཡང་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱེ་རུང་གྲགས་པའི་སྐྱི་ལེགས་པར་འཆར་བ་ན་དེས་པར་སྐྱའི་སྐྱི་ཤར་
 བས་ཉོག་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རུང་བའི་སྐྱི་དེས་པར་
 འཆར་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཉོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཅམ་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ལྟོ་སྤྱིར་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་དངོས་མིང་ག་ཞན་ཡང་

མེད་ཅིང་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་ཡང་མ་བཏགས་པའི་ཆེ་བྱམ་པ་ཞེས་
 པའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་དུ་འགྱུར་བ་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཆོག་པས་བཟུང་གྲགས་ཏྲགས་དང་དུས་ཤིས་དངོས་མིང་
 བཏགས་ནས་བྱམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྐབ་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་པའི་ཙམ་ཅན་
 ཏྲགས་སུ་དགོད་དགོས་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་ཏྲགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་
 རིགས་པར་མི་སེམས་སོ། །གྲགས་པའི་གཏན་ཆོག་སྐབས་པའི་དགོས་
 པ་ནི་གཞན་སྡེ་དག་སྐྱེད་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་དང་།
 རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་སྐྱེད་དངོས་ཀྱི་བཞེད་བྱ་མིང་རང་མཚན་དུ་འདོད་པ་བཀག་
 ནས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་རུང་ཞིང་རྟོག་པའི་སྐབ་པ་པའི་
 མེད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། འདོད་རྒྱལ་པའི་སྐྱེད་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱེད་ཞེས་གཉིས་
 སུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེད་ཤི་ལྟ་བུར་
 ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་སྟོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱེད་དོན་གཞན་ལ་འདོད་
 རྒྱལ་པའི་སྐྱེད་རུང་པའི་བྱེ་རོ། །དཔེར་ན་སེམས་པའི་མིང་དེ་རི་དྲགས་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་མིང་དང་དོན་གཞན་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་
 བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཚད་མ་མདོའི་ཡུང་གི་སྐྱོ་
 ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེད་
 གྲགས་པ་གཞོད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་དགག་མི་རུས་

པར་སྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་
དང་། སྐྱ་བྱང་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། སྐྱ་ལས་བྱང་བའི་གྲགས་པ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱས་བཟོད་རུང་ཡང་
ཆོས་ཅན། རང་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱོད་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱུབ་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་འདོད་པའི་སྐྱའི་བཟོད་པར་བྱ་བར་
རུང་བ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། བཟོད་བྱའི་དོན་རྣམས་ལ་བྱུབ་བྱེད་དུ་ཡོད་དེ།
བཟོད་བྱའི་དོན་རྣམས་ལ་བྱུབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དགག་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། སྐྱེས་བྱའི་འདོད་པ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྐོན་ས་དོན་ཀྱན་
ལ་བྱུབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱས་བཟོད་རུང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
བྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་བྱང་གྲགས་པའི་ལྟོག་སྟོགས་ལ་གཞོད་པ་ལ་གྲགས་པས་
གཞོད་ཅེས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བྱོད་སྐྱ་བྱང་གྲགས་པའི་ལྟོག་
སྟོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་བྱོད་ལ་གྲགས་པའི་སྐྱས་བཏགས་ནས་
བཟོད་པའི་བྱིར། བྱོད་ལ་གྲགས་པའི་སྐྱས་བཟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
བྱོད་གྲགས་པ་མཆོན་ཉིད་པ་སྐྱའི་ཐ་སྙད་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་བྱིར། རྣམ་འབྲེལ་དུ།

མདོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་།།

འཇམ་མེད་སྐྱོ་སྐྱོག་བཏགས་ནས་བརྗོད།

ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞིར་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཞུང་གི་ཡུལ་
ཅན་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་དེས་གཞིར་བཟུང་མཛོན་སུམ་དང་རྗེས་
དཔག་གིས་གཞིར་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་བརྗོད་རུང་གིས་
གཞིར་བཟུང་གྲགས་པས་གཞིར་ཅེས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་
ཡུལ་ཅན་མཛོན་སུམ་སོགས་ལ་གནད་བྱེད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཞེས་
འཆད་པ་ནི་སྤྱིར་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། ཅི་ལྟར་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་
དགག་མི་རུས་ཤིང་། བཟང་ཞེས་པ་དང་སྐྱ་བཟུང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཆོས་
ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བཅུ་གཉིས་པ་དང་མ་གཉིས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་རྗོད་
པར་བྱེད་པའི་སྐྱར་འབྱུར་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པའི་
སྐྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རི་བོང་ཅན་སྐྱ་བཟུང་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྐྱར་བཅུ་གཉིས་པ་འཇུག་
བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་བཅུ་གཉིས་པར་འབྱུར་བའི་སྐྱའི་རུང་བ་ཉིད་དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འགོག་པ་ལ་རྟོག་ཡུལ་ཀྱི་དོན་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
དེས་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཏགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུང་གི་འབྲེལ་དགོད་པ་དང་། ལུང་བྲང་བ་དང་།
ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་བཟུང་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་
ཆོས་ཅན། རྟོག་ཡུལ་དང་དེ་ལ་རྗོད་བྱེད་དུ་དངོས་སུ་གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་
ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བརྗོད་རུང་དུ་གྲུབ་པར་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱར་པོས་བཤད་

པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དངོས་སུ་ན་དོན་དེ་ལ་བརྗོད་རུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་
བས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཉོག་ཡུལ་གྱི་
དོན་དེ་ཁྱོད་གྱིས་བརྗོད་དུ་རུང་བའི་སྟོབས་ཉིད་གྱིས་དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟམས་སུ་གང་ལ་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ། སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་
གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལུང་སྒྲ་བྱི་འདི་
གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ལུང་དང་པོས་སྐྱེ་བྱུང་
གྲགས་པ་ལ་འགྲན་ཆེའི་ཆད་མ་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཤུགས་ལ་
དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་གཞུང་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
ངེས་པར་བསྟན་ལ། ལུང་གཉིས་པས་སྐྱེ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་སྐྱེ་བྱེད་ཡོད་
བས་བསྟན་པར་བཞེད་ལ། སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་དབང་སྟོ། ལུང་སྒྲ་མ་དང་པོས་སྐྱེ་
བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གཞི་བྱེད་མེད་པ་དང་། ལུང་གཉིས་པས་སྐྱེ་བྱེད་ཡོད་
པར་བསྟན་པར་བཞེད་ལ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་མཁན་པོས། ལུང་སྒྲ་མས་གཞི་བྱེད་
བྱེད་མེད་པ་གཙོ་བོ་དང་། སྐྱེ་བྱེད་ཡོད་པ་པལ་པའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་ལ།
གཉིས་པས་དེ་ལས་བཞེད་སྟོབ་སྟོབ་པར་བཞེད་དོ། །སྐྱེ་བྱེད་ཡོད་པར་
བསྟན་ན་གཞི་བྱེད་མེད་པ་དེས་བྱུ་བ་པས་ལོགས་སུ་བསྟན་པ་དགོས་པ་
མེད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་ཕྱོག་ཕྱོགས་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་ཆེའི་ཆད་
མ་ཡང་ཡོད་དམ་སྟུམ་དུ་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆད་དུ། གཞི་བྱེད་མེད་པ་
ལོགས་སུ་བསྟན་ལ། གཞི་བྱེད་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱང་མེད་དམ་སྟུམ་པའི་

དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པ་ལོགས་སུ་སྒྲོམ་སོ། །དེས་ན་
ལུང་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་
གྲགས་པ་ལ་འགྲན་ཆའི་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤུགས་ལ་
དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་
བསྟན་པའི་བྱིར། ལུང་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱབ་བྱེད་
གྲགས་པའི་སྟོག་སྟོགས་ཚད་མའི་བསལ་བར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་བྱེད་
གྲགས་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོ་མཛད་པ་རི་བོང་ཅན་ཆེ་བར་སྐྱབ་པའི་དོན་གྲགས་
རུང་ལ་བཞེད་ཀྱི་གྲགས་ཟེན་ལ་མི་བཞེད་པ་དང་། ལུང་དང་པོས་སྐྱབ་བྱེད་
གྲགས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ལུང་དང་པོས་སྐྱབ་བྱེད་
གྲགས་པ་ལ་དངོས་འགྲན་ཆའི་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤུགས་
ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
ངེས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆེ་བའི་སྐྱས་བཞེད་རུང་གིས་
གཞོན་པའི་སྟོགས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ནི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མི་
འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ཀྱི་དོན་གང་ལ་ཡང་ཆེ་
བའི་སྐྱས་བཞེད་རུང་མ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། མདོ་
མཛད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཞེད་རུང་གིས་བྲུབ་པར་
བཞེད་ཀྱི། གྲགས་ཟེན་དུ་མི་བཞེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། ཡང་ན་བསྐྱབ་བྱེད་

[illegible]

བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གྲགས་པས་གཞི་དཔེ་
གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ་དཔེ་དེ་གཉིས་ལ་ཚུད་
པའི་ལན་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་སློབ་པའི་དགོས་པ་ནི་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །གཞུང་འདིས་ཀྱང་ལུང་དང་པོའི་དོན་དོན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་
བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་པར་རིགས་ཀྱི་ལུང་དང་པོ་
སློབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གང་ལ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པས་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
དེ། སྐྱེ་བྱུང་གྲགས་པ་འདི་དགག་པར་མི་རུས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། འདི་ལ་འགོག་བྱེད་ཡོད་ན་རྗེས་དཔག་གིས་འགོག་དགོས་པ་ལ་
འདི་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས་
ལུང་དང་པོའི་དོན་སྐྱེ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གཞི་དཔེ་བྱེད་མེད་པ་མདོར་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །དམ་སློབ་པ་ནི་དགོས་པ་འོག་མ་སྐད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། ལུང་དང་པོ་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པས་ནི་ཆོས་ཅན་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་བོའི་ཆད་མ་
མེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སློབ་པ་དངོས་པོ་སློབས་ལྷགས་རྗེས་དཔག་གི་
གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ལྷགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་
འདིའི་དོན་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་རྣམ་འགྲེལ་དུ།

རྗེས་དུ་དཔག་པས་བསྐྱབས་ནམས་ལ།
 འགལ་བ་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཅན།
 མེད་པར་སྟོན་ཡིན་དེ་ལྟ་བུའི།
 གྲགས་པའི་རྗེས་དཔོག་རྗེས་ཡིན་ཕྱིར་རོ།
 ཞེས་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་དོན་གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས། དེའི་དོན་སྟོབ་
 དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས། སྐྱ་བུ་གྲགས་པ་ལ་འགྲན་རྒྱའི་ཆད་མ་མེད་པར་
 བསྟན་པས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔོག་གི་གཞུང་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་
 དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་དེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གཞུང་འདིའི་རྒྱས་
 བཤད་ངེས་ན་ཆད་མས་ངེས་པར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་ཤིན་ཏུ་
 འགལ་བས་མི་འཐད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆད་མ་མདོའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་
 གཞན་དུ་འཆད་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་བསྟན་ནས། རང་གི་ལྷགས་ནི་
 ལུང་དང་པོས་སྐྱ་བུ་གྲགས་པ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆིགས་
 མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། སྐྱ་བུ་གྲགས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ན་
 དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་གཞོད་དགོས་པ་ལ་ངེས་མི་
 གཞོད་པར་བསྟན་པས་ལྷགས་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་རྗེས་དཔོག་གི་
 གཞུང་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་བསྟན་ཡིན་པ་
 ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུང་
 རོ། །རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུང་དང་པོའི་དོན་སྐྱ་བུ་གྲགས་པ་ལ་གཞོད་

བྱེད་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཐུགས་པ་ལ་སྒྲུབ་
བྱེད་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། ལུང་དང་པོའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་ཐུགས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་ན་རྗེས་
དཔག་གིས་འགོག་དགོས་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དཔེ་འཆད་པའི་
སྒྲུབས་སུ་གཏན་ཆོག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གི་དཔེ་སྒྲུབ་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྒྲུབ་བཟོད་རུང་འགོག་བྱེད་ཡོད་ན་དེ་འགོག་པ་ནི་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ལས་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་དེ་འགོག་ན་ལྷ་བ་
ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བཟོད་རུང་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དགོས་པ་ལ་མངོན་
སུམ་ལ་མི་སྒྲུབ་བས་དགག་དགོས་ལ་རི་བོང་ཅན་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་
བཟོད་རུང་རུང་བ་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་བར་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར་དོ།
།མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་འགོག་ན་དོན་གཞན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་
དགག་པར་བྱར་མེད་པས་ཡོད་ན་སྒྲུབ་རུང་རུང་བ་ལ་མི་སྒྲུབ་བས་དགག་
དགོས་ན་སྒྲུབ་རུང་རུང་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དོ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་བ་ཅམ་རུ་
ཟད་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྒྲོན་མངོན་སུམ་གྱི་ཤུགས་
རྟོགས་སུ་ཡང་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་མི་འཐད་དོ། །རྗེས་དཔག་གིས་འགོག་གོ་
ཞེ་ན། དེས་མི་འགོག་སྟེ། དེ་འགོག་པའི་སྤྱིགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་
ནི་མ་ཐུན་སྤྱིགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ་
ཞེས་བཤད་ཅིན་པའི་སྤྱིར་དོ།

གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་

གཏན་ཆིགས་དེས་མི་གཞིད་ཀྱང་གཏན་ཆིགས་གཞན་གྱིས་གཞིད་དོ་ཞེ་ན།
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ལ་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པའི་
 གཏན་ཆིགས་དཔེར་སྟོས་པ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་
 བྱ་ལ་གྲགས་པས་གཞིད་པའི་སྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཐམས་ཅད་
 མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
 རྟོགས་པ་འདི་ནི་སྟོང་གྱིས་བསྟན་པའི་དཔེ་དེ་དཔེར་བརྗོད་པའི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་པའི་སྟེར། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཏན་
 ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་སྟོས་པ་དགོས་པ་འདི་ཡིན་ཞེས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་
 ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཆད་མ་མདོར་སྐྱེལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་
 བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་སྟོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བརྗོད་རུང་དུ་བྱུབ་པ་དག་ནི་རྟོག་ཡུལ་
 གྱི་དོན་གང་ལ་ཡང་མ་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་སྟེར། རྗོད་བྱེད་སྐྱའི་བརྗོད་རུང་དོན་གང་ལ་ཡང་མ་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱའི་དོན་བརྗོད་པ་བརྟེན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ་བརྟེན་སྟོར་
 བ་དེ་ཡང་འདོད་པ་ཅུ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་སྟེར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གསུམ་པ་ལ་གསུམ།
 དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་མེད་པ་འུགས་
 ལ་བསྟན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་ལྷ་བའི་

སྒྲུབ་བཅོམ་རྒྱུ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་
 བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 ལུང་དང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་བས་དངོས་སྟོབས་
 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་
 ཏེ། བྱོད་ཀྱིས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཚད་
 མས་ངེས་པར་བཅོམ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ཡོད་ན་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པར་བསྟན་པའི་སྟོ་
 བས་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དུ་བཅོམ་པ་དེས་ནའི་བྱིར། སྒྲུབ་པ་ལ་བྱུང་བ་
 ཡོད་པར་ཐལ། སྟོག་སྟོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གོགས་ཡོད་པར་དོགས་པ་རྣམས་
 བྱི་རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་བས་གཞལ་བྱ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མི་འབྱུང་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འགྲན་ཆེ་དང་བཅས་པ་དང་འགྲན་ཆེ་མེད་པ་
 གཉིས་ལས་འགྲན་ཆེ་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ན་
 ཡང་ཅིག་ཞོས་ལ་ངེས་པ་མེད་པས་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་འགལ་བ་ལ་མི་
 འབྱུང་བ་མེད་པས་བྱུང་བར་ཅི་ལྟར་བཅོམ་ཅི་ན། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་
 བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འགྲན་ཆེ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་གཅིག་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་ཡིན་ན་
 མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་དཔག་གཞན་ལ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་

པའི་སྐྱེས་བུ་ཙམ་གྱིས་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་དེ་མེད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 རྗེས་དཔག་གཞན་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འབྱུང་
 བོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། དུན་རིང་པོར་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་
 དུས་ཕྱིས་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 ངེས་པར་བྱུང་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། འབྲན་ལྷའི་གཏན་ཆིགས་
 གཅོད་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པས་
 འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་
 དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ཀྱང་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་མེད་པར་བཤད་པ་
 ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཆོད་མར་གྲགས་
 པ་དང་བྱད་པར་མེད་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་
 གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ལ་དེ་ལྟར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན།
 མངོན་སུམ་ཡང་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་ཐལ། མངོན་
 སུམ་དང་ཆོད་མའི་མཆན་ཉིད་ཞུགས་པར་བྱད་པར་མེད་པ་དང་ལྟན་པ་
 གཅིག་ལ་འབྲན་ལྷ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོད་མའི་མཆན་ཉིད་ཞུགས་པར་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་
 མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འཛོག་པའི་བྱད་པར་
 གཞན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཆོས་ཅན། ཆོད་མ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་

བར་ཐལ། གང་གི་སྤྱིར་ན་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འཛོག་པའི་
 བྱད་པར་དེ་ལ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 མངོན་སུམ་གང་ཞིག་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མར་འཛོག་པ་ལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
 ལས་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སྤྱན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
 བློ། བཟོད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་ཅན་གཅིག་ཏུ་གཉིས་སུ་མེད་པ་
 ཚུལ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་གཙོད་པའི་སྤྱིར། འགྲན་ཆེའི་གཏན་
 ཆིགས་མ་བསྟན་པ་སྟེ། བསྟན་པར་མི་རྒྱས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
 དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྗེས་དཔག་ཅུ་ལ་འགྲན་ཆེ་ཡོད་ན་མངོན་
 སུམ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ།
 ཚུལ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་།
 རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
 དཔག་ལ་འགྲན་ཆེའི་ཚད་མ་མི་སྤིད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཟོད་པར་
 འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་ཅན་ཀྱི་དོན་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། མཚན་
 ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། འགྲན་ཆེ་དོན་ལ་མེད་པ་དེའི་དོན་ཏུ་མི་འཐད་པ་དང་། འགྲན་ཆེ་མ་
 མཐོང་བ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་བློ། བཟོད་པར་འདོད་པའི་

གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་དོན་དང་དེ་འགྲན་ཆེ་བའི་གཉིས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནམ།
མ་མཐོང་བ་ཡིན། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་དེ་ཆད་མས་ངེས་དགོས་སོ། །དང་པོ་
ནི། ཁྱོད་ལྟར་ན་ངེས་མི་རུས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་བྱད་པར་འདི་ལ་
འགྲན་ཆེ་བའི་དོ་ཞེས་འདི་འདྲ་བའི་ངེས་པ་སྲིད་པ་ཡོད་དམ་སྟེ་འགྲན་ཆེ་མི་
སྲིད་པར་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་མཆོད་ཉིད་ཞུགས་པ་
གཅིག་ལ་འགྲན་ཆེ་མཐོང་བའི་སྲིད། ཏྲགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས། འབྲུག་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་བྱད་པར་མེད་པ་གཅིག་ལ་ཉེས་པ་མཐོང་བ་ནི་དེ་
དང་མཆོད་ཉིད་བྱད་པར་མེད་པ་གཞན་ལ་སྒྲོན་སྒྲོག་པར་ངེས་པར་བྱེད་མི་
རུས་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་ལེ་ཏུ་གཉིས་པར་བཤད་བེན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། བཏྲག་པ་གཉིས་པ་ལྟར་འགྲན་ཆེ་མ་མཐོང་བ་ངེས་རུས་
གྲང་དེ་འགྲན་ཆེ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པ་ནི། འགྲན་ཆེ་མ་མཐོང་
བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲེས་བྱའི་སྒྲོའི་རུས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲོབས་
པའི་དབང་གིས་ཆད་མ་དག་གི་མཆོད་ཉིད་བཟོད་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྲིད། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེར་ཐལ། གསར་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་
དངོས་པོ་ལ་གནས་པས་ཆད་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། མི་སྒྲུབ་པའི་
མཆོད་ཉིད་ཞུགས་པ་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ངེས་པར་རུས་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་པའི་ཏྲགས་ལ་བཏྲན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་
འགྲན་ཆེ་བའི་ཆད་མ་མཐོང་བའི་སྲིད། ཏྲགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས། གཉིས་པ་ནི།
ཀླུ་མཆོད་དེས་ན་བཟོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་

དང་ལྟན་པའི་རྟགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཐ་སྙད་དུ་བྱུང་མི་
 རུང་སྟེ། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྟོགས་
 གཅིག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སོགས་
 པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ལ་འགྲན་ཆེའི་རྟགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཚུལ་
 གསུམ་ལ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་བྱུང་དུ་སྟོས་པའི་ཡང་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་རྟགས་
 ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ལ་གཏན་
 ཆིགས་དེ་ཉིད་དགོད་དོ། །སྤྲུལ་ཁཅིག་གིས། གཞུང་འདི་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་ཚུལ་དུག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གིས་ཚུལ་དུག་པ་ཚུལ་ལྟ་པོ་ཆད་མས་ཤེས་
 པ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། འདི་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་
 ཡིན་ཏེ། གང་དུ་སྟོས་ན་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་དང་།
 མེད་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ཞེས་པ་དེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགྲན་ཆེའི་ཆད་མ་མེད་པར་ངེས་མི་རུས་ན་བྱིད་ཀྱི་
 རྗེས་དཔག་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ལ་འགལ་
 བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པར་
 རི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ནི་ཚུལ་
 གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པ་ཅན་གྱི་འགྲན་ཆེ་
 མི་སྲིད་པའི་བྱིར། ཚུལ་གསུམ་ཆང་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན་དེའི་སྟོགས་སྟོགས་

ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་མི་སྲིད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་བསལ་
བྱ་འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆིགས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་འདོད་པ་གངས་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་དངོས་པོ་
སྟོབས་ཤུགས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་མི་འདོད་ཅིང་འདོད་
པ་མི་རིགས་པ་ཉིད་དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་སྲིད་ཀྱང་འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི་དཔེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆིགས་འདིའི་ཡུལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལྷང་ལ་
བརྟེན་པའི་སྐབས་སུ་སྲིད་པར་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་སྐབས་སུ་བཤད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་
ལ་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བརྗོད་པ་རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྒྲུབ་བཤད་པ་དེ་ལྟར། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དག་
སྟོབས་དང་ལྟན་པའི་གཞོད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པ་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཚད་མས་བྱུབ་པ་ལ་དངོས་འགལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་ཅིང་བརྗོད་པར་
འདོད་པ་གངས་གཅིག་པ་ཅན་ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར།
ཐལ་བ་སྒྲ་མ་འདོད་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ལ་འཇུག་
པ་གཉེན་པོ་ལྟོག་ལྟོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་བཅས་པ་སྲིད་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་རིགས་པ་

ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞུང་གྲུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པར་བྱེད་པ་རིགས་པ་དེས་ནའི་
 བྱིད། དེས་ན་ལུང་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྟར་དངོས་
 ལྟོབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་ནི་མེད་
 པར་ཉོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པར་ཉོགས་པ་དེའི་
 བྱིད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་ཆེ་བའི་སྐྱས་
 བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་མེད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་དང་།
 གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དཔེ་གཉིས་ལ། ཅོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེས་བྱུབ་
 པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགོས་པ་དམ་བཅའ་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། ལུང་དང་པོའི་དོན་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལས་ཡང་ན་དོན་གཞན་སྟོན་པ་
 ནི། ལུང་དང་པོ་ཆོས་ཅན། སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རི་བོང་ཅན་དངོས་
 དབང་གིས་ཆེ་བ་ཞེས་པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཉོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་
 ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཉོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 བྱིད། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ལ་དངོས་པོའི་དབང་
 གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནས་ཉོགས་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷགས་པ་དངོས་ཀྱི་གཞུང་གྲུ་ཡོད་པ་དང་མེད་

པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡུལ་
 ཐ་དད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ལུང་དང་པོ་འདིས་བསྟན་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་གཉིས་པས་ཀྱང་། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་པའི་དོན་འཆད་པ་
 ལ་སྒྱུར་ན་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ལུང་གཉིས་པས་རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་ཟླ་
 བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་རྗེས་དཔག་
 གིས་སྐྱབ་དགོས་པ་ལ་དེས་མི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་དེ་འགོག་པ་ནི་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་དེ་སྐྱབ་པ་ནི་ཞེས་པར་བསྐྱར་ལ་
 བཤད་དོ། །རྟགས་དེས་མི་སྐྱབ་ཀྱང་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་པོ་ཞེ་ན། གང་ལ་ཡོད་
 པ་ཉིད་ཅེས་སོགས་དང་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པ་ནི་སྐྱ་ནི་བརྒྱུ་ལ་བརྟེན་པ་
 ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་ལུང་གཉིས་པ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་སྤང་དངོས་དང་། བཟའི་དབང་གིས་འཇུག་
 པ་ལ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང་པོ་ལ་ཚྱོད་པའི་ལན་དུ་སྐྱར་བ་དང་དཔེ་
 གཉིས་པ་ལ་ཚྱོད་པའི་ལན་དུ་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེ་
 ལ་ཚྱོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཟླ་བར་གྲགས་ཅིན་དཔེར་དགོས་ན་ཡང་དཔེ་མེད་པ་
 མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང་མ་ཐུན་
 སྤྱོད་པ་མེད་པའི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་

ཡིན་པར་བཤད་ཅེ་ན། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་བའི་
 ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟགས་དེ་ལ་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དཔེ་
 དོན་ལ་མེད་ཅིང་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་
 དཔེ་བརྟེན་སྟོད་པའི་སྟོ་རོང་མེད་པ་ལ་བསམས་ནས་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་བརྟེན་སྟོད་པའི་སྟོ་རོང་དཔེ་དེ་
 མེད་ཅེ་ན། དེའི་རོང་རི་བོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་བའི་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་དུ་
 སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་མེད་པར་ཐལ། བརྟེན་སྟོད་པ་དེ་ཟླ་བར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
 གྲགས་པའི་རི་བོང་ཅན་ཡང་འདོད་རྒྱལ་བའི་དབང་གིས་ཟླ་བར་མི་འདོད་པ་
 གང་ཞིག་ཤེ་འདོད་རྒྱལ་བའི་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་དུ་མི་འདོད་ན། གྲགས་
 པའི་དབང་གིས་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་གཞན་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར་
 ཏེ་རུང་བར་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པས་རི་བོང་ཅན་
 ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་
 མ་ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་ན་གྲགས་པ་མ་ཐུན་དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བརྟེན་
 སྟོད་པའི་སྟོ་རོང་ལ་བསྟོས་ནས་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཞེད་
 ཅེ་ན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་
 གཅིག་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུང་དང་
 པོ་སྟོས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རི་

བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱུ་བརྗེད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 ལུང་དང་པོས་བཤའ་བའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྒངས་འདོད་ན། དམ་བཅའ་
 ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་གཅིག་པོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་སོགས་དེ་སྐད་བརྗེད་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་ན་དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་ལྟར་
 སྒྲུང་གཞན་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གཞོད་དོ་ཞེས་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་སྒྱུ་འེ་
 མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་ལྟར་
 སྒྲུང་གཞན་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གཞོད་པར་ཐལ། འདི་ལྟར་ཤིང་ཤིང་པ་ཤིང་
 ཞེས་པའི་སྐྱུ་བརྗེད་རུང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅའ་པ་ལ་ཡང་
 གྲགས་པས་གཞོད་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱུ་བརྗེད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་
 དཔེར། ཟླ་བར་གྲགས་ཅིན་དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱ་བ་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟག་
 ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་མ་ཐུན་དཔེ་མེད་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མི་
 འགྱུར་བར་ཐལ། འདི་གཉིས་ན་ག་བྱར་དང་དདུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲོས་
 སྒྱུར་དང་གསེར་འགྱུར་ཅིའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཟླ་བའི་བརྟ་བྱེད་པར་མཐོང་
 བའི་བྱིར། དཔེ་དང་པོ་ལ་བརྟལ་བའི་ལན་གྱིས་ཀྱང་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གཉིས་པ་དཔེ་གཉིས་པ་ལ་ཚུད་པའི་ལན་དུ་
 སྐྱར་བ་ལ་ཡང་སྐྱ་མ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་
 བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྱབ་པའི་བརྗེད་བྱ་བཞིན། །ཞེས་མ་ཐུན་

དཔེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་རི་བོང་ཅན་སྒྲ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཅེ་ན། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་དངོས་
 དབང་གི་སྒྲ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
 བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟགས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་
 མེད་པ་ཡིན་པས་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། རི་
 བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་སྒྲ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་
 མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པ་དེ་སྒྲ་བར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པའི་རི་བོང་
 ཅན་ཡང་དངོས་དབང་གིས་སྒྲ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་བར་མི་འདོད་པ་གང་
 ཞིག །དེ་མི་འདོད་ན། དངོས་དབང་གིས་སྒྲ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་གྲགས་
 པ་གཞན་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ་རུང་བར་གྱང་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འགའ་
 ཡང་མེད་པར་ཐལ། བརྒྱུ་ལས་འཇུག་ཅིང་བརྒྱུ་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྒྲ་བའི་སྐྱ་དེ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་རུང་དུ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དོན་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ནི་དུ་འཇུག་རུང་དུ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། ག་བྱར་སོགས་ལ་སྒྲ་བའི་སྐྱ་གྲགས་པས་གྲུབ་པར་
 ཁས་ལེན་ན་ནི་རི་བོང་ཅན་ལ་ཡང་གྲགས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མི་ལྟོག་
 པའི་ཕྱིར་དོ།

གཉིས་པ་ནི། ག་བྱར་སོགས་ལ་དཀར་བ་དང་བསིལ་བ་དང་ཡིད་
 ཚིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་བའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ཡོད་པས་
 གྲགས་དབང་གིས་ཆེ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་
 གོ་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་བོང་ཅན་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ཡོད་དམ་ཅེད། དང་པོ་ལྟར་
 ན། རི་བོང་ཅན་ལ་ཡང་ཆེ་བའི་སྐྱ་དེ་རྒྱ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་བསྐྱོག་
 ཏུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཆེ་བའི་སྐྱ་འཇུག་
 པའི་རྒྱ་མཚན་དཀར་བ་དང་བསིལ་བ་དང་ཡིད་ཚིམ་པ་དེ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། རི་བོང་ཅན་ཆེ་བའི་སྐྱ་འཇུག་པ་བསྐྱོག་ཀྱང་གྲགས་
 པས་གཞོད་པའི་སྐྱོན་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཆེ་བའི་སྐྱ་དེ་རྒྱ་མཚན་ཅན་
 གྱི་སྐྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རི་བོང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཆེ་བའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དཀར་པོ་སོགས་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར། སྤྲ་མ་འདོད་ན། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་
 སྐྱ་ཆེ་བར་གྲགས་ཅིན་སྐྱབ་ན་ཡང་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་མི་
 འགྱུར་ལ། སྤྲ་མ་འདོད་ན། སྐྱ་བྱང་གྲགས་པ་བཀག་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ་
 བའོ།

གསུམ་པ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་
 མ་ཡིན་པའི་བརྟ་དང་ལྟན་པའི་རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་གྱི་
 བརྗོད་དུ་རུང་བ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དངོས་པོ་སྟེ་རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་
 གོགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཡུལ་ངེས་

པ་ཡིན་ཡང་། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་ལུས་པའི་མེད་པ་དེའི་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། རི་བོང་ཅན་དངོས་
དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་བཟོད་རྒྱུ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་བཟོད་
པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། བཟོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་དོན་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
པ་འགའ་ཡང་མེད་ལ། རྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་དག་རྟོག་ལུས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་
འཇུག་རྒྱུ་འགོག་ན་ཡང་གྲགས་པ་དང་འགའ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་བཤད་པ་
ཡིན་ཏེ། རྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་ནི་བདེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དོན་གང་ལ་ཡང་
འཇུག་ཏུ་རྒྱུ་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་དོན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེའི་བཟོད་བྱེད་དམ་པར་གྲུབ་པ་
ཞེགས་པར་བསྟན་པ་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་
སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་མཆོན་ཅན་གྱི་སྐྱེའི་བཟོད་བྱེད་
དོན་ནམ་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཟོད་བྱེད་དོན་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་
གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། བདེའི་དབང་གིས་
འཇུག་པའི་རྗེད་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བཟོད་བྱེད་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་
འགའ་བར་བསྟན་པ་དེས་ནའི་སྒྲིབ། སྐྱེའི་བཟོད་བྱེད་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་
སུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱིས། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གཟུགས་
ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པས་ཀྱང་གཟུགས་རང་མཆོན་
གཟུང་ལུས་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲིབ། གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལ་མིག་གི་
དབང་པོ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐྱེའི་བཟོད་བྱེད་དོན་

དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་རྫོད་བྱེད་གི་སྒྲ་རྣམས་སེལ་བས་འཇུག་པ་འདི་ནི།
གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ལས་བྱུང་བྱུགས་པའི་རིགས་པའི་གསང་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ།
འདིའི་དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ན་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་ལ་ཆོད་སྟམ་པ་
དང་། ཆོད་པ་ལ་མ་ཆོད་སྟམ་དུ་དོགས་ནས་ཐར་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་
ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་
པར་མ་ཤེས་པས་ནི་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་པར་བཤད་ཟིན་
ཏོ།

གཉིས་པ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ལས་སྤྱི་
རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་བྱེད་ཆོད་མ་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དང་
འགལ་བ་དེས་ནའི་སྤྱིར། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་སྤྱི་རོལ་
ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་སེལ་བྱེད་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་དེར་རྗེས་
དཔག་ལས་ལོགས་སུ་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཏུ་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་སྤྱིར།
སྒྲ་མ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །
ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ནི་འདོད་པ་ཅམ་
གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ནི་དངོས་
པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་
ཆོས་མི་འདྲ་བ་བསྟན་པར་སོང་གི། །གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་མ་
སོང་བས་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་

ལོགས་སུ་བྱས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་གཉིས་འདིར་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ།
 །ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པ་གཉིས་ཀ་བཤད་པའི་དགོས་པ་གཞན་རྣམ་འབྲེལ་
 ཏུ་འདིའི་མཐུག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པའི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་
 འདིར་མ་གསུངས་སོ། །གྲགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག །
 རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་མིང་ཆིག་སོགས་རྟག་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་དོན་
 དང་དོན་དམ་པར་བྱུང་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱའི་ཆངས་པ་རྟག་པར་
 སྐྱ་བ་སོགས་དང་། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག །སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཆན་ཏུ་འདོད་པ་
 སོགས་འགོག་པ་དང་། བཀག་པས་བྱུང་པའི་དོན་གྱི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་སྟེ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ །སྒྲིགས་ཡང་དག་ལ་
 གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གསུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་
 བསལ་བའི་དཔེ་དང་། དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། མཉན་བྱ་སྟོས་པའི་
 དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བར་གྲགས་པའི་དོན་དམ་
 འཆའ་བ་ཡང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱ་ནི་མཉན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལྟ་བུ་དམ་འཆའ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པ་དང་འགལ་
 བ་དམ་འཆའ་བར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །དེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐྱའི་སྟངས་གི་
 ལྟོག་ཆོས་སྐྱ་ཆོགས་བཀག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གཞོད་པ་དང་། ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་མཆན་བཀག་ན་གཞོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱའི་སྟངས་གི་

བྱས་མི་ཏྲག་གི་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་སོགས་སྟོག་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་
 དང་། སྤྱི་ཉིད་དུ་དོན་དམ་པར་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་གཉིས་སུ་
 མེད་པར་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ངོར་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་
 ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ངོར་སྤྱ་དང་བྱས་མི་ཏྲག་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་
 འབྲེལ་བ་ཅན་ཀྱི་སྤྱི་ཐ་དད་པ་གཞན་སྤྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་
 གསལ་ཐ་དད་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་སྤྱང་བའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་མཐོང་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་གསལ་གཉིས་སུ་སྤྱང་
 བ་མེད་པར་སྤྱང་བ་མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་ན་མངོན་སུམ་དང་
 འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་ལ་མཉན་བྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་
 སྟོ་ནས་གཞལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་དོན་གྱི་སྤྱི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོད་མ་མཛོད་སེལ་བྱེད་མཛོད་སྤྱི་འཆད་པའི་སྐབས་སྤྱི་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་སྤྱི་སྤྱི་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱི་ན་མཛོད་སྤྱི་གྱི་གཞོན་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདིར་ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་ཅི་རིགས་པར་ཡང་གི་སྤྱི་སྤྱི་པ་ནི་མ་དག་པར་གསལ་ཏེ། དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ་སྤྱི་བཤད་པ་ནི་རང་ལྷགས་མ་ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་དབང་ལྷག་སྤྱི་འདོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་གི་སྤྱི་གཞན་ཡང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲུང་རང་བཞིན་མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རོན་ཞེས་
 པའི་སྒྲུས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་ཞིང་གཞུང་
 པའི་སྟོན་སྒྲུང་ལ་དོན་དམ་པར་བྱུང་པའི་སྒྲུང་། ལྷག་མ་སྒྲུང་མཉན་བྱ་
 ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་སྒྲུང་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་
 མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་གཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལོག་
 ས་ཐ་དད་ལས་སྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྒྲུང་ཆོས་
 ཡིན་པའི་སྒྲུང་། སྒྲུང་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་
 རོན་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་དོ་བོ་ཅན་ཡིན་
 པ་དེའི་སྒྲུང་། སྒྲུང་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བའི་དོར་སྒྲུང་བྱས་མི་རྟག་པ་
 གསུམ་ག་སྒྲུང་ཡང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་དུ་
 སྒྲུང་ན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། གཅིག་དུ་སྒྲུང་ན་གཅིག་དུ་འགྱུར་
 དགོས་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་སྟོགས་ཆོས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་
 རོ། །རིགས་པ་སྤྱོད་ལ་ཞིག་དུ་མ་སྒྲུངས་པའི་སྟོན་གྱིས་འཇུག་པ་ཞིན་
 དུ་ཅིང་བ་ཁ་ཅིག །འདི་དག་གིས་སྒྲུང་ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་པ་
 བསྟན་འཇུག་སྒྲུང་དུ་བསམས་ནས་རང་ཉིད་དེ་སྒྲུང་སྒྲུང་ཞིང་གཞུང་ལ་ཡང་དེ་
 ཉམས་སྟོན་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་ལ་ཅོ་འདྲི་བར་བཅད་དེ་དགག་
 པ་གོང་དུ་བཤུད་བྱེད་ཏོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགོས་པ་དངོས་དང་དེ་ལ་ཅོད་པ་སྒྲུང་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་བསལ་བའི་དབེར་སྒྲུང་ནི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

མཉན་བྱའི་སྐྱ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་ལ་ཉན་ཤེས་གྱིས་གཟུང་ཞིང་
གཞལ་བ་དེ་སྐྱ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོང་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི།
སྐྱ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་བྱབ་པ་དང་བདག་མེད་པ་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོང་
ཡང་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་དོ་ཞེས་མཉན་བྱ་སྒྲོས་པས་
བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྟེར། སྐྱ་ལ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་
སྒྲོང་ཡང་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེའི་སྟོག་སྟོགས་གཞལ་
བའི་སྒྲོ་ནས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་དང་དེ་
དག་ཐ་དད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་སྟེར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་
བསྐྱབས་པ་དེས་ནའི་སྟེར། སྤྱིའི་ཆོས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་ན་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་མ་
དང་བདག་མེད་སོགས་སུ་མེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་བསལ་བར་དོགས་པ་སྤྱི་
བས་མཉན་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་སོ། །སྐྱ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་ན་ཡང་བྱད་
གཞི་བྱད་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པར་དོགས་
པར་འགྱུར་ལ། སྐྱ་མཉན་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་ན་ཉན་ཤེས་གྱིས་གཟུང་
ཞིང་གཞལ་བྱ་དེ་འགོག་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིའི་ཆོས་
འགོག་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མཉན་བྱའི་སྐྱས་ཀྱང་སྤྱི་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཉན་
ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་ཡུལ་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་
དོན་ནི་མཉན་བྱ་བཀག་པ་ལ་གཞོད་ན་སྤྱིའི་སྤྱི་བཀག་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པར་

འགྱུར་ཏེ། སྐྱུ་བསྐྱུ་བའི་སྤྱི་དང་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་མཉན་བྱ་ཞེས་པའི་
 སྤྱི་བཟོད་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཞེས་པའོ། །སྐྱུ་མཉན་བྱ་མེད་དོ་ཞེས་དམ་
 བཅས་པས་སྐྱུ་བསྐྱུ་བའི་སྤྱི་དང་གསལ་བ་ཀྱན་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་
 པ་མངོན་སུམ་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཞེས་
 བཟོད་པའི་སྐྱུ་སྐྱུ་བསྐྱུ་བའི་སྤྱི་དང་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཀྱན་བཟོད་
 བྱའི་དངོས་པོར་བྱས་པའི་སྤྱི་ནས་སྤྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་
 བཟོད་པ་མིན་པའི་སྤྱི། འོན་སྐྱུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱི་
 པས་ཆོག་མེད་ཅེ་ན། མཉན་བྱའི་སྤྱི་སྤྱི་པའི་དགོས་པ་གཞན་སྤྱི་པ་ནི་སྤྱི་
 མཉན་བྱ་མེད་དོ་ཞེས་མཉན་བྱའི་སྤྱི་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་སྤྱི་
 མཉན་བྱ་ཡིན་པ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྤྱི། མཉན་བྱའི་སྤྱི་
 བསྐྱུ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཉན་ཤེས་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་དེའི་སྤྱི་བས་ཀྱིས་གཞོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱི།
 ཀྱང་པ་དང་པོ་རང་མཚན་སྤྱི་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་དོན་མ་
 ཉོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །སྤྱི་སྤྱི་དུ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་
 དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ནི་མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི།
 ཉན་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་
 བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་རོ། །གཞུང་གི་དགྲུས་དང་དེའི་
 རྣམ་བཤད་དུ་དམ་བཅས་ལྟར་སྤང་གི་དོན་ལ། མངོན་སུམ་ཇེས་དཔག་

སོགས་ཀྱིས་གཞི་དཔར་བསྟན་པ་ནི་གཞལ་བྱ་དེ་ཉིད་གཞི་དབྱེད་ཀྱི་གཙུག་པོ་
ཡིན་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་མིག་གིས་བཏགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །སྟོགས་ཡང་དག་ལ་མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

བཞི་པ་རྗེས་དཔག་གིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཀྱུས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་
གི་བསལ་བའི་དཔེ་དང་། ཏྲག་པར་ལྟུང་བའི་རྒྱ་དང་། ལྟུང་བ་སེལ་བྱེད་
ཀྱི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་བུམ་པ་ཏྲག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དམ་
བཅས་པའི་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ལག་ལ་བ་སྟེ། སྟོག་སྟོགས་རྗེས་དཔག་
གིས་གཞལ་བའི་སྒོ་ནས་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་སྒོས་པ་ནི་བསལ་བ་གཞན་གྱི་དཔེར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། གངས་ཅན་པ་བྲོད་ཏྲག་པ་དེ་ལྟར་
ལྟུང་བར་ལྟུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྲོད་ལ་དབྱུག་གྱུ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་
ཟད་བརྟེན་པ་བཟོད་པར་མཐོང་བ་དག་ལས་གངས་ཅན་པ་ཏྲག་པར་
ལྟུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བུམ་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པ་ཡིན་མི་སྲིད་དེ། རྒྱེ་
བ་དང་ལྟན་པ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་སྒར་མངོན་
སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལག་གསལ་བའི་ཞིག་ནས་མེད་པ་བཞིན་དུའོ། །དོན་ནི་
བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱེ་བ་དང་ལྟན་པ་ནི། དུས་གཉིས་པར་ཞིག་ནས་གཏན་

མེད་དུ་འགྱུར་བས་བྱུང་བས། ཏྲག་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དམིགས་རུང་མ་
དམིགས་པའི་དོན་ཡོད་ན་གངས་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྗེའི་ཆོག་དོན་གྱི་
གཅིག་ཐ་དད་བཞག་པ་ལ་གནོད་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུད་
པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་ཡོད་དུས་གཉིས་པར་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་མི་ཏྲག་པའི་བྱམ་པ་ནི་འགལ་ཡང་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཡིན་ན།
ཏྲག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ། །འོ་ན་བྱམ་པ་སྒྲུབ་ཡོད་ཀྱི་དུམ་དུ་སོང་ནས་མ་
མཐོང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཀྱི་དུམ་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་དེར་ཡང་
མངོན་སུམ་ལ་མངོན་པར་གསལ་བ་བྱིས་བསྐྱལ་བ་ཡིན་གྱི། བྱམ་པའི་རང་
བཞིན་རུང་ཟད་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། བྱམ་པ་སྒྲུབ་ཡོད་མེད་པའི་དོན་གངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པ་
དང་། ཞིག་བསྐྱལ་གྱི་མིང་ཐ་དད་ཅུ་ལ་ཞེན་པ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གངས་ཅན་གྱིས་བྱམ་པ་སྒྲུབ་ཡོད་མེད་པའི་དོན་ཁས་སྦྱངས་པར་ཐལ། བྱམ་
པ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་རུང་དང་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཡོད་པ་དེ་བཏང་ནས་
དེའི་གནས་སྐབས་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱམ་པ་མི་ཏྲག་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་
བྱིར། ཏྲགས་བསལ་ཁས་སྦྱངས། བྱུང་བར་ཐལ། བྱམ་པ་དེའི་གནས་སྐབས་
ནི་མངོན་སུམ་ལ་བསྐྱར་རུང་ཞིང་ཆུང་སྐྱོར་བའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་

ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་ཞིག་པའི་སྤྱིར་རམ་བསྐྱལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་
མིང་ཐ་དད་ཅམ་ལ་ནི་འདིར་མངོན་པར་ཞེན་ནས་བྱམ་པ་གྲོ་དུམ་དུ་སོང་
བའི་དུས་ན་བྱམ་པའི་རང་བཞིན་མ་ཉམས་པར་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ནི་བྱམ་པ་ཞིག་ཅིང་འགགས་པ་
དག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆིག་དོན་ལ་གཞོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་
མཚན་དང་། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་སུ་འབྱུང་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་དང་། དེ་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གངས་ཅན་གྱིས་བྱམ་པ་འདིའི་དམིགས་པར་བྱ་བ་དབུས་ད་ལྟར་གྱི་རང་
བཞིན་དེ་ཡང་སྡོན་འཛིན་དུས་དང་གྲོ་དུམ་དུ་སོང་བའི་སྤྱི་མའི་མཐར་ཡང་
མ་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བས་ནི་རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པ་སྒྲས་
པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲ་བས་ནི་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྗེའི་ཆིག་གི་དོན་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་
བོ་དང་སྐྱེས་བུ་རྫས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཞོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་རྫས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འདོད་
དོ་ཞེ་ན། རྫས་ཐ་དད་པ་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ནི་སྤྱིང་སྤྱོད་སུ་བདེ་བ་དང་རྒྱལ་
སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་ཐུན་པ་བཏང་སྤྱོད་སུ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་དང་
སེམས་པ་ཡོད་པ་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་དག་སྤྲ་མ་བེམ་པོ་དང་སྤྱི་མ་རིག་
པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པ་ན་ཚུན་རྫས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་

དད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །རྟགས་བསལ་ཁས་སྤངས།
གཉིས་པ་ནི། གཙུ་བོ་དང་སྤྱིས་བྱ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་རུང་
བར་ཐལ། གཙུ་བོ་དང་སྤྱིས་བྱ་དེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་ཆུང་ཆུང་གཅིག་ལ་
གཅིག་མི་དམིགས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་རྣམ་པར་བཞག་
པའི་རྒྱུ་ཆེན་ཚད་མ་གཞན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་ལ་སྤྱིར་རུང་མ་དམིགས་
པས་མེད་པ་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་དང་ཐལ་བ་ཁས་སྤངས་སོ།

གསུམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྤྱོད་གངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་
དགོས་པ་དེའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཞོ་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། འོ་མ་
དང་འཇིག་གོང་གི་རང་བཞིན་དག་ལ་མེད་དེ། ཡོད་ན་དམིགས་པའི་མཚན་
ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོ་མ་ཡང་ཞོ་དེ་ལ་རྒྱུ་
གཅིག་ཏུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དམིགས་
སྤྱི་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱི་བ་
དགག་པ་དང་། རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱི་ན་རི་བོང་གི་རྩ་སྤྱི་
བ་དང་མཚུངས་པ་དགག་པ་དང་། གཙུ་བོའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱས་པའི་རང་
བཞིན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། དེའི་ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། ཞོ་ལ་སོགས་པ་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་དག་ལ་
དམིགས་པའི་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་ཞོ་དང་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་འོ་མ་དང་
འཇིག་གོང་གི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལས་དེ་དག་འབྱུང་བའི་སྤྱིར།

ཀླུ་འི་རང་བཞིན་དུ་མེད་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་མི་རུས་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་མི་རུས་
 བ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་ཏྲགས་ཀྱི་རུས་
 ཡུལ་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། སྒྲང་རུང་གི་རང་བཞིན་བཏགས་པ་ཙམ་འཇིག་
 བའི་དོན་ཡིན་ན། ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 བོ། ཞོ་འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་
 ཡིན་བཞིན་དུ་ཞོ་འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དེ་འབྲ་བའི་དངོས་པོ་ནི་རྗེས་
 སུ་དཔག་པའི་རུས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲ་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར། ཞོ་
 དེ་ནི་འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་བཟླར་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་
 ཞོའི་དབྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་འོ་མའི་དུས་ན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་
 དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ན། ཞོ་ཆོས་ཅན། འོ་
 མའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་དེ། འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་
 ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། དེའི་དུས་ན་ཞོ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བུ་གངས་
 ཅན་མི་འདོད་པས་སྤྱོད་ཆོས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱི་
 སྤྱོད་ཆོས་སྤྱི་གོལ་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆད་མས་
 སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཆད་མ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཞོ་ཡོད་ན་
 དམིགས་སུ་རུང་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་དེ་དང་ཁྱད་པར་རུང་བུ་ཅད་ཀྱང་
 མེད་པའི་ཞོ་སྤྱུ་དུས་ན་ཡོད་ན་ཡང་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲང་རུང་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་
 ནོ། །གངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་གསལ་གྱི་ཞོ་ཡོད་ན་སྒྲང་རུང་དུ་ཁས་
 སྒྲངས་ལ་དེ་དང་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཞོ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆ་མེད་

གཅིག་ཏུ་ཁས་སྒྲུབ་པས་གྲངས་ཅན་ལ་ཁས་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་ན་
ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གྲངས་ཅན་ལ་འཛིན་དུས་ན་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཞོའི་དུས་ན་ཡང་འོ་མའི་སྒྲུབ་རུང་གི་རང་བཞིན་བཏང་
བ་ཡིན་གྱི། གཏན་ཞིག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞོའི་དུས་ན་འོ་མ་ཞིག་པར་ཐལ།
དེའི་དུས་ན་འོ་མ་དེའི་སྒྲུབ་རུང་གི་མཆན་ཉིད་གསར་དུ་བཏང་བ་གང་ཞིག་
དེ་བཏང་བ་ཉིད་འོ་མ་དེའི་འཛིན་པ་སྟེ། ཞིག་པ་ཡིན་པའི་སྒྱུར། དེས་ན་ཞོ་
དང་འོ་མ་རྩལ་གཞན་ཡིན་ཏེ། རྩལ་གྱི་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་སོ་སོར་
མཛོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒྱུར། འབྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཡང་རྩལ་རྩལ་ཐ་དད་པ་ནི་
རྩལ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྒྱུར་རོ་ཞེས་མང་
དུ་བཤད་ཟིན་པའི་སྒྱུར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་རུས་པས་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་
བཤད་ཟིན་ཏོ་ཞེ་ན། འོ་མ་ལས་སྐྱེས་ན་འོ་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་འབྲུབ་པ་
མེད་པར་ཐལ། འོ་མ་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྒྱ་འོ་མ་དེ་ཞོ་དེ་སྐྱེད་པའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པར་འབྲུབ་ཀྱི་ཞོ་འོ་མ་དེའི་རོ་ཐོར་ནི་འབྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་དེ་དུས་ན་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་ན་ཅིའི་སྒྱུར་འོ་མ་ལས་ཞོ་
སྐྱེ་ལ། རི་བོང་གི་རྩ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དེ་དུས་ན་མེད་པར་འབྲུབ་པར་མེད་པ་
ལ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་འབྲུབ་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་པ་དག་ནི་ས་

བོན་གྱི་དུས་ན་མེད་པའི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི་དེའི་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ལས་
སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཀླུའི་དུས་ན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་
ནམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཀླུ་སྐྱེ་མ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་དང་། རི་
བོང་གི་རྩ་མི་སྐྱེད་པའི་ཀླུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོ་མའི་དུས་ན་ཞོ་དང་རི་
བོང་གི་རྩ་མེད་པར་མཚུངས་ན་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
དུས་ན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཞོ་སྐྱེད་ལ་རི་བོང་རྩ་མི་སྐྱེད་པའི་ཀླུ་འོ་མའི་
རྣམས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། འོ་མ་ཞོ་དེའི་བདག་
ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་ཞོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ་རི་བོང་གི་རྩ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་འོ་མ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཀླུའི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་
དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ན་ཀླུ་དེའི་རྣམས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དེ་གང་ལས་ཞེ་ན་
ཀླུའི་རྣམས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཀླུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཀླུ་
ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཀླུ་ལས་སོ་སོར་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེད་
བྱེད་དེ་ཡང་ཀླུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཀླུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་
ལྟར་དེའི་ཀླུའི་རང་བཞིན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོ་མ་སོགས་གང་ལས་ཀྱང་རི་བོང་གི་རྩ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཀླུ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞོ་ལ་སོགས་པ་

རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། ཞོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ནི་རང་གི་རྒྱ་དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་སོ་སོར་ངེས་པ་འཐད་དེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་སོ་སོར་སྐྱེས་པ་
 དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། རིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 བོ། ཅིས་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་འབྲས་
 བུའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་དེ་ལས་རྩལ་གཞན་ཅུང་ཟད་གཅིག་
 ཡིན་འདི་ལྟར་རིས་པ་ནི་གངས་ཅན་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མཐར་
 ཐུག་པ་དང་། གཙོ་བོ་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་འདོད་ལ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་འགྱུར་
 རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་གནས་ལུགས་དང་དོན་དམ་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་
 ཡང་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་ནམ་ཡང་མི་འགྲོ་ཞིང་དེ་ཉིད་རྟག་དངོས་དང་ཆ་མེད་
 གཅིག་བྱ་དང་བྱེད་པ་པོར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཞོ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཞོ་དང་
 རང་བཞིན་གཅིག་གམ་ཐ་དད་རིས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་
 གཞན་དགག་པ་དང་། དེས་ཞོ་ལ་འོ་མའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡང་ཁེགས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་མའི་སྟངས་གི་ཞོ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཞོའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་
 དོ་ཞེ་ན། ཞོ་མདོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ཅི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཞོ་སྐྱེད་པའི་
 རྒྱས་པ་ཡང་ཞོ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞོ་སྐྱེད་པའི་
 རྒྱས་པ་དང་ཞོའི་རང་བཞིན་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་དངོས་སུ་ཁས་སྒྲངས་འདོད་ན། རྒྱས་པ་ནམ་ཡང་

མཐོང་བའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉམས་སོ། །དེ་གཉིས་ལ་མཆོན་ཉིད་མི་
མ་སྐྱུན་པའི་བྱུང་པར་གཞན་ཡོད་ན་ཡང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་
དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མི་མ་སྐྱུན་པ་ནི་རྩས་གཞན་ཡིན་
པར་བརྗོད་ཟིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཞོ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཞོ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། ཅི་ལྟར་འོ་མ་ལ་ཞོ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་དོན་གཞན་ཡོད་ན་ཞོ་དེ་
ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་
གཅིག་ཡོད་ན་གཞན་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར། འོ་མ་ལ་ཟོ་ཡོད་པ་ཉེ་བར་
བཏགས་པ་ཅམ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞོ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ལ་ཞོ་ཡོད་པར་
གདགས་སུ་རུང་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོ་མ་ཞོ་འི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་
མ་ཞོ་ལ་འོ་མ་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་ཡོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཚུངས་པས་སྤྱི་མ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མ་འདི་ཡང་
རྟོགས་པར་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བསལ་བའི་སྤྱིར། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྱང་གི་གཞི་
ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་
སོགས་ཀྱང་སྒོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་
བརྗོད་ལ། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྒོས་པའི་དགོས་པ་སྤྱོད་པས་ཡང་དག་ཡིན་ན་
གཞི་ཆོས་ཅན་གང་ལ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡང་ནམ་འབྲེལ་དུ་

གསུངས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འདིར་མ་གསུངས་
སོ། །དེས་ན་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟག་
དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་གོང་འོག་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་
ནས་ལྟ་བ་དཀར་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐོག་མར་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་རྟགས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དགག་བྱ་བཅད་པ་
ལ་བསྐྱུས་པའི་རྟག་པ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་འདོད་མོད་ཀྱང་
དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་སྐྱུས་པའི་སྡེ་སེར་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་
དངོས་འདོད་པ་ནི་ཆོས་འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱགས་
ཡིན་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ལ་དབྱད་པར་བྱ་ཡི་མིང་མི་འདྲ་བ་
ཅུ་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀྱན་གྱི་བཞེད་པ་ལས་སྤྱི་རོལ་
ཏུ་གྱུར་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ།

ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན།

ཞེས་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རྟག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་
པའི་ཚད་མ་ནི་རྟག་པའི་དངོས་པོའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཟེར་རྒྱས་པོངས་པར་
གསལ་ཏེ། ཕྱ་སྟོགས་དབང་སྤྱག་པས་དབང་སྤྱག་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཚད་མར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལས་པ་རོལ་
ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཁས་སྐྱངས་པ་སྤྱི་ཞིག་
ཡོད་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་པས་ཡང་དག་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མ་
བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

(༡) དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་
ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

༥ གཉིས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་དང་།
ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པའོ།

༡) ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཆོད་མ་མདོར།

གང་ཕྱིར་གཏན་ཆིགས་དག་དང་ནི།

དེར་སྒྲུང་པལ་ཆེར་ཕྱོགས་ཆོས་ཉིད།

དེས་ན་གཏན་ཆིགས་སྒྱུར་སྒྲུང་གི།

སྟོན་དུ་དེ་དབྱེ་བསྟན་པར་བྱ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་དགོས་
པ་ནི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་མདོར་བསྒྲུས་ནས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གང་ལ་གཏན་ཆིགས་ཡང་
དག་སྟེང་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དགུར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་
མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་བསྒྲུས་ནས་བརྗོད་པ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་བསྟན་བྱ་མཐུན་སྟོགས་ལ་
 ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་
 གཉིས་སུ་ངེས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་བསྟན་
 བ། སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་མདོར་
 བསྟན་ནས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཏགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་
 ངེས་པ་དང་དེ་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཁྱབ་པ་དང་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་གཉིས་
 སུ་ངེས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒར་གཞན་དོན་
 རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་དང་། རྒྱགས་བསྟན་གྱི་དོན་རྣམས་བཤད་ནས་
 དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་མ་བཤད་པས་དེ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་
 སྟུང་ན། སྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྐབས་གང་ལ་གཏན་ཆིགས་
 ཡང་དག་སྟེན་པ་དང་། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་དུ་གངས་
 ངེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་
 གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། མཐུན་སྟོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་
 མེད་པ་དང་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པོ་རེ་
 རེ་དག་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་སྟོགས་
 ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྩོགས་ཆས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། རྩོགས་
 ཆས་ཅན་དགའི་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སེའི་སྒྲོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོགས་ཆས་ཀྱི་རྩོགས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། གཏན་ཆིགས་
 དེའི་ཆས་ཡིན་ན་ཐུམ་མོང་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དགོས་མེད་ཀྱི་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་
 ཏེ་རྩོགས་ནི་ཆས་དང་ཆས་ཅན་ཀྱི་ཆིགས་དོན་ཡིན་པས་དེའི་ཆས་གང་
 ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཆིགས་དོན་མ་གྲུབ་ན་གཏན་
 ཆིགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་གྲུབ་ན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཏུ་
 གཏན་ཆིགས་བརྗོད་པ་དགོས་པ་མེད་པས་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཚུལ་དང་པོ་
 འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྩོགས་སྐྱ་ཆིགས་དོན་ལ་འཇུག་ན་ཉིས་པ་དེར་འགྱུར་
 ཡང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་རྩོགས་ནི་ཆས་ཅན། ཤེས་འདོད་ཆས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དང་ཆིགས་དོན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་བྱི་མ་
 གཉིས་གང་ཏུ་ཡང་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་འདོད་
 ཆས་ཅན་ལ་རྩོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དགོས་པ་
 མེད་པར་གཙོ་བོ་ཡི། །སྐྱ་དོན་ལས་འདས་འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་
 ལྟར་དེའི་མིང་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
 རྩོགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་།
 དེ་ཉིད་བཀལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་འདོད་ཆས་

ཅན་ལ་སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོགས་
 དེར་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་སྟེར་རོ། །དེ་ལ་སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 སྟོགས་དེའི་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྟེར། སྒྲུང་བུའི་སྟོགས་གཅིག་ཆོག་
 པས་སྒྲུང་བུ་ཆོག་པར་འདོགས་པ་བཞིན་རོ། །སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་
 རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚུད་གཞི་དང་མཐུན་
 དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེ་གང་རུང་གི་ཆོས་སུ་བྱུང་
 བ་ཚུལ་དང་པོ་བྱུང་བམ་སྒྲུང་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྟེར། སྒྲུང་གི་
 རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྟེར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་བྱུང་བ་སྒྲུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་ལ་སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་
 དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྟེ་ཡིན་པའི་སྟེར། རྣམ་བཅད་ཀྱི་
 གནས་ཉེ་བར་གཟུང་བས་ཏེ། རྟགས་ཚུད་གཞི་ལ་མེད་ཀྱང་མཐུན་དཔེ་ལ་
 ཡོད་པས་སྟོགས་ཆོས་བྱུང་བམ་སྒྲུང་པའི་དོགས་པ་སྒྲུངས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉེ་བའི་རིགས་པས་ཚུད་གཞི་ལས་གཞན་ལ་གོ་
 བ་སེལ་མི་རུས་པ་དང་། རྣོས་པའི་རིགས་པས་ཚུད་གཞི་ལས་གཞན་ལ་གོ་
 བ་སེལ་མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་རོ། །དང་པོ་ནི།
 གལ་ཏེ་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་ནི་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་གོ་བར་བྱེད་
 པས་ཆོས་ཅན་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་གཞི་

ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་ལྟ་འགྲུབ་སྟེ་འདིར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་
ཞེས་སྒྲོས་པ་ན་ཆོས་ཅན་ཞེས་ཆོག་ལྟག་པོ་སྒྲོས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཅོད་
གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཤུགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་
པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་
ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
དཔེའི་ཆོས་ཅན་ཡང་དེའི་མིང་ཅན་དུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡང་གཟུང་
བར་ཐལ་བས་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་སྒྲུ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤུགས་ཆོས་
གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་མཚུངས་
ལ་ཡོད་ཅེས་མ་ཐུན་པའི་ཤུགས་ལ་ཏྲགས་ཡོད་པར་བརྗོད་པས་མ་ཐུན་
དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་
ཞེས་པས་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་ན། རྒྱུ་མིང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
རྒྱུ་མིང་གོ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་རང་མིང་གིས་བརྗོད་
པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཟུང་ངོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། བཤད་དཀའ་བ་ཡང་ཤུགས་ཀྱི་མིང་གིས་སྤངས་པ་དང་། ཏྲགས་
དཀའ་བ་ཡང་ཤུགས་ཀྱི་མིང་གིས་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་ལ་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཤུགས་ཀྱི་མིང་གིས་གདགས་

རིགས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་
རང་མིང་གིས་སྒྲོས་པ་ལ་སྐྱེ་འགལ་བ་དང་སྒྲོས་པ་ལ་སོགས་པས་ཚོས་ཅན་
གཞན་ལ་ཡོད་པ་སེལ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་བ་མང་པོ་དགོས་
པ་དེ་ནི་སྤྱོད་ཆེན་ཞེས་བརྗོད་པས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐལ་ཚོས་སྐྱ་མ་ལ་ཚོས་ཅན་ཞེས་པའི་ཆོག་ལྟག་པོ་
བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚུད་གཞི་ཚོས་ཅན་ལ་དོན་གོ་དགོས་ན་རྟོགས་
དཀའ་བར་འགྱུར་བར་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡང་སྤྱོད་ཆེན་ཞེས་བརྗོད་པས་བདེ་
སྒྲག་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདིར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ།
གྲུབ་ཟེན་པ་ལན་དུ་མི་རུང་སྟེ། གྲུབ་ཟེན་བསྐྱེད་ནས་སྟོན་པ་མཐོང་བའི་སྤྱིར།
མཐུན་སྤྱོད་ཆེན་ཞེས་ལ་ཡོད་ཅེས་པས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཆེན་ལ་མེད་པ་གྲུབ་ཟེན་
ཀྱང་། ཡང་མེད་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ཞེས་སྒྲོས་པས་གྲུབ་ཟེན་པ་ལན་དུ་མི་
རུང་སྟེ། དེར་ནི་དགོས་པ་གཞན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དགོས་པ་གཞན་
མེད་པའི་སྤྱིར། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པ་གྲུབ་ཟེན་པ་ཚུད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གོ་བ་མི་
འཐད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །ཡང་ཚུད་གཞི་ཚོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་
ཚོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་གསུམ་ལ་ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཇུག་
པས་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་སྒྲོས་ན་མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་
དཔེ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ལས་འགའ་ཞིག་
ལ་ཡང་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་པར་དོགས་པ་སྐྱེ་ན་སྤྱོད་ཆེན་གྱི་སྐྱེ་ཡང་ཆོག་པ་དོན་
དང་ཚུད་གཞི་དང་བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་གསུམ་ལ་འཇུག་པས་ཆོག་པ་དོན་གྱི་

ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་མ་བྱུང་བའི་གཏན་ཆིགས་
 འབའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྟོགས་ཆོས་བྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཚྱོད་པ་བཞོད་ནས་ལན་
 འདེབས་པ་ནི་དོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ནི་སྒྲིའི་སྒྲིན་ཡོན་ལེགས་པར་བཅི་ཤེས་ཤིང་
 བསྟན་བཅོས་དེ་ནས་བཤད་པའི་དོན་ཀྱི་འགལ་འབྲེལ་ཡང་དཔྱོད་པའི་རྒྱས་
 པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་བཅོས་སུ་
 གཏན་ལ་པབ་པའི་ཆེ་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཚྱོད་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་འབད་མེད་སུ་
 ཉོགས་པར་འགྱུར་བའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་
 སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་གཅིག་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ན་ཚྱོད་གཞི་དེའི་
 བྱུང་བར་ལ་བསྟོས་པས་ཚྱོད་གཞིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཚྱོད་གཞི་ལས་
 གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཚུལ་དང་པོ་བྱུང་ན་རྟགས་སྟོན་མོང་མ་ཡིན་
 པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲས་བྱུང་བར་དུ་
 བྱས་ན་སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནག་པ་
 འཕོང་སྒྲིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲས་མ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ནི་
 བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དཔེར་ན་སྤིད་སྒྲུབ་འཕོང་སྒྲིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
 བུར་སྒྲས་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ནི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། རྟགས་ཀྱི་སྟོས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་

དང་། གཏུན་ཆོག་ས་སྤྱུ་འགྲུར་བ་ཕྱོགས་ཁྲབ་ཚད་མ་ས་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་མི་
 ཟོས་དབྱེད་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་
 ཏུ་དབྱེ་རུང་སྟེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ཏུ་ཡོད་པ་དང་ཁྲབ་བྱེད་ཏུ་
 མེད་པ་དང་རྣམ་པ་གཉི་ལ་སྟེ་ཆ་གཉིས་སྤྱུ་འཇུག་པ་རྣམས་སྤྱུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཏུ་
 འགྲུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ཏུ་ཡོད་པ་དང་ཁྲབ་
 བྱེད་ཏུ་མེད་པ་དང་གཉིས་ལ་ཆ་གཉིས་སྤྱུ་འཇུག་པ་རྣམས་སྤྱུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 སྤྱི་འདོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབ་
 ཚུ་ལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྱུ་གཟུང་རུང་གི་སྤྱི་ས་ཆོས་
 མཚུངས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་ཆོས་མི་མཚུངས་པ་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་གཞུང་བྱའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣལ་མ་མེད་དེ། ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ལྟན་ཏུ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་དང་ཏྲག་པར་ཆོས་མཚུངས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྐྱ་བཤའ་འཇུག་གི་ཁྲད་པར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱ་བཤའ་ན་ཕྱོགས་ཅོད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྟན་ཏུ་མཚུངས་པ་
 ཞེས་པར་འགྲུར་གྱི། སྐྱ་འཇུག་པ་ལ་བཤའ་ཏུ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། སྐམ་

ལས་སྐྱེས་པའི་མཆོ་སྐྱེས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
ལྟ་བུ་རྟགས་དེའི་མཐུན་སྟོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
ཞེས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཐེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ལ་མི་སྦྲར་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་སུ་གཟུང་རུང་ཡང་ཡིན་ལ། སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དེས་བསྐྱབ་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་བ་ལ་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་དཔེར་མཆོན་ན་མི་རྟག་པས་
སྟོང་པ་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མེད་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་།
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་།
ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་མི་མཐུན་སྟོགས་སོ། །འབྲས་བྱའི་
གཏན་ཆིགས་ལ་དཔེར་མཆོན་ན། མེས་སྟོང་པ་ནི་དུ་བས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་
སྐྱབ་པའི་མེད་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། གང་རེག་འགལ་བ་མི་མཐུན་
སྟོགས་དང་། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་གཞན་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་སོ། །མདོར་
ན་གཏན་ཆིགས་གཅིག་པོ་དེའི་ཚེད་གཞིའི་སྟོང་དུ་གང་ཞིག་བཀག་པ་ཅམ་
ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དུ་ངས་རྒྱས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ནི་མེད་པ་
མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། དེ་ལྟར་ངས་མི་རྒྱས་ཀྱང་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་
རུང་དེ་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་རུང་དེ་མ་ཡིན་པ་ནི་འགལ་བ་
མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ངས་པ་མེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ནི། གཞན་པ་མི་

མ་ཐུན་ཕྱོགས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིས་དོན་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་ཏྲག་པ་དེ་ཉིད་མི་ཏྲག་
པ་བརྟེན་པའི་གཞིར་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་ལྡན་གཞི། མི་མ་ཐུན་
པའི་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་སྟོན་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གསུང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་མི་བདེན།
།འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དོན་
མ་ཐུན་པ་དེར་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་རི་ལྟར་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བཀག་པ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ནི་མེད་པར་དགག་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ལ་གཏན་ཆོགས་གཞུག་བྱ་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་རི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། ཅོད་པ་འདིའི་བསམ་པ་ནི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱབ་པ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་བཀག་ཅམ་འབའ་ཞིག་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་མཐོང་ནས་གཞུག་བྱ་དེ་སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བཀག་ཅམ་འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་ན་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དུ་བས་དུ་
ལྟན་ལའི་སྟེང་དུ་གང་རེག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། གང་རེག་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དེ་འབའ་

ཞིག་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ་སྒྲུལ་པ་སྟེ། རང་སྟོན་གཞི་སྟོན་མ་
སྤྱིད་པའི་ཚོད་པ་དང་དགོས་མེད་རྟགས་ཡོད་པའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཚོད་པ་
སྟེ། ཡོད་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་རིགས་པའི་དབང་སྒྲུག་གི་བཞེད་
པར་འདོད་པ་ཡང་སྟོན་པ་སྒྲུལ་སྒྲུལ་མ་འདི་ཉིད་ལ་གནས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་བཀག་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་ནི་མི་
མ་སྤྱན་པའི་སྟོན་པ་མི་ཡིན་པར་ཐལ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
མཚུངས་ལས་བསྐྱོག་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་
ཐམས་ཅད་མི་མ་སྤྱན་པའི་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། མི་མ་སྤྱན་པའི་
སྟོན་པ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མཚུངས་སུ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་མ་
ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བསྐྱབ་ཚུལ་
དང་མ་སྤྱན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་རུང་གི་སྤྱིས་དོན་མི་མ་སྤྱན་པ་དེ་
ནི་མ་སྤྱན་སྟོན་པ་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་མ་སྤྱན་སྟོན་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་
ལས་དངོས་སམ་འབྱུགས་ཀྱིས་སྟོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་
དགག་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་དང་འགལ་བ་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་རྒྱས་
པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་པའི་རྒྱས་པ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་དང་
སྟོན་པ་ཆོས་ངེས་ཤིང་བྱུང་བ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་པ་དང་། མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འདྲན་པ་སྟོན་པ་ཆོས་

དེས་པ་ལ་བསྟོས་ཤིང་སྟོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་དུ་དེས་པ་ལ་མི་སྟོས་པ་
 དང་། རོན་སྟོན་མ་ཞུགས་ཀྱང་སྟོན་སྟོན་ཞུགས་པའི་གཏན་ཆིགས་སྟོན་ཅན་
 དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རང་
 ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མ་ཇི་ལྟ་བུ་དག་གིས་དེས་པར་གཟུང་བ་ལ་བསྟོས་
 ཏེ། རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་རྟོགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་
 དགུ་པོ་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ། སྟོགས་ཆོས་དེས་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་མེད་པར་དེས་པ་ལ་
 བསྟོས་པའི་སྟོན། དེར་ཐལ། སྐབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་སྟོན་ཅི་ལོག་གི་རང་
 བཞིན་ལ་དེས་པ་སྟོས་ན་འདོད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཇི་
 ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོན། དཔེར་ན་བརྟ་
 སྟོན་ཅི་ལོག་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་བ་བཞིན་ནོ། །ལ་
 སྟོགས་པ་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་
 སྟོན་ཅི་ལོག་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྟོགས་ཆོས་
 དེས་ཤིང་སྐབ་པ་སྟོན་ཅི་ལོག་དུ་ཚད་མ་ཇི་ལྟ་བུ་དག་གིས་དེས་པར་གཟུང་
 བ་ལ་བསྟོས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་ཅི་ལོག་དུ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་སྟོགས་ཀྱི་
 ཆོས་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེས་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་མེད་པར་དེས་པ་
 དང་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་ལ་བསྟོས་པའི་སྟོན།
 དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་སྐབ་པ་སྟོན་ཅི་ལོག་གི་རང་བཞིན་དུ་

ངེས་པ་མི་འདོད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དག་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 རྟོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བརྟ་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་
 ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་བས་དོན་རྣལ་མ་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །
 གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲང་
 གཉིས་པོ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་གོ་བྱེད་ཀྱི་རུས་པ་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་
 ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་རྣལ་མར་གོ་བ་དང་། འགལ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་
 པར་གོ་བ་དང་། མ་ངེས་པས་ཐེ་ཆོམ་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་
 བསྟོས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་དུ་ངེས་པ་ལ་མི་སྟོས་པ་དང་།
 གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱར་བསྟན་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ནི་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འདྲན་པ་
 ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཉིད་གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ། ཚིང་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཕྱོགས་
 ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་རྟོགས་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར་
 རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ངེས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ལས་མ་འདས་
 པ་དང་། མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། མི་
 འགྱུར་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པ་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་
 ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའམ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་དུ་ངེས་པ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བཞིན་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྒྲེད་པ་དེ་ནི་
ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་ངེས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་དོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་བཞིན། དངོས་པོ་སྒྲོ་བས་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱུ་དཔག་དེ་
ལ་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པར་བཞུགས་པ་དེ་གསུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྒྲེད་པ་འདྲ་བ་དེ་ལྟར། དངོས་པོ་སྒྲོ་བས་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱུ་དཔག་ཚད་མ་དག་
སྒྲོ་བས་དང་ལྟན་པའི་གཞོན་པར་བྱེད་པར་བཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཚད་མས་བྱུང་བ་ལ་དངོས་འགལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་ཅིང་བཞུགས་པར་
འདོད་པ་གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར།
ཐལ་བ་སྒྲུ་མ་འདོད་ན། དངོས་པོ་སྒྲོ་བས་ཤུགས་རྒྱུ་དཔག་ཡུལ་ལ་འཇུག་
པ་གཉིས་པོ་ལྟོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་ཚང་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་དང་བཅས་པ་སྤྱིད་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་གསུམ་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་གསུམ་པ་དེས་ནའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོན་སུམ་ཚད་མ་སྒྲེད་དངོས་
སྒྲོ་བས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱབ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་ནི་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞུགས་

རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་མེད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་དང་། གཏན་
 ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དཔེ་གཉིས་ལ། ཅོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་
 བོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགོས་པ་དམ་བཅའ་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
 བོ། ལུང་དང་པོའི་དོན་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལས་ཡང་ན་དོན་གཞན་སྟོན་པ་བོ། ལུང་
 དང་པོ་ཆོས་ཅན། སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་
 གིས་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བོ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་
 ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྒྱལ་ཚབ་དེས་ན་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ལ་དངོས་པོའི་དབང་
 གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནས་རྟོགས་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་ཡོད་པ་དང་མེད་
 པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡུལ་
 ཐ་དད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ལུང་དང་པོ་འདིས་བསྟན་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་གཉིས་པས་ཀྱང་། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་པའི་དོན་འཆད་པ་
 ལ་སྦྱོར་ན་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ལུང་གཉིས་པས་རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་ཟླ་
 བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་རྗེས་དཔག་

གིས་སྐྱབ་དགོས་པ་ལ་དེས་མི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་དེ་འགོག་པ་ནི་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་དེ་སྐྱབ་པ་ནི་ཞེས་པར་བསྐྱར་ལ་
 བཤད་དོ། །རྟགས་དེས་མི་སྐྱབ་ཀྱང་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་པོ་ཞེ་ན། གང་ལ་ཡོད་
 པ་ཉིད་ཅེས་སོགས་དང་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པ་ནི་སྐྱ་ནི་བརྟུ་ལ་བརྟུན་པ་
 ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་ལུང་གཉིས་པ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་སྤང་དངོས་དང་། བརྟུ་དབང་གིས་འཇུག་
 པ་ལ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང་པོ་ལ་ཅོད་པའི་ལན་དུ་སྐྱར་བ་དང་དཔེ་
 གཉིས་པ་ལ་ཅོད་པའི་ལན་དུ་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེ་
 ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཟླ་བར་གྲགས་ཅིན་དཔེར་དགོས་ན་ཡང་དཔེ་མེད་པ་
 མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང་མཐུན་
 སྟོགས་ལ་མེད་པའི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པར་བཤད་ཅེ་ན། རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་བའི་
 ཟླ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་
 པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྟགས་དེ་ལ་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དཔེ་
 དོན་ལ་མེད་ཅིང་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་
 དཔེ་བརྟུ་སྟོད་པའི་སྟོ་ངོར་མེད་པ་ལ་བསམས་ནས་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་བརྟུ་སྟོད་པའི་སྟོ་ངོར་དཔེ་དེ་

མེད་ཅེ་ན། དེའི་ངོར་རི་བོང་ཅན་འདོད་ཀླུ་པའི་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་དུ་
སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་མེད་པར་ཐལ། བརྟ་སྟོད་པ་དེ་ཟླ་བར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
གྲགས་པའི་རི་བོང་ཅན་ཡང་འདོད་ཀླུ་པའི་དབང་གིས་ཟླ་བར་མི་འདོད་པ་
གང་ཞིག་། དེ་འདོད་ཀླུ་པའི་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་དུ་མི་འདོད་ན། གྲགས་
པའི་དབང་གིས་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་གཞན་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར་
ཏེ་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པས་རི་བོང་ཅན་
ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་
མ་ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་ན་གྲགས་པ་མཐའ་དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བརྟ་
སྟོད་པའི་སྟོ་ངོ་ལ་བལྟས་ནས་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་
ཅེ་ན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་
གཅིག་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུང་དང་
པོ་སྟོས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རི་
བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ལུང་དང་པོས་བཤད་པའི་སྤྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས་འདོད་ན། དམ་བཅའ་
ལྟར་སྒྲང་གི་དཔེ་གཅིག་པོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་སོགས་དེ་སྐད་བཞེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་ལྟར་
སྒྲང་གཞན་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གཞོད་དོ་ཞེས་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་སྤྱིའི་

མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་ལྟར་
སྒྲུབ་གཞན་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གཞོན་པར་ཐལ། འདི་ལྟར་ཤིང་ཤིང་པ་ཤིང་
ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བཟོད་རུང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཡང་
གྲགས་པས་གཞོན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བཟོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་
དཔེར། སྒྲུབ་པར་གྲགས་ཟིན་དགོས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟོག་
ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། འདི་ག་རྟོན་ན་ག་བྱུར་དང་དདུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོས་
སྟོར་དང་གསེར་འགྱུར་ཅིའི་བསྟན་བཅོས་ལས་སྒྲུབ་པའི་བརྟེན་བྱེད་པར་མཐོང་
བའི་སྤྱིར། དཔེ་དང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་གྱིས་ཀྱང་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་
རྟོགས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གཉིས་པ་དཔེ་གཉིས་པ་ལ་ཅོད་པའི་ལན་དུ་
སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་སྒྲུབ་པ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་
པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་གྲུབ་པའི་བཟོད་བྱ་བཞིན། །ཞེས་མཐུན་
དཔེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་རི་བོང་ཅན་སྒྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཅེ་ན། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་དངོས་
དབང་གི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བཟོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟགས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པའི་མཐུན་དཔེ་
མེད་པ་ཡིན་པས་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེས་ནིའི་སྤྱིར། རི་
བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བཟོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་

མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པ་དེ་ལྷ་བར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པའི་རི་བོང་
 ཅན་ཡང་དངོས་དབང་གིས་ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་རྩང་བར་མི་འདོད་པ་གང་
 ཞིག །དེ་མི་འདོད་ན། དངོས་དབང་གིས་ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རྩང་དུ་གྲགས་
 པ་གཞན་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྩང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར།
 གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འགའ་
 ཡང་མེད་པར་ཐལ། བརྒྱུ་ལས་འཇུག་ཅིང་བརྒྱུ་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་
 པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ལྷ་བའི་སྐྱ་དེ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་རྩང་དུ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དོན་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འཇུག་རྩང་དུ་གྲུབ་
 པའི་སྤྱིར། རྩབ་པར་ཐལ། ག་བྱར་སོགས་ལ་ལྷ་བའི་སྐྱ་གྲགས་པས་གྲུབ་པར་
 ཁས་ལེན་ན་ནི་རི་བོང་ཅན་ལ་ཡང་གྲགས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མི་ལྟོག་
 པའི་སྤྱིར་དོ།

གཉིས་པ་ནི། ག་བྱར་སོགས་ལ་དཀར་བ་དང་བསིལ་བ་དང་ཡིད་
 ཚིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ཡོད་པས་
 གྲགས་དབང་གིས་ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རྩང་དུ་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེར་མི་རྩང་
 གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རི་བོང་ཅན་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་
 ན། རི་བོང་ཅན་ལ་ཡང་ལྷ་བའི་སྐྱ་དེ་རྒྱ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་བརྒྱུ་
 ཏུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ལྷ་བའི་སྐྱ་འཇུག་

པའི་རྒྱ་མཚན་དཀར་བ་དང་བསེལ་བ་དང་ཡིད་ཚིམ་པ་དེ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། རི་བོང་ཅན་སྒྲ་བའི་སྒྲ་འཇུག་པ་བསྒྲོག་ཀྱང་གྲགས་
པས་གཞོད་པའི་སྒྲོན་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་བའི་སྒྲ་དེ་རྒྱ་མཚན་ཅན་
ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རི་བོང་ཅན་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་སྒྲ་བའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱ་
མཚན་དཀར་པོ་སོགས་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར། སྤྲ་མ་འདོད་ན། རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་
སྒྲ་སྒྲ་བར་གྲགས་ཐེན་སྒྲུབ་ན་ཡང་མ་ཐུན་དཔེ་མེད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་མི་
འགྱུར་ལ། སྤྲ་མ་འདོད་ན། སྒྲ་བྱང་གྲགས་པ་བཀག་པ་ལ་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ་
བའོ།

གསུམ་པ་དངས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་
མ་ཡིན་པའི་བར་དང་ལྟན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
བརྫོང་དུ་རུང་བ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་
ཏེ། དངོས་པོ་སྟེ་རྟོག་ཡུལ་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་
གོགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་ཡུལ་ངེས་
པ་ཡིན་ཡང་། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་ཡུལ་ངེས་པ་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། རི་བོང་ཅན་དངོས་
དབང་གིས་སྒྲ་བའི་སྒྲས་བརྫོང་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་བརྫོང་
པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། བརྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དོན་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
པ་འགའ་ཡང་མེད་ལ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འདི་དག་རྟོག་ཡུལ་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་
འཇུག་རུང་འགོག་ན་ཡང་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་

ཡིན་ཏེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་ནི་བཟའ་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དོན་གང་ལ་ཡང་
འཇུག་ཏུ་བྱང་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས། སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་
ཞིགས་པར་བསྟན་པ་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་
སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀྱུ་མཆོད་ཅན་གྱི་སྐྱའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་
ནམ་འདོད་ཀྱུ་ལ་བའི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་
པ་འགོག་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། བཟའ་དབང་གིས་འཇུག་
པའི་རྫོང་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་འགལ་བར་
བསྟན་པ་ངེས་ནའི་སྤྱིར། སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་
ཡིན་གྱིས། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་
པའི་སྐྱའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པས་ཀྱང་གཟུགས་རང་མཆོད་གཟུང་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལ་མིག་གི་དབང་པོ་དགོས་
པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་
དང་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་སེལ་བས་འཇུག་པ་འདི་ནི། གཞན་གྱི་སྤྱེ་པ་ལས་
བྱེད་ཞུགས་པའི་རིགས་པའི་གསང་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དོན་ལེགས་པར་
མ་རྟོགས་ན་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་ལ་ཆོད་སྟམ་པ་དང་། ཆོད་པ་ལ་མ་ཆོད་
སྟམ་དུ་དོགས་ནས་ཐར་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །འདི་ལ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མ་ཤེས་པས་ནི་མཐའ་
དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་པར་བཤད་བྱེད་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆས་ཅན། རྗེས་དཔག་ལས་སྤྱི་
 རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞོན་བྱེད་ཚད་མ་གང་ཞིག་མཛོན་སྤྲུལ་དང་
 འགལ་བ་དེས་ནའི་སྤྱིར། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་སྤྱི་རོལ་
 ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་སེལ་བྱེད་ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་དེར་རྗེས་
 དཔག་ལས་ལོགས་སུ་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 གཉིས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཏུ་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་སྤྱིར།
 སྤྲུལ་མ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།
 །ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞུང་བྱ་ནི་འདོད་པ་ཅུ་
 གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་གཞུང་བྱ་ནི་དངོས་
 པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞུང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་
 ཆོས་མི་འདྲ་བ་བསྟན་པར་སོང་གི། །གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་མ་
 སོང་བས་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་
 ལོགས་སུ་བྱས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་གཉིས་འདིར་ཡང་སྤྱར་བར་བྱའོ།
 །ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པ་གཉིས་ཀ་བཤད་པའི་དགོས་པ་གཞན་རྣམ་འབྲེལ་
 དུ་འདིའི་མཐུག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་
 འདིར་མ་གསུངས་སོ། །གྲགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འདི་ནི་སྤྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་
 །རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་དང་མིང་ཆིག་སོགས་ཏྲག་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་དོན་
 དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ཆོངས་པ་ཏྲག་པར་
 སྤྱི་བ་སོགས་དང་། རང་སྤྱི་ཁ་ཅིག་ །སྤྱི་བཟོད་བྱ་རང་མཆོན་དུ་འདོད་པ་

སོགས་འགོག་པ་དང་། བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་སྟེ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དབྱུང་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །སྟོགས་ཡང་དག་ལ་
 གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བ།

གསུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་
 བསལ་བའི་དཔེ་དང་། དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། མཉན་བྱ་སྟོས་པའི་
 དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བར་གྲགས་པའི་དོན་དམ་
 འཆའ་བ་ཡང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་མཉན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལྟ་བུ་དམ་འཆའ་བ་མཐོང་བའི་བྱིར། ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པ་དང་འགལ་
 བ་དམ་འཆའ་བར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །དེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིའི་སྟངས་གི་
 ལྟོག་ཆོས་སྒྲ་ཆོགས་བཀག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གཞོད་པ་དང་། ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་མཆོན་བཀག་ན་གཞོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིའི་སྟངས་གི་
 བྱས་མི་ཏྲག་གི་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་སོགས་ལྟོག་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲ་ཆོགས་
 དང་། སྒྲིའི་སྟངས་ཏུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་གཉིས་སུ་
 མེད་པར་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ངོར་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་
 ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ངོར་སྒྲ་དང་བྱས་མི་ཏྲག་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཏུ་
 འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲི་ཐ་དད་པ་གཞན་སྒྲ་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲི་
 གསལ་ཐ་དད་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་སྒྲ་བའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་མཐོང་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་གསལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་
བ་མེད་པར་སྒྲུབ་བ་མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོད་ན་མངོན་སུམ་དང་
འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལ་མཉན་བྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་
སྤྲོད་ས་གཞལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་དོན་གྱི་སྒྲུས་
སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མངོན་སེལ་བྱེད་མངོན་སུམ་
འཆད་པའི་སྒྲུབ་ས་སུ་མངོན་སུམ་དོན་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
པ་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་སྤྱི་ལ་སྤྲོད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོད་ན་མངོན་སུམ་གྱི་
གཞོན་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲོས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདིར་ཆོས་མཆོག་གི་
འགྲེལ་པ་ཅི་རིགས་པར་ཡང་གི་སྤྲོས་པ་ནི་མ་དག་པར་གསལ་ཏེ། དོན་
སྤྲོས་པའི་དགོས་པ་སྒྲུབ་བཤད་པ་ནི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པར་སྤྲོབ་དཔོན་
དབང་ལྷག་སྤྱི་ལ་འདོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་གི་སྤྲོས་གཞན་ཡང་
བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་རང་བཞིན་མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དོན་ཞེས་
པའི་སྤྲོས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་ཞིང་གཞལ་
བའི་སྤྲོད་ས་སྤྱི་ལ་དོན་དམ་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་སྤྲོད་མཉན་བྱ་
ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་སྤྱི་ལ་བྱས་མི་ཏྲག་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ལ་
མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་གཞོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལོག་
ས་ཐ་དད་ལས་སྤྲོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏྲག་པས་བཏགས་པའི་སྤྱི་ལ་ཆོས་

ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་
 དོན་དུ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་
 པ་དེའི་སྤྱིར། སྐྱེ་འཇིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བའི་ངོར་སྐྱེ་བྱས་མི་ཏྲག་པ་
 གསུམ་ག་སྒྲང་ཡང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་སྒྲང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་དུ་
 སྒྲང་ན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། གཅིག་ཏུ་སྒྲང་ན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
 དགོས་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་དང་སྤྱོད་པས་ཆོས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་
 རོ། །རིགས་པ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཏུ་མ་སྒྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་གྱིས་འདུག་པ་ཞིན་
 ཏུ་ཅིང་བ་ཁ་ཅིག །འདི་དག་གིས་སྤྱི་ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་བ་
 བསྟན་འདུག་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་རང་ཉིད་དེ་སྐད་སྐྱེ་ཞིང་གཞན་ལ་ཡང་དེ་
 ཉམས་སྟོན་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་ལ་ཅོ་འཛི་བར་བཅད་དེ་དགག་
 པ་གོང་དུ་བཤད་བྱེད་ཏོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགོས་པ་དངོས་དང་དེ་ལ་ཅོད་པ་སྒྲང་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་བསལ་བའི་དབེར་སྐྱེ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 མཉན་བྱའི་སྐྱེ་སྤྱོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ལ་ཉན་ཤེས་གྱིས་གཟུང་ཞིང་
 གཞལ་བ་དེ་སྐྱེ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི།
 སྐྱེ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དང་བྱུང་བ་དང་བདག་མེད་པ་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱོད་
 ཡང་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་དོ་ཞེས་མཉན་བྱ་སྤྱོད་པས་
 བསྟན་ནས་ཏྲགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱེ་ལ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་
 སྤྱོད་ཡང་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པས་གཞལ་

བའི་སྒྲོ་ནས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་དང་དེ་
དག་ཐ་དད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ལོ་ཆོས་རྣམས་ནི་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་
བསྐྱབས་པ་དེས་ནའི་བྱིར། སྤྱི་ལོ་ཆོས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་ན་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་མ་
དང་བདག་མེད་སོགས་སུ་མེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་བསལ་བར་དོགས་པ་སྤྱི་
བས་མཉན་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་སོ། །སྐྱ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་ན་ཡང་བྱུང་
གཞི་བྱུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པར་དོགས་
པར་འགྱུར་ལ། སྐྱ་མཉན་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་ན་ཉན་ཤེས་གྱིས་གཟུང་
ཞིང་གཞུང་བྱ་དེ་འགོག་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ཆོས་
འགོག་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱར་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མཉན་བྱའི་སྐྱས་ཀྱང་སྤྱི་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཉན་
ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་ལོ་ཆོས་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་
དོན་ནི་མཉན་བྱ་བཀག་པ་ལ་གཞོད་ན་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་བཀག་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པར་
འགྱུར་ཏེ། སྐྱས་བསྐྱས་པའི་སྤྱི་དང་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་མཉན་བྱ་ཞེས་པའི་
སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །སྐྱ་མཉན་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་དམ་
བཅས་པས་སྐྱས་བསྐྱས་པའི་སྤྱི་དང་གསལ་བ་ཀུན་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་
པ་མངོན་སུམ་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་སྐྱས་སྐྱས་བསྐྱས་པའི་སྤྱི་དང་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཀུན་བརྗོད་
བྱའི་དངོས་པོར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ཆོས་མེད་པ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་

བརྗོད་པ་མིན་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་རང་གི་མཆན་ཉིད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་
 བས་ཆོག་མོད་ཅེ་ན། མཉན་བྱའི་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་གཞན་སྟོན་པ་ནི་སྒྲོ་
 མཉན་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་མཉན་བྱའི་སྒྲོས་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་སྒྲོ་
 མཉན་བྱ་ཡིན་པ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། མཉན་བྱའི་སྒྲོས་
 བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲོ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཉན་ཤེས་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཀླང་པ་དང་པོ་རང་མཆན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་དོན་མ་
 རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །སྒྲའི་སྟེང་དུ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་
 དངོས་སུ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ནི་མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི།
 ཉན་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་པན་ཆན་སྤང་འགལ་ལ་
 བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞུང་གི་དགྲུས་དང་དེའི་
 རྣམ་བཤད་དུ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དོན་ལ། མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་
 སོགས་ཀྱིས་གཞོན་པར་བསྟན་པ་ནི་གཞལ་བྱ་དེ་ཉིད་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་གཙུག་པོ་
 ཡིན་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་མིག་གིས་བཏགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་བར་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །སྟོགས་ཡང་དག་ལ་མངོན་
 སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་བྱིན་ཏོ། །

རྗེས་དཔག་གིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ།

བཞི་པ་རྗེས་དཔག་གིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བའི་དཔེ་དང་། རྟག་པར་ལསྟལ་བའི་རྒྱ་དང་། ལསྟལ་བ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་བྱམ་པ་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དམ་བཅས་པའི་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ལགལ་བ་སྟེ། རྟོག་ཕྱོགས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་སྒོ་ནས་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒོས་པ་ནི་བསལ་བ་གཞན་གྱི་དཔེར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། གངས་ཅན་པ་བྱོད་རྟག་པ་དེ་ལྟར་ལསྟལ་བར་ལྟུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་ལ་དབྱུ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་བརྟེགས་པ་བཟོད་པར་མཐོང་བ་དག་ལས་གངས་ཅན་པ་རྟག་པར་ལསྟལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བྱམ་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་མི་སྲིད་དེ། རྟེན་བ་དང་ལྟན་པ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་སྒྲར་མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལགལས་པའི་ཞིག་ནས་མེད་པ་བཞིན་དུའོ། །དོན་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་བ་དང་ལྟན་པ་ནི། དུས་གཉིས་པར་ཞིག་ནས་གཏན་མེད་དུ་ལྟུར་བས་བྱུང་བས། རྟག་པར་ལྟུར་བ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་དགལ་པ་དང་། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པའི་དོན་ཡོད་ན་གངས་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྟེན་ཆོག་དོན་གྱི་གཅིག་ཐ་དད་བཞག་པ་ལ་གཞོད་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་རྒྱ་

འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུད་
 པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤར་ཡོད་དུས་གཉིས་པར་མེད་
 པར་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པའི་བྱམ་པ་ནི་འགལ་ཡང་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཡིན་ན།
 རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ། །འོ་ན་བྱམ་པ་སྤར་ཡོད་ཀྱི་དུམ་དུ་སོང་ནས་མ་
 མཐོང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཀྱི་དུམ་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་དེར་ཡང་
 མངོན་སུམ་ལ་མངོན་པར་གསལ་བ་སྤྱིས་བསྐྱལ་བ་ཡིན་གྱི། བྱམ་པའི་རང་
 བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
 གཉིས། བྱམ་པ་སྤར་ཡོད་མེད་པའི་དོན་གངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པ་
 དང་། ཞིག་བསྐྱལ་གྱི་མིང་ཐ་དད་ཅམ་ལ་ཞེན་པ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 གངས་ཅན་གྱིས་བྱམ་པ་སྤར་ཡོད་མེད་པའི་དོན་ཁས་སྦྱངས་པར་ཐལ། བྱམ་
 པ་སྤར་སྤང་རུང་དང་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཡོད་པ་དེ་བཏང་ནས་
 དེའི་གནས་སྐབས་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱམ་པ་མི་རྟག་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྤྱི་བའི་
 ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྦྱངས། བྱུང་བར་ཐལ། བྱམ་པ་དེའི་གནས་སྐབས་
 ནི་མངོན་སུམ་ལ་བལྟར་རུང་ཞིང་ཆུང་སྐྱོར་བའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་རམ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་
 མིང་ཐ་དད་ཅམ་ལ་ནི་འདིར་མངོན་པར་ཞེན་ནས་བྱམ་པ་ཀྱི་དུམ་དུ་སོང་
 བའི་དུས་ན་བྱམ་པའི་རང་བཞིན་མ་ཉམས་པར་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ནི་བྱམ་པ་ཞིག་ཅིང་འགགས་པ་

དག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚིག་དོན་ལ་གཞི་དཔར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་
མཚན་དང་། དམིགས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པས་མེད་པུ་འབྱུང་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་དང་། དེ་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གངས་ཅན་གྱིས་བྱམ་པ་འདིའི་དམིགས་པར་བྱ་བ་དབྱས་ད་ལྟར་གྱི་རང་
བཞིན་དེ་ཡང་སྟོན་འཇིག་དུས་དང་གྲོ་དུམ་དུ་སོང་བའི་སྒྲིབ་མའི་མཐར་ཡང་
མ་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲིབ་པས་ནི་རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་གཞི་དཔར་སྒྲིབ་
པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པས་ནི་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྟེན་ཚིག་གི་དོན་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་
བོ་དང་སྒྲིབ་བྱ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཞི་དཔར་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་རྣམས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འདོད་
དོ་ཞེ་ན། རྣམས་ཐ་དད་པ་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ནི་སྟོང་སྟོང་བས་བདེ་བ་དང་རྒྱལ་
སྒྲིབ་བསྐྱེད་དང་ཐུན་པ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་དང་
སེམས་པ་ཡོད་པ་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིབ་བྱ་དག་སྒྲིབ་པ་བཅུ་པོ་དང་སྒྲིབ་པ་རིག་
པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པར་ཚུན་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་
དད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་མི་རྒྱུང་བའི་སྒྲིབ་པོ། །རྟགས་བསལ་ཁས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་
གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོ་དང་སྒྲིབ་བྱ་རྣམས་ཐ་དད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་རྒྱུང་
བར་ཐལ། གཙོ་བོ་དང་སྒྲིབ་བྱ་དེ་ལ་ཡང་རྣམས་སྒྲིབ་བྱུང་བར་ཚུན་གཅིག་ལ་
གཅིག་མི་དམིགས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་
པའི་རྒྱུ་ཉེན་ཚད་མ་གཞན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་ལ་སྒྲིབ་རྒྱུ་མ་དམིགས་

པས་མེད་པ་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། ཏྲགས་སྤྱི་མ་དང་ཐལ་བ་ཁས་སྦངས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་
དགོས་པ་དེའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཞོ་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། འོ་མ་
དང་འཇིམ་གོང་གི་རང་བཞིན་དག་ལ་མེད་དེ། ཡོད་ན་དམིགས་པའི་མཆོན་
ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོ་མ་ཡང་ཞོ་དེ་ལ་རྩལ་
གཅིག་ཏུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་
དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་
དགག་པ་དང་། རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ན་རི་བོང་གི་རྩ་སྐྱེ་
བ་དང་མཚུངས་པ་དགག་པ་དང་། གཙོ་བོའི་མིང་ཅན་གྱི་རྒྱས་པའི་རང་
བཞིན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། དེའི་ལན་
ནི། །དང་པོ་ནི། ཞོ་ལ་སོགས་པ་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་དག་ལ་
དམིགས་པའི་རྩལ་སུ་དཔག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་ཞོ་དང་རྩལ་བྱམ་འོ་མ་དང་
འཇིམ་གོང་གི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལས་དེ་དག་འབྱུང་བའི་སྤྱིར།
རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་མི་རྒྱས་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་མི་རྒྱས་
པ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་ཏྲགས་ཀྱི་རྒྱས་
ཡུལ་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། སྒྲིང་རུང་གི་རང་བཞིན་བརྟགས་པ་ཅམ་འཇིག་
པའི་དོན་ཡིན་ན། ཁས་སྦངས་འགལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཞོ་འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་

ཡིན་བཞིན་དུ་ཞོ་འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དེ་འབྲ་བའི་དངོས་པོ་ནི་རྗེས་
 སུ་དཔག་པའི་རྒྱས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར། ཞོ་
 དེ་ནི་ཞོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་བཟླར་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་
 ཞོའི་དབྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་འོ་མའི་དུས་ན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་
 དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ན། ཞོ་ཆོས་ཅན། འོ་
 མའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་དེ། འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་
 ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། དེའི་དུས་ན་ཞོ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བྱངས་
 ཅན་མི་འདོད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཚད་མས་
 སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཞོ་ཡོད་ན་
 དམིགས་སུ་རུང་བྱངས་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་དེ་དང་ཁྱད་པར་རུང་བྱང་གྱུར་
 མེད་པའི་ཞོ་སྤྱི་དུས་ན་ཡོད་ན་ཡང་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲངས་རུང་བྱང་བ་ཡིན་
 ནོ། །གྲངས་ཅན་གྱིས་གྱུར་མངོན་གསལ་གྱི་ཞོ་ཡོད་ན་སྒྲངས་རུང་བྱང་ཁས་
 སྒྲངས་ལ་དེ་དང་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཞོ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆ་མེད་
 གཅིག་དུ་ཁས་སྒྲངས་པས་གྲངས་ཅན་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་ན་
 ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གྲངས་ཅན་ལ་འཇིམ་དུས་ན་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཞོའི་དུས་ན་ཡང་འོ་མའི་སྒྲངས་རུང་གི་རང་བཞིན་བཏང་
 བ་ཡིན་གྱི། གཏན་ཞིག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞོའི་དུས་ན་འོ་མ་ཞིག་པར་ཐལ།

དེའི་དུས་ན་འོ་མ་དེའི་སྒྲུང་རུང་གི་མཆོན་ཉིད་གསུང་དུ་བཏང་བ་གང་ཞིག་
 དེ་བཏང་བ་ཉིད་འོ་མ་དེའི་འཇིག་པ་སྟེ། ཞིག་པ་ཡིན་པའི་སྟེར། དེས་ན་ཞོ་
 དང་འོ་མ་རྩལ་གཞན་ཡིན་ཏེ། རྩལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་སོ་སོར་
 མཛོན་སྐྱུལ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྟེར། འབྲུག་པར་ཐལ། དེ་ཡང་རྩལ་རྩལ་ཐ་དད་པ་ནི་
 རྩལ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྟེར་རོ་ཞེས་མང་
 དུ་བཤད་ཟིན་པའི་སྟེར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་དེ་སྟེད་རྒྱུ་པས་པས་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་
 བཤད་ཟིན་ཏེ་ཞེ་ན། འོ་མ་ལས་སྟེས་ན་འོ་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་འབྲུག་པ་
 མེད་པར་ཐལ། འོ་མ་དེ་ལས་སྟེས་པ་ནི་རྒྱ་འོ་མ་དེ་ཞོ་དེ་སྟེད་པའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པར་འབྲུག་གི་ཞོ་འོ་མ་དེའི་རོ་སོར་ནི་འབྲུག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟེར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་དེ་དུས་ན་མེད་པ་ལས་སྟེ་ན་ཅིའི་སྟེར་འོ་མ་ལས་ཞོ་
 སྟེ་ལ། རི་བོང་གི་རྩ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དེ་དུས་ན་མེད་པར་འབྲུག་པར་མེད་པ་
 ལ་སྟེ་མི་སྟེའི་འབྲུག་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་པ་དག་ནི་ས་
 བོན་གྱི་དུས་ན་མེད་པའི་ལྷ་གྲུ་སྟེ་བར་འདོད་གྱི་དེའི་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ལས་
 སྟེ་བར་མི་འདོད་པའི་སྟེར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་དེ་དུས་ན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་སྟེ་མི་སྟེ་
 རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་དེས་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་སྒྲ་མ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་དང་། རི་
 བོང་གི་རྩ་མི་སྟེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོ་མའི་དུས་ན་ཞོ་དང་རི་

བོད་གི་རྩ་མེད་པར་མཚུངས་ན་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
དུས་ན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཞོ་སྐྱེད་ལ་རི་བོད་རྩ་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་འོ་མའི་
རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། འོ་མ་ཞོ་དེའི་བདག་
ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་ཞོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ་རི་བོད་གི་རྩ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་འོ་མ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་
དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ན་རྒྱུ་དེའི་རྒྱས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དེ་གང་ལས་ཞེ་ན་
རྒྱུའི་རྒྱས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་དང་མི་མ་ཐུན་བའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་སོ་སོར་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱེད་
བྱེད་དེ་ཡང་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མ་ཐུན་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་
ལྟར་དེའི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོ་མ་སོགས་གང་ལས་ཀྱང་རི་བོད་གི་རྩ་མི་སྐྱེ་སྤྱོ། དེ་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར། ཞོ་ལ་སོགས་པ་
རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། ཞོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ནི་རང་གི་རྒྱ་དེ་ཡོད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །དེ་དག་སོ་སོར་ངེས་པ་འཐད་དེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་སོ་སོར་སྐྱེས་པ་
དེའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤི་བ་དང་། སྤིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཅིས་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་འབྲས་བུའི་

དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ་ལོན་ཏེ་དེ་ལས་རྩལ་གཞན་ཅུང་ཟད་གཅིག་ཡིན་
འདི་ལྟར་བྲིས་པ་ནི་གངས་ཅན་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མཐར་ཐུག་པ་
དང་། གཙོ་བོ་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་འདོད་ལ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་དང་གནས་ལུགས་དང་དོན་དམ་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་
མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་ནམ་ཡང་མི་འགྲོ་ཞིང་དེ་ཉིད་རྟག་དངོས་དང་ཆ་མེད་
གཅིག་བུ་དང་བྱེད་པ་པོར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཞོ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཞོ་དང་
རང་བཞིན་གཅིག་གམ་ཐ་དད་བྲིས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་
གཞན་དགག་པ་དང་། དེས་ཞོ་ལ་འོ་མའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡང་ཁེགས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་མའི་སྟངས་གི་ཞོ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཞོ་འི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་
དོ་ཞེ་ན། ཞོ་མདོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ཅི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཞོ་སྐྱེད་པའི་
རྒྱས་པ་ཡང་ཞོ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞོ་སྐྱེད་པའི་
རྒྱས་པ་དང་ཞོ་འི་རང་བཞིན་གཉིས་བྲུད་པར་མེད་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་དོ། །རྟགས་དངོས་སུ་ཁས་སྤངས་འདོད་ན། རྒྱས་པ་ནམ་ཡང་
མཐོང་བའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉམས་སོ། །དེ་གཉིས་ལ་མཆོན་ཉིད་མི་
མཐུན་པའི་བྲུད་པར་གཞན་ཡོད་ན་ཡང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་
ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ནི་རྩལ་གཞན་ཡིན་
པར་བརྗོད་བྲིས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཞོ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཞོ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་ནོ་

ཞེ་ན། ཅི་ལྟར་འོ་མ་ལ་ཞོ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་དོན་གཞན་ཡོད་ན་ཞོ་དེ་
ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་
གཅིག་ཡོད་ན་གཞན་ཡོད་པར་མ་དེས་པའི་སྤྱིར། འོ་མ་ལ་ཟོ་ཡོད་པ་ཉི་པར་
བཏགས་པ་ཅམ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞོ་སྤྱིར་པའི་རྒྱུ་པ་ཡོད་པ་ལ་ཞོ་ཡོད་པར་
གདགས་སུ་རུང་བའི་སྤྱིར།

སྤྱིར་པ་ནི། འོ་མ་ཞོ་དེ་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་འདིས་ནི་ཚོས་ཅན། སྤྱི་
མ་ཞོ་ལ་འོ་མ་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་ཡོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཚུངས་པས་སྤྱི་མ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མ་འདི་ཡང་
རྟོགས་པར་རྒྱུ་པའི་སྤྱི་ནས་བསལ་བའི་སྤྱིར། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྱི་གི་གཞི་
ཚོས་ཅན་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་
སོགས་ཀྱང་སྤྱི་གོས་དང་ལྟན་པ་དག་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་
བརྗོད་ལ། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྤྱི་པའི་དགོས་པ་སྤྱི་གས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞི་
ཚོས་ཅན་གང་ལ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡང་རྣམ་འབྲེལ་དུ་
གསུངས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འདིར་མ་གསུངས་
སོ། །དེས་ན་གངས་ཅན་ཀྱི་འདོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟག་
དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་གོང་འོག་ཀྱན་དུ་བསྐྱུན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་
ནས་ལྟ་བ་དཀར་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་འདི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐོག་མར་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དགག་བྱ་བཅད་པ་

ལ་བསྟོས་པའི་རྟག་པ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་འདོད་མོད་ཀྱང་
 དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པའི་སྡོ་སེར་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་
 དངོས་འདོད་པ་ནི་ཆོས་འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་འབའ་ཞིག་གི་ལྷགས་
 ཡིན་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ལ་དབྱད་པར་བྱ་ཡི་མིང་མི་འདྲ་བ་
 ཅུ་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱི་བཞེད་པ་ལས་སྤྱི་རོལ་
 ཏུ་གྱུར་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ།

ཆད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན།

ཞེས་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་རྟག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་
 པའི་ཆད་མ་ནི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་འོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཟེར་རྒྱས་པོངས་པར་
 གསལ་ཏེ། ལྷ་སྟོགས་དབང་སྤྱག་པས་དབང་སྤྱག་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཆད་མར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལས་པ་རོལ་
 ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཁས་སྐྱངས་པ་སྤྱི་ཞིག་
 ཡོད་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོགས་ཡང་དག་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མ་
 བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

(༡) དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་

ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

༥ གཉིས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
 བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། སྟོགས་ཆོས་ཅན་

གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། རྩོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་དང་།
ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པའོ།

༡) རྩོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྲུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར།

གང་སྤྱིར་གཏན་ཆིགས་དག་དང་ནི།

དེར་སྒྲུང་པལ་ཆེར་རྩོགས་ཆོས་ཉིད།

དེས་ན་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་གི།

སྒྲོན་དུ་དེ་དབྱེ་བསྟན་པར་བྲ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

རྩོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་

དགོས་པ་ནི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་མདོར་བསྒྲུས་ནས་བརྗོད་པ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གང་ལ་གཏན་ཆིགས་

ཡང་དག་སྤྱིད་པ་རྩོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དགུར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་

མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། རྩོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་བསྒྲུས་ནས་བརྗོད་པ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་བསྟན་བྱ་མཐུན་རྩོགས་ལ་

ཁུབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་

གཉིས་སུ་ངེས་པ་བདེ་སྒྲུབ་ཏུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དོན་བསྒྲུས་

ན། རྩོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་མདོར་

བསྒྲུས་ནས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཏགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་

ངེས་པ་དང་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་པ་དང་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་གཉིས་
 སུ་ངེས་པ་བདེ་མཐུག་ཏུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤར་གཞན་དོན་
 རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་དང་། རྒྱགས་བསྟན་གྱི་དོན་རྣམས་བཤའ་ནས་
 དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་མ་བཤའ་བས་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤའ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་
 སྟུང་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གྱི་སྐབས་གང་ལ་གཏན་ཆིགས་
 ཡང་དག་སྟེན་པ་དང་། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་དུ་གངས་
 ངེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་
 གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་བྱུང་བྱེད་དུ་
 མེད་པ་དང་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པོ་རེ་
 རེ་དག་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་དོན་བཤའ་པ་དང་། ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་དགའའི་གངས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། གཏན་ཆིགས་
 དེའི་ཆོས་ཡིན་ན་ཐུམ་མོང་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དགོས་མེད་གྱི་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་

ཏེ་སྟོགས་ནི་ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་ཡིན་པས་དེའི་ཚེས་གང་
 ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚོགས་དོན་མ་གྲུབ་ན་གཏན་
 ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་གྲུབ་ན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་
 གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་དགོས་པ་མེད་པས་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཚུལ་དང་པོ་
 འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོགས་སྐྱ་ཚོགས་དོན་ལ་འཇུག་ན་ཉིས་པ་དེར་འགྱུར་
 ཡང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོགས་ནི་ཚེས་ཅན། ཞེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དང་ཚོགས་དོན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་བྱི་མ་
 གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་འདོད་
 ཚེས་ཅན་ལ་སྟོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དགོས་པ་
 མེད་པར་གཙོ་བོ་ཡི། །སྐྱ་དོན་ལས་འདས་འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་
 ལྟར་དེའི་མིང་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
 སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་།
 དེ་ཉིད་བཀལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་འདོད་ཚེས་
 ཅན་ལ་སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོགས་
 དེར་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་པའི་ཚེས་ཅན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
 སྟོགས་དེའི་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷན་བྱའི་སྟོགས་གཅིག་ཚིག་
 པས་ལྷན་བྱ་ཚིག་པར་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་

རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩོད་གཞི་དང་མ་ཐུན་
 དཔེ་དང་མི་མ་ཐུན་དཔེའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེ་གང་རུང་གི་ཆོས་སུ་གྲུབ་
 བ་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་བམ་སྟམ་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། སྒྲིམ་
 རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་ལ་སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙུག་ཀྱི་
 དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྟེ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། རྣམ་བཅད་ཀྱི་
 གནས་ཉེ་བར་གཟུང་བས་ཏེ། རྟགས་རྩོད་གཞི་ལ་མེད་ཀྱང་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་
 ཡོད་པས་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་བམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྤངས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉེ་བའི་རིགས་པས་རྩོད་གཞི་ལས་གཞན་ལ་གོ་
 བ་སེལ་མི་རུས་པ་དང་། རྣོས་པའི་རིགས་པས་རྩོད་གཞི་ལས་གཞན་ལ་གོ་
 བ་སེལ་མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
 གལ་ཏེ་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲིབ་ནི་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་གོ་བར་བྱེད་
 པས་ཆོས་ཅན་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་གཞི་
 ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་སྟེ་འདིར་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་
 ཞེས་སྒྲིབ་པ་ན་ཆོས་ཅན་ཞེས་ཆོག་ལྟག་པོ་སྒྲིབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྩོད་
 གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བའི་སྒྲིབ། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲིབ་པས་ཀྱང་བསྒྲུབ་
 པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་
 པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་
ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
དཔེའི་ཆོས་ཅན་ཡང་དེའི་མིང་ཅན་དུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡང་གཟུང་
བར་ཐལ་བས་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་སྒྲུ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནི། །དང་པོ་ནི། དེ་མཚུངས་
ལ་ཡོད་ཅེས་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཏྲགས་ཡོད་པར་བརྗོད་པས་མ་ཐུན་
དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་
ཞེས་པས་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་ན། རྫོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
རྫོས་པར་གོ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་རང་མིང་གིས་བརྗོད་
པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཟུང་ངོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། བཤད་དཀའ་བ་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་སྤངས་པ་དང་། ཏྲགས་
དཀའ་བ་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་ལ་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་གདགས་
རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་རྫོས་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་
རང་མིང་གིས་རྫོས་པ་ལ་སྐྱེ་འགལ་བ་དང་རྫོས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཅན་
གཞན་ལ་ཡོད་པ་སེལ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་བ་མང་པོ་དགོས་
པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་པས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐལ་ཆོས་སྤྲ་མ་ལ་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་ཆོག་ལྷག་པོ་

བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་དོན་གོ་དགོས་ན་རྟོགས་
 དཀའ་བར་འགྱུར་བར་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡང་སྟོགས་ཞེས་བརྗོད་པས་བདེ་
 བླག་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདིར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ།
 གྲུབ་ཟིན་པ་ལན་དུ་མི་རུང་སྟེ། གྲུབ་ཟིན་བསྟན་ནས་སྟོན་པ་མཐོང་བའི་སྤྱིར།
 མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་གྲུབ་ཟིན་
 གྱུར། ཡང་མེད་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ཞེས་སྟོས་པས་གྲུབ་ཟིན་པ་ལན་དུ་མི་
 རུང་སྟེ། དེར་ནི་དགོས་པ་གཞན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དགོས་པ་གཞན་
 མེད་པའི་སྤྱིར། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཚུད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གོ་བ་མི་
 འཐད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །ཡང་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་
 ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འདྲུག་
 པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྟོས་ན་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་
 དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་འགའ་ཞིག་
 ལ་ཡང་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་པར་དོགས་པ་སྐྱེ་ན་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་ཆོགས་དོན་
 དང་ཚུད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གསུམ་ལ་འདྲུག་པས་ཆོགས་དོན་གྱི་
 ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
 འབའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཚུད་པ་བཀོད་ནས་ལན་
 འདེབས་པ་ནི་དོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བས་འདིར་མ་བཤད་དོ།
 །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ནི་སྐྱའི་སྐྱོན་ཡོན་ལེགས་པར་བཅི་ཤེས་ཤིང་
 བསྟན་བཅོས་དེ་ནས་བཤད་པའི་དོན་གྱི་འགའ་འགྲེལ་ཡང་དཔྱོད་པའི་རྣམས་

པ་དང་ལྷན་པ་དག་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་བཅས་སུ་
གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཕྱོད་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་འབད་མེད་སུ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱུང་པ་གཅིག་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ན་ཕྱོད་གཞི་དེའི་
ཁུད་པར་ལ་བསྟོས་པས་ཕྱོད་གཞིས་ཁུད་པར་དུ་བྱས་པ་ཕྱོད་གཞི་ལས་
གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཚུལ་དང་པོ་བྱུང་ན་རྟགས་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱས་ཁུད་པར་དུ་
བྱས་ན་སྐྱ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནག་པ་
འཕོང་སྐྱེན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་སྐྱས་མ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ནི་
ཁུད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དཔེར་ན་སྤྱིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
བུར་སྐྱས་གཞན་དང་ལྷན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ནི་ཁུད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། རྟགས་ཀྱི་སྟོས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་
དང་། གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཕྱོགས་ཁུབ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་མི་
སྟོས་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་
དུ་དབྱེ་རུང་སྟེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཁུབ་བྱེད་དུ་
མེད་པ་དང་རྣམ་པ་གཉི་ལ་སྟེ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
སྤྱིར། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་

འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཁྲབ་
བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
སྤྱི་འདོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབ་
ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་རུང་གི་སྤྱི་ས་ཆོས་
མཚུངས་པ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་ཆོས་མི་མཚུངས་པ་
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་གཞུག་བྱའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཏྲག་
པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ནལ་མ་མེད་དེ། ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ལྟན་དུ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་དང་ཏྲག་པར་ཆོས་མཚུངས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྐྱ་བཤའ་འཇུག་གི་ཁྲད་པར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། སྐྱ་བཤའ་ན་ཕྱོགས་ཅོད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྟན་དུ་མཚུངས་པ་
ཞེས་པར་འགྱུར་གྱི། སྐྱ་འཇུག་པ་ལ་བཤའ་དུ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། སྐམ་
ལས་སྐྱེས་པའི་མཆོ་སྐྱེས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
ལྟ་བུ་ཏྲགས་དེའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
ཞེས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ལ་མི་སྐྱར་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་སུ་གཟུང་རུང་ཡང་ཡིན་ལ། སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དེས་བསྐྱབ་
ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་བ་ལ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ལ་དཔེར་མཆོན་ན་མི་ཏྲག་པས་
 ལྟོང་པ་བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མེད་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་།
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་།
 ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་མི་མཐུན་སྟོགས་སོ། །འབྲས་བུའི་
 གཏན་ཆོགས་ལ་དཔེར་མཆོན་ན། མེས་ལྟོང་པ་ནི་དུ་བས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་
 སྐྱབ་པའི་མེད་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། གང་རེག་འགལ་བ་མི་མཐུན་
 སྟོགས་དང་། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་གཞན་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་སོ། །མདོར་
 བྱ་གཏན་ཆོགས་གཅིག་པོ་དེའི་ཚུད་གཞིའི་སྟངས་དུ་གང་ཞིག་བཀག་པ་ཅམ་
 གྱིས་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ལྡན་དུ་ངེས་ཀྱིས་པའི་དགག་བུའི་ཆོས་དེ་ནི་མེད་པ་
 མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་མི་ཀྱས་ཀྱང་དགག་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་
 རུང་དེ་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་རུང་དེ་མ་ཡིན་པ་ནི་འགལ་བ་
 མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཀྱིས་
 ལྟོང་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་
 ཀྱིས་ལྟོང་པ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ནི། གཞན་པ་མི་
 མཐུན་སྟོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 མཐུན་པའི་སྟོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མི་ཏྲག་པ་དེ་ཉིད་མི་ཏྲག་
 པ་བརྟེན་པའི་གཞིར་མེད་པས་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རང་སྟོགས་ནི། མི་མཐུན་

པའི་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གསུང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་མི་བདེན།
 །འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབས་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་གྱི་སྐབས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱིས་དོན་
 མཐུན་པ་དེར་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་སོ་ནི། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བཀག་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ནི་མེད་པར་དགག་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིད། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ལ་གཏན་ཆོགས་གཞལ་བྱ་ལ་
 སོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། ཅོད་པ་འདིའི་བསམ་པ་ནི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱིས་སྟོང་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་བཀག་ཅམ་འབའ་ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མཐོང་ནས་གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་
 མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བཀག་ཅམ་འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་ན་
 འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དུ་བས་དུ་
 ལྟན་ལའི་སྟེང་དུ་གང་རེག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། གང་རེག་ནམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དེ་འབའ་
 ཞིག་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ་སྟམ་པ་སྟེ། རང་སྟོག་གཞི་སྟོག་མ་
 བྱེད་པའི་ཅོད་པ་དང་དགོས་མེད་ཏྲགས་ཡོད་པའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཅོད་པ་
 སྟེ། ཡོད་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་བཞེད་
 པར་འདོད་པ་ཡང་ཕྱོགས་སུ་མ་འདི་ཉིད་ལ་གནས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་བཀག་པ་ཅམ་འབའ་ཞིག་ནི་མི་

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་དང་འགལ་བ་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་རྒྱས་
བ་དང་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་པའི་རྒྱས་པ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་དང་
ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་ཤིང་བྱབ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ལ་བལྟོས་པ་དང་། མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འདྲན་བ་ཕྱོགས་ཆོས་
ངེས་པ་ལ་བལྟོས་ཤིང་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཏུ་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་
དང་། དོན་སྐྱོན་མ་ཞུགས་ཡང་སྒོ་སྐྱོན་ཞུགས་པའི་གཏན་ཆིགས་སྐྱོན་ཅན་
ཏུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རང་
ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཉོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མ་ཇི་ལྟ་བུ་དག་གིས་ངེས་པར་གཟུང་བ་ལ་བལྟོས་

ཏེ། རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་
 དགུ་པོ་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་
 བཟློས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲུ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རང་
 བཞིན་ལ་ངེས་པ་སྐྱེས་ན་འདོད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་རྟགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བད་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྟགས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་བ་བཞིན་ནོ། །ལ་
 སོགས་པ་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟག་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཕྱོགས་ཆོས་
 ངེས་ཤིང་གྲུ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཆད་མ་རི་ལྟ་བུ་དག་གིས་ངེས་པར་གཟུང་
 བ་ལ་བཟློས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་བ་ཕྱོགས་གྱི་
 ཆོས་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་
 དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ལ་བཟློས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་གྲུ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རང་བཞིན་ཏུ་
 ངེས་པ་མི་འདོད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དག་ནི་བསྐྱབ་བྱ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་
 རྟགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་
 ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྟགས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་བས་དོན་ནལ་མ་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །
 གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲང་
 གཉིས་པོ་རི་ལྟར་རིགས་པར་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་

ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་མར་གོ་བ་དང་། འགལ་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་
པར་གོ་བ་དང་། མ་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་ཕྱོགས་ཚོས་ལ་
བལྟས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་དུ་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ནི་ཚོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པ་
ཕྱོགས་གྱི་ཚོས་ཉིད་གྲུབ་པ་ལ་བལྟས་ཏེ། ཚེད་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཕྱོགས་
ཚོས་མ་གྲུབ་པ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཉོགས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་
རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ངེས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་མ་འདས་
པ་དང་། མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། མི་
འགྱུར་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའམ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་བལྟས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་དུ་ངེས་པ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཉིད་
གྱི་སྐྱོན་ས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་དེ་ནི་
ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་ངེས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་

ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ལ་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་གྱི་ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པ་ཡང་
 ཆོས་ཅན། འདིར་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་མ་ཆང་བ་ལ་མ་
 ཆང་བའི་སྐྱོན་ནལ་མར་བརྗོད་པའི་སུན་འབྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་
 བ་བྱི་ཆོལ་ཤེས་འདོད་དང་ལྡན་པས་ངེས་པ་ན་ཆོལ་བས་སྟོགས་གཉིས་ཀ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བའམ་མི་མ་བུན་སྟོགས་གཅིག་དུ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བའམ་ཚུལ་
 གཅིག་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པ་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་
 དག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱི་ཆོལ་ཤེས་འདོད་དང་ལྡན་པའི་དོར་སྐྱབ་དག་དུ་བཀོད་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སུན་འབྲིན་པ་འཇུག་
 པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐལ་བ་དང་
 ཏྲགས་བྱི་མ་ཁས་སྒྲངས། དེ་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་
 དེ་ལྟ་བུ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམས་པ་མེད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱར་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དང་། ལུང་
 དང་སྐྱར་བ་དང་། དེས་བྱ་བ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་དངོས་དང་།
 དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་བུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་མཉན་བྱ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པ་དང་མི་ཏྲག་པ་ཡ་གྲལ་
 གཉིས་ཀ་ལ་སྟོགས་པར་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་ལས་ཀྱང་བྱི་རོལ་
 དུ་གྱུར་མི་ཏྲག་པ་ལས་ཀྱང་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་གཉིས་ཀ་ལས་བྱི་རོལ་དུ་
 གྱུར་མི་སྤིད་པའི་བྱིར། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དེ་

ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་
 ལྡོག་པ་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ། གཉིས་ཀ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བར་ཐལ།
 ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་ལས་ལྡོག་པར་མ་ངེས་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལས་མི་
 ཉག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཉོགས་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་
 སྒྲུབ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
 ཡིན་ཡང་ཡ་གྲུལ་གཉིས་གང་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་
 འགལ་ཏེ་ཡ་གྲུལ་བཀག་པའི་གང་རུང་གི་སྒྲི་མི་སྲིད་པའི་སྒྲུབ་རོ་ཞེ་ན།
 སྒྲོན་མེད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་གང་ཞིག །མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་སྒྲུབ་ཞེ་ན་ནི། བྲབ་པ་མ་ངེས་པ་དཔེ་ཉིད་
 གྱིས་གསལ་ལོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་རུང་ལ་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་སྒྲུབ། ཞེ་ན་ཡང་བྲབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་
 ཉགས་སྒྲི་མ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་དང་བྱད་མེད་ལ་མངལ་འཛོག་
 པའི་རྒྱས་པ་དང་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཚུངས་པའི་སྒྲིས་བྱ་
 གཉིས་སྒྲུ་ངེས་པ་ལས་ཡ་གྲུལ་གང་གིས་མངལ་བཞག་པར་མ་ངེས་ཤིང་
 སྒྲིས་བྱ་རྣམས་ལ་གཉིས་པོ་ལས་གཞན་ལས་མངལ་མ་བྱུང་བར་ངེས་པ་
 ཡིན་ཞིང་མངལ་ཆགས་པར་ངེས་པ་སྲིད་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་མངལ་བཞིན་ནོ། །
 ཡ་གྲུལ་གང་གིས་བཞག་པར་མ་ངེས་ཀྱང་གང་རུང་གཅིག་གིས་བཞག་པར་

ངེས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་བྱང་བ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རི་སྐད་དུ་ཆད་མ་མདོར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་
གྱུར་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཆོས་ཅན། མ་སྤྱན་སྤྱོགས་མི་མ་སྤྱན་སྤྱོགས་ཀྱི་བྱང་པར་རི་སྐད་ཀྱིས་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་རྒྱ་ནི་ཡིན་ཏེ། སྤྱོགས་ཆོས་
གྲུབ་སྐྱ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་གང་སྐྱབ་པ་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་སོང་བ་དེ་
དང་ལྡན་པ་རྟག་མི་རྟག་དེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་སྤྱིར་དང་། རྟག་
པའམ་མི་རྟག་པ་གཅིག་ཏུ་འབྱུག་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྤྱོགས་པའི་སྤྱིར་རོ།
།ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་ལྡན་པ་དེས་བསྐྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བས་ནི་
ཆོས་ཅན། རྟག་མི་རྟག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལུང་པོ་གསུམ་པ་གང་ལ་
དངོས་པོའི་ཆོས་མཉན་བྱ་འདི་གནས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་
པ་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པའི་བྱང་པར་དག་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་
མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་དོན་བསྐྱར་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་
ཏུ་ངེས་པ་སྤྱོགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཆོས་ཅན་མ་སྤྱན་སྤྱོགས་སམ་
མི་མ་སྤྱན་སྤྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མ་སྤྱན་
སྤྱོགས་སམ་མི་མ་སྤྱན་སྤྱོགས་གཅིག་གི་དངོས་པོར་རྟགས་པའི་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱ་མས་གཉིས་ཀ་ལས་སྤྱོགས་པ་མ་

དེས་པ་དང་། བྱེ་མས་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ལྷན་པ་དང་། རྟོག་པ་དེས་ན་
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་སྒྲིག་མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིག་
པའམ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་པོ་འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཆོས་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་བསྒྲུབ་པས་ནི་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་
ཚོམ་འདྲན་པར་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
པའི་བྱུང་པར་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་ནི། མཉན་བྱས་སྒྲིག་ལ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་སྒྱུབ་པའི་རྟོག་
བྱུང་གྱུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་རྟོག་པ་དེས་ན་
བྱུང་པར་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་སྒྲིའི་སྟེང་དུ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཉིད་ཡིན་པ་གང་གིས་སྒྲིག་ཅེས་སྒྲིག་མི་རུས་པར་ལེ་ཏུ་གཉིས་པར་
བཤད་ཟེན་པའི་བྱིང་།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ལ་
གྲོལ་པའི་འདོད་ཡུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་མ་བྱུང་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་
པའི་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ན་སྒྱུབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་འགལ་རྟགས་ཁོ་ན་འདོད་
ཡུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྒྲིམ་དང་། དེ་
སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་
མེད་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་མ་དེས་པར་
འགྱུར་ན་བྱས་པས་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པ་ལྟ་བུ་དོན་ལ་གོ་བྱེད་དུ་དེས་པའི་

གཏན་ཆོག་ས་ལ་ཡང་ཆོལ་བས་སྤྱི་ཆོལ་གྱི་ངོར་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བ་ལ་
 དེས་བ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ས་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་མ་ཐུན་སྤྱོད་ས་མི་མ་ཐུན་
 སྤྱོད་ས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བས་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་སུ་འགྱུར་བར་
 ཐལ། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡང་དོན་དམ་བར་ཡང་དག་པའི་གཏན་ཆོག་ས་
 ཡིན་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་བར་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཉིད་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་བ་ཙམ་གྱིས་མ་དེས་བ་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་
 དེའི་སྤྱིར། མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དེའི་ངོ་བོ་དེས་བ་ནི་སྤྱར་བསྐྱར་པའི་
 མ་དེས་པའི་ཡོན་ཏན་དེས་བ་ཉིད་ལས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཐུན་མོང་བ་ལ་ནི་
 མ་ཐུན་སྤྱོད་ས་དང་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ས་དག་ལ་ཡོད་བ་མ་དེས་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ལ་མེད་བ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་
 ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་དེ་ཡང་ཆོད་མས་དེས་བ་ལ་བསྐྱོས་བས་ཡོན་
 ཏན་ཆོད་མས་དེས་བ་མེད་བར་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
 བ། གཉིས་བ་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་བ་ལ་དོན་
 སྐྱོན་འབའ་ཞིག་གིས་སུན་འབྱེན་འཇུག་བར་མ་དེས་བ་དང་། སྐྱོ་སྐྱོན་གྱིས་
 གྲང་སུན་འབྱེན་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཚོད་བ་སྤང་བའོ། །དང་
 པོ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་བར་ཁས་སྒྲངས་ནས་སྐྱབ་དག་
 བཞོད་བ་ལ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱོན་ཞུགས་
 བ་འབའ་ཞིག་གི་སྐྱོ་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་བར་ནི་མ་བཟད་དེ་འོན་གྲང་སྤྱོད་བ་པོའི་

སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཞུགས་པས་ཀྱང་སྐྱོན་འབྱེན་ཡང་དག་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རང་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་ནི་དོན་སྒྲིལ་འབྱེན་ཞིག་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།
།དཔེར་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས་ཚུལ་གསུམ་མ་
ཚང་བ་བརྗོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་པ་མེད་དང་རྗེས་སུ་
འགོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་སྐྱངས་
ནས་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་འབྱེན་ཡང་དག་གི་
སྒྲིལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་དེས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པར་
བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས་གཞན་དུ་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཆིགས་ཁྱོད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དང་རྒྱལ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་
ལ་ཡང་སྐྱོན་འབྱེན་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ནི་སྐྱོན་
འབྱེན་ཡང་དག་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་འདོད་ཡུལ་སྐྱབ་བྱུས་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་བརྗོད་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས་འདོད་པ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་སྐྱང་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་
བ་དང་རྒྱལ་བ་གཉིས་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་བརྗོད་པ་ལ་

ལུན་འབྲེན་བརྗོད་པས་ནི། རྒྱལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པར་
 བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལུན་འབྲེན་ཡང་དག་
 ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ལུན་འབྲེན་གྱིས་རྒྱལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་ལུན་འབྲེན་པ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་གང་བཀོད་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་སློ་
 རྩེ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་བཅོམ་པའི་སློ་ནས་ལུན་འབྲེན་
 ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་དག་གི་ཉེན་རྒྱལ་བ་དང་ལུན་འབྲེན་
 གྱི་ཉེན་ཕྱི་རྒྱལ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྩེ་བསྐྱབ་དག་ལྟར་སྤང་གང་
 བརྗོད་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་སློ་རྩེ་བསྐྱབ་གྱིས་ལུན་འབྲེན་ཡང་དག་བརྗོད་རྒྱས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་བརྗོད་པའི་ལུན་འབྲེན་ཡང་དག་གིས་རྒྱལ་བའི་
 འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་མ་ཐུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྐྱ་རྟག་པའམ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དག་མ་དེས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་བཀོད་པ་ལ་ཡང་ལུན་འབྲེན་ཡང་དག་འཇུག་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་འདོད་
 ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཉིད་རྟགས་
 ལུ་བཀོད་པ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡང་ལུན་འབྲེན་འཇུག་ཀྱང་རྒྱལ་
 བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་རྒྱས་པ་འགལ་རྟགས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱང་འགལ་རྟགས་ཡིན་ན། དེས་མ་ཐུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པ་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་བཀོད་ཀྱང་སྐྱ་མི་

ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་བ་སྒྲར་བ་ཤད་ཟིན་ཏེ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅུང་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་ངེས་
པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་དེར་ཡང་ཆོལ་བས་ཚུལ་གསུམ་ཆོལ་བྱི་
ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་
ཉིས་པ་བྱི་ཆོལ་བྱིས་བརྗོད་པས་ནི་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ནི་ཆོལ་བས་སྤྱགས་ཆོས་ལ་ཐོ་
ཆོམ་བ་བ་དང་། སྤྱགས་ཆོས་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཞེད་པ་
འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱི་ཆོལ་བྱི་སུན་འབྱེན་བྱིས་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་
བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱགས་ཆོས་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་
ལ་ངེས་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ལ་ཆོལ་བས་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཁོ་ན་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་སྐྱབ་
ནས་པ་དང་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ན་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་སུན་འབྱེན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སན་
འབྱེན་ཡང་དག་ལ་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་མ་བྱུང་
པར་བསྟན་པ་དེའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་ལས་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་དང་། འགལ་
ཏྲགས་སུ་འགྱུར་བ་སྤྱགས་ཆོས་ངེས་ཤིང་བྱུང་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་
ལས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་སྒྲུབ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་།
 རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དགུ་བཞུན་པའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རབ་
 དབྱེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆིག་ཉུང་དུས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཁོང་དུ་ཚུད་ཀྱས་པའི་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་གང་ཞེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ།
 སྒྲ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཏྲག་གོ། །བྱས་པའི་སྤྱིར། མི་ཏྲག་གོ། །དུང་སྒྲ་མི་
 ཏྲག་པའི་སྤྱིར། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་
 བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་
 གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཅན་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སྒྲ་བྱས་པའི་
 སྤྱིར། ཏྲག་གོ། །གསོན་པའི་ལུས་ནི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོག་ལ་
 སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དུང་སྒྲ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། ཏྲག་གོ། །
 ཞེས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་མན་ཆད་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཅན་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དུང་སྒྲ་མི་ཏྲག་

པའི་ཕྱིར། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའོ། །མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ལ་ཞེས་བ་སྒྲུ་མ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དང་པོ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ལྷ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་
 ཁྱབ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དང་། དགུ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའོ། །
 དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་མོད་
 གྱི། འདི་ན་ཕྱི་རྒྱུ་ལྱི་འདོད་པ་ལ་ཡང་བསྟོས་བ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་
 ཕྱོགས་གཅིག་ནམ་མཁའ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྟན་རྟག་པ་ལ་
 མི་འཇུག་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སེམས་པའི་ལས་ལ་
 འཇུག་ཀྱང་བུམ་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་
 གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་གྱི། དངོས་གྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་བཞི་དང་།
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་། འགལ་བའི་གཏན་
 ཆིགས་གཉིས་སྟོས་བ་ནི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་བསྟན་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བསྟོས་ནས་དབྱེ་བ་མི་
 འཐད་པའི་རྩོད་སྦྱང་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་
 རྩོད་སྦྱང་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་བསྟོས་ནས་ཡོད་པའམ་
 མེད་པར་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པ་ནི་གཞི་

སྟེ་ཆོས་གཞན་བརྟེན་པའི་རྟེན་གྱི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་
ན། གཉིས་པ་ནི། མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་དངོས་མེད་ལ་རྟགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱེ་
བ་མི་རུང་བའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་རྟགས་འབྱུག་པ་དང་སྟོན་པ་
གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཚུད་པ་འདི་ལ་སྤྱར་མེད་པ་ལ་ཅི་ལྟར་འགོག་པ་
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་པའི་སྤྱིར་དང་། མི་མ་ཐུན་པའི་སྤྱོད་གས་ནི་
མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་དེ་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་
སྤྱིར། གཞན་པ་དང་འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་ཡང་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་དངོས་མེད་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་ཅིང་
ཁྲབ་ཀྱང་སྟོན་དེ་དག་མེད་པའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ས་དོན་མ་ཐུན་པ་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་
ནས་མ་ཐུན་པ་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་སྒྲིག་པ་མི་མ་ཐུན་
སྤྱོད་གས་སུ་འགྱུར་བས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་སྟོན་པ་ཐ་དད་པ་འདི་མི་
མ་ཐུན་པའི་སྤྱོད་གས་ཡིན་ན་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལས་སྟོན་པ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཆོས་གཞན་ལ་
རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོན་ཆོས་
གཞན་དང་ལྡན་པས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་དཔེ་དང་། དེ་ལྟར་
འགྱུར་ན་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་

ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་གས་སུ་མི་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 བྲམ་ཟེ་ཡིན་མིན་གཞི་མ་སྐྱུན་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། བྲམ་ཟེ་འི་རིགས་ལྡན་
 ཀྱི་སྐྱེས་བུ་བྲམ་ཟེ་འི་ལྷོག་པ་ཡིན་པ་འགོག་ཀྱས་ཀྱང་བྲམ་ཟེ་ཡིན་པ་འགོག་
 མི་ཀྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ན་མི་
 མ་སྐྱུན་སྤྱོད་གས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ན་བྲམ་ཟེ་མ་
 ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས་མ་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྲམ་ཟེ་
 ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ན་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྲམ་ཟེ་འི་རིགས་
 མ་ཉམས་པའི་སྣ་ཆོགས་བཙོན་འགྲུས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྲམ་ཟེ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྲམ་ཟེ་དེ་འི་རིགས་དང་ལྡན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། ཐལ་བ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་
 ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། བྲམ་ཟེ་ལས་ལྷོག་ཆོས་གཞན་གཙང་སྣ་ཆེ་བ་སོགས་
 དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྲམ་ཟེ་ཡིན་མིན་གཉིས་
 ཀའི་གཞི་མ་སྐྱུན་འཇིག་རྟེན་ན་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་
 སྤྱིར། འོན་ཅི་ཞེ་ན་བྲམ་ཟེ་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ན་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པས་
 མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། བྲམ་ཟེ་ར་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་བྲམ་ཟེ་འི་
 མཆན་ཉིད་མི་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་
 སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྲམ་ཟེ་འི་རིགས་མི་བརྟེན་པ་དེ་ཡང་བྲམ་ཟེ་འི་ལྷོག་པ་
 བཀག་པའི་ཡུལ་ཡིན་རོ་ཞེ་ན། བྲམ་ཟེ་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་བྲམ་

ཟེའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་བྲམ་ཟེའི་ཡིན་པ་ཁེགས་པས་མ་བྱལ་བར་
 ཐལ། བྲམ་ཟེའི་ལྷོག་པ་དགག་པའི་ཡུལ་བྲམ་ཟེའི་ལས་ལྷོག་པ་གཞན་ཡིན་
 ཡང་བྲམ་ཟེའི་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྦྱར་བ་ནི་ལྷོག་པ་དགག་པའི་ཡུལ་ལས་
 རྣམ་པར་སྤྱེ་ནས་བྲམ་ཟེའི་མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པ་དགག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་
 ལ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ན། མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡང་ཆད་མས་ཉོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 མཐུན་དཔེ་ལ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར།
 མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ས་མཚུངས་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་གལ་ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལྷོག་ཁོ་ནས་
 མཚུངས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཞེས་ཁས་སྐྱངས་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འགའ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞི་ཐ་དད་པ་
 གཉིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཁོ་ནར་མཚུངས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་
 མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཐུན་དཔེ་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་།
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་
 བས་མ་བྱལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྷོག་པ་གཞན་ཡིན་པ་
 མ་སྐྱངས་པ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བྲས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་རིགས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་

མ་ཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མི་སྟོང་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། བྱམ་སོགས་དེར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་
ན་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ས་སུ་འགྱུར་ན་མ་ཐུན་སྤྱོད་ས་མི་སྤྱིད་པ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་པའི་སྤྱོད་ས་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བས་
ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྷོག་པ་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་མི་མ་ཐུན་
སྤྱོད་ས་སུ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ལས་ལྷོག་པ་གཞན་མ་སྤངས་པའི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཐུན་པའི་སྤྱོད་ས་
སུ་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་སྤྱིར། སྐྱབ་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་
གཞན་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ས་སུ་གཟུང་ཡང་ལྷོག་པ་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་མེད་པའི་སྤྱོད་
མེད་པར་ཐལ། མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ས་ཡིན་ན་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་དེས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་ནི་ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ཀྱི་
འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་བཀག་པའོ།

༡) སྤྱོད་ས་ཆོས་ཅན་དགྲུང་དབྱེ་བའི་དགོས་པ།

གཉིས་པ་སྤྱོད་ས་ཆོས་ཅན་དགྲུང་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས། རི་
བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་ལ་དུ་མར་ཡོད་བཞིན་དུ་སྐྱབས་འདིར་དགྲུང་བྱེ་ཞེ་ན། གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་སྐྱབས་མདོར་བསྐྱས་ནས་བརྗོད་པ་ན་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཇི་སྟེད་
ཡོད་པ་བསྟན་པར་བྱའི་གཞན་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་སྟུང་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགྲུང་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་རྩ་བས་མདོར་བསྟན་

པ་དང་། དགོས་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།

དགྲར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་རྩ་བས་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་ཕྱོག་པ་འགལ་བའི་
 གཏན་ཆིགས་གཉིས་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དང་
 འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གཉིས་པ་མི་འབྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་
 བསྐྱབས་པའི་སྒོ་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་ལ་འབྲས་རང་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་བསྐྱབ་པའི་
 རོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་བཞི་སྟོས་ཅི་དགོས་ཤེ་ན།
 རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་
 ཟུགས་པའི་དབང་གིས་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། གོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་འདོད་
 པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་ཕྱོག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་ན་
 འགལ་རྟགས་གཉིས་པོ་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་ན། ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་
 ལ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པ་ཅམ་དུ་མ་བྱེད་
 བསྐྱབ་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཕྱོག་ན་
 གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འདོད་པ་ཅམ་
 གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་རྒྱས་པ་ཕྱོག་པར་འགྱུར་ན། དེ་མི་འཐད་པས་འདོད་
 པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཕྱོག་པར་ཤེས་པའི་རོན་དུ་ཡང་དག་གཉིས་སྟོས་སོ།
 །འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་བྱུང་མོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་
 གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཅི་ན། རྣམ་འབྲེལ་དུ།

ཐུ་དང་ངོ་བོ་ལྟོག་ཉིད་ཀྱིས།
 རོན་ལྟོག་པར་ནི་བརྗོད་པ་ལས།
 མི་དམིགས་དཔེ་ནི་གྲུབ་པའི་བྱིར།
 ཐ་དད་པར་ནི་མ་བཤད་དོ།
 དེ་ལའང་སྐྱེས་བུ་མཐོང་མེད་ལ།
 སྟོག་སྟོགས་ལྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར།
 གཏན་ཆིགས་ཐེ་ཆོམ་བཤད་པས།
 བསྟར་རུང་དོན་ལ་དེ་ཞེས་བསྟན།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་དངོས་
 པོའི་དབང་གི་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་
 ལྟོག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་བསྐྱབས་པའི་ཤུགས་ལ་ཐུ་
 དང་ཁུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་འབད་མེད་དུ་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་བས་དེ་གིས་ཀྱི་དཔེ་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དཔེ་ཡང་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་
 ཤུགས་ལ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གཉིས་ལ་ཤུགས་རྟོགས་
 དང་ཤུགས་བསྟན་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱབ་ཏུགས་
 གཉིས་པོ་རྣམས་སྐྱབ་ན་ཡང་དག་དང་། རྟོག་པ་སྐྱབ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཤུགས་ཆོས་ཅན་བཞི་སྟོས་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་
 ཆིག་དོན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་འདིར་ཤུགས་ཆོས་ཅན་དགུ་འབའ་

ཞིག་སྒོས་པས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་རོ། །སྐྱབ་རྟགས་
གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བསྐྱབས་པས་དགག་རྟགས་འབད་མེད་དུ་རྩི་ལྟར་གྲུབ་
ཅེ་ན། འདི་ནི་རྣམ་འབྲེལ་དུ།

གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད།།

མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཏན་ཆིགས་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་
དང་འབྲེལ་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ལྡོག་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུར་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པ་ན། མི་རྟག་པ་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་
ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། རིམས་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་རྟགས་ལས་སྐྱབ་དགོས་པས་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་
བསྐྱབས་པ་ན་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་
དོན་ལྡོག་བསྐྱབས་པ་ལས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འབད་པ་མེད་
པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་སྟོག་ལྟར་དང་སྤྱི་གཞལ་བྱ་དག་སྟེ་སྟོགས་
ཆོས་ཅན་གཉིས་སྒོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་སྟོགས་ཆོས་
གྲུབ་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཀྱང་སྟོག་པ་གཅིག་བྱས་འགྲུབ་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་
རྗེས་འགྲོ་གཅིག་བྱས་འགྲུབ་པར་ཚུངས་པའི་ཕྱིར་ལོག་རྟོག་དེ་བཞག་ནས་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་

གྲངས་ངེས་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྒྱུ་ལྟ་སྒྲུབ་ཆོས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་
 དུ་དགོས་པ་ལ་ཚུངས་མེད་ལ། བྱེད་པ་གཉིས་པན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བར་བསྐྱབས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་གསུམ་ག་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་
 དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གསུམ་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་ལྷོག་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུ་བ་དགོས་པའི་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚུངས་གཞིའི་སྒྲུབ་དུ་མི་མ་ཐུན་སྒྱུ་ལྟ་སྒྲུབ་མཐའ་དག་
 བཅད་པ་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་རུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་
 ཡིན་པའི་སྒྱུ་ལྟ་སྒྲུབ་པར་བ་གཉིས་གཏན་ཆོག་གསུམ་སྒྲོས་པ་སྐྱབས་སུ་རྒྱས་
 པར་འཆད་ལ་ལྷག་མ་གསུམ་འདྲིའི་རྒྱས་བཤད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དོན་བསྐྱབས་ན། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་
 ངེས་སྐྱབ་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་སྐྱབ་པ་དང་།
 ཚུངས་གཞི་ལ་མི་མ་ཐུན་སྒྱུ་ལྟ་སྒྲུབ་མཐའ་དག་བཅད་པ་རུས་ཡུལ་དུ་ཤེས་པའི་
 ཆེད་དུ་སྒྱུ་ལྟ་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན་བཞི་དང་གཉིས་དང་ལྷག་མ་གསུམ་སྒྲོས་དགོས་ཀྱི་
 དེ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་པས་དོན་དེ་དག་ལ་སྒྱུ་ལྟ་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན་དགྱུར་
 གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲོག་གྱུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་
 དག་འགོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་གསུམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་མཆོན་
 ཉིད་དེ་དང་ལྷན་པ་གཅིག་སྐྱབ་པ་གིས་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བར་བསྐྱབ་པར་
 བྱས་ན་ཏྲགས་ཀྱི་རུས་ཡུལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྐྱབ་ཏྲགས་
 གཉིས་དངོས་སུ་སྒྲོས་པ་ནི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་བསྐྱབ་བྱ་གཏན་

ཆིགས་དེ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་
པ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དགོས་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་གཉིས་དང་འགལ་བ་གཉིས་སྟོས་པའི་
དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་དང་བྱད་པར་སྟོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་
འོག་ཏུ་ཁ་འཕངས་པ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ།།

ཡང་དག་གཉིས་དང་འགལ་བ་གཉིས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་
བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་དང་།
དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བརྩམ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་
བའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་བརྩམ་མ་
ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་
བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གཉིས་བསྟུ་བ་
བྱ་རྩལ་མ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། བརྒྱུག་ན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།
།ཞེས་བསྟན་ནས་རྟགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་
གཉིས་བསྟུ་བ་བྱ་གོ་བྱེད་དང་བརྒྱུག་ན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐམས་
པར་བཞིན་དང་འབྲས་བྱ་དག་ཁོ་ན་ཁྱབ་བྱེད་དང་བདག་ཉིད་དམ་པར་བཞིན་

འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་གཏན་ཆིགས་
གསུམ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཚུངས་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐབ་རྟགས་གཉིས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་།
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དཔེ་མ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་གཏན་ཆིགས་
སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་
དང་། གཉིས་ཀ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འབྲས་རྟགས་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། ཚུལ་བྱུང་འབྲས་རྟགས་ཀྱང་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལས་གཞན་འབྲས་བུའི་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་ནི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་མི་སྤིད་དེ་རྒྱ་
ཅ་མ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་དུ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། དུ་
ལྡན་ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག་ཁྲབ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་དེ་ནི་དུང་སྐྱ་ཉན་པའི་ཤེས་པ་རང་
རྒྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཆ་རྣམ་པ་
གཉིས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཅ་མ་གྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་

འབྲས་བུ་རྒྱུན་བརྩམ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྩོལ་བ་མ་ཡིན་པ་
དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲས་རྟགས་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་དང་། རང་བཞིན་
གྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་པ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆ་ད་
མ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཀླུ་པ་ར་བ་ཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུས་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྩོལ་བྱུང་གིས་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་
པ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་སམ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གང་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་ཤེས་ནི་དམིགས་རྒྱུན་མི་རྟག་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་འབྲས་
པ་སྐྱབ་དགོས་ན་དེ་ནི་རྟག་པ་སྟོན་སོང་ལ་ཡང་སྤིང་བས་རྒྱུན་བརྩམ་མ་
ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་དུང་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་པའི་ཤེས་པ་རང་རྒྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ལྟར་རྟགས་ཏེ་མི་རྟགས་པས་འབྲས་པ་མ་
ངེས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྩོལ་བས་སྐྱའི་ངོ་
བོ་སྤར་ཡོད་གསལ་བར་བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེད་པ་
མིན་པས་རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི།
དུང་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ངེས་པ་ཁོ་ནར་རྒྱུན་བརྩམ་མ་ཐག་
ཏུ་འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩོལ་བའི་སྤར་རྟག་དངོས་སུ་ཡོད་
པའི་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་དུང་སྐྱ་ཐོས་
པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རྩོལ་བས་
ཐན་བཏགས་པའི་སྐྱ་ངེས་འགའ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

པའོ། །ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིའི་ངོ་བོ་ཏྲག་ཀྱང་ཉན་ཤེས་རེས་འགའ་སྐྱེད་པ་
 ཚུལ་བ་རེས་འགའ་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་སོ་ཞེ་ན། ཚུལ་བས་སྐྱ་ཏྲག་པ་
 ཐོས་པའི་འགའ་ཚུན་སྐྱབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་དམ། སྐྱ་དེ་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་རུང་
 དུ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཚུན་ཚུལ་བས་སྐྱ་ཏྲག་པ་
 ཐོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་སེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཏྲག་པས་ཉན་
 ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་མི་སྤིང་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚུལ་བས་སྐྱ་ཏྲག་པ་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་རུང་དུ་དངོས་
 སུ་བསྐྱེད་དམ་དབང་པོ་སྐྱ་ཐོས་རུང་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ནས་བརྒྱུད་ནས་
 ཕན་འདོགས། གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་ཏྲག་པ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་
 བདག་ཚུན་ན་བའི་དབང་པོ་དང་སྐྱའི་ངོ་བོ་དག་ལ་ཚུལ་བས་ཕན་པ་ཉེ་བར་
 སྐྱོར་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུན་ཚུལ་བས་སྐྱ་ཏྲག་པ་ཐོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་
 ཁྱད་པར་མི་སྐྱེད་པ་དང་། དབང་པོ་དང་སྐྱའི་ངོ་བོ་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱ་ཏྲག་པ་ཐོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མི་སྤིང་པ་དང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་
 པ་ཐོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་སྤིང་ཀྱང་ཁྱབ་པ་མ་རེས་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་དང་། སྐྱ་
 ཏྲག་པ་ཐོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མི་སྤིང་པའི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 སྐྱ་ཏྲག་པ་ཐོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མི་སྤིང་པ་དང་། སྤིང་ཀྱང་ཉན་ཤེས་བསྐྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་ལྗོག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། ཁྱད་པར་མི་སྐྱེད་པ་གོགས་དང་མ་ཐུན་
 ཚུན་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཏྲག་པ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉན་

ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པའི་རྒྱས་
པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མི་སྤྲོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་བྱེད་འགའ་ཞིག་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྒྲ་རྟག་པས་ཉན་
ཤེས་སྤྲོད་པའི་རྒྱས་པ་སྒྲོག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་ངོ་བོ་ཉམས་པར་བྱེད་
མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། འབ་པར་ཐལ། རྟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཉམས་པར་མ་
བྱས་པར་འབྲས་བུ་བསྤྲོད་པའི་རྒྱས་པ་བསྒྲོག་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲིབ་བྱེད་ཅིག་སོགས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པ་ལ་ཕན་
གཞོན་གྱི་བྱེད་པར་རུང་བའི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
བྱེད་པར་སྤྲོད་པ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་རྟག་པ་གང་གིས་སྒྲིབ་པར་
བྱེད་པ་འཕགས་པ་ཞན་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཕན་གཞོན་
གྱི་བྱེད་པར་རུང་བའི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པ་ལ་སྒྲིབ་
བྱེད་མི་སྤྲོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པར་འདོད་པའི་ཅིག་པ་
ལ་སོགས་པས་བྱམ་པས་བྱམ་འཛིན་དབང་ཤེས་སྤྲོད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བྱམ་འཛིན་དབང་ཤེས་
སྤྲོད་པའི་བྱེད་པར་ཅི་ཞིག་སྤྲོད་པའམ་ཉམས་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། མི་རྟག་པས་དབང་ཤེས་བསྤྲོད་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་མི་སྤྲོད་པར་འགྱུར་
ངོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་ཐ་སྙད་འཐད་པ་དང་། སྒྲིབ་བྱེད་
གྱི་ངོན་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་

བཤམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅིག་པ་ལ་སོགས་པས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་
བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་ཕན་གཞོན་གྱི་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་བྱེད་པར་ནི་
མི་སྒྲིལ། འོན་ཀྱང་སྒྲིབ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲིབ་བྱེད་
ཡོད་པའི་ཆེ་བུམ་པས་བུམ་འཛིན་དབང་ཤེས་མི་སྒྲིབ་པས་བུམ་པའི་སྐད་
ཅིག་བར་ཆོད་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་རང་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆོད་མེད་པའི་ཆེ་དབང་ཤེས་བསྒྲིབ་བར་ཆོད་ཡོད་པའི་
ཆེ་མི་སྒྲིབ་པས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་བྱུང་པར་བསྒྲིབ་པར་གྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བྱེད་མེད་པའི་ཆེ་དབང་
ཤེས་བསྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲིབ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཆེ་མི་སྒྲིབ་པ་དང་། དེས་ན་སྒྲིབ་
བྱེད་ཀྱིས་བྱུང་པར་བསྒྲིབ་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕན་ཚུན་ལྷག་ཅིག་ཏུ་
གྱུར་པའི་ཡུལ་བུམ་པ་དང་མིག་གི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲུབ་བ་
དག་ཆོས་ཅན། བུམ་འཛིན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་བྱུང་
པར་ཅན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་གཞན་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོན་མེད་བུམ་འཛིན་རྣམ་
ཤེས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོས་དབང་ཤེས་སྒྲིབ་པ་ཡུལ་དང་
སྒྲུབ་པས་ཕན་འདོགས་པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན།
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྒྲིབ་པ་ཡུལ་དང་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྒྲོས་པར་མི་རུང་
བར་ཐལ། དེ་བསྒྲིབ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །འདོད་ན། མིག་དབང་གིས་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་
རུས་པའི་རང་བཞིན་ཡུལ་དབང་གཉིས་མེད་པའི་དུས་རྟག་ཏུ་དབང་ཤེས་

བསྐྱེད་པའམ་ཡང་ན་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་ཡང་མི་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། དབང་ཤེས་སྐྱེད་པའི་བདག་རྒྱུན་གང་ཞིག་དེ་སྐྱེད་པ་ཡུལ་དང་སྤང་བ་
 ལ་བསྟོས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་སྤང་བ་དེ་དག་
 གྲང་ཐོགས་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་ན་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་
 བན་ཚུལ་མན་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་
 པ་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་བྱེད་པར་ཅན་དེ་དག་གི་སྟན་ཅིག་བྱེད་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་ཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱིས་
 ཡུལ་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེབ་བྱེད་དུ་ཐལ། ཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་
 ཆོད་ཡོད་ན་ཡུལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དེའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དབང་ཤེས་སྐྱེད་རྒྱས་པའི་རྒྱུན་གསུམ་
 གྱི་སྐྱེད་ཅིག་གཞན་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
 མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་ཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་
 སྐྱེད་པའི་སྐྱེབ་པར་འདོད་དེ། དེ་བར་དུ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་བས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆོད་གསར་དུ་ཞུགས་ན་སྤར་སྐྱེས་པའི་རྒྱས་པ་
 བྱེད་པར་ཅན་འགགས་པའི་བྱིར་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་མེད་པས་དེ་
 གཤོད་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་རྒྱས་པ་བྱེད་པར་ཅན་གཞན་ཡང་མ་སྐྱེས་པའི་

ཕྱིར། དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་ཅིག་པས་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་
བསྐྱེད་པའི་རུང་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་སྐྱེབ་བྱེད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
དབང་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེད་རུང་དེ་ནི་དབང་ཤེས་མ་སྐྱེས་བར་དུ་དབང་ཤེས་
སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མི་འཕོ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤམ་པ་དང་།
སྐྱེབ་པས་བྱེད་པར་སྐྱེད་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
གནས་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྐྱོད་ཡུལ་ཡིན་པ་
དང་། སྐྱེབ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེབ་བྱ་ལ་ཕན་གཞོད་སྐྱེད་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཡུལ་དབང་དང་དེའི་བར་གྱི་ཅིག་པ་སོགས་དུས་མཉམ་པ་རྣམས་ཕན་ཚུལ་
བྱེད་པར་མི་སྐྱེད་པ་དང་། ཡུལ་རུང་བ་ན་མི་གནས་པའི་ཡུལ་དབང་གིས་
དབང་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་ཕན་གཞོད་ཀྱི་བྱེད་པར་མི་སྐྱེད་པ་ལས་ཡང་ན་དངོས་
པོ་སྐྱེད་ཅིག་མ་རྣམས་ནི་ངེས་འགའ་ཕན་ཚུན་ཕན་འདོགས་པ་སྤིང་པ་ཡང་
ཡིན་ཏེ། ཕན་འདོགས་པ་སྤིང་ཡང་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་རྒྱས་པ་མ་ལུས་པ་ནི་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པས་མདོན་སུམ་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་གལ་ཏེ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་བར་ན་གནས་
པའི་ཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེབ་པས་དེ་གཉིས་ལ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་བྱེད་པར་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
སྐྱེབ་པའི་སྐབ་མ་ཐུག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་དང་མི་

གསལ་བར་ཐོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྒྲིབ་པ་ནི་རེ་ལྟེ་དང་སྒྲུལ་བྱ་དང་ཅིག་པ་ལ་
 སོགས་པའོ། །འདིར་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་བྱུང་པར་སྒྲིབ་པ་དང་མི་སྒྲིབ་པའི་འཆད་
 ཚུལ་གཉིས་མཛད་པའི་སྒྲུལ་མ་ནི་ཡུལ་དབང་གཉིས་དེའི་བར་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་
 དང་དུས་མཉམ་པ་ལ་ནི་སྒྲིབ་པས་བྱུང་པར་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་འབྲས་
 དུས་མཉམ་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དོ། །འཆད་ཚུལ་སྒྲུལ་མའི་གཙུག་པོ་
 ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་
 རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་རི་བོ་ལ་སོགས་པ་ཞུགས་པ་
 ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་བར་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་དེས་ཡུལ་དབང་གཉིས་
 ཀྱིས་དབང་ཤེས་སྒྲུལ་སྒྲིབ་བྱུང་དུ་ཡོད་པ་གསལ་དུ་སྒྲིབ་མི་བྱུང་དུ་བྱས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེས་མཐུག་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བར་དུ་ཞུགས་པ་ཅུ་མ་ལ་སྒྲིབ་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་དབང་དེ་གཉིས་
 སྒྲུལ་དབང་ཤེས་སྒྲིབ་མི་བྱུང་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་ལས་མ་འཕོས་པ་ཡིན་ནོ།
 །འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་བར་དུ་སྒྲིབ་བྱེད་མཐུག་པོས་ཆོད་པའི་ཡུལ་དབང་
 བཅ་ཚུན་བཅ་འདོགས་པ་དང་། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་བཅ་གཞོད་བསྒྲིབ་
 པའི་རྒྱས་པ་སྤིང་མོད་ཀྱང་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
 ཆོད་མས་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་ལ་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་ཀྱན་མཁྱེན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་
 སྒྲོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་བཅུག་པ་མཐའ་གཟུང་ཡིན་གྱི། རྒྱས་པ་ཡོད་པར་
 ཀྱན་མཁྱེན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟིགས་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས་རང་གི་ཆོད་
 མས་མ་བྱུབ་པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའོ། །ཀླུ་རྒྱེན་གྱི་རྒྱས་པ་

མ་ལུས་པ་ཀྱན་མཁུན་གྱི་མདོན་སུམ་གྱི་སྒྲོང་ཡུལ་ཡིན་པ། རང་ལུགས་ལ་
ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་རང་ལྟོག་གཞི་ལྟོག་གི་བྱང་པར་རྣམས་བྱེད་པ་ལ་
མཁས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་བར་ཆོད་ཡོད་ན་ཡུལ་
དབང་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་མི་སྦྱེད་ལ་མེད་ན་བསྦྱེད་པའི་སྦྱིབ་བྱེད་དེས་
ཡུལ་དབང་ལ་བྱང་པར་སྦྱེད་པ་འཐད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱང་པར་མི་སྦྱེད་ན་གོགས་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་
དང་བྱང་པར་མེད་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་དང་། བན་གཞོན་བསྦྱེད་པ་སྦྱིབ་བྱེད་
དུ་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བར་གྱི་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱིས་བྱང་པར་སྦྱེད་པ་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་ཞེས་ཁས་སྐྱངས་ཇེས་སུ་བརྗོད་ནས་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་ཅིག་པ་
སོགས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་སྦྱེད་པའི་སྦྱིབ་བྱེད་
དུ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་བྱང་པར་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་
དབང་ཤེས་སྦྱེད་པ་ལ་བན་གཞོན་གང་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་སྦྱེད་པ་འདིའི་སྦྱིབ་བྱེད་འདི་
སྟེ་བྱོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྦྱིབ་བྱ་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཉེ་བར་བསྐྱུ་བ་ནི་རྣམ་
པར་རྟོག་པས་སྐྱུལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱིབ་བྱེད་ནི་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པའི་སྦྱིབ་བྱེད་དུ་
བཞག་པ་གང་ཞིག་སྦྱིབ་བྱེད་དུ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར། སྟོ་
བཏགས་པ་འདོད་ན་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྟོག་པས་སྟོ་བཏགས་པའི་ཇེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་

ན་བྲམ་ཟེའི་སྤྱུ་ལ་མིང་ཉི་བར་བཏགས་པས་ནི་བྲམ་ཟེའི་སྤྱུས་འབྲས་ལ་
སོགས་པ་འཆོད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་བྱེད་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་དེ་ཡོད་ཀྱང་དེས་
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོ་བཏགས་ཀྱིས་དོན་
བྱེད་མི་རུས་པ་དེའི་སྤྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
ཕན་གཞོད་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཕན་གཞོད་
གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བར་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་དབང་
པོ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱབ་པས་ཕན་གཞོད་
ཀྱི་བྱེད་པར་རུང་བྱང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་རུས་ལྡན་ལ་
འགྱུར་བ་མེད་པ་དེས་ནའི་སྤྱིར། སྐྱབ་བྱེད་དེས་བྱེད་པར་བྱས་པར་རྟོགས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཕན་གཞོད་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་བྱས་ན་དེ་མེད་པར་ཡང་དབང་ཤེས་
བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མི་སྤྱིད་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི།
དེ་ལྟར་སྐྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པ་རྣམས་ནི་
འགྱུར་བ་མེད་པས་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་བྱེད་པར་ཉམས་པའི་སྐྱེ་བ་
རུས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟག་པ་ལ་འགའ་རྒྱུན་ཀྱི་བྱེད་པ་མི་འཇུག་པ་
དེས་ན་གལ་ཏེ་སྐྱ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཆེ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རྟག་པ་གང་

ཞིག་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་
མ་གྲུབ་ན་དུས་ནམ་ཡང་སྐྱེས་བྱ་གང་ལ་ཡང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འགའ་
ཡང་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་གང་ཞིག་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྟག་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རེས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབང་པོ་དང་སྐྱེ་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པ་ལ་གཉིས། ཐོགས་
སྒྲུང་དང་། དེ་སྟུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་སྟུམ་དུ་བར་གྱི་སྐྱིབ་པས་
སྐྱས་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་གསར་དུ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་བྱིར། རེས་
འགའ་ཐོས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་སྐྱ་ཐམས་ཅད་མ་ཐོས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྐྱ་
དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་རྩོལ་བས་དབང་པོ་ལ་ཕན་འདོགས་
བའམ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་རྩོལ་བ་ལས་གཞན་ཡང་རུང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་སྐྱ་
སོ་སོ་ལ་བསྟོས་ནས་སོ་སོར་རེས་པ་རུང་བྱ་གཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་ལྟན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཉེ་ན་སྐྱ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་སྤོང་བ་ལ་སོ་སོར་
རེས་པ་ཞེས་སྟོས་སོ། །ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེས་འགའ་སྐྱ་འགའ་ཞིག་ལ་
ཕན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། སྐྱ་འདི་དག་གི་དུས་རེས་འགའ་ཡུལ་འགའ་
ཞིག་ཏུ་ཐོས་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཚང་མ་ཚང་དེས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་
ན་སྐྱའི་ངོ་བོ་ལ་བྱུང་པར་མི་སྐྱེད་ཀྱང་རེས་འགའ་ཐོས་པ་མི་འགའ་ལོ་སྟུམ་
པ་དཔྱོད་པ་བའི་འདོད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ།

རྒྱུ་རྩོལ་བས་སྐྱ་རྟག་པ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་

འདོགས་པ་མི་འཐད་པ་དང་། དེས་དབང་པོ་སྐྱེ་ཏྱག་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་
 པ་ཁེགས་པ་དང་། དབང་པོ་ལས་བརྒྱད་ནས་ཕན་འདོགས་པ་མི་འཐད་པའོ།
 །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀླུ་པར་བཤའ་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། ཀླུ་པར་བཤའ་བུ་སྐྱེད་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པ་འཐད་པ་
 དང་། ཏྱག་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་
 བོ་ཅག་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟེན་ཅིག་སྐྱེད་
 པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་བ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟེན་ཅིག་ནས་ཀྱི་སྐྱེད་
 དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་དོན་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་
 ལ་བསྟོས་པ་ཉིད་འཐད་པའི་བྱེད་པར་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་ལས་བྱེད་
 པར་ཐོབ་པའི་ཉེར་ལོན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་དག་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་སྐྱེད་པ་ལ་ཕན་
 པ་ཉེ་བར་སྟོང་བའི་བྱེད་པར་ལོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལྟེན་ཅིག་སྐྱེད་པར་སྐྱེད་པ་མི་
 ཏྱག་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱེད་པར་མི་སྐྱེད་པ་རྒྱུ་ལྟེན་ཅིག་གཞན་ལ་བསྟོས་པར་མི་
 འཐད་པ་དང་ཕན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་པ་ལ་ཉེས་པ་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་
 བོ། ས་བོན་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 གལ་ཏེ་སྐྱེད་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་ནས་འབྲས་བུ་བྱེད་
 བྱེད་བྱེད་ལ་རག་སྟེ་སྐྱེད་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པ་དེ་བཞིན་ལ་
 དེས་པ་ཞེས་པ་
 དེ་ལྟར་ནི་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལྟེན་ཅིག་ལ་བསྟོས་ནས་

ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ཁྱིམ་ཁྱུང་པར་སྐྱེད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ་མ་
སྐྱེད་ན་བཟོས་པར་མི་འཐད་ཅིང་པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་
དེའི་ཕྱིར། སྐྱེ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ལས་དབང་དོན་སྤང་བ་ལས་གང་ཟག་
གི་བདག་གམ་གཞན་ཚུལ་བ་ཡང་རུང་སྟེ། རང་གི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་
ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ལ་པན་པའི་ཁྱུང་པར་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་རྟག་པས་སྐྱེ་འདི་ན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་
རྒྱུ་བཀག་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བས་དབང་པོ་དང་སྐྱེ་ལ་པན་པ་ཉི་
བར་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཚུལ་བ་སྐྱེ་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡང་
བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་རྒྱུ་ལ་བཟོས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་བས་སྐྱེ་ལ་དངོས་སུ་པན་མི་འདོགས་ཀྱང་དབང་
པོ་ལ་པན་འདོགས་པས་སྐྱེ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆོས་
ཅན་སྐྱེ་མ་ལ་ཚུལ་བས་དབང་པོ་ལ་པན་བཏགས་པའི་སྐྱོན་སྐྱེ་རྟག་པ་དེའི་
ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་པན་
བཏགས་པས་ཀྱང་རྟག་པར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་རྟག་
པ་རྒྱུ་ལ་བཟོས་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེ་བ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་རྟག་ཏུ་ཐོས་པར་ཐལ་བ་དང་།
ཁུབ་པ་སྐྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་བས་སྐྱེ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་འགལ་རྒྱུ་

སེལ་བ་དང་། དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སློན་པ་མཐུན་ཆེན་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་
མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱ་དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཀྱི་སློན་པ་དམིགས་པར་བྱ་བའི་
རང་བཞིན་གང་ཞིག་དུས་ནས་ཡང་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་མ་འཕྲོས་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་གང་
ཞིག་ཆེན་འགའ་ཞིག་ལས་རྒྱས་པ་གསར་དུ་འཕྲོབ་པའམ་ཉམས་པར་མི་
འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་ན་དེ་རྟག་པར་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་བྱལ་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཤེས་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་ཉན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱས་པ་དེ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
སྐྱས་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་སྐྱ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱ་དེའི་
གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སློན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ནི། དུང་སྐྱ་ཚོལ་བྱུང་
དུ་མ་གྲུབ་པའི་སློན་མེད་པར་ཐལ། དུང་སྐྱ་དེའི་བདག་ཉིད་ལ་ཚོལ་བ་འདི་
པན་པའི་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་བྱེད་པར་རྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ།
ཚོལ་བ་འདི་དུང་སྐྱའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཆོས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
མཐོང་སྟེ། དུང་སྐྱ་འདི་དུང་འབྱུད་པའི་ཚོལ་བ་སྤང་མ་བརྩམས་པ་དང་གསར་
དུ་ཆད་པ་ན་ནི་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བར་མ་དམིགས་ལ། དེས་འགའ་ཚོལ་བ་ལས་
སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ་གཉིས། བསྐྱུ་བ་བྱ་བྱུ་བ་པའི་དོན་བསྐྱུ་བ་
དང་། སྤྱི་དོན་བསྐྱུ་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བཅུ་ལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྐྱ་ཐོས་
པའི་ཉན་པའི་ཤེས་པ་རང་རྒྱ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྤྱི་འབྲས་
བྱུར་བྱུ་བ་སྟེ། དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་ཕྱོགས་ཁྲབ་ཆད་མས་བྱུ་བ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དོན་ཆོན་བཞིས་འཆད་པས་ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི། དུང་
སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་བཅུ་ལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཅོལ་བའི་སྤར་རྟག་པར་ཡོད་པའི་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ནི། ཁྲབ་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཅོལ་བ་དེ་
སྐྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་སྤྱི་བ་བྱེད་སེལ་བ་དང་། དབང་པོ་དང་སྐྱ་ལ་རྣམ་པ་ཀྱན་
ཏུ་པན་པ་ཉི་བར་སྒྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་བྱུ་བ་པའི་ཐལ་བ་བསྐྱུས་པ་
ནི། དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། དུས་ངེས་འགའི་ཆེ་འབྲས་བྱ་མི་བྱེད་པ་འགལ་བར་
ཐལ། ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱེད་པ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བྱུ་བ་པའི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ཅོལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་དེ་དུང་སྐྱ་
ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་རང་རྒྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྟོན་ཏུ་སོང་བར་སྐྱུ་བ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུ་བ་ཅོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཉན་
པའི་ཤེས་པ་འདི་འདྲ་ངེས་འགའ་བའི་སྤྱི་འབྲས་བྱུར་བྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བྱ་བ་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །ཅོལ་བྱུང་འབྲས་རྟགས་རྒྱས་
པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པ་ནི། གཞན་སྟེ་དག་ཡི་གའི་སྐྱད་དོད་ཨ་
ཁྲར་ཞེས་པ་འགྱུར་མེད་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པ་ལ་གདངས་གྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་

བ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པ་མ་གོ་བར་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་དུ་
བཟུང་ནས་སྒྲུབ་ཏུ་བྱས་པར་འདོད་ཅིང་། སྒྲུབ་ཆེད་མ་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། ཡི་གེ་
ཉིད་བཅིངས་གྲོལ་ཀྱན་གྱི་གཞིར་གྱུར་བའི་ཏུག་དངོས་སུ་འདོད་དོ། །དེ་དག་
བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་པ་མཚུངས་པས་དངོས་པོ་ཏུག་པ་མཐའ་དག་
ཞིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དང་ཡང་དང་དང་དུ་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཏུག་པར་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་གྲོལ་བ་
དོན་གཉེར་གྱིས་གཞི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པ་གཙོ་བོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་
ཐོག་མའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །གང་དག་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱུ་
ཏུག་དངོས་ཁས་སྒྲུབ་ནས་དེའི་སྒྲུབ་པ་ཐུབ་པ་གྱི་ཡི་གེ་འབྲུག་པ་ཏུག་
དངོས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མིང་ཐ་དད་ཅམ་མ་གཏོགས་དོན་གཞན་སྡེ་དེ་
དག་དང་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
མ་ཐུན་སྒྲོགས་ལ་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་དཔེ་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པའི་དགོས་
པ་དང་། བྱུང་བའི་དང་ཆ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་
དང་། མ་ཐུན་སྒྲོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དཔེ་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་གཏན་
ཆིགས་གཉིས་ཀའི་དཔེར་བརྗོད་ཅོལ་བྱུང་ལ་རུང་བར་འོག་ནས་འཆད་
བཞིན་དུ་བྱས་པ་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་
གྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་ཡང་དག་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱི་མཚན་ཉིད་

ཀྱི་ཡུལ་མཆོན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏེ་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་
ཡང་འབྲས་བུའི་དཔེར་བཟོད་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་བྱས་པ་
ལོགས་ཤིག་ཏུ་དཔེར་བྱས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་མ་
སྟོས་ན་ཏྲགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པར་དོགས་
པར་འགྱུར་བས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་
འཇུག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཏྲགས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རང་དོན་དུ་ཚུལ་གསུམ་དང་མཆོན་ཉིད་དེ་དང་ལྟན་
པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོས་པས་ཡང་འདིར་སྟོས་པ་མི་རིགས་ལ།
དབྱེ་བ་འཆད་ན་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་འཆད་དགོས་ཤིང་དེ་རང་དོན་ལས་ངེས་ན་
དབྱེ་བ་ཡང་ངེས་པས་དབྱེ་བ་སྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེ་ན། རང་དོན་དུ་
ཏྲགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་དང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་ཀྱང་གཞན་དོན་དུ་
དབྱེ་བ་བཤད་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་བཟོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་བཟོད་
ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པའི་བྱིས་པས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་བྲབ་
བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་གཏན་ཆིགས་སྟོན་པའི་སྐབས་དག་གི་བཟོད་ཚུལ་གྱི་བྲག་
ཏུ་ཏྲགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཅུ་ཞེ་ག་བཤད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་

ཡོད་དེ། བརྗོད་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པས་དེ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྲོས་
 གྱི་མཆན་ཉིད་ནི་མི་མཁས་པས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་ཡིན་
 པས་མ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་སྒྲོབ་དཔོན་ཡབ་སྐུ་གྱིས་མཆན་
 ཉིད་ནི་རང་དོན་དུ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། མི་མཁས་པས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་
 ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། བརྗོད་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཞན་དོན་
 ལེ་བྱའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་འདིར་སྒྲོས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་དཔེར་བརྗོད་
 ཀྱང་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་དཔེར་མ་བརྗོད་པས་བརྗོད་
 པའི་ཆེ་དེ་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་དོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་
 མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དཔེ་མ་སྒྲོས་པའི་སྒྲིན་མེད་
 པར་ཐལ། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་གྱི་དཔེར་ཚུལ་བྱུང་བརྗོད་པ་འདིས་ནི་
 མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་ཡང་བཤད་པར་
 རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡང་འབྲས་བུར་ཏེ་ཐུན་
 མོང་དུ་གསུངས་ཏེ་ཚུལ་བྱུང་གཉིས་ཀའི་དཔེར་སྒྲོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྟེ་
 དེའི་ཕྱིར། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དེ་གཉིས་ཀ་གོ་བའི་དཔེར་བྱང་སྟེ། བཅུ་ལ་
 མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་གསལ་བ་ཤེས་པའི་ཆོས་དང་བཅུ་ལ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བ་
 དག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དུང་སྐྱ་ཚུལ་བ་ལས་བར་ཆད་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 བཅུ་ལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་ཡིན་ལ། བྱུང་བ་ཡང་དུང་སྐྱའི་རང་གི་དོ་བོ་འཕྲུལ་དུང་སྐྱ་

གསལ་བ་གཉིས་ལ་འདྲུག་སྟེ། མ་གསལ་བ་ནི་མ་བྱུང་བ་དང་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་བཅུལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་ཤེས་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལས།
 སྐྱེ་བ་ནི་དུང་སྐྱའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་གཉིས་
 ཀ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་
 གསུམ། ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་།
 འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་ན་གཞན་ཁས་སྦངས་པ་དོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་
 བོ། དུ་བ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། གང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལ་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་པ་དང་འབྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་རང་དང་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་
 དབྱེར་མེད་པ་ཅན་ཀྱི་བྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་
 ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་དེ་རང་
 རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱབ་པའི་གཞིར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲུལ་བར་མི་
 འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་གཉིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྡན་པ་ཅན་དང་འདུ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་
 གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ལྡན་པ་
 ཅན་དང་འདུ་བ་ཅན་སོགས་གང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་དག་
 ཡང་དག་མིན་ཞེས་དོན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་
 འབྲུལ་བ་སྤིད་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་

འཁྱུལ་བ་སྤྱོད་པར་ཐལ། གཉིས་པོ་དེ་འབྲེལ་འབྲེལ་བ་མ་གཏོགས་འབྲེལ་བ་
གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྷན་འདུ་སོགས་པ་ཡང་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་དེ་ཡོད་དོ་
ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་འབྲེལ་བ་སྤྱང་སྤྱུལ་བཏགས་
པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་སྒྲོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་
སྒྱུ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲེལ་བ་གཉིས་
པོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ངེས་
པ་དེ་ཡང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་ལས་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་
གཉིས་པོ་གང་ཡང་ངེས་པ་མེད་པ་སྒྱུ་བ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པའི་བྱིར། ལྷན་པ་
དང་པོ་བཞིས་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་བཞིས་འབྲེལ་བ་
གཞན་གྱིས་མི་རུས་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་ལས་གཞན་མི་
དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱི་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཆན་སྟོན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དཔེ་མ་བསྟན་
པའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ངེས་སྒྲུང་
བཤད་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་མི་དམིགས་པ་འགའ་ཞིག་
ཀྱང་འབྲས་རང་ལས་གཞན་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ན་མ་
དེ་ཅིའི་བྱིར་བྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་དཔེར་མ་བརྗོད་
ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆན་སྟོན་སྒྱུར་བ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།

དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཀླུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
གཉིས་ནི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པའི་གཏན་ཆིགས་དངོས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་
སྐབས་འདིར་དོན་གྱིས་དཔེར་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཤུགས་བསྟན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། སེབས་ནས་གཞན་ལ་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་།
བསྐྱུ་བྱེད་ལ་བསྟོས་ནས་དགག་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་མི་འབྲང་པའི་ཚུད་
པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
དང་། སྤང་རུང་དང་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་བྱེད་པར་རོ།
།དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དཔེ་རང་
བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལས་ལོགས་སུ་དངོས་སུ་སྒྲོས་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཆོད་མ་
བཤད་པ་དང་། དགག་གཞི་དང་བྱེད་པའི་དགག་པ་འཇུག་པའི་ཆོད་མ་རང་
རྒྱུད་པས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུས་པར་
བཤད་པ་དང་། སྤྱི་འོ་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
བསྐྱུ་བྱེད་བསྟན་པ་དང་། ཁྱབ་པ་མི་འཁྱུལ་བར་སྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་
བཞིན་དུ་འདུས་པས་དཔེ་དངོས་སུ་སྒྲོས་མི་དགོས་པ་འདི་ལྟར། གཉིས་པ་

ནི། ལྷོ་ལྷེར་བ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་བ་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་ཡོད་པ་
ལས་རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་བྱམ་བ་
མེད་པའི་སྐྱ་ཤེས་འབྱུག་རུང་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ན་དམིགས་
རུང་གི་བྱམ་བ་མེད་པ་དག་ལ་ནི་ལྷོ་ལྷེར་བ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་མི་
དམིགས་བ་ལས་གཞན་སྒྲུང་རུང་གི་བྱམ་བ་མེད་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པའི་
དོན་ལྟོག་གཞན་མེད་པ་ངེས་ནའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་གོ་བར་
བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་པའི་ཆེ་བྱམ་བ་མེད་པ་རྒྱང་བས་ཆོག་བས་སྦྱོར་
བ་འཆད་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་གོ། གཉིས་པ་ནི། ཡོད་ན་བཟླས་རུང་བའི་རང་
བཞིན་བྱམ་བ་མེད་པ་ནི་ལྷོ་ལྷེར་བ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་བའི་རྣམ་པར་
གཞག་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ལྟོག་ཡོད་ལྷོ་ལྷེར་བ་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་
བ་ལས་གཞན་དེའི་དོན་ལྟོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ལྟོག་དེ་རྟགས་སུ་བྱུང་
བས་ནི་རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་བྱམ་བ་
མེད་པའི་ཤེས་བ་དང་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་རུང་
མ་དམིགས་བའི་ས་སྟོགས་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་འབའ་བྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡོད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབའ་
བྱ་ལ་འབྱུང་བས་རྒྱ་ལས་འབའ་བྱ་དེ་ལྟར་རྟགས་པར་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱམ་པ་མེད་པ་དེ་ལྟོ་ལྟེན་བ་དམིགས་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་
བྱའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཡང་དམིགས་རྒྱང་མ་དམིགས་པ་དེ་ལས་ནི་བྱམ་པ་
མེད་པའི་སྒོ་སྒྲ་འཇུག་རྒྱང་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འབྱུང་པར་འབྱུར་ཏེ། ཡོད་ན་
བཟུར་རྒྱང་མ་མཐོང་བ་ལ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པས་བྱུང་བ་འདི་
གཞག་རྒྱུ་ལྟེན་བར་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་བྱུང་དཔེ་ལ་བྱུང་བའི་བ་དང་། དཔེ་ལ་བྱུང་
ན་ཅོད་གཞི་ལ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། དེས་ན་སྤྱི་བྱུང་བསྐྱབ་མི་
དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱུང་བ་ངེས་པ་མེད་པར་འབྱུར་
བ་དཔེའི་སྟངས་དུ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་གཞི་བཞུགས་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
འོ་ན་ཀྱང་བཟུར་རྒྱང་བའི་དངོས་པོ་མ་མཐོང་བ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་དཔེ་
ལ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བའི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་ལ་བྱུང་ན་ཅོད་གཞི་ལ་ཡང་བྱུང་བར་འབྱུར་རོ་ཞེ་
ན། དཔེ་ལ་སྤང་རྒྱང་གི་དོན་ཡོད་པར་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པར་བྱུང་བའི་
དཔེ་དག་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་ན་ཅོད་གཞི་ལ་བྱུང་བས་མ་བྱུང་བར་ཐལ།
དཔེ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་རྟོགས་ཀྱང་ཅོད་གཞི་ལ་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་ལྟར་མེད་
པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་དམིགས་རྒྱང་མ་དམིགས་པ་བྱུང་བའི་དུ་ཡོད་ན་
ཡང་ཡུལ་ཅན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་མི་བློ་བ་དེ་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་བར་
བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཕྱི་རྟོགས་
ལ་རྟོགས་ཆོས་འདི་དག་གི་འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་

ཏེ། མེད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་གང་དུ་ཡང་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ལས་དོན་
ལྡོག་གི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདིས་སྒྲུབ་ལན་ཅིག་
མ་ཡིན་པར་དཔེ་ལ་དབྱུང་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཅོད་གཞི་ལ་བསྟར་རུང་བ་མ་མཐོང་བར་གྲུབ་ན་དེའི་
རྒྱ་མཚན་ཅན་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཅོད་
གཞི་དེ་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་འགྲུབ་པ་ཉིད་དེ་འབྲེལ་བ་དཔེ་ལ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་དེའི་བྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་ཆེན་པོ་དང་ཁྲ་བོ་ལ་སོགས་
པ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཞུགས་སུ་བེན་ཀྱང་མྱོངས་པས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
བ་ལང་གི་རྒྱ་མཚན་གྱི་བྱུང་པར་ཡིན་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བ་ལང་ཆུང་དུ་
ལ་བ་ལང་གི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་བསམས་ཏེ། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་
མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། བ་ལང་ཆུང་དུ་ལ་སྒྲོག་ཤིང་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་ན་བ་ལང་
གི་ཐ་སྙད་ཏགས་ཀྱིས་བྱེད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་
དཔེ་དང་། གཙོ་བོའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་གཞན་དག་
འཛིམ་གོང་འདིར་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཡུལ་བྱམ་པ་དམིགས་
རུང་མ་དམིགས་པ་གྲུབ་ཟིན་དུ་ཡོད་ན་ཡང་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་རྗེས་སུ་
མི་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞི་དེར་དེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མྱོངས་པས་
མ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འཛིམ་གོང་དེར་དཔེ་ལ་བྱམ་པ་དམིགས་
རུང་མ་དམིགས་པ་གྲུབ་པ་དང་ནི་ཆོས་མཐུན་དུ་བསྟན་པ་ལས་བྱམ་པ་མེད་

པའི་བཅུ་དྲུག་པར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཁྱབ་དཔེ་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་
བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཚོད་གཞི་ལ་རྟགས་གྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཅི་ལྟར་མེ་དུ་མའོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་
བའི་དག་འཛིན་མའོན་སུམ་ལས་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འགོ་ལྗོག་བྱས་ས་དང་བྱེད་པ་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
ཉིད་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་ལས་རྒྱ་འབྲས་དཔོག་པ་ཐ་
སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཏུ་ཐལ། རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་བྱས་ས་དང་བྱེད་པ་པོ་དེ་
གཉིས་ལ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སོགས་ཀྱི་དངོས་མིང་གི་སྒྲ་ཐ་སྙད་ཐོར་ཡང་
བའི་དོན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་ལས་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དངོས་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། འྲེགས་ཆོས་
ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བ་ཤད་པ་ལ་རང་བཞིན་ལས་ཐ་དད་པར་
ནི་དཔེར་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་དུ་ཚུགས་པོད།
རང་བཞིན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་ངི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མ་

དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དངོས་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་
 པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲུང་རུང་གི་བྱམ་པ་མི་དམིགས་པ་ལས་ནི་རང་
 རྒྱུགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱུང་པའི་གཞིར་བྱུང་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་བྱམ་པ་
 མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་རུང་བ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་སྐྱབ་
 པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཚད་མས་མ་བྱུང་པའི་སྐྱོན་མེད་
 པར་ཐལ། བྱུང་པ་ཡང་གཞན་དུ་དཔེ་ལ་བྱམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་
 བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཙམ་ལས་བྱུང་པས་དེ་དང་ཚྱོད་གཞི་ལ་བྱུང་པ་
 བྱུང་བྱེད་དུ་བྱུང་པར་བྱེད་པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 བྱུང་ན་ཚྱོད་གཞི་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་སྒྲུང་རུང་མི་རིགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་པའི་མེད་
 པ་བྱུང་ན་དོན་བྱུང་པས་ཚྱོད་གཞི་ལ་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཉགས་ཀྱིས་
 བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཀྱི་རྒྱུགས་
 ཚོས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་། མ་དམིགས་པའི་
 ཉགས་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 ཇི་བ་དང་། དེའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་སུ་
 ལྟོ་ལྟོར་བ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པའམ། བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་
 དམིགས་པ་ཞེས་ཉགས་སུ་ངི་ལྟར་འགོད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བཀག་
 པའི་མེད་དགག་ཉགས་སུ་སོང་བ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་འདི་བ་ཡིན་

ནོ། །སྒྲུང་རྒྱུང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཆད་མ་གང་གིས་ཅི་ལྟར་གྲུབ་ཅིང་རྗེས་
 དཔག་གིས་གྲུབ་ན་རྟགས་ཐུག་མེད་དུ་བརྒྱུད་དགོས་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 གྲུབ་ན་མེད་དགག་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་གྲུབ་
 དགོས་ན་དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་མངོན་སུམ་ལགའ་ཞིག་གི་རྒྱུར་ཡང་རི་ལྟར་
 འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དངོས་ཀྱི་
 རྟོགས་ཆོས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཉེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་མེད་དེ་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་ཤྱགས་ལ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར། གཉིས་པ་ནི། ལྟ་ལྟར་བ་དམིགས་རྒྱུང་མ་དམིགས་པ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། གཅིག་ལྟ་ལྟར་
 བས་དག་པའི་ས་རྟོགས་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་
 དང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལས་ལྟ་ལྟར་བས་དག་
 པའི་ས་རྟོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའམ་ལྟ་ལྟར་བ་འདི་ནི་མི་
 དམིགས་སོ་ཞེས་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་
 རྟོག་སྒྲོ་གཉིས་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་
 སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ནི་རང་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དེ་དགག་པའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱད་
 པར་དུ་བྱས་པ་ཞེས་བྱའི་རྟོག་པ་གང་ཞིག་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང་
 སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཞེས་པས་མཆོན་མི་ཁུས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་མ་ངེས་པའི་

སྤྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་ས་སྤྱོགས་དང་
མངོན་སུམ་སོང་བར་བསམས་ནས་རྒྱ་ཚོགས་པ་གངས་ཚང་གིས་འབྲས་
བུ་འབྲུང་བུང་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཏ་ཅང་རྣམ་
པར་མི་འཆམ་སྟེ། དགག་རྟགས་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་སྐྱབ་རྟགས་འདིའོ་
ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བའི་སྐྱབས་སུ་
མ་སྤྱོན་སྤྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་
དཔེ་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་པ་ལ་འཆད་དགོས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
ནང་དུ་འདུས་པར་བཤད་ན་མི་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ས་སྤྱོགས་མངོན་སུམ་
དང་བཅས་པ་དང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བསྐྱབས་པ་ནི་
སྤྱོགས་ཚོས་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཏན་ལ་འབྲེལས་པ་ལ་ངེས་པར་དགོས་
པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་འབྲུབ་པ་དགག་གཞི་དམིགས་པའི་
ཚད་མ་ལ་བསྟོས་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་མ་སྟོས་པར་དགག་པ་རང་དབང་དུ་
མི་འབྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་མ་སྟོས་པར་
དགག་བྱ་དམིགས་པའི་སྟོ་བཀག་ཅམ་གྱིས་སྤྱོགས་ཚོས་མི་འབྲུབ་པ་དང་།
དག་འཛིན་མངོན་སུམ་རང་རིག་གིས་བྱུང་བ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ལ་
བསྟོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་བྱ་འཛིན་པའི་
སྟོ་བཀག་ཅམ་གྱིས་མི་འབྲུབ་པ་དང་། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཚན་གང་ལས་སྟོ་སྤྱིར་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་

བ་ལྟོ་ལྟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
མེད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་ལྟོ་ལྟེར་བ་འདི་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་དེ་
ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཅི་ཞེན་ལྟོ་ལྟེར་བ་རང་ལས་བྱུང་བར་
ཅན་གྱི་ངེས་དག་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིད་འཐུག་ལ་སོགས་པའི་གནས་
སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ལྟོ་ལྟེར་བ་སོགས་དོན་ཐམས་ཅད་མ་རྟོགས་ཤིང་
རྟོགས་པའི་སྒོ་མེད་ན་ཡང་ལྟོ་ལྟེར་བའི་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་དག་
འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ལྟོ་ལྟེར་བས་དག་པའི་ས་སྟོགས་
འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་དེ་སྟོང་གི་རང་རིག་མངོན་སུམ་
འགའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ན་མངོན་སུམ་དེའི་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་
སྟོགས་དག་པ་བ་འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་གཞན་ལྟོ་ལྟེར་བ་མ་དམིགས་
སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་འདྲན་ཞིང་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའམ་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་སྒོ་བཀག་ཙམ་
གང་རུང་ལས་སྐྱེ་མ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཅིག་དམིགས་པ་ལས་རྟོགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་
ཆོག་མོད། ཉམས་སུ་སྟོང་བ་ལས་རྟོགས་སོ་ཞེས་ངེ་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། ལྟོ་
ལྟེར་བ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་མེད་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་

ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཅིག་དམིགས་པ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ཅམ་དུ་མ་བཟད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ་ལས་སྐྱེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་སྟོ་སྤྱིར་བ་ལས་དོན་གྱི་བྱད་པར་དེས་དག་
པའི་ས་སྤྱོགས་རྟོགས་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་བྱད་པར་དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་ལས་ཡིན་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱད་པར་རྟོགས་པ་ནི་དག་འཛིན་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་
མངོན་སུམ་ལས་ཡིན་ཞིང་དེས་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་སྟོ་མེད་པ་ཤུགས་ལ་
རྟོགས་པའི་སྤྱིར། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
གྲུབ་པའི་བྱད་པར་དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི་སྟོ་སྤྱིར་བས་དག་
པའི་དོན་གྱིས་སྟོ་སྤྱིར་བས་དག་པའི་ས་སྤྱོགས་ཀྱི་དོན་བྱད་པར་དུ་བྱས་
ནས་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་སྤྱོགས་དག་པ་བ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
གྱིས་གྲུབ་སྟེ་དེ་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དེས་ནི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་ས་སྤྱོགས་དག་པ་བ་དང་དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་ཐུག་
པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱོད་པའི་བྱད་པར་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡང་
རང་རིག་གིས་མ་གྲུབ་པར་སྤྱོད་པ་རྗེས་གཞན་གྱི་བྱད་པར་ལས་གྲུབ་
དགོས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེའི་ཡང་འཇལ་བྱེད་སྤྱོད་པ་རྗེས་གཞན་ལས་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ས་སྤྱོགས་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཡང་མཐར་
ཐུག་པར་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞི་དག་འཛིན་རང་གིས་གྲུབ་པ་ལྟར། གཞི་དག་པ་བ་
 ཡང་རང་གིས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ས་སྟོགས་དག་པ་བ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་ནི་རང་གི་
 ཡོད་པ་ཙམ་དང་དོན་གྱི་བྱད་པར་དག་གིས་དེ་དག་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱེད། དོན་ཡོད་པ་ཙམ་རང་ལས་མི་འགྲུབ་ན་བྱད་པར་ལྟ་ག་ལ་
 འགྲུབ་ཅེས་པའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་དེར་ཐལ། ས་སྟོགས་ཙམ་གྱི་རང་གི་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དང་བྱད་པར་ས་སྟོགས་དག་པ་བ་
 འང་ལ་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དག་གིས་གྲུབ་པ་དེས་ནའི་བྱེད། དོན་གྱི་
 ཡོད་པ་དང་བྱད་པར་རང་གིས་མ་གྲུབ་པར་གཞན་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་སྟོང་བ་མངོན་སུམ་ནི་སྟོང་བ་རྫས་གཞན་གྱི་ཡོད་པ་དང་བྱད་པར་
 དག་ལས་དེ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་རང་རིག་གིས་མ་གྲུབ་པར་རྫས་
 གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་དགོས་ན་དོན་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་བའི་བྱེད་པོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་ཡོད་པ་དང་བྱད་པར་རང་ལས་མི་འགྲུབ་ཅིང་། ཤེས་པའི་
 ཡོད་པ་དང་བྱད་པར་རང་སྟོང་ལས་གྲུབ་པ་དེའི་བྱེད་པར་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་སྟོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། ས་སྟོགས་ཙམ་དང་བུམ་པ་ལས་རང་བཞིན་བྱད་པར་
 ཅན་ལྟོ་ལྟེན་བས་དག་པའི་ས་སྟོགས་སྟོང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་

དམིགས་པའི་ས་སྟོན་དག་པ་པ་ལས་གཞི་དེར་གཞན་སྟོན་ཕྱིར་བ་བསལ་
 བ་ནི་གྲུབ་བདེ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་བདག་ཉིད་ཐ་མི་དད་ཅིང་ཚད་མ་
 གཅིག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འབྲལ་བ་ཡིན་པའི་སྟེན། སྟོན་ཕྱིར་བ་
 དེ་མི་དམིགས་པ་དེ་དམིགས་བྱེད་མེད་པ་ཡང་སྟོན་ཕྱིར་བ་དེ་ལས་བྱེད་པར་
 ཅན་དེས་དག་པ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉིད་གྲུབ་བདེ་གཞན་
 མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུང་གཉིས་གྲུབ་བདེ་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྟེན་སྟོན་ཕྱིར་བ་
 དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྟོན་ཕྱིར་བས་དག་པའི་ས་སྟོན་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྟོང་བའི་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་དེས་ནའི་སྟེན། སྟོན་ཕྱིར་བ་
 ཡོད་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་རུང་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡོད་ན་
 དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་དེ་དམིགས་བྱེད་མེད་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 གྱིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་པ་སྤང་བ་དང་།
 དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རང་རིག་མངོན་
 སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་ཕྱིར་བ་དང་མ་འབྲལ་བ་
 དེས་དག་པའི་ས་སྟོན་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་དེས་དག་པའི་ས་སྟོན་གྱི་རྣམ་
 པ་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་དེས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་སྟོན་ཕྱིར་
 བས་དག་པའི་ས་སྟོན་དང་དེ་ལས་གཞན་སྟོན་ཕྱིར་བ་བསལ་བ་ནི་གྲུབ་
 བདེ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྟེན་ན་བདག་ཉིད་ཐ་མི་དད་ཅིང་ཚད་མ་

གཅིག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་ལྟོར་བ་
 འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ལྟོ་ལྟོར་བས་དག་པའི་ས་སྟོན་གས་
 འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཞེས་ཅི་ལྟར་འོས་པར་སྒྱུར་ཏེ། རོན་
 བསྐྱུས་ན་ལྟོ་ལྟོར་བས་དག་པའི་ས་སྟོན་གས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་དང་ལྟོ་ལྟོར་བ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མེད་པ་གྲུབ་བདེ་
 གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཐ་མི་དད་ཅིང་ཆད་མ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་
 པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་བྱིར། ལྟོ་ལྟོར་བས་དག་པའི་ས་སྟོན་གས་འཛིན་པའི་
 དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ས་སྟོན་གས་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པ་
 འདྲན་པར་བྱེད་པ་ན་གཞན་གཞི་དེར་ལྟོ་ལྟོར་བ་མེད་པ་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པ་ཡང་འདྲན་པར་བྱེད་དེ། ས་སྟོན་གས་དེ་ཉིད་ནི་དངོས་
 སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ངེས་པ་འདྲན་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྤྱིར་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་
 ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པ་འདྲན་པར་བྱེད་པ་ན་གཞན་སྤྱིར་བ་ལྟོ་ལྟོར་བ་འཛིན་
 པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མེད་པ་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་
 མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པ་འདྲན་པར་བྱེད་དེ། དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
 དེ་ཉིད་ནི་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ངེས་པ་འདྲན་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། གང་དག་མངོན་སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་
 གིས་ནི་མངོན་སུམ་ལ་མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།
 ཡང་ན་ས་སྟོན་གས་མ་ཡིན་པའི་ས་སྟོན་གས་བྱམ་པས་སྤྱིར་ཞེས་པའི་མེད་

དགག་ཚད་མས་བྱུང་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་
ཁས་ལེན་ཞིང་མཁས་པ་ལ་བྱགས་པའི་རྟག་པ་ཚད་མས་བྱུང་བའི་རྣམ་
གཞག་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པ་རིགས་པའི་ལམ་མཐའ་དག་ལས་ཉམས་པར་
འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དོན་གཞན་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་
དམིགས་པ་ཤུགས་ལ་བྱུང་བ་དེའི་བྱིར། ལྟོ་ལྟོར་བ་དམིགས་རུང་མ་
དམིགས་པ་དེ་ཡང་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་
ཏེ། ས་སྟོགས་དག་པ་བ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཚུལ་དུ་དམིགས་པའི་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་དང་དེ་སྟོང་བའི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ནི་གཞན་ལྟོ་ལྟོར་
བ་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་ངེས་པ་དང་ལྟོ་ལྟོར་བ་དེ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་
འགྱུར་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞི་དག་པ་བ་དམིགས་
པ་མེད་པར་སྟན་ཁུང་དུ་བྱུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དགག་པ་དང་། གཞི་
དག་པ་བ་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོན་གཞན་གཉིས་རྒྱས་ལྡན་དུ་ཆང་བའི་
བྱུང་བ་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་ལས་བྱུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ས་སྟོགས་
ཅ་མ་དང་བྱུང་བ་རང་ལས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་
པ་མེད་ཀྱང་བྱུང་བ་མེད་པའི་སྟོར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
བྱུང་མེད་རྟོགས་པ་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས་དཔེར་ན་སྟན་
ཁུང་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་མེད་རྟོག་པའི་ཆེད་དུ་ལག་པ་བྱུགས་པ་ལས་བྱུང་བ་

མེད་པར་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་
 ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟུན་ཁུང་དུ་ལག་པ་བྱུགས་པ་ལས་བྱམ་པ་
 མེད་པར་རྟོགས་པ་དག་འཇིན་མངོན་སུམ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཟུན་ཁུང་དེར་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུགས་པའི་ལག་པའི་ནང་གི་རེག་པའི་བྱད་པར་
 བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་པའི་རེག་པ་རགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱང་གི་
 རེག་བྱ་འཇིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ལས་གཞི་དེར་
 གཞན་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་བུའི་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་གྱིས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལག་པ་བྱུག་དགོས་སྟམ་པའི་སྒོ་ལ་གནས་པའི་རྩེ་ལ་བ་
 ལས་ལག་པ་བྱུགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་
 པ་ཡིན་གྱི་དག་འཇིན་མངོན་སུམ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྩེ་ལ་ཡོད་
 དམ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་སྤྱི་ཟུན་ཁུང་དུ་ལག་པ་བྱུགས་པ་ལས་བྱམ་པ་མེད་པར་
 རྟོགས་པ་དག་འཇིན་མངོན་སུམ་ལ་བཟོས་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ཡོད་མེད་རྟོག་
 པའི་ཆེད་དུ་ངའི་ལག་པ་བྱུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ལས་བྱམ་
 པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལག་པའི་ནང་གི་རེག་པའི་བྱད་པར་དམིགས་པ་རེག་
 འཇིན་མངོན་སུམ་གང་ལས་གཞན་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། དེར་ཐལ། དག་འཇིན་མངོན་སུམ་དེ་མེད་ན་གཞི་དེར་བྱམ་པ་མེད་
 པར་སྤྱིར་བའི་སྟོབས་གྱིས་མི་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཟུན་ཁུང་དུ་ལག་པ་
 བྱུགས་པ་ལ་རྩེ་ལ་བ་ངས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་ལ་མེད་ཀྱང་

ཐུན་ཁུང་དུ་ལག་པ་གྱེན་དུ་འགྲོང་སྟེ་གཉིད་ཚྭ་པའི་དུས་སུ་ལག་པ་བྱར་དུ་
ལྷུང་བ་དམིགས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྭ་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱམ་
པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དགག་གཞི་དམིགས་པ་ལ་བལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱམ་པ་
དམིགས་པའི་རྒྱུན་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་རྣམས་རྒྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་ན་
བྱམ་པ་དམིགས་སུ་རུང་བ་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་གྲུབ་པོ་གྲུབ་པ་དེའི་
སྤྱིར་གཉིད་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱམ་པ་
ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་
དུས་དེ་ན་དབང་པོ་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱམ་པ་དམིགས་པའི་
རྒྱུན་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁུང་པར་གྱི་དགག་གཞི་དམིགས་པ་
མེད་པའི་སྤྱིར། དུས་དེར་བྱམ་པ་འགའ་ཡང་མེད་པར་མ་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་འབྲེལ་པའི་རྒྱུན་གཞན་གཉིས་
རྒྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་དང་། བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ཉིད་མེད་
པས་བྱམ་པ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། རྒྱུན་གཞན་རྒྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་ལ་བལྟོས་པས་དགག་གཞི་དམིགས་
པ་ལ་བལྟོས་པར་གྲུབ་པ་དང་། བྱམ་མེད་གྲུབ་པ་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་
དམིགས་པ་ལ་བལྟོས་པས་དགག་གཞི་དམིགས་པ་ལ་བལྟོས་པར་གྲུབ་པའོ།
།དང་པོ་ནི། བྱམ་མེད་འགྲུབ་པ་དགག་གཞི་དམིགས་པ་མེད་ཀྱང་བྱམ་པ་
དམིགས་པའི་རྒྱུན་གཞན་གཉིས་རྒྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་ཅིང་བྱམ་པ་དམིགས་

རུང་མ་དམིགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ལས་གྲུབ་པོ་ཞེས་འདོད་པ་འདིར་ཡང་
 ཚོས་ཅན། བྱམ་པ་དམིགས་པའི་རྒྱ་རྒྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་ན་ཞེས་བྱ་བས་
 དགག་གཞི་དམིགས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དབང་པོའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་
 པ་ལ་རྒྱས་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་དེའི་ཆེ་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་སྤྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྦྱངས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་
 དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་
 ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་དེ་དག་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།
 དེའི་ཆེ་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་དགག་གཞི་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་
 པར་ཐལ། བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་དབང་པོའི་མདོན་སྐྱམ་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་
 སྦྱངས། གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་དམིགས་སུ་རུང་བ་མ་དམིགས་པས་བྱམ་མེད་
 འགྱུབ་པར་ཁས་སྦྱངས་པས་ཀྱང་ས་སྤྱོགས་ཅམ་དང་བྱམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་
 བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྤྱོགས་དམིགས་པའི་མདོན་སྐྱམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 དགག་གཞི་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཁས་སྦྱང་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 གཏན་ཆོགས་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་རྒྱུ་གཞན་རྒྱས་ལྡན་དུ་ཆང་བ་དང་།
 བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམ་མེད་རྟོགས་
 པར་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། བྱམ་པ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་བྱམ་

པས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་ས་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་
 གཞན་བྱམ་པ་མི་དམིགས་པའི་བྱམ་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་སྤྱིང་བའི་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱིས་དེ་དང་བྱམ་འཛིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་ཚོར་ཡང་བའི་ཆེད་དུ་
 བྱམ་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་དོན་དུ་ན་ལྟོ་ཕྱིར་བ་དམིགས་རུང་
 མ་དམིགས་པ་རྟོགས་ཞེས་སམ་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟོགས་
 ཞེས་བཤད་དོ། །བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟོགས་ན་བྱམ་པ་མེད་
 པར་མ་རྟོགས་པ་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ས་སྤྱོད་ས་འབའ་ཞིག་གི་
 རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྤྱིང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱིས་
 བྱམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མེད་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་
 གྱུང་བྱམ་པ་མེད་པ་ཤུགས་ལ་མ་རྟོགས་པས་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་བྱམ་མེད་བསྐྱབ་དགོས་པ་བྱུང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ནི་ཚུད་གཞིར་ཡང་ས་སྤྱོད་ས་
 འབའ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་གཟུང་བྱར་བྱུར་
 པའི་ས་སྤྱོད་ས་ཚུད་གཞིར་བྱའོ། །གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི། མངོན་སུམ་ཀྱིས་
 དགག་པ་བྱེད་པ་དང་མེད་དགག་འགྱུར་པ་དགག་གཞི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་
 པར་བསྟོས་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡན་འགར་བ་མངོན་
 སུམ་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་དངོས་པོར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །
 རང་དོན་དུ་མ་བསྟན་པའི་དགག་རྟོགས་ཀྱི་གནད་དུ་མ་སྐྱབས་འདིར་བསྟན་ཏོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་སྟོགས་
 སུ་བུམ་མེད་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་དུ་
 ཉགས་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་ན་ཞེས་ཁས་སྦངས་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་ས་
 སྟོགས་སུ་བུམ་མེད་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བུམ་
 པའི་དོན་མེད་པ་ལྟོ་ལྟོར་བ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ཉིད་ནི་ལྟོ་ལྟོར་བའི་
 ཡུལ་ཅན་བཀག་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་མི་དམིགས་པ་ལས་ཉགས་པར་
 འགྱུར་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟ་ན་ལྟོ་ལྟོར་བའི་ཡུལ་ཅན་བཀག་པའི་
 དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བཀག་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་
 པས་མ་དམིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ་མ་ཁས་
 སྦངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སྟོང་བ་མེད་པ་རང་
 གིས་གྲུབ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟོ་ལྟོར་བ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མེད་
 པ་ཡང་སྟོང་བ་མེད་པ་དེའི་ཡུལ་ཅན་བཀག་པའི་གཏན་ཆིགས་གཞན་གྱིས་
 གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། ལྟོ་ལྟོར་བ་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་
 ཡིན་པར་གལ་ཏེ་ལྟོ་ལྟོར་བ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པ་ཉགས་སུ་
 བཀོད་པས་ལྟོ་ལྟོར་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་འགྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 ས་སྟོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 ལྟོ་ལྟོར་བ་དེ་མེད་པ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་
 དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན་ལྟོ་ལྟོར་བས་དག་པའི་ས་སྟོགས་སུ་བུམ་པའི་

དངོས་པོ་མེད་པ་མི་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ནི། ལྟོ་ལྟོར་བ་འཇིན་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་རང་གིས་གྲུབ་པས་
 ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྟོ་ལྟོར་བ་འཇིན་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ནི་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་རང་གིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་བར་
 མེད་པས་ཡུལ་ལྟོ་ལྟོར་བ་མེད་པ་ལ་ཡང་རང་གིས་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ་དུ་ཐལ་
 བར་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ། །ལྟོ་ལྟོར་བ་འཇིན་པའི་མངོན་སུམ་དང་དེ་མེད་པ་
 གཉིས་རང་གིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་བར་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་
 བ་མངོན་སུམ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བར་རང་སྒྲིབ་པའི་རང་རིགས་མངོན་
 སུམ་གྱི་གྲུབ་པས་དེ་ལས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་མེད་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲིབ་བ་
 མེད་པ་ནི་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་དགག་པ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་རང་
 རྒྱུད་པས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དང་། དེ་སྒྲིབ་
 དབྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་འདིར་
 འགྱུར་བ་ལྟོ་ལྟོར་བ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་རྟོགས་ལས་ལྟོ་
 ལྟོར་བའི་དངོས་པོ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྒྲིབ་འདོད་པ་ལྟར་ས་
 སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཅམ་དང་ལྟོ་ལྟོར་བ་རང་ལས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་དག་འཇིན་མངོན་
 སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་ལྟོ་ལྟོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ།
 །འོན་ཅི་ཞེ་ན། རུམ་པ་དམིགས་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་རུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་

པ་ལ་དམིགས་པ་བྱམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
 ལས་བྱམ་པ་མེད་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ་མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་
 དེ་ཡང་གཉིས་པོ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཆད་མ་རང་རྒྱད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། དངོས་མེད་གཟུང་རོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆད་མ་རང་རྒྱད་པ་མི་འཐད་པ་
 དང་། མངོན་སུམ་གྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་ཆད་མ་རང་རྒྱད་པ་མི་འཐད་པ་
 དང་། རྣན་པ་བཅད་ཤེས་དེར་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་མེད་གྱིས་འབྲས་
 བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རྒྱན་ལ་བསྟོས་པ་མི་འཐད་པ་དང་། དངོས་
 མེད་ལས་སྐྱེ་ན་དངོས་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པར་འགྱུར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆད་མ་རང་རྒྱད་པ་དེ་རྟོགས་ལ་མི་བརྟེན་པས་རྗེས་དཔག་
 མིན་ལ་མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བས་མངོན་སུམ་ཡང་མིན་པས་དེ་རྒྱ་
 གང་ལས་སྐྱེ་བྱིས་པས་མེད་དགག་གཟུང་རོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། དེ་
 ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་མེད་དགག་རྟོགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་
 གང་ལས་མེད་དགག་གཟུང་རོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་
 བར་ཐལ། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་འབྲས་བུ་འགའི་ཡང་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དངོས་མེད་ལ་རོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ནི་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་དངོས་མེད་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་རྟོག་ཏུ་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལས་འབྱུང་བ་གང་

ཞིག་དེ་རྒྱས་པ་ཉམས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རྟག་ཀྱང་རྒྱུ་ལ་བསྟོན་ནས་འབྲས་བུ་
སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལ་བསྟོན་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལ་སྟོན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་མེད་
པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་ལ་བསྟོན་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར། འབྲས་
པར་ཐལ། རྒྱུ་ལ་བསྟོན་པ་ནི་ངོ་བོ་སྤྱིར་མེད་ཀྱི་འབྲས་པར་གསལ་དུ་ཐོབ་
པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ངོ་བོ་སྤྱིར་མ་འདོར་ཞིང་སྤྱི་མ་གསལ་
དུ་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་
བཅས་པས་ནི་དངོས་པོ་ལས་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་རྒྱ་ཅམ་ལ་དགག་པ་བྱས་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་མེད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དངོས་པོ་བཀག་པ་དེས་ནའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་
པས་འབྲས་བུ་བྱེད་ཅེས་པས་ནི་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་དོན་བྱེད་ཅེས་པར་
འགྱུར་ལ་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་དོན་བྱེད་པ་མི་སྤྱིར་པས་རྒྱ་ཅམ་ལ་དགག་
པ་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་དོན་བྱེད་རྒྱས་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡང་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཉིད་འགའ་ཞིག་མིང་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པར་འགྱུར་
བར་ཐལ། དངོས་མེད་གང་ཞིག་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་མེ་དགག་རྟོགས་པ་དེ་ནི་
ཆོས་ཅན། ཚད་མ་རང་རྒྱུད་པར་སྤྱིར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤྱིར་བར་མི་རུང་བ་

དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ལ་ཟེར་ན་སྟོན་
པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དེ་མ་ཐག་པ་སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རིགས་
འདྲ་ཕྱི་མ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆོད་མ་རང་རྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་
འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་སྤྲུལ་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཐའ་
གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི། བཅད་ཤེས་ལ་འཆད་ན་
ཡང་མི་རུང་བ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དཔྱོད་པའི་མཐུ་མེད་པ་
ཆོད་མར་མི་རུང་བ་དང་། སྟོང་བ་དང་རྟགས་ལ་མི་བརྟེན་པ་ཆོད་མར་མི་
རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོ་སྒྲིབ་བས་དག་པའི་ས་སྟོགས་འཛིན་པའི་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆོད་མ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དབང་དུ་ཡུལ་གཅོད་པའི་མཐུ་མེད་པར་ཆོད་མ་དེའི་
སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། འདྲེན་བྱེད་མངོན་
སུམ་དེ་ཉིད་ས་སྟོགས་ཀྱི་སྟོང་གི་བྱམ་མེད་ལ་ཆོད་མ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་
ཉིད་ལ་དེ་ལ་སྟོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་ཀྱས་པའི་མི་སྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་འཇུག་པའི་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་དེས་ས་སྟོགས་དེའི་རྣམ་པར་གཞལ་ཞིང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཞི་
དེར་བྱམ་མེད་ངེས་པའི་འུགས་ཀྱིས་གཞན་གཞི་དེར་བྱམ་པ་ཡོད་འཛིན་
པའི་སྟོ་འདོགས་གསར་དུ་སྟོང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་སྟོགས་

དེར་བྱམ་པའི་རྣམ་པ་གཞན་དང་འདྲེས་ནས་སྟོགས་དེར་བྱམ་པ་ཡོད་པར་
འདྲིན་པའི་སྟོང་འདོགས་གསར་དུ་གཙུག་པ་དེ་མེད་པའི་སྟོང་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་སྟོང་གིས་བྱམ་པ་མེད་དོ་
སྟོང་པའི་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་དབང་དུ་ཡུལ་གཙུག་པ་དབང་པོ་སྟོང་བ་མངོན་སུམ་དང་
རྟོགས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་སྟོང་། དེར་ཐལ། ཚད་མ་གཞན་གྱི་སྟོང་སྟོང་ལས་སྟོང་
པ་ཅམ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོང་། དེར་ཐལ། རྟོགས་ཅིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དེའི་
སྟོང་། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་བྱམ་པས་དག་པའི་སྟོང་སྟོང་མཐོང་བའི་མངོན་
སུམ་གྱིས་དེ་མ་ཐག་པར་སྟོང་སྟོང་འདི་ནི་དམིགས་སོ་སྟོང་པ་དང་། བྱམ་
པ་འདི་མ་དམིགས་སོ་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་དགག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པར་
འགྱུར་བ་དེ་སྟོང་སྟོང་པའི་རྟོག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་དེའི་སྟོང་
པའི་ཚད་མ་རང་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་སྟོང་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་
ཉིད་ལས་སྟོང་པའི་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་སྟོང་། དཔེར་ན་གཡུའི་ཁ་དོག་སྟོན་
པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན་ཁ་དོག་འདི་ནི་སྟོན་པོ་ཡིན་གྱི་སེར་པོ་ནི་མ་
ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྟོང་བཤུད་པའི་སྟོང་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཚད་
མ་མ་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་མི་སྟོང་བར་མི་རུང་བ་དེའི་སྟོང་།

གཉིས་པ་སྟོང་རུང་དང་མི་སྟོང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་གིས་གྱི་
ཁུད་པར་ལ་གཉིས། མི་སྟོང་བ་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་སྟོང་མི་རུས་པ་

དང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་རྒྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་མེད་ངེས་ལས་གཞན་དུ་སྤྱི་གྲོལ་གྱི་ངོར་ཡོད་ངེས་དམ་
བཅའ་བར་རིགས་པར་བཞག་པ་འགོག་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི། ཅིག་ཤོས་
སྐྱབ་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་སྟོགས་
གྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་པའི་གཞིར་མེད་པར་ངེས་པ་སྐྱབ་པར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར།
དཔེར་ན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མེད་པའི་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་མ་དམིགས་པས་
མེད་ངེས་སུ་མི་འགྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །འདིས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆིགས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་བསྟན་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །མེད་ངེས་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆིགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཡོད་ངེས་ལས་ལྡོག་པ་མེད་ངེས་སྐྱབ་པར་
རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བསྐྱལ་དོན་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངེས་
པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མེད་ངེས་སྐྱབ་པར་གང་གིས་རྒྱས་ཤེ་ན་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་མེད་ངེས་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་
མི་འགལ་ཏེ། མེད་ངེས་སྐྱབ་པ་མ་དམིགས་པ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མེད་པར་ངེས་པ་སྐྱབ་རྒྱས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་
བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །

གཉིས་པ་གཏན་ལ་ཐེབས་ནས་གཞན་ལ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་

སྐྱོར་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་
 ཉགས་སྐྱོར་ཚུལ་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་ཉགས་
 སྐྱོར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་
 དམིགས་པ་རང་གི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་
 གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མ་དམིགས་པ་དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པའི་དགག་པ་རང་
 གི་ངོ་བོ་ཉགས་སུ་སྐྱོར་བའམ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞི་བྱེད་ཀྱི་
 འགལ་སྐྱེའི་ངོ་བོ་ཉགས་སུ་སྐྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་ལ་
 གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་བྱ་བ་བྱེད་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་ཡང་དགག་ཉགས་སུ་འབྱུང་ཏེ།
 གཞི་བྱེད་བྱ་བྱང་རེག་རྒྱ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཡོད་པ་ན་གཞི་བྱེད་མེ་ཉི་བར་
 ཡོད་པ་ལས་གཞི་བྱེད་བྱའི་རྒྱ་མེད་པར་སོང་བ་ལས་འགལ་བར་མཐོང་བའི་
 སྤྱིར་རམ་སྦྱོས་པས་དགག་ཉགས་སུ་མ་དང་། གཞི་བྱེད་ཚུལ་གཞན་སྤྱད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་སྐྱོར་བའི་
 ཚུལ་དང་། འགལ་དམིགས་ཉགས་སུ་སྐྱོར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་
 གི་ཆེ་མེད་པར་ངེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་ངེས་ལས་
 སྒྲོག་པ་སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཆོས་ཅན།
 ཉགས་སུ་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་དེའི་ཆེ་དགག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉགས་སུ་སྐྱོར་ཏེ།
 འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་བྱ་རང་ཉིད་མེད་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོ་འབྱུང་བས་དག་པའི་གཞི་འདི་ན་ཆོས་

ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མི་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་
རོ། །ཞེས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་། ཤིང་གིས་དག་པའི་གཞི་འདི་
ན་ཆོས་ཅན། ཤིང་ལ་བ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་སྒྲིབ་རོ། །ཞེས་པ་སྒྲིབ་
མ་དམིགས་པ་དང་། མེ་མེད་ཀྱི་མཆོ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་
པའི་སྒྲིབ་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའོ། །སྒྲིབ་པ་གཞན་ནི་བཤའ་
བྱིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པ་ལས་ཡང་ན་དགག་ཏྟགས་དེ་ཙམ་
དུ་བཅད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་
པའི་འགལ་སྒྲིབ་རོ་ལོ་ཏྟགས་སུ་ཉི་བར་བཀོད་པའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ཆིགས་
རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། དཔེར་ན་མེས་སྒྲིབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་འདི་ན་
ཆོས་ཅན། གངས་བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེས་སྒྲིབ་
པར་ནོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྒྲིབ་པའི་འགལ་
བཤའ་ཏྟགས་ཤིག། གཞི་འགལ་ཞིག་ཏུ་གཞོད་བྱ་རྒྱ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་འབྱུང་
བ་ལས་དེ་ནས་གཞན་གཞོད་བྱེད་ཉི་བར་ཡོད་ན་དེའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་གཞོད་
བྱའི་རྒྱན་མེད་པར་སོང་བའི་སྒྲིབ་འགལ་བར་ཏྟགས་ཏེ། དཔེར་ན་གང་བའི་
རེག་པ་དང་རྩོ་བའི་རེག་པ་བཞིན་ནོ། །ཆ་གང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་
ཐལ། རྒྱན་གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་ལས་གྱུར་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། རྒྱ་
འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཆ་གང་གཉིས་ཀ་སྒྲིབ་རུང་གི་གཞིར་དང་

པོར་གང་རེག་རྒྱན་ལྷན་དུ་འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས། དེའི་རྗེས་
 སུ་མེ་དང་ཕྱད་པ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་གང་རེག་སྟོབས་ཚུང་བ་དང་མེ་
 སྟོབས་ཅན་དུ་སོང་བ་དམིགས་དེའི་རྗེས་སུ་གང་རེག་སྒྲོག་ཅིང་མེས་བྱབ་པ་
 དམིགས་པ་ལས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་གྱུབ་པ་ནི། རོ་བོ་ཅམ་ལྷན་
 ཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྲིད་ཀྱང་རྒྱན་ལ་བསྟོས་ནས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་
 དེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུང་ལྷན་དང་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་
 བཟོད་དང་། དེའི་རོ་སྐལ་གྱི་སྒྲུང་བྱའི་ས་བོན་ནི་སྒྲུང་ཅིག་གཅིག་ཅམ་ཡང་
 ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་དངོས་ཀྱི་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཐད་
 པས་འདི་དག་རྒྱན་གཞོད་པར་འདོད་པ་ནི་མཐའ་མ་ཆོད་པར་ཞེས་པར་
 བྱའོ། །

ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་སྒྲུང་ལྷན་དཔེར་བཞག་གནས་སྒྲུང་
 གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ན་དུས་གསུམ་གྱི་བརྟག་པ་བྱེད་པ་མངོན་གྱུར་
 ལ་ཡིན་གྱི། ས་བོན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ས་བོན་
 དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་ད་ལྟར་བ་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པ་རྟགས་མ་
 གྱུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་གཞོད་བྱའི་
 མཆོན་གཞི་དོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི་གཞོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། ས་བོན་ལ་གཞོད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ག་ཁས་
 ལེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་ནི་
 དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རོ་བོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོ་

བཟང་གྲགས་པའི་དཔང་བཟང་པོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་གྲིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ཙུ་
བ་ཤེས་རབ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་
འགལ་གྱི་དཔེ་དང་། བརྒྱད་འགལ་ལ་བརྟེན་ནས་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་
དགག་ཉགས་གྱི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཙུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། མེ་ཡོད་ཆོས་ཙན། མེ་མེད་དང་སན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དེ་དང་ཐ་དད་བྱེད་གཉིས་གཅིག་གི་མཆོན་ཉིད་
ཞུགས་པ་དེར་ཅིག་ཤོས་གྱི་མཆོན་ཉིད་མ་ཞུགས་པས་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་
གྱུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་ངོར་ཕུང་གསུམ་གྱི་དོགས་པ་ཁེགས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་
ན་བརྟེན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་གྱི་སྤྲོང་ན་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་
ཕུང་གསུམ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་གཞི་འགར་གཅིག་རྣམ་བཅད་ལ་
ཁེགས་པའི་སྒྲོ་བས་གྲིས་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་གཅོད་ལ་རྟོགས་རྒྱས་པ་སྒྲོ་ངོར་
ཕུང་གསུམ་གྱི་དོགས་ལ་སྒྲོག་པ་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆ་གང་ལྟ་བུ་
སན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཙམ་དང་། དངོས་འགལ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་མོད་ཀྱང་།
སན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་དེ་གང་རེག་ཡིན་
པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ཀྱང་ཆ་རེག་ཡིན་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་རྟོགས་མི་
རྒྱས་ཏེ། རེག་བྱ་བཏང་སྒྲོ་མས་པ་སོགས་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་དུ་
མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལས་ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཙན། མེ་

མེད་དང་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་འགལ་བ་
ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་ནི་ཅ་བ་ལྟར་རོ། །དཔེར་ན། ཏྲག་པ་དང་མི་ཏྲག་པ་
བཞིན་ནོ། །དངོས་འགལ་འདི་ལ་ནི་གཅིག་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ནས་ཅིག་ཤོས་
འགོག་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མི་སྤྲོད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་ཏྲག་པ་
ཆོས་ཅན། སྤྱི་བྱེད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་བྱེད་མ་ཡིན་དང་ཆོད་
མས་གཞོད་འགལ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བྱེད་དུ་ཏྲགས་པའི་ཆོད་མས་སྤྱི་བྱེད་མ་ཡིན་
དུ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་འདོགས་ཀྱན་བཏགས་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པའི་བྱིར། ཡང་
ནི་འགལ་བ་སྤྱོད་མར་མ་བྱེད་པའོ། །གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་འགལ་བྱེད་
དམིགས་པའི་དགག་ཏྲགས་ནི་དཔེར་ན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་
བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན་སེར་པོར་འགྱུར་བ་བྱིས་བྱུང་གི་
ཆོན་དོན་གཞན་ལ་བསྟོས་བཅས་དང་ནི་གྲུབ་ཅུ་ནས་སེར་པོར་དེས་པའི་
དངོས་པོ་བཞིན་ནོ། །བྱིས་བྱུང་གི་ཆོན་སེར་པོ་ལ་བསྟོས་ནས་སེར་པོར་
འགྱུར་བྱུང་གི་སྤྱོད་བྱེད་པོ་ཚོད་གཞིར་གཟུང་ནས་བསྟོས་བཅས་ཀྱིས་
དེས་དངོས་འགོག་པ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་བྱིས་
བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་པས་འཛིན་དེས་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཡང་འཛིན་དེས་དང་
དེ་ཆོད་མས་གཞོད་འགལ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོད་མས་གཞོད་འགལ་ནི་
སྤྱོད་ནས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་བསྟན་པའི་སྤྱོད་ནས་འགལ་བར་དེས་
དགོས་པས་བརྒྱུད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། འདི་དང་བྱུན་མོང་བའི་རྣམ་

འགྲེལ་གྱི་འགྱུར་ཅུང་མི་འདྲ་བའི་ཆོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མས་གཞི་ད་
 བའི་འགལ་བ་དང་། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞི་ད་བའི་གལ་བ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་
 བ་སྒྲུབ་མ་དངོས་འགལ་དང་སྤྱེ་མ་བརྒྱད་འགལ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྤོངས་པ་ངོ་
 མཚར་སྤྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ནོ། །ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 བའི་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་འགལ་བ་ཡང་བརྒྱད་འགལ་འབའ་ཞིག་
 ཡིན་ཏེ། གྲང་རིག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པས་སྟོང་པ་དང་། མེའམ་
 མེས་བྱུང་པར་འོན་པ་འགལ་བ་གཉིས་གང་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་
 མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཀྱུས་པར་བཤད་པ་དང་།
 འགལ་བ་གཞན་དུ་སྤྱེ་བའི་དགོས་པ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བན་
 ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ལས་ཡང་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་
 རྟག་པ་དེའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ཡང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་འགལ་བར་འགྱུར་
 ཏེ། གལ་ཏེ་སྐྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཀྱན་བཏགས་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་
 བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་གཞི་ད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གཞི་ད་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། རང་བློ་པའི་
 འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་བར་དུ་རང་གི་གཞི་ད་བྱ་སྟོ་འདོགས་མདོན་གྱུར་སྤྱེ་བའི་
 གོ་སྐབས་བཅོམ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་གི་བློ་
 པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་ཀྱང་སྐྱ་རྟག་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་མདོན་གྱུར་སྤྱེ་བ་མི་
 འགལ་ལོ། །རྟག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ནི། རིགས་པའི་དབྱུད་པ་ཞུགས་ནས་

སྒྲུབ་ཆ་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་ཆ་པར་འཐད་སྒྲུབ་པ་ལོ། །དཔེར་ན་ཕྱིས་བྱུང་གི་
འཇིག་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པ་དང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་པར་ངེས་པའི་དངོས་པོ་
བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚད་མས་གཞོན་འགལ་གྱི་ཐལ་བ་དགོད་པ་
དང་། བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་དང་། རིགས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། བྱུང་པ་སྦྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མས་
གཞོན་འགལ་གྱི་བྱུང་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དངོས་
པོ་འཇིག་པ་དེའི་རྒྱུ་ཕྱིས་བྱུང་དུ་སྦྱར་བ་ནམས་ཀྱི་ལྟར་ན་སྦྱེ་བ་དང་ལྟན་པར་
ཁས་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། འཇིག་པར་ངེས་པ་མེད་པར་
ཐལ། འཇིག་པ་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་བསྟོས་པར་
ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་གིས། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་བར་
བྱས་ནས་འཇིག་ངེས་ཀྱིས་བསྟོས་བཅས་འགོག་པར་འདོད་པ་ནི་འཐད་པར་
མི་སེམས་ཏེ། འཇིག་ངེས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་
རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པ་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བསྒྲུབ་པ་གཞོན་པ་ཅན་
ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཐལ་བའི་དཔེ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཏྲག་ཡང་དག་འདོད་ན་ཅ་
བར་བཞོན་པའི་དཔེ་བཞད་པ་ལྟར་ཞེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཞིག་གང་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་
བ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་བསྟོས་པར་ཁས་སྤངས་པ་རིགས་པ་དེ་ལ་ནི་
གྲུབ་ཅམ་ནས་དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་གོས་སེར་པོར་འགྱུར་བ་ལ་སྤྱིས་བྱུང་གི་ཚོན་ལ་བསྟོས་ན་གྲུབ་
ཅམ་ནས་སེར་པོའི་ངོ་བོར་མ་ངེས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིས་བྱུང་གི་
འཇིག་པ་དེའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་པ་དེར་བསྐྱེད་པར་ངེས་པའི་སྤྱིར།
བསྟོས་བཅས་ཡིན་ཡང་ངེས་དངོས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་
པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་ལ་ཉེས་
པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་རྒྱ་ལས་སྤྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་དེ་དག་ཚས་
ཅན། དངོས་པོའི་འཇིག་པ་སྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེད་པའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་
ཚང་བ་དང་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་མེད་པར་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དངོས་པོ་
འཇིག་པ་སྤྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དེ་ཡོད་ན་རང་གི་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་ཚོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལ་རག་ལས་པ་དངོས་
པོའི་འཇིག་པ་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་སྤྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་རྒྱ་
གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིས་
བྱུང་གི་འཇིག་རྒྱ་རྣམས་དངོས་པོའི་རྒྱ་ལ་རག་མ་ལས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་
ན་དངོས་པོ་འཇིག་པ་སྤྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་རག་མ་ལས་པའི་སྤྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། འཇིག་བྱེད་གཞིག་བྱ་སྐྱེས་པ་ལ་རག་ལས་པས་གཞིག་
བྱའི་རྒྱ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་པོའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ལས་
དངོས་པོ་དེ་སྐྱེད་ཅིག་མ་ཉིད་ད་གྲུབ་པར་འདོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐད་
ཅིག་མ་དངོས་པོ་དེའི་བྲུབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཞིག་བྱ་བྱུང་དུས་ན་འཇིག་པ་བྱུང་ན་སྐད་ཅིག་མར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་
 ཏེ། དངོས་པོ་གནས་པའི་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན།
 ཕྱིས་ཀྱང་འཇིག་པ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲུང་རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུང་མི་འཇིག་པའི་
 རྣམ་ཡིན་ལ་ཕྱིས་འཇིག་པའི་སྒྲུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐད་ཅིག་ལས་མི་གནས་ན་འཇིག་པའི་རྒྱ་མི་འདོད་
 པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེད་ཀྱི་ལྟར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱི་འཇིག་པའི་
 རྒྱ་ཕྱང་བྱེད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་འཇིག་པ་དེའི་ངོ་བོ་འཇིག་
 བྱམ་པའི་རྒྱ་བྱམ་པའི་འཇིག་པ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་ཅི་སྟེ་མི་འདོད་དེ།
 འདོད་དགོས་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་འཇིག་པའམ་བྱམ་པ་དེའི་རྒྱ་བྱམ་པའི་མི་
 ཏྲག་པ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་དེ་ཉིད་བྱམ་པ་མི་ཏྲག་པར་ངེས་པར་
 བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་རྒྱ་ལས་བྱམ་པ་དང་དེ་ལས་
 འཇིག་རྒྱ་དང་དེ་ལ་འཇིག་པ་སྐྱེ་བའི་བརྒྱུད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་བྱམ་པ་སྐྱེས་
 ཅམ་ནས་འཇིག་པ་ངོ་བོར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། མཐར་བྱམ་པ་དེའི་
 རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱ་ལས་འཇིག་པ་དེའི་ངོ་བོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པར་
 ཐལ། མི་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ན་མཐར་ཡང་འཇིག་པ་མི་སྤིད་པའི་ཕྱིར།
 ཉིས་པ་ནི། འཇིག་པར་ངེས་མ་ངེས་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་བསྟོས་བཅས་དང་
 ངེས་དངོས་བརྒྱུད་འགལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་
 གཞན་དག་ཀྱང་ཉོགས་པར་བྱ་བར་བཤད་དེ། འཇིག་པ་ངེས་འགལ་བའི་ངོ་

བོ་དང་། ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དག་འགལ་བར་ངེས་པའི་ཆད་
མ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་རྟོགས་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅུང་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བལྟོས་
བཅས་དང་ངེས་དངོས་ཀྱི་འགལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་འགལ་བར་འདོད་ན་
པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཁོ་ནས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅི་སྟེ་
ཞེ་ན། འཇིག་པ་ངེས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མས་འཇིག་ངེས་སུ་འཇིན་
པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པས་འཇིག་པ་ངེས་པ་མེད་པས་ངེས་པ་
ལ་གཞོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཆད་མ་དེ་བལྟོས་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ནི་འཇིག་
ངེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་འཇིག་པར་མ་ངེས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་
ངེས་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་ནི་བལྟོས་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་
འཇིག་པར་མ་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་བལྟོས་བཅས་དང་ངེས་
དངོས་ཆད་མས་གཞོད་པས་འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་པན་ཚུན་སྤངས་
འགལ་ལས་ལོགས་སུ་ཆད་མས་གཞོད་འགལ་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་སུ་མ་འདི་ནི་ཆད་མས་གཞོད་འགལ་ལ་དངོས་འགལ་
ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པ་དག་དང་འདོད་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོའི་རིགས་པ་ཁས་ལེན་པ་དག་ཕྱོགས་སུ་མའི་ནང་ན་འདུག་མི་འདུག་
ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག །གཉིས་པ་ནི། འགལ་ལྷ་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་

དངོས་འགའ་དེས་པའི་ཚད་མས་གཞི་དཔེ་བཤེས་ཏེ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགའ་
 གྱི་དངོས་འགའ་ལས་ལོགས་སུ་ཚད་མས་གཞི་དཔེ་འགའ་དབྱེར་མི་རུང་བ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་དངོས་སུ་འགའ་བ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 གྱིས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དུ་ན་དགག་བྱའི་
 ཆོས་དང་བརྒྱད་ནས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགའ་གྱི་
 དངོས་འགའ་ལས་ལོགས་སུ་ཚད་མས་གཞི་དཔེ་འགའ་དབྱེར་འདོད་ནས། ཚད་
 མས་གཞི་དཔེ་བྱིར་ཡང་སྟེ། །ཞེས་དེ་སྐད་བཟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 དེས་འཕངས་པའི་རྟགས་དེ་ཉི་ལ་བཟོད་པས་དགག་རྟགས་བཅུ་གཅིག་པ་
 ཕན་ཚུན་སྤངས་འགའ་ལ་བཟོད་པའི། འགའ་བྱུང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 མི་དམིགས་པའི་སྒྲོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་ནས་རྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དཔེར་ན་དཔེར་བཟོད་མ་ཐག་པའི་བསྟོས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དེ་
 ཉིད་བཞིན་ནོ། །

རང་ལུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔེ་ནི་ཅ་བར་སྟོས་ཟེན་ལ།
 བསྟོས་བཅས་ཀྱིས་འཇིག་དེས་འགོག་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་
 གནས་མ་བྱ་པའི་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་ནི་ཐལ་བའི་
 སྒྲོར་བ་དཔེར་བཟོད་པ་དང་། ཐལ་སྟོག་དང་ཐལ་བའི་གཏན་ཆོག་ཚད་
 མས་གཞི་དཔེ་འགའ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་དེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་བྱུང་བ་ལ་སྟོག་ན་གཞི་དཔེ་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྟོན་པ་ནི།
 རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགའ་བ་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་

སྐྱབ་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ལ་
གཞོད་པ་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་ཐ་དད་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པ་འགལ་
བའི་དོན་ལྟོག་ཏུ་རིགས་པའི་གསང་ལ་ལེགས་པར་གནས་པ་ཡིན་པས་
འགལ་བ་དང་གཞོད་བྱེད་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་རིགས་པ་ཅིང་པོར་སྐྱ་
བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མི་བྱའོ།

གསུམ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྟོས་ནས་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་མི་འཐད་
པའི་ཚྱོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནི་སྤར་
ལེ་ཏུ་གཉིས་པར་བསྟན་པ་དག་གི་ཡང་ཚྱོད་སྤང་དུ་བཤད་ལ། དགག་བྱ་
འགོག་ཚུལ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་བསྟོས་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཀུན་ཡོད་ངེས་འགོག་པ་དང་། མེད་ངེས་སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་
པར་ཁས་སྤངས་པ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཚྱོད་པ་ཡིན་པས་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་སྐྱའི་ཚྱོད་སྤང་དུ་སྤྱར་རོ། །གངས་ཅན་པ་ན་རེ། ཅི་སྟེ་
རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་ན་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་
པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་
བ་གཉིས་པོ་དེར་ངེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་དེ་ལ་ཅི་ལྟར་མེད་པའི་ཐ་སྙད་
བྱབ་པའམ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཐ་སྙད་བཀག་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་གཉིས་གང་དུ་
ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེན་གཙོ་བོ་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་
ལྟར་ན། དམ་བཅའི་ཆོག་དེ་རང་ཆོག་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་
ན། གཙོ་བོའི་དོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དགག་པ་ལ་ཆོས་ཅན་གཙོ་བོ་

བརྗོད་པའི་ཆོག་སྐྱར་བ་རིགས་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཙུག་པོ་གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་སྤྱིར། དེས་ན་གཙུག་པོ་ཡོད་པ་དེ་མ་བཞག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དགག་མི་རྒྱས་
པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་དགག་གཞི་མེད་པའི་བཞག་པ་མི་རྒྱུད་པའི་སྤྱིར་རོ་
ཞེ་ན། འདིའི་སྤྱོད་པས་སྤྱི་མ་ཡོངས་ནས་དེ་ལེགས་པར་ཁེགས་པ་ནི་མགོན་པོ་
སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་ཡོད་
དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཙུག་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་ལ་སྐྱ་དོན་
ཁས་སྐྱངས་པས་ཆོག་གི་གཙུག་པོ་རང་མཆན་མི་དགོས་པ་དང་། སྐྱ་དོན་
དགག་པར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆན་པས་སྐྱར་བ་དང་། ཅུ་བ་
དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙུག་པོ་མེད་ན་གཙུག་པོ་
ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་འདི་ནི་མེད་དེ་འདི་ལྟར། གཉིས་པ་
ལ་གསུམ། རང་མཆན་མེད་ཀྱང་སྐྱ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་སྐྱོར་བ་དང་། སྐྱ་
དོན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་མེད་པས་སྤྱོད་པས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཙུག་པོ་རང་མཆན་མེད་ན་གཙུག་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་མི་
འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྟོག་པའི་བག་
ཆགས་ལས་རྒྱུད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་ཤིང་སྐྱོ་
བཏགས་པའི་སྐྱ་དོན་བརྗོད་བྱར་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་སྐྱོར་
པའི་སྤྱིར། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་སྐྱོ་བཏགས་སུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག །

གཟུང་ནམ་ལ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་སློབ་ཏུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སློབ་དཔོན་
 ཆོས་མཆོག་གིས་བཀག་པ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། རྟོག་པ་ལ་
 གྲངས་ཆད་དུ་སྒྲང་བ་འདི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་སྒྲ་དོན་དང་། སློ་
 བཏགས་ཡིན་ལ་རྟོག་པ་རང་རྒྱ་ལས་སློབ་ཏུགས་འཛིན་བྱེད་དུ་སྤྱེས་པ་ཡིན་
 བོ། །འདིས་སྒྲ་དོན་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་ཟེར་
 དགོས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། ཆོས་ནི་ནམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ།
 དངོས་པོར་ཡོད་པ་བྱམ་པ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་བྱམ་མེད་དང་། ས་
 རྒྱུགས་བྱམ་མེད་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ནམས་
 རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོ་མཆོན་ཉིད་ལྔ་ལྔ་དུ་སྒྲང་བ་དེ་མཆོན་
 ཉིད་ལྔ་ལྔ་གྱི་གཙོ་བོའི་དངོས་པོའི་ཉིར་ལེན་ཅན་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆོས་
 ཅན་མ་གྲུབ་པས་རྒྱུགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
 ལྔ་ལྔ་གྱི་གཙོ་བོར་ངེ་ལྟར་སྒྲང་བ་དེ་ལྟ་བུར་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་
 དེ་མཆོན་ཉིད་ལྔ་ལྔ་གྱི་གཙོ་བོར་སྒྲང་བ་དེ་ནི་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བའི་ཉིར་
 ལེན་ཅན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཉིར་ལེན་དང་ཉིར་ལེན་ཅན་གྱི་དོན་ནི། གཙོ་བོ་མཆོན་ཉིད་ལྔ་ལྔ་གྱི་
 སྒྲང་བ་འདི་གཙོ་བོ་མཆོན་ཉིད་ལྔ་ལྔ་སྤྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་དེའི་ནམ་པ་ཉེ་བར་
 གྲངས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཙོ་བོ་ནམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཉེ་བར་ལེན་རྒྱ་དང་གཙོ་
 སྒྲང་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །གྲངས་ཅན་རང་གི་ཞེ་འདོད་

འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི། གཙུ་བོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྲུར་སྒྲུ་ཆོག་མཁུ་ཉེར་ལེན་དུ་
མེད་དེ། ཉེར་ལེན་དུ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཙུ་སྒྲུང་དེ་ཉིད་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙུ་བོ་ཞེས་
པའི་སྒྲུ་སྒྲོར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཙུ་བོའི་སྒྲུ་དོན་སྒྲོ་བཏགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང་།
རང་མཆོན་ཡིན་བ་དགག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་སྒྲོགས་ཆོས་མ་
གྲུབ་པའི་སྒྲོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། སྒྲུ་
དོན་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་མེད་པས་གཏན་ཆིགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ།
།དང་པོ་ལ་གསུམ། གཏན་ཆིགས་དགོད་བ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། རྟོག་
པ་ལ་མི་སྤང་བ་སྒྲུ་དོན་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙུ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
སྒྲུ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་ཀྱི་གཙུ་བོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
ཡུལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཀྱིས་རྟོག་པའི་བག་
ཆགས་ལས་རུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་གཙུ་བོའི་སྒྲུ་དོན་འབའ་
ཞེས་བརྗོད་བྱའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་བདག་གིར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཙུ་བོའི་སྒྲུ་དོན་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྒྲུ་དོན་དེ་ནི་འཆད་
པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། འཆད་
པ་པོའི་རྟོག་པ་ལ་ངེ་ལྟར་སྤང་བའི་དངོས་པོ་བསྟན་པར་འདོད་པས་སྒྲུ་སྒྲོར་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་པ་པོའི་རྟུན་ལ་འཆད་པ་པོའི་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་དེའི་སྤང་
བ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ།

གསུམ་པ་ནི། བྱ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉེ་བར་ལེན་པ་འཆད་པ་པོ་དང་
འབྲས་བུའི་ཤེས་པ་ཉན་པ་པོའི་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་
རྟོག་པ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་དོན་དེ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉིས་
ཀའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རྟོག་
པ་དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་ཞེན་པའི་སྒྲུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་
གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་
པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་བསྐྱེད་པའི་བག་
ཆགས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དངོས་པོར་ཡོད་པ་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་
སོགས་པ་དང་། དངོས་པོར་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་
དང་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པས་སྤྱོད་པ་བྱུང་སྟོང་སོགས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་དོན་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་པོ་དང་གྲོལ་སྤྱི་གྲོལ་གཉིས་
ཀ་ལ་མ་ཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་དེའི་སྤྱིར། མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོའི་ཉེར་
ལེན་ཅན་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་དང་ལྷན་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་མེད་
པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གཙོ་སྒྲུང་དེ་མ་ཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་
གནས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་གཙོ་ཞེས་པའི་སྤྱིར་བདག་རྒྱུན་ལས་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་
བའི་དོན་གཙོ་སྒྲུང་འདི་གཙོ་བོ་དངོས་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ཡིན་ནམ་འོན་
ཉེ་མ་ཡིན་ཞེས་དེར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་སེམས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཙོ་བོའི་སྐྱེ་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོ་

དངོས་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཚོལ་ཤེས་འདོད་དང་ལྡན་པའི་དོར་ཚོལ་བས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དཔག་གཞིར་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཙུག་རྒྱུད་དང་གཙུག་པོ་
རང་མཆོན་གྲངས་ཅན་པ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་ཤེས་འདོད་ཀྱི་གཞིར་འཐད་པ་
ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་དེ་མེད་དེ་ཞེས་སྤང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་
སོ་སོ་རང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མདོན་སུམ་གྱིས་ཤྱགས་ལ་རིག་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་ན་དེ་སྤང་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བརྟེན་
པའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་མཆོན་ཡིན་པ་རང་རྒྱུད་གྱིས་དགག་པ་
དང་། ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་དེ་ཉིད་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་མི་རུས་ཏེ། མ་ཐོབ་བ་མ་འོངས་པ་
དང་འགགས་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་དག་ལ་ཡང་སྤྱོད་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
དེ་མི་ལྟོག་པའི་སྤྱིར། ཆོས་སྤྲུལ་ལ་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོན་པ་ནི་
གནས་ཆོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་སྤྱོད་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལྷ་
སྟེགས་བྱེད་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དེའི་སྤྱོད་གཟུང་
ཡུལ་དུ་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་སོ་སོར་དགོད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ལྟ་བའི་བྱེ་བྲག་མི་མཐུན་པ་གཞན་དག་གིས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་
དོན་རྣམས་ལ་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་རྣམས་དག་འཇུག་པ་

གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་
པ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཆོག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྩོད་པ་ཡི་དོན་
ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་
པར་གྱུ་བ་པའི་གཟུང་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར། ཐལ་བ་སོ་སོ་ལ་
རྟགས་དེ་ཉིད་བཀོད་ནས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། སྒོ་ནམ་པར་རྟོག་པས་
བཏགས་པའི་དོན་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་རིགས་ཡིན་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་
འཛིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་སྤར་བ་ཤད་པས་གཞོད་པའི་བྱིར།
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་པ་སྤྱད་པ་དག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་རི་
ལྟར་འདོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཙོ་སྤང་དེ་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བའི་ཉི་བར་ལེན་
པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཆོས་ཅན་མེད་པས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུ་བ་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་
དམིགས་སྤྱད་པར་ལས་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་གི་ཆོས་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་མ་གྱུ་བ་པ་དེའི་སྤང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་སྤྱད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲ་དོན་དག་གི་རྒྱས་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་བོ་ནི། མཆོན་ཉིད་
ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་མེད་དུ་དབྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་སྒྲའི་བདག་རྒྱུན་ལ་
བརྟེན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་སྒྲ་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་

པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བའི་དོན་དེ་སྒྲོ་ལ་བཞག་པའི་
དོན་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། འབ་པར་ཐལ། སྒྲོ་དོན་དེ་མེད་ན་སྒྲུབ་པ་མི་
རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྲུབ་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། རང་རིག་མཛོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བ་དང་། སྒྲུབ་པ་མཐོང་བའི་
རྟགས་ལས་སྒྲོ་དོན་འགོག་པ་མི་འཐད་པ་ལས་གཞན་ཡང་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་
པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོ་དོན་ཡོད་པ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་པ་སྟོན་བའོ།

གཉིས་པ་ནི། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་
བསྟོན་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བའི་དོན་མ་ཐུན་སྒྲུབ་དུ་མ་གྲུབ་ན་
འབ་པར་གྱི་ཚུལ་ལ་དཔྱེད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བཙུ་བསྐྱེད་དོན་གཉིས་
གྱིས་སྒྲུབ་བྱ་མའི་སྒྲོ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མའི་སྒྲོ་
དོན་ཡོད་མེད་དཔྱད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ་
ནས་རྟོག་པ་ལ་མེར་སྒྲུབ་བ་གྲུབ་ཅིན་མ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར། མའི་སྒྲོ་དོན་ལ་མི་
བསྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སྒྲུབ་
ནས་མའི་དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། བཙུ་བསྐྱེད་དོན་དུ་གཉིས་བ་
གང་ཞིག་མེ་དེ་ལས་བཙུ་བསྐྱེད་གི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར།
སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གཞལ་བྱ་ལ་དངོས་པོས་འབྲས་སྟེ། དགག་རྟགས་ལ་
བརྟེན་པའི་ཚད་མ་ནི་དངོས་པོ་འགོག་པ་ལ་མི་སྒྲུབ་དང་། སྒྲུབ་རྟགས་ལ་
བརྟེན་པའི་ཚད་མ་ནི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་སྒྲུབ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པའི་གཞལ་

བྱ་མ་ཁེགས་ན་བསྐྱ་བར་འགྱུར་ཞིང་བྱི་མའི་གཞལ་བྱ་མ་གྲུབ་ན་བསྐྱ་བར་
 འགྱུར་བས་དངོས་པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དཔྱོད་
 པའི་དོན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་བ་ནི་རིགས་པའི་དབྱུང་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མི་བཟོད་པ་གཅིག་སྒྲུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
 མཆོན་བྱེད་ཅམ་བཟོད་ན། ཀླུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
 དཔག་དེས་མེ་མེད་ཀྱི་མཆོ་ལ་དུ་བ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་ན་ནི་དེ་ཉིད་གཞལ་
 བྱ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱ་འཇལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་ལ་དུ་བ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་ཞེན་
 ན་ནི་གཅད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་དང་ཞེན་སྒྲངས་མ་ཐུན་པ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་
 སྐྱས་ཀྱང་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེན་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་གཞན་ཡང་
 ཁེགས་པས་ཞིན་ཏུ་བཞག་པར་དགའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྐྱ་དོན་གྱིས་སྐྱེས་བྱུང་ལ་པན་གཞོད་མི་སྐྱེད་པ་
 དང་། འབྲས་བྱ་འདོད་ན་དངོས་པོ་དོན་དུ་གཉེར་རིགས་པ་དང་། དོན་བྱེད་མི་
 རུས་པ་དོན་དུ་གཉེར་མི་རིགས་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱའི་དོན་ནི་ཡོད་
 ཀྱང་བཙོ་བསྐྱེག་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བྱུང་དོན་ཅུང་ཞིག་ཀྱང་འགྱུབ་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཅི་ལྟར་མེར་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་རང་བཞིན་རྟོག་པ་ལ་མེར་སྒྲང་བ་
 མེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་བཙོ་བསྐྱེག་
 དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བྱུང་དགོས་པའི་གཙུག་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཉམས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱ་དོན་གྱིས་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་གང་ཞིག་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཅི་ལྟར་བཞིན་འདོད་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་མེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅི་

ལྷ་བ་བཞིན་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱོདོན་བཀག་པ་ལ་དགོས་ཀྱིས་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར། ཏུས་
དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ། བཙོ་བསྐྱེད་དོན་གཉེར་གྱིས་མེ་འདི་
ཡོད་པ་དང་མེད་པར་དབྱེད་པ་འཇུག་པ་ན་མེར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་
མེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པ་སྒྲུངས་ཏེ་མེ་ཡོད་མེད་དབྱེད་
པར་རིགས་ཏེ། གང་ལ་སྐྱེས་བྱའི་བཙོ་བསྐྱེད་གི་དོན་འདི་འབྲེལ་ཞིང་བསྐྱབ་
ཏུས་པ་མེའི་དངོས་པོ་ཉིད་ལ་རག་ལས་ནས་གནས་པར་བྱེད་རིགས་པའི་
སྤྱིར། ཅི་ལྟར་གང་བ་སེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱེའི་དོན་
ནི་བཙོ་བསྐྱེད་གི་དོན་བྱེད་ཏུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་རིག་མཛོན་སྤྱུལ་གྱིས་
ཤུགས་ལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་སྐྱོདོན་པར་གྱུར་ཀྱང་དེ་དངོས་པོར་མེད་པའི་
སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། བཙོ་བསྐྱེད་གི་དོན་བྱ་བ་དོན་ཏུ་གཉེར་བའི་སྐྱེས་བྱ་
འདིས་ཆོས་ཅན། བཙོ་བསྐྱེད་གི་དོན་དེ་མི་ཏུས་པ་ལ་ཆེད་ཏུ་གཉེར་བར་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་དོན་སྐྱབ་པར་མི་ཏུས་པ་དེའི་སྤྱིར།
འཁྲིག་པ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་བྱེད་མེད་དག་གིས་ཆོས་ཅན།
འཁྲིག་པའི་འདོད་དོན་དེ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་བྱེད་འདྲ་བའི་མ་ནིང་
བྱེད་གཞིར་གཟུང་ནས་བྱེད་ཆོས་གཟུགས་བཟང་བ་དང་ངན་པ་བརྟག་པ་ལ་
སྐྱར་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁྲིག་པའི་འདོད་
དོན་དེ་སྐྱབ་མི་ཏུས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་ཁྱེད་
སྐྱོད་ན་དགག་བྱར་མི་འདོད་ན་མདོ་མཛད་པས་འདི་སྐད་དུ་བཏགས་པས་
ཆོས་མི་དམིགས་པ་ཞེས་སྐྱོད་མེད་པར་བཤད་པ་དེའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ནི། སྐྱའི་དོན་ཉིད་ཆོས་ཅན། བཏགས་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་
ཆོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར། བཏགས་པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས་
པའི་དགོངས་པ་ནི་སྐྱོད་མེད་པར་སྟོན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་
ཉར་ལེན་ལ་བརྟེན་པར་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ནི་སྐྱོད་དེའི་
ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་འདི་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་
གིས། ལུང་འདིའི་དོན་སྐྱོད་མེད་པར་གོ་བ་ལ་དམིགས་ཕྱག་པའི་དགག་པ་
མཛད་བཞིན་དུ་རྟོག་བཏགས་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་རྣམས་མ་མིན་ཞིང་ཆད་མའི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འདོད་པ་དགོངས་པ་ལས་
སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་ཐོན་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་
གྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
གྱི་དཔེ་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་དཔེར་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཡང་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་དཔེར་བརྗོད་
པ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པའི་བྱིར། ཅིག་ཤོས་དཔེར་བརྗོད་པས་དེའི་

དཔེ་བྱེད་པ་ཡང་གོ་བར་ཐལ། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དོན་ལ་གནས་པ་
ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཅིག་ཞེས་ཀྱི་དཔེ་གོ་བ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དངོས་ནང་
དུ་འདུས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་
སུ་ཡོད་དེ། ཏྲགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་ཁུང་པར་གྱི་བྱེད་བྱ་སྒོ་ཡུལ་དུ་
འཕངས་པ་ལ་བསྟོས་པའམ་དེ་ལ་མི་སྟོས་པའི་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས་སུ་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ལེ་ཏུ་གཉིས་པར་བརྗོད་ཟིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་
ན་སྐྱེ་འཇིག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཉིད་ཏྲགས་སུ་
བཀོད་པ་བཞིན་དུའོ། །འདི་སྐྱེ་མའི་དོན་བསྐྱེད་འཕྲོས་དང་། ཚུད་པ་འོག་མའི་
སྐྱབས་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱར་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།
སྤྱོགས་སྐྱེ་མ་རྗོད་པ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཆོམས་སྐྱར་བ་
ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཞེས་པའོ། །ཅ་བ་ནི།
གངས་ཅན་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་སྐྱེ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ཏེ་མཚུངས་པའི་
སྤྱིར་རོ། །གཙོ་བོ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་བྲིད་གྱིས་ཡོད་ཅམ་གྱུ་བ་བེན་
ཡོད་པའི་ཁུང་པར་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྐྱོན་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡང་
མཚུངས་ཏེ། ཡོད་ཅམ་གྱུ་བ་བེན་ཡོད་པའི་བྱེད་བྱ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་

ནི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་ཡོད་པ་གཏན་ཆིགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་
གཉིས་ཀ་དག་ཏུ་འགལ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་གཏན་ཆིགས་
ཡིན་ན་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། བྱད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ཡང་རྟགས་གྲིས་སྐྱབ་
རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གངས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལས།

བྱད་པར་ཆད་ཕྱིར་རྗེས་འགོའི་ཕྱིར།

རྒྱས་པ་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར།

ཀླུ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར།

འཛིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར།

མི་གསལ་བ་ཡི་ཀླུ་ཡོད་དོ།

ཞེས་གཙོ་བོ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྔ་བཞོད་པའི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

བྱད་པར་ནི་བདེ་སྐྱབ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དེ་
ཅམ་ལྔ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པ་མཐོང་བས་དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་
ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་བྱད་པར་རྣམས་ལ་རྗེས་འགོ་
བྱེད་པ་མཐོང་ཞེས་འགོད་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
དོན་འགྲེལ་པ་ནི། གངས་ཅན་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱེལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་
དམ་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ལ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན་ཡོད་པ་གཙོ་བོ་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བར་ཡང་ཅི་སྟེ་མི་འདོད། འདོད་རིགས་པ་ལ་བྱེད་སངས་རྒྱས་པས་གཙོ་
བོ་དེ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡོད་ཅམ་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་

པ་མེད་པས་གཙུག་པོ་དེ་རྟག་གཅིག་སོགས་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་བྱུང་པར་ཅན་
 ཏུ་བསྐྱབ་དགོས་པར་འགྱུར་ན་དེ་འདྲིའི་བྱུང་པར་ནི་གཙུག་པོའི་སྒྲུང་ཏུ་བསྐྱབ་
 པར་རྒྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་
 བྱེད་སངས་རྒྱས་པར་སྒྲིན་བརྗོད་པར་གྲགས་སྟེ། ཅི་ལྟར་གྲགས་ན། ཚད་མའི་
 ཡུལ་མ་ཤེས་པའི་སྤྱིར། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་བྱེད། །རྒྱས་པའི་
 ཆོག་ཡིན་མ་བརྗོད་དོ། །གཙུག་དང་རྗེས་འགྲོ་རྗེས་འགྲོ་མིན། །ཞེས་ཅི་སྐད་ཏུ་
 གངས་ཅན་གྱིས་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཡུལ་སྤྱི་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པར་རྟག་
 གཅིག་སོགས་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་བྱུང་པར་རྗེས་དཔག་གི་གཞུང་བྱར་
 འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ཐོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་
 བ་བྱུང་པར་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཏུ་འགལ་བར་ནི་མ་ཟད་དོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན་བྱུང་
 པར་སྤྱིའི་ཡོད་པའམ་སྤྱིའི་དངོས་པོ་གཏན་ཆོགས་སུ་བྱེད་དགོས་ན་བྱུང་
 པར་གཏན་ཆོགས་སུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྒྲིན་མཚུངས་
 པའི་སྤྱིར་དོ། །གཏན་ཆོགས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་
 ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཅོད་
 པ་འདྲིའི་དོན་བསྐྱུས་ན་གཙུག་པོ་ཞེས་པ་ཡུལ་གྱི་གན་པོ་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ལ་
 འཛིག་རྟེན་ན་དངོས་མིང་ཏུ་གྲགས་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་ཅན་གྱིས་རྣམ་
 འགྱུར་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ལ་གཙུག་པོ་ཞེས་བཏགས་ཏེ། དེ་ཡང་རྟག་
 པའི་དངོས་པོ་དང་ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་ཕུ་དང་བདེ་བ་དང་སྐྱབ་བསྐྱུལ་དང་
 བཏང་སྒྲོམས་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྐྱབ་འདོད་ནས་གཏན་ཆོགས་བཀོད་པ་

ཡིན་ལ། དེ་འབྲེལ་བྱ་དང་པར་ཚོད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གང་དུ་ཡང་མ་
གཟུང་བར་སྒྱིར་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ་ཞེས་བསྐྱབས་པ་ཅམ་གྱིས་གངས་ཅན་གྱི་
འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་པས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་གྲུབ་
ཟིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་གངས་ཅན་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་གཅིག་ཏུ་
ཞེན་ནས་རྟོག་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། ཡོད་
དེ། ཞེས་བསྐྱབས་པས་གྲུང་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་དོན་ཅུང་ཟད་གྲུང་མི་འགྲུབ་
སྟེ། གཙོ་བོའི་སྒྲུང་དོན་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པས་གངས་ཅན་འདོད་པའི་གཙོ་བོ་
འགྲུབ་པ་ལ་མི་ཐན་པའི་སྤྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་པས་གྲུང་གཙོ་བོའི་སྒྲུང་དོན་
ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་མ་བཟུང་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་
བོ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་
བོར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱབ་ན་དངོས་པོའི་བྱ་དང་པར་
བསྐྱབ་བྱར་འགྲུར་བས་རྟགས་དེའི་སྤྱོད་ཆོས་གྲུབ་ན་རྗེས་བྱུང་མི་འགྲུབ་
རྗེས་བྱུང་གྲུབ་ན་སྤྱོད་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་གཞོན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཙོ་
བོ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུངས་ནས་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སུ་བྱེད་ན། དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་གཞོན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ལ་
སྤྱིར་དངོས་པོ་གཏན་ཆོག་སུ་མ་བཟུང་བར་དངོས་པོ་ཅམ་གཏན་ཆོག་སུ་
གཟུང་ན་ཡང་སྟོན་མེད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱའི་ངོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་།
སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་

པོའི་བྱུང་པར་བསྐྱབ་བྱུང་འདོད་དགོས་པ་དང་། བྱུང་པར་བསྐྱབ་བྱུང་ཡིན་པ་
ལ་གཞིར་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། དངོས་པོ་ཙམ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྐྱབ་པ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱུང་དང་གཏན་ཆིགས་གཉིས་མཚུངས་པའི་སྐྱོན་འདི་ནི་
མེད་དེ། འདི་ལྟར། གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ལྡན་ལྡན་གྱི་གཙུག་པོར་སྒྲུབ་བ་
དངོས་པོར་སྐྱབ་པའམ། གཙུག་པོར་སྒྲུབ་པ་མཚན་ཉིད་ལྡན་ལྡན་གྱི་དངོས་པོར་
སྐྱབ་ཀྱང་རུང་། དངོས་པོའི་བྱུང་པར་གཙུག་པོ་མཚན་ཉིད་ལྡན་ལྡན་ཙམ་ཞིག་ནི་
བསྐྱབ་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་དེ་སྐྱབ་འདོད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་
བཞུགས་པ་གང་ཞིག་མཚན་ཉིད་ལྡན་ལྡན་གྱི་གཙུག་པོར་སྒྲུབ་ངམ། གཙུག་སྒྲུབ་ཙམ་
ཡོད་པར་བསྐྱབས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་ལོ་ཚེས་ཅན་
གཙུག་སྒྲུབ་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་སྐྱབ་ན་ཤོས་པའི་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགའ་
ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་པར་མི་འབྱུང་ལ། སྤྱོད་དེ་འབྱུང་བ་ནི་ཕྱི་ཤོས་སངས་རྒྱལ་
པས་ཀྱང་བཀག་པ་མེད་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱུང་ཡིན་ན་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་
སྐྱབ་དགོས་པ་སྤྱིར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་།
གངས་ཅན་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སྐྱོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆིགས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་སྐྱབ་ན་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་བསྐྱབས་པར་འབྱུང་བ་
དགོས་སོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་
འདིར་ཡོད་པ་བསྐྱབས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་བསྐྱབ་

དགོས་སོ་ཞེས་ཐལ་བ་འཕེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་འདིར་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་
བཀག་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཙུག་གི་ཆོས་
འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་བྱུང་པར་མ་བསྟན་པ་སྐྱོད་
འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་འགའ་བ་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བརྟགས་ནས་
འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟག་པ་དང་གཅིག་ཕྱུ་ཡིན་པའི་གཙུག་གི་
འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་གཙུག་གི་འདིའི་བྱུང་པར་འགའ་ལ་ཡང་མ་རེག་པར་
དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པས་ཆོལ་བ་རང་གི་འདོད་
དོན་དང་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མི་འདོད་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཙུག་ལ་མ་གཙུག་གི་འདི་སྐབ་དུ་རྟག་གཅིག་
སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་ཟེན་བ་ཉིད་སྐབས་འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གངས་ཅན་འདིས་
ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་གཙུག་གི་འདི་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་འདིར་རྟག་
གཅིག་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་ཟེན་བ་བསྐྱབ་བྱུང་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ།
གངས་ཅན་དེ་ལྟར་སྐྱབ་འདོད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་གང་ཞིག་མིག་
སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་ཆིགས་ཀྱང་

མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གངས་ཅན་གྱིས་བཞུགས་པའི་གཏན་ཆེན་གསུང་འདིར་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཏྲག་གཅིག་
སོགས་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་དངོས་པོ་དཔེ་སྤྲུལ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། ཡང་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་སྤྱང་དངོས་པོར་སྐྱབ་ན་ཡང་བྱེད་
པར་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བས་གཏན་ཆེན་གསུང་འདིར་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་མེད་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཏན་ཆེན་གསུང་འདི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་དམ་བཅའ་ལ་
ཚད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་དང་ཏྲགས་སྤྲུལ་མ་ཁས་སྤངས་སོ། །སྐྱབས་
འདིར་གཙོ་བོའམ་གཙོ་སྤྱང་ལ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱེད་ན་བྱེད་པར་བསྐྱབ་
བྱེད་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་འཕེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
གངས་ཅན་དེ་ལྟར་སྐྱབ་འདོད་པ་གང་ཞིག་ཡོད་ཅམ་བསྐྱབས་པ་དགོས་པ་
མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་
མཚུངས་པ་སྤང་བ་རྒྱས་པར་བཞུགས་པ་དང་། མི་མཚུངས་པའི་དོན་བསྐྱབ་བའོ།
།དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་པོའི་བྱེད་པར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཅམ་
རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པས་དགོས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་གཙོ་
བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་འདིར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ནི་དཔེ་ལ་དེ་ལྟར་
རྗེས་སྤྱོད་པ་མེད་པར་ཐལ། གངས་ཅན་གཙོ་བོའི་གཙོ་སྤྱང་ལ་གཙོ་བོ་
དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏྲག་དངོས་རྣམས་པ་ཅི་ལྟ་ཡང་རུང་བས་བྱེད་པར་དུ་
གྱུར་པ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གཙོ་

བོའམ་གཙུག་ལྷན་གྱི་སྤྱི་དུ་གཙུག་པོའི་མཆན་ཉིད་གཙུག་པོ་དེ་གཅིག་ཕུ་དང་
རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་ལ་སོགས་པའི་བདག་
ཉིད་དམ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་
དག་དཔེ་ལ་ཇེས་འགྲོ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཡང་ཡོད་པ་ཅམ་དཔེ་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་གྲུབ་
པས་ནི་འདོད་དོན་རུང་བའ་ཡང་གྲུབ་མེད་པར་ཐལ། སྟོན་པའི་འདོད་དོན་
དང་བྱི་སྟོན་གྱི་མི་འདོད་པ་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཙུག་
པོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བརྟག་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ལ་
སོགས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་སྟོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་གཏན་
ཆོགས་དེ་ལ་ཡང་མེ་ཅམ་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཚུད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པར་གྲུབ་
ཟིན་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཚུད་གཞིའི་ཁྱད་པར་དང་ལྟན་
པ་ལ་མེའི་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱེད་ན་ནི་དཔེ་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་བ་
མེད་པའི་བྱིར། བསྐྱབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚུད་
གཞིའི་སྤྱི་དུ་མེ་ཅམ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་སྟོར་བ་ལ་དེ་
མི་རུང་བ་དང་། ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དུ་བ་དུ་ལྟན་ལའི་སྤྱི་དུ་ཚུད་གཞི་ངེས་མེ་དེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་
བསྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་ལྟན་ལའི་སྤྱི་དུ་མེ་ཅམ་མི་ལྟན་པ་རྣམ་པར་
གཙུག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་

སྤྱིར། སུ་ལྟན་ལ་དེར་ནི་མེ་དེ་དང་མི་ལྟན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་སྤྱི་ཉིད་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སུ་ལྟན་ལ་ལ་ལ་མེའི་ཆོག་གས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་གོང་སུ་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གངས་ཅན་ལ་ཚད་མས་བྱུང་བའི་གཞི་ཆོས་
ཅན་མེད་པ་དང་། སྐྱོན་དངོས་པོ་རང་མཆོན་གྱི་ཉིད་སུ་མི་རིགས་པ་དང་།
ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་
ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཅན་སྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་སུ་གངས་
ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་གས་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལ་
ཡོད་པ་ཅན་སྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་གཙོ་བོ་ཚྱོད་གཞིར་
གཟུང་བ་གང་ཞིག་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་དང་བྱུང་བར་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
དེར་ཐལ། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་མཆོན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་
གྱི་དོན་ཉིད་འགའ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚྱོད་གཞི་དེ་
ཅི་ལྟར་མེད་དེ་དེ་ཡང་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་ཤེས་ནས་སྐྱས་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་བརྗོད་ནས་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་
ཤེས་བྱ་དང་གཞུང་བྱ་དང་བརྗོད་བྱ་ཉིད་སུ་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་
དོན་འགའ་ཞིག་མ་འབྲེལ་རྣམ་གཙོད་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ནི། ཅི་དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་ཤེས་བྱར་ཡོད་དེ་
ཞེས་ཏེ། དེ་ཤེས་བྱར་འབྱུང་བར་འབྱུང་རམ་བྱུང་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་

ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྒོལ་བའི་འདོད་དོན་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྒོལ་
སྐྱེད་ཅིང་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བ་ནི་སྐྱེད་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ནི་
ཅོད་གཞིར་གཟུང་གཙུག་པོ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཉི་བར་ལེན་པ་ཅན་ཉིད་དུ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གྲུས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། དེས་ཀྱང་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་པ་དང་། གཙུག་པོའི་སྐྱ་
དོན་གཙུག་པོ་རང་མཆན་གྱི་ཉི་བར་ལེན་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཟད་མོད་འོན་ཀྱང་གཙུག་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེད་བརྗོད་བྱ་
དེ་ཡང་སྐྱེད་དོན་ཅན་དུ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་གཙུག་པོ་
མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་ཉི་བར་རུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གཙུག་པོ་ལ་སོགས་པ་
མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་བྱང་པར་གྱི་ཉི་བར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟ་མ་
བཞིན་དུ་གཙུག་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི། མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་གཙུག་པོ་མི་འགྲུབ་པར་
ཐལ། དེ་མི་སྤིད་པ་གང་ཞིག་སྐྱ་དེའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱ་དོན་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་ལྟ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི་གཙུག་པོའི་སྐྱེད་དོན་རང་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། ཏྲག་དངོས་
སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་པས་

བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ན་ཚད་མས་མ་
གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཆོས་གཙོ་བོ་རང་མཆོན་དུ་
ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་བྱ་དེ་དག་ལ་འདོགས་པ་ཡིན་ཞིང་རང་རིག་མཛོན་
སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཙན། མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་
གཙོ་བོའི་རྟོན་དུ་མི་སྤྲོད་དེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་
གྲུབ་པ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱོད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པ་དེའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་དེས་ན་གཙོ་
བོའི་སྐྱོན་དེ་དག་ལ་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོའི་དོན་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་
པ་ཙན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཙོ་བོའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་ཙམ་
ཉིད་དུ་སྐྱབ་རྒྱས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་བྱད་པར་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོ་
སྐྱབ་རྒྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོན་འདི་དག་ནི་མཆོན་ཉིད་
ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོའི་བྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལས་གཞན་དུ་ནི་དུ་ལྷན་ལ་ལ་
མེའི་སྤྱི་མེ་ཙམ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་གྲུབ་ཅིན་བསྐྱབས་པའི་
སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། གཞི་དེར་མེ་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡོད་པའི་བྱད་
པར་རྗེས་འགོ་མེད་པས་སྐྱབ་མི་རྒྱས་ན་གལ་ཏེ་ལ་མེ་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པ་དེར་
ཡོད་ལ་དེ་དང་མི་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་ལ་མེའི་ཆོགས་སྤྱི་དང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་

མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོགས་དོན་རྟགས་ཀྱི་
 ཁྲབ་བྱེད་དུ་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྟོན་ན་དམ་བཅའ་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་
 ལག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ལུང་དང་སྒྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོགས་དོན་
 རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་བྱེད་དུ་སྟོན་མི་རིགས་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཙམ་རྟགས་
 ཀྱི་ཁྲབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པས་སྐབས་དོན་འབྲུབ་པ་དང་། ཆོགས་དོན་རྟགས་ཀྱི་
 ཁྲབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་དུ་
 ལྡན་ལ་དང་མེད་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོགས་དོན་དེ་ལྟ་
 བུས་ནི་རྟགས་དེའི་དཔེ་འགའ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བྱེད་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱི་ཚོ་ལ་གཞན་ལ་དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ནི་སྐྱབ་ངག་འགོད་པའི་ཆེ་ཆོགས་དོན་རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་
 བྱེད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲབ་པ་སྟོན་པའི་ཆེ་གང་ན་དུ་བ་
 ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་དུ་བ་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པར་བྱ་བ་
 ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཙམ་གྱིས་ཁྲབ་པ་བསྟན་པས་སྐབས་
 དོན་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྟོགས་ཆོས་དང་མེ་ཙམ་གྱིས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པ་
 དེས་གཞི་གང་དུ་དུ་བ་རང་ཉིད་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་དུ་མེ་རྟགས་པའི་སྟོ་སྟེང་པར་
 བྱེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ལ་མེད་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱར་
 རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྐྱབ་ངག་འགོད་པའི་ཆེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པས་ནི་ཅི་ཡང་མི་དགོས་ཤིང་དགོས་པ་མེད་

དེ། ཚུད་གཞི་དེ་ལ་རྟགས་མཐོང་བ་ཕྱོགས་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་ཅམ་
 གྱིས་བསྟུབ་བྱར་འདོད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟུབ་བྱ་དེ་མ་བསྟན་ན་ཡང་
 རྗེས་འགོ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ཅི་ལྟར་རྟགས་ཚོགས་དོན་དེའི་
 བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཏུ་ལྟན་ལ་དེ་མེ་ཅམ་དང་ལྟན་པ་དེ་ལྟར་བསྟུབ་བྱ་ཡིན་
 པར་བརྗོད་རིགས་ཏེ། ཏུ་བས་ལ་ལ་མེ་སྟུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་དང་ཏུ་བ་འདི་
 མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་གྲུབ་པའི་ཤུགས་ཉིད་གྱིས་མེ་ཕྱོགས་ཏུ་བ་དང་ལྟན་
 པའི་ལ་དེ་དང་མི་ལྟན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་ཏུ་རྟགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རིམ་པ་དེ་ལྟར་གོང་ཏུ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟུབ་ངག་ཡང་དག་འདིའི་བྱུབ་པ་ནི་རྟགས་ལ་བསྟུབ་
 བྱས་བྱུབ་པ་དེ་ལྟར་ཉི་བར་བཞུགས་པ་སྟོན་ཏུ་འགོ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟུབ་
 བྱ་བརྗོད་པ་ནི་སྟུབ་ངག་ཡང་དག་འདི་ལ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དམ་བཅའ་སྟུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་གི་ཡན་
 ལག་ཡིན་པ་ལས་སུས་ཆོག་པར་བྱེད་དེ་བཟོག་མི་རུས་པར་ཐལ། སྟུབ་ངག་
 ཡང་དག་ཡིན་ན་བསྟུབ་བྱ་དེ་བརྗོད་པ་སྟོན་ཏུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དམ་བཅའ་སྟུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ན་སྐྱ་རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྟུབ་
 བྱེད་ཏུ་ཁས་སྐྱེས་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱང་པོས་བསྟུབ་
 བྱ་རྟགས་ཀྱི་བྱུབ་བྱེད་ཏུ་སྟོན་པ་མི་རིགས་ཀྱི། བསྟུབ་བྱའི་ཚོས་རྟགས་ཀྱི་

ཁྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་ཀྱས་པ་བསྟན་ཏེ། བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བའི་རྟགས་ནི་
ཆོས་མེ་དང་མི་འབྲུལ་བར་གཞན་དུ་དཔེ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་དང་དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་གྱུབ་པའི་སྟོགས་
ཆོས་གཉིས་ལས་ཆོས་ཅན་དུ་ལྡན་ལ་མེ་དེ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་མི་མཚུངས་པའི་དོན་བསྐྱབ་བ་ནི། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ལ་སོགས་
པ་སྐྱབ་པ་བཞིན་དུ་གཙུག་པོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་མི་མཚུངས་པར་རྒྱས་པར་
བསྟན་ཟིན་པ་དེའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་དངོས་པོ་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་
གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་དེའི་བྱེད་པར་སྐྱེད་
དངོས་པོ་སོགས་རྟགས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པར་དངོས་པོ་ཅམ་ཞིག་སྐྱ་མི་རྟག་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ལ་རྟགས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཉམས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཅམ་
གྱི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེད་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱེད་པར་
རྟགས་སུ་ཡོངས་སུ་མ་གཟུང་བར་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་
བསྟན་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཉམས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་ལ་སྐྱབ་པར་

བྱེད་པའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་གདོན་མི་བྱ་བར་སྐྱའི་དངོས་པོ་
ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་རྟགས་སུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ན་ཡང་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། །གཙུག་པོ་ལ་ཡོད་པ་ཅེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱབས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་གསུམ།
མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། གཙུག་པོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་ཉིས་པ་གཞན་ཡང་
སྟོན་པ་ནི། གཉིས་པ་ནི། གཙུག་པོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཏན་ཆིགས་སུ་ཡོད་
ཆོས་དང་མེད་ཆོས་དང་གཉིས་ཀའི་ཆོས་གང་འགོད། ཡོད་ཆོས་དོན་བྱེད་
རྒྱས་པ་སོགས་འགོད་ན་གཞི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་ལ་འགོད།
གཉིས་པ་མི་རུང་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྲུབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་དངོས་
པོར་ངེས་པའི་གཞི་ལ་སྐྱབ་ན་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འབྱུང་ལ།
དངོས་པོར་མ་ངེས་ན་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པར་དངོས་པོའི་ཆོས་གྲུབ་པ་མི་
འབྲུང་པར་སྟོན་པ་ནི། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཆོས་གཙུག་པོ་དངོས་པོར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་
བྱིར། ཡང་ན་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་གྱི་གཙུག་པོ་ལ་གཙུག་པོ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་དངོས་
པོར་སྐྱབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་

ཆོས་སྤྱི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གང་གི་སྟེང་དུ་
 ཡང་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དངོས་པོར་ཡོད་མེད་
 གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་དང་། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཅུང་གཞི་དེ་
 གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་པོ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲུལ་པ་
 འབྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་འབྲུལ་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ།
 །གཞི་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་དེ་དག་ཏུ་ཤེས་ན་གྲུབ་བསལ་བྱུང་
 བས་ཤེས་འདོད་མེད་ལ་དེ་དག་ཏུ་མ་ཤེས་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་
 རྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ལ་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་ཅམ་གཞིར་བཞག་ནས་དེ་ལ་རྟོགས་
 ཆོས་གྲུབ་ན་འབྲུལ་བ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོར་མེད་པའི་
 ཆོས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྟེང་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 འབྲུལ་པ་འགལ་བར་འབྲུལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་
 གཙུ་བོ་འཕམ་གཙུ་བོ་སྒྲུང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་ཅི་ལྟར་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྟགས་སྤྱི་གང་འགོད་ཀྱང་འགལ་
 མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་
 བྱིར། འོ་ན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་མི་རྟག་པའི་ཆོས་རྟགས་
 སྤྱི་འགོད་ན་མ་གྲུབ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་ཆོས་མ་ངེས། རྟག་པའི་ཆོས་
 འགལ་བས་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་
 མཚུངས་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཆོས་བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་སྤྱི་
 འགོད་པས་མ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ན་མེད་ལ། ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་གཞི་གཉིས་པོ་གང་ལ་ཡང་དངོས་པོ་
 ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་མི་རུང་བ་དང་། དངོས་པོ་སྐྱ་མི་ཉག་པའི་
 སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་།
 གྱུ་མ་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚྱོད་གཞི་གཉིས་དངོས་
 པོ་དང་ཚོགས་པ་ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
 དངོས་པོར་ཡོད་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་དེའི་གཏན་ཚིགས་སུ་གང་བཀོད་པ་
 ཐམས་ཅད་སྐྱོན་གྱི་རིགས་གསུམ་གང་རུང་ཡོད་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང་བྱུ་པ་འབྲུལ་བ་དང་འགལ་བ་གསུམ་
 གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོའི་ཚོས་ཉགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་།
 གཉིས་ཀའི་ཚོས་ཉགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཚོས་
 ཉགས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་པོའི་ཚོས་སུ་གྲུབ་ནས་
 དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
 ལ་གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོས་གཏན་ཚིགས་སུ་བཟོད་ན་ནི་
 ཞེས་ཁས་སྤངས་རྗེས་སུ་བཟོད་ནས་དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོས་
 ཚྱོད་གཞི་གཉིས་གང་རུང་ལ་དངོས་པོ་དེ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཅི་
 ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། བྱུ་པར་ཐལ། གང་ཞིག་དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོས་
 གཏན་ཚིགས་སུ་བཟོད་པ་གྲུབ་པའི་གཞི་དེ་ཅི་ལྟར་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་མི་

འདོད་དེ་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷས་བྱིན་གྱི་རིལ་བ་ཞེས་པ་ལྷར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་ལྷས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དངོས་པོའི་ལྷས་སྤྱི་གྲུར་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་སྤྱི་རི་ལྷར་འཐད་ཅེ་ན་དངོས་པོའི་ལྷས་སྤྱི་གྲུར་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་སྤྱི་མི་རྩུང་བའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། ལྷས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བསྟོས་ནས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུར་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཞེས་ཆོས་ཅན་ལས་ཐ་དད་པ་ལྷ་བྱར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལྷས་གཅིག་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རྩུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གཅིག་གི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་དག་གི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་བྱད་པར་གཞན་སྦྱོང་མི་སྦྱོང་མ་གཏོགས་པ་ལྷས་ལ་བྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདི་ནི་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བསྟན་ཟིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་གཏན་ཆིགས་སྤྱི་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཉིས་ཀའི་ཆོས་སྤྱི་གྲུར་པའི་དགག་པ་རྟགས་སྤྱི་མི་རྩུང་བ་དང་། སྐྱབ་པ་རྟགས་སྤྱི་མི་རྩུང་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆོས་སྤྱི་ཁས་སྦྱངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འབྱུང་བ་དོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀླུ་པར་བ་འད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཉིས་ཀའི་ཆོས་དངོས་མེད་ལ་ཡང་འཇུག་པ་དང་། དགག་སྐྱབ་དོན་ལྷ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས། དངོས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་ཀའི་ཚེས་དངོས་
 པོ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ལྷོག་པ་ཙམ་ལུས་ཙན་མ་ཡིན་པ་ནི་རྩོད་གཞི་ལ་དངོས་
 པོ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ཡང་
 འཇུག་པ་མི་འགལ་བའི་སྤྱར་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པ་མེད་དགག་མ་ཡིན་པ་
 མ་ཡིན་པའི་སྤྱར། དཔེར་ན་ལུས་ཙན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུས་མེད་པ་
 ཉིད་ནི་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པ་དངོས་མེད་ལ་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་
 བཞིན་ནོ། །དཔེ་ཙན་དེ་ཉིད་དཔེར་བཞག་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་བརྗོད་
 པ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོར་མེད་པའི་སྤྱར། འདི་ལས་ལྷོག་ཅེས་པའི་འབྱུང་
 ཁུངས་དང་། འདི་ལ་མེད་ཅེས་པའི་དགག་སྐྱ་གང་ཡང་མི་རུང་བའི་སྤྱར།
 དགག་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཅི་དེ་ནི་དངོས་
 པོར་མེད་པ་དེ་དངོས་པོར་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ་
 ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་སྐྱ་མི་འཇུག་པའི་སྤྱར། དེ་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ད་ནི་ཅི་ལྟར་དགག་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པའི་སྐྱ་མི་འཇུག་པའི་སྤྱར། ཁྲབ་པར་ཐལ། དགག་པ་
 ཡིན་ན་ནི་སྐྱབ་པ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དགག་
 པའི་སྐྱ་ནི་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་སྐྱ་མི་ལེན་པ་ཤིང་ཟས་མི་བ་བ་ཚྭ་མི་བ་བ། རྒྱལ་
 པོའི་བཙུན་མོའི་གཞོང་ཉི་མ་མི་མཐོང་བ། མ་ནིང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཨ་ཐོ་ཞེས་པ་

ལྷ་ཁོ་ན་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་བརྗོད་པ་དངོས་པོ་ལ་ནི་
 ལུས་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགག་སྒྲ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འཇིག་རྟེན་དོན་གཞན་ལ་ཡང་དགག་སྒྲ་སྒྱུར་བ་བསྒྲུབ་
 མི་རུས་པ་དང་། བརྟུག་བའི་དགོས་པ་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
 འགོག་ན་བརྟུག་ལྷུ་ལ་དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་
 བཅེ་བ་དང་སྦྲད་པའི་ཕྱིར་གནས་སུ་གྱུར་པས་ན་གྲེ་མ་ཞེས་སོ། །བརྟུག་
 པ་བརྟུག་ལས་བྱུང་བ་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་དགག་སྒྲ་འཇུག་པའི་
 དོན་ལྷ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་འདོད་པའི་འབད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
 འདི་ནི་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་བཞིན་དུ་ཆོག་པ་ཆེན་པོས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་
 དགའ་བས་འཆོ་བ་ཁོ་ན་སྟེ་བརྟུག་པ་དེའི་བྱང་བརྟུངས་ཤིང་ཆོས་དེས་
 བཏབ་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལྷ་ལས་གཞན་ལ་དགག་སྒྲ་སྒྱུར་བ་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་
 རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེར་ཐལ། རྟེན་ལ་ཡང་བོང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་དགག་
 སྒྲ་བརྟུག་ལྷ་ཁོ་ན་སྟེ་བརྟུག་པ་འཇིན་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། སྒྲ་སྒྱུར་
 བའི་དགོས་པ་ཡང་དོན་གོ་བ་དེ་ཅམ་དུ་བརྟུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། བརྟུག་འདོད་པས་འཇུག་ཀྱང་ལྷ་པོ་ཁོ་ན་ལ་དགག་སྒྲ་
 སྒྱུར་བས་དོན་རྟོགས་ཀྱི། གཞན་ལ་དགག་སྒྲའི་བརྟུག་བྱས་ཀྱང་དོན་མི་རྟོགས་
 སོ་ཞེ་ན། དགག་སྒྲ་ལྷ་པོ་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་གཉིས་གར་ཡང་དོན་
 མི་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དགག་སྒྲ་

ལས་དོན་མི་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་དགག་སྐྱེ་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་པ་
དང་། བརྟུག་དང་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་ལྷ་ལས་གཞན་ལ་དགག་སྐྱེ་སྐྱུར་བས་དོན་མི་རྟོགས་པ་མི་འབྲུག་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར་སྐྱེ་གང་ལས་ཀྱང་དོན་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།
། ཐལ་བ་སྐྱེ་མ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དགག་སྐྱེ་ལྷ་པོ་དེ་ལས་དོན་རྟོགས་
པ་ཡང་བརྟུག་ལ་བརྟུག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དོན་ལ་བརྟུག་སྐྱུར་བ་དེ་ནི་གཞན་དུ་
ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དགག་སྐྱེ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དགག་སྐྱེ་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་དེས་ན་ལུས་ཅན་མ་
ཡིན་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་པའི་
སྐྱོགས་ལ་འཇུག་སྲིད་པའི་དོགས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་
ཐོབ་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་བདག་གིར་བྱེད་པར་ཏེ། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་རི་
ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་ལུས་ཅན་དེ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དེ་ནི་དངོས་པོ་དངོས་མེད་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཉིད་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རྣམ་
པར་བཅད་པ་དགག་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཚོས་
ཅན། གཙོ་བོ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་
པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་
མེད་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། ཅི་ཞིག་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་འདྲིན་

སྒྲུབ་མ་ལ་འབྲུལ་བའི་སྒྲོལ་ལྷ་མ་པར་འཛོག་པའི་བྱིར། གཉིས་ཆོས་དགག་པ་
གོ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཉིས་ཆོས་
དགག་པ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདིས་གཉིས་ཆོས་སྐྱབ་པ་
དེ་དག་ཀྱང་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་ཆོག་འགལ་བ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ།
།དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་སྒྲོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་
ཐལ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀའི་ཆོས་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། འབྲུལ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དམ་འཆའ་
བའི་རང་གི་ཆོག་གིས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སུ་སྐྱས་པས་
རྟགས་འདི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལས་གཞན་ལ་ཡང་འཇུག་པ་དང་དངོས་པོར་
ཡོད་པ་ལ་ཡང་མི་འབྲུལ་བར་བདེན་ཞེན་གྱིས་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོགས་སྣ་མ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། མཐུན་རྟོགས་མ་ཡིན་པ་ལ་རྟགས་འཇུག་པས་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བ་མ་
ཡིན་གྱི། རྟགས་ཀྱི་འབྲུལ་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་ལ་འཇུག་པས་ཡིན་ཏེ།
མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མི་འཇུག་ན་མཐུན་རྟོགས་མ་ཡིན་པ་ལ་རྟགས་ཞུགས་
ཀྱང་མི་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བ་དེས་ན་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྟོགས་དང་མཐུན་རྟོགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་།
རྟག་སྟེ། རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་དང་མཐུན་པའི་རྟོགས་གང་ཡང་རུང་བ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་མི་མཐུན་རྟོགས་དང་མཐུན་རྟོགས་

མ་ཡིན་པ་ཚུད་གཞི་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཡིན་ཡང་རྟགས་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་མེད་
 དེ། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཚུད་གཞི་མཐུན་སྤྱོད་པ་
 མ་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་པས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡང་སྐྱོན་
 མེད་དེ། མཐུན་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུད་གཞི་ལ་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་
 ཉིད་ནི་འབྱུང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་
 སྤྱོད་པ་འི་བ་དང་། འིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ལ་རྟགས་
 ཞུགས་པས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་འདིར་གང་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་
 གཏོགས་ཞེས་འིས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་མེད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་གཉིས་ཀའི་
 ཆོས་སྤྱོད་འགའ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་བ་དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་མི་
 འབྱུང་བར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཅི་ལྟར་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་
 སྤྱོད་པ་གང་རུང་གི་གཏན་ཆོག་མཐུན་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་
 པ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སྤྱོད་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་
 ལ་མི་འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཚུད་གཞི་མཐུན་སྤྱོད་པ་དང་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པར་མི་
 འགྱུར་སྐྱམ་པ་སྟེ། མཐུན་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་ན་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་
 ལ་མ་ཞུགས་པ་འགའ་ཏེ། དེ་གཉིས་པ་ལ་ཚུན་སྤངས་འགའ་ཀྱི་དངོས་འགའ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཞག་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་

པོ་ལ་གསུམ། དོན་ལ་གནས་པ་ཕྱོགས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་
 ཟུགས་པ་མི་འབྲུལ་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། འདོད་པས་
 ཕྱོགས་སུ་གཟུང་བ་ལ་རྟགས་ཟུགས་ཀྱང་མི་འབྲུལ་བར་ཐལ་བ་དང་། འདོད་
 པ་ལ་གཞོད་པ་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གྲུབ་པ་ཕྱོགས་གཟུང་བ་ལ་
 མི་སྟོས་པ་དང་། ཚུད་གཞི་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པར་ངེས་པ་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མི་འབྲུལ་བ་
 སོགས་དང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་བསྟོས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ལས་
 གཞན་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འབྲུག་པ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཆིགས་མི་
 འབྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས་འདོད་ན། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
 མི་འབྲུལ་བ་འདོད་པས་བྱས་པའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་དབྱེ་བ་ལ་སྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་བྱ་གྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མི་འབྲུལ་བ་
 དངོས་པོར་ཏེ། དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 ཕྱོགས་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འབྲུག་པས་མི་འབྲུལ་བ་མི་
 འཐད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། གྲུབ་པ་སྟོན་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པའི་རྟགས་ལ་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུད་
 གཞི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་རྟགས་ཟུགས་པས་གྲུབ་པ་འབྲུལ་བར་
 མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། གཏན་ཆིགས་
 ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྲུང་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཕྱི་ཕྱོགས་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ། ཕྱོགས་མ་

གཏོགས་པའི་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་སྐབ་བོ། །ཞེས་བསྟན་པར་
བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཅི་ཞེ་ན་གང་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པའི་སྐབ་པ་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་
པ་དཔེ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྟེར། སྤྱི་སྐབ་དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཅོད་གཞི་
ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་གོ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ཅོད་གཞི་མ་
ཡིན་པའི་རྟགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐབ་པ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གོ་བྱེད་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པར་འགྱུར་བའི་
སྟེར།

གཉིས་པ་ནི། རྟོགས་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཐུན་རྟོགས་ལ་མི་འཇུག་
པས་རྟགས་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་ན་ཁྱོལ་བ་ལ་རྟགས་འཇུག་པའི་གཞོད་པ་
སྤྱས་ཀྱང་བསྟན་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོལ་བས་རྟོགས་སུ་གཟུང་བ་དེ་ལ་
རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །གང་ཞིག་ཁྱོལ་བའི་
སྤྱིས་བྱས་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་གཞི་རྟོགས་ཡིན་པས་ན་གང་རྟགས་འཇུག་
བའི་ཡུལ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཁྱོལ་བ་དེས་རྟོགས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་
སྟེར། རྟགས་སྤྲ་མ་ཁས་སྤངས། ཅོད་གཞི་ལ་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་འཇུག་པར་
མི་འགྱུར་ན་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་ཁྱོལ་བས་རྟོགས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ། སྤྱིས་བྱའི་འཇུག་པ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་དབང་མ་ཡིན་པའི་སྟེར་རོ།
།དོན་ནི། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྟེར། ཞེས་པའི་
རྟགས་དེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རྟོགས་སུ་གཟུང་བ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཐུན་

ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། འདོད་ན། དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ།
ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མི་འཇུག་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མས་
གཞོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཚང་བའི་ཚུལ་
གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་གཞོད་པ་སྤིང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་
ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མའི་གཞོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་དེ་རྟག་
པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། ཕྱོགས་འཇུག་ཡུལ་
མ་ཡིན་པར་ཁས་སྤངས་ན་གཞོད་པ་དེར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །འདོད་ན། རྗེས་
སྤྱད་པག་པའི་ཡུལ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པས་གཞོད་པ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་ན་གཞོན་བྱ་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་རོ། །དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོད་
ན་དེའི་མཆན་ཉིད་ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་སུན་སྤང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལེ་ཏུ་
གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་སྒྲིབ། འདིས་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མའི་
གཞལ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཚད་མ་
མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་མེད་མི་ངེས་པ་དང་། ངེས་ན་
ཞེས་འདོད་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དཔག་ལ་གཞོད་པ་སྤིང་བྱང་ཚུལ་དུག་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་གཞོད་
པ་མི་སྤིང་དོ་ཞེ་ན། ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་རྟགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཞེས་ཁས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མཆོད་
ནས་དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྟགས་དེ་སྤྱི་ཚོལ་དེའི་དོར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་དེའི་མཚན་ཉིད་དམ་བཅའ་ལ་གཞི་དཔེ་མེད་པ་
མ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྒྱལ་པ་ཁས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གཉིས་པ་ནི། བསྐྱེད་བྱ་
མ་གྲུབ་པ་གང་གི་དོན་དུ་མི་འཁྲུལ་བའི་སྐྱེད་བྱེད་བསམ་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱེད་བྱ་ལ་གཞི་དཔེ་མེད་པར་མ་ངེས་ན་རྟགས་སུ་མི་
རུང་། ངེས་ན་སྐྱེད་མི་དགོས་པས་རྟགས་གང་ཞིག་གང་གི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱལ་པ་ཡོད་མེད་དོན་ལ་གནས་པ་
དང་། འདོད་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
སྤྱིས་བྱའི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་གི་དངོས་པོའི་ཆོས་རྣམས་པར་
གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ལ་རྟགས་གང་ཞིག་སྤྱོད་ཆོས་དང་
བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་གང་གིས་རྒྱལ་པ་གྲུབ་པ་དེ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ་
ཡང་དག་ཡིན་ལ། མ་རྒྱལ་པ་དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
དེར་ཐལ། སྤྱོད་ཆོས་འཁྲུལ་ཡུལ་མ་ཡིན་ན་སྤྱིར་བཏགས་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བ་
དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་རུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པའི་ཚད་མ་སྟེ་བཞད་གད་དུ་བྱ་བར་འོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་
གི་ཆེ་རྟགས་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་འདི་སྤྱོད་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་

དེའི་ཆེ་མི་འབྲུལ་ལ་གཞན་གྱི་ཆེ་སྟོགས་སུ་གཟུང་བ་ནི་དེས་འབྲུལ་བའི་
ཕྱིར། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཆད་མར་འགྱུར་ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ནི་དངོས་པོ་
ཅམ་བྱུང་བའི་དོན་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བཅད་པ་དངོས་པོར་མེད་
པའི་ཆོས་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་གཏན་ཆིགས་སུ་བཟོད་ན་
ནི་ཞེས་ཁས་སྐྱངས་རྗེས་སུ་བཟོད་ནས་དེའི་གཏན་ཆིགས་བྱུང་བ་འགལ་
བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམ་པར་བཅད་པ་དངོས་མེད་དེ་ནི་དངོས་པོ་འགལ་
ལ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། མཆན་ཉིད་ལྟ་བུར་གྱི་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་
ཡོད་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱུ་བ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་ཆོས་སོགས་
རྣམ་པ་འདི་གསུམ་ཡང་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་
གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱས་
པར་བསྐྱབས་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྤྲ་མ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ།
གསུམ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་དེ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་པོ་ཅམ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་རུང་བ་ནི། དངོས་
པོ་དེ་ཅམ་ནི་སྐྱ་ལ་རང་ལ་བྱུང་བའི་དངོས་པོའི་ཆོས་སྐྱད་ཅིག་མ་སྐྱབ་པ་ལ་
དངོས་པོ་འདི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ནི་བསྐྱབ་མི་ལུས་པའི་ཐལ་བ་

དེར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་
ཡང་མ་ཡིན་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྟེར། དང་པོ་གྲུབ་
པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་སྐྱེ་ལ་སྟེ་དངོས་པོ་ཅམ་
འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟེར།
ཉག་ས་སྟེ་མ་གཉིས་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གལ་ཏེ་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་ལྟར་
སྐྱབ་པའི་ཆོས་སྐྱད་ཅིག་མ་ངེས་བྱུང་པ་རྣལ་མར་ངེས་པའི་སྟེར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དགའའི་དབྱེ་བ་
འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་དག་གཉིས་དང་འགལ་བ་གཉིས་ཏེ་སྟོགས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམ་བཞི་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་
འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་རྣམ་པ་འདི་གཉིས་ནི་རང་
གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྟོས་ནས་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་
རང་གི་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ལས་ཆོག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བསྟན་ནས་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་སྐྱབ་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྟེར།

སྟེ་དང་བྱུང་པར་སྟོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་ཁ་

འཕངས་པ།

གཉིས་པ་བྱུང་པར་དང་སྟེ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་ཁ་
འཕངས་པ་ནི། བྱུང་པར་དང་སྟེ་མ་ངེས་པ་གཉིས་པོ་དག་གྲང་སྟོས་པ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་ལ་གྱུ་ལ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ངེས་པར་
སྒྲིབ་བསལ་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གསུམ་དུ་གྱུངས་
ངེས་སྒྲིབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྟེང་། དེ་ཡང་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་
སྟེ། རྒྱས་པར་འཆད་པ་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲིབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་
པའི་སྟེང་།

ལྷག་མ་གསུམ་སྒྲིབ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལྷག་མ་གསུམ་སྒྲིབ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཚེད་གཞི་ལ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟགས་ཀྱི་རྒྱས་ལུལ་དུ་གྱུབ་པའི་དོན་
ནི། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགྲའི་དབྱེ་བའི་སྒྲིབས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
ལྷག་མ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
ཕྱོག་པ་གཙོ་བོར་བསྒྲིབས་ནས་ཚེད་གཞི་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་
རྣམ་པར་བཅད་པ་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རྒྱས་ལུལ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་
སྟེང་།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྷག་མ་གསུམ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲིབ་བྱ་མི་
ཉོགས་པ་དང་། ཕྱོག་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོགས་པ་དང་།
ཕྱོག་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོགས་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། རྗེས་འགྲོ་གྱུབ་ཅམ་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་ཆ་
མཉམ་པ་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། རྗེས་འགྲོ་གཙོ་བོར་གྱུབ་པ་གོ་བྱེད་དུ་

མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་མ་ཐུན་སྤྱོད་གསལ་ལ་མཐོང་བའི་ཆེས་སུ་འགྲོ་
བ་བྱུང་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་གཏན་ཆིགས་བསྐྱབ་བྱ་འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་བར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་དུང་སྒྲ་ཚེ་ལ་མ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་གོ་བྱེད་
ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལས་དུང་སྒྲ་ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་
བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མི་རྟགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ནི་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གསལ་ལ་བྱུང་
བྱེད་དུ་འཇུག་པས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་དགོས་པ་མི་ཁེགས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆིགས་
འདི་ལས་ནི་ཚེ་ལ་མ་བྱུང་རྟགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷོག་པ་མེད་པས་ཆེས་སུ་
འགྲོ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཆེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ཆ་མཉམ་པ་ལས་རྟགས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་རེག་པར་བྱ་བ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་སྤྱོད་ཆེས་དང་ཆེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་
ཆ་མཉམ་པ་ཆང་བའི་སྤྱིར། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལས་ནི་
རྟགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ཆེས་སུ་འགྲོ་བ་གཙོ་བོར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །ཆེས་འགྲོ་གཙོ་ཆེ་བ་ལས་རྟགས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི།
དཔེར་ན་བཅུ་ལ་མ་ཐུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལྟ་བུ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་འདིར་སྤྱོད་ཆེས་
བྱུང་ཆེས་སུ་འགྲོ་བ་སྟོབས་དང་ལྷན་ཞིང་ལྷོག་པ་སྟོབས་ཆུང་བ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། དེར་ཐལ། མ་ཐུན་པའི་སྤྱོད་གསལ་ལ་བྱུང་བའི་སྤྱིར་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་

ཕྱོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་འགའ་ལ་མེད་ཀྱང་རི་བོ་
སོགས་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆོགས་
དེ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་མ་ལོག་པའི་བྱིར། གོ་བྱེད་
ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤྱིའི་དོན་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོན་གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་
ཞེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་མཐའ་དག་ལ་རྣམ་པར་བཅད་པས་གོ་བར་
བྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་མ་གསུམ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་ལྷོག་ཁྲབ་
གཙོ་བོར་མ་གྲུབ་པས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་
པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་རྣམ་པར་བཅད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ན་ལྷོག་ཁྲབ་གཙོ་བོར་གྲུབ་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ལྷོག་
པར་བསྐྱན་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་འདི་རྗེས་འགོ་ཡོད་པ་
ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་ཆ་མཉམ་པ་དང་། རྗེས་འགོ་གཙོ་ཆེ་བས་རྟོགས་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྷོག་ཁྲབ་གཙོ་བོར་གྲུབ་
པ་ལ་བསྐྱོས་པ་དེས་ནའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྗེས་སུ་འགོ་བ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་
ལྷོག་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་ན་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ། ཅོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་

གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་
 ཚྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དེ་ལྟར་དུང་སྒྲུབ་པ་རྟག་པ་
 རྣམ་པར་བཅད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚྱོད་པ་བྱུང་གི་གཏན་ཆིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་
 དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་རྒྱས་པ་རྗེས་འགོ་གཙོ་བོར་བྱུབ་
 བའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པར་ལྟོག་པ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེའི་བྱིར།
 ཚྱོད་གཞི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་། ཆོགས་པ་ཁེགས་ན་བསྐྱབ་བྱ་འགྱུར་སྟེ།
 ཚྱོད་གཞི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོགས་པ་ཁེགས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་
 ཆོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་དང་དུ་བ་དང་ལྟན་པའི་ས་
 རྩོགས་ལ་སོགས་པར་རྟག་པ་དང་མེ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཅད་
 བས་ཚྱོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ལྟོག་པ་རྟོགས་ན་སྐྱབ་བྱེད་
 འགོད་པའི་ངག་འདིའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚྱོད་གཞི་ལ་
 དགག་བྱའི་ཆོས་བཅད་པ་ཅམ་གྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པ་
 ཅམ་ནི་གོ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅད་བྱ་ཁེགས་ཀྱང་ཡོངས་གཙོ་བོར་མི་
 རྟོགས་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲ་འདི་ལ་མི་རྟག་པ་འདི་ཉིད་བྱུབ་པ་ཡིན་གྱི་
 གཞན་རྟག་པ་ནི་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་སྟེ་དེ་ཉིད་མི་
 མཐུན་པ་སྒྲ་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་བསྐྱབས་པ་ཅམ་གྱིས་རྟག་པ་མི་ཁེགས་པ་དང་། རྟག་པ་

བཀག་ཅམ་གྱིས་མི་རྟག་པ་མི་འགྲུབ་པ་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དངོས་འགལ་བ་ཡིན་པར་འདོད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་ལ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་རྟོགས་པ་ཅམ་
གྱིས་སྐྱེ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་རྒྱས་པར་ཐལ། བྱས་པའི་རྟགས་གྱིས་གལ་ཏེ་
སྐྱེ་དེ་དག་གཞོན་མི་བ་བར་གཞན་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་གོ་བར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། འབ་པར་ཐལ། སྐྱེ་ལ་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་གོ་བ་དེ་ཅམ་
གྱིས་མི་རྟག་པར་གོ་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། བྱས་པའི་
རྟགས་ལས་སྐྱེ་དེ་དག་གི་གཞན་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱ་བར་
འགྱུར་མོད། དེ་གོ་ཡང་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་མི་གོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་ལ་མི་
རྟག་པ་དང་རྟག་པ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
སྐྱེ་རྟག་པ་ལས་ལོག་པར་གོ་ཡང་མི་རྟག་པར་མ་གོ་བའི་བར་དེ་ན་ཐེ་ཆོམ་ལ་
སོགས་པའི་སྒོ་འཇུག་པ་ཡོད་ན་དངོས་འགལ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་
ན་སྐྱེ་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་གོ་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་གོ་རྒྱས་
པར་ཐལ། སྐྱེ་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་གོ་ཡང་ཅིག་ཞོག་གོ་མི་རྒྱས་པའི་
བར་གྱི་སྐྱེ་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་པའི་སྤྱི་ས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ལྟོག་པ་སྟོབས་ལྡན་
རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་གསུམ་པོ་
དོན་དེ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ཡང་ན་སྐྱེ་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་གོ་
ཡང་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་མི་གོ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མི་ཐེ་བའི་བར་གྱི་སྤྱི་ས་ཅི་ཞིག་བྱ་
ཞེས་ལྟོག་པ་གཙོ་བོར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རྣམ་

བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་བར་ན་ཕུང་གསུམ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་
ཞེས་པའོ།།

༣) ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་གསུམ་གྲངས་ངེས་པར་སྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་གསུམ་གྲངས་ངེས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ་
དང་། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། རྟགས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའོ་ན་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་
རྒྱ་རྒྱས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་
ལྟར་གཏན་ཆོགས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུ་སྟེ་འདུ་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པས་འབྲས་བུ་རྟགས་མ་ཡིན་ལ་རྟགས་ཆོས་རྗེས་ཐ་དད་པས་
གཏན་ཆོགས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ངོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། ཅ་བ་དང་། དེའི་རོན་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རྒྱས་པའི་རྒྱ་རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཆུ་ཕྱུང་བྱོད་གཤེར་གྱི་ཆོགས་
པ་ཆང་བ་ཡིས་རང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་རང་འབྲས་ནས་གྱི་
སྐྱ་གྱུ་སྐྱེ་བར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆོགས་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། ཆོགས་པ་ཆང་བ་དེས་རང་འབྲས་ནས་གྱི་སྐྱ་གྱུ་
བསྐྱེད་པ་རྒྱ་རྒྱེན་རོན་གཞན་ལ་ནི་མི་སྟོས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ན་རུང་བ་ཆོགས་

པ་དེ་ཙམ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་
གི་སྟོག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་གཞི་དེ་ནས་ཀྱི་སྟུ་གུའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ངས་ནས་
ནས་ཀྱི་སྟུ་གུ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མ་ངས་པ་མི་སྲིད་པས་ཤེས་འདོད་ཉིད་པར་
དགའོ། །དེས་ན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཆུ་ལུང་བོད་གཤེར་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཚང་
བའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་ཤར་མ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྟུ་གུ་
སྐྱེར་བུང་སྟེ། ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་གངས་ཚང་དེ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཞེས་པ་རྟགས་སུ་འདོད་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ས་
བོན་བྱ་རོག་གིས་བོས་པ་ལས་སྟུ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་
བྱིར་བྲབ་པ་མ་ངས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྟུ་གུ་སྐྱེས་པའི་སྤྲ་རོལ་ན་
སྟུ་གུའི་རྒྱ་མེད་པས་ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ཀྱིས་ནས་ཀྱི་སྟུ་གུ་སྐྱེ་བུང་
དགག་མི་རུས་ཤིང་དུས་ཀྱིས་བྲད་པར་དུ་བྲས་པའི་གཞོན་པ་ལྟར་སྤང་ངོ་། །
ཚོགས་པ་ཚང་ན་སྐྱེ་བུང་ཡིན་པས་བྲབ་ཀྱི་སྐྱེ་བུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚོགས་པ་
ཚང་བ་རྟགས་སུ་དགོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་མ་ཚང་བར་སྐྱེ་བུང་
བ་དུ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །འདི་མ་ཤེས་པར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཐར་པའི་ཚོགས་ཚང་བ་མེད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་བུང་ཙམ་དུ་ཡང་སྤྱིའི་མ་རུས་
སྟམ་དུ་འབྱུང་བ་དུ་མ་སྤང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བུང་དཔོག་པ་རང་
བཞིན་དུ་འདུས་པ་དང་། ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་དཔོག་མི་རུས་པ་དང་། རྒྱ་
ཁ་ཡར་བས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བུང་དཔོག་པ་ལྷག་ལྷན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ནས་ཀྱི་ཕྱུ་གུ་སྐྱེ་རུང་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། ནས་ཀྱི་ཕྱུ་གུ་རི་རྒྱ་ས་ཐོན་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ངོ་ཐོ་དེ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཅི་ལྟར་ཆོགས་པ་ཉི་བ་ལས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་བས་དེའི་
 བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་ནི་ནས་ཀྱི་ས་ཐོན་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་ཕྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་གྱུར་
 པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་གཏན་ཆོགས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་དེ་དཔོག་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། ནས་ཀྱི་ཕྱུ་གུ་བསྐྱེད་པར་
 རུང་བ་ཉིད་ཀྱང་ནས་ཀྱི་ས་ཐོན་སོགས་ཆོགས་པ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
 བ་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཆོགས་པ་དེ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་འབྲས་
 བུ་སྐྱེད་པར་ངེས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཅིའི་སྤྱིར་རྒྱ་ཆོགས་པ་གྲངས་ཆང་བ་ལས་
 རུང་བ་ཅམ་དཔོག་པར་བྱེད་ཀྱི། འབྲས་བུ་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་མི་བྱེད་
 ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་དཔོག་མི་རྒྱས་པ་དང་། རུང་བ་དེ་དང་
 མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ནས་ཀྱི་ས་ཐོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱའི་རྗེས་
 ཆོགས་པ་དག་ཁོ་ནར་ཏེ། ནས་ཀྱི་ས་ཐོན་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་ཆོགས་པ་
 ཡིན་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་ཕྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 གང་གི་སྤྱིར་ན་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་ཕྱུ་གུ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཆོགས་པ་རིགས་

འདྲ་སྒྲ་མ་ལས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱས་པ་ནྐམས་གྱི་ཆ་ཤས་
 གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་བསྟོས་པའི་བྱིར་རོ། །འབྲུག་པར་
 ཐལ། རྒྱས་པ་འགྱུར་བའི་བར་འདིར་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་གྱི་སྒྱུ་གུའི་
 ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཡང་ཡིན་ནས་གྱི་སྒྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མ་ཐུན་སྤིང་བའི་བྱིར། དེས་ན་རྟགས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་སྒྱུ་གུ་རྗེས་སུ་དཔག་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུག་པ་མི་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །གང་དག་ནས་གྱི་སྒྱུ་གུའི་རྒྱུ་
 ཆོགས་པ་ཆང་བས་ནས་གྱི་སྒྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་ཁས་ཁྲུངས་ནས། སྐྱེད་ངེས་སུ་
 ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་སྐྱེད་ངེས་སུ་ཐལ། དེ་སྐྱེད་
 པར་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སྐྱེད་པ་ཉམས་སོ།
 །འབྲུག་པ་མེད་དེ། ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པར་ངེས་ཀྱང་དོན་ལ་སྐྱེད་པར་
 མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཆད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཆོགས་པ་ཆང་བ་དེས་ནས་གྱི་སྒྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་
 ལ་འགལ་རྒྱུ་གྱི་གོགས་མི་སྤིང་བར་ཐལ། དེ་སྐྱེད་ངེས་མིན་པའི་བྱིར་ཅེ་
 བ། འབྲུག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གོགས་སྤིང་བའི་དོན་ནི། རྣམ་གྱི་ས་ཐོན་
 ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཡང་ཡིན་ནས་གྱི་སྒྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྤིང་བའི་དོན་ཡིན་པས་དེས་སྐྱེད་པར་ངེས་པ་ཡང་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱེད་པའི་འབྲུག་པ་མ་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་འགལ། གང་དག་
 རྣམ་གྱི་སྒྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཆོགས་གྲངས་ཆང་གི་རང་ལྗོག་རྟགས་སུ་འདོད་པ་དེའི་
 ལྟར་ན་དེ་ཉིད་རང་ལྗོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་ནས་གྱི་སྒྱུ་གུ་དཔོག་

པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ཆོས་གྲུབ་
ནས་ཁྲབ་པ་རྣམ་མར་ངེས་པའི་སྤྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་
གཏེ་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཚད་ཡང་ནས་ཀྱི་སྤྱི་གྲུ་སྤྱིས་པའི་སྤྱོད་ལ་ས་བོན་གྲུ་
རོག་གིས་ཐོས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན།
གཏན་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་གྲུ་སྤྱིས་པའི་སྤྱོད་ལ་ས་བོན་གྲུ་
རོག་གིས་འདོན་པར་འགྱུར་བའི་ནས་དང་ཚུ་ལུང་རྫོང་གཤེར་གྱི་ཆོགས་པ་
ཆང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ནས་ཀྱི་སྤྱི་གཏེ་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་
གྲུ་མི་སྤྱིད་པར་ངེས་པའི་སྤྱིར། རྟགས་བསལ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས་སོ།
།བྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
ཤེས་འདོད་མེད་པས་རྟགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འོ་ན་ནས་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཡིན་ན་ནས་ཀྱི་སྤྱི་གྲུ་
སྤྱིར་རུང་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་ཡང་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོགས་པ་ཆང་བ་
ཡང་ཡིན་ནས་ཀྱི་སྤྱི་གྲུ་མི་སྤྱིད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཆད་མས་གྲུབ་
པས་གཞི་མ་ཐུན་ངེས་ནས་ཀྱི་སྤྱི་གྲུ་སྤྱིད་པ་ཁེགས་པ་ན་སྤྱིད་པར་རུང་བ་
ཡང་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན་སྤྱི་བ་ཞེས་པའི་
སྤྱིས་བརྗོད་རུང་གི་ཁྲབ་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་ཞེས་པའི་སྤྱིས་བརྗོད་
པའི་ཁྲབ་པ་ཁེགས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཆོགས་པ་ཅམ་ནི་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་
སྤྱིད་རུང་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་སྤྱིས་པ་གཞན་
ནི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོགས་པ་ཙམ་གྱིས་རུང་བ་དཔོག་རྒྱས་པ་
དང་། ཀླུ་མཆན་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་གྱི་ས་བོན་ལ་
སོགས་པ་ཆོགས་པ་ཆང་བས་རང་སྟོགས་གྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་རྣམ་
གྱི་སྟུ་གུ་སྟེ་རུང་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། རྣམ་གྱི་སྟུ་གུ་སྟེ་
རུང་བ་ཉིད་ནི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཙམ་རྣམ་ངོ་བོ་བྱུང་གྱི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་
ལས་རྗེས་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་སྟེར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་ཀླུ་ཆོགས་པ་འདི་རྒྱས་
བ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་སྟེ་མ་སྟེ་མ་འགྱུར་བས་འབྲས་བུ་རྣམ་གྱི་སྟུ་གུ་བསྟེན་
བར་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པ་འགྱུར་བའི་རྒྱུན་ལ་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཙམ་
ལས་བསྟོས་པར་བྱ་བ་དོན་གཞན་མེད་པའི་སྟེར་ངོ།

གསུམ་པ་ནི། ཀླུ་ཆོགས་པའི་རུང་བ་ཉིད་ནི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཙམ་
ལས་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱས་པ་སྟེ་མ་སྟེ་བ་ནི་རང་གི་རིགས་
སྒྲ་མ་ཙམ་གྱི་ཀླུ་ཙན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྟེར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་གྱི་དོན་དང་། དཔེ་དགོད་པ་དང་། དཔེ་
དེ་ཉིད་སྟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་གྱི་སྟུ་གུ་སྟེར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཀླུ་རྣམ་གྱི་
ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་དག་ཁོ་རྣམ་རང་སྟོགས་གྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་
བའི་གཞིར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་
སྟེར། རྣམ་གྱི་ས་བོན་རྣམ་ཚུ་ལུད་གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་མ་ཆོགས་པ་དེ་
ལས་འབྲས་བུ་རྣམ་གྱི་སྟུ་གུ་མི་དཔོག་པ་ཙམ་དུ་མ་བྱེད་རྣམ་གྱི་སྟུ་གུ་སྟེ་

རུང་ཡང་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཆོག་པ་པོ་ལ་ཉི་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་
སྐྱེད་པ་ལ་ཉིན་ཉུ་རུས་པ་མེད་པའི་སྒྱུར།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་དེ་མི་མ་ཐུན་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་
ཡང་གོ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟག་མ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་པའི་སྒྱུར། དཔེར་
ན་ལུས་རྒྱས་པ་དང་དབང་པོ་དྲུངས་པ་དང་སྒྲོ་གསལ་བ་དག་ལས་དེ་དག་
དང་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ལྟས་བྱེད་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་
དཔོག་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདག་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ལུས་སོགས་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ་
མ་མཐོང་ཡང་ལྟག་ལྟན་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་
ལུས་སོགས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་
སྒྱུར། དེ་ཡིན་ཏེ། ད་དང་དཔེ་ཞེས་མ་མཐོང་བ་ལ་རང་སྒྲུབ་པ་རྗེས་སུ་
ཆགས་པ་དང་། གཞན་སྒྲུབ་པ་ཁོང་ཁྱོད་པོ་མེད་པའི་སྒྱུར་རོ། །དེར་ཐལ།
གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཉུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
མེད་པར་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་མི་སྐྱེ་བའི་སྒྱུར་རོ། །གང་ཟག་རང་རྒྱ་
ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་ཞེན་པ་བདག་ཉུ་འཛིན་པ་དང་། དེའི་དབང་བསྐྱུར་
བྱུར་ཞེན་པ་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་དག་བཅོམ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེ་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཡུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་

བཏགས་པའི་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ཅམ་ནི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་
ཡོད་པའི་སྲིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ལུས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་པ་མ་ངེས་པར་
ཐལ། བདག་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་འབའ་ཞིག་པ་རྣམས་ལ་
འདོད་ཆགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །སྤར་བ་འད་པའི་རྟགས་
འདི་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་འབྱུག་པ་མ་མཐོང་དུ་བེན་ཀྱང་ལྷག་མ་དང་
ལྡན་པའི་འབྲལ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་
ཡང་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་དུ་བྱད་པའི་སྲིར། རྒྱ་ལུས་དང་བྲལ་
བའི་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ནས་ཀྱི་སྤྱ་གུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཡང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ནས་ཀྱི་
སྤྱ་གུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་གི་རྟོན་རྟགས་གཞན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་བྱད་
པར་གཞན་རྟགས་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
འི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་འོན་རྟགས་
ཆོས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་མ་གྱུར་པས་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་ལ་རྗེས་གཞན་
ཡིན་པས་རང་བཞིན་དང་མ་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་བྱ་རམ་གྱི་ངོ་ལ་
སོགས་པས་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་
རྟོན་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན།

རོའི་རྟགས་ལས་རང་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ན་དེའི་
རྟེན་དུས་མཉམ་དཔོག་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ལས་འོས་མེད་སྟམ་
པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་
ནི། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུ་དེ་སྟེང་དུ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་བྱ་རམ་གྱི་རོའི་ཏྲགས་ལས་ཏྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་བྱ་རམ་གྱི་རོ་དེ་གོང་བུ་དེ་སྟེང་དུ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་དཔོག་
པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་བཞི་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེ་
ནི་གོང་བུ་དེ་སྟེང་དུ་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྣ་མས་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྐྱེད་པའི་
རྒྱས་པ་དཔོག་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་སྐྱ་དཔོག་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བྱ་རམ་གྱི་རོའི་ཏྲགས་ལས་གོང་བུ་དེ་སྟེང་དུ་
རྒྱའི་ཆོས་དཔགས་པས་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱང་ཏྲགས་རྒྱས་པར་ཐལ། བྱ་
རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི་
འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱ་རམ་རོའི་ཉིང་ལེན་གྱི་རྒྱ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྣ་མ་
ཡིན་ལ་རྒྱའི་ཆོས་ནི་དེ་དང་བྱུང་བའི་རྗེས་གཅིག་པ་དེའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་
བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའོ། །དེ་དངོས་སྐྱ་དཔགས་པའི་སྟོབས་
གྱིས་ཏྲགས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ཏྲགས་པ་ཡིན་གྱི།
དོན་གཞན་དུས་མཉམ་དཔོག་པ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཙམ་དང་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་

དཔག་གི་འབྲས་ཏྲགས་སུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པའོ། །
 དཔེར་ན་དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་ཆོས་ཅན། མེས་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སྐྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དུ་བས་
 བསྐྱབ་བྱ་དེ་དངོས་སུ་དཔག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོག་ས་པ་གཅིག་པའི་བུད་
 ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ཏྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་ལ་ཡང་སྤྱ་
 མ་ལྟར་སྐྱར་རོ། །བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ནི། ཐལ་བ་དང་དུ་བ་དང་སོལ་བའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མདོར་སྟན་པ་དང་། ཀྱུས་པར་བཤའ་བ་དང་།
 རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བུ་རམ་གྱི་རོའི་ཏྲགས་
 ལས་ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ཏྲགས་པ་དེར་
 ཡང་རྗེས་གཞན་དུས་མཉམ་དཔོག་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་རྒྱུའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་
 བྱེད་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མི་འབྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། ཏྲགས་ཀྱི་
 དཔག་བྱའི་བྱེད་པར་ངོས་གཟུང་བ་དང་། རོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བུ་རམ་
 གྱི་རོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བུ་རམ་གྱི་རོ་སྤྱ་མ་ནི་ཆོས་ཅན། བུ་རམ་གྱི་
 གཟུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་བུ་རམ་གྱི་རོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྐྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་ཞུགས་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཞིང་བུ་རམ་གྱི་རོ་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྤྱ་མས་བུ་རམ་གྱི་རོ་སྐྱེད་

པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན་པས་དེ་ལ་ཡང་སྒྱུར་
བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་མེས་བྱུང་གིང་འགྱུར་བའི་བྱུང་པར་སོལ་བ་སོགས་ཀྱི་
ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་བྱས་ནས་བྱུང་གིང་འགྱུར་བའི་ལྷན་
ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་སྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་རམ་གྱི་རོ་རང་གི་ཉེར་ལེན་
གྱི་རྒྱ་འབྲས་བྱ་བྱ་རམ་གྱི་རོ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་མདོན་དུ་སྒྲུབ་པ་མེད་
ན་བྱ་རམ་གྱི་རོ་མེད་པའི་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྤྲུལ་པའི་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་
གཟུགས་དང་མ་ཆོགས་པར་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་
རམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་བྱ་རམ་གྱི་
གཟུགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་བྱ་རམ་གྱི་རོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱ་རམ་གྱི་རོའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་འཇུག་པ་ཅན་བྱ་རམ་གྱི་
རོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་འཇུག་པའི་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དོན་བསྟན་ན་བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་དངོས་རྒྱ་
ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པར་བཤད། བན་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་གཅིག་གི་
དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཅིག་ཞོས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྤྲུལ་པའི་རྒྱ་རི་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བའི་བྱ་རམ་
གྱི་རོས་གོང་བྱ་དེའི་སྤྱིར་དུ་རྒྱུ་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ན་

བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ཇེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
བསྟན་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་དེ་ལ་ཡང་རང་དུས་ན་འདས་པ་དང་ན་འདས་
པ་དང་དུས་གཅིག་པ་རྣམས་ཉྱགས་པའི་རུས་པ་ཡོད་ཀྱི་མ་འོངས་པ་རྣམས་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ཉྱགས་པའི་ཇེས་དཔག་དེ་ཡང་
ཆོས་ཅན། ཉགས་ཡང་དག་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཉྱགས་
ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་ཆོས་ཇེས་དཔག་གི་འབྲས་ཉྱགས་
ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་གྲོག་མ་སྒོ་ང་
དང་བཅས་ཏེ་མཆང་འཕོ་བ་དང་ཉ་རྒྱུ་སྤངས་ཏེ། འཕར་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཉྱགས་ལས་ཆར་བ་ལ་སོགས་པ་ཇེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ཡང་
ཉྱགས་གཞན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆོས་
ཇེས་དཔག་གི་འབྲས་ཉྱགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་ཆར་
བའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་འབྱུར་བ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་གྲོག་མ་ལ་སོགས་པ་འབྲུག་པ་
དང་ཆང་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་
དོག་གི་གཟུགས་ལས་འབྱུང་བའི་རེག་པ་ཇེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ནི་
ཆོས་ཅན། ཉགས་ཡང་དག་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཉྱགས་
ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲས་ཉྱགས་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། གཟུགས་

སྒྲུབ་པ་སོགས་པ་འབྱུང་བྱུང་ནི་འབྱུང་བ་བཞིའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིན་བྱུག་ཤར་བ་ལས་
སྒྲུབ་མ་དཔོག་པ་དང་མིག་པ་ཁ་རལ་ལས་མདུན་གྱི་ཡ་སོ་མེད་པ་དང་མཆུ་
རྩ་ལས་བྱས་པ་ལས་གཤོག་པ་དཔོག་པ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚོགས་པ་ལས་ཚོགས་པ་ཅན་སྒྲུབ་མ་དཔོག་པ་
འབྲས་ཏྲགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ལུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ལས་འོག་གཞི་
དཔོག་པ་འབྲས་ཏྲགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ལུ་སྒྲུབ་ལས་ལུ་དཔོག་པ་འབྲས་
ཏྲགས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
ཏྲགས་གསུམ་དུ་འདུས་པ་འོ་ན་བ་ལང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྩ་ཅན་ནོ་ཞེས་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཏྲགས་གསུམ་པོ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ།
མཚམས་སྒྲུབ་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཡང་ཏྲགས་
བཞི་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་སྒྲིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། བུམ་པའི་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཚོས་ཅན། རང་
སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་རང་ཅོམ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲུབ་མ་དཔོག་
པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་
ངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ད་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། ཚོགས་པ་རྣམས་པར་བཞག་ཅིང་
ཅོམ་པ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཅོམ་བྱེད་ཡ་
གྲུལ་སྒྲུབ་དེ་དག་མེད་ན་དེས་བཅུམས་ཤིང་སྐྱེད་པའི་ཚོགས་པ་དེ་མེད་
པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་ཉིད་ལས་རང་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱུང་བའི་

གཞིར་རང་རྒྱ་རྩ་སྒྲ་མ་དཔོག་པ་ཅན་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། བ་ལང་གི་ཚོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི་ཚོགས་
པ་ཅན་རྩ་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མའི་རྒྱ་མཆན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྩ་དང་སློག་ཤལ་སོགས་
སྐད་ཅིག་སྒྲ་མས་པན་བཏགས་པ་ལ་བསྟོས་པའི་དུས་མཉམ་པའི་སློག་ཤལ་
དང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ནི་བ་ལང་ཡིན་པ་དེའི་སྒྲིབ། རྩ་སྐད་ཅིག་སྒྲ་
མ་དེ་མེད་ན་བ་ལང་གི་ཚོགས་པ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་རྩ་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མའི་
རྒྱ་མཆན་ཅན་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་དང་བ་ལང་གི་ཚོགས་པ་ཡོད་ན་རང་
གི་རྒྱ་མཆན་རྩ་སྒྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བར་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ། རང་
སྒྲིགས་ཀྱི་ཚོས་སྤྱ་བྱུབ་པའི་གཞིར་བ་ལང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ལས་རྩ་སྒྲ་མ་སྟོན་
དུ་སོང་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་ཚོས་ཅན། རྟགས་
ཡང་དག་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པ་
ཡིན་པའི་སྒྲིབ། འདི་ནི་ཚོགས་པས་ཡ་གྲལ་སྒྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བར་སྐྱུབ་པ་
ཡིན་ཀྱི། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་སྤྱ་སྒྲིགས་
བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཚོས་ཅན། རགས་པའི་ཆ་མེད་དུ་ཐལ།
སྒྲི་དོན་རགས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་
མ་མེད་པའི་སྒྲིབ། རྟགས་སྒྲི་མ་ཁས་སྦངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་།
དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུ་མི་འཕོ་
སྒྲིལ་ལེར་གནས་པ་དང་། དེའི་འོག་གཞི་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པས་
དེ་ལས་འོག་གཞི་དཔོག་པ་གཏན་ཚིགས་གསུམ་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཆུའི་བདག་ཉིད་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་དེ་འབྲ་བ་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱོད་ཀྱི་
 ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར། འགོ་གཞི་དཔོག་པའི་གཏན་ཆོག་ཀྱི་ཡང་དག་བཞི་
 བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་འོག་
 གཞི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། འོག་གཞི་ལས་ངོ་
 བོ་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་མངོན་པར་གྱུབ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འོག་གཞིས་སྤྱིད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཐུན་པ་དོན་
 གཞན་གྱིས་གནས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གྱུབ་ཅིན་གནས་པའི་རྟོན་
 འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་ཏྲགས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང་། རོ་
 བོའི་ཕན་པ་མི་བྱེད་པ་རྒྱུར་མི་འཐད་པ་དང་། ཕན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་ན་ཏེ་
 ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུ་བརྟན་པ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་མཐོང་ནས་
 གཏིང་མ་མཐོང་ཡང་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་ཏྲགས་ལས་ཚུ་མི་གཡོ་བར་
 གནས་པའི་རྫིང་བུ་དེར་འོག་གཞི་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་
 ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཏྲགས་ཡང་དག་བཞི་པ་ལ་བརྟན་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཏྲགས་ལས་སྤྱིས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། ཏྲགས་ཆོས་དེ་
 གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། ཆུའི་བདག་ཉིད་མ་གཡོ་བར་གནས་པ་དེ་
 འབྲ་བ་ནི་འོག་གཞི་དེ་ལས་སྤྱིས་ཤིང་གྱུབ་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཚུ་ལ་འོག་གཞིས་ཕན་བཏགས་པ་མ་གྱུབ་བོ་ཞེ་ན། ཚུ་
 མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ཆོས་ཅན། འོག་གཞིས་ཕན་བཏགས་པར་ཐལ། འོག་
 གཞི་དེ་ལས་སྤྱོད་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་གནས་

སྐབས་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། བྱམ་པར་ཐལ། འོག་གཞི་དེ་ལས་པན་པ་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་མེད་པར་ནི་དེ་ལས་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཐོབ་པར་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོག་གཞི་ཚུ་ལས་དོན་གཞན་པའི་པན་པ་བྱེད་ཀྱི་ཚུ་ལ་
པན་མི་འདོགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱས་བྱས་པའི་འབྲས་
བུའི་པན་པ་འབྲས་བུ་ལས་དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དེའི་པན་པ་ཞེས་
འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་ན་ཐུག་པ་མེད་
པའི་ཉེས་པ་ལེ་ཏུ་གཉིས་པར་བཞག་ཟེན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་སྔ་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། གལ་ཏེ་གཞི་དེ་ལས་ཚུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པར་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་ཚུ་མི་
གཡོ་བ་དེ་ལྟར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་ལྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་
ལས་ཚུ་མི་གཡོ་བར་འབྲེལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཆོས་གཉིས་ལ་གནས་པའི་
ཡོན་ཏན་རྫས་གཞན་ལས་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་
ལ་གཉིས། ལྟན་པའི་དོན་ངེ་བ་དང་། ངེས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཅི་ལྟར་ལྟན་པ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དེ་གཞི་ཚུ་དེ་དག་གི་ལྟན་པ་
ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གི་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཚུ་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་པའམ་
དུས་མཉམ་པ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་སྤྱིར་དེ་དག་གི་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གི་སྒོ་
ནས་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་པ་གཞན་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟན་པ་དོན་
གཞན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་།
 རྩམ་ཐ་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། གཞི་ཚུ་རེ་རེ་ཁོ་ནས་ལྡན་པ་ལ་པན་འདོགས་རྒྱས་པར་ཐལ་བ་དང་།
 རེ་རེས་པན་མི་འདོགས་ན་ཆོགས་པས་ཀྱང་པན་འདོགས་མི་རྒྱས་པའོ།
 །དང་པོ་ནི། ལྡན་པ་དོན་གཞན་དེ་ཅི་ལྟར་ཚུ་གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་འཕྲོད་པ་འདྲ་
 བའམ་ཚུ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་བར་ཐལ། གཞིའི་སྐྱེད་དུ་ཚུ་
 མི་གཡོ་བར་གནས་པར་བྱེད་པའི་ལྡན་པ་རྩམ་གཞན་ཡིན་ན་ནི་དེ་རྟག་པའི་
 ཡིད། འདོད་ན། ཚུ་ནམ་མཁར་འཕངས་པའི་ཆེན་ཡང་མི་གཡོ་བར་གནས་
 པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གནས་པའི་རྒྱ་མཆན་ལྡན་པ་རྩམ་གཞན་ཚུ་ཁོ་ན་ལ་
 གནས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞི་ལ་ཡང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ།
 །དེ་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་ནི་དུས་མཉམ་པའོ། །ལྡན་
 པས་གཞི་ཚུ་ཁ་ཡར་དང་། ཆོགས་པ་ལ་པན་འདོགས་མི་འདོགས་བརྟག་པ་
 བྱེད་པ་ནི་གོ་ཚྭ་ག་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྐྱུས་ན་ལྡན་པ་དོན་གཞན་ཡོད་པས་
 ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ཡིན་ན། ཚུས་དེ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཚུ་ལ་དེ་འཕྲོད་
 པ་འདྲ་བས་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་གཞིས་སྐྱེད་པའམ་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་ཡིན།
 གཉིས་ཀས་སྐྱེད་པའམ་གཉིས་ཀ་ལ་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་ཡིན། བརྟག་པ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཚུ་ཡ་
 གྲལ་རེ་རེ་བ་དེ་ལ་ལྡན་པ་དོན་གཞན་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་དང་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། གཞི་ཚུ་དེ་ནི་ཚོགས་ཀྱང་ལྡན་པ་དོན་
 གཞན་བསྐྱེད་པའམ་དེ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྡན་པ་དོན་
 གཞན་དེ་ལ་སོ་སོར་སྐྱེད་པ་དང་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་
 ལྡན་པ་དོན་གཞན་ཏྲག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཚུ་ལྡན་པ་དོན་གཞན་དང་
 ལྡན་པས་གཞིའི་སྟངས་གཞི་ཚུ་གཡོ་བར་གནས་པ་དེ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་
 བར་ཐལ། དེ་གཉིས་སོ་སོར་རྒྱས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་ཚོགས་ཀྱང་རྒྱས་པ་
 མེད་པ་དེ་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། གཞི་ཚུ་ཚོགས་པ་དང་
 ཡ་གྲུལ་གང་གིས་ཀྱང་ལྡན་པ་དོན་གཞན་ལ་པན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཚུ་ཁ་
 ཡར་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཞི་ཚུ་དུས་ལྡན་ཅིག་པ་ནི་པན་ཚུན་པན་
 འདོགས་པར་བྱེད་པ་ལས་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་རྒྱས་པའི་བྱེད་པར་
 སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྡན་པ་དོན་གཞན་ལ་པན་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་
 པ་ལ་གསུམ། རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། དེ་
 ལས་དོན་གཞན་གྱི་པན་པ་བྱེད་ན་དེ་ལ་པན་པར་མི་འཐད་པ་དང་། པན་པ་
 དོན་གཞན་དང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡང་མི་བྱེད་ན་པན་འདོགས་པར་
 མི་འཐད་པའོ། དང་པོ་ནི། དུས་མཉམ་པའི་གཞི་ཚུ་ཚོས་ཅན། པན་ཚུན་པན་
 བཏགས་པས་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་པན་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མ་
 བྱུང་བར་ཐལ། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དུས་མཉམ་པའི་བྱིར། སྤྱབ་པར་ཐལ། དུས་མཉམ་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་
གྲུབ་ཟེན་པས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འོག་གཞིས་ཚུ་ལ་པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་
ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚུའི་པན་པ་ཚུ་ལས་རྗེས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་བྱེད་ན་
ཡང་ཚུ་དེ་ལ་པན་འདོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། དུས་མཉམ་པའི་གཞིས་ཚུ་ལ་པན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
བྱེད་པར་ཐལ། ཚུའི་པན་པ་ཚུ་ལས་དོན་གཞན་དང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་ཀ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞིས་ཚུ་ལ་པན་མི་
འདོགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། སྤྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། པན་པ་ཅུང་
ཟད་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་པན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །
ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟེན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྡན་པ་དོན་གཞན་ཁས་སྦངས་པ་དགོས་པ་མེད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཚུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྗེས་གཞན་གྱི་
འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐ་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཚུ་དང་
འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། ཚུ་འབྲས་བུ་སྤྱུ་མ་གྱུར་པའི་པན་འདོགས་པ་མི་སྲིད་པ་དེའི་བྱིར།
དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་སོགས་གཞན་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཚུ་འབྲས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དོན་གཞན་གྱི་

གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་སོགས་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་པན་
པ་མི་འབྲ་བ་ཉི་པར་སྐྱོར་བའི་བྱེད་པར་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཙམ་
དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལཁར་གཞིང་དང་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞིའི་
དངོས་པོ་འདི་ཡང་ཆོས་ཙམ། རང་ནང་གི་རྒྱ་ཤུག་དང་ཚུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་
པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་རྟེན་གྱི་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་གཞན་
ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལཁར་གཞིང་དང་རྒྱ་ཤུགས་གཉིས་དང་འོག་གཞི་དང་
དེའི་སྟེང་གི་ཚུ་མི་གཡོ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལ་དོན་གཞན་ཀྱི་
རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་སོགས་པ་གདགས་སུ་རུང་བ་
ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་
པ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་པ་དོན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་དོན་གཞན་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དེ་
དག་རྒྱ་འབྲས་སུ་བྱུང་བ་དེ་མེད་ན་མི་འབྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་
འབྲས་ལ་ལྡན་པ་དོན་གཞན་དེ་ལས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་པའི་
བརྒྱུད་པར་རྟོག་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། རྒྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཀྱིས་དོན་གཞན་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚུ་བྱུང་བའི་
གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞི་ཡིན་ཀྱི་སྒར་མ་བྱུང་བ་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་གཞི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒར་བཤའ་

པའི་རིགས་པས་ཁེགས་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོག་གཞིས་ཚུ་གྲུབ་ཟེན་གནས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སུས་མཉམ་པའི་གཞིས་ཚུའི་གནས་པ་ཚུ་ལས་དོན་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡང་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་ཉིད་ནི་པན་པ་དོན་གཞན་དགག་པར་བཤད་ཟེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོག་གཞིས་ཚུ་ལ་བྱེད་པར་ཚུང་བཤེད་མི་སྐྱེད་ཀྱང་ཚུ་འཐུར་དུ་ལྷུང་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱིར་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གནས་པ་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གོགས་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཚུ་ལས་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཚུའི་དངོས་པོ་འཇམ་ཚུ་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་འཇམ་འོན་ཏེ་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་བཀག་པའི་མེད་དགག་ཡིན་ལ། དེ་འོག་གཞིས་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། འོག་གཞིས་ཚུའི་གནས་པ་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཚུ་གནས་པར་བྱེད་པ་པོས་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བའི་གོགས་བྱས་པ་གང་ཞིག་དེའི་ལྷུང་བའི་གོགས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚུ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཚུ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། འོག་གཞིས་ཅི་ལྟར་ཚུ་ལྷུང་བའི་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུ་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་གོགས་

དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཕན་པ་ཉི་བར་སྒྲོར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གོགས་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་།
 འོག་གཞིས་ཚུ་བྱར་དུ་ལྷང་བ་བཀག་པའི་མེད་དགག་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་
 དང་། འོག་གཞིས་ཚུ་བྱར་དུ་ལྷང་བར་མི་བྱེད་པ་འདོད་པ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གསུམ། གོགས་བྱས་ཀྱང་གོགས་མེད་པའི་ཚུ་བྱར་དུ་ལྷང་བ་དང་བཀྲལ་
 བརྟག་མཚུངས་པ་དང་། གོགས་ལས་ཚུ་ལ་བྱེད་པར་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་དང་།
 ཚུ་བྱར་དུ་མི་ལྷང་བར་བྱས་པ་གཞན་གྱིས་གོགས་བྱས་པའི་དོན་དུ་ཁས་མ་
 གྲངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོག་གཞིས་ཚུ་བྱར་དུ་ལྷང་བའི་གོགས་བྱས་པ་ཉིད་
 གྱིས་བྱར་དུ་མི་ལྷང་བར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་འོག་གཞི་དེས་གོགས་
 ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་བྱས་སུ་བྱིན་ཀྱང་ཚུ་དེ་གོ་སྟེ་ཚུ་དེ་ནི་ཅི་སྟེ་བྱར་དུ་མི་
 ལྷང་ཞེས་ཚུ་བྱར་དུ་ལྷང་བ་དང་བཀྲལ་ཞིང་བརྟག་པ་མཚུངས་པར་ཐལ། ཚུའི་
 དངོས་པོ་གོགས་མེད་ན་བྱར་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཞིག་འོག་གཞིས་
 ཚུའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བྱར་དུ་ལྷང་བའི་བྱེད་པར་ཉམས་པ་དང་མི་གཡོ་
 བར་གནས་པའི་བྱེད་པར་སྒྲེས་པ་མེད་པའི་བྱིར། གཞུང་སྤྱི་མའི་འཕྲོས་དང་
 སྤྱིར་ན་འོག་གཞིས་ཚུ་བྱར་དུ་ལྷང་བའི་གོགས་བྱས་ཀྱང་ཚུ་བྱར་དུ་ལྷང་བར་
 ཐལ། འོག་གཞིས་ཚུ་བྱར་དུ་ལྷང་བའི་གོགས་ཚུ་ལས་རྩས་གཞན་ཁོ་ན་ལ་
 ཕན་བརྟགས་པའི་བྱིར། བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཚུ་གནས་བྱེད་གྱིས་ཚུ་ལས་
 དོན་གཞན་ཁོ་ན་ལ་ཕན་བརྟགས་ན་ཚུ་གནས་པར་མ་བྱས་པར་བྱར་དུ་ལྷང་
 བར་ཐལ་བ་དང་། བཀྲལ་ཞིང་བརྟག་པ་མཚུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གོགས་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལས་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་
ལས་ཁྱད་པར་གྱུ་བའི་ཞེ་ན། གོགས་ལས་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་ལས་ཁྱད་པར་
འགྲུབ་དུ་ཆུག་ན་ཡང་གོགས་ཡོད་ཀྱང་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བར་ཐལ། ཚུའི་དངོས་
པོ་གོགས་མེད་ན་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
གོགས་དེ་ཡང་ཚུ་ལས་བདག་ཉིས་རྩེས་གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གོགས་ཀྱིས་
བྱས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་གཞན་བྱེད་ན། འོག་གཞིས་ཚུ་ཐུར་
དུ་ལྷུང་བའི་གོགས་བྱད་པ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འོག་གཞིས་ཚུ་
ལས་རྩེས་གཞན་གྱི་གོགས་བྱེད་དེས་ཀྱང་དོན་གཞན་གྱི་གཞན་གྱི་གོགས་
བྱེད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོག་གཞིས་ཚུ་ཐུར་དུ་མི་ལྷུང་བའི་དངོས་མེད་བསྐྱེད་
དོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་པ་གཞན་དག་ཚུ་ཐུར་དུ་མི་ལྷུང་བའི་དངོས་མེད་དེ་ལྟ་
བུར་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་གསར་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི་གོགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ།
ཐུར་དུ་མི་ལྷུང་བ་སྐྱེད་ན། ཚུའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མེད་དགག་རྒྱས་བྱེད་ན་དངོས་པོར་ཐལ་བ་
དང་། གོགས་དངོས་མེད་བྱེད་ན་ཉིས་པ་སྤྲ་མར་འགྱུར་བ་དང་། དགོས་མེད་
རྒྱས་བྱེད་ན་དངོས་པོའི་བྱ་བ་བཀག་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུ་ཐུར་དུ་
ལྷུང་བ་མེད་པའི་མེད་དགག་བྱེད་པ་གོགས་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ན་ཚུ་
ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་མེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་རྒྱ་འགའ་ཞིག་གི་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་
པར་ཐལ། དངོས་པོ་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར། དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འཐད་པར་

ཐལ། རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་རྒྱས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་ནི། རྩ་བུར་དུ་ལྟར་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་འོག་
གཞིའི་བསྐྱེད་བྱར་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གོགས་ཡོད་ཀྱང་རྩ་བུར་དུ་
ལྟར་བ་དང་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
སྟེང་།

གསུམ་པ་ནི། རྩ་བུར་དུ་ལྟར་བ་མེད་པའི་མེད་དགག་རྒྱས་བྱེད་དོ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྒྱུའི་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྒྱས་དངོས་མེད་བྱེད་དོ་ཞེས་ཁས་སྐྱབས་ན་དངོས་པོ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་
བྱ་བའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྟེང་། དངོས་མེད་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་
བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་སྟེང་།

གསུམ་པ་ནི། འོག་གཞིས་རྩ་བུར་དུ་ལྟར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འོག་གཞིས་རྩ་བུར་དུ་ལྟར་
བའི་གོགས་རྩ་ལས་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་། དངོས་མེད་གང་ཡང་མི་
བྱེད་པ་དེས་ནའི་སྟེང་། འདོད་ན། འོག་གཞིས་རྩ་བུར་དུ་ལྟར་བར་མི་བྱེད་པ་
དེད་ཀྱི་ཡང་འདོད་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཡང་དེད་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
སྟེང་། རྩ་བུའི་ལྟར་བ་འོག་གཞི་དེས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གོགས་མེད་ན་
རང་ཉིད་ལྟར་བའི་སྟེང་། དེར་ཐལ། གོགས་མེད་ན་རྩ་བུར་དུ་ལྟར་བའི་ཆོས་ཅན་
ཉིད་ཡིན་པའི་སྟེང་། དཔེར་ན་བོང་བ་གནམ་དུ་འཕངས་པ་རང་ལྷགས་ཀྱིས་
རྩ་བུར་དུ་ལྟར་བ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཉེར་ལེན་སྒྲུ་མ་དང་
ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་པར་སྐྱེད་པ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འོག་གཞི་དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་དེ་ལ་པན་པ་ལྷུང་བྱེད་ཀྱང་མི་
བྱེད་པར་ཐལ། པན་པ་ལྷ་ལས་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་
དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་ཅི་ལྟར་ལྷ་དེ་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན་ལྷ་འདི་ནམ་ཡང་
གནས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གོགས་མེད་ན་ཐུར་དུ་ལྷུང་བའི་ཆོས་ཅན་
གང་ཞིག་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་ལ་གང་གིས་ཀྱང་གོགས་བྱས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།
རྟགས་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། འོག་གཞིས་ལྷ་གནས་པར་མ་བྱས་པ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོག་གཞིས་ལྷ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བའི་གོགས་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་
བས་ཀྱང་ལྷ་ལ་པན་འདོགས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་དངོས་པོའི་སྐྱད་
ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྒྲུ་མ་དང་ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་པར་ལྷའི་
སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་མ་རྣམས་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
གོགས་བྱེད་པ་འཐད་པ་གང་ཞིག་དོན་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་དེའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ལྷའི་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་དེ་འབྲ་བ་ནི་
འོག་གཞི་ལས་སྐྱེ་བར་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྐྱུ་བས་ཟེན་པ་དེའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རིགས་ཅན་གཞན་
ལ་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་སྐྱར་ལྷའི་འབྲས་བུར་ཐལ། དོན་གཞན་གང་
ཞིག་དེ་ལས་ལྷ་དཔོག་པའི་སྤྱིར་དོ་ཞེ་ན། དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དཔག་ཚད་དུ་

མར་ཆད་པའི་ཕྱ་ངན་གྱི་མཐར་ལུས་མ་ཉམས་པར་རང་དབང་དུ་ཡུན་རིང་
དུ་ནམ་མཁའ་ལ་ལྷིང་བའི་ཚུ་སྐྱར་གནས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། ཚུ་ཡོད་
དེ། དེ་འབྲའི་ཚུ་སྐྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་འབྲས་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་དེ་འབྲའི་ཚུ་སྐྱར་ཡང་གནས་པ་
དོན་གཞན་གྱི་ཚུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྒར་གཞི་བརྟེན་པ་དཔོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་
དེའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བཤད་པ་འདིར་ཡང་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
འདི་འབྲས་རྟགས་སུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་སྐྱར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་
ཚུ་སྐྱར་གྱི་གནས་པ་ནི་ཚུ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུ་དེ་ལས་ཚུ་སྐྱར་གྱི་ལུས་
གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྒར་བཤད་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པས་བྱུང་པར་དུ་
བྱས་པས་ཚུ་སྐྱར་ལ་བསྟོས་ནས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་ཚུ་
གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲའི་ཚུ་སྐྱར་ཚུ་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྒར་བཤད་པའི་གོ་བྱེད་ཡང་དག་དེ་ཙམ་དུ་བྟན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་དང་རིགས་པ་འདིས་འདིར་དཔེར་མ་བརྗོད་པའི་གོ་བར་
བྱེད་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་
ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་
གཞན་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཁྱུ་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་དང་མེད་ན་
མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །སྐྱུ་བ་པ་ཡང་དག་བཤའ་ཟེན་ཏོ། །

༡ སྐྱུ་བ་པ་ལྟར་སྒྲུབ་།

གཉིས་པ་སྐྱུ་བ་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་གཉིས། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་སྤྱིར་
བསྐྱུ་བ་དང་། སོ་སོར་བཤའ་བའོ།

(༡) གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་སྤྱིར་བསྐྱུ་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱུ་བ་པ་
ཡང་དག་བཤའ་ནས་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག་བཀོད་ན་སྤྱི་གྲོལ་གྱི་སྒྲོ་ངོར་
ཉོགས་པ་བསྐྱེད་མི་རུས་པ་ཆོས་ཅན་དང་ཉོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་
དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་གསུམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བའི་མ་
གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་དུག་དང་། མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་མཐོང་ཡང་མི་
མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དང་། དེ་ལས་གོ་ལྡོག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་
ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་
ལ་ཁྱབ་ཅིང་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་། དེ་ལས་གོ་ལྡོག་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ན་ལ་མཐོང་ཞིང་མཐུན་
སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་མེད་པར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་ཡང་སྒྲོ་བྱུར་གོ་བའི་རུས་པ་མེད་
པར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུ་བ་ནི། སྤྱི་གྲོལ་གྱི་སྒྲོ་ངོར་བཀོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
ཚུལ་གསུམ་གཤམ་གང་རུང་དོན་ལ་མ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་

སྒྲོག་གྲུར་རྟོགས་པར་འདོད་པ་པོའི་སྒྲོ་རོར་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་ཏེ། སྒྲོག་གྲུར་ཤེས་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ན་གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྲུར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པ་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། རོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་བ་ན་སྒྲོག་གྲུར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོག་གྲུར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བརྟ་མ་བྱས་པ་དང་། བརྟ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱར་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་བ་པའི་སྐྱེལ་ས་དོན་ནལ་མར་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོག་གྲུར་གྱི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གོ་བ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་ལ་བསྟོས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ན་ཆད་མང་དུ་མཐོང་བའི་དུ་བ་ལས་རྒྱ་མཚོར་མེ་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་ཅོད་གཞི་དང་རྟོགས་མ་འབྲེལ་བ་ལས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་ཏེ། སྒྲོག་གྲུར་རྟོགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་ལས་རྟོགས་ན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་ཡང་རྟོགས་པས་དོན་ཐམས་ཅད་ལས་

ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བ་དང་ཕྱོག་པའི་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བྱི་གྲོལ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
གྲོལ་བ་དག་ལ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཆོས་གཏན་ཆིགས་ནི་གཏན་
ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟོག་གྱུར་གོ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་
ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་ཅིང་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ལ་བསྟོས་པ་དེའི་བྱིར།

(༢) སོ་སོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། དེའི་དོན་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།

(༡) མཆམས་སྒྱུར་བ།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་ལྟར་
སྒྲུབ་དུ་སྟོན་པའོ།

(༢) ཅ་བ།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་
གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ། གཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་རབ་རྒྱལ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་
མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་
ཡིན་ན། ཕྱོག་པ་གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ། དང་གི་སྐྱས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་གཅིག་

ལྷོག་པ་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་ན་འབྲུལ་བ་ཅན་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཚིགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིད། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་
 ལྷོག་གི་བྱིད་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ། ལྷོགས་ཚོས་གྲུབ་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱིད་པ་གཉིས་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་ན་འགལ་བའི་
 གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིད། གྲུབ་ཚོས་སྒྲ་མ་ལ་གཏན་ཚིགས་ནི།
 ལྷོགས་ཚོས་གྲུབ་འམ་གྱི་སྐྱས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་ན་
 འབྲུལ་བ་ཅན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་
 བའི་བྱིད། དང་གི་སྐྱས་ཚོས་སྒྲ་མ་ལ་གཏན་ཚིགས་ནི་ལྷོགས་ཚོས་གྲུབ་མི་
 མ་ཐུན་ལྷོགས་ལ་མཐོང་ཡང་མ་ཐུན་ལྷོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་ན་འགལ་བའི་ལྷག་
 ལྷན་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིད།

(༣) དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲ་མོ་སོར་བཤད་པ་དང་།
 སྤྱི་དང་བྱིད་པར་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་།
 དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱི་སྐྱབས་སུ་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་
 ཚིགས་གྱི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ།

༡) གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲ་མོ་སོར་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུལ་རེ་རེའི་སྟོན་ཆགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་།
 ཚུལ་གཉིས་གཉིས་གྱི་སྟོན་ཆགས་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ།

༡ ཚུལ་རེ་རེ་འཕྲོན་ཆགས་པའི་གཏན་ཆིགས།

དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྒྱུགས་ཆོས་དང་ལྡོག་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ། ཚུལ་རེ་རེ་རྒྱུགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་ལ། རྒྱུགས་ཆོས་གྲུབ་ལྡོག་པ་གཅིག་དུ་མ་གྲུབ་པའམ་མ་ཐུན་རྒྱུགས་ལ་མ་ཐོང་ཡང་མི་མ་ཐུན་རྒྱུགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པ་དང་། ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུགས་ཆོས་དོན་དང་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའི་དོན་དུ་མ་འདུས་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དམ་བཅའི་དོན་དུ་འདུས་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུགས་ཆོས་ཀློང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱ་ཀློང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ན་རྒྱུགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་གི་

གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་མ་གྱུ་བ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་
སྤང་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀྱུས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། ཞིང་གི་འཆི་བ་སྤྱི་ཆོལ་སངས་ཀྱུས་པས་ཁས་མ་སྤངས་པ་
དང་། འཆི་བ་ཁས་ལེན་ན་སེམས་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པ་དང་། དེའི་
ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་ཀྱུས་པ་ལ་གཅེར་བྱ་པས་ཞིང་རྣམས་
ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་པ་ཐམས་ཅད་བཤུས་ན་འཆི་བའི་
སྤྱིར། དཔེར་ན་སྤྱིས་བྱ་བ་ཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟགས་སྤྱི་ཆོལ་སངས་ཀྱུས་
པས་ཁས་མ་སྤངས་ཏེ། སངས་ཀྱུས་པ་ནི་སྤྱོན་གྱི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དབང་པོ་དང་ཆེའི་རིས་མ་ཐུན་གསར་དུ་འགགས་པ་
ཞི་བ་དང་འགག་པ་འཆི་བའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །
ཆེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་རྫོད་རིས་མ་ཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་
གནས་པའི་རྟེན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྤྱོས་པ་ནི་ལུང་ལས་གྲགས་པའི་གཟུགས་
མེད་ཁམས་པའི་འཆི་བ་ལ་མ་བྱུང་བ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་སྤྱོན་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅེར་བྱ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་
གྲགས་པའི་འཆི་བའི་མཆོན་ཉིད་སྤྱོན་པ་ཡིན་ལ། བ་རོལ་པོའི་ལོག་རྟོག་
འགོག་པ་ལ་དེ་ཅུ་གྱིས་རྒྱས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཞིང་འཆི་བར་སངས་ཀྱུས་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ན་སྤྱོན་
ཞིང་སངས་ཀྱུས་པས་སེམས་པ་ཅན་དུ་ངེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ་སེམས་པ་

ཅན་དུ་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྒྲོན་ཤིང་འཆི་བ་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །
 དང་པོ་ནི། འཆི་བའི་སྐྱ་ཤིང་ལ་འཇུག་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ་
 ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱ་འཇུག་པས་དོན་གྲུབ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་།
 སྐྱམ་པ་ལ་འཆི་བར་མིང་བརྟགས་ཀྱང་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་འཆི་བ་ཤིང་ལ་མ་
 གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤིང་འཆི་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྒྲོར་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེའི་དབང་
 གིས་འཆི་བའི་དངོས་པོ་གྲུབ་ཅིང་རྣམ་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ནི་འདོད་
 པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་ཅམ་ཀྱིས་དོན་གྲུབ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ།

གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་འདི་ཤིང་འཆི་བར་ཐ་སྙད་འདོགས་སུ་
 ཆུག་ཀྱང་སྐྱམ་པ་ལ་འཆི་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཀྱི་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་འཆི་བ་ལ་
 བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཅམ་ལས་དོན་མི་འགྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། སྟོག་
 ཆགས་ཀྱི་འཆི་བ་འདི་ནི་ཤིང་དག་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྟོག་ཆགས་ཀྱི་འཆི་བ་ནི་
 སྒྲར་བ་ཤད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཀྱི་སྐྱམ་པ་ཅམ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་
 དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མིང་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོས་གོ་བར་བྱ་བའི་དོན་
 ཀྱི་དངོས་པོ་འགྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྟོས་པ་
 མེད་པ་འདོད་པས་འཇུག་པའི་སྐྱ་ཅམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱེ་འཇུག་པར་གྱུ་བ་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་འགྲུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་
བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཙན། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་གཞན་དག་ཀྱང་བཤད་
པ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཙན་གྱིས་སྒོ་དང་བདེ་བ་ཆོས་ཙན། སེམས་པ་མེད་པ་
བཅའ་པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཙན་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་
དང་། རྩེ་བྲག་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་དང་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ཆོས་ཙན། བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྐྱེས་བུས་སྒོ་སྒོན་དུ་འགྲོ་བ་
ཙན་ཉིད་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱིབས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྱོད་
ཅིང་འཇུག་པ་དང་། དོན་བྱེད་རུས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་
བཀོད་པ་རྣམས་མིང་ཙམ་གྱུ་བ་ཀྱང་དོན་མ་ཐུན་སྒྲུང་མ་གྱུ་བ་པའི་གཏན་
ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། གཏན་ཆིགས་གཉིས་པོ་དེར་ཡང་
སྤྱོད་པ་ཆོས་མ་གྱུ་བ་པར་ཐལ། ཅོད་གཞི་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཙམ་འབའ་ཞིག་
གྱུ་བ་ཀྱི་དོན་ནི་གྱུ་བ་པ་མ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་བུས་སྒོ་སྒོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་
ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡང་མ་གྱུ་བ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གངས་ཙན་གྱིས་བཀོད་པའི་གཏན་ཆིགས་
དགག་པ་དང་། རྩེ་བྲག་པས་བཀོད་པའི་གཏན་ཆིགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། ཅོད་པ་སྒྲུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཙན་
གྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་སྒོ་དོར་སྤྱོད་པ་ཆོས་མ་གྱུ་བ་
པར་ཐལ། རང་བཞིན་ཉམས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། གནས་སྐྱབས་
གཙོ་བོའི་ཁྱུག་མར་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་པ་གཞན་

དག་མི་འདོད་ཅིང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲུང་
ཡོད་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་དང་། གནས་སྐབས་མི་གསལ་བར་
སོང་བཅའ་གྱི་མི་རྟག་པའི་བྱུང་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་མེད་པའི་བྱིར། མི་
རྟག་པའི་སྐྱེ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་དེ་གྲུབ་ན་བྱུང་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
སྐོན་སེལ་མ་གྲུབ་པར་ཅོད་པ་འདི་སྒྲུང་ཡང་རང་ཉིད་ལ་ཉེས་པ་མ་ལུས་པར་
འཇུག་པའི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཚོད་ཡིན་པས་ལན་ལོག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྟག་ཚོད་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། སྒྲུང་གི་
ལན་དེ་ལྟག་ཚོད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་བྱེད་དགག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་
གཏན་ཆིགས་ལ་བྱུང་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལྟག་ཚོད་དུ་
འགྱུར་ཡང་གངས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་སྐྱོན་འབྱེན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་མི་རྟག་སྐབས་ལ་བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཏན་
ཆིགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱེའི་བྱས་པ་དང་བྱམ་པའི་བྱས་པ་པན་ཚུན་རྗེས་
འགྲོ་མི་བྱེད་པས་བྱས་པ་ཅོད་གཞི་དང་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་ཅེས་པའི་
ཅོད་པ་དེ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཚོད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཅའ་སྐྱེ་མི་
རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེ་དེ་ལྟར་གངས་ཅན་གྱིས་
བཀོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུང་པར་ལ་བརྟགས་ནས་ཉེས་པ་
བརྗོད་པ་དེ་སྐྱོན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་
སྐྱེ་འདི་དོན་གང་དང་འབྲེལ་བའི་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་མ་སྐྱོན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་

ཅུང་ཟད་ཅིག་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ས་ཀྱང་སྒྱིར་འདོད་པ་ཡིན་ན་སྒྲར་ཉེས་པ་
བརྗོད་པ་དེ་ལན་ལོག་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཙམ་གྱི་དོན་
མ་ཐུན་སྒྲར་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་གསལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་གངས་ཙན་དགག་པ་
དང་། གནས་སྐབས་ལྟོག་པ་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་གངས་ཙན་དགག་པ་
དང་། གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲོ་ཡུལ་དུ་
བསྐྱལ་བ་ཙམ་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མི་འདོད་པ་དང་། དེ་མི་
རྟག་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲར་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ་བ་ཉིད་མི་རྟག་
པའི་དོན་དུ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ནི་
སངས་རྒྱས་པ་གཞན་དག་མི་རྟག་པར་མི་འདོད་དེ། འོན་ཅི་ཞེ་ན་རང་གྲུབ་
དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་འཇིག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་
འདོད་པའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚུད་པ་དང་། ལན་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྲོད་འདོད་པའི་ཞིག་པ་དང་ཁོ་མོ་ཙག་འདོད་པའི་བསྐྱལ་
བ་དག་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་མི་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འབྲུབ་པའི་སྒྲིབ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མི་
གསལ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱི་མ་ཐུན་སྒྲར་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ཇིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་
སྟེ་མི་རྟག་པའི་དོན་མི་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་ཇིས་པས་

མདོན་སྐུམ་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བྲངས་
ཅན་པ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་འདིས་གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་
བྱུང་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེར་ཐལ།
མདོན་སྐུམ་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་བྱིར། གསུམ་ག་ཁས་སྒྲངས་སོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ་དང་
སྐྱེས་བྱུངས་ནས་ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ལ་སྐར་ཆོས་གཞན་
གསལ་བར་ཡོད་པ་ཡིན་པ་བྱིས་མི་གསལ་བ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ནི། སྒོ་བདེ་ཆོས་ཅན། ཉམས་པ་མེད་པའི་རྟག་པའི་རྣམས་ཀྱི་བདག་
ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལེགས་པར་ཐ་སྙད་བྱས་ཏེ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ། སྐར་ཆོས་
གཞན་ཡང་ཡིན་ལ་བྱིས་མི་རྟག་པར་སོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་གསལ་བ་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་འདིས་
ནི་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ལྟོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དདོས་པོ་
དེའི་གནས་སྐབས་ལྟོག་པ་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་དགག་པ་
བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་ཞིག་གནས་སྐབས་ལྟོག་པ་སྒོ་ཡུལ་དུ་བསྐལ་
བ་དང་འདྲ་བར་མི་རྟག་པའི་སྐྱའི་དོན་དུ་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་ཡང་སྒོ་བདེ་ཆོས་ཅན།
གནས་སྐབས་ལྟོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་ཉམས་པ་མེད་པའི་རྟག་
དདོས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱད་པར་ཐལ། དེ་རི་ལྟར་གནས་སྐབས་ལྟོག་པ་ཡང་
ཡིན་ལ་རང་བཞིན་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཟུབ་པ་མེད་
 དེ། གནས་སྐབས་ལྟོག་གི་གནས་སྐབས་ཅན་རང་བཞིན་ནི་ཉམས་པ་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གི་བ་དང་། གིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། གནས་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་གིས་པས་ཚུ་འཛིན་པ་དང་
 ལེན་པ་དང་ལྟོ་ལྟེར་བ་ལ་སོགས་པ་དོན་བྱེད་པ་ཉི་བར་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་
 ཉི། དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་བྱམ་པའོ་ཞེས་འཛིན་ཏེན་འདི་སྐྱ་དང་
 འདྲེས་པར་གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ལྟག་པར་ཞེན་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། གནས་
 སྐབས་དེ་ལོག་ན་གཞན་གནས་སྐབས་ཅན་མ་ལོག་ཀྱང་ཚུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་
 བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་བྱུབ་པ་དང་། བྱམ་པའི་ཐ་སྙད་
 གྱིས་མཆོན་པ་འདི་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ།
 གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་བྱམ་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་བྱམ་པར་མི་འགྱུར་
 བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་གསུམ་ལྟན་དེ་བྱམ་པ་ཡིན་
 པ་དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་བྱམ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་བྱམ་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱམ་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གསུམ་པོ་
 རི་སྐད་བཞག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམ་པའི་གནས་
 སྐབས་དེ་ཡང་ལོག་ལ་གནས་སྐབས་ཅན་མ་ལོག་པར་གནས་པ་ནི་བརྟལ་
 ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པ་
 གང་ཞིག་། དེ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་བྱམ་པའི་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་བར་

ཐལ། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་པའི་
 དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་འཇིག་གོང་དང་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་བྱས་པ་དང་། གྱོ་
 དུམ་དུ་སོང་བ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་ཐ་
 དད་པར་མངོན་པ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
 གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་
 སྐབས་ཐ་དད་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ཅི་སྟེ་མི་
 འདོད་དེ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་ཐ་དད་པ་དེ་ཉིད་
 རྗེས་སོ་སོར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་
 གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར། འདོད་ན། བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་
 དང་གཉི་སྦྱག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བར་གཞོན་
 མི་བ་བར་ཐལ། རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་
 དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། དེ་གསུམ་གྱི་རང་
 བཞིན་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་གཅིག་བྱ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གསུམ་
 གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་གྱི་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་
 བྱེད་པའི་སྤྱིར། རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བདེ་བ་དང་སྦྱག་
 བསྐྱེད་དང་གཉི་སྦྱག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐ་མི་དད་དུ་ཐལ། ཆ་
 མེད་གྱི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་འདི་ནི་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་སོ་སོའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་
 ཆོས་ཅན། ཐ་མི་དད་དུ་ཐལ། བྱད་ལ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱེད་
 པ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་འགྱུར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཇེས་
 སུ་བྱེད་པར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་ཕྱི་གཉིས་
 ཀའི་རྟགས་བསལ་ཁས་སྦྲངས། བདེ་བའི་རང་བཞིན་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་
 རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན། བདེ་སྤྱག་ཐ་མི་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་
 བོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འཛིམ་གོང་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་
 རིམས་ཀྱིས་མངོན་པར་གསལ་བས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པ་དགག་པ་
 དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱུང་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
 འཛིམ་གོང་དང་བྱམ་པ་དང་གྱོ་མའི་གནས་སྐབས་གསུམ་རང་བཞིན་གཅིག་
 ཡིན་ཏེ། རིམས་ཀྱིས་མངོན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ཐ་དད་ན་
 རིམས་ཀྱིས་མངོན་པར་གསལ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
 གསུམ། ཅིག་ཅར་གསལ་བའི་ཞོ་བུམ་རང་བཞིན་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་། རྟགས་
 དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་མེད་པ་དང་། གནས་སྐབས་
 གསུམ་ལ་སྤྲ་ཕྱིའི་རིམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཅི་དཀི་
 དུས་མཉམ་པོའི་བྱམ་པ་དང་བཞོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་དུ་མ་
 ཡིན་ནམ་སྟེ་རང་བཞིན་དུ་མར་ཐལ། རིམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཅིག་ཅར་མངོན་

པར་གསལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རིམ་ས་ཀྱིས་མངོན་པར་གསལ་བ་དང་། རང་བཞིན་ཐ་
དད་པ་འགལ་བ་ཡང་ཅི་ཡིན་ཏེ་འགལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཐལ། རིམ་ས་
ཀྱིས་མངོན་པར་གསལ་བ་ལ་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་པས་ཁྱབ་པ་མ་གྱུབ་པའི་
ཕྱིས་ན་གསུམ་པོ་དེ་རིམ་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་པ་
སོགས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དེ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་མ་གྱུབ་པར་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དེ་མི་འགྱུབ་
པའི་སྒྲ་མ་རོ། །དེར་ཐལ། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དེ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་ཆེར་སྒྲ་སྒྲིའི་རིམ་པ་མེད་
པར་ཐལ། རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་བུམ་པ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་སྒྲ་
མ་སྒྲ་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིའི་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། རང་གི་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་
ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་
འབྲེལ་བ་གྱུབ་ན་རིགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་འབྲེལ་བ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། འབྲས་བུ་རང་གི་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་
ལ་མི་འགྱུབ་པོ་ཞེས་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། གཞན་ལ་ཡང་སྒྱར་བའོ། །དང་པོ་
ནི། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྒྱབ་པའི་བྱང་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སྒྱུན་བརྩོད་
པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་དུ་ཐལ། རི་ལྷར་འབྲེལ་བའི་བྱབ་པར་སྐྱ་དང་
སྐྱ་མ་ཡིན་ཀྱི་བྱས་པ་གཉིས་པོ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྒྱབ་པའི་སྟོགས་ཆོས་ཡིན་
པ་སྤངས་ཀྱང་སྐྱ་བུམ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་རང་གི་རྒྱ་
དག་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་བྱས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྟོགས་ཀྱི་
ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་ལྷར་མི་རྟག་པའི་བྱང་པར་ཐ་དད་པར་རྟོག་པ་
མེད་ཀྱང་ཞིག་པ་དང་ཅིག་ཤོས་བསྐྱལ་པ་དག་ལ་བྱང་པར་མེད་པར་རྗེས་
སུ་འགོ་བའི་སྒྱུན་མོང་གི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ཙམ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གང་ལ་མི་རྟག་པའི་སྐྱ་འདི་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་
མ་སྒྱུན་སྤང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མི་རྟག་པ་ཙམ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཅེར་བྱ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་
འཇུག་པ་དང་། སྐྱམ་པ་ལ་འཆི་བའི་མིང་འདོགས་ན་སེམས་པ་ཅན་དང་
འབྲེལ་བ་མ་གྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱངས་ཅན་ལ་སྒྱུན་བརྩོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
གཅེར་བྱ་པས་བཀོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡང་བྱང་པར་ལ་བརྟགས་ནས་
སྒྱུན་བརྩོད་པ་སྒྱུན་འབྲེན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞིང་དང་སྐྱེས་བྱ་
དག་ལ་འཆི་བའི་སྐྱ་ཡང་སྒྱུན་མོང་དུ་གྱུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞིང་ལ་འཆི་བ་
མ་གྱུབ་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པ་སོགས་གང་ཞིག་
མཐོང་བས་སྟོག་ཆགས་གཞན་ལ་ཞི་བར་རྟོག་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིང་དག་ལ་

དམིགས་ན་ཡང་ཤིང་འཆིའི་ཤིང་ཤིང་། །ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་རིགས་
པ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་ཡང་འཆི་བ་དང་ཤི་བའི་དོན་ཤིང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་སྐམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་འཆི་བའི་སྐར་བརྗོད་ན་
སྐམ་པ་དེ་ལ་ཡང་གཏན་ཆིགས་གང་ལས་སྟོན་ཤིང་སེམས་ཅན་དུ་འགྱུར་
པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐམ་པ་དེ་སེམས་པ་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་
པར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་བཀོད་པའི་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་
བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པས་བཀོད་པ་དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་དབྱིབས་ཀྱང་གནས་ལུས་སོགས་ལ་
ཁུབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབྱིབས་ཁུད་པར་ཅན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་
སྐྱེས་བྱའི་སྟོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཡོད་དེ། དཔེ་ཁང་བཟང་དང་ར་
བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་སྐྱེས་བྱས་སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་
བྱས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དབྱིབས་ཀྱི་ཁུད་པར་དང་
ལྡན་པ་དང་། སྟོད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་། དོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་
ཁུད་པར་ཅན་གྱིས་སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱིབས་ཀྱི་ཁུད་པར་གང་ཞིག་མཐོང་ན་བྱེད་པ་པོ་
དངོས་སུ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་སྟོ་སྟོ་བར་འགྱུར་

བ་ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲ་བ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སོགས་ཀྱང་
ཡིན་ན། དེ་སྐྱུ་རིགས་པར་འགྱུར་ན་ཡང་དཔེ་དེ་དང་འདྲ་བར་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབྱིབས་སོགས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། རོ་
བོ་དང་བྱང་པར་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་གཙོ་བའི་དཔེ་དང་། མིང་དང་དོན་གཉིས་ཀྱི་
དོན་གཙོ་བའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་བྱང་པར་ཅན་ཙོང་གཞི་
ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དབྱིབས་ཅམ་བྱབ་པ་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་
ནི། སྤར་བ་ཤད་པའི་དོན་དེ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཡང་སྟོན་པ་ནི། དབྱིབས་
སོགས་ཅི་འདྲ་བ་རང་བྱིན་གྱིས་སྟོན་ཅིང་སྐྱེད་པ་པོ་སྐྱེས་བུའི་སྟོ་སྟོན་དུ་
གཏོང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་པ་དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ལྷས་
བྱིན་གྱིས་བྱས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབྱིབས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་སྟོ་
སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབྱིབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་དབྱིབས་དེ་འདྲ་བ་
འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སོགས་སྐྱེས་བུས་སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཙོང་གཞི་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཅམ་གྱི་དོན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་།
དབྱིབས་ཅམ་གྱི་སྐྱ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱིབས་

ཅམ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་དཔེ་དང་། རུང་བ་ཁས་ལེན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་
དང་། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབྱིབས་
ཞེས་པའི་སྐྱེ་མཚུངས་པའི་བརྗོད་བྱ་དབྱིབས་ལྡན་ཅམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་
རྟགས་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སོགས་སྐྱེས་བྱས་སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་
ནས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་
དབྱིབས་དང་རྒྱ་རིགས་ཐ་དད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྐྱེ་བོའི་རྗེས་ལས་མེད་པོག་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དབྱིབས་ལྡན་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་འབྲུལ་བ་དེ་ལྷ་མིན་ན་
གྲོགས་མཁར་ཡང་རྗེ་མཁན་དེས་བྱས་པར་འབྲུབ་པར་འབྲུར་བར་ཐལ། རྗེ་
མཁན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་སོགས་འཇིག་པ་ཡི་རྣམ་འབྲུར་འགའ་ཞིག་བྱེད་པ་
དང་དབྱིབས་ལྡན་ཅམ་དུ་མཚུངས་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱེ་དང་བྱེད་པར་ལ་བརྟགས་
ནས་སྒྲོན་བརྗོད་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྲས་བུའི་
སྐྱེས་ཀྱང་སྟེ་ཚྱེ་ལ་བྱུང་ཆོས་ཅན། རུང་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲོས་ཆོས་གྲུབ། བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་མི་
རྟག་པ་རྗེས་འགྲོའི་བྲུབ་པ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚྱེ་བ་ལས་གྲུབ་བྱེད་
གསལ་བ་དང་ཚྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྲུད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་ཚྱེ་ལ་བྱུང་
ཅམ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཚྱོད་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་
མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་དུ་འདོད་དེ། ཚྱེ་བ་ལས་གསལ་བ་དང་ཚྱེ་བ་ལས་

སྐྱེ་བའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་ལ་བརྟགས་ནས་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བ་དང་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ལན་ལོག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ། །མ་གྲུབ་
པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་དེའི་སྐྱོན་ནས་བརྗོད་ན་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་དུ་འབྱུང་
བའོ། །པར་ལ་འཕངས་པའི་ཉེས་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ལ་མཚུངས་
པར་འཇུག་པ་ནི་སུན་འབྲེན་གྱི་ཐ་ཆད་འབྲས་བུ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་
ཆོད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཀྱི་སྐྱ་ཅམ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་དཔེ་
དང་། རུང་བར་ཁས་ལེན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་
དང་མ་བྱས་པའི་རིགས་གཞན་ལ་ནི་རབ་དུ་གྲུབ་པའི་དབྱིབས་ཞེས་པའི་སྐྱ་
ཡི་སྐྱེ་ནི་འཇུག་པར་མཐོང་བ་ལས་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་
རིགས་པར་ཐལ། ཁྲབ་པ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དག་ཕྱོགས་ས་དང་
འོད་ཟེར་དང་། །སྐྱགས་དང་མིག་དང་དོ་རྩེ་དང་། །མཐོ་རིས་ཚུ་ལ་སོགས་
དོན་དགུ་ལ། གོ་འཕྲི་སྐྱ་ཉིད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་རྩ་ཅན་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་བར་ཐལ། སྐྱ་དེ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་དོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་
སྐྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཞེས་སོ། །ཁྲབ་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ནམས་
དོན་གང་ནའང་འཇུག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྗོད་པར་
འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ངོ་བོ་
གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཅུང་གཞི་ལ་མ་གྲུབ་ན་མ་
གྲུབ་པའི་ཚུལ་འདིར་འགྱུར་གྱི། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅུང་གཞི་ལ་གྲུབ་ན་བྱུང་
པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྟོགས་ཆོས་འགྲུབ་པ་ལ་གཞོན་གྱིང་མ་ཡིན་པའི་སྟེར།
དཔེར་ན། སྒྲིལ་ཤིང་ལྷོང་དུ་བྱས་པ་ཙམ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་གྲུབ་ན་
ནམ་མཁའ་ལ་བརྟན་པ་སྟེ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་
བྱས་པ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོན་པ་
བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། མིང་དང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་ཤིང་སྒྲིལ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་
བྱས་པའི་དངོས་པོ་ནི་སྒྲིལ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་གྲུབ་ན་
སྟོགས་ཆོས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྟེར། སྒྲིལ་བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་དངོས་
སྟེ་མི་འཇུག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དངོས་སྟེ་
འཇུག་པའི་སྟེར་རོ། དཔེར་ན། བྱས་པ་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་ཐ་སྙད་དོན་
མ་ཐུན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་བྱས་པ་ཞེས་པའི་མིང་སྒྲིལ་དངོས་མིང་མ་
ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བརྟན་ཤེས་པས་ཀྱང་མིང་དེ་ལས་སྒྲིལ་འབྲུལ་མེད་
དུ་གོ་བར་ཐལ་བའི་སྟེར་རོ། དེས་ན་སྒྲིལ་དངོས་སྟེ་འཇུག་པ་དང་དེའི་དངོས་
མིང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། དཔེར་ན་ཕྱག་པ་པ་བྱེ་བྲག་པ་
ལ་སངས་རྒྱས་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐུན་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་པས་
 ཆོག་དོན་དུག་གི་རྩ་ལ་བདག་དུས་སྟོགས་ནམ་མཁའ་སྟེ་བྱབ་པའི་རྩ་ས་
 བཞི་དང་འབྱུང་བ་བཞི་དང་ཡིད་དེ་མ་བྱབ་པའི་རྩ་ས་ལྔ་འདོད་དོ། །ཆོད་ལ་
 རྩུང་དུ་དང་ཆེན་པོ་དང་རིང་པོ་དང་ཐུང་དུ་བཞིར་འདོད་ཅིང་། དེ་རེ་རེ་ལ་
 ཡང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཆོད་ནི་
 ཆོག་དོན་དུག་གི་ནང་ནས་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་ལ། ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་དངོས་
 མིང་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྩ་ས་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཆོད་ཀྱི་དངོས་མིང་དུ་འདོད་ཀྱི། རེག་བྱ་ཅན་ཀྱི་དངོས་མིང་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་
 སངས་རྒྱས་པས་དོན་གང་གི་དངོས་མིང་དུ་འདོད་པའི་དོན་རེག་བྱ་ཅན་དེ་
 འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྟན་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་བྱེ་བྲག་པའི་
 སྒོ་ངོར་བྱབ་པས་སྟོགས་ཆོས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་པའི་སྒོ་ངོར་
 འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྟན་ལུས་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ཀྱང་ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་དེ་
 འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྟན་ཀྱི་དངོས་མིང་དུ་མ་བྱབ་པ་སྤར་བཤད་པའི་དོན་དང་
 འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སོགས་པས་ཐོགས་བཅས་གཟུང་སྟེ། བྱེ་བྲག་
 པས་རྩལ་སྟན་ལ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་མིང་མི་འདོགས་ཀྱང་དོན་གཟུགས་ཅན་
 གཞན་ཀྱི་གོ་འགོགས་པ་བྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གི་སྒྲོས་པ་རྒྱས་པར་ནི་
 རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྩལ་གསུམ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་གྲོ་གྲོ་

གང་རྒྱུ་ལ་མ་གྲུབ་པ་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རིགས་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཡུལ་གཞན་ལ་གསལ་བའི་དཔེ་
མ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ལུང་གི་གཞོན་གྱི་འཁྱུར་པ་མེད་པ་དང་། དགོས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དཔེར་ན། སྐྱ་མདོན་པར་གསལ་བར་སྐྱ་བ་དཔྱོད་པ་བ་དང་བརྟེན་པ་ལ་བྱེ་
བྲག་པས་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན་གཉིས་པོ་
ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ལས་སྐྱ་གྲུབ་ཟེན་རྒྱུ་གིས་གསལ་བར་བཤད་ཀྱི།
གསར་དུ་བྱས་པར་མ་བཤད་པས་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཅིགས་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་
མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་སྐྱ་བ་བྱེད་དུ་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཕྱོགས་ཆོས་ཕྱི་ཕྱོད་གང་ཡང་རྒྱུ་ལ་མ་གྲུབ་པར་བརྟེན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་རིགས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་མཐོང་བ་ལ་ལུང་སྐྱ་བ་བྱེད་དུ་ཁས་
སྐྱེས་པས་མ་གྲུབ་པར་ཅོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་སྐྱ་བ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོན་པས་ཕྱོགས་
ཆོས་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱ་བ་བྱེད་དུ་
མདོན་པར་གསལ་བར་སྐྱ་བས་བསྟན་བཅོས་བཀོད་པ་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་
མེད་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས་སྒྲངས། སྐྱ་བྱས་པ་དེའི་ངོ་བོར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་རྟོགས་ན་
ཡང་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་
པོ་སྟོབས་ལྷགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་བཅས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ཉིད་ལ་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་བཅས་ཀྱི་སྟོན་ས་སྟོགས་ཆོས་ཀྟོན་ཕྱི་
ཀྟོན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲང་སྟོད་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་དང་ལུང་གི་སྐྱབས་གང་རུང་ལ་སྟོད་པ་གང་
ཞིག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགོས་ཀྱས་མེད་པ་དེའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མདོ་མཛད་པས་སྟོགས་མཆོན་ཀྱི་
དཔེ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་རྒྱབ་རྟེན་ལུང་ལ་
བརྟེན་པའི་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་པ་མ་སྐྱས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུང་ལ་བརྟེན་པ་ལས་གཞན་དངོས་སྟོབས་ལ་ནི་སྐྱ་བྱས་
པ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་སྟོན་མེད་ལ་མ་གྲུབ་ན་ནི། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་
མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སྟོན་དུ་སོང་གི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་
པ་དེས་ན་མ་སྐྱས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྒྲར་གཅེར་བྱ་བ་དང་གངས་ཅན་པས་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཆིགས་བཞེད་པ་ཕྱི་
ཀྟོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲང་
གཉིས་པོ་དེ་ཡང་རྒྱབ་རྟེན་ལུང་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་གང་རུང་ལ་

མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཤམ་བྱ་པ་དང་གྲངས་ཅན་གྱིས་གཏན་ཆིགས་གྱི་
རང་བཞིན་མ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཆོས་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་
གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་བརྗོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མདོ་མཛད་པས་བྱེ་བྲག་པས་བཞུགས་པའི་བྱས་པ་
མདོན་གསལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་དཔེར་བརྗོད་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྱོད་པ་
དཔོན་སྤྱོད་པ་གྱི་སྤྱང་པོ་ཉིད་གྱིས་ནི་དངོས་སྤྱོད་པས་གྱི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་
བརྗོད་ནས་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གསལ་བའི་དཔེ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཅམ་ཞིག་བཞུགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་དམ་བཅའི་དོན་དུ་འདུས་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
བཞུགས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤྱང་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། ཚོད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རྟགས་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཆོས་
མ་གྲུབ་པ་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ལས་གཞན་རྟགས་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་
ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དངོས་མེད་གཞན་ལས་གྲོལ་བ་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་
པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
སྤྱོད་བྱེད་དུ་བཞུགས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཆོས་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དེས་ཅིག་
ཤོས་ཀྱང་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་བཞུགས་པ་དང་། ཚོད་པ་སྤྱང་བ་དང་། དོན་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་
ལན་དགག་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ལ་མ་སྤྱོད་པར་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག་

པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚེད་གཞི་དང་ལྡོག་པ་ཐ་མི་དང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་
རུང་བ་དང་། དེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་དོན་མེད་པ་དང་། དམ་བཅའ་
ཙམ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་དཔེར་ན་སྐྱ་མི་
རྟག་སྟེ། སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཙན་གྱི་ལྡོག་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་མ་གྱུང་
པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་རིགས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་
ཡིན་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཙན་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ནི་
ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཙན་སྐྱ་
རང་ཉིད་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱ་དེ་ཉིད་གཏན་ཆིགས་གྱི་ངོ་བོར་མ་གྱུང་
པར་བརྗོད་རིགས་ཏེ། ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་པ་སྐྱེད་
པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྱུང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་དེ་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེར་ཐལ།
སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེའི་ངོ་བོ་གྱུང་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྐྱབས་དེའི་དམ་
བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱར་བསྐྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་དུ་བསྟན་ལ་ཕྱིས་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་བཞོད་པས་དོན་མེད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
བཞོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཚེད་གཞི་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་ཀྱི་ཚེད་
གཞི་ལས་བྱེད་པར་གཞན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་ཅས་ཕྱོགས་བསྟན་པ་ཉིད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་

487

སྐྱ་གྲུབ་ཙམ་ནས་རྟག་ཏུ་མི་རྟག་པ་དེའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་ལ་རྗེས་
སུ་འགོ་བ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། སྐྱ་གྲུབ་ཙམ་ནས་མི་རྟག་པ་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ནི། སྐྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་
མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཅི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་གཏན་ཆིགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་
འགོ་འཇམ་སྟེ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་མི་
ལྟོས་པ་དང་། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་དེ་དང་མི་མཚུངས་པ་དང་། ཚྱོད་གཞི་
སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་རང་ཉིད་རྟགས་ཙམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་འབྲེལ་བ་
ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་མེ་རང་ཉིད་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་དེ་ལྟར་གསལ་བས་
གཟུགས་དང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོན་མེ་རང་གི་ངོ་བོ་རུང་བ་སྟེ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཉིད་
ཀྱི་གཟུགས་དང་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་
སྐྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ནི་སྒྲོན་མེས་རང་ཡུལ་གསལ་
བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་པོ་ནི་རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་པའི་
འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །བྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲོན་མེ་རང་

ཉིད་མཛོན་སྐྱུལ་གྱིས་མཐོང་བ་ཙམ་དེའི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་
ལ་རྟགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཙམ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་རང་ཉིད་གྱུར་
བས་ནི་དེའི་ཡུལ་དུ་རྟགས་ཙམ་རྟགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱོད་རྟགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོམ་རྟག་པ་རྟགས་
པའི་ཐལ་བ་འདྲིར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཚོས་ཙམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱོད་ཉིད་སྐྱོ་
མི་རྟག་པའི་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཏན་ཆིགས་གཞན་
ལ་མ་བརྟེན་པར་སྐྱོད་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་དེས་པར་བྱར་མེད་ལ་སྐྱོད་
ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོམ་རྟག་པ་གོ་བར་བྱེད་ན་བྱུང་བ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
བསྐྱུ་བ་བྱ་དེས་དགོས་པས་སྐྱོད་དེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོམ་རྟག་པར་
དེས་པ་མ་གཏོགས་དེས་བྱེད་གཞན་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱོད་བྱས་མི་
རྟག་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་གཅིག་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམས་ལ་ཅ་
ཤས་མེད་པས་ཚོས་དང་ཚོས་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་མ་བྱུང་བའི་བྱིར།
དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་འདི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ལྟོག་པ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་། དེ་
ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱོད་བྱས་མི་རྟག་པ་འདི་
ལ་རྣམས་གཅིག་ཀྱང་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་
གཞག་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལོགས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་

ལྷོག་པ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་གྱི་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་། ཆོས་
དང་ཆོས་ཅན་སོགས་ཀྱི་རྫོང་པའི་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྗེས་དེ་ཉིད་དང་
རྗེས་གཞན་ཉིད་འགོག་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་
ནི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ལྟར་ཆོས་
ཆོས་ཅན་ཐ་དད་གྱི་ཐ་སྙད་འཐད་ཅེ་ན། དེ་གསུམ་དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་བའི་
གཟུང་ངོར་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ནི་རྟག་
པའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུབ་ཅུ་གྱུབ་པའི་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་མཆན་ཐོབ་པ་འཐད་པ་དང་། འདིར་རྟག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ཀྱང་
མེད་པས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པས་བཏགས་པའི་ཆོས་
ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་མཆན་མི་ཐོབ་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་
མི་རྟག་པ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟའི་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པ་ཉིད་གྱི་རང་མཆན་
ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་གྱི་རྟག་ཤེས་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པར་ཆོས་དང་
ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྟེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་སྐྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འདིར་ནི་ཆོས་

ཅན། རྟོགས་ཚུལ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་ཐ་དང་
པའི་ཐ་སྟོང་གིས་བཞག་པ་ཐ་དང་དུ་རྟོག་སྟོང་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་
ཅན་བསྟུན་བྱའི་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་སྟུན་བྱེད་དུ་བཞག་པ་དེས་ནའི་
ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟུན་པའི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །གསུམ་པ་ནི།
ཚུལ་ཅན་ནི་རྟོག་གྲུབ་གོ་བྱེད་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་སུ་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་
གྲུབ་སྟེ། རྟོགས་ཚུལ་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དམ་བཅའ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པར་
ཐལ་བ་དང་། རྗེས་འགྲོ་མ་གྲུབ་པ་ལན་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚེད་གཞི་
སྟུན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་བསྟུན་བྱའི་ཚུལ་ཀྱང་མི་རུང་
བར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཡང་རྟོགས་ཚུལ་མ་གྲུབ་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིམ་རྟག་པར་སྟུན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཞག་པ་
དེར་ཡང་སྒྲིམ་མ་བཞིན་དམ་བཅའ་ཙམ་ནས་བསྟུན་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་བར་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ལས་སྒྲིམ་རྟག་
པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་ནི་
སྒྲིམ་ཁོ་ན་དམ་བཅའ་ཡན་ལག་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་གྲུབ་པར་དེ་སྟུན་པའི་ཆེད་དུ་མི་རྟག་
པ་སྟུན་བྱེད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་བདག་
ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་ལ་མ་
 གྲུབ་པའི་སྒྲིན་བརྗོད་པ་འོན་ཀྱང་གི་ཆེ་སྒྲིལ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་གཞན་པ་གཏན་ཆིགས་སུ་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ་ཅི་
 ལྟར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀྱུ་མཆན་བཞུགས་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །
 དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ཕྱོགས་ཆོས་
 མ་གྲུབ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པར་ངེས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་བྱུང་
 བ་ལས་ལ་བ་དང་། ཀྱུ་མཆན་དེས་ན་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ཡིན་པ་
 ཅོད་གཞི་ལ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། ཞེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། གྲུབ་
 ཟེན་བསྒྲུབས་པའི་སྒྲིན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིལ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ལ་ཡང་
 ཞེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
 མེད་པ་ནི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་
 དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 འགལ་བ་པན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་བྱིར། མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
 ཕྱོགས་ཅོད་གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ཇིས་

པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོས་གཞི་གསུམ་འགལ་བ་ཐ་དད་པའི་
 རྩོགས་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་གང་ལས་གཞན་པའི་མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་ཀྱང་
 གང་ཞིག་ཡིན་དེས་པས་གཞི་གང་ལ་ཆོས་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་
 གཞི་དེ་ནི་རྩོགས་ཡིན་ལ་གཞི་དང་ཆོས་དེ་མེད་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་
 ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཏྲགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱས་དགག་བྱ་ལ་མི་
 གཞོད་པར་ཐལ་བ་དང་། འདོད་པས་བཞག་ཀྱང་གཞོད་ན་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འོ་ན་ནི་རྩོགས་
 དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཆེགས་པས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གནས་
 པའི་མི་མཐུན་རྩོགས་ལས་གཞན་ཡིན་ཞིང་དེ་སེལ་བར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་
 མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྩོགས་དེ་འདོད་པས་བཞག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་འགའ་ཡང་མ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། འདོད་པས་བཞག་པའི་རྩོགས་དང་མཐུན་རྩོགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་
 རྩོགས་སེལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ནི་ཕྱིར། ལྷོས་གཞི་གསུམ་པོ་འགལ་བ་སོ་
 སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོས་གཞི་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་མི་མཐུན་པའི་
 རྩོགས་ཀྱང་འདོད་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་གང་གི་དོན་དུ་གཏན་ཆེགས་བརྗོད་
 པ་བསྐྱབ་བྱ་མ་བྱུང་པའི་སྤར་མ་བྱུང་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ།
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མི་མཐུན་རྩོགས་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་

བ་ཡང་ཆོས་ཅན་ལ་སྟོགས་ཆོས་འདྲེས་བའི་ཆད་མས་གྲུབ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་མ་
ཡིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་མེད་པར་གྲོལ་སྟེ་གྲོལ་གཉིས་ཀ་
ལ་ངེས་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ནོ། །ཅོད་གཞི་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་
པར་སྟེ་གྲོལ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་བྱིར་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་རེ་ཞིག་གྲུབ་པོ་ངེས་ན་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལས་གཞན་ཡིན་
པ་གྲུབ་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་སྐྱབ་དུ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་བྲབ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་
བསྐྱབ་མི་རུས་པ་དང་། དགག་བྱ་འགོག་མི་རུས་པ་དང་། ཅོད་པ་སྐྱབ་པོ་
བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་དངོས་པོ་ལ་མེད་ཀྱང་མེད་པར་མ་ངེས་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་
གཞི་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིད། བྲབ་པ་ཁས་
ལངས། འདོད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པའི་མི་
མཐུན་པའི་སྟོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དངོས་
པོ་ལ་མེད་པ་ལས་རྟོག་པར་མ་ངེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་དངོས་པོ་ལ་མེད་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ངེས་

ནའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་འདི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་
འགྱུར་ཏེ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནི། །དང་པོ་
ནི། ཕྱོག་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚྱོད་གཞི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྟན་
དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་ངེས་པ་ལས་
བསྐྱབ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
པ་དང་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
མེད་པ་ལས་ཕྱོག་པར་ངེས་ཏེ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོན་པའི་སྐྱས་ནི་
དངོས་པོ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པའི་གཞི་ལ་ཁྱོད་ཞུགས་པར་བསྟན་པས་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ལས་ཕྱོག་པ་མ་ངེས་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པར་ངེས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་
སྐྱ་མི་རྟག་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་གྲོལ་བ་ཆོས་ཅན། ལེགས་
པར་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་ཏེ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན།
གཏན་ཆིགས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་
བའི་གཞི་འདིར་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་དེའི་ཕྱིར། གཏན་ཆིགས་འདི་མི་མ་ཐུན་
པའི་གཞི་འདི་ན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་
འགལ་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཅོད་གཞི་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱིས་བྱབ་པ་དཔེའི་སྤྲོད་དུ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཕུང་གསུམ་མེད་པ་དང་། ཅོད་གཞི་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁེགས་ན་བསྐྱབ་བྱ་
བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་ལས་གཞན་པ་དང་ཆོས་མེད་དུ་
ངེས་པ་ལས་གཞན་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན་མ་གྱུབ་པ་དང་མ་ངེས་པར་འགྱུར་
བ་དེའི་སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཕྱོག་པ་ལ་ཅོད་གཞི་ཕུང་གསུམ་
དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་སྟེ།
ཅོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གཟུང་ངམ་མ་བཟུང་ཡང་ཕུང་གསུམ་ཁེགས་
པའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཏན་ཆིགས་དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་དེ་དག་ནི་ཅོས་ཅན། དགག་ཕྱོགས་དང་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་
པོ་གསུམ་པ་ཕྱོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་པ་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅོད་གཞི་ལ་མི་རྟག་
པར་མེད་པ་ལས་ཕྱོག་པ་ངེས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
ཅན་ལ་འགྱུར་བ་ཅི་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གང་ལ་
མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཕྱོག་པ་ནི་གཞན་འཇུག་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་འདིར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་
 འདི་དག་དང་འགལ་ཞིང་དངོས་འགལ་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། མེ་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་རིགས་པ་དེ་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགག་ཕྱོགས་སམ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱང་གསུམ་ཚད་
 མའི་ཡུལ་དུ་བྱུང་ན་པན་ཚུན་སྒྲངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་འདོར་བ་ཡིན་
 གྱི། དངོས་འགལ་གྱི་ཡ་གྲུལ་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་པའི་གཞི་ཚད་མས་གྲུབ་
 པས་དངོས་འགལ་ག་ལ་འཇིག །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅི་བ་དང་། དེའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅོད་གཞི་
 ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་ན་ཅི་དེ་ནི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་
 ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་
 འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་གངས་
 གྱིས་ན་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དེ་བྱས་པས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་མཚན་ཉིད་འཆོལ་བར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆོལ་བར་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་
 སྟོང་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་ཤེས་འདོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་གཞི་
 ཕྱོགས་སུ་འཇོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་མ་འཆོལ་བར་བརྗོད་བྱེན་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཅོད་གཞི་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་བཅད་པའི་དོན་དུ་གཏན་

ཆིགས་བརྗོད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚེད་གཞི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
སུ་ཐེ་ཆོམ་མི་བ་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་བྱུང་ན། ཚེད་གཞི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྱུར་བ་འགལ་ལོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཚུལ་གསུམ་བསྟན་པས་དམ་
བཅའ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པ་དང་། དེས་འཕངས་པའི་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ཚེད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་མ་ངེས་ན་ཚེད་གཞི་ལ་
ཞུགས་པའི་ཏྲགས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བ་མི་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། ཚེད་གཞི་སྤང་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཚེད་གཞི་ལ་
ཏྲགས་ཞུགས་ན་བྱུང་བ་མི་འགྱུར་པའི་སྟོན་འདིར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་དུས་ན་
ཕྱོགས་ཚེད་གཞི་དང་དམ་བཅས་བྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་དུས་ན་ཚེད་གཞི་
དང་དམ་བཅས་བྱུང་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་དེ་
འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་མེད་པ་
དག་ཏུ་ཕྱོག་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཅམ་དུ་བྱེད་ལ་དེ་དང་ཏྲགས་དེ་རང་ཉིད་ཚེད་
གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚེད་གཞི་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དེ་ལྟ་བུར་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དེའི་ཤུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཚུལ་གསུམ་

ཆོས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཁྱད་
པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་རྒྱས་པར་བསྐྱར་པ་དང་།
དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་ཁྱད་
པར་གྱིས་གངས་ཅན་རང་གི་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་
པ་རོལ་པོས་ཁས་མ་སྒྲངས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་པོ་ལ་མ་གྲུབ་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་འདི་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་ཁྱད་
པར་ཉེ་བར་བརྒྱུང་བ་ནི། གཙོ་བོ་དངོས་པོ་ཡིན་པས་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་
ཉིད་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པར་ཐལ། ཏྲགས་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་གཙོ་བོ་དངོས་
མེད་དུ་འཁེན་པའི་སྒྲིབ། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། གཙོ་བོ་ལས་གཞན་པའི་
དངོས་མེད་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་པའི་གཞན་སྒྲོས་པའི་ཏྲགས་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་
སྐྱབ་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཁས་མི་
ལེན་པའི་སྒྲིབ། དཔེར་ན་མ་ཐ་རའི་བྱ་བ་མ་ཐེ་ཡིན་ན་མ་ཐ་རའི་བྱ་བ་ལས་གཞན་
པའི་བྱ་བ་ཐེ་ལ་ཐན་གྱིན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རིགས་ཏེ། དེ་བྱ་བ་ཐེ་ཡིན་པའི་
སྒྲིབ། དེ་མིན་ན་བྱ་བ་ཐེ་ལ་ཐན་གྱིན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་བཟོད་པ་རིགས་
པར་འགྱུར་གྱི་དེའི་བྱ་བ་ལས་གཞན་པ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་པར་ཐལ།
མ་ཐ་རའི་བྱ་བ་མ་ཐེ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཏྲགས་དེས་
གཙོ་བོ་དངོས་མེད་དུ་འཁེན་ཡང་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་

ནི་པ་རོལ་པོ་སངས་རྒྱས་པའི་བསམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་གཙུག་པོ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་མེད་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེས་ན་གཙུག་པོ་དངོས་པོ་མེད་པ་གཞན་དང་བྲལ་བར་སྤྱི་གྲོལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་པའམ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་མེད་ལ་རྫས་གཞན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་དང་། ཡོད་ན་དངོས་པོར་ཐལ་བ་དང་། རྟག་བརྟགས་ཀྱི་དངོས་མེད་གཞན་ལས་གྲོལ་བས་གཙུག་པོ་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཙུག་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་མེད་དེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། སན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སྤྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། རྫས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་རྫས་གཞན་ལ་མ་མཐོང་ཞིང་མངོན་སུམ་གྱིས་སོ་སོར་མཐོང་བས་འདི་འདི་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚད་མའི་སྒྲོས་རྟགས་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་འདྲ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྫས་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། རྫས་གཞན་དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྟག་པས་བརྟགས་པའི་ཐ་དད་ནི་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཅམ་དུ་བྱུང་བ་དང་། དེས་དངོས་པོ་གྲུབ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། དངོས་

པོར་གྲུབ་ན་དངོས་མེད་འཇིག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཞོད་
པའི་ཐ་དད་པ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་རྫས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་
གཞན་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་སྟོན་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱོད་པའི་དག་གི་བརྗོད་པའཕྲུལ་མི་འདྲ་བ་གཞན་དང་
གཞན་གྱིས་ཐ་དད་པ་ཅམ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་པའི་རྟོག་པ་དེས་བྱས་ཤིང་བཏགས་པའི་ཐ་དད་པའི་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་དངོས་པོ་ཐ་དད་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཡིན་ན་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འདོད་དོན་འགྲུབ་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་མེད་ལ་དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འདོད་པ་འདིས་
ནི་གཙུག་པོ་དང་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་
འཇིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་མེད་ལ་གཅིག་ལས་གཅིག་རྫས་ཐ་དད་
པ་ཡོད་པ་དང་རྫས་སུ་འབྲེལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཞན་དང་བལ་བའི་སྤྱིར་
ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོག་ལས་འདི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དམ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བར་
ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་གཞན་ལས་གྲོལ་བ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་འཁྲུལ།
རྫས་གཞན་ལས་གྲོལ་བ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གངས་ཅན་འདོད་པའི་དངོས་མེད་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་
བ་གཏན་ཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་ཡང་གངས་ཅན་པ་དེའི་དངོས་མེད་དུ་

མངོན་པར་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་ལས་ཐ་དད་པ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན་སྟེ་ཡིན་
པས་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་རྗེས་སུ་
བརྗོད་ནས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། གྲངས་ཅན་འདོད་པའི་དངོས་མེད་ལས་
གྲོལ་བ་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་པ་དང་། གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་གཏན་ཆིགས་
སྟེ་སོང་བ་དང་། དངོས་མེད་གཞན་ལས་གྲོལ་བའི་རྟགས་དོན་མེད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འོ་ན་ནི་གཙོ་བོ་གྲངས་ཅན་འདོད་པའི་དངོས་མེད་དེ་ལས་དོན་ལ་
ཐ་དད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འོན་ཀྱང་གྲངས་ཅན་པ་དེའི་འདོད་པ་ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས། བྱབ་པར་ཐལ། ཡང་གྲངས་ཅན་པ་དེའི་
འདོད་པ་གཞི་གཞན་དུ་གྱུར་ན་གཙོ་བོ་ལས་གཞན་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་ཡང་
རྟགས་དེས་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་འདོད་ན་སྒྲུབ་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རྟགས་ཁས་སྒྲངས། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ཅམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སོང་བ་དེའི་
ཕྱིར། གྲངས་ཅན་དེ་ཉིད་གྱི་འདོད་པ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་གྱི་རང་
བཞིན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གྲངས་ཅན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་འདིར་འདོད་པ་ཉིད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རུས་པ་རྣམ་པར་གནས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་།
འདོད་པ་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་གཞན་ལས་གྲོལ་
བ་སོགས་འདིདག་གི་ཕན་ཚུན་དབེན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ།
འདོད་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ཆིགས་སུ་བརྗོད་རིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གྲངས་

ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཉིད་གཏན་ཆིགས་སུ་སོང་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་རྟགས་
སུ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་
སྟེ་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཙུང་གཞི་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་པོ་
བ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་དང་། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་
བཞག་པའི་གཏན་ཆིགས་སྤངས་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གནས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་རིགས་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་
འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་དུ་སྟོན་པའི་རིགས་པ་
འདི་ནི་ཆོས་ཅན། གྱེས་བྱས་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་
པའི་གཏན་ཆིགས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་
བདག་དང་གཞན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
དཔེར་ན་སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གློ་ལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་དེ།
དེའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱེ་དེའི་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
ལྟ་བུ་དོན་ལ་འབྲེལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་གཏན་ཆིགས་འབྲེལ་
བར་བསྟན་པའི་སྟོགས་འདིས་ཆོས་ཅན། གློག་གྱུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་

བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཚུལ་གྱི་གཏན་
 ཆིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་སྟེ། དོན་དང་མ་འབྲེལ་བར་བརྗོད་པ་ཡོངས་
 སུ་འགྱུར་བས་བྱས་པའི་གཏན་ཆིགས་འབྲུལ་བ་སྤངས་ཏེ་གཏན་ཆིགས་
 སློན་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་རིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་
 བོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅའི་སྟོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མ་གྲུབ་པར་
 འགྱུར་ན་ཚྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཚྱོད་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ལྟར་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་སྟོགས་
 གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའི་
 སྟོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གཏན་
 ཆིགས་འདི་ལ་སློན་དེ་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་
 རྟག་སྐྱབ་ལ་སྐྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འདིར་ནི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་སྟོགས་
 གཅིག་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། རྟག་སྐྱོ་ལ་དོན་སྐྱེ་ཐ་མི་
 དད་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཉེ་བར་བཞག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། རྟགས་དང་ཚྱོད་གཞི་ལྡོག་པ་ཐ་མི་དད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་འདིར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མི་འགལ་
 ཞིང་། ཚྱོད་གཞིའི་ལྡོག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དང་
 ཚྱོད་གཞི་ལྡོག་ཆོས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱུང་བར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་

ཅན་དུ་བྱས་སྤྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་མི་འགྱུར་པའི་
དཔེ་དང་། དམ་བཅའི་ཡན་ལག་ལ་བརྟགས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི་སྒྲིན་སྤང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚུད་གཞི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་
སྒྲིན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་
རྟག་སྟེ། ཚུལ་བྱུང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ནི་
ཚུད་གཞི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟགས་དང་
རྟགས་ཅན་སོ་སོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་འདོད་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་
པར་དང་སྤྱི་ལྡོག་ཆོས་ཐ་དད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་བྱུང་དེ་གཏན་ཆིགས་དེའི་ཕྱོགས་ཏེ་དམ་བཅའི་
ཡན་ལག་ཡིན་དུ་ཆུག་ནའང་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆིགས་མིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་འགྱུར་པ་ལ་
གཞོད་པ་མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་གོང་བུ་རྩ་ཅན་འདི་ཆོས་ཅན། རྟ་མིན་ཏེ།
རྩ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དམ་བཅའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུས་པ་
ལས་ཡང་ན་ཆོས་ཚུལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚུལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་རྗེས་དཔག་གིས་འཇལ་བའི་དུས་སུ་ཚུལ་བྱུང་དེ་དམ་བཅའི་ཡན་
ལག་མིན་པར་ཐལ། ཚུལ་བྱུང་དེས་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཆེ་ཚུལ་བ་ལས་
བྱུང་བའི་སྐྱ་མཆོན་པའི་བྱ་བ་བྱས་ནས་རྗེས་དཔག་གི་དོར་ལྡོག་པའི་བྱིར།
ཚུལ་བ་ལས་སྐྱེས་པར་མཐོང་བའི་སྐྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་གོ་ཞེས་སྐྱའི་

ངོ་ཐོ་མཆོན་པར་བྱས་ནས་བྱ་བའི་དུས་སུ་གདོན་མི་བ་བར་ཉེ་བར་གནས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གོས་དཀར་ཅན་གྱི་མི་དེ་ཁྲིད་ལོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་
ཆེ་གོས་དཀར་པོ་འོང་ངམ་མི་འོང་ཡང་སྒྲུབ་ཁྲིད་འོང་བའི་བྱ་བའི་ནང་དུ་མི་
འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྒྲོའི་བཞེད་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་
བཤད་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེའི་སྤྱིར་བྱུང་པར་མཉན་བྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་
དམ་བཅའ་ཡི་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཅོད་གཞི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་
པ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲུ་དང་མཉན་བྱ་སྤྱོད་ཆོས་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་སྤྱི་མ་
ཁ་ཅིག་གིས། སྒྲུར་བ་སྤྱི་མའི་འཕྲོས་འབའ་ཞིག་ལ་སྒྲུར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཆ་གཉིས་ཀ་བཤད་པར་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཅོལ་བྱུང་ཅམ་གྱི་སྤྱི་དེ་
བྱུང་པར་དམ་བཅའ་ཡི་དོན་དུ་འདུས་པ་མིན་ཏེ། རྟགས་དང་ཅོད་གཞི་སྤྱོད་
ཆོས་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་དོགས་པ་བཅད་དགོས་པ་
ནི་སྒྲུ་དང་མཉན་བྱ་དོན་སྤྱི་སོ་སོར་མི་འཆར་བས་སྤྱོད་ཆོས་མ་གྲུབ་སྒྲུམ་
པའོ། །དེ་གཉིས་སྤྱོད་པ་ཐ་དད་དེ། མཉམ་བྱ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་དང་། སྒྲུ་
ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པར་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །

གཉིས་པ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྤྱིར་སྒྲུབ་བཤད་
པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དངོས་དང་། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེའོ། །

དང་པོ་ནི། རྩོགས་ཆོས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་རང་
 རང་ཉིད་དམ་དེའི་ཚོད་གཞི་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྩོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མེ་
 གྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་ཡིན་ནམ་རྒྱངས་པ་ཡིན་སྟམ་དུ་རྒྱངས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་
 ཆོམ་ཟ་བའི་འབྲུང་བ་འདུས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བཞིན་དུ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། གཞི་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་
 མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡོད་དེ། ཡང་དཔེར་ན་རི་སུལ་དབུས་མ་ན་མ་
 བྱའི་སྐྱ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བཞིན་དུ་མ་བྱའི་སྐྱ་ཡོད་པའི་རི་སུལ་དབུས་མ་
 འདི་ན་ཆོས་ཅན། མ་བྱ་ཡོད་དེ་མ་བྱའི་སྐྱ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
 བུའི་གཞི་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དེ་གྲག་པའི་ཡུལ་མི་
 རྟགས་པ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་
 ཡོད་དེ། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བཞིན་དུ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།
 བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་
 འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བདག་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་དེའི་བདེ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོད་སྦྲད་བར་གསུམ་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཚུལ་གཅིག་ཤིག་ཤིག་ཀྱི་

ཚེས་ཉིད་མ་གྲུབ་བམ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་མ་གྲུབ་བའི་
གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་ནའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱོག་པ་མ་གྲུབ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། གྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་
སྟོགས་ཚེས་གྲུབ་མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བའི་
སྟོན་ས་གཅིག་ཕྱོག་པ་མ་གྲུབ་བམ་ཐེ་ཚོམ་བ་རྣམ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་
ཚིགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་དགོས་པའི་བྱིར། གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན་
མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བའི་སྟོན་ས་ཕྱོག་པ་མ་
གྲུབ་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོག་པ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོག་པ་ལ་ཐེ་
ཚོམ་བ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོག་པ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་ན་སྟོགས་ཚེས་
ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེར་བསྟན་པའི་
སྟོགས་ཚེས་ཅན་མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་
ཡོད་པ་དང་། མཐུན་སྟོགས་ལ་ཁྲབ་ཅིང་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་
དང་། དེ་ལས་སྒྲོག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་
གི་མ་ངེས་པ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་བཤད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སོ་སོར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོག་ཁྲབ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོག་པ་ལ་
ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ནི་དཔེར་ན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་ན་གནས་པའི་

ངག་སྒྲ་བའི་སྒྲེས་བྲུ་ལག་ལ་ཞིག་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་ཡིན་
པ་ཞེས་པའམ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྒྲ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྲུ་བ་ལྟ་བུའོ། །སོགས་པས་ལུས་དང་ལྡན་པ་དང་
ལག་པ་དང་ལྡན་པ་དང་སྒྲོ་དང་ལྡན་པ་སོགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་ཏྲགས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་སྐྱབ་པ་
དང་། སྐྱབ་ཏྲགས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཀླུ་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཀུན་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་དོར་ངག་སྒྲ་བས་རང་
སྒྲེས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་ཀུན་མཐུན་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་
ཆོགས་འདིར་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྒྲ་བ་མ་
དམིགས་པས་མེད་དོ། །ཞེས་བྲུ་བ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཐེ་
ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཕྱི་རྒྱུ་ལ་དེ་ལ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་བསྟར་མི་རུང་བའི་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ངག་སྒྲ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གཞི་མཐུན་
མི་སྲིད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་དང་། གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་
པ་དང་། བདག་ལ་མཐོང་བས་གཞན་ལ་དཔོག་མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། མ་དམིགས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཏ་ཅང་
ཐལ་བ་དང་། དེ་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ངག་སྒྲ་བ་དང་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་སྤངས་པ་འདི་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་
ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་
འགྱུར་མོད་དེ་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་སྟོན་ཅིག་གནས་པ་མ་མཐོང་བས་འགལ་བ་
ཡིན་ཏེ། གང་མི་འགལ་བ་དེ་ནི་སྟོན་ཅིག་གནས་པར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་
འཇིག་རྟེན་འདིར་སྒོ་དང་མི་གཞན་པ་སྒྲོད་པ་བ་བྱེད་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་
དོན་མེད་དོ་ཞེས་སྤང་ན་འོ་ན་དཔྱོད་པ་བ་བྱེད་མངལ་སྒྲེས་ཀྱི་སྒྲེས་བྱ་ལས་
ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་པས་མ་ལ་མངལ་འཇོག་པའི་རྒྱས་པ་
བྱེད་ཀྱིས་མ་མཐོང་བས་བྱེད་ཀྱི་པ་དེ་པའི་ཐ་སྟོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལྟོག་པར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱོད་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་
པར་ཐལ། སྤྱོད་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སྟོན་ཅིག་མི་གནས་པ་དང་
ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གང་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་
དེ་དག་དཔྱོད་པ་བའི་ལྷགས་འདི་དང་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་མེད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུ་མི་རང་གི་རྩ་བའི་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྒྲེས་
བྱ་དང་། དེའི་གསུང་ཚད་མར་སྤྱོད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་
པས་ངལ་བ་མང་པོ་མཛད་ལ་བྱེད་ནི་དེ་འགོག་མ་ཐུབ་པས་སྤངས་པས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཅོ་འདྲི་བར་འདོད་པ་མིན་ན་སེམས་རྣལ་དུ་ཞོག་

ལ་སྒྲོས་ཤིག། །ཁ་ཅིག་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཙམ་དང་ཉན་རང་དག་བཙམ་པ་
འཕགས་པ་དང་དག་བཙམ་པ་རྣལ་མ་མིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཆོགས་པར་དབྱུང་དུ་མི་རུང་བའི་གཏམ་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཉན་རང་དག་བཙམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐར་པ་མཆན་ཉིད་པ་མེད་
པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་
ཉུགས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བས་སྤྱི་རོལ་པའི་
སྟོན་པ་དང་འབྲ་བར་རྣམ་གྲོལ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་
ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་དགག་པ་དང་ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་སྤྱོད་པ་ཙམ་ཞིག་ནི་མདོན་སྤུམ་གྱི་
སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དག་སྐྱབ་པ་མ་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དག་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ལས་སྤྱོད་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྐྱབ་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་
ཆོམ་བཟུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེའི་སྤྱི་གྲོལ་ལ་བསྟོས་
པ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་ཀུན་མཐུན་དག་སྐྱབ་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་
འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་གིས་མི་གཞོད་པ་དང་། མདོན་སྤུམ་
གྱིས་མི་གཞོད་པ་དང་། གཞོད་ན་དེ་ཉིད་ཀུན་མཐུན་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ཆོག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལས་ཆོག་སྐྱབ་པའི་སྤྱིས་བྱ་བ་རོལ་པོ་ཀུན་མཐུན་ཡིན་པ་

ལ་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་
 པར་ཡོད་ན་ནི་གཞན་ཀུན་མཁྱེན་དེ་ལ་མེད་པར་ངེས་པར་བྱེད་ཀུས་ན་ཡང་
 དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཚིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀུན་མཁྱེན་ལ་གཞོན་པ་ནི་
 ཞེས་པར་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་
 འདས་པའི་སྤྱིར། སྒྲུབ་ཏེ་པ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་ཏེ་པ་དེ་
 ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་ཞེས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཚིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 ཀུན་མཁྱེན་ལ་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་
 གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་
 སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱུང་བ་པར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྤྱིད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། གཞི་མ་ཐུན་སྤྱིད་པ་ལ་
 གཞོན་བྱེད་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པས་བྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 ངེས་པའི་འཁྱགས་ལ་གཞི་མ་ཐུན་སྤྱིད་པ་ལ་གཞོན་དོ་ཞེ་ན། དེའི་འཁྱགས་
 ཀྱིས་མི་གཞོན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུན་ཀྱི་
 ཚེས་ཉིད་མ་ལུས་པ་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་
 གཙོད་པར་ཡང་མི་ཀུས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེས་སྒྲུབ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
 གནས་ཚུན་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་ནའི་སྤྱིར། འདོད་ན།

ཀུན་མཁྱེན་དགག་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རང་ལ་མཐོང་བས་གཞན་ལ་དཔོག་པ་ཏུ་ཅང་
 ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་ལ་མཐོང་བ་གཞན་ལ་དཔོག་པ་
 བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་
 བོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་བདག་ཉིད་ལ་སྦྱ་བ་དང་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པ་གཉིས་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་རང་གིས་རིག་པ་དེས་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་གཙོད་དོ་
 ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རང་ལ་སྦྱ་བ་དང་སྡོ་བསངས་ལྟན་ཅིག་
 ཏུ་མཐོང་བས་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དཔོག་པ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་
 ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་མཐོང་བ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་
 སྦྱ་བ་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགལ་བ་མཐོང་བས་མི་སྦྱ་བ་པ་མི་འཐད་པ་དང་།
 ལྟོག་པ་མེད་པས་མི་སྦྱ་བ་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་།
 ལན་བོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱ་བས་སྡོ་བསངས་དཔོག་པ་ལ་སྦྱ་བ་དང་དཀར་ཤམ་
 གཞི་མ་ཐུན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་འགལ་བས་སྦྱ་བས་སྡོ་བསངས་
 མི་སྦྱ་བ་བོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྦྱ་བས་སྡོ་བསངས་སུ་ཅི་སྟེ་མི་སྦྱ་བ་སྟེ་སྦྱ་བ་
 རིགས་པར་ཐལ། རང་ལ་ལྟན་ཅིག་མཐོང་བའི་རིགས་པ་སྦྱ་བ་དང་སྡོ་
 བསངས་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རང་ལ་མཐོང་བ་གཞན་ལ་
 དཔོག་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྦྱ་བ་དང་སྡོ་བསངས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
 མཐོང་ཡང་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་དཔོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱུང་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞི་དཔེ་ཡོད་ན་དེའི་
རིགས་ཅན་ཀྱང་ལ་གཞི་དཔེ་སྤྱད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་ལ་སྒྲུབ་
དང་ཀྱང་མཁྱེན་མིན་པ་ལྡན་ཅིག་མཐོང་བ་ཅམ་གྱི་ནི་གཞན་ལ་དཔོག་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲུབ་ཀྱང་མཁྱེན་ལ་མཐོག་བ་ལྡོག་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན་
ཏེ། སྒྲུབ་སྡོ་བསངས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྡོག་པ་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར་གཞན་ལ་མི་
སྒྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་ཞུགས་པ་དང་ཡོད་
མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལྡོག་ཁྱུང་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པ་དང་། འདི་ལ་རྟགས་དང་
དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུབས་ཀྱང་མཁྱེན་
མིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། དཀར་ཤམ་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མི་མཐུན་
སྤྱོད་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ལྡོག་ཁྱུང་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་
དེར་ཐལ། སྤྱི་མ་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་ཞུགས་པ་དང་སྤྱི་མ་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་
དེར་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དག་གི་སྤྱིར་།

གཉིས་པ་ནི། དཀར་ཤམ་དང་དཀར་ཤམ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བཟླར་
མི་རུང་བཞིན་དུ་འགལ་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་བཟླར་
རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བར་དམིགས་པའི་སྤྱིར་། ཆོག་སྒྲུབ་དང་ཀྱང་མཁྱེན་
དེ་དག་ནི་བདག་ཉིད་བཟླར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བར་དམིགས་པའི་སྤྱིར་
ཆོག་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལས་ཀྱང་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་ལ་ཏྲགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱིར།
 ཀྱན་མཁྱེན་ནི་རང་གི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པ་དག་དང་
 འགལ་བར་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་
 གང་གིས་ཀྱན་མཁྱེན་དེ་ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་
 རྣམ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་ལ་བལྟར་མི་རུང་བའི་བྱིར། ཡང་
 ཆོག་སྒྲ་བ་གང་གིས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་སུ་བྱུབ་པའི་གཞིར་མི་མ་ཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ཀྱན་མཁྱེན་བསལ་རྣམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཀྱན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པ་ངེས་
 པར་བྱེད་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱན་
 མཁྱེན་དག་དང་ཡང་འགལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་མཁྱེན་
 ཡོད་ཀྱང་བྱི་ཆོལ་ལ་བལྟར་མི་རུང་བའི་བྱིར། ཡང་གི་སྒྲས་ཀྱན་མཁྱེན་མ་
 ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱ། ངེས་
 པ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཀྱན་མཁྱེན་དང་འགལ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་ངེས་
 པའོ།

གསུམ་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་ནང་གི་ཆོས་ཀྱན་མཁྱེན་མིན་པ་དང་
 འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང་། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གཞན་
 གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་དང་ཆོག་སྒྲ་བ་
 ལྡན་ཅིག་ཏུ་ལྡན་པར་རིག་པས་གང་ཟག་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་མཁྱེན་
 མིན་པ་དེ་ཉི་བར་སྒྲུབ་པས་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་མཁྱེན་མིན་པར་ཐ་སྙད་
 བྱེད་པའི་སྒྲིམ་བུ་དཔྱོད་པ་བ་འདི་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་

རིག་པའི་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་ངལ་བའི་འབྲས་བུ་ཙམ་ཞིག་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་ཀྱང་བསྟན་བཅས་ཤེས་
 པ་དང་བྲལ་བའི་བྱད་མེད་དང་དམངས་རིགས་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་བའི་
 གཞལ་བྱའི་བྱད་པར་བདག་ལ་མཐོང་ཡང་གཞན་ལ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་
 ཙམ་ཡང་མི་རྟོགས་པའི་བྱིར། ཡང་ན་དེ་རྣམས་ཀྱང་བདག་ལ་མཐོང་བ་
 གཞན་ལ་མི་དཔོག་པ་ལ་སྲོད་དཔོག་པས་དེ་དག་ཐུན་མོང་བའི་ཤེས་བྱ་
 རྟོགས་པའི་རྒྱས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་པའོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ་གསུམ། རང་ལ་མཐོང་བ་གཞན་ལ་སྦྱབ་མི་
 རྒྱས་པ་དང་། ཅ་བའི་རྟགས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །
 དང་པོ་ནི། བདག་ལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་གཞན་ལ་ཉེ་བར་སྦྱབ་པ་རྒྱས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་ཡོད་པའི་བྲལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །
 དེར་ཐལ། བྲལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་ཟེན་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་
 བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱ་བ་ཀུན་མཁྱེན་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དེའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདི་འདྲ་བའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྦྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་
 བའི་སྤར་བ་ཤད་པའི་མི་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ལས་ཀྱང་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་
 ཆོམ་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།

དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིག་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་
ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
འདོད་ཆགས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་
མེད་པ་གང་ཞིག་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚིག་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བྱུར་མི་འབྱུང་པ་
དང་། མ་སྐྱུ་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ཚིག་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱབ་མི་
རུས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བྱུང་དང་བྲལ་བ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
སྐྱབ་མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོག་པ་མ་བྱུང་པ་དང་། འདོད་ཆགས་
ཀྱི་འབྲས་བྱུར་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་པ་དང་། དོན་གྱིས་མི་འབྱུང་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཚིག་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་མེད་ན་
ཚིག་མེད་དོ་ཞེས་ཕྱོག་པ་ངེས་པ་ནི་མེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་ཅམ་ལས་འདོད་ཆགས་མི་རྟོགས་པ་དང་།
བྱུང་པར་འབྲིག་ཚིག་ལས་མི་རྟོགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྗོད་འདོད་
ཀྱི་འབྲས་བྱུར་བསྐྱབ་པ་དང་། བརྗོད་འདོད་དང་འདོད་ཆགས་གཅིག་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིག་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས་མཆུ་གཡོ་བ་དང་ཚིག་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་
འབྲས་བྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་ཕྱོག་པ་མ་བྱུང་ཅིང་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་
སྤྱིའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བརྗོད་འདོད་

དེ་ཉིད་ཡུལ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པས་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། གཉིས་པ་
ལ་གསུམ། བཏགས་མིང་བྱེད་ན་གྲུབ་ཟེན་བསྐྱབ་པ་དང་། བཟློད་འདོད་ལ་
འདོད་ཆགས་གཅིག་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། ཚིག་ལས་འདོད་ཆགས་
མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། །དང་པོ་ནི། བཟློད་འདོད་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
མིང་འདོགས་ན་མི་འདོད་པ་བསྐྱབས་པའི་རྒྱུ་མེད་དེ། ཚིག་བཟློད་འདོད་
ཀྱི་འབྲས་བུར་འདོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དུག་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། སྒྲིང་རྗེས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་ནས་ཀྱང་སྒྲིང་རྗེས་སྒྲིང་རྗེ་དང་དུག་གསུམ་མི་མཚུངས་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་སྒྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲུག་པ་
སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲིང་ནས་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་མཛོན་པར་
དགའ་བའི་དོན་གཉེར་ཀྱི་འདུན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ཞེས་བཟློད་
དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་སྒྲུག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དོན་གཉེར་ཀྱི་
སྒྲིང་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་པ་སྒྲིལ་བའི་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་
ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བར་འཇོག་པ་དང་ཆོགས་རྒྱུན་ལ་བཏགས་པ་
ཅ་མ་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་བའི་བདག་དང་དེའི་དབང་བསྐྱུར་བྱའི་བདག་
གིར་ལྟ་བའི་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགའ་བ་དེའི་ཡུལ་དང་མི་མཐུན་པ་
ལ་མི་མཐུན་པ་དེས་བྱས་པའི་སེམས་ཀྱི་འབྲུག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཞེས་སྤང་

ཡིན་ཏེ། ཀླུ་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱབ་ཀྱིས་
 རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་འབྲུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆགས་སྒྲུང་
 གཉིས་ཀའི་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་རྟོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། གཏི་ལུག་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་
 བཞེས་པའི་ལུགས་ཏེ། འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩེ་བ་གྲགས་པ་དང་བཞེད་
 པ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱམས་པ་དང་སྦྱང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ནི་དུག་གསུམ་དང་
 དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྱུང་པར་དང་དམིགས་
 རྣམ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་
 པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཆིག་ཙམ་གྱི་རྟགས་ལས་ཆིག་སྟེ་བའི་གང་ཟག་པ་རོལ་
 པོ་ལ་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཅི་ལྟར་འདོད་ཆགས་
 དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་སྟེ་བའི་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་བཙོམ་པ་
 ཡང་སྟེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆིག་གི་ཁྱད་པར་འབྲིག་ཆིག་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་
 རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་གི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་དེ་འབྲིག་ཆིག་འདོད་ཆགས་
 ལ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། འབྲིག་ཆིག་གི་ཐ་སྙད་ཆགས་བཅས་དང་
 ཆགས་བྲལ་གང་ལ་ཡང་འཆོལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་པ་

ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྙིང་རྩེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མིང་
དུ་འདོགས་པར་འདོད་པ་མི་དགག་སྟེ། དོན་གང་ལ་ཡང་མིང་གང་ཡང་
གདགས་སུ་རུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྙིང་རྩེ་དང་འདོད་ཆགས་རང་བཞིན་ནི་ཐ་དད་དེ་མི་
སྐྱག་པ་ལ་སྐྱག་པར་སྒོ་བཏགས་ནས་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྟེང་པ་ནི་ཡང་
སྟེང་བྱི་མར་ཉིང་མཆམས་སུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཡང་སྟེང་བྱི་མའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་
པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལས་རྒྱུང་བའི་བྱིར་དང་། སྟེང་པས་
ཡང་སྟེང་བྱི་མའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ལུང་དང་སྐྱར་བ་དང་། སྙིང་རྩེ་དང་
ཆགས་སྒྲུང་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྙིང་རྩེ་དང་འདོད་ཆགས་རྒྱ་མི་
འདྲ་བ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་ནི་བདག་འཇིན་ལས་སྐྱེས་ལ་སྙིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་མེད་ཀྱང་དམིགས་རྒྱུན་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
སྐྱག་བསྐྱེལ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀྱི་སེམས་ཅན་གདུངས་པར་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
སྐྱེ་ལ། ཉེར་ལེན་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་གོམས་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། མཐུན་རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ཉེར་ལེན་རིགས་འདྲ་
སྒྲ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་ཅོད་སྒྲུང་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་ནམ་འབྲེལ་དུ་གསུངས་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བདག་འཇིན་ཀྱི་རྒྱལ་བལྟོས་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མེད་
 པ་བཞི་དང་སྐྱབས་སུ་བབས་པ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྩེ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་ལ་བྱི་མ་གཉིས་
 བདག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ངེས་པར་མི་ལྟོས་པའི་བྱིར། སྙིང་རྩེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་སྙིང་རྩེ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པའི་བྱིས་བྱིས་པར་དུ་
 མ་བྱས་པ་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་
 འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྙིང་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་
 གིས་སྙིང་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱིས་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
 ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་།
 གཟུང་འཛིན་རྩིས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྙིང་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱིས་
 པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་
 འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལོ། །སྙིང་རྩེ་གསུམ་དམིགས་པའི་སྟོན་སྟེན་བྱིས་པར་མི་
 འབྱེད་པར་རྣམ་པའི་སྟོན་སྟེན་བྱིས་པར་འབྱེད་པ་ནི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་
 ལ་མི་མཁས་པའི་བབ་ཅོལ་དུ་སྐྱབས་པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་དང་མི་
 མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་མཐུན་པ་སྤྲུལ་གོམས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལས་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་འདོད་ཆགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་འཛིན་མེད་
 པར་གོམས་པ་ཅམ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིན་ཅི་ལོག་བདག་འཛིན་

ཀླུ་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅུང་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྙིང་རྩེ་ཅན་གྱི་ཅུ་མ་པ་ཡང་བདག་མེད་པར་མཐོང་བས་རང་དོན་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་དུ་རང་དོན་ལ་འབྱུག་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡང་ཀླུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྲུལ་ཤེས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཉིད་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འབྲས་བུར་ཐལ། སྙིང་རྩེ་བསྐྱོམས་པའི་འདོད་བྱའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ནི་གཞན་དོན་གྲུབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉེས་པ་བཤད་ཟེན་བར་བྱེད་པ་དང་། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། མི་མཚུངས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲོ་བ་པོ་བདག་ཉིད་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཅིག་མཐོང་བས་དེ་གཞན་ལ་རྩེས་སུ་དཔོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་རང་ལ་སྤྲོ་བ་དང་སྤྲོ་བསངས་ལྷན་ཅིག་མཐོང་བས་གཞན་ལ་དཔོག་དགོས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་གཞན་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་བསངས་རྩེས་སུ་མི་དཔོག་ན་སྤྲོ་བས་འདོད་ཆགས་ཀྱང་སྤྲོ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདི་ལ་མི་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅུང་བད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཆགས་བྲལ་ལ་མ་མཐོང་བས་འདོད་ཆགས་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་བརྗོད་ཟིན་
 བར་ཐལ། མི་མ་སྤྱན་སྤྱོད་གས་ལ་ཞུགས་པ་དང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོ་མ་བྱ་བ་སྤྱོད་
 བྱས་བྱས་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྐྱབ་ཀྱས་པའི་བྱད་པར་རོ། །དང་
 པོ་ནི། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་འདིས་ཡོད་ན་བཟླར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་བའམ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 པའི་འགལ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་གི་སྒྲ་བ་དང་ཆགས་བྲལ་འགལ་
 བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མེད་པར་ནི་
 ངེས་པ་མིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆིག་གིས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་
 པའི་གཞིར་ལྷེ་རྒྱུ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བརྗོད་པར་
 ཉིད་འདོད་པ་ཉིད་དག་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དེ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུར་
 ངེས་པ་དེའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚུ་རོལ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆིག་གིས་
 བརྗོད་འདོད་དཔོག་པ་འདིར་ཡང་བདག་ལ་མཐོང་བས་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་
 དཔོག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་འདི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བརྗོད་འདོད་དཔོག་ཀྱས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དཔོག་
 མི་ཀྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་བ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་ཆིག་བརྗོད་

འདོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུ་བ་པས་ཚིག་སྒྲ་བ་གཞན་ལ་བརྗོད་འདོད་རྗེས་སུ་
དཔོག་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། ཚིག་དང་བརྗོད་འདོད་དེ་དག་འདིར་
པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་དག་ལས་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མི་སྤྱུག་པ་ལ་སྤྱུག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དགའ་བ་འདོད་
ཆགས་དང་བདག་ལྷ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཚིག་དང་བརྗོད་འདོད་དེ་ལྟར་དེ་
གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྱུ་བ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་གཞན་དུ་གཉིས་པོ་
མེད་པར་བརྗོད་འདོད་ལས་ཚིག་སྒྲ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཚིག་དག་འདོད་ཆགས་ལྷོག་པ་མ་གྱུ་བ་པ་དང་།
ལྷོག་པ་གྱུ་བ་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀྱས་པ་ལས་སྒྲོ་
བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པར་རུང་བ་ཉིད་དང་བྲ་བ་
ལ་ཚིག་སྒྲ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཚིག་སྒྲ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དེ་རྗེས་སུ་
དཔོག་ན་ཚིག་དང་འདོད་ཆགས་སྒྲོ་རུང་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་
མ་གྱུ་བ་པར་ཐལ། གཅིག་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་ཞོས་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་
མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་མེད་
པ་རྣོ་བའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པ་འདོད་ཆགས་སྒྲོ་རུང་ལོག་པས་ཚིག་ལྷོག་
པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་པ་མི་འགྱུ་བ་
པ་དང་། ལྷོག་པ་འགྱུ་བ་པའི་ཀྱས་པའི་བྱད་པར་དང་། དེ་ཅིག་ཞོས་ལ་མེད་

པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་སྐྱེ་རུང་དང་བྲལ་བའི་དོ་བའི་དུམ་བུ་ལ་ཆོག་
སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ལྷོག་པས་ནི་རྒྱུའི་རྒྱས་པ་མི་འགྲུབ་
པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཡུལ་དབང་ལས་རྒྱ་གཞན་
ཡོད་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་རྒྱས་ཏེ། ཡིད་བྱེད་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་
དབང་རྒྱས་པ་ཙན་དག་ཡོད་ན་ཡང་འབྲས་བུ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་མི་
སྐྱེ་བ་གང་ཞིག་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་པ་མེད་པ་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་
སྐྱེ་རུང་ལོག་པའི་ཆོག་ལྷོག་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྷོག་པ་ནི་མི་སྤྱིར་དེ།
ཆོག་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་ནམ་ཆོག་གི་རྒྱ་ལོག་པའི་སྤྱོད་པས་གྱིས་
ལྷོག་པ་ཡིན་སྟུང་དུ་ཐེ་ཆོམ་བུ་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་མེད་དེ་དག་ལ་
ནི་སེམས་པ་དང་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཆོག་འཇུག་པ་ལ་རྒྱས་པ་
མཐོང་བའི་རྒྱ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདོད་ཆགས་གྱིས་པན་མི་འདོགས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་
སྐྱེ་རུང་གི་རྒྱས་པས་པན་འདོགས་སོ་ཞེ་ན། ཆོག་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་འདོད་
ཆགས་དའི་རྒྱས་པས་པན་འདོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
འདོད་ཆགས་གྱི་པན་མི་འདོགས་པའི་སྤྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་ཆགས་
དའི་རང་གི་དོ་བོའི་ཡོན་ཏན་རང་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཅིང་འབྲས་བུ་
སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལ་དའི་རྒྱས་པ་ཞེས་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གང་ལ་

འདོད་ཆགས་དེས་པན་མི་རྒྱས་པ་དེ་ལ་དེའི་རྒྱས་པས་ཀྱང་པན་རྒྱས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེའི་རྒྱས་པ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ་གསུམ། དཔག་པར་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་
པའི་བྱང་པར་དང་། བདག་འཛིན་ཅན་འདོད་ཆགས་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་དང་།
སྤྱིའི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་འགྲུབ་པས་གོ་རྒྱས་པ་
དང་། རྟོགས་གཉིས་ལ་མཐོང་བའང་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གོ་མི་རྒྱས་པ་
དང་། དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཁོ་
ནས་རང་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་རྒྱ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དེ། དེར་འབྲེལ་བའི་
སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་གཞན་མ་ཐུན་ཤོག་གསལ་ལ་མཐོང་བ་དང་མི་
མ་ཐུན་པའི་ཤོག་གསལ་ལ་མ་མཐོང་ཡང་དཔོག་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱབ་པ་
འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་པ་ལོག་པས་ནི་ཐམས་
ཅད་ན་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་དེ། ཡོད་ན་ཀྱན་མཁྱེན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་
གཟིགས་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་མངོན་སུམ་
གྱིས་མ་མཐོང་བར་མེད་པར་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དུལ་ལ་
ལན་སྐྱུ་རུ་ར་རོ་མངར་བ་མ་མཐོང་ཞིང་སྐྱུར་བ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ནྟམས་ཀྱང་
དུལ་དང་དུས་དང་སོ་ནམ་གྱི་འདུ་བྱ་བའི་བྱང་པར་ལས་གཞན་དུ་མངར་
བར་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་སྐྱུ་རུ་རའི་ཤིང་དག་

འོ་མས་བརྩས་ན་འབྲས་བུ་མངར་པོར་འཆགས་ལ་པལ་ཆེར་ནི་དེ་ལྟར་མི་
སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྐྱབ་
པོ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱི་བྱུང་པར་གཙང་བདེ་ཏྱག་བདག་དུ་བལྟ་བ་དང་།
མི་སྐྱུག་པ་ལ་སྐྱུག་པར་སྐྱོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བདག་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་པོ་བཞིན་ནོ། །དེའི་
ཆེ་ཡང་སྐྱབ་པ་ཅམ་མཐུན་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་དོན་མེད་དེ། ཏྱགས་ཆོས་གཉིས་
ལྡན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དང་། མ་ངེས་པར་གྲུབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་སྐྱབ་པ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། དག་སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་
པོ་ཆགས་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་པའི་སྐྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཏྱགས་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
སྐྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ལྟོག་པའི་ཚུལ་གཅིག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ལྟར་བསྟན་ཟིན་པ་དེ་བས་ནའི་བྱིར།

༡ ཚུལ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ཆགས་པའི་གཏན་ཆིགས།

གཉིས་པ་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ཆགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་འགལ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་

ཆིགས་བཤད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་གཏན་
 ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ།
 །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་འགལ་བའི་གཏན་
 ཆིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱབ་པ་
 གཉིས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ན་སྟེ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་སྤྱིར་དང་གི་སྒྲས་ལྡོག་
 པ་མ་གྲུབ་ཅིང་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་སྤྱད་དོ། །མདོར་བསྟན་ཀྱི་གཉིས་
 མ་གྲུབ་པ་མི་ཞེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འགལ་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་དང་། དེ་འགལ་རྟགས་སུ་
 བསྒྱུབ་པ་དང་། དང་སྒྲས་བསྒྲས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་
 དུང་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱུབ་པ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་དང་ཅོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་རྟགས་
 སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྱུབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་། ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་
 བའི་འགལ་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། ཞེ་འདོད་
 ལ་གཞོད་པའི་གཏན་ཆིགས་འགལ་རྟགས་སུ་སྒྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་
 ཆིགས་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་གཉིས་
 རྣལ་མར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་
 ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་པ་དང་མི་
 མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་
 གཏན་ཆིགས་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་

ཏེ། བསྐྱེད་བྱ་སྤྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཚུལ་ལ་
གཞོད་པ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཞེ་བས་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་
འགལ་བ་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མིག་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཚུལ་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱི་ལ། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
སྟེ། །གཏན་ཆེགས་དེ་ནི་ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་
ཚུལ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལས་སྤྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེ་བས་འདོད་པ་རྒྱུ་དང་
སྐད་ཅིག་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་བདག་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་སྐྱེད་པའི་སྤྱི་ལ། དེ་
སྟེར་འགལ་རྟགས་ཡིན་ན་དེ་ཅིའི་སྤྱི་ལ་མ་སྤྱོད་ཤིང་། གཉིས་པ་ལ་གསུམ།
མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དཔེ་ལོགས་སུ་མ་སྤྱོད་པའི་
དོན་བསྐྱེད་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཚུལ་སྤྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་དཔེ་གཉིས་
ལས་ལོགས་སུ་ཞེ་འདོད་སྤྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་དཔེ་མ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་དང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་རྣམས་ཞེ་
འདོད་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པར་མེད་པས་དཔེ་ལོགས་སུ་མ་སྤྱོད་
པའི་སྤྱི་ལ་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཞེས་འདོད་དང་སྤྱི་ཚུལ་པ་གཉིས་བསྐྱེད་བྱར་བྱེད་
པར་མེད་པ་དང་། བྱེད་པར་ཡོད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། འགལ་རྟགས་ལ་
བཞིན་དབྱེ་བའི་དགོས་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཚུལ་སྤྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་

དེ་དག་ལས་ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པ་འདི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་
པ་ཉིད་དུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་བས་འདོད་པ་དང་སྐྱས་པས་
བསྐྱབ་བྱ་དག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ནི་བྱུང་པར་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་
འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་དུ་བཤད་ཅིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཅིག་གིས་
གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པ་དང་། འགལ་རྟགས་ལ་ཡང་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་
བྱར་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་བ་བཞིན་དུ་ཞེ་བས་འདོད་པ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཀྱང་སྐྱས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལས་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་བརྗོད་དགོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞེ་འདོད་དང་སྐྱས་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་
ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལོགས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཆིག་གིས་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱུང་པར་
མེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཞེ་འདོད་དང་སྐྱས་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་
བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་བར་ཡང་གཅིག་པ་ཉིད་དེ། ཞེ་
འདོད་དང་སྐྱས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱས་
སུ་མཚུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འགལ་རྟགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་།

དགོས་པ་ཡོད་ན་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་དབྱེར་རུང་བ་དང་། འགལ་
 ཏྲགས་ལ་སྤྱེ་བའི་དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་ཏྲགས་བཞིར་དབྱེ་བ་ཞེ་
 འདོད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་མིན་གྱིས་སྤྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་ཏྲགས་དེའི་ཐ་དད་པ་
 བྱི་སྒྲོར་བའི་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྤྱེ་བྲག་ལས་སྤྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ལ་
 ལར་ནི་བསྐྱབ་བྱར་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་དང་ལ་ལར་ནི་ཤུགས་དག་གིས་དང་
 གཉིས་པ་ལ་ཡང་ལ་ལར་ནི་བརྗོད་པར་འདོད་པས་རྒྱ་བྱས་པའི་སྤྱིས་ཆོས་
 དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་དུ་ཉི་བར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་བ་ལ་
 བཞི་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གྲང་ཅི་སྟེ་ཐ་དད་པ་བཞིར་
 མེད་པར་ཐ་མི་དད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་སྤྱིར་
 སྒྲོར་ཚུལ་གྱིས་བཞིར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་སུ་ཞིག་འགོག་སྟེ་དགག་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། དགོས་པ་ཡོད་ན་བཞིར་དབྱེར་རུང་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོན་འགལ་བ་ཁོན་བཞིར་འབྱེད་པའི་ཞེ་ན། འགལ་
 ཏྲགས་བཞིར་སྤྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིས་ཆོས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་
 དང་ཞེ་འདོད་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་སྤྱིས་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་
 བ་སྤྱིན་དུ་འགྱུར་གྱི། ཞེ་འདོད་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་སྤྱིན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་འདོད་པ་གྲངས་ཅན་པ་དེའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཞེ་བས་འདོད་པ་ལ་
 གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་ནི་སྤྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཞེ་འདོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་ན་ཡང་འགལ་ཏྟགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རོན་
 གྱིས་འཕངས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པ་གངས་
 ཅན་པ་པ་རོལ་པོས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་བསྐྱས་ན་
 འགལ་ཏྟགས་བཞིར་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་ན་ཡང་འགལ་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོས་པ་སྐྱས་ཆོས་ལ་གཞོད་པ་དང་འགལ་ཏྟགས་སུ་མི་
 མཚུངས་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱས་ཆོས་ལ་གཞོད་ན་འགལ་
 བར་འགྱུར་གྱི། ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པས་འགལ་བར་མི་འདོད་པའི་གངས་
 ཅན་གྱི་ལོག་ཏྟག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། འགལ་ཏྟགས་
 བཞིར་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འདིར་འགལ་
 བ་གསུམ་པ་མ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་གོ། །གསུམ་
 པ་ནི། ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་བ་སྐབས་འདིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་
 པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྐྱས་ཆོས་དང་མཆན་
 ཉིད་མཚུངས་པས། དེ་དཔེར་བཟོད་པས་འདི་ཡང་གོ་བས་དངོས་སུ་མ་
 བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་སྟན་དབྱང་བའོ། །དང་པོ་
 ནི། གངས་ཅན་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ། རྩལ་དང་སྐད་ཅིག་འདུས་པ་རྣམས་འདུས་
 པ་མ་ཡིན་པ་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུ་ཏྟག་པ་གཅིག་བུའི་དོན་བྱེད་པར་
 སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྟགས་སུ་འགྱུར་ན། རྣམ་ཤེས་མི་ཏྟག་པ་དུ་མའི་དོན་བྱེད་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཏྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ན་རྣམ་ཤེས་མི་ཏྟག་པ་དུ་མ་

གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་སྒྱུར། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་
 ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཕྱོག་པ་བསྐྱབ་པའི་ཡང་མ་ངེས་པ་ཡིན་པས་འགལ་
 བ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་འདུས་པ་རྣམས་སྐྱེན་
 ཁ་ཡར་བ་ཡིན་པས་འདུས་པ་རྣམ་ཤེས་མི་རྟག་པ་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཡང་
 སྐྱེན་ཁ་ཡར་བས་མི་སྐྱེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་སྐྱེད་པ་ལ་མཛོན་དུ་
 བྱོགས་པའི་སྐྱེན་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམས་ཚོགས་ཤིང་འདུས་པས་སྐྱེད་པ་
 ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྤིང་པའི་སྒྱུར་སྐྱེན་རྣམས་གདོན་མི་བ་བར་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་མ་
 ཡིན་པས་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་མི་རྟག་པ་དུ་མའི་དོན་
 བྱེད་པའི་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་སྒྱུར་འབྲུལ་བ་ཉིད་དོ། །སྐྱེན་གསུམ་རྒྱས་པ་
 ཐོགས་མེད་ལ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པས་བྱུང་ཀྱང་འདུས་པ་རིགས་འདྲ་གཞན་
 ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེད་
 པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཕན་འདོགས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་རྟག་
 པ་གཅིག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་
 ཐོ་ལ་གསུམ། རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དུ་མ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཚུལ་དང་། ཕན་
 པ་དོན་གཞན་བྱེད་པ་དགག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་དོན་བྱེད་
 པར་འགལ་བའོ། །དང་ཐོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཕན་པ་

དེ་ལྟར་ཉེ་བར་སྐྱོར་བ་མིག་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་པོ་རྣམས་གཟུགས་འཛིན་
 མིག་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐྱད་ཅིག་སྒྲ་སྒྲི་དུ་མའི་པན་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་འདི་
 ཡིན་པར་ཐལ། མིག་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་ལ་པན་པ་
 ཉེ་བར་སྐྱོར་བ་རིགས་འདྲ་སྐྱད་ཅིག་སྒྲ་སྒྲི་རེ་རེ་ཞིང་པན་གདགས་པར་བྱ་བ་
 གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རང་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་སྐྱེ་བའི་སྒྲི་དུ།
 མིག་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དུས་
 གཅིག་ཏུ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མའི་པན་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་
 ཤེས་ཀྱི་རྫས་གཅིག་པོ་ལ་ལག་རྫེས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བུས་བའི་སྒྲོ་ནས་
 མིག་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་སྒྲི་དུ། ཡང་གཞུང་སྒྲ་མ་ལ་རྒྱུན་གསུམ་
 གྱིས་རྟུལ་དང་སྐྱད་ཅིག་འདུས་པ་གཞན་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་
 གསུམ་གྱིས་རིགས་འདྲ་སྒྲི་མ་གཞན་དང་གཞན་བསྐྱེད་པའི་སྒྲི་དུ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། པན་པ་དོན་གཞན་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་ཤེས་
 དེའི་པན་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་བཤད་ཟིན་པའི་སྒྲི་དུ།

གསུམ་པ་ནི། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་རྣམ་ཤེས་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་
 དེའི་དོན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་
 པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྒྲི་དུ། དེར་ཐལ། དེའི་པན་པ་དོན་གཞན་དང་དོན་གཞན་
 མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པའི་སྒྲི་དུ། རྟགས་ཁས་སྤངས་མིག་ལ་
 སོགས་པ་རང་གི་རིགས་འདྲ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་པན་པ་འདོགས་པ་ནི་ཁྱད་པར་

སྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་པན་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་
འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་
འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱེད་པར་སྐྱེད་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་པར་སྐྱེད་པས་པན་འདོགས་པ་དེ་བས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དང་སྐྱས་བསྐྱས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། གཉིས་མ་གྲུབ་ན་
འགལ་བ་དང་། ཞེས་པའི་དང་གི་སྐྱས་ནི་གཉིས་མ་གྲུབ་པའི་ལྟར་སྒྲུབ་གཞན་
ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གཉིས་ལས་
གཅིག་ལོག་པ་མ་གྲུབ་ལ་གཞན་ཇེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་བྱུང་བ་འབྲུལ་བ་
ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དག་སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བྱ་
པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཏན་ཆིགས་འདི་ལ་ལྟོག་པ་མ་
གྲུབ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཇེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཐེ་ཆོམ་
བ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་
ཆིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་དག་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་དེའི་དོར་བསྐྱལ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་མ་ངེས་པ་ལ་གཉིས། ཅུ་བ་དང་།
འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོག་ལྟར་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་
སྐྱབ་པའི་འབྲུལ་བ་ཅན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་

གྲུབ་ཆེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱར་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་དེ་ཆེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་
བ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར་བསྟན་པའི་གཉིས་ཞེས་པ་འགལ་རྟགས་སུ་མ་བཟང་འདི་ལ་
ཡང་བསྟེགས་ཤིང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གང་ལས་ཆེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་
ལྡོག་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་གསོན་པོའི་ལུས་ནི་ཆོས་ཅན།
བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འཇུག་ལྡོག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས་ཐེ་
ཆོམ་གྱི་རྒྱར་སྐྱབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
རྒྱ་མིན་པ་དགག་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་ནས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱར་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། བདག་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། སྟོག་ཡ་གྲུལ་དེ་
གཉིས་གང་ལ་ཡང་གནས་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེས་ན་ཆེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་
གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་གང་ལ་སྟོག་ལ་སོགས་པ་གནས་
པར་འགྱུར་བའི་གཞི་བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལས་གཉིས་མ་
ཡིན་གྱི་ཕུང་པོ་གཞན་ནི་མེད་དེ། བདག་ཡོད་ཅིང་གནས་པ་དང་། བདག་
རྣམ་པར་གཅོད་པ་བཀག་པ་གང་རུང་དག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྟོག་ལྡན་བདག་ཡོད་མེད་འདི་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་
གནས་པར་ཡང་ངེས་པ་མེད་དེ། བདག་བཅས་བདག་མེད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུབ་པ་ལ་སྟོག་ཚད་མས་མ་གྱུབ་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྟོག་པ་མ་གྱུབ་པ་དང་། རྗེས་འགྲོ་མ་གྱུབ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། གསོན་པོའི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་སྟོགས་ཆས་སྟོག་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་ཡོད་མེད་དེ་དག་ལས་སྟོག་པ་ངེས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལས་སྤྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་གཉིས་སྤང་གསུམ་མེད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ནའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་བཅས་བདག་མེད་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། བདག་བཅས་བདག་མེད་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་མས་མ་གྱུབ་པའི་
སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱུབ་པའི་མ་
ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོགས་ཆས་གྱུབ་དེ་ལ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་བདག་བཅས་དང་
ཅིག་ཞོས་བདག་མེད་དག་དུ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཏྲགས་སྤྱི་
མ་དེར་ཐལ། བདག་བཅས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྟོག་པ་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་
བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ཡོད་མེད་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་གང་ལ་
ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཐེ་
ཆོམ་གྱི་རྒྱར་དཔེས་སྐྱུབ་པ་དང་། མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་

པོ་ནི། རྟོག་ལྡན་ཆོས་ཅན། གསལ་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་རྟོགས་པ་སྟེ་སྟོ་ཅི་ཡང་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཅོད་གཞི་འགའ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྒྲོག་
པའི་དཔེ་ནི་ཅོད་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བ་ལས་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དཔྱོད་པ་ཡང་མི་
སྐྱེ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་པོས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མ་
རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་སྐྱེད་པས་འགའ་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
ལོག་རྟོག་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེད་བ་མི་འཐད་དེ། འགའ་རྟགས་སུ་གང་
སོང་བ་དེ་སྒྲོག་ཕྱོགས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བས་གཞི་གཅིག་
ལ་བསྟོས་པའི་ལོག་རྟོག་དང་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར་དོ།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་གང་ཡང་མི་
སྐྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ཁྱབ་པ་རྣལ་ལ་ལོག་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་ཤིང་། ཅོད་
གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ལས་ནི་ཅོད་གཞི་འདི་ཅི་ཞིག་དང་
འབྲེལ་ཞེས་ཅི་ལྟར་མི་དཔྱོད་དེ་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ལྟས་བྱིན་དང་
མཆོད་སྦྱིན་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་མངལ་འཛོག་བྱེད་
དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་མ་ངེས་ལ་དེ་གཉིས་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་མངལ་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པར་གང་དང་
འབྲེལ་བར་ཐེ་ཆོམ་བེད་བེད་བཞིན་དུ་ལོ། །དོན་བསྐྱུས་ན། ལྟ་མཆོད་ལས་

གཞན་པའི་མངལ་འཛོག་བྱེད་མེད་དེ་གཉིས་གང་གིས་བཞག་མ་དེས་ཤིང་
 མངལ་ཆགས་པར་དེས་པའི་བྱེད་མེད་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་བཞག་གམ་
 མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་བཞག་སྒྲུབ་དུ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་རིགས་ཏེ། མངལ་ཆགས་
 པར་དེས་ཤིང་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱིས་མ་བཞག་ཡ་གྲུལ་གང་གིས་
 བཞག་མ་དེས་པའི་སྤྱིར། གཏན་ཆོགས་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། ཐེ་ཆོམ་བ་སྟེ།
 སྤྱོགས་ཆོས་གྲུབ་བདག་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་ཤིང་དེ་ལས་སྤྱི་རོལ་
 ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདག་
 ཡོད་པའམ་མེད་པའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བ་དང་། སྤྱོག་ལྡན་ཐེ་
 ཆོམ་གྱི་རྒྱར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོག་ལྡན་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་
 བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཅི་ལྟར་མི་རྟོགས་པ་སྦྱེད་པར་འགྱུར་
 ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། བྱུང་བར་ཐལ།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་རྟོགས་པ་སྦྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་ཡོད་མེད་གཉིས་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་
 གྱུར་པ་ཡོད་ན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་འདུས་ན་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། མིག་གི་

གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མ་རྟོགས་པ་སྦྱེད་
 བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་ཏྲག་པ་དང་མི་ཏྲག་
 པ་གཉིས་ཀར་ཏེ་ཡ་གྲུལ་ལ་རྟོགས་པ་སྦྱེད་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེད་པ་མེད་པའི་
 རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱི། ཡང་ན་བདག་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་ཏེ་ཡ་གྲུལ་དུ་
 དེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་སྦྱེད་བྱེད་དུ་ཡང་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡང་མེད་

པའི་རང་བཞིན་མི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་སློག་ལྡན་གྱིས་
གསོན་ལུས་བདག་བཅས་ས་སྐྱབ་པ་ལ་མེད་དེ། སློག་ལྡན་བདག་ཡོད་མེད་
གཉིས་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་འགྱུར་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་དུ་འདུས་པའི་སྤྱིར། ཅི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ནི་འོ་
ན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡང་མེད་ལ་གྲལ་ལ་ངས་པ་
སྐྱེད་པ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་ལས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། རྟགས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེད་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་
ཟིན་པའི་སྤྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཉན་བྱ་ནི་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་དེའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སློག་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེད་པར་དུ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་དམ་བཅས་ནས་སློག་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཚོས་ཅན། གསོན་ལུས་
བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་
གྲུབ་བདག་དེ་ལ་འཇུག་པ་དང་སློག་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེར་ཐལ།
བདག་ལ་འཇུག་པ་རྗེས་འགྲོ་དང་སློག་པ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་
ཁོལ་དེའི་ངོར་བདག་བསྐྱལ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉམས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་
 རོན་གཞན་གང་ཞིག་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྒྱུ་པར་ཐལ། བསྐྱབ་
 བྱེད་ཆོས་ལས་རོན་གཞན་དང་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་ལས་བསྐྱབ་བྱེད་མི་
 འགྲུབ་པའི་ཡང་སྤྱིར་རོ། །སློག་ལ་སོགས་པ་དང་བདག་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱ་
 དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་བུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་མེད་
 པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་དེ་ནི་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་
 དང་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མི་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་
 མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལ་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།
 །སློག་ཡོད་ན་བདག་ཡོད་པས་མ་རྒྱུ་པར་ཐལ། སློག་བདག་དང་ཐ་དད་
 འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། རྒྱུ་པར་ཐལ། ཐ་དད་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡོད་ན་ཡང་
 ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱེད་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱུ་གས་ཆོས་གྲུབ་རྒྱུ་གས་གཉིས་གང་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར།

༡) རྒྱུ་པར་དང་སྤྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་

བཤམ་པ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་པར་དང་སྤྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 བཤམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་པར་སློག་ཀྱིས་གཉིས་སུ་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་
 དང་། སྤྱི་ཇེས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ།

༡ བྱེད་པར་ལྷོག་བྱེད་གཅིག་ལུ་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སྟན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 དཔྱེད་པ་བ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་གཞན་དག་སྟོག་ལ་སོགས་པ་
 ནི་གསོན་པོའི་ལུས་ལ་བདག་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷོགས་ཆོས་དང་
 དེའི་ལྷོག་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་སྟོག་ལ་སོགས་
 པ་ནི་མི་མ་ཐུན་པའི་ལྷོགས་བདག་མེད་ཁོ་ན་ལས་ལྷོག་པ་ཡིན་གྱི་མ་ཐུན་
 པའི་ལྷོགས་བདག་ལས་ནི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་སངས་རྒྱས་པ་བདག་
 དངོས་མེད་དུ་འདོད་པས་དངོས་མེད་ལ་ཉགས་མེད་པ་དང་དངོས་མེད་ལས་
 ཉགས་ལྷོག་ཅེས་པའི་གནས་གཞི་དང་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ལྷོག་སྐྱ་གང་ཡང་
 སྐྱར་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་པོས་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་
 བས་ན་བདག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་ལྷོག་པ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བས་
 ན་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་
 ལྟར་ལྷོག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །མཉན་བྱ་ཡང་གོ་
 བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཐུན་ལྷོགས་མི་
 མ་ཐུན་ལྷོགས་གཉིས་ཀ་ལས་ལྷོག་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གསུམ། ལྷོག་མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་པར་སྐྱབ་པ་དང་། མི་མཚུངས་
 པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་སྟོག་བདག་གི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་

གསུམ། དངོས་འབྲེལ་མེད་པས་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོག་འབྲེལ་མེད་
པས་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
མེད་པས་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོག་ཁྱབ་འགྱུབ་པ་
འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་ན་ཕྱོག་ཁྱབ་མི་འགྱུབ་པ་དང་།
ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། འདོད་
ན། ཕྱོག་ཁྱབ་གཅིག་ལ་ཅན་འགལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པས་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་
གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་དེས་ནི་ཆོས་ཅན། སྟོག་དེ་བདག་
མེད་ན་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་བརྗོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོག་གིས་བདག་སྐྱབ་
པ་ལ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་དེས་ཀྱི་ཕྱོག་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པར་ཐལ། འདི་ལྟར་སྟོག་བདག་མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་
པས་ནི་དོན་གྱིས་བདག་ལ་གནས་པ་དང་གཞན་བདག་མེད་དང་མ་འབྲེལ་
བར་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟོག་ལྡན་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་
པའི་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདག་དང་འབྲེལ་བ་འགྱུབ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ནའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱོག་པའི་ཁྱབ་པ་ཁོ་ན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་
བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་དེས་པ་དང་། དེ་བདག་སྟོག་
ལ་མེད་པ་དང་། དེས་ན་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་འབྲེལ་
བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་དེས་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་

འབྲེལ་བ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
མེད་དོ་ཞེས་བཤའ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟོག་ལ་སྟོགས་པ་བདག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཅན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དེ་གཞི་གང་དུ་ཡང་མཐོང་རུང་དུ་མེད་པའི་བྱིར། བྱ་
བར་ཐལ། བདག་སྟོག་གི་འབྲེལ་བ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་མཐོང་བ་མེད་པར་མི་
འབྱུང་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྟོག་གང་ལ་སྟོག་པ་གཅིག་ཏུ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པ་བདག་
ལོག་ཀྱང་སྟོག་འདི་ངེས་པར་སྟོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྟོག་
འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོག་པ་མེད་པ་དང་། དེས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་
གཉིས་ཀ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐ་དད་པའི་བདག་འགའ་ཞིག་ལོག་ན་སྟོག་
ངེས་པར་སྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྟོག་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱད་པར་སྟོག་ལྡན་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་ཚུལ་དུ་གྱུར་བའི་སྟོག་པ་མེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
སྟོག་བྱུང་མ་གྲུབ་པ་དེ་བས་ནའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་བཤའ་བ་དང་། མ་
མཐོང་ཅ་མ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོག་བྱུང་འབྱུང་བ་
འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་ན་མདོ་མཛད་པས་མཉན་བྱ་སྟོག་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་

སྐྱབ་པའི་ལྷོག་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་གསལ་མེད་ངེས་
ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་གྱུབ་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་
པའི་ཆེད་དུ་མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་གསལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷོག་པ་ཅན་
དུ་བཤད་པའི་སྤྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟེན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་གསལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་
ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྱབ་མི་འགྱུབ་པ་དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟགས་གང་ཞིག་དགག་བྱའི་ཆོས་གང་ལ་
མི་སྤྱིད་པ་དེ་ཆད་མས་དམིགས་པས་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་གླེ་ཆོམ་བ་བར་
ནི་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ལྷོག་ན་
སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བདག་
མེད་པ་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྷོག་ཁྱབ་མེད་པ་
དང་། ལྷོག་ཁྱབ་ངེས་བྱེད་མེད་པ་དང་། ལྷོག་ཁྱབ་ངེས་པའི་གཞི་མེད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ལྷོག་ཁྱབ་མི་འགྱུབ་པ་དང་། ལྷོག་ཁྱབ་
འགྱུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོག་འབྲེལ་གྱུབ་པས་ལྷོག་
ཁྱབ་གྱུབ་པ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་མེད་པས་བདག་མེད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་
གྱུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། བདག་སྤྱོད་ཐ་དད་མ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། དེར་
ཐལ། རོན་གཞན་གང་ཞིག་པན་པ་ཉི་བར་མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟོག་བྱུང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་སྟོག་ལ་སོགས་པ་
མེད་པས་བདག་མེད་པ་ལ་བྱུང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་
ཐལ། གལ་ཏེ་སྟོག་ལ་སོགས་པ་བདག་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་དེ་ལས་བྱུང་
བས་བདག་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་སྟོག་སོགས་དེ་དག་བདག་དེ་ལོག་ན་རྟོག་
པར་འགྱུར་བས་བྱུང་ན་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་དེ་མེད་ན་སྟོག་
མེད་པར་བྱུང་བས་བདག་མེད་ལ་སྟོག་མེད་ཀྱིས་བྱུང་པ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
རྟོག་བྱུང་དེ་ཡང་མི་བྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་བདག་སྟོག་ལ་འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། བདག་སྟོག་དེ་དག་ནི་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ།
བདག་དེ་ཤིན་ཏུ་རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་གི་
འབྲེལ་བ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དག་འཇིན་
མངོན་སུམ་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་ནི་བསྐྱལ་པའི་
དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པ་སོགས་ལེ་ཏུ་གཉིས་པར་བཤད་
ཟིན་ཏོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གྲི་བ་དང་། གྲིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། སྟོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བྱུང་པའི་བདག་མེད་པ་ངེས་པའི་གཞི་དེ་
ཡང་གང་ཡིན་གྲིས་པས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ།
བདག་རྟོག་པ་མི་འགྱུར་པ་དང་། དེས་ན་རྟོག་བྱུང་མི་འགྱུར་པ་དང་། བདག་
སྟོག་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་

ཅན། བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཚད་མ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ།
བདག་དེ་གཞི་གཞན་དུ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བར་རུང་བ་དེར་མེད་པའི་སྒྲིག་

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་བདག་ལོག་པས་སློག་སློག་པའི་བྱ་བ་
པ་ཡང་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། བདག་སློག་པ་ཤེས་པ་མེད་པའི་སྒྲིག་

གསུམ་པ་ནི། སློག་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཞི་ལ་ལར་ཡོད་པ་
དང་གཞི་གཞན་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་འགའ་
ཞིག་ཁོ་ནར་མཐོང་བ་ཉིད་ལས་བྱུང་པའི་སྒྲིག་ བདག་དེ་ལ་ལར་ཡོད་པ་དང་
གཞན་དུ་མེད་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། བདག་ནི་གཞི་གང་དུ་ཡང་མཐོང་རུང་དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་པའི་སྒྲིག་

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བདག་སློག་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་བྱུང་བ་མདོར་བསྟན་
པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་གལ་
ཏེ་གསོན་པོའི་ལུས་བདག་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་སློག་ལ་སོགས་པ་དང་
མི་ལྟན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་སྒྲིག་ བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་རྟགས་ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་རྒྱ་དང་འབྲས་
བུའི་དངོས་པོར་མེད་པའི་སྒྲིག་ བྱུང་བར་ཐལ། དོན་གཞན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་དོན་གཞན་བཀག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
མི་དམིགས་པར་སྒྲར་བཤད་ཟིན་པའི་སྒྲིག་

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་སློག་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲུབ་པ་དང་། རྒྱ་

འབྲས་སྤྱི་མི་འབྲུག་པ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་གཞན་ཆང་བའི་ཕྱོག་པ་ལ་བསྟོས་པ་
 དང་། བུམ་སོགས་ལ་དེ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་སྟོག་གི་རྒྱའི་དངོས་
 པོ་དེ་ཡང་མི་འབྲུག་པར་ཐལ། བདག་གཞི་གང་དུ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། ཡ་གྲུལ་མེད་པར་རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་མི་འབྲུག་པོ་ཞེས་ལན་
 ཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བདག་མཐོང་དུ་ཆུག་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་
 སྤྱི་མི་འབྲུག་པར་ཐལ། བདག་སྟོག་པའི་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་སྟོག་
 པའི་གཞི་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་སྟོག་པའི་ཡུལ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ལ་བདག་མ་མཐོང་བ་ཅམ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་
 བུའི་སྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ནི་བདག་དེས་སྟོག་ལ་པན་འདོགས་པའི་རྒྱའི་
 རྒྱས་པ་མི་འབྲུག་པར་ཐལ། རྒྱ་རྒྱས་པ་མ་ཐུ་ཅན་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་དེ་
 སྐབས་འགར་མི་སྐྱེ་བས་རྒྱ་གཞན་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་མེད་པར་ཉེ་མ་ཆང་
 བར་ཉོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བུམ་པ་ལ་སྟོག་གི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་གཞན་ཆང་བའི་
 ཕྱོག་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱས་པའི་རྒྱ་གཞན་ཆང་བའི་ཡ་གྲུལ་བདག་ཏུ་མ་
 གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱས་
 པ་མ་ཐུ་ཅན་གཞན་ཆང་བའི་བདག་མ་ཆང་བས་སྟོག་སྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེའི་རྒྱ་སྟོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་བུམ་པ་ལ་
 བདག་སྟོག་པ་ནི་བདག་སྟོག་གི་རྒྱར་ངེས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དེ་

སྒྲིག་ལ་པན་འདོགས་རྒྱས་པར་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིག་གི་རྒྱ་
གཞན་སྒྲོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བདག་མེད་
པས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བས་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲོ་
ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ལས་གཞན་གྱི་རྒྱས་པ་མཐོང་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་།
སོ་སོར་བཞད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ལ་སྒྲོ་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱ་བདག་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་
ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་རྒྱ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་པ་བདག་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་
མཐོང་བའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབང་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རེ་ཤིག་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བ་ཚོས་ཅན། གང་
ཟག་གི་བདག་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་རྒྱུན་བདག་ཉིད་ངེ་ལྟ་བུའི་
དབང་པོ་དང་དམིགས་རྒྱུན་ཡུལ་དང་རྒྱས་པ་ཉམས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྤྲུལ་ཡང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དབང་ཤེས་དེ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིད་ཤེས་སྤྲུལ་ལ་སྦྱེས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་
དེ་སྦྱེས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གཞན་ལ་ཡེངས་སམ་སྤྱང་ན་ལ་སོགས་པས་
འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་

པ་སྤྱིམ་མི་སྤྱི་བ་དང་དབང་ཤེས་འབྱུང་ཞིང་འཆོལ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་
བའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་
བདག་ལས་སྤྱིས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མ་བཞིན་རང་གི་ཉིར་ལེན་རྒྱས་པ་ཉམས་
པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ལ་སྤྱིས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཉི་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡང་ཆོས་
ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མ་ཡིན་ཏེ། ཉིར་ལེན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་
སྒོ་ནི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་དབང་པོ་དང་སྒོ་འདི་དག་ལ་སྤྲར་བཤད་པ་དེ་
ཉིད་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འདིདའི་བདག་ཉིད་འབྱུང་པ་ནི་སྤྲར་བཤད་པའི་རྒྱ་དེ་ཅམ་
དང་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། སྤྱིད་པའི་རྒྱས་པ་མ་མཐོང་བ་གཞན་རྒྱར་
བརྟག་ན་ནི་ཐུག་པ་མེད་པར་འབྱུར་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་རྣམས་ཐུག་པ་
མེད་པར་འབྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་གང་སྤྱི་བར་འབྱུར་
བ་ཉིད་དེ་ལས་གཞན་པ་སྤྱིད་པའི་རྒྱས་པ་མ་མཐོང་བ་དེ་ཡི་རྒྱར་རྟོག་པ་
རིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉགས་ཁས་སྒྲངས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟུ་བའི་ཆོགས་
སུ་བཅད་པའོ།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྟོག་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
སྟོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་དང་སྟོག་པ་
འབྱུང་བར་མཚུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མི་མཚུངས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་།
ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་ལྡན་སྟོག་པ་
མ་འབྱུང་ལ་མཉན་བྱ་དེའི་སྟོག་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཅི་ལྟར་འབྱུང་
ངེས་པས་མཉན་བྱ་དེ་ནི་མ་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ལས་སྟོག་པ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོག་པ་འབྱུང་བར་མཚུངས་
པར་ཐལ་བ་དང་། སྟོག་པའི་ངེས་གཟུང་གིས་རྗེས་འགོ་འཕེན་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཇི་ལྟར་སྟོག་ལ་སོགས་པ་དང་མཉན་བྱ་སྟོག་པ་འབྱུང་བར་མི་མཚུངས་
ཏེ་མཚུངས་པར་ཐལ། མ་སྐྱབ་སྟོགས་ལ་མི་འཇུག་པ་དེ་ནི་གཞན་སྟོག་ལྡན་
ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲུངས་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་
མ་སྐྱབ་སྟོགས་ཁོ་ན་ལས་སྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་དེས་ནི་མཉན་
བྱ་འདི་མ་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ལ་འཇུག་པ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
སྟོག་པ་འབྱུང་བར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་བརྗོད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་
སྒྲུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱ་མཚན་དང་། རྗེས་འགོའི་ངེས་གཟུང་གིས་
སྟོག་པ་འཕེན་པ་དང་། དེས་ན་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོག་པན་ཚུན་མི་འབྱུང་བའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྗེས་འགོ་མི་འཕེན་ན་ངེས་གཟུང་དོན་མེད་

པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོག་ལྡན་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་མེད་
 རོ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་སྟོག་ལྡན་འདི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་བའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྟོག་ཁྲབ་སྟོན་པའི་ངེས་པར་གཟུང་བའི་འབྲས་བྱ་ཅིར་
 འགྱུར་འབྲས་བྱ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་གཅད་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
 གཅད་བྱ་གཞན་མེད་ཇེས་འགྲོ་འཁེན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་པར་
 ཐལ། སྟོག་པ་སྟོན་པའི་ཆོག་གཅིག་ལ་ངེས་པར་གཟུང་བ་མེད་ན་ནི་སྟོག་པ་
 མི་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་མ་ཐུན་པའི་
 སྟོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཞེས་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་བར་ཐལ།
 ངེས་གཟུང་གཉིས་ཀྱིས་ཇེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་པན་ཚུན་འཁེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར།
 སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་ཁྲབ་པ་སྟོན་པའི་དཔེ་གཉིས་ལས་གང་ཡང་
 རུང་བས་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཇེས་
 སུ་འགྲོ་སྟོག་གི་ངེས་གཟུང་རེ་རེས་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་གོ་བས་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྟོག་ཁྲབ་གཅིག་ཕུ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡག་དག་མ་གྲུབ་
 པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་དེའི་སྟོག་པ་མི་འབྲལ་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ཇེས་སུ་
 འགྲོ་བ་མེད་པར་མི་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་ན་ནི་ནན་
 ཀྱིས་ཇེས་སུ་འགྲོ་བ་འགྲུགས་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དགག་པ་

བཀའ་པའི་ངོ་པོ་ནི་བསྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་དེས་ན་སྟོག་ལྡན་བདག་གི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས།
 དངོས་མེད་དགག་སྐྱབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ལ་
 དགག་པ་བཤད་ཅིན་བར་བྱེད་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བར་སྟོང་རྒྱང་མིག་པ་ན་རེ། མཐུན་
 པའི་སྟོགས་བདག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་ཉགས་སྟོག་ལྡན་སྟོག་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་མཐུན་པའི་སྟོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟོང་ས་པ་མགྲ་བྱེད་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 བཤད་པ་དང་། དགག་པ་རྒྱས་པར་མི་སྟོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
 བདག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་སྟོག་ལྡན་སྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 བདག་དངོས་མེད་ལ་མེད་ཅེས་དངོས་མེད་ལས་སྟོག་པ་ཅི་ལྟར་འདོད་དེ་
 འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་མེད་འཇུག་སྟོག་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་
 པའི་ཕྱིར། བར་སྟོང་རྒྱང་མིག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ལྟན་རྣམས་དགའ་བ་ཤེས་
 རབ་འཁྱུལ་བ་མེད་པ་ཅན་ཏེ་རྟོང་ས་པ་མགྲ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་མེད་
 པ་བཀའ་པའི་སྟོག་གི་དངོས་པོ་ནི་བདག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ་
 སྟོག་གི་དངོས་པོ་བཀའ་པ་ནི་བདག་དངོས་མེད་ལ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
 བདེན་གྱིས་དམ་འཆའ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རག་ཆོག་སྒྲ་ཕྱི་དང་དངོས་ལྷགས་འགལ་བ་དུ་མ་སྒྲས་
 པར་ཐལ། དུལ་དངོས་མེད་དེ་ལ་དགག་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་

བཞིན་དུ་དངོས་མེད་ལ་རྟགས་ལྟོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དང་།
དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་བཀག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་
བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་མེད་དགག་སྐྱབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་བའི་
དོན་འདི་ནི་འདིར་དགག་པ་རྒྱས་པར་མི་སྒྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མེད་པ་
ལ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚུལ་གསུམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེའི་ནང་དུ་བསལ་
ཟེན་པ་དེས་ན་མི་སྒྲོ་བའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་མེད་ལས་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པས་བདག་གི་
གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། བདག་མེད་དང་འགལ་བར་མ་གྲུབ་པས་བདག་
གི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། བདག་མེད་བཀག་པ་ལ་མི་སྒྲོས་པར་རང་གི་
ངོ་མོའི་སྒྲོ་ནས་བདག་གི་གོ་བྱེད་དུ་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོག་ལྡན་ཆོས་ཅན། བདག་
མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་རུང་དུ་ཡང་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་བདག་
ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱོད་གསོན་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གསོན་པོའི་ལུས་ལ་བདག་ཡོད་པའི་སྒྲོགས་
ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲིབ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དེ་སྤིད་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་སྒྲོ་
ནས་གཞོད་པ་བསྟན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཇུག་ན་རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཐེ་
ཆོམ་བ་བ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་མི་སྤིད་པས་བྱབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྷོག་ཁྱབ་གཞན་གྱི་ཁས་སྒྲངས་གིས་གྲུབ་པ་མི་
འཐད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་དང་། དེས་ན་ལྷོག་ཁྱབ་མ་
གྲུབ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
གིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་འོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པས་སྟོག་ལྡན་བདག་
མེད་དུ་གྱུར་པའི་བུམ་སོགས་ལ་མེད་པར་ཁས་སྒྲངས་པས་བདག་མེད་ལས་
ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ལྷོག་ཁྱབ་སངས་རྒྱས་པ་གཞན་གྱིས་དེ་
ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྤྱིར་ན་ལྷོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་
ཏེ། སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་བསལ་
ཁས་སྒྲངས། སངས་རྒྱས་པས་བདག་མེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པས་བདག་མེད་
དུ་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གསོན་ལུས་ཀྱང་བདག་མེད་དུ་ཏ་
ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་ཁས་སྒྲངས་གིས་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་
དང་། རིགས་པ་ཅན་པས་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྟོབས་གིས་མཐུན་པའི་སྟོགས་
རྣམ་པར་བཞག་ནས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྦྱབ་པའི་དངོས་སྟོབས་
གི་ཚད་མ་འཇུག་པར་ནི་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་བདག་ལུང་གིས་
གྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཏྲགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས། གཉིས་པ་ནི། ལྷོག་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཅན།
མཐུན་པའི་སྟོགས་བདག་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ལྷོག་པ་མེད་པ་ལྷོག་པར་ཐེ་
ཚོམ་བ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བས་དེའི་སྤྱིར། མི་མཐུན་

པའི་ཕྱོགས་བདག་མེད་ལས་ཀྱང་ཕྱོག་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་
བདག་ལས་ཕྱོག་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྲབ་པར་ཐལ། བདག་
གམ་བདག་མེད་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངས་པར་གྲུབ་ན་གཞན་ལས་ཕྱོག་
པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། ཕྱོག་ལྡན་དེ་མཐོང་བའི་བདག་མེད་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་
པར་འགྲུབ་ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་བདག་མེད་རྣམས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་དུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་གམ་བདག་མེད་ལ་ཡོད་པར་ངས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པས་བདག་མེད་མཐའ་དག་ལ་
མེད་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། འདི་ལྟར་བདག་མེད་ཀྱི་གསལ་བའི་བྱེ་བྲག་
མཐའ་དག་ལ་སྲབ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་བདག་མེད་དེའི་
རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་སྤིང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་བའི་རྩ་ས་
འགའ་ཞིག་མཆོན་གྱི་ཆོད་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་བ་ལ་མཆོན་གྱིས་མི་ཆོས་པས་
མ་སྲབ་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། བདག་མེད་ལས་ཕྱོག་
པས་བདག་བཅས་སུ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོག་
ལྡན་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་ཉིད་བ་སྟེ། བདག་མེད་
ལ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དང་། བདག་མེད་ལ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མཐོང་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོག་ལྡན་བདག་མེད་པ་ལས་ལོག་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་སྟེ། དེ་ལ་
ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་མ་མཐོང་བདག་མེད་པ་དང་། ཕྱོག་ལ་སོགས་པ་བཤད་

ཟེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། སློག་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་དང་འགལ་བར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སློག་
 ལ་སོགས་པ་བདག་དེའི་འབྲས་བུའམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ལ་འབྲེལ་བ་
 ངེས་པ་ཡིན་ན་བདག་མེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགལ་བར་འགྱུར་ན་ཡང་འབྲེལ་
 བ་དེ་ནི་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སློག་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་སློག་
 སོགས་དེ་ཡོད་པའི་གཞིར་བདག་མེད་པ་ལྡོག་ཏུ་ཆུག་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་
 མེད་པ་མེད་པས་གསོན་པོའི་ལུས་བདག་དང་བཅས་པར་ནི་མི་འགྱུར་པར་
 ཐལ། བདག་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པ་བདག་ལ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 བསལ་ཁས་སྤངས། གསོན་པོའི་ལུས་བདག་མེད་པ་མེད་པས་བདག་ཡོད་
 པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གིས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་འདི་སློག་
 བདག་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོར་ཏེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་ལ་ལྡོག་པ་མེད་ཀྱང་མ་ཐུན་པའི་སློགས་ལ་
 སློག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། གསོན་ལུས་བདག་མེད་མ་ཡིན་ཡང་བདག་བཅས་སུ་
 འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སློག་ལྡན་བདག་ལ་ལྡོག་པ་མེད་ཀྱང་རྗེས་
 འགོ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་སློག་ལྡན་མ་ཐུན་
 སློགས་ལས་ལྡོག་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྗེས་འགོ་ཅན་དུ་འདོད་དགོས་ན་མི་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སློག་
ལ་སློགས་པ་ཡོད་པས་བདག་མེད་པ་སྒྲིག་པའི་སྒྱུར། བདག་ཡོད་པ་རྟོགས་
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དགག་བྱ་བདག་མེད་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་
པར་སློག་ལ་སློགས་པ་ནི་རང་སྟོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ཙམ་གྱིས་རང་དབང་བའི་
སྒྱུར་པའི་སྟོ་ཁོ་ན་ནས་བདག་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
གསུམ། གཏན་ཆིགས་བཀོད་པ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་མེད་
པ་ལས་སྟོག་པས་བདག་གྲུབ་པ་ལ་མི་པན་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་སྒྱུབ་མི་
རུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་སློག་ལྡན་བདག་མེད་པ་ལ་སྟོག་པ་ལས་འབྲས་
བྱ་ཅི་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། བདག་མེད་བཀག་པ་ལ་མ་བསྟོས་
པར་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་སྒྱུར། བྱུང་པར་ཐལ། སློག་ལྡན་དེ་བདག་མེད་
དེ་ལ་མི་སྲིད་པས་རག་ཡོད་པའི་གཞིར་བདག་མེད་དེ་མེད་པར་སྒྱུབ་པར་
བྱེད་པའི་སྒྱུར་རྟོགས་དེ་ལས་སྟོག་པ་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་སྒྱུར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་པ་ལས་སྟོག་པས་བདག་གྲུབ་པ་ཅི་ལ་པན་
ཏེ་མི་པན་པར་ཐལ། བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་བདག་མེད་བཀག་པ་ལ་བསྟོས་
པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུར།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་ན་སློག་ལ་སློགས་པས་གསོན་ལུས་ལ་བདག་ཅི་
ལྟར་སྒྱུབ་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། བདག་ཉིད་ངེས་པར་མ་གྲུབ་པའི་
སྒྱུར། བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་ལས་དོན་གཞན་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ན་
ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྱུར།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྟོག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གསོན་
ལུས་བདག་བཅས་དུ་སྐྱུ་བ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་
བ་དེ་བས་ནའི་ཕྱིར།

༡ སྤྱི་ཇེས་ཁྲབ་གཅིག་ཕུ་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་ཐུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། དངོས་མེད་དགག་སྐྱུ་བ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་
རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། གཞལ་བྱ་ཉིད་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་
ཁྲབ་བྱེད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པ་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་བའི་
ཁྲབ་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་སྤྱོད། །ཇེས་སུ་འགྲོ་བ་
ལསྐྱུ་ལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་
པས་སོ། །འདུས་མ་བྱས་ལ་གཞལ་བྱ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་གཞལ་བྱ་ཇེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ཅིང་ལྟོག་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བེར་
རོ། །ཕྱོགས་སྒྲ་མ་འདི་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་
ཕྱོགས་སྐྱང་ཡབ་སྐས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདོད་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་
པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟོག་ཁྲབ་དང་བྲལ་བའི་ཇེས་ཁྲབ་སྤྱིར་དགག་
པ་དང་། གཞལ་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་

པོ་ལ་གཉིས། ཀླུ་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་པོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 དངོས་འགལ་ལ་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་འདོར་བ་མི་འཐད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་རྟག་
 པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། དངོས་མེད་ལ་
 གཞལ་བྱ་རྗེས་སུ་འགོ་བར་བསྐྱབ་པོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་།
 མ་སྐྱུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་གཟུང་དོན་མེད་པོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་
 འགོ་གཅིག་ཕུ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་ཡང་རྗེ་ལྟར་མི་མ་སྐྱུན་པའི་
 སྟོགས་ལས་ལྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་ལྟོག་པ་ཅན་དུ་ཐལ། མ་སྐྱུན་སྟོགས་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅི་ལྟར་མ་སྐྱུན་པའི་སྟོས་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། མི་མ་སྐྱུན་པའི་སྟོགས་ལས་ལྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པར་
 གཟུང་བ་འདིའི་འབྲས་བུ་ཅི་ཡིན་ཏེ་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ། ངེས་གཟུང་
 དེས་མི་མ་སྐྱུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བཅད་པ་མ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག་རྣམ་གཅད་གཞན་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། རྣམ་པར་གཅོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་ཅི་
 ལྟར་མི་མ་སྐྱུན་པའི་སྟོགས་ལས་མི་ལྟོག་སྟེ་ལྟོག་པར་ཐལ། རྗེས་འགོའི་ངེས་
 གཟུང་གིས་མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བྱིར། འབྲས་པར་
 ཐལ། མི་མ་སྐྱུན་པའི་སྟོགས་ལས་ལྟོག་པ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་
 ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྒར་གྱི་ཚོད་པ་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ཉིད་
 སྒྲུང་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་པས་ལན་ཡང་དེ་ཉིད་བརྗོད་རིགས་པོ། །དང་པོ་ནི།

གཞུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལྟོག་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བ་བཀག་པ་གང་ཞིག་རྟག་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བཀག་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྟག་པ་ལ་ལྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རྟག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་གཞུལ་བྱ་དེ་ལས་ལྟོག་པ་
མི་སྤྱིད་ཅེས་སྒྲུབ་བ་དེ་ནི་འགོག་པར་རྒྱུར་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་གཞུལ་
བྱ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དགག་སྟེ་དགག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་མེད་དགག་
སྒྲུབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར། ཞེས་འདིར་ཡང་ལན་དེ་ཉིད་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་དགག་སྒྲུབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་
བས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་རྟགས་ལྟོག་པ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་
ཚུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དངོས་མེད་དགག་སྒྲུབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར། རྟག་པ་དངོས་
མེད་ལ་དགག་པ་མི་རུང་བས་གཞུལ་བྱ་ལྟོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།
དངོས་མེད་ལ་དགག་པ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་
རང་བཞིན་འཕེན་པའི་དགག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་སྤྱིད་
དུ་ཆུག་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གཅིག་ཤུ་ནི་དགག་པའི་མཆོན་གཞི་མ་
ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མེད་པར་དགག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མེད་དགག་དེ་ནི་
དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་ལ་
བདུན་པ་གནས་གཞི་དང་ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ལྷོག་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
ཅན་དགག་པའི་ཡུལ་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་རྣམས་འཇུག་པ་དང་མི་
ལྟན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དངོས་མེད་སྒྲུབ་བརྗོད་བྱར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར། མེད་དགག་
དེ་ཡང་དངོས་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་སྤྱིད་དོ་ཞེས། གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་
བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་པར་མ་བྱུང་བར་ཐལ། བྱུང་བར་འདོད་པ་
འདི་ལ། དེ་སྤྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྟོན་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལན་
བཏབ་ཟིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོག་གས་
ཡང་དག་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། བྱུང་བ་གཉིས་པན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བ་
དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞལ་བྱ་དངོས་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འཐད་
པ་དང་། དངོས་མེད་ཆོད་མའི་གཞལ་བྱར་འཐད་པ་དང་། དངོས་མེད་ཤེས་
བྱ་ལ་མི་སྤྱིད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞལ་བྱ་རྟག་མི་རྟག་
གཉིས་ཀའི་ཆོས་སུ་འཐད་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
གང་ལ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་
སྒྲུབ་པའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཤྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་མི་ལྟན་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། དངོས་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་

པའི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། གཉི་ལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྒྲོ་དོན་
རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བཤད་ཅིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་ནི་རྟེན་
ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ་དངོས་མེད་རྟེན་ཡིན་ན་དངོས་པོར་ཐལ་བས་
དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ནི་ཚོས་ཅན། འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
གསུམ། ཚོས་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཚོས་སྒྲུ་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཁོ་
ནའི་ཚོས་མི་འཐད་པ་དང་། དངོས་མེད་ལ་ཐ་སྙད་ཆད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། དེ་སྐད་སྒྲ་བ་དེས་ཚོས་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་དངོས་མེད་དེའི་ཚོས་སྒྲུ་
ཁས་སྒྲངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་
རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་ཚོས་ཅན་དང་། ཚོས་དང་བྲལ་བ་དེའི་བྱུང་ཚོས་སྒྲུ་ཁས་
སྒྲངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ན་ནི་ཚོས་མ་ཡིན་ཏེ།
དངོས་པོར་མེད་དུ་ཅིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཞོད་མེད་
ཀྱི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དེའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་མེད་དེ་ལ་ཐ་སྙད་གང་ཡང་བྱར་མེད་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གང་གི་ཡང་ཐ་སྙད་རུང་བ་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་
དང་། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དངོས་མེད་ལ་ཡང་དགག་

མི་རྒྱས་པོ། །དང་པོ་ནི། རོན་དམ་པར་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཆོས་
དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་
འབྲེལ་བ་འདི་དག་ནི་རྟོག་པའི་སྒྲོས་བཞེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཟད་དོ་ཞེས་རྣམ་
འབྲེལ་དུ་བཤད་ཅིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་རོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་ཆོས་
ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རང་སྟོགས་དང་ཐ་དད་པའི་
ཆ་དང་། འབྲེལ་བའི་རང་སྟོགས་རྣམས་རྟོག་བཏགས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་
འབྲེལ་དུ་རིག་བྱེད་འགོག་པའི་སྐྱབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲོས་བྲས་པ་ནི་ཆོས་
ཅན། དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ཡང་རིགས་པ་གང་གིས་བསྒྲོག་སྟེ་མི་རྒྱས་པར་
ཐལ། དངོས་མེད་ལ་ཡང་འཐད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡོད་མེད་དུ་ངེས་པའི་ཐ་སྙད་ཆད་མ་ལ་བསྟོས་
པ་དང་། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ལ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཞུགས་པ་
དང་། དེས་ན་དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀླུ་ས་
པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆད་མ་ནི་གཞལ་བྱའི་འབྲས་
བུ་ཡིན་ལ། དངོས་མེད་ནི་འགའ་ཡང་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་
ཆད་མ་མེད་པའི་སྤྱིར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཡུ་རྟོག་གི་ཁ་དོག་སྟོན་
པོར་ཡོད་པ་དེའི་བརྒྱུ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཡུ་རྟོག་གི་ཁ་དོག་སྟོན་པོར་རྣམ་
པར་གནས་པ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འཇིན་པར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོན་པོར་སྐྱབས་པར་བྱེད་པ་སྟོ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་མ་

ངེས་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བདེ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་བཞག་པ་སྟོན་པོ་མེད་པ་ཆོས་ཅན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པོ་དང་སྟོ་མ་ཡིན་གཉིས་ཀ་དང་སྟོ་སེར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །དོན་བསྐྱུས་ན་དངོས་མེད་ཚད་མས་མ་གཞལ་ན་སྟོན་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་མེད་དེ་ཅི་ལྟར་ཡང་རུང་སྟེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པ་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ངེས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོར་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ནི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ནི་གསར་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་དུ། གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཚད་མར་སྒྲུབ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཅི་ལྟར་མེད་པ་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། གང་གི་སྤྱིར་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ངེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་བཤད་དོ། །རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གིས་

ནི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་དངོས་པོས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་
 བ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཆད་མའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དང་
 དོན་གཅིག་པ་ཡིན་པས་དངོས་མེད་ཀྱང་ཆད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་
 གྱིར། ཆད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་དངོས་པོས་བྱུང་བ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །རང་མཆོན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་འདི་དག་
 གི་དོན་ལ་ངལ་བ་མང་པོ་མ་བྱས་པར་བྱེད་དོ། །དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ཆད་
 མའི་མི་སྒྲིབ་པ་ལས་སྒྲིབ་བ་དེའི་ངོ་བོར་འཇོག་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་སྒྲིབ་
 དེ་ནི་གལ་ཏེ་རང་གིས་བཅད་པའི་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གཞོད་པ་
 མེད་པའི་གྱིར། དངོས་པོར་མེད་པ་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་རྟོགས་
 པའི་ཆད་མ་འདི་ལ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་པའི་གྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 བཞག་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་དེ་བས་ནའི་གྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་སྟེགས་
 གསལ་བྱེད་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དངོས་པོར་ཡོད་དེ།
 ཡུལ་དུས་དེ་ན་མེད་ཀྱང་ཡུལ་དུས་གཞན་ན་ནམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་ཡོད་ལ་
 རི་བོང་གི་རྩ་ཡང་རྩ་དང་མགོ་བོ་སོ་སོ་ན་ཡོད་པའི་གྱིར། རི་བོང་གི་རྩ་ལ་
 སོགས་པ་འགའ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་པ་
 བྱེད་ཅག་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ། མ་དམིགས་པའི་གྱིར། རི་བོང་
 གི་རྩ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་
 པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དངོས་མེད་ཚད་མའི་གཞུང་གི་ཐུགས་སྦྱོར་གི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་
ཅི་ལྟར་དེ་ལྟར་གི་མགོ་བོ་དང་འབྲེལ་བར་མེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དངོས་པོ་མེད་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྩ་ཙམ་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཙན་
རྩ་དང་རྩ་ཙན་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་གི་རྩ་མེད་པར་གྲུབ་པ་དང་། འབྲེལ་
བ་ཙན་གྱི་རྩ་ལྡན་རྣམས་ལ་གསུམ་པས་དེ་ལྟར་གི་རྩ་མེད་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། གསལ་བྱེད་པ་རང་ཉིད་ལ་བཞད་གད་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་
དང་འབྲེལ་བའི་རྩ་བཀག་པ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཆོས་
ཙན། བདག་ཉིད་ལ་བཞད་གད་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐུགས་སྦྱོར་གི་རྩ་མེད་པར་གྲུབ་
གཞི་སོ་སོ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་གི་རྩ་མེད་པར་སྦྱོར་བ་ལ་བཞད་གད་བྱེད་
པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་རང་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱུས་པ་ལ་སོགས་གཞན་
བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་མི་རུང་ཁྱོད་རང་གི་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་བཞད་གད་
གྱི་གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སངས་རྒྱུས་པས་དེ་ལྟར་གི་རྩ་མེད་དོ་ཞེས་སྦྱོར་
པ་ལ་དེ་ལྟར་དང་རྩ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་
མེད་པར་ཐུགས་སྦྱོར་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྲུབ་པའི་རྩ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་དང་རྩ་མེད་པར་ཁས་མ་སྒྲུབ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པའི་རྩ་མཆན་གང་གིས་ཚོད་པ་དེས།
སངས་རྒྱུས་པ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐུགས་སྦྱོར་གི་རྩ་མེད་
རྩ་ཙམ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་དེ་ལྟར་དང་

འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྩ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་
ལྟར་ན་རི་བོང་དང་རྩའི་འབྲེལ་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའི་རི་བོང་གི་རྩ་ནི་
མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་
དང་། ཇིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་གི་རྩ་མེད་ཅེས་བས་དེ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ཙམ་ཁེགས་ཀྱི། རི་བོང་གི་རྩའི་དོ་བོ་མི་ཁེགས་ན་གཞན་
གྱི་རྩ་ཡང་རི་བོང་གི་རྩ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན་འཐད་པས་ཇི་བ་ནི། ཅི་རྩ་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་རྩ་ལ་འབྲེལ་བ་ཙམ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་ཀྱི་རྩའི་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཇིས་པས། བ་ལང་དང་མ་ཉེ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཅོམ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ཡང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དེ་དེས་
བརྩམས་པའི་འབྲས་བུ་ལུས་སོ་སོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཡོད་དེ། འབྲས་
བུ་སོ་སོ་ལ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱེ་ཁག་མི་འཐད་པ་དང་། རྩ་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པས་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པར་འགྱུར་བ་
དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་ཡོད་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རི་བོང་གི་རྩ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། རི་བོང་དང་
རྩའི་འབྲེལ་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ཁག་འདི་ག་ལ་
ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། རྩ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ལ་རི་བོང་གི་
རྩ་རྣམས་སུ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་རྩ་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་རྩེ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རི་བོང་གི་རྩ་རྩ་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་རྩ་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་གྱུབ་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སངས་
རྒྱལ་པ་ཁོ་བོ་ཡང་རྩ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ལས་རི་བོང་གི་རྩ་རང་བཞིན་ཐ་དད་
དུ་གྱུབ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་དུ་སྦྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཞེ་བས་འདོད་པའི་བྱིར། ཡང་ན་
དགག་པར་བྱ་བའི་རི་བོང་དང་རྩེ་འབྲེལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་
པོ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཅན་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ཅན་རི་བོང་གི་རྩ་ཡོད་ལ་རི་བོང་དང་རྩེ་
འབྲེལ་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་ཚུལ་ཡང་གསལ་བྱེད་པས་
བཏགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བྱེད་པའི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་
བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁས་སྦངས་
པའི་རི་བོང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྩེ་རྩལ་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི།
རི་བོང་གི་རྩེ་རྩལ་མེད་པ་སངས་རྒྱལ་པ་ལ་མི་འདོད་པ་བསྐྱབས་པའི་
སྟོན་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་པས་འདོད་པ་བསྐྱབས་པའི་བྱིར། གསལ་
བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། གཤམ་ཏེ་རི་བོང་གི་རྩེ་རྩལ་མེད་པ་འདི་ཉིད་དང་པོར་
བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྟུན་འབྲེན་དུ་མས་ཉོན་མོངས་པར་མི་
འགྱུར་བར་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

༣) དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བའི་ གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དཔེ་མི་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན།

གསུམ་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དཔེ་མི་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ། སྤྱིར་བཏགས་པ་དང་། ལུང་གི་ཡུལ་ལ་སྤྱིད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་སྤྱིད་པ་དང་། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་སྤྱིད་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་ཡང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱར་ཆད་མ་མདོར་བཤད་ན་དེ་འདིར་མ་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་མི་སྤྱིད་པས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། ལེ་ཏུ་གཉིས་པར་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དག་གམ་མི་དམིགས་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་མི་སྤྱིད་ལ། གཏན་ཆིགས་བཞི་པ་གཞན་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་མ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཚུལ་གསུམ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་སྤྱོད་དེ། དེ་ལ་སྤྱིད་པར་འོག་ནས་འཆད་ཅིང་དངོས་སྟོབས་ལ་མི་སྤྱིད་པ་དེའི་ཕྱིར། ལུང་དེའི་རོན་ལ་དཔྱེད་པ་ན་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་སྐབས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་གི་སྟོན་དུ་བཤད་པའི་

རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུན་
ལ་འབྱུང་བ་ལ་དོན་རྣམས་ལ་བྱེད་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་འགལ་བ་གཞི་མ་བྱུང་དུ་
བསྟན་ནས་བསྟན་བཅོས་སུ་འོག་པར་སྟོན་པ་མཐོང་བས་སྐྱབས་དེར་སྲིད་
པའི་བྱེད་རོ།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་འདུག་པ་དངོས་སྟོབས་ཤུགས་
ཀྱི་སྐྱབས་ལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་བདག་དང་འབྲས་བུ་དང་
མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ལ་ནི་མི་སྲིད་པའི་བྱེད་

གཉིས་པ་ལ་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་བྱང་སྟོང་གཟེགས་གཟན་གྱིས་རང་
གི་བསྟན་བཅོས་ལས་བ་ལང་གི་སྦྱི་རྩེས་གཞན་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་གྱིས་
སྟོང་པ་ཅིག་སྟོགས་བཅུ་མཐའ་ཡས་པའི་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དུས་
ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བ་རེ་རེ་ནས་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་ཡང་
བཤད་ཀྱང་སྦྱི་དེ་ཡོད་ན་དམིགས་བྱང་དང་གསལ་བ་མེད་པའི་བར་དུ་མ་
མཐོང་བར་ཡང་བཤད་པས་བ་ལང་གི་སྦྱི་གཅིག་བྱེད་སྟོང་དུ་བྱེད་བྱེད་འགལ་
བ་གཉིས་བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གཟེགས་གཟན་གྱི་བའི་འོག་དུ་
བྱངས་བྱེད་བྱེད་པའི་ལུག་དང་སྒྲུབ་བྱེད་བྱེད་པའི་ཐ་ར་གཉིས་བྱང་བ་ལས་སྦྱ་མས་
བཤད་པ་སྦྱ་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གསལ་བ་མེད་པའི་བར་ན་
བ་ལང་གི་སྦྱི་ཡོད་པར་སྐྱབས་ལ་བྱེད་པས་བསྟན་བཅོས་ལས་བྱེད་པ་བཤད་པ་
མཐོང་ནས་གསལ་བའི་བར་ན་མེད་པར་སྐྱབས་པའི་རྒྱ་བ་རྟེན་ལུང་ཅམ་ལ་
བརྟེན་ཅིང་བསྟན་བཅོས་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་

དགག་པ་ནི། བེ་ལུ་གའི་ལུགས་བཀོད་ནས་དགག་པ་དང་། བེ་ཐ་རའི་ལུགས་བཀོད་ནས་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུགས་དགོད་པ་དང་། དེ་དག་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལ་སྒྲུར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་བ་ལང་གི་སྒྲི་ནི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་མེད་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷོགས་བཙུང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དག་དང་དུས་ཅིག་ཅར་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་མངོན་པར་འབྲེལ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོ། །ཁྲབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་གསལ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཆ་ཤས་མེད་པ་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་དང་རང་ཆས་སུ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན། གསལ་བ་དེའི་ཡུལ་ན་འདུག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཉིད་དོ། །ལྷོགས་ཁྲབ་ནི་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཡུལ་དུ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལན་གྱི་སྐབས་འདིར་ངི་བ་བྱས་ནས་སུན་འབྲིན་བརྗོད་པ་པོ་བེ་ཐ་ར་ཡིན་ལ་དེས་སུན་འབྲིན་བརྗོད་པ་རྣམས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །བེ་ཐ་ར་ན་རེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ངི་རོ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་བཞི་པོ་བྱམ་པ་གནས་པའི་ཡུལ་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དེས་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལུགས་དེ་ལ་ལན་

བཏུབ་ནས་རང་ལུགས་སྐྱབ་པ་ནི་གོ་ས་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
ལྡན་པ་དང་འདྲུ་བ་དག་ལས་གང་ན་གནས་པའི་ཡུལ་དང་དེ་ན་གནས་པའི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའི་བརྟེན་འདི་ནི་
རེ་ཞིག་བཞག་སྟེ་བྱམ་པ་དང་སྒྲུབ་བྱ་ལྟར་རྣམ་པར་ཆད་པ་དང་དྲུང་དང་
དེའི་དཀར་པོ་ལྟར་རྣམ་པར་མ་ཆད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་ཞེས་པ་སྦྱེད་
པར་བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་འཛིག་ཏེན་པའི་གྲགས་པའི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་
བརྟེན་དོ། །

ཐ་ར་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་ཚོད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དོར་ནས་
འཛིག་ཏེན་གྱི་གྲགས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ལུ་ག་ན་རེ། སྒྲུབ་བཞག་པ་དེ་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྦྱེས་བྱ་དང་དབྱུག་པ་ལྟ་
བྱ་གོ་ས་སོ་སོ་བར་བྱུབ་པའི་འབྲེལ་བ་དག་ལ་ནི་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་དག་གོ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱམ་པའི་དབྱེབས་དང་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་གོ་ས་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་
པར་བྱུབ་པ་དག་ལ་ནི་འདྲུ་བའི་འབྲེལ་བ་དག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་བསྟན་
བཅོས་ལས་བཞག་པའི་བྱིར། ལུགས་བྱུབ་པ་བྱུབ་པའི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། བྱུབ་
པ་འཛིག་ཏེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀས་བྱུབ་པ་དེའི་བྱིར།
གསལ་བ་རང་ཡོད་པ་ཅུ་དང་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་བ་ལང་གི་སྦྱི་དེ་
གསལ་བ་དེའི་ཡུལ་ན་གནས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གསལ་བ་དེ་དང་དྲུས་
ཅིག་ཅར་དུ་འཕྲོད་འདྲུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་ཉིད་འདི་ནི་གཏན་ཆོག་ལས་ཡིན་
ནོ། །པེ་ཐ་ར་མི་འདོད་པའི་དོན་མ་བསྐྱབས་པའི་ཉེས་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། ལུ་ག་

གནས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ་རང་གི་རྟེན་གསལ་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱུང་བར་སྒྲིབ་
 བ་ཐ་རས་ཀྱང་གསལ་བ་དེའི་ཡུལ་ན་སྤྱི་གནས་པར་འདོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
 བ་མ་དེའི་ཕྱིར། ལུ་གས་ཐ་ར་ལ་མི་འདོད་པ་བསྐྱབས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་
 སྒོ་ངོར་མི་འདོད་པ་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པ་རང་ལུགས་དང་ལུ་ག་གཉིས་
 ཀ་མ་ཐུན་པར་སྒྲོན་པ་ནི། སྤྱོད་གས་བཅུ་མཐའ་ཡས་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ན་
 གནས་པའི་གསལ་བ་དག་དང་དུས་ཅིག་ཅར་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་
 བ་ཡིན་ན་ནི་གསལ་བ་དེའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་མི་འབྲུབ་
 བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དེས་པར་གསལ་བའི་བར་ན་ཡོད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཤར་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ཡུལ་གཞན་དུ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་
 གསར་དུ་སྤྱེས་པ་ན་སྤྱི་ཆ་གཅིག་སྤྲོ་ཡོད་ཀྱི་གསལ་བ་ལ་གནས། ཆ་
 གཅིག་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཆ་མེད་དུ་ཁས་
 གྲངས་པའི་ཕྱིར། རུབ་སྤྱོད་གས་ཀྱི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་གཅིག་དང་འབྲེལ་བ་
 ཅན་ཀྱི་སྤྱི་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྱི་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་མེད་པར་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱིར། ཤར་སྤྱོད་གས་ཀྱི་གསལ་
 བ་མ་སྤྱེས་པའི་སྒྲོན་དེ་ན་སྤྱི་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མེད་པའི་བར་ན་གསལ་བ་
 མེད་པར་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རུབ་སྤྱོད་གས་ཀྱི་གསལ་བ་གཅིག་
 དང་འབྲེལ་བ་ཅན་སྤྱི་ཆ་མེད་གཅིག་ནི་ཡུལ་གཞན་བར་སྒྲོང་དུ་མ་སོང་བར་
 རུབ་སྤྱོད་གས་ཀྱི་གསལ་བ་དེའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཤར་སྤྱོད་གས་སུ་སྤྲོ་ན་
 མེད་པ་དག་དང་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་མཛོན་པར་འབྲེལ་བ་ནི་གསལ་བ་

གཉིས་པོ་དེའི་བར་ན་བྱུང་བ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉི་མ་དང་ནམ་
མཁའ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་བར་སྟོང་པ་ན་མེད་ན་སྒྲུབ་
ཡོད་ཀྱི་བྱུང་བ་དང་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་
མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །བྱུང་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནས་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་པའི་བར་
ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ན། བ་ལང་གི་སྐྱི་ཚེས་ཅན། སྒྲུབ་ཡོད་ཀྱི་བ་ལང་གི་གསལ་
བ་དང་གསར་བྱུང་གི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་གཉིས་གང་ན་གནས་པའི་ཡུལ་
དང་། དེ་གནས་ཀྱི་བར་ན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་
འཁྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བའི་སྐྱི་གང་ཞིག་འགྲོ་འོང་གི་བྱུང་བས་སྟོང་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱོགས་བཅུ་
མཐའ་ཡས་པའི་བྱུང་བ་དུ་མ་ལ་ཉི་མའི་འོད་དང་ནམ་མཁའ་དུས་ཅིག་ཅར་
དུ་བྱུང་ན། དེའི་བར་ན་ཡང་ཡོད་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའོ།

གཉིས་པ་པོ་ཐ་རའི་ལུགས་བཀོད་ནས་དེ་དག་ག་པ་ལ་སྐྱོར་བ་དཔེར་
བརྗོད་པ་ནི། སྐྱོར་བ་གཉིས་པ་ཡང་བ་ལང་གི་སྐྱི་ནི་ཚེས་ཅན། གསལ་བ་
དང་དེའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བའི་བར་ན་ཡོད་ན་
དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་ལས་གསལ་བའི་བར་དག་དུ་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱི་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་དུ་བསྐྱུབ་པ་ནི། སྐྱི་ཡོད་ན་
དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་འཛིན་པའི་
མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྐྱེན་དུ་མངོན་པར་གསལ་བ་སྟེ་ཞེས་པའོ། །དཔེ་ལུ་

ག་དང་མ་ཐུན་པར་རང་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་བ་ལ། ཐལ་བ་རྣལ་མ་དང་
 ཐལ་བ་ལོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཀར་ཐལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་གསལ་ཡང་
 གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མི་གསལ་ལོ་ཞེ་ན། གཅིག་ལ་གསལ་བས་ཐམས་ཅད་ལ་
 གསལ་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་སྤྱི་ཆ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 འདོད་ན། ལུལ་དུས་གང་ན་ཡང་མི་གསལ་བའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བར་
 ཐལ། རྟེན་གསལ་བ་གཅིག་ལ་གསལ་བས་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་སྤྱིར།
 བར་མ་ཆོད་པ་གསལ་ཡང་ཆོད་པ་མི་གསལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། བར་མ་ཆོད་པ་དང་བར་ཆོད་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 ཐག་ཉི་བ་ན་གནས་པ་གསལ་ཡང་རིང་བ་ན་གནས་པ་མི་གསལ་ལོ་ཞེ་ན།
 དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐག་རིང་པོ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཐག་རིང་
 པོར་གནས་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་བལྟར་རུང་
 བའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་གསལ་ལ་བལྟར་མི་རུང་བའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་མི་གསལ་བ་
 མི་འཐད་པ་ཐལ། བལྟར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དང་བལྟར་མི་རུང་བའི་བ་ལང་
 གི་གསལ་བ་དེའི་སྤྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བ་ལང་གི་སྤྱི་རང་གི་རྟེན་བ་
 ཡང་གི་གསལ་བ་དང་མིག་གི་དབང་པོ་སྦྱར་བའི་འབྲེལ་བ་བྱལ་བའི་སྤྱི་
 གསལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་མི་གསལ་བའི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟེན་གསལ་བ་དང་འདུ་བའི་
 འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའི་སྤྱི་གསལ་ལ། འདུ་འབྲེལ་མེད་
 པའི་སྤྱི་མི་གསལ་བའི་བྱུང་པར་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་པ་

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པ་དང་།
འགལ་བ་མི་འཁྱལ་བ་སྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།
མདོ་མཛད་པས་བྱས་པ་འགལ་བ་མི་འཁྱལ་བའི་དཔེར་སྟོས་པའི་དགོས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟེགས་གཟན་གྱི་སྟོབ་མས་བཞོད་པའི་མི་དམིགས་པ་
འདི་དང་རང་བཞིན་ནི་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། བ་
ལང་གི་སྤྱི་གཅིག་པོ་ལ་གསལ་བའི་བར་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་པན་ཚུན་
དངོས་སུ་འགལ་བའི་དོན་ཚུལ་གསུམ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལུང་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་བརྒྱུད་

འགལ་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་དངོས་འགལ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་
བྱང་བ་དེ་བས་ནི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྷང་གི་ཡུལ་ལ་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཁས་སྤངས་ལ་བསྟོས་པའི་
དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ལྷང་ལ་བརྟེན་པ་ལ་འགལ་བ་མི་
འབྱུང་བ་ཅན་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟེགས་གཟན་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་
བྱེད་པས་ནི་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་གཉིས་པོ་དེ་དག་བ་ལང་གི་སྦྱི་ལ་
གཞི་མ་བྱུན་དུ་འདུ་བ་མི་འགལ་བར་མཐོང་ནས་གཉིས་ཀ་བ་ལང་གི་སྦྱི་འི་
ཆོས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་མཐོང་བར་ཐལ། མཐའ་
ཡས་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོད་འདུ་ཞོགས་
བར་འབྲེལ་བ་དང་། གསལ་བ་མེད་པའི་བར་ན་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་བྱང་བ་
ལས་མ་དམིགས་པ་གཉིས་པོ་དག་གི་བྱབ་བྱེད་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཆོས་
གསལ་བའི་བར་ན་ཡོད་པ་དེ་མེད་ན་བྱབ་བྱེད་སྦྱི་མ་མི་འབྱུང་བ་དང་གསལ་
བའི་བར་ན་མེད་པ་དེ་མེད་ན་བྱབ་བྱེད་སྦྱི་མ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་མཐོང་
བས་བ་ལང་གི་སྦྱི་ལ་བྱབ་བྱེད་འགལ་བ་གཉིས་པོ་གཞི་མ་བྱུན་དུ་བསྐྱབ་ནས་
བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་
ཅན་མི་སྲིད་དེ། འགལ་བ་དེ་དག་གཞི་གཅིག་ལ་འདུས་པ་དངོས་སྟོབས་ལ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་དང་རྗེས་

སྤྱི་འབྲེལ་བའི་རྗེས་སྤྱི་དཔག་པ་ལ་ནི་ཅི་ལྟར་དངོས་འགལ་བ་དག་གཅིག་ལ་
འདྲ་བ་མི་སྤྱི་དཔ་དེ་བཞིན་དུ་དེས་ཁྱབ་པའི་བརྒྱུད་པའི་འགལ་བ་དག་གྱང་
གཞི་མ་ཐུན་དུ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཆིགས་འདི་ནི་ཆོས་ཅན།
ཚུལ་གསུམ་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་
ལྷང་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་བས་ནའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། དཔེ་དངོས་དང་།
དེ་གཉིས་སྟོབས་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་
ཀྱིས་ནི་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་བྱས་པ་
དང་མཉན་བྱ་འདི་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གསལ་བའི་དཔེ་མ་ཡིན་
པར་སྟོགས་ཅམ་མཆོན་པའི་དཔེར་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་སྐྱ་ཏྲག་
སྟེ་མཉན་བྱའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཏྲགས་བྱི་མ་སྟོབས་ཚུང་བ་དང་། སྐྱ་མ་སྟོབས་
དང་ལྟན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་བྱེ་
བྲག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་མཉན་བྱ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་
ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱབ་ཏེན་ཆོད་མ་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གསུམ་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུང་
གཞི་དཔེར་མི་རུང་བས་སྐྱའི་སྤྱི་ཉིད་རང་གི་གསལ་བ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པ་

དང་རྟགས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་དགོས་པས་སྐྱེ་སྤྱི་དོན་གཞན་ཉན་པའི་
དབང་པོས་རྟགས་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱ་རྟག་པ་སྟེ་གསུམ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་མཉན་བྱས་
སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆད་མ་འདི་འདྲུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཉན་བྱས་སྐྱ་རྟག་པར་བསྐྱབས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན།
ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པའི་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པ་ཉིད་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྒྲུངས་ན་
དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དཔུམ་པ་ནི།
བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ནི་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཉི་
བར་དགོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱབ་རྟེན་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་
མཉན་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་མི་
འབྲེལ་བ་ཡང་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལུང་ལ་བསྟོན་པ་
དང་མི་སྟོན་པ་གང་དུ་ཡང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདིས་བྱས་པ་ལ་
གོགས་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་མདོ་མཛད་པའི་དཔེ་དེ་སྟོགས་མཆོན་གྱི་དཔེ་
ཡིན་ནོ།

3 དཔེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་ཡིན་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་དཔེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་
གཉིས། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་
ལག་ལོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དཔེ་རང་རྒྱད་དུ་སྟོག་གྱུར་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་

དགག་པའོ།

(1) གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་སྐྱབ་ བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་མ་ཡིན་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་ནི་གཏན་
ཆེགས་ཡང་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲིག་གྱུར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་
དག་གི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེ་དེ་ཁྲབ་པ་བྱ་
པར་བྱེད་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ནམ། རང་རྒྱུད་དུ་སྒྲིག་གྱུར་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྲབ་པའི་ནང་དུ་འདུས་པ་འགྲེལ་
པས་འཆད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དགོས་ཀྱས་མེད་པར་འོག་ནས་འཆད་དོ། །
གཞུང་འདི་དག་བཅུ་དགོས་པའི་བྱི་རྒྱུ་ཀྱི་བསམ་པ་ནི། སྒྲིག་གྱུར་གོ་
བར་བྱེད་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མ་དང་། ལུང་
ལ་མི་བརྟེན་པར་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མ་དང་དཔེ་ཉིད་
འཇལ་གྱི་ཆད་མ་གསུམ་ལས་འདི་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྲབ་པ་བྱ་བ་མེད་
ཀྱང་དཔེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཅན་དུ་ཉི་བར་འཇལ་བས་དཔེ་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་
ལོགས་པར་འདོད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་ཡང་དག་གིས་རྗེས་སུ་འགོ་སྒྲིག་གི་ཁྲབ་པ་
སྟོན་པའི་ཚུལ་དང་། དཔེ་སྟོན་ཅན་གྱིས་ཁྲབ་པ་སྟོན་མེད་བསྟན་མི་ཀྱས་པ་
དང་། དཔེ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་སྒྲིག་ཕྱོགས་བསམ་པའོ། །དང་

པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་སྒྱིར་སྟོན་པའི་ཚུལ་
 དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡན་
 ལག་ཚུལ་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་
 པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་
 ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དཔེ་ཡང་དག་གི་དོན་དང་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར། དཔེ་ཡང་དག་དེའི་མཆན་ཉིད་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ལས་
 ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བཤད་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་གོ་
 བ་དེས་ནའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། གཞོད་པ་ཙན་གྱི་ཆད་མ་དཔེ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པས་
 དཔེའི་མཆན་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། གཏན་ཆིགས་ཡང་
 དག་གི་མཆན་ཉིད་ལས་ལོགས་སུ་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་པར་
 བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ལྗོག་པའི་ཚུལ་དུ་གྲེ་
 བྲག་མེད་པར་དཔེ་ཡང་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་ཟུར་དུ་
 གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་བྲབ་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་གྲེ་བྲག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་དཔེ་དག་བྲབ་པ་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྐྱེ་བ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དང་བདག་གཅིག་པའི་དེ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བར་དཔེ་ཡང་དག་གིས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཙམ་དུ་བྱད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིར་

བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། དེ་ཡང་ཀློང་བས་ཕྱི་ཀློང་ལ་འབྲེལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་
བས་བྱུང་བ་གཉིས་དཔེ་ལ་སྟོན་པ་ནི་གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་ལ་
དཔེར་ན་ཚང་མར་བཞིན་དང་། མེ་མེད་ན་ནི་གང་ན་ཡང་དུ་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞན་པ་ཚུ་སྤྱང་དག་བཞིན་ནོ། །རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་
བྱུང་བ་སྟོན་པ་ན་གང་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་བྱུང་བ་
དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་ནི་བྱས་པ་མི་སྤྱིད་དེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་
ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་བསྟུས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་
བྱུང་བ་དཔེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་དག་ཡང་དག་གིས་ཚུལ་
དེ་ལྟར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་མེད་པར་སྤྱིར་རི་སྐད་བཤད་པའི་
རྣམ་པ་དག་གམ་བྱེ་བྲག་གཏན་ཆེགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་
དུ་ངེས་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་བྱུང་བ་གཞི་ལ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བསྟན་པར་མི་རྟུས་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་དཔེ་ཡང་དག་
གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བའི་
དོན་འདི་བསྟན་ན་ཡང་དཔེ་གཉིས་པོ་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དེ་དཔེ་
གཉིས་པོའི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཚུལ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་སྟོན་པ་དེ་
ཅམ་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།

དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན།
དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞིའི་སྟངས་དུ་དཔེའི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསལ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་རོ།།

གཉིས་པ་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་གཉིས། མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་དང་། མི་
མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པ་དང་། སྒོ་
སྐྱོན་ཞུགས་པ་དང་། སྒྲ་སྐྱོན་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་
ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དཔེར་ན་སེམས་པའི་ལས་བཞིན་དག་བྱམ་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་། ལ་
སོགས་པས་གཏན་ཆོགས་དང་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀས་སྟོང་བ་ཡིན་པ་གང་
ཞེག་མཐུན་དཔེར་བཞོད་པའི་སྒྲིབ། དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པའི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་
སྒྲུང་དུ་ཐལ་ཞེས་ཆོན་པ་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་རོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་སེམས་
པའི་ལས་མི་རྟག་ཅིང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟལ་སྒྲན་རྟག་ཅིང་རེག་བྱ་
ཅན་དུ་འདོད་པ་དང་། བྱམ་པ་གཉིས་ཀར་དུ་མི་འདོད་པས་དེའི་སྒོ་ལ་བསྟོས་
པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དག་སྒྲ་བའི་སྒྲེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་བའི་སྒྲིབ། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཅོད་གཞི་དང་དཔེ་དེ་ལ་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་ཏེ། ཆགས་ལྡན་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། ཞེས་པ་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་མ་ཡིན་ཏེ།
ཆགས་ལྡན་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་ཞེས་བཞོད་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་

གཏན་ཆོག་ས་དང་གཉིས་ཀ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ནི་དཔེར་ན་གང་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་
འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པར་འདོད་
པའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྲ་བ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ་
ན། དཔེར་ན་སྐྱེ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། བྱམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྲ་བ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བསྟན་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི།
དཔེར་ན་གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྲ་བ་ལྟ་
བུ་སྟེ་ཆོས་མ་བྱུན་པས་བསྟན་པའི་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་དཔེ་
གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། མ་བྱུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། མ་བྱུན་དཔེར་བཞོད་
པ་གང་ཞིག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་འགྲོ་མ་ཆང་བ་བསྟན་པ་དང་། རྗེས་འགྲོ་
མ་བསྟན་པ་དང་། རྗེས་འགྲོ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རོན་སྒྲོན་ཞུགས་དང་། སྒྲོན་ཞུགས་པ་དང་།
སྐྱེ་སྒྲོན་ཞུགས་པའི་དཔེ་ལྟར་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མི་མ་བྱུན་དཔེས་
ཀྱང་དཔེ་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་བཞིན་དང་ལས་བཞིན་དང་ནམ་མཁའ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྲ་བའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་
པ་མེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་རྟགས་ལས་ལྡོག་པ་མེད་པ་དང་རྟགས་ཆོས་
གཉིས་ཀ་ལས་ལྡོག་པ་མེད་པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ན། དཔེ་གསུམ་པོ་
དེ་ཆོས་ཅན། མི་མ་བྱུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། མི་མ་བྱུན་དཔེར་བཞོད་པ་

གང་ཞིག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཉག་ས་དང་གཉིས་ཀ་ལས་
ལྷོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་མི་མཐུན་དཔེ་
ལྟར་སྒྲུབ་ནི། དང་སྟོང་སེར་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཉེས་པ་བཅད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐར་མ་
ཤེས་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་བཅུམས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཅེར་བྱ་བའི་སྟོན་
པ་ཁྱུ་མཆོག་བཞིན་ཞེས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྷོག་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དང་། དེ་
ཆོས་ཅན། གསུམ་རིག་པའི་བྲམ་བེས་ཆོག་ཆད་མར་གཟུང་བར་མི་འོས་ཏེ།
ཆགས་ལྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཅེར་བྱ་བའི་སྟོན་པ་གོ་བྱ་ཏེ་མ་བཞིན་
ཞེས་པ་ཉག་ས་ལྷོག་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཆགས་ལྟན་ཡིན་
ཏེ། ཡོངས་འཛིན་དང་ཀུན་འཛིན་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཅེར་
བྱ་བའི་སྟོན་པ་ལྷོང་རིས་བཞིན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་ལྷོག་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་བའོ། །
དཔེ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་དཔེར་
བཀོད་པ་གང་ཞིག་ཆོས་ལྷོག་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཞེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱར་
རོ།

གསུམ་པ་ནི། ལྷོག་པ་ཡོད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་
ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པ་དང་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པ་
མ་ཆང་བ་བརྗོད་པ་ཆགས་ལྟན་ལོག་ན་སྐྱ་བ་ལྷོག་སྟེ། དཔེར་ན་དོའི་དུམ་བྱ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ལྷོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྗོད་པ་གང་མ་བྱས་པ་དེ་
ནི་ཉག་པར་ངེས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དཔེ་

གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། མི་མ་སྤྱན་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། མི་མ་སྤྱན་དཔེར་
བཀོད་པ་གང་ཞིག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྷོག་པ་ཡོད་ཀྱང་མ་བསྟན་པ་དང་ལྷོག་
པ་མ་ཆང་བ་བརྗོད་པ་དང་། ལྷོག་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། དཔེ་ལྟར་སྤང་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཅན།
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་བྱུང་པ་རྣམས་མར་བསྟན་པར་མི་རུས་ཏེ། ཡང་
དག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་མཆན་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
བྱུང་པ་རྣམས་མར་བསྟན་པར་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། དཔེ་ཡང་དག་གི་མཆན་
གཞིའི་སྤང་དུ་དོན་གྱིས་གོ་བས་དཔེ་ལྟར་སྤང་འདི་དག་བསལ་བར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། འདི་དག་གིས་གཏན་ཆིགས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་བྱུང་པ་སྤྱོན་མེད་
རྣམས་མར་བསྟན་པར་མི་རུས་པ་དེའི་སྤྱིར།

(༢) དཔེ་རང་རྒྱུད་དུ་ལྷོག་གྱུར་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁས་སྤངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་ལ་མ་རིག་པར་རང་རྒྱུད་ཉིད་
དུ་དཔེ་ཉིད་འཇལ་ལྷོག་གྱུར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡང་དག་ཡིན་ན་
ནི་དེའི་ཆེ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། རུས་པ་མེད་པར་སྤྱོན་པ་ནི། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་འཇལ་བའི་དཔེ་ཆོས་
ཅན། ལྷོག་གྱུར་སྤྱོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་དེའི་ཚུལ་ལ་མ་རིག་ནའང་སྟེ་དེ་ལ་མ་རིག་པའི་གོ་བྱེད་
གང་ཞིག་བསྤྱོད་བྱེད་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱ་བ་བྱེད་མ་ཡིན་ན་སྒྲིག་གྱུར་གོ་བ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་གཅིག་འབྲེལ་སྒྲིག་གྱུར་གོ་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་
བ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་པས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ལག་ཏེ་དཔེས་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་སྒྲིག་གྱུར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཉེ་བར་
མཁོ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དཔེར་བཞོན་པ་གང་ཞིག་གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་མི་འབྲུལ་བ་ཉིད་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་།
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ལ་མི་བསྟོས་པའི་དཔེ་ཉེ་བར་འཇལ་བ་
ལས་སྒྲིག་གྱུར་ནལ་མར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་
གང་གིས་ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་དང་ནམ་པ་འགས་འབྲེལ་
བ་ཅམ་གྱིས་ནི་སྒྲིག་གྱུར་བདག་ཉིད་གཞན་དུ་འབྲུལ་མེད་དུ་ངེས་ཀྱས་པ་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་བྱེད་ཀྱི་
བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆ་འགས་འབྲེལ་བ་ངེས་ན་གཞན་དེའི་གོ་བྱེད་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་པ་དེ་ལྟར་ནི་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་
པ་ལ་མདོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དུ་མས་གཞོན་པའི་སྤྱིར། སྤྲ་མ་ལ་བྱ་བ་ལོད་
པར་ཐལ། ཆ་འགའ་ཞིག་དང་ནམ་པ་འགས་མི་མཚུངས་པའི་དོན་ནི་མེད་
པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རང་རྒྱུད་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བ་དེའི་
སྤྱིར། ཏྲགས་ཡང་དག་འདིའི་བྱ་བ་དཔེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།

༡ མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བེལ་གྱིས་གནོན་
པའི་ཡན་ལག་སྟུན་འབྲེན་གྱི་ངག་བཤད་པ།

ཐུན་འབྲེན་ཡང་དག།

591

ཁྱབ་པ་མ་ཆང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་སྐྱབས་དང་འཆམ་པར་བརྗོད་པའི་དག་
ཆོས་ཅན། སུན་འབྲེན་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་མདོན་པར་འདོད་པ་
འབྱུང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་
བའི་དོར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་ཆོས་མ་ཆང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐྱབས་པར་
བྱེད་པའི་ཉེས་པ་དོན་སྦྱོན་ཞུགས་པ་སོགས་སྤར་བ་ཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་ཇི་ལྟར་འོས་པར་བརྗོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སུན་འབྲེན་པ་ཡང་དག་པ་ཡིན་
ཏེ། དེས་པ་རོལ་པོ་རྒྱལ་བའི་མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བྱུང་བའི་གོགས་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སུན་འབྲེན་གྱི་དག་དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་སྤང་
དང་། རུས་པ་མེད་པའི་རྩོད་སྤང་དང་། སུན་འབྲེན་བརྗོད་པའི་རུས་དོས་
གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
རྒྱལ་བས་སྐྱབས་བྱེད་ལྟར་སྤང་བའོད་པ་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྦྱོན་མ་བརྗོད་ཀྱང་
གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་གི་དོན་ཉིད་ལ་བསྐྱབས་བྱ་སྐྱབས་པའི་རུས་པ་མེད་པས་
རྒྱལ་བའི་འདོད་དོན་འབྱུང་པར་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པས་རྒྱལ་
བའི་འདོད་དོན་འབྱུང་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སུན་འབྲེན་མི་
དགོས་སོ། །ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དོན་གྱི་གནས་ཆོད་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་
ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གི་དོན་ནམས་ཀྱི་བསྐྱབས་
བྱ་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བ་བསྐྱབས་པའི་དག་དང་སུན་འབྲེན་པ་དག་གིས་

གསལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་
 དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་སོགས་སྐྱབ་བྱས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་རྣམས་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་
 རུས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྐྱབ་ངག་དང་སྐྱབ་འབྲེན་
 བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་བརྗོད་པ་
 ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར་ཚོལ་བའི་སྐྱེས་བུའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
 པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་བྱབ་པ་སྟེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་
 འབྲེན་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོལ་བའི་སྐྱེས་བུའི་སྒོ་ངོར་
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་མེད་པ་བྱབ་པ་སྟེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་
 ཡོད་པ་དང་རུས་པ་མེད་པ་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ངོར་བྱབ་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་
 ངག་དང་སྐྱབ་འབྲེན་གྱི་ཆིག་མེད་པར་མི་འབྱབ་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བས་ཕྱི་
 ཚོལ་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་དང་། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཚོལ་བའི་སྒོ་མ་པ་ཞི་བར་
 བྱེད་པ་དེའི་བྱེད་པ་པོར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་
 བཀོད་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་
 བྱུར་པ་སྟེ་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མའི་ངོར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ནི་ཆིག་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱོས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཚོལ་
 བས་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར་སྐྱབ་བྱས་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་ངག་བཀོད་པ་ན་

ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཚས་མ་ཚང་ངོ་ཞེས་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ན་ཡང་ཚོལ་
བས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་ཀྱང་ལན་
བཏབ་པ་ན་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཆོག་དེ་ནི་སུན་འབྱེན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཚོལ་
བའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་གོགས་མ་ཡིན་པར་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་སྒོ་ངོར་རྗེས་
དཔག་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཕྱིས་ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་
དག་བཀོད་ནས་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པས་སྒྲར་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་
ཕྱོགས་ཚས་མ་ཚང་བར་བརྗོད་པའི་དག་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་ཕྱི་ཚོལ་བའི་སྐྱབ་དག་དེ་ནི་སྒྲ་མ་སུན་སྒྲུང་རྗེས་སུ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་གཞན་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ།

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་ཚོལ་བས་གང་བྱས་མི་ཏྲག། །དཔེར་ན་བུམ་པ་
བཞིན་ཞེས་སྐྱ་འཕྲོ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཚས་མ་ཚང་ངོ་། །ཞེས་བརྗོད་པ་
སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཕྱོགས་ཚས་མ་ཚང་བ་ལ་མ་ཚང་བར་བརྗོད་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་དག་ཚས་ཅན། སུན་འབྱེན་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སུན་འབྱེན་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་ལ་སུན་འབྱེན་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སུན་འབྱེན་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོལ་བའི་དག་
མ་རྗོགས་པ་ཉིད་གྱིས་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་སྐྱ་བ་ལྷག་མ་ལ་བསྟོས་པ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཀྱང་སུན་འབྱེན་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་དུས་མེད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཚོལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་དག་རྗོགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ན་དེ་ལ་ཕྱི་
ཚོལ་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་དུས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྐྱོན་འབྱེད་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་དུས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱུ་བའི་སྐྱབས་བྱེད་འགོད་པའི་ངག་རྒྱུ་གས་པར་ཁས་ལེན་པ་ན་དེ་ལ་ཕྱི་
 རྒྱུ་གིས་སྐྱོན་བརྒྱུད་པར་བྱེད་པ་དེ་སྐྱོན་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་དུས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

སྐྱོན་འབྱེད་ལྟར་སྒྲུང་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱོན་འབྱེད་ལྟར་སྒྲུང་སྤྱི་འཇམ་ཉིད་དང་། གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་མི་སྒྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་།
 འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བའམ་སྤྱིར་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཡང་
 སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཕྱི་རྒྱུ་གིས་རྒྱུ་བའི་སྐྱོན་དུ་
 བརྒྱུད་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། དེར་སྒྲུང་བ་སྟེ་སྐྱོན་འབྱེད་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་
 མིན་སྐྱོན་དུ་བརྒྱུད་པའི་སྐྱོན་ས་རྒྱུ་བའི་འདོད་པ་འགྱུར་བའི་གོགས་མི་
 བྱེད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་གི་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱོན་འབྱེད་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ནི་ལྷགས་ཆོད་དོ། །ཞེས་པ་
 ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ལྷག་ཆོད་ནི་འབྲེལ་བའི་དོན་དེ་སྐྱོན་འབྱེད་ཡང་དག་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཆོག་གོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 སྐྱོན་འབྱེད་ལྟར་སྒྲུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་དེ་དག་མ་ལུས་པ་སྐྱབས་འདིར་
 བྱི་སྒྲོ་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ལོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་པས་མི་སྒྲོ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་མི་སྒྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཅོད་པ་
 སྒྲུང་བ་དང་། དེའི་ལན་དག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལན་ལོག་པ་སྐྱོན་འབྱེད་ལྟར་

སྒྲུང་ནི་སྒྲུང་བ་ལྟར་པའི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་ལ། དེའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མ་ལུས་
བ་འདིར་མི་སྒྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་མཐའ་མེད་པས་མི་སྒྲོ་བའི་
ཕྱིར། མཐའ་མེད་པར་ཐལ། ལྷག་ཆོད་ཀྱི་རྒྱ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་སྒྲུང་བྱས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་དང་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་
ན་སྤང་ནས་སམ་མ་སྤང་བས་སྐྱེད། དང་པོ་ལྷར་ན་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་ལ།
གཉིས་པ་ལྷར་ན་མ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སྤང་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་གཉིས་སུ་འདུ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
དེ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྒྲུབ་འབྱེན་ལྷར་སྒྲུང་ལ་དམ་བཅའི་སྒྲོན་མིན་པ་
སྒྲོན་དུ་བརྗོད་པའི་དཔེ་དང་། ཉགས་ཀྱི་སྒྲོན་མིན་པ་སྒྲོན་དུ་བརྗོད་པའི་དཔེ་
དང་། དེ་སྒྲུབ་འབྱེན་ལྷར་སྒྲུང་མིན་ན་སྒྲུབ་འབྱེན་ཡང་དག་ཏུ་ནམ་ཡང་མི་
རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་པས་
བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅས་པ་ནི་དམ་བཅས་པ་དང་རང་གི་ཆོག་
འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅས་པའི་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་དོན་ལ་མེད་དོ་
ཞེས་སྒྲུར་བ་འདེབས་ན་བདག་ཅེས་པའི་སྐྱ་སྒྲུར་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། བདག་
ཅེས་སྐྱ་སྒྲུར་བས་ནི་བདག་གི་དོན་ཡོད་ཉེ་བར་འཛོག་པ་ཡིན་ལ་མེད་དོ་
ཞེས་སྒྲུར་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅས་པའི་ཆོག་དག་འགལ་བས་དམ་
བཅས་པའི་སྒྲོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་རྩེ་ལ་བ་

ལས་བྱུང་བའི་སྒྲིལ་མི་ཉག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམ་
བཅས་པའི་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཉག་སྟེ། ཉག་སྟེ་ཆོས་
ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་ཉི་བར་བཞག་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེ་དག་སྒྲུབ་བཤུགས་པའི་ལྷག་ཆོད་དུ་མི་འདུ་བ་
དང་། སྤྱིར་འབྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅའ་སྒྲིལ་མེད་
སྒྲིལ་དུ་བརྗོད་པ་དང་། ཉག་སྟེ་ཆོས་མེད་སྒྲིལ་དུ་བརྗོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རི་སྐད་བརྗོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་ནང་དུ་
འདུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སྤྱིར་འབྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲིལ་བརྗོད་དེ་
དག་སྤྱིར་འབྱེད་པ་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པས་བདག་གི་
སྤྱིར་དོན་ལ་མི་བསྒྲིལ་པར་བདག་གི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་འགོག་པའི་སྤྱིར་
དང་། སྤྱི་མ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལས་སྤྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་
ཆོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བཤུགས་ཟེར་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཉིས་
པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆ་འགས་ལྷག་ཆོད་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུའོ་ཞེ་ན། གཉིས་
པ་ལ་གསུམ། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། སྤྱིར་མཆོན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་།
གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ་མ་བསྒྲིལ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་
འབྱེད་ལྷན་སྒྲུབ་འདི་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། བན་ཚུན་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་
འདུས་པ་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲིལ་མིན་སྒྲིལ་དུ་བརྗོད་པ་ཅམ་

དུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། ཉམས་དང་ཁྱབ་པ་ཁས་སྦྲངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱེད་
པར་གྱི་མཆོད་ཉིད་མ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཆོད་དང་། སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་བཞུགས་ཅིང་
པ་དང་། དེ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་
བཞུགས་པ་ལས་ཤེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆ་འགའ་ཞིག་འབྲེལ་བས་ནང་དུ་འདུས་
ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་དེའི་སྤྱིར་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྦྲང་སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་བརྗོད་
རིགས་ཀྱང་བྱེད་པར་གྱི་མཆོད་ཉིད་མི་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་དེ། སྤྱིའི་
མཆོད་ཉིད་གཅིག་ཉིད་དུ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་བྱེད་པར་གྱི་
མཆོད་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། དེའི་ནང་དུ་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་
རྣམས་མི་འདུ་བའི་སྤྱི་འདུས་པའི་མཆོད་ཉིད་ཤེས་པར་དགའ་བའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སུན་འབྱེན་ལྟར་སྦྲང་སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་དེ་ནི་བརྗོད་ཅིང་པ་
ཉིད་དེ་སུན་འབྱེན་པ་ལྟར་སྦྲང་བ་ནི་ལྟག་ཆོད་དོ་ཞེས་བཞུགས་ཅིང་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སུན་འབྱེན་ལྟར་སྦྲང་སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་དེ་ནི་མི་རྟོགས་
པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། སྐྱབ་པ་ཡང་དག་དང་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་པའི་མཆོད་
ཉིད་ཤེས་པ་ཉིད་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སུན་འབྱེན་
འཇུག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་མི་འཇུག་པའི་སྤྱིར་དང་
དེ་ལ་སུན་འབྱེན་བརྗོད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་གོགས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
སུན་འབྱེན་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་སུན་འབྱེན་བརྗོད་པའི་དག་དེ་ཆོས་ཅན།
སུན་འབྱེན་ཡང་དག་མིན་པའི་ལན་ལྟར་སྦྲང་བ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཤེས་ཏེ། སུན་
འབྱེན་དུ་བརྗོད་པ་གང་ཞིག་གློ་བའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགྱུར་པའི་

གོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་
མཆན་ཉིད་དང་མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། བསྟན་པར་མི་རྒྱས་
པའི་སྤྱིར།

གཉིས། ལེ་བྱུང་མཆན།

གཉིས་པ་ལེ་བྱུང་མཆན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པའི་
ལམ་རྒྱལ་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་
གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། ལེ་བྱུང་གསུམ་པའི་འབྲེལ་པའོ།

གསུམ་པ། བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག

གསུམ་པ་བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ནི། གལ་ཏེ་ཚད་མ་
ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་འཆད་པར་འདོད་ན། དེའི་འབྲེལ་པར་ཚུལ་གསུམ་པ་
ལོགས་སུ་སྟོས་པ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་བཀག་ནས་སྟོར་བའི་དབྱེ་བ་
བསྟན་པའི་དོན་ཅན་དུ་འཆད་ཅེ་ན། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་
བཀག་པ་དང་། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་མདོའི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་འཆད་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྡེ་ལ་སོགས་པས་
བྱས་པའི་འབྲེལ་པ་སྟོན་ཅན་གྱི་ལུང་ཡང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་དོར་ནས།
མདོ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པ་ངེས་བཞག་པའི་སྤྱིར། མདོ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་རིགས་པ་ཡང་

དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཤམ་དེ། རོན་ཡོད་པའི་ལུགས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་
གཟིགས་པའི་སྟོབ་དཔོན་དེས་མཛད་པའི་མདོའི་རོན་འདི་ཁོ་ནར་རིགས་སོ་
ཞེས་སྟོན་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤམ་དེ་བྱིར། འོ་ན་བསམ་པ་
འདི་བྱོད་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་གྱི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་མ་བརྒྱད་པ་ཆད་
པ་མ་ཆད་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོས་བཤམ་པ་མདོ་མཛད་པའི་དགོངས་
པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། རྣམ་པར་དག་པའི་ལུགས་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་རྟོགས་པ་འབའ་ཞིག་མངའ་བ་མདོ་མཛད་པ་དེའི་དགོངས་པ་འང་ངེས་
པར་ནི་ཁོ་བོས་བཤམ་པ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་དག་གིས་ནི་
མདོ་མཛད་པའི་རང་འགྲེལ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ལྟ་བུ་བཟུག་པར་
བསྟན་ཏོ། །ཅི་ལྟར་འགྲེལ་བ་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་མ་རྟོགས་ཤེ་ན། མདོ་མཛད་
པའི་དགོངས་པ་དེ་མི་གསལ་བའི་སྟོ་ཅན་གྱི་སྟེ་བོས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཤེས་རབ་གསལ་བ་ཁོ་ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་
རྟོགས་པའི་བྱིར་རོ།

བཞི་པ། མཐུག་གི་དོན།

བཞི་པ་མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། མཛད་པ་པོ་གང་གིས་མཛད་པ་
དང་། སྐྱར་བྱེད་གང་གིས་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཆད་མ་མདོའི་རོན་རྫོགས་པར་འཆད་པའི་སྟེ་
བདུན་མཛད་པ་ལས་རིགས་པའི་གནད་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པ་ཆད་མ་རྣམ་པར་

ངེས་པ་རྫོགས་སོ།། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་པཱྌ་ཏ་གཞན་ལ་པན་པ་བཟང་
པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་
པ་བོད་ཀྱི་ཤིང་ཏ་ཆེན་པོ་ལོ་རྩེ་བ་ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་སྟོན་ལམ་ལེགས་པར་གྱིས་
ཁ་ཆེའི་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་
འཆད་ཉན་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་པའོ།། །

གསུང་རབ་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག །

མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་རིགས་པའི་ལམ།

གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་གིས།

རྒྱལ་རྒྱུ་བདུན་པས་བཀྲལ་བའི་ལུགས་བཞིན་བཤད།

སེར་སྐྱ་གཟེགས་ཟན་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ།

འབྲས་མེད་སྟན་པ་འབྲུར་བ་བཞིན་མཐོང་ནས།

བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་འདོད་ན།

གྲགས་པའི་གཞུང་བཟང་འདི་ལ་འཇུག་པར་རིགས།

མཁས་མཆོག་ཀུན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གཞི།

འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་དངོས་སྟོབས་རིགས་པ་ཡིས།

ཚུལ་བཞིན་རྟོགས་ནས་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་འདོད་ན།

གྲགས་པའི་གཞུང་བཟང་འདི་ལ་འཇུག་པར་རིགས།

གང་ཞིག་རྟོགས་ན་ཉེས་ཚེགས་བྱངས་འབྱེན་ཞིང་།
ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་བྱིན་བྱེད་པ།
བདག་མེད་ལྷ་བའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་འདོད་ན།
གྲགས་པའི་གཞུང་བཟང་འདི་ཉིད་བསྟེན་པར་རིགས།

གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་མེད།
ལུང་དོན་རིགས་པས་དཔྱེད་པའི་མཐུ་མེད་པར།
གཞན་ལ་སྟོན་དང་རྣམ་བཤད་ཚོམ་བྱེད་པའི།
སྤྲ་བ་དེ་དག་ཐུན་པའི་ངོ་འཕེན་ཡིན།

དལ་འབྱོན་ཤིན་ཏུ་རྩེད་པར་དགལ།
བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་ལྷད་པར་དགལ།
རིགས་ལམ་སྤྲ་མོ་རྟོགས་དགའ་ན།
གཞུང་འདི་འདོར་བར་ག་ལ་རིགས།

སྤྲགས་དང་པ་རོལ་བྱིན་པའི་ལམ་གྱི་སྟོལ།
དྲི་མེད་རིགས་པའི་མིག་གིས་ལེགས་བལྟས་ནས།
ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་མཛད་པ།
སྤྲ་མ་དེ་ལ་བདག་ནི་ཕྱག་འཆལ་ལོ།
ཀླུ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་བྱང་ངེས་དོན།

ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཚད་མར་བསྟུབ་པ་ཡི།
 རིགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཚུད་མཛད་པ།
 རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་དེ་ལ་བདག་ཕྱག་འཆའ།

ཉིད་དང་བཀྱར་སྟེ་བསམ་པས་འདི་མ་བརྩམས།
 བྱི་མའི་དུས་ན་ཀུན་གྱི་མིག་གཅིག་ཏུ།
 རྒྱལ་སྤྱི་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ།
 ཕྱོགས་སྤང་གྲགས་པའི་ལྷགས་འདི་གནས་བྱིར་བྱས།

བདག་ཀྱང་དེང་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ།
 སྤྱི་མེད་རིགས་པའི་མིག་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་།
 ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་བྱེད་པས།
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོས་འཛིན་གྱུར་ཅིག །

སྒྲུབ་ལྟག་པའི་ལྟ་ལ་གསོལ་བཏབ་ནས།
 ཚུལ་བཞིན་སེམས་པའི་རིགས་པས་འདི་བྱས་མོད།
 མ་བཤད་ལོག་པར་བཤད་པའི་ནོངས་པ་གང་།
 ཡེ་ཤེས་སྟུན་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་བཟོད་པར་མཛོད།

དེ་ལྟར་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་དེས།
 སྤྱིད་པའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས།

ཡང་དག་རིགས་པའི་སྒྲུང་བས་ལེགས་བརྒྱན་ནས།

ཀྲུལ་མཁྱེན་ཀྲུལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ཤོག།

ཀྲུལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དང་བྱུང་པར་དུ་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དགོངས་པ་
གཙོ་བོར་འབྲེལ་བ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམས་པར་ངེས་པའི་རྣམ་བཤད་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པ་ཀྲུལ་བའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི། ཀྲུལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་ཇེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་བ་ཀྲུལ་ར་མ་ཉིདེ་ཞལ་སྤྱ་
ནས་ལས་ཐོས་ཤིང་། ཐོག་མར་མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་ཀྲུལ་དགའ་དཔལ་བའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་
ལས་གཞུང་འདི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གདམས་ངག་མཛོས་པ་དང་། སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་
རྒྱུད་སྡེ་བཞི་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པའི་ལམ་གྱི་གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱགས་སུ་ཐུང་ནས། བྱགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་བྱབ་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་འབའ་ཞིག་
གི་ཆེད་དུ་གཞན་ལ་འདོམས་པར་མཛད་པ་བྱགས་ཇེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཐ་མལ་
པའི་སྤྱི་བོད་པ་བཟུང་ནས་གདུལ་བྱ་ལོས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྲུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་
ཆོས་འཛིན་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ། ས་གསུམ་ན་འགྲན་པའི་ལྷ་དང་བྲལ་བ་ཡུལ་རིན་པོ་
ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་
རྒྱལ་རྩོག་པ་མེད་པ་དུས་ལྷན་རིང་པོའི་བར་དུ་བསྟེན་ཅིང་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་
བཅས་པ་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་བཀའ་བློན་ལེགས་པར་མཛོས་ནས། སྤྱགས་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གདམས་ངག་དང་བཅས་པ་ལ་རིང་དུ་འདིས་པར་བྱས་པ་རིགས་པ་སྤྱ་བ་དར་

མ་རིན་ཆེན་གྱིས། འོད་གསལ་ལྷའི་རིགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས་ཤིང་ལྷག་པ་ཚུལ་
 བྱིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱེད་པ་གཞུང་འདི་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་
 བཅོས་གཞན་ལ་ཡང་ལེགས་པར་སྤྱདས་པ་འབྲོང་ཅེ་བ་སྟོམ་བཅོན་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོའི་སྟོ་
 གྲོས་ཞེས་བྱ་བས་འབྲེལ་བ་མེ་ཏོག་དང་བཅས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གཅིག་གྱིས་ཞེས་བསྐྱེལ་
 བ་དང་། གཞན་ཡང་སྟོམ་བཅོན་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་དུམས་བསྐྱེལ་ནས། ཡུལ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་
 ཀྱི་གྲུབ་པའི་གནས་འབྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགེ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་དབྱ་བཙུགས་ཏེ།
 ཀོ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པ་དམ་པ་མང་པོ་བྱོན་པའི་གནས་དཔྱུ་ལ་ཤམ་
 འབར་གྱི་མགུལ་དགེ་འཕེལ་དུ། རིགས་བརྒྱད་ཆོ་འབྲང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པ་
 ཐུབ་པའི་བསྟན་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་ཅན། གཉེར་ཆེན་དཔོན་པོ་ཀུན་རྟོག་བས་སྦྱིན་བདག་
 མཛད་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱར་བའོ། །

ཡི་གེ་བ་ནི་མདོ་སྤགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྤྱདས་པ་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་བྱང་ཆུབ་དཔལ་
 ལྷན་ནོ། །འདིས་གྲང་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་
 དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །སྐྱེ་མཁྱེ་ལོ། །